

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל חֲמֻשָּׁה חֲמֻשֵׁי תּוֹרָה

מִהַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

תְּרַגּוּם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

ספר הזוהר הקדוש חב"ל ישראל ב"ד ה'תשנ"ו עם לשון הקודש – ממוקד מופק ומחולק לקטעים מסודר על הפרשיות

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר
יִדְבְּנוּ לְבוֹ וְגו'. רַבִּי חֲזִיא פְתַח, (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב
בָּחַר לוֹ יְיָ יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ. כַּמָּה חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל
לְפָנַי הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁתַּתְּרָצָה בָהֶם וְרָצָה
לְהַדְבִּק בָּהֶם וּלְהַתְקַשֵּׁר עִמָּם, וְעָשָׂה אוֹתָם עִם
יְחִידֵי בְּעוֹלָם, שְׁכַתוֹב (שמואל-ב ז) וְכִי כָעֶמֶד כִּי־יִשְׂרָאֵל
גֹּי אֶחָד בְּאֶרֶץ, וְהֵם הִתְרַצּוּ בוֹ וְהִתְקַשְּׁרוּ בוֹ. זְהוּ
שְׁכַתוֹב כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְיָ, וְכַתוּב (דף קכו ע"ב) (דברים
לב) כִּי חִלַּק ה' עִמּוֹ. וְנָתַן לְשָׂאֵר הָעַמִּים שְׁלִיטִים
גְּדוֹלִים מִמֶּנִּים עֲלֵיהֶם, וְהוּא נָטַל אֶת יִשְׂרָאֵל
לְחִלְקוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (שיר השירים ו) מִי זֹאת הַנִּשְׁקָפָה
כְּמוֹ שְׁחַר יָפָה כַּלְבָּנָה בָּרָה כַּחֲמָה אֵימָה
כַּנְדָּנְלוֹת. מִי זֹאת - סוּד שָׁל שְׁנֵי עוֹלָמוֹת מְחַבְּרִים
בְּאֶחָד, וְזֶה הוּא עוֹלָם וְעוֹלָם. מ"י - הָרִי בְּאֶרְנוֹה
וְרָגָה עֲלִיוָנָה לְמַעְלָה, רֵאשִׁית שְׁעוֹמְדַת לְשִׂאלָה,

וּנְקִרְאתָ מִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם
עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים. זֹאת - דְּרָגָה תַּחְתּוֹנָה
לְמַטָּה, עוֹלָם תַּחְתּוֹן. וְשְׁנֵיהֶם שְׁנֵי עוֹלָמוֹת בְּחִבּוּר
אַחַד, בְּקֶשֶׁר אֶחָד בְּאַחַד.

הַנְּשַׁקְפָה - בְּשִׁמְת־חֻבְרִים שְׁנֵיהֶם בְּאַחַד. כְּמוֹ
שֶׁחָר - בְּשִׁרְיָצָה הַשְּׁחַר לְהַאִיר, וְאַחַר
כִּדְ נֶאֱוֹר בְּלִבְנָה, בְּשִׁמְכָה (בְּשִׁבּוּסִים) בּוֹ אֹר הַשְּׁמֶשׁ.
וְאַחַר כִּדְ בְּשִׁמְשׁ, בְּשִׁעוּמְדַת הַלִּבְנָה בְּשִׁלְמוֹת.
אֵימָה - תַּקִּיפָה לְחִנּוּן עַל הַכֹּל, שְׁחַרִי אֲזוּ יֵשׁ לָהּ
שְׁלִמוֹת וְתַקָּף לַעֲשׂוֹת חֵיל.

וְלוֹקַחַת חֵיל מִהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן עַל יְדֵי יַעֲקֹב
הַשְּׁלָם, שְׁחַבֵּר אוֹתָם בְּאַחַד. חֻבֵּר
אוֹתָם בְּאַחַד לְמַעְלָה, וְחֻבֵּר אוֹתָם בְּאַחַד לְמַטָּה,
וּמִשָּׁם יֵצְאוּ שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים קְדוֹשִׁים כְּמוֹ
שְׁלִמְעֵלָה. יַעֲקֹב שִׁחְיָה שְׁלָם הַכְּנִים אֶהְבֵּה בְּשְׁנֵי
עוֹלָמוֹת, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. שְׁאָר בְּנֵי אָדָם שְׁעוֹשִׁים,
כִּדְ מְנַלִּים עֲרִיּוֹת לְמַעְלָה וְלְמַטָּה, גּוֹרְמִים יְרִיבוֹת
בְּשְׁנֵי עוֹלָמוֹת וְגוֹרְמִים פְּרוּדִים. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (ויקרא יח)

וְאִשָּׁה אֶל אַחֲתָהּ לֹא תִקַּח לְצָרָהּ, שְׁנַעֲשׂוֹת
יְרִיבוֹת זֶו לְזֶו.

וְאִם תֵּאמַר, (בראשית ל) וַתִּקְנֶנָּה רַחֵל בְּאֲחוּתָהּ - כִּד
הוּא וְדָאֵי. שְׁחֵרֵי כָּל הַשּׁוֹקֵת הָעוֹלָם
הַתְּחִתּוֹן אֵינָה אֶלָּא כִּדֵּי לְהֵיוֹת כְּמוֹ הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
וְלִירֵשׁ מְקוֹמוֹ. בְּמָקוֹם אַחֵר קִנְיַת סוּפְרִים תִּרְבֶּה
חֲכָמָה, וְכֹאן קִנְיַת סוּפְרִים, מִשּׁוֹם שְׂיֵשׁ סֵפֶר
וּסְפָר, מִגְדִּילִים מְשִׁיבֵת הַחֲכָמָה (הָעֲלִיּוֹנָה) אֵלֵיהֶם. (ועל
זֶה יַעֲקֹב הַשְּׁלִים כו').

וְעַם כָּל זֶה, אֶפְלוּ יַעֲקֹב לֹא הַשְּׁלִים אֵלֵיהֶם
כְּרֵאוֹי. שְׂאָר כְּנֵי הָעוֹלָם גּוֹרְמִים יְרִיבוֹת
וְגוֹרְמִים פֶּרֹד וּמְגַלִּים עֲרִיּוֹת שֶׁל הַכֹּל, עֲרִיּוֹת
שְׁלִמְעָלָה וּמַטָּה. וּבְסוּד זֶה יֵשׁ אֶת סוּד הָעֲרִיּוֹת,
עֲרִיּוֹת שֶׁל אִם וּבִתָּהּ, וְהַכֹּל בְּסוּד אֶחָד. מִי זֹאת -
נִקְרְאוּ אֲחִיוֹת, מִשּׁוֹם שֶׁהֵן בְּאַחֶבְהָ וְאַחֻוָּה וּבְחִבּוּר
הָרְצוֹן. וְנִקְרְאוֹת אִם וּבֵת. מִי שְׁמַנְלָה אֶת עֲרוֹתָן,
אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא וְאֵין לוֹ חֵלֶק בְּאַמוֹנָה.

בא וראה, כי יעקב בחר לו יה - סוד עליון
 למעלה. כיון שהשלים ונקרא ישראל, אז
 לסגלתו, נטל הכל בכל הצדדים, ונטל למעלה
 ונטל למטה, ונשלם בכל.

אמר רבי שמעון, הרי שנינו, כשפרא הקדוש
 ברוך הוא את העולם, חקק בחקיקותיו
 של סודות האמונה תוך קלפות בסודות עליונים,
 וחקק למעלה וחקק למטה, והכל בסוד אחד,
 בסוד גלופי השם הקדוש יהו"ה, ששולט
 באותיותיו מעלה ומטה, ובסוד זה נתקנו
 העולמות - העולם העליון והעולם התחתון.

העולם העליון נתקן בסוד של אות י', נקדה
 עליונה ראשונה שיצאה מתוך הנסתר
 והגנוז שלא ידוע, ולא עומד להודע ולא נודע
 כלל, עליה של סוד האין סוף, ומתוך סתר זה
 מאיר אור אחד דקיק ונסתר, כולל בתוכו כלל
 כל האורות. ובאותו אור נסתר הבה בו מי שלא
 הבה, האיר בו מי שלא האיר, ואז יצא אור אחד

שְׁהוּא עֵדוּן לְעֵדוּן, לְהַשְׁתַּעֲשַׁע, לְגַנּוּ אֹר דְּקִיק
וְנִסְתָּר בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הָאֹר.

וְאוֹתוֹ אֹר שְׁהוּא עֵדוּן לְעֵדוּן, נִסְתָּר, הִתְקַיְמוּ
(נְרַקְמוּ) וְנִתְקַנּוּ בּוֹ שִׁשָּׁה רִשׁוּמִים שְׁלֹא
יְדוּעִים, פָּרַט לְאוֹתוֹ אֹר דְּקִיק בְּשִׁנְכָנָם לְהַגְנוּ
עֵדוּן בְּעֵדוּן, אֹר בְּאֹר.

וְהָאֹר הַזֶּה שְׁיִוְצֵא מִתּוֹךְ הָאֹר הַדְּקִיק, הוּא
מִפְחִיד וְאִימָתָנִי וְתִקּוּף יוֹתֵר, וְזֶה
הִתְפַּשֵּׁט וְנִעֲשָׂה עוֹלָם אַחַד שְׁמַאִיר לְכָל הָעוֹלָמוֹת,
עוֹלָם נִסְתָּר שְׁלֹא יְדוּעַ כְּלָל, וּבְתוֹכוֹ דְרִים שִׁשׁ
רְבוּא אֶלְף שָׁל אוֹתָם דְּרִים וְחִילוֹת וּמַחְנוֹת
הָעֲלִיּוֹנוֹת.

וְכִיּוֹן שְׁהוּצֵיא אוֹתָם וְנִתְקַנּוּ בְּאַחַד, אֹז
הוּא חֲבוּר אַחַד, וְהֵם סוּד שָׁל אוֹת וַי"ו
שְׁהִתְחַבְּרָה בְּאוֹתוֹ עוֹלָם נִסְתָּר, וְאֹז כְּתוּב כִּי יַעֲקֹב
בָּחַר לוֹ יְהִי. בְּשִׁיּוּצֵא וַי"ו וְנִתְקַן מִתּוֹךְ י"ה, אֹז
יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ.

לְשֹׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא נִתְּנָה רְשׁוּת לַעֲלוֹת בָּהּ,
 אֲלֵא רַק לְסַגְּלָתוֹ, מְקוֹם שְׁנוּטִיל וְכוּנָם
 הַכֹּל, וְזוֹהֵי דְרָגָה לְמַטָּה, וּמִתּוֹךְ זֶה נוֹטְלִים לְמַעַלָּה
 בְּסֵתֶר הַרְצוֹן, אֲבָל לֹא בְּגִלּוֹי כְּמוֹ שְׁנוּטִיל יַעֲקֹב.
 זֶהוּ שְׂפָתוֹב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה.

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים לא) מֶה
 רַב טוֹבֶךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לְיִרְאֵיךָ פְּעֻלָּתְךָ
 לַחֹסִים בָּךְ נִגְדַר בְּנֵי אָדָם. פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ
 וּנְתַבְּאֵר, אֲבָל סוּד זֶה הֵרִי בְּאֵרוֹ הַמְּנוּרָה הַקְּרוּשָׁה
 בְּתוֹךְ סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים.

דְּרָגָה עֲלִיּוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל עוֹלָם עֲלִיּוֹן, נִקְרָאת
 מ"י. דְּרָגָה תַּחְתּוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל עוֹלָם
 עֲלִיּוֹן, נִקְרָאת מ"ה. וְשִׁנִּינוּ, אֵל תִּקְרִי מ"ה אֲלֵא
 מֵאָה, כִּי כָּל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת בְּשִׁלְמוֹתָם הֵם
 כָּאֵן.

עוֹד, לָמָּה נִקְרָאת מ"ה? אֲלֵא אַף עַל גַּב
 שְׂמִשְׁיכוֹת עֲלִיּוֹנָה נִמְשָׁכָה, לֹא הִתְנַלְתָּה
 עַד שֶׁנִּשְׁלַם כָּאֵן, שֶׁהוּא מְקוֹם סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת,

סוף של המשכת הכל, ועומד בהתנלות. ואף על
גב שגלוי יותר מהכל, עומד לשאלה מ"ה. מה
ראית? מה ידעת? כמו שנאמר (דברים ה) כי לא
ראיתם כל תמונה.

ולכן, "מה" רב טובך - זהו יסוד העולם שנקרא
רב טוב, כמו שנאמר (ישעיה סג) ורב טוב
לבית ישראל, כי זהו רב טוב. אור הראשון, נקרא
טוב סתם, וכאן כלולים זכר ונקבה כאחד. אשר
צפנת - שהרי נגנו, כמו שהאור הראשון שנגזר
ונספר. פעלת - שכאן היא אמנות הכל, אמנות
של כל העולם, אמנות של נשמות ורוחות.

בסוד זה עשה הקדוש ברוך הוא אמנות של כל
העולם, וסוד זה (בראשית א) בראשית ברא
אלהים את השמים ואת הארץ. בסוד זה נעשה
ונבנה המשכן, שהוא בדיוקן של העולם העליון
ובדיוקן העולם התחתון. זהו שכתוב ויקחו לי
תרומה. לי תרומה - שתי דרגות שהן אחת,
שמתחברות כאחד.

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר
וְרַבִּי אֲבָא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ יוֹשְׁבֵי יוֹם אֶחָד
פְּתַח הָאֵילָנוֹת בְּבִקְעָה לְיַד יָם גִּינוֹסָר. אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, כַּמָּה נָאֵה צֶל זֶה שְׁמֵכֶסֶה עָלֵינוּ מִתּוֹךְ
הָאֵילָנוֹת, וְאֵנוּ צָרִיכִים לְעֵטָר מְקוֹם זֶה בְּדַבְרֵי
תּוֹרָה.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (שיר ג) אֶפְרַיִם עָשָׂה לֹא
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן. פָּסוּק זֶה הֵרִי
בְּאַרְנוֹהוּ וּנְתַבְּאָר, אֲבָל אֶפְרַיִם - זֶה הֵיכַל
שְׁלֹמֹה, שְׁהוּא כְּמוֹ הַהֵיכַל הָעֲלִיּוֹן, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא קָרָא לוֹ בֵּן עֶדֶן, שְׁהוּא נָטַע אוֹתוֹ לְהַנְאֹתוֹ,
וּכְסוּפּוֹ הוּא לְהַשְׁתַּעֲשַׁע בּוֹ תוֹךְ אוֹתָן נְשָׁמוֹת
הַצְּדִיקִים, שְׁשָׁם בָּלָם עוֹמְדִים וְרְשׁוּמִים בְּתוֹכּוֹ.
אוֹתָן נְשָׁמוֹת שְׂאִין לָהֶן גּוֹף בְּעוֹלָם הַזֶּה, בְּלֹן
עוֹלוֹת וּמִתְעַטְרוֹת שָׁם, וַיֵּשׁ לָהֶן מְקוֹמוֹת לְרֵאוֹת,
לְהַתְעַנֵּג תוֹךְ עֵנֵג עֲלִיּוֹן שְׁנִקְרָא נַעַם ה', וְשָׁם
מִתְמַלְאִים מִכָּל הַכְּסוּפִים שֶׁל נְהָרוֹת אֶפְרַסְמוֹן וְך'.

אַפְרָסְמוֹן - זֶהוּ הַיִּכָּל הָעֲלִיּוֹן טָמִיר וְנִנּוּז. אַפְרִיּוֹן
 - זֶהוּ הַיִּכָּל שְׁלֵמָה, שְׂאִין בּוֹ סִמּוּד עַד
 שְׁנַסְמָד (שְׁנַסְמָד) מִתּוֹךְ הַיִּכָּל הָעֲלִיּוֹן. וְלִכֵּן אוֹת
 סִמּוּד נִסְתַּתֵּר בְּכָל צְדָדֵיהָ, כְּמוֹ זֶה אוֹת ס (מ"ט)
 סְתוּמָה.

מַה בֵּין זֶה לָזֶה? אֵלֶּא בְּשַׁעַה שְׁנַסְמָד וְנִנּוּז כְּתוּבוֹ
 תּוֹךְ (נִקְדָּח) אוֹר עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה, אִזּוּ הִיא עוֹמְדַת
 בְּדִיּוֹקָן (תּוֹחַ) שֶׁל אוֹת סִמּוּד נִסְתַּר כְּתוּבוֹ, וְנִנּוּז בּוֹ
 לַעֲלוֹת לְמַעְלָה. וּבְשַׁעַה שְׁחוּזָרַת וַיּוֹשַׁבְתּוּ רְבוּצָה
 עַל הַבְּנִים לְמַטָּה לְהִינִיק אוֹתָם, אִזּוּ הִיא עוֹמְדַת
 בְּדִיּוֹקָן שֶׁל אוֹת ס רְבוּצָה נִסְתַּתֵּר לְתוֹךְ אַרְבַּעַת
 צְדָדֵי הָעוֹלָם.

וְעַל כֵּן זֶהוּ אַפְרָסְמוֹן, וְזֶהוּ (דף קכו ע"ב) אַפְרִיּוֹן.
 וּבְמָקוֹם שְׁתֵּי אוֹתֵיזוֹת ס"מ עוֹמְדַת י' בְּסוּד
 הַבְּרִית (סוּד הַבְּרִית שְׁנַנּוּז כְּתוּבוֹ), שֶׁהוּא עֲתִיד לְקַחַת הַכֹּל,
 סוּד שֶׁל אוֹתָן מֵאָה בְּרָכוֹת, שְׁשִׁים וְאַרְבָּעִים.
 שְׁשִׁים כְּנֶגֶד שֶׁשָּׁה צְדָדִים שְׂיוּצָאִים מִהָאוֹת ס',
 וְאַרְבָּעִים כְּנֶגֶד אַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, וְהַכֹּל

מְשַׁלְיָמִים לְמֵאָה. וְאוֹת יו"ד מְשַׁלְיָמָה לְסוּד שָׁל
מֵאָה, כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. וְלָכֵן זֶה אֶפְרָסִמוֹן, וְזֶה
אֶפְרִיזוֹן.

אוֹתָם הִנְהָרוֹת יוֹצְאִים מִהָאֶפְרָסִמוֹן הַזֶּה,
וְנִשְׁמוֹת עֲלִיזוֹנוֹת, שְׂאִין לָהֶן גּוֹף בְּעוֹלָם
הַזֶּה, יוֹנְקוֹת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שְׂיֹצֵא מֵאוֹתָם נִהְרוֹת
אֶפְרָסִמוֹן זֶה, וּמִתְעַנְּנוֹת בְּעֵנוֹג הָעֲלִיזוֹן הַזֶּה.
וְנִשְׁמוֹת (שְׁעוֹלוֹת וְיִוְרָדוֹת) שְׂיֵשׁ לָהֶן גּוֹף בְּעוֹלָם הַזֶּה,
עוֹלוֹת וְיִוְנְקוֹת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁל הָאֶפְרִיזוֹן הַזֶּה
וְיִוְרָדוֹת, וְאֵלּוֹ נֹתְנוֹת וְנוֹטְלוֹת. נֹתְנוֹת רִיחַ
מֵאוֹתָם מַעֲשִׂים כְּשָׂרִים שְׂמִשְׁתַּדְּלִים בָּהֶם בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם, וְנוֹטְלוֹת מֵאוֹתוֹ הַרִיחַ שֶׁנִּשְׁאָר בְּנֶגֶן, כְּמוֹ
שֶׁנֵּאָמַר (בראשית כז) כִּרְיִחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בָּרַכּוּ ה'. הַרִיחַ
שֶׁנִּשְׁאָר בּוֹ בְּאוֹתוֹ הַשְּׂדֵה. וּבְכֹל עוֹמְדִים בְּאוֹתוֹ
הַנֶּגֶן. אֵלּוֹ מִתְעַנְּנִים לְמַעְלָה, וְאֵלּוֹ מִתְעַנְּנִים לְמַטָּה.
עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה - עָשָׂה לוֹ, לְעַצְמוֹ. וְאִם
תֹּאמַר, הֲרֵי נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים מִשְׁתַּעֲשְׂעוֹת
בוֹ, וְאַתָּה אוֹמֵר עָשָׂה לוֹ? כִּי זֶה וַדַּאי, מִשּׁוֹם

שְׁהֶאֱפְרִיזֵן תְּהֵא וְכָל אוֹתָן נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים, בְּכָל־
 עוֹמֵד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁתַּעֲשַׁע בָּהֵן. הַמְּלֶךְ
 שְׁלֵמָה - הַמְּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ, וְזֵהוּ מְלֶךְ הָעֶלְיוֹן.
 (נִתְרֵי בְּאֵרוֹת) הַמְּלֶךְ סֶתֶם, זֶה מְלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. זֶה עוֹלָם
 הַזְּכוֹר, וְזֵה עוֹלָם הַנְּקֵבָה. מִעֲצֵי הַלְּבָנוֹן - אוֹתָם
 אֵילָנוֹת נְטוּעִים שָׁעֵקֶר אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְשָׁתַל אוֹתָם בְּמָקוֹם אַחֵר, וְאֵלוֹ נִקְרְאִים אֲרָזֵי
 הַלְּבָנוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קד) אֲרָזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר
 נִטְעוּ. וְלֹא נִבְנְהָ הֶאֱפְרִיזֵן תְּהֵא וְלֹא נִתְקַן אֶלָּא בָּהֶם.
 עוֹד מִעֲצֵי הַלְּבָנוֹן - אֵלוֹ שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית שָׁכַל
 יוֹם וַיּוֹם מְסִדֵּר אֶת הֶאֱפְרִיזֵן תְּהֵא סְדוּר
 שֶׁנִּרְאָה לוֹ. סְדוּר רֵאשׁוֹן: שׁוֹפֵעַ מִצַּד יָמִין, הָאוֹר
 תְּרֵאשׁוֹן שֶׁנִּנְגְנוֹ, וְנִטְלָל מִצַּד יָמִין, וְנִכְנָם בְּאֶפְרִיזֵן
 תְּהֵא עַל יְדֵי יָסוּד אֶחָד וְעוֹשֶׂה בּוֹ שְׁמוּשׁ. אַחֵר כֶּךָ
 מוֹצִיא אוֹתוֹ הֶאֱפְרִיזֵן דִּיוֹקָן אֶחָד כְּמוֹ הָאוֹר תְּהֵא,
 וְזֵהוּ סוּד הַכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א) יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. כִּיּוֹן
 שֶׁאֵמַר יְהִי אוֹר, לָמָּה כְּתוּב וַיְהִי אוֹר? לֹא הַצְּמִרְךָ
 הַפְּסוּק לְכַתֵּב אֶלָּא וַיְהִי כֵן. מֵהוּ וַיְהִי אוֹר? אֶלָּא

שְׂאוֹתוֹ אֹר הוֹצִיא אֹר אַחַר שְׁנֵרָאָה לוֹ, וְזָהוּ יוֹם
רֵאשׁוֹן מֵאוֹתָם עֲצֵי הַלְבָנוֹן.

סְדוּר שְׁנֵי: שׁוֹפֵעַ מֵצַד שְׁמֵאל, פְּרִישׁוֹת הַמַּיִם,
בְּשִׁפְעַ שְׁל אִשׁ תְּקִיפָה, וְנִפְל מֵצַד שְׁמֵאל,
וְנִכְנָם בְּאַפְרִיזוֹן תְּזָה וְעוֹשָׂה בּוֹ שְׁמוֹשׁ, וּמִפְרִיד בֵּין
מַיִם שְׁבָצַר יָמִין לְבֵין מַיִם (שְׁבָצַר שְׁמֵאל). אַחַר כֵּן
מוֹצִיא אוֹתוֹ אַפְרִיזוֹן דְּיוֹקָן אַחַד כְּמוֹ שְׁלוֹ, וְזָהוּ
סוּד הַפְּתוּב, בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרְקִיעַ וּבֵין
הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לְרְקִיעַ וַיְהִי כֵן. וְזָהוּ יוֹם שְׁנֵי
מֵאוֹתָם עֲצֵי הַלְבָנוֹן.

סְדוּר שְׁלִישִׁי: שׁוֹפֵעַ מֵצַד הָאֲמִצֵּעַ, וּמֵצַד יָמִין,
(וּמֵצַד שְׁמֵאל) יוֹם אַחַד שְׁלִישִׁי שְׁעוֹשָׂה שְׁלוֹם
בְּעוֹלָם. וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִים פְּרוֹת לְכָל, וְזָה עוֹשָׂה
שְׁמוֹשׁ בְּאַפְרִיזוֹן תְּזָה, וּמוֹצִיא מִיִן לְמִינוֹ. מִיִן
לְמַעֲשִׂים רַבִּים, מִיִן שְׁנֵרָאָה לוֹ, וְכָל הַדְּשָׁאִים
וְהַעֲשָׁכִים וְהָאֵילָנוֹת בְּכַפָּה חִלּוֹת. וְנִשְׁאָר דְּיוֹקָנוֹ
שָׁם, וְאוֹתוֹ אַפְרִיזוֹן מוֹצִיא מִיִן בְּאוֹתוֹ נָזוֹן מִשָּׁשׁ,

וְזָהוּ יוֹם שְׁלִישֵׁי שְׁנֵבָלָל מִשְׁנֵי צָרְדִים מֵאוֹתָם עֲצֵי
הַלְבָּנוֹן.

סְדוֹר רְבִיעִי: שׁוֹפֵעַ וּמְאִיר אֹרֶךְ הַשֶּׁמֶשׁ לְהָאִיר
לְאַפְרִיזוֹן הַזֶּה תוֹךְ הַחֲשֵׁךְ שְׁלוֹ, וְנִכְנָם בּוֹ
לְהָאִיר, וְלֹא עוֹשֶׂה בּוֹ שְׁמוּשׁ. עַד יוֹם חֲמִישֵׁי
שְׁמוּצִיא אוֹתוֹ אַפְרִיזוֹן שְׁמוּשׁ שֶׁל אֹרֶךְ שְׁנֵבָלָם בּוֹ
בְּיוֹם רְבִיעִי, וּמוּצִיא אוֹתוֹ אַפְרִיזוֹן בְּאוֹתוֹ גֵּזֶן מִמֶּשׁ
שֶׁל אוֹתוֹ אֹרֶךְ, וְזָהוּ יוֹם רְבִיעִי אֶחָד מֵאוֹתָם עֲצֵי
הַלְבָּנוֹן.

סְדוֹר חֲמִישִׁי: שׁוֹפֵעַת מְשִׁיבָה אַחַת שֶׁל רַחֲשׁ ^{(דף}
חֲב ע"א) הַמַּיִם, וְעוֹשֶׂה שְׁמוּשׁ לְהוּצִיא אוֹתוֹ
אֹרֶךְ שֶׁל סְדוֹר יוֹם רְבִיעִי, וְעוֹשֶׂה בְּאַפְרִיזוֹן הַזֶּה
שְׁמוּשׁ, וּמוּצִיא מִיָּנִים לְמִינוֹ, אוֹתָם הַנִּרְאִים
בְּאוֹתוֹ גֵּזֶן מִמֶּשׁ. וְיוֹם זֶה שְׁמֵשׁ אוֹתוֹ שְׁמוּשׁ יוֹתֵר
מִכָּל שְׁאָר הַיָּמִים, וְהַכֹּל תְּלוּי עַד יוֹם הַשְּׁשִׁי,
שֶׁהוּצִיא הָאַפְרִיזוֹן כָּל מֵה שֶׁהָיָה גֵּזֶנוֹ בּוֹ, שְׁכָתוֹב
תּוּצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ וְגו'. וְזָהוּ הַיּוֹם
הַחֲמִישִׁי, אֶחָד מֵאוֹתָם עֲצֵי הַלְבָּנוֹן.

סדר ששי - זהו יום שהתקין את כל האפריון
הזה, ואין לו תקון ואין לו תקנה פרט ליום
הזה. בשבא היום הזה, נתקן האפריון הזה בכמה
רוחות, בכמה נשמות, בכמה עולמות יפות
מראה. אותן שנראות לשבת בתיכל המלה. אף
הוא נתקן ביפי כל שאר הימים שהיו בתחלה,
ומתקין אותם בתשוקה אחת, ברצון, בשמחה,
תקון עליון ותחתון.

ואז מתקדש האפריון בקדשות עליונות ומתעטר
בעטרוטיו, עד שעולה בעליה של עטרה של
מנוחה, ונקרא שם עליון, שם קדוש, שהוא שבת.
מנוחת הכל, תשוקת הכל, דבקות הכל, שלמעלה
ולמטה באחד. ואז כתוב, (שיר השירים ג) אפריון עשה
לו המלה שלמה מעצי הלבנון.

אמר רבי שמעון, מי שזוכה לאותו אפריון, זוכה
בכל, זוכה לשבת במנוחה בצל של הקדוש
ברוך הוא, כמו שנאמר (שיר השירים ד) בצלו חמדתי
וישבתתי. וכעת שישבנו בצל של המנוחה הזו, יש

לָנוּ לְהַסְתַּכֵּל שְׁלֵא יִשְׁכְּנוּ אֵלָּא בְּצִלַּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּתוֹךְ אֹתוֹ הָאֶפְרַיִם, וַיֵּשׁ לָנוּ לְעֵטֶר אֶת
 הַמָּקוֹם הַזֶּה בְּעֵטְרוֹת עֲלִיּוֹנוֹת עַד שִׁיתְעוֹדְרוּ
 הָאֵילָנוֹת שֶׁל אֹתוֹ הָאֶפְרַיִם לְבֹא עָלֵינוּ בְּצִלַּ אַחֵר.

פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרֵאשׁ וְאָמַר, וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה
 מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֶת
 תְרוּמָתִי. וַיִּקְחוּ לִי, מִי שְׂרוּצָה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוָה
 וּלְהַשְׁתַּדֵּל בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, צָרִיךְ שְׁלֵא יִשְׁתַּדֵּל
 בּוֹ בְּרִיקְנוֹת וּבְחִנָּם, אֵלָּא צָרִיךְ הָאָדָם לְהַשְׁתַּדֵּל
 בּוֹ כְּרֵאוּי כְּפִי כְחוֹ. וַחֲרִי בְּאֲרָנוּ דְּכָר זֶה בְּכַמָּה
 מְקוֹמוֹת, יָאֵה לְאָדָם לְשֵׂאת אֹתָהּ הַשְׁתַּדְלוֹת שֶׁל
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים טו) אִישׁ
 בְּמִתְנַת יָדוֹ וְגו'.

וְאִם תֵּאמַר, הֲרֵי כְּתוּב (ישעיה נה) לְכוּ שִׁבְרוּ וְאָכְלוּ
 וּלְכוּ שִׁבְרוּ בְּלוֹא כֶסֶף וּבְלוֹא מַחִיר יִין
 וְחָלֶב, שְׁחֲרִי הוּא בְּחִנָּם, (וְהַשְׁתַּדְלוֹת בְּלוֹא כֶסֶף) וְזוֹ
 הַשְׁתַּדְלוֹת לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? אֵלָּא הַשְׁתַּדְלוֹת
 שֶׁל הַתּוֹרָה - כָּל מִי שְׂרוּצָה לְזָכוֹת בָּהּ. הַשְׁתַּדְלוֹת

בְּרִי לְדַעַת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - כֹּל מִי שְׂרוּצָה,
 זוֹכָה בּוֹ בְּלִי שָׂכָר כָּלָל. אֲבָל הַשְׁתַּדְּלוֹת בַּקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שְׁעוֹמְדָת בְּמַעֲשֵׂהָ, אֲסוּר לְקַחַת אוֹתָהּ
 לְחִנָּם וּבְרִיקְנוּת, כִּי אֵינָנו זוֹכָה בָּךְ בְּאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה
 כָּלָל לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו רוּחַ הַקְּדוֹשׁ, אֲלֵא רַק בְּשָׂכָר
 שְׁלָם.

בַּיּוֹם הַכּוֹשֵׁם שְׁלֵמָה אֲשַׁמְדָּאֵי לְשִׁלְמָה הַמְּלִיךְ
 - כֹּל מִי שְׂרוּצָה לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ
 רוּחַ טְמֵאָה וְלִכְפוֹת רוּחַ אֲחֵרָת, אוֹתוֹ הַמַּעֲשֵׂה
 שְׂרוּצָה לְהַשְׁתַּדֵּל בּוֹ, צָרִיךְ לְקַנּוֹת אוֹתוֹ בְּשָׂכָר
 מִשְׁלָם בְּכָל מַה שְׂיִרְצוּ מִמֶּנּוּ, בֵּין קָטָן בֵּין גָּדוֹל,
 מִשׁוּם שְׁרוּחַ הַטְּמֵאָה מוֹדֵמְנָת תָּמִיד בְּחִנָּם
 וּבְרִיקְנוּת, וְנִמְכָּרָת בְּלִי שָׂכָר, וְאוֹנֶסֶת בְּנֵי אָדָם
 לְשָׂרוֹת עֲלֵיהֶם, וּמַפְתָּה אוֹתָם לְדוֹר עָפָם. בְּכַמָּה
 פְּתוּיִים, בְּכַמָּה דְרָכִים, מִסְטָה אוֹתָם לְשִׁים דִּינִירָה
 עָפָם.

וְרוּחַ הַקְּדוֹשׁ אֵינָה בָּךְ, אֲלֵא בְּשָׂכָר שְׁלָם,
 וּבְהַשְׁתַּדְּלוֹת רַבָּה וְגִדּוּלָה, וּבְטָהוֹר עֲצָמוֹ

ובטהור משכנו, ובכצון לבו ונפשו. והלואי שיכול
להרויח אותו שישים מדורו עמו, ועם כל זה שילך
בדרך ישר, שלא יסטה ימינה ושמאלה, ואם לא
- מיד מסתלק ממנו ומתרחק ממנו, ולא יוכל
להרויח אותו כבתחלה.

ועל זה כתוב ויקחו לי תרומה מאת כל איש,
מאותו שנקרא איש, שמתגבר על יצרו. וכל
מי שמתגבר על יצרו נקרא איש. ואשר ידבנו לבו,
מה זה אשר ידבנו לבו? אלא (דף קכח ע"ב) שיתרצה בו
הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (תהלים נו) לך אומר
לבי. צור לבבי. וטוב לב. וייטב לבו. את כלם
אמר בקדוש-ברוך-הוא. אף כאן - אשר ידבנו
לבו, ממנו תקחו את תרומתי, שחרי שם נמצא
ולא במקום אחר.

ומניין יודעים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו ושם
בו את מדורו? כשרואים שרצון אותו
האיש (בשמחה ובכצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקדוש
ברוך הוא בלבו ונפשו ורצונו, ודאי אז שם יודעים

שְׁהִשְׁכִּינָה שׁוּרָה בּוֹ, וְאִזְ צְרִיכִים לְקַנּוֹת אֶת אוֹתוֹ
הָאִישׁ בְּכֶסֶף שְׁלָם, (וּלְהַשְׁתַּדֵּל אַחֲרָיו) לְהַתְחַבֵּר עִמּוֹ
וּלְלַמַּד מִמֶּנּוּ. וְעַל זֶה הִרְאֵשׁוּנִים הָיוּ אוֹמְרִים, וְקַנְה
לְךָ תִּבְר - בְּשֹׁכֵר שְׁלָם יֵשׁ לְקַנּוֹת אוֹתוֹ, כִּי
לְזָכוֹת בַּשְׁכִּינָה. עַד כָּאן צָרִיךְ לְרַדֵּף אַחֲרֵי הַצְּדִיק
וּלְקַנּוֹת אוֹתוֹ.

אִם כֵּן אוֹתוֹ הַצְּדִיק צָרִיךְ לְרַדֵּף אַחֲרֵי הַרְשָׁע
וּלְקַנּוֹתוֹ בְּשֹׁכֵר שְׁלָם, כִּי שִׁיעֲבִיר מִמֶּנּוּ
אוֹתָהּ וְהִמָּה וַיִּכְפֶּה אֶת הַצַּד הָאֲחֵר וַיַּעֲשֶׂה לְנַפְשׁוֹ,
כִּי שִׁיחַשֵׁב עָלָיו כְּאִלּוּ הוּא בָּרָא אוֹתוֹ. וְזֶהוּ
הַשִּׁבְחָה שִׁתְּעַלָּה בּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִכָּל
שִׁבְחָה אַחֵר, וְעַלֶּיָּה זוֹ יוֹתֵר מִהַכֹּל. מָה הַטַּעַם? כִּי
הוּא גָּרַם לְכַפּוֹת אֶת הַצַּד הָאֲחֵר וּלְהַעֲלוֹת כְּבוֹד
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה כָּתוּב בְּאַחֲרָיו, (מִלֵּאכִי ב)
וְרַבִּים הֵשִׁיב מִעֶזְרָתוֹ. וְכָתוּב (שם) כִּי־יִתֵּן ה' אֶת־

בָּא וּרְאֵה, כָּל מִי שֶׁאֲחִזּוּ בְּיַד הַרְשָׁע (וְשָׁב אֵלָיו)
וּמִשְׁתַּדֵּל בּוֹ לְעֹזֵב דְּרָךְ רָעָה, הוּא עוֹלָה
בְּשִׁלְשׁ עֲלִיּוֹת מֵהַשְׁלָא עוֹלָה כֵּן שׁוֹם אִישׁ אַחֵר:

גוֹרֵם לְכַפּוֹת אֶת הַצַּד הָאֲחֵר; גוֹרֵם שְׁמֵתֶעֱלָה
הַקָּרוֹשׁ כָּרוֹךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ; וְגוֹרֵם לְהַעֲמִיד כָּל
הָעוֹלָם בְּקִיּוּמוֹ לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. וְעַל הָאִישׁ הַזֶּה
כְּתוּב, כְּרִיתִי הִיָּתָה אֶתוֹ חַחֲיִים וְהַשְּׁלוֹם. וְזוֹכָה
לְרֵאוֹת בָּנִים לְבָנָיו, וְזוֹכָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְזוֹכָה
לְעוֹלָם הַבָּא. כָּל בְּעָלֵי חַדִּינִים לֹא יְכוּלִים לְדוֹן
אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. נִכְנָס בְּשָׁנִים עֶשְׂרִי
שָׁעָרִים, וְאִין מִי שְׂיִמְחָה בְּיָדוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים
ק"ב) גִּבּוֹר בְּאֶרֶץ יְהוָה זָרְעוּ דוֹר יִשְׂרָאֵל יִבְרָךְ. הוֹן
וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עֲמֻדַת לְעַד. זָרַח בַּחֲשָׁךְ אֹר
לְיִשְׂרָאֵל וְגו'.

בְּנֵי - תָּדַר הַעֲלִיזוֹן, עוֹמְדִים שְׁלֹשָׁה (צַדִּי) גּוֹנִים,
וְהֵם לוֹהֲטִים בְּתוֹךְ שְׁלֹהֶבֶת אַחַת, וְאוֹתָהּ
הַשְׁלֹהֶבֶת יוֹצֵאת מִצַּד הַדְּרוֹם, שֶׁהוּא יָמִין. וְאוֹתָם
גּוֹנִים נִפְרָדִים לְשְׁלֹשָׁה צַדִּדִּים. אֶחָד עוֹלָה לְמַעַלָּה,
וְאֶחָד יוֹרֵד לְמַטָּה, וְאֶחָד שֹׁנֵאָה וְנִגְנָזוּ בְּשַׁעַה
שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מְאִירָה.

גִּזְוֹן אַחֲרַי, אֹתוֹ שְׁעוֹלָה לְמַעַלָּה, יוֹצֵא, וְאוֹתוֹ גִּזְוֹן
 הוּא גִזְוֹן לְבָן יוֹתֵר מִלְבָּן אַחֲרַי. וְנִכְנָס בְּאוֹתָהּ
 שְׁלֵחֶת וְנִצְבָּע מֵעַט, וְלֹא נִצְבָּע, וְעוֹמֵד אֹתוֹ גִּזְוֹן
 לְמַעַלָּה עַל רֹאשׁ אֹתוֹ הַגִּזְוֹן. וּבְשָׁעָה שִׁישְׁרָאֵל
 נִכְנָסִים לְבֵית הַכִּנּוֹסֶת וּמִתְפַּלְלִים תְּפִלוֹתֵיהֶם,
 בְּשִׁמְנֵי־עֵינַיִם לְגֹאֵל יִשְׂרָאֵל וְסוֹמְכִים גְּאֹלָה לְתַפְּלָה,
 אִזּוֹ אֹתוֹ גִּזְוֹן לְבָן עוֹלָה עַל רֹאשׁ הַגִּזְוֹן וְנִעֲשֶׂה לוֹ
 בְּתֵר (שָׁל קִיּוּם).

וְהַכְּרוֹז יוֹצֵא וְאוֹמֵר: אֲשֶׁר־יְכֶם הָעַם הַקּוֹדֶשׁ
 שְׁעוֹשִׂים טוֹב לְפָנַי הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 וְסוּד זֶה - (יִשְׁעִיָּה ל"ח) וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי, שְׁסוּמְךָ
 גְּאֹלָה לְתַפְּלָה. מִשּׁוּם שֶׁבְּשָׁעָה הַזֹּאת שִׁמְנֵי־עֵינַיִם
 לְתַהֲלוֹת לְאֵל עֲלִיּוֹן, שְׁעוֹלָה הַגִּזְוֹן תִּהְיֶה עַל רֹאשׁ
 אֹתוֹ הַגִּזְוֹן, מִתְעוֹרֵר הַצַּדִּיק לְהַתְּחַבֵּר בְּמָקוֹם
 שְׁצַר־יָד בְּאַהֲבָה וְחִבֻּבוֹת, בְּחֶדְוָה וּבְרָצוֹן. וְכֹל
 הָאֵיבָרִים בְּכֹל מִתְּחַבְּרִים בְּתַשׁוּקָה אַחַת אֵלָה
 בְּאֵלָה, עֲלִיּוֹנִים בְּתַחֲתוֹנִים, וְכֹל הַמְּנוֹרוֹת מְאִירוֹת
 וְלוֹהֲטוֹת, וְכֹל עוֹמְדִים בְּחֶבֶר אַחֲרַי בְּצַדִּיק תִּהְיֶה
 שְׁנִקְרָא טוֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יִשְׁעִיָּה ג) אָמְרוּ צַדִּיק כִּי

טוב, וזה מחבר את כלם בחבור אחד. אז הכל
 בלחש למעלה ולמטה בנשיקות של רצון, והדבר
 עומד בחבור של בית הגרן.

כיון שמגיעים לשים שלום, אז עושה שמוש אותו
 נהר שיוצא מעדן בגרן הזה, ואז צריכים
 כלם לצאת מלפני המלך, ולא צריך איש ולא
 אחר להמציא שם ולא לבקש בקשות, ^(דף קכט ע"א) אלא
 צריך לנפל על הפנים נפילת אפים. מה הטעם?
 משום שאותה שעה היא שעה של שמוש, וצריך
 כל איש להתבייש מלפני רבונו ולכסות פניו
 בבושה גדולה, ולהכליל את נפשו באותו שמוש
 של הנפשות, שנכלל אותו הגרן מלמעלה
 ומלמטה בנפשות ורוחות. אז גון אחר שיוֹרד
 למטה עומד ואוחז בשפולי הגרן הזה.

והכרוז יוצא וקורא ואומר: עליונים ותחתונים,
 העידו עדות, מיהו שעושה נפשות
 ומזכה את הרשעים? אותו שעמרת ^(שגראח לעשר אותו)
 מעמרת) מלכות על ראשו, אותו שראוי להכנס עתה

לפני המלך והמלכה, שְׁחֵרֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמְּלָכָה
שואלים עליו.

אז מודמנים שני עדים מאותם עיני ה'
שמשוטטות בכל העולם, ועומדים אחר
הפרגוד ומעידים עדות זו, ואומרים: הרינו מעידים
על פלוני בן פלוני. אשרי חלקו, שְׁחֵרֵי אָבִיו יִזְכַּר
בְּגִלְלוֹ לְטוֹב. והו עושה נפשות למטה, נפשות
הרשעים שְׁחֵיו מֵהַצַּד הָאֲחֵר. אז מתניקר הקדוש
ברוך הוא בְּחֶדְוָה שְׁלֵמָה.

באותה השעה מודמן ממנה אחר, שהוא גזבר
על דיוקנאות הצדיקים, בסוד של
שמוש האותיות שנקרא בסוד יהודי"עם, בְּכֶתֶר
של שמוש השם הקדוש. ורזמו הקדוש ברוך הוא
לאותו ממנה, ומביא את דיוקן אותו האיש
שעושה נפשות הרשעים ומעמיד אותו לפני המלך
והמלכה.

ואני מעיד עלי שמים וארץ, שבאותה שעה
מוסרים לו אותו הדיוקן, שְׁחֵרֵי אֵין לָךְ כָּל

צדיק בעולם הזה שלא חקוק דיזקנו למעלה תחת
 יד אותו הממנה, ומוסרים בידו שבעים מפתחות
 של כל גנאי רבנו בהם. אז המלך מברך את אותו
 הדיוקן בכל הפרכות שברך את אנרם בשעשה
 את נפשות הרשעים.

והקדוש ברוך הוא רזמו לארבעה מחנות
 עליונים, ונוטלים את אותו הדיוקן
 והולכים עמו, והוא נכנס לשבעים עולמות גנוזים
 שלא זכה בהם איש אחר, פרט לאותם גנוזים
 לאותם שעושים את נפשות הרשעים. ואלמלא
 היו יודעים בני אדם כמה תועלת וזכות (גורמים
 לצדיקים) וזוכים בגלגלם בשמונים אותם, היו הולכים
 אחריהם ורודפים אותם כמי שרודף אחר תחיים.

העני מוכה את בני האדם בכמה טובות, בכמה
 גנוזים עליונים, ולא כמי שמוכה את
 הרשעים. מה בין זה לזה? אלא מי שמשתדל אחר
 העני, הוא משלים תיים לנפשו וגורם לו להתקיים,
 וזוכה בגלגלו לכמה טובות לאותו העולם.

וְמִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל אַחַר הָרָשָׁע, הוּא מְשָׁלִים יוֹתֵר.
 עוֹשֶׂה לְצַד הָאֲחֵר שֶׁל אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 שִׁיתְּכּוּפֶף וְלֹא יִשְׁלַט, וּמַעֲבִיר אוֹתוֹ מִשְׁלֹטוֹ.
 עוֹשֶׂה שְׂמֵתֵעֶלָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כִּסֵּא
 כְּבוֹדוֹ. עוֹשֶׂה לְאוֹתוֹ הָרָשָׁע נֶפֶשׁ אַחֶרֶת. אֲשֶׁרִי
 חֶלְקוֹ.

גִּזְוֹן אַחַר שֶׁנִּרְאָה וְלֹא נִרְאָה, בְּשָׁעָה שֶׁמְגִיעִים
 יִשְׂרָאֵל לְסֵדֶר הַקְּדוֹשָׁה, אִזּוֹ הַגִּזְוֹן הַגִּזְוִי הַזֶּה,
 וַיּוֹצֵא, מִשּׁוּם שֶׁהִיא הַקְּדוֹשָׁה שֶׁמְקַדְּשִׁים יִשְׂרָאֵל
 יוֹתֵר עַל מְלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים, שֶׁהֵם חֲבָרִים עִמָּם.
 וְהַגִּזְוֹן הַזֶּה מֵאִיר וְנִרְאָה בְּשָׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁים
 הַקְּדוֹשָׁה הַזֶּה, (שְׁחַדִּי מִסְיָמִים יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁלֹּא יִשְׁנִיחוּ וְכוּ) עַד
 שֶׁמִּסְיָמִים יִשְׂרָאֵל, כִּדִּי שֶׁלֹּא יִשְׁנִיחוּ הַמְּלֹאכִים
 הָעֲלִיּוֹנִים וַיַּעֲנִישׁוּ אוֹתָם לְמַעְלָה, וְלֹא יִקְטְרוּ
 עֲלֵיהֶם.

אִזּוֹ הַכְּרוֹז יוֹצֵא וְאוֹמֵר: עֲלִיּוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים
 הַקְּשִׁיבוּ, מִיחֵו גַּם רוּחַ בְּדַבְרֵי תוֹרָה, מִיחֵו
 שֶׁכָּל דְּבָרָיו לְהַתְנַפֵּחַ בְּדַבְרֵי תוֹרָה, מִשּׁוּם שֶׁשְׁנִינּוּ,

אֲשֶׁה אֲדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת שָׁפֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּדַבְרֵי
 תּוֹרָה, שְׁחֵרֵי אֵינִי גְבוּהוֹת בַּתּוֹרָה אֲלָא בְּעוֹלָם הַבָּא.
 בְּקַדְשָׁהּ זֶה צָרִיךְ לְהִשְׁמַר וּלְגַנְזוֹ אוֹתָהּ בִּינֵינוּ כִּדְרֵי
 שְׁנַת־קַדְשׁ בְּתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה בְּרֵאשׁ וּבְסוֹף
 יוֹתֵר מֵאוֹתָן קְדוּשׁוֹת שְׁאוּמְרִים עִמָּנוּ מְלֹאכִים
 עֲלִיּוֹנִים. הַקְּדוּשָׁה שְׁאֵנוּ מְקַדְשִׁים בַּשֶּׁבַח שְׁאֵנוּ
 מְשַׁבְּחִים לְמְלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים. וּמִשּׁוֹם שֶׁבַח זֶה
 מְרַשֵּׂים לָנוּ לְהַכְנִים לְתוֹךְ הַשְּׁעָרִים הָעֲלִיּוֹנִים, וְעַל
 זֶה אָנוּ אוֹמְרִים קְדוּשָׁה זֶה ^(דף קכט ע"ב) בְּלִשׁוֹן הַקְּדוּשׁ
 וּמִשְׁאִירִים אוֹתָנוּ בְּאַהֲבָה לְהַכְנִים לְשְׁעָרִים
 שְׁלִמְעָלָה, מִתּוֹךְ שְׁאֵנוּ מְשַׁבְּחִים אוֹתָם בְּסִדּוֹר
 שְׁלֵהֶם ^(שְׁלֵנוּ), וְלִכֵּן אָנוּ נוֹטְלִים יוֹתֵר קְדוּשׁוֹת,
 וּנְכַנְסִים לְשְׁעָרִים הָעֲלִיּוֹנִים.

וְאִם תֹּאמַר, זוּהִי רַמְאוֹת - לֹא כִּדְרֵי! אֲלָא
 הַמְּלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים הֵם יוֹתֵר קְדוּשִׁים
 מֵאֲתָנוּ, וְהֵם נוֹטְלִים יוֹתֵר קְדוּשָׁה, וְאֵלְמָלֵא שְׁאֵנוּ
 נוֹטְלִים וּמוֹשְׁבִים עֲלֵינוּ הַקְּדוּשׁוֹת הַלָּלוּ, לֹא נוֹכֵל
 לְהִיּוֹת חֲבָרִים עִמָּם, וּכְבוֹד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא

יִשְׁתַּלֵּם לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה בְּזִמְנֵי אַחַד, וְעַל זֶה אָנוּ
מְשַׁתְּדָלִים לְהִיּוֹת עִמָּם חֲבֵרִים, וְיִתְעַלָּה כְּבוֹד
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה בְּזִמְנֵי אַחַד.

הַקְּדוּשָׁה שְׂפִסּוּף הִיא תְּרַגּוּם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ, וְזֶה
אֶפְלוּ יַחֲדָה יוּכַל לֹאמַר אוֹתָהּ, אוֹתָם
דְּבָרֵי הַתְּרַגּוּם. אֲבָל דְּבָרֵי לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַקְּדוּשָׁה
אֵינָם אֵלָּא בְּעִשְׂרָה, כִּי הַשְּׂכִינָה מִתְּחַכְּרֶת עִם
לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ, וּלְכָל קְדוּשָׁה שֶׁהַשְּׂכִינָה בָּאָה, אֵין זֶה
אֵלָּא בְּעִשְׂרָה, שְׂפִתוֹב (וַיִּקְרָא כב) וְנִקְדָּשְׁתִּי בְּתוֹךְ כְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו'. כְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ וְדַאי, וְלֹא
שְׂאָר עַמִּים שְׂיִישׁ לָהֶם לְשׁוֹן אַחֶרֶת.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא
תְּרַגּוּם, לָמָּה אֵינָה בְּיַחֲדָה? כֹּא וְרֵאָה,
קְדוּשָׁה זוֹ אֵינָה כְּשְׂאָר הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁהֵם מְשַׁלְּשִׁים.
אֲבָל קְדוּשָׁה זוֹ הִיא עוֹלָה בְּכָל הַצְּדָדִים, לְמַעַלָּה
וּלְמַטָּה וּלְכָל צְדָדֵי הָאֱמוּנָה, וְשׁוֹכְרֶת מְנַעוּלִים
וְחוֹתְמוֹת שֶׁל בְּרוּל וְקַלְפוֹת רְעוֹת (וְזֶהוּ הַשְּׂבִיחַ שֶׁמְתַעַלָּה בּוֹ
כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִשְּׂבִיחַ אַחֵר. וְהַתְּעַלּוֹת זוֹ יִתְרָה מִהַכֹּל, מִהַ הַמַּעַס?)

משום שהוא גורם להרפות את הצד האחר ולהעבירו) להעלות את כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל, ואנו רוצים לומר אותה בלשון של הצד האחר ולהשיב בכת חוק: אמן יהא שמייה רבא מברה, בדי שישתפר כחו של הצד האחר, ויתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו על הכל. וכשנשפר בקדשה זו כחו של הצד האחר, הקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו, ונופר לבניו, ונופר לשמו. ומשום שהקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו בקדשה זו, אינה אלא בעשרה.

ובלשון זו על כרחו של הצד האחר הוא נכפה, ונשפר כחו, ומתעלה כבוד הקדוש ברוך הוא ושובר מנעולים וחותמות ושלשלאות חזקות וקלפות רעות, ונופר הקדוש ברוך הוא את שמו ואת בניו. אשריהם העם הקדוש שהקדוש ברוך הוא נתן להם תורה קדושה לזכות פה לעולם הבא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחֻבְרִים, אֲשֶׁר־יִכֶּם לְעוֹלָם הַבָּא,
 וְכִיּוֹן שֶׁהִתְחַלְנוּ בְּדַבָּרִים שֶׁל פֶּתַר הַמַּלְכוּת
 הָעֲלִיּוֹנָה, אֹמֵר אֲנִי בְּשִׁבְלֵכֶם (בְּתוֹכְכֶם), וְהַקְדוֹשׁ
 פָּרוּךְ הוּא יִתֵּן לָכֶם שָׂכָר בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. וְאוֹתוֹ
 הַבָּל פִּיכֶם יִתְעַלֶּה לְמַעְלָה כְּאֵלוֹ אַתֶּם הַמְּעוֹדְרִים
 אֶת הַדַּבָּרִים הַלְלוּ.

פֶּתַח וְאָמַר, וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאַתֶּם
 זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֶׁת. פָּסוּק זֶה הוּא לְצַד
 עֲלִיּוֹן, וְהוּא לְצַד תַּחְתּוֹן. הוּא לְצַד עֲלִיּוֹן - בְּצַד
 הַקְּדוּשָׁה, וְהוּא לְצַד תַּחְתּוֹן - בְּצַד הָאֲחֵר. כֹּא
 וְרֵא, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
 הִתְחִיל לְבָרָא מֵצַד הַכֶּסֶף, שֶׁהוּא לְיָמִין, מִשּׁוּם
 שֶׁאוֹתוֹ כֶּסֶף הָיָה מְלֻמְעָלָה. וּבְמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן,
 שֶׁהוּא כְּמוֹ שָׁלוֹ, הִתְחִיל מֵצַד שְׂמָאל וְאַחֵר כֶּסֶף
 מֵצַד יָמִין, מִשּׁוּם שֶׁהַמִּשְׁכָּן הָיָה מֵצַד שְׂמָאל, וְלִכּוֹן
 הִתְחִיל כֹּאן מֵצַד מִשְׂמָאל, וְשָׁם מֵצַד יָמִין, וְזֹאת
 הַתְּרוּמָה וְגו'.

וְכַתוּב (תהלים נה) **עָרַב וּבִקֵּר וְצִהְרִים וְגו'.** פָּסוּק זֶה
פִּרְשׁוּהוּ וְנִתְבְּאֵר, אֲבָל כָּאֵן עֵדוֹן וְעֵדוּנִים
הוּא שֶׁל תְּפִלַּת כָּל הַיּוֹם, וְהַחֲבָרִים הַתְּעוֹדְרוּ
בְּשִׁלְשֵׁת הַזְּמַנִּים הַלָּלוּ. עָרַב זֹהוּ אִם־פִּקְלָרְיָה שְׁלֵא
מְאִירָה, וּבִקֵּר זֹהוּ אִם־פִּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה, וְצִהְרִים
 - (אֵין זֶה מְקוּם שֶׁנִּקְרָא חֲשָׁד, אֲלָא הוּא מְקוּם שֶׁעוֹמֵד בֵּין זֶה לְזֶה, אֲבָל הַזְּמַן שֶׁל
 תְּפִלַּת מְנַחֵה) **מְקוּם שֶׁהוּא נִקְרָא חֲשָׁד, שְׂאֵחוּז בְּעָרַב**
וְעוֹמֵד זֶה עִם זֶה.

וְמָה שֶׁנֶּאֱמַר צִהְרִים, שֶׁהוּא תִקְרָה חוֹק הַשָּׁמֶשׁ,
הוּא נֶקֶט בְּלִשׁוֹן מְעֻלָּה. וְכִּי הִיא הַדִּרְדָּר -
לְאִישׁ שָׁחַר (דף קל ע"א) **קוֹרְאִים לוֹ לְבָן, וְנֶקֶט לְשׁוֹן**
מְעֻלָּה, וְלִפְעָמִים קוֹרְאִים לְלָבָן שָׁחַר, שֶׁכַּתוּב (במדבר
יב) כִּי אִשָּׁה בְּשִׁית לָקַח. (עמוס ט) הֲלוֹא כִּבְנֵי בְּשִׁים
אַתֶּם לִי וְגו'.

עָרַב זֶה - תְּפִלַּת עֲרֻבִית. וּמִשׁוּם שֶׁבְּעָרַב הָיָה
מִתְּעָרַב הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁמִּחֲשִׁיד אֶת אוֹרוֹ
וְשׁוֹלֵט בְּלִילָה, שָׁמוּ לוֹ רְשׁוּת, וְאֵין לוֹ זְמַן קְבוּעַ.
אֲמוּרִים וּפְרָדִים מִתְּאַכְּלִים בְּזְמַן הָיָה, וּמִכָּאֵן

נזונים כִּמְה קְבוּצוֹת שֶׁל שָׂרִים שְׂיוּצָאִים וְשׁוֹלְטִים
בְּלִילָה.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֵּן, הֲרֵי שְׂנִינוּ שֶׁכָּל אוֹתָם בְּעִלֵּי
הַצָּד הָאֲחֵר שֶׁל רוּחַ הַטְּמֵאָה לֹא שׁוֹלְטִים
בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְהֲרֵי מְעוֹרְרִים אוֹתָם יִשְׂרָאֵל בְּזוֹת,
וְאִסּוּר לְעוֹרְרָם לְשָׂרוֹת עַל הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה.

אֲלָא בְּלִילָה אוֹתוֹ הֶעֱשָׂן עוֹלָה, וְלֹא עוֹלָה כְּמוֹ
שֶׁבִקְרָבֵן אַחֵר, שֶׁהָיָה הֶעֱשָׂן עוֹלָה בְּדֶרֶךְ
יִשְׂרָאֵל, וְכֵאֵן הָיָה עוֹלָה אוֹתוֹ עֲשָׂן לְנֶקֶב אֶחָד שֶׁל
הַצָּפוֹן, שֶׁשָּׂם כָּל מְדוּרִים שֶׁל רוּחוֹת רָעוֹת. וְכִיּוֹן
שֶׁאוֹתוֹ עֲשָׂן עוֹלָה וּמַעֲקָם דֶּרֶךְ לְאוֹתוֹ צַד, כִּלְמַ
הֵיוּ נִזְוָנִים וְעוֹמְדִים וְנִכְנָסִים לְמְקוֹמָם, וְלֹא הֵיוּ
יוֹצְאִים וְשׁוֹלְטִים בְּעוֹלָם.

מִמְּנָה אֶחָד עוֹמֵד לְאוֹתוֹ הַצָּד שֶׁל אוֹתוֹ נֶקֶב
שֶׁבְצָפוֹן, כָּכָל אוֹתָם קְבוּצוֹת שֶׁל שָׂרִים,
וְשִׁמוֹ סְנִירֵי"א, וּבְשַׁעָה שֶׁאוֹתוֹ עֲשָׂן מַעֲקָם דֶּרְכוֹ
וְעוֹלָה, הַמְּמַנָּה הַזֶּה וְשִׁשִּׁים אֶלֶף רַבּוּא מִחֲנֹנֹת
אַחֲרוֹת, כִּלְמַ מִתְעַתְּדִים לְקַבְּלוֹ וּלְהוֹזִין מִמֶּנּוּ,

וְעוֹמְדִים בְּאוֹתוֹ נִקְבּוּ, וְנִכְנָסִים בְּפֶתַח אֶחָד שֶׁנִּקְרָא
 קָרִי, וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב (ויקרא כו) וְאִם תִּלְכוּ עִמִּי קָרִי
 וְגו'. וְכֵתוּב, וְהִלַּכְתִּי עִמָּכֶם בְּחַמַּת קָרִי. בְּאוֹתוֹ רָגַז
 הַיּוֹצֵא מִהַפֶּתַח שֶׁל קָרִי.

וְאֵלּוּ הֵם שְׁמֵי שׁוֹטְטִים בְּלִילָה, וּבְשָׁעָה שֶׁהִנְשָׁמוֹת
 יוֹצְאוֹת לַעֲלוֹת לְהִרְאוֹת לְמַעְלָה, הֵם
 יוֹצְאִים וּמְקַטְרְגִים בָּהֶם, וְלֹא יְכוּלִים לַעֲלוֹת
 וּלְהִרְאוֹת לְמַעְלָה, פָּרַט לְאוֹתָם חֲסִידִים קְדוֹשִׁים
 עֲלִיוֹנִים שֶׁהֵם בּוֹקְעִים רְקִיעִים וְאוֹוִירִים וְעוֹלָיִם,
 וְקַבּוּצוֹת הַשָּׁרִים הִלְלוּ יוֹצְאִים וּמוֹדִיעִים דְּבָרִים
 בּוֹזְבִים לְבְנֵי אָדָם, וְנִרְאִים לָהֶם בְּדַמְיוֹת אַחֲרוֹת,
 וְצוֹחֲקִים עֲלֵיהֶם, עַד שֶׁשׁוֹפְכִים זְרַע, וְנִקְרָאִים
 בְּעֵלֵי קָרִי, מִשּׁוֹם שֶׁאוֹתָם שִׁיּוֹצְאִים מִפֶּתַח הַקָּרִי
 נִרְמוּ לָהֶם. וּבְשָׁעָה שֶׁמִּתְאַכְּלִים אֱמוּרִים וּפְדָרִים,
 אוֹתוֹ עֵשֶׂן הָיָה מִרוּחַ אוֹתָם וְזֶן אוֹתָם. כְּפִי כְבוֹדָם
 כִּד מְזוֹנָם מֵה שֶׁרְאוּי לָהֶם. וּבְזֶה לֹא יֵצְאוּ וְלֹא
 מִשׁוֹטְטִים בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה.

עָרַב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יב) וְגַם עָרַב רַב עִלָּה אֶתָּם. שָׁכַל אוֹתָן קְבוּצוֹת שָׂרִים מִתְּעַרְבִים בְּשִׁלְטוֹן הַלְיָלָה, וְלָכֵן לֹא שָׁמוּ אֶת תְּפִלַּת עֲרַבִית חוֹבָה, שְׂאִין מִי שְׂיָכוֹל לְתַקְנָה כְּמוֹ יַעֲקֹב, שֶׁהוּא תָּיִת בַּעַל (מְטֵהָר) הַמְשַׁכֵּן וּמְתַקֵּן אוֹתוֹ כְּרֵאֵוִי.

וְאֵת עַל גַּב שֶׁהִיא רְשׁוּת, תְּפִלָּה זוֹ הִיא כְּדִי לְהַגִּין עֲלֵינוּ מִתּוֹךְ פֶּחַד בְּלִילוֹת, מִתּוֹךְ פֶּחַד שֶׁל כְּמָה צְדָדִים שֶׁל הַגִּיחָנִם, שֶׁתְּרִי בְּאוֹתָהּ שָׁעָה מוֹרְדִים אֶת הַרְשָׁעִים בְּגִיחָנִם עַל כָּל אֶחָד שְׁנַיִם מֵאֲשֶׁר בִּיּוֹם. וְלָכֵן מְקַדְּיָמִים יִשְׂרָאֵל לֹאֵמַר "וְהוּא רְחוּם", שֶׁהוּא מְשׁוּם פֶּחַד הַגִּיחָנִם. וְלֹא דִין אַחַר אֲסוּר לְעוֹרְרוֹ, שֶׁנֶּרְאָה שֶׁתְּרִי אִין לוֹ רְשׁוּת לְשַׁבֵּת לְהַעֲבִיר אֶת הַדִּין מִהָעוֹלָם.

וּפֶחַד שֶׁל קְטָרוֹג הַנְּשָׁמוֹת, כְּשֶׁרוּצוֹת לְעֵלוֹת לְמַעְלָה כְּדִי לְהִרְאוֹת לְפָנֵי רַבּוֹנָם. וְלָכֵן אָנוּ מְקַדְּיָמִים "שׁוֹמֵר אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד אָמֵן". פֶּחַד שֶׁל כְּמָה מוֹיָקִים וְקְטָרוֹנִים שֶׁנִּמְצְאוּ בְּלִילָה,

וַיֵּשׁ לָהֶם רְשׁוּת לְהַזִּיק לְמִי שְׂיֹצֵא תְּחוּצָה מִשְׁעַר
בֵּיתוֹ, וְלָכֵן אָנוּ מִקְדִּימִים "וּשְׂמַר צֵאתָנוּ וּבֵאתָנוּ".

וְעַל כֵּן זֶה, מִתּוֹךְ פֶּתַח שֶׁל כָּל זֶה אָנוּ מִמְּקִידִים
הַגּוֹפּוֹת, הַרוּחֹת וְהַנְּשָׁמוֹת לְמַלְכוּת
הַעֲלִיּוֹנָה, שֶׁשְׁלֵטוֹן הַכֹּל בְּיַדֶּיהָ, וְעַל זֶה תְּפִלַּת
עַרְבִית בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה. עֲתָה שְׂקָרְבָנוֹת וּמִזְבְּחוֹת
לֹא נִמְצְאוּ, אָנוּ עוֹשִׂים כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁאָנוּ עוֹשִׂים
עַל הַסּוּד הַזֶּה.

בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, בְּשִׁמְתְּעוֹרְרַת רוּחַ צְפוֹן, מִכָּה
בְּכָל אוֹתָם מְדוּרֵי הַרוּחֹת הַרְעוּת,
וְשׂוֹבֵר אֶחָד (סֵלַע תְּזִק) אֶת הַצַּד הָאַחֵר, וְנִבְנָם
וּמְשׁוֹטֵט לְמַעְלָה וּמַטָּה, וְכָל אוֹתָן ^(דף קל ע"ב) קְבוּצוֹת
שֶׁל מַחְבְּלִים נִבְנָם וְלִמְנוּ, וְנִשְׁבַּר כְּחֵן וְלֹא
שׁוֹלְטוֹת. וְאִזּוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִבְנָם לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ
עִם הַצְּדִיקִים בְּנֵי עֲדָן, וְהָרִי נִתְּבָאֵר.

בְּשִׁבְא הַבְּקָר, אִזּוּ הַיָּר שֶׁשְׁלֵט בְּלַיְלָה נִגְנֵנוּ מִלְּפָנֵי
אִזּוּ הַיּוֹם, וְאִזּוּ הַבְּקָר שׁוֹלֵט, וּמְעַבֵּר
שְׁלֵטוֹנוֹ שֶׁל הָעֶרֶב. (וְאִזּוּ) הַבְּקָר הַזֶּה הוּא בְּקָר שֶׁל

אֹר רֵאשׁוֹן, הַבְּקָר הַזֶּה מִשְׁלִים טוֹב לְכָל
הָעוֹלָמִים. מִמֶּנּוּ נִזְוָנִים עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. זֶה
מִשְׁקָה אֶת הַגֶּן. זֹהִי שְׁמִירָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. כָּאֵן
הַסּוֹד לְיֹדְעֵי מִדִּין: מִי שְׁרוּצָה לְצֵאת לְדֶרֶךְ, יָקוּם
בַּנֶּגֶה, וַיִּשְׁנֶיחַ בְּהַתְּבוֹנְנוֹת לְפִי שְׁעָה לְצַד מְזֻרָה,
וַיִּרְאֶה כְּמֵרְאֵה אוֹתִיּוֹת שְׁמֵכוֹת בְּרַקִּיעַ, זֹו עוֹלָה
וְזֹו יוֹרֶדֶת, וְאַלֶּה הֵם הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ
בְּהֵם שָׁמַיִם וָאָרֶץ.

אִם הוּא יוֹדֵעַ בְּסוֹד אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם סוֹד
הַשֵּׁם הַקּוֹדֶשׁ שֶׁל אֲרַבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת,
וַיִּזְכִּירָן כְּרֵאוֹי בְּרִצּוֹן הַלֵּב, יִרְאֶה תוֹךְ אֹר הַנֶּגֶה
שֶׁל הַרְקִיעַ שֶׁשׁ יוֹדִי"ם, שֶׁלֹּשׁ לְצַד יָמִין וְשֶׁלֹּשׁ לְצַד
שְׁמֹאל, וְשֶׁלֹּשׁ וַי"ם שְׁעוֹלוֹת וַיּוֹרְדוֹת וְנוֹצָצוֹת
בְּרַקִּיעַ. וְהֵן הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל בְּרַבַּת כְּהֲנִים, וְאֵן
יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ וַיֵּצֵא לְדֶרֶךְ, וְדַאי שְׁכִינָה מִקְדִּישָׁה
עִמוֹ. אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ.

כְּשֶׁבֵּא הַבְּקָר הַזֶּה, עִמּוֹד אֶחָד נֶעוּץ בְּצַד דְּרוֹם
לְתוֹךְ מְתִיחַת הַרְקִיעַ שְׁעַל גְּבִי הַגֶּן, חוּץ

מֵאוֹתוֹ עָמוּד שְׁנַעוּיִן בְּאֲמִצֵּעַ הַגֶּזֶן. וְעָמוּד זֶה מֵאִיר
בְּאוֹר שֶׁל שְׁלֵשָׁה גִּזְנִים מְרָקִים בְּאֲרָגְמָן. בְּאוֹתוֹ
הָעָמוּד קָיָם עֲנָף אֶחָד, וּבְאוֹתוֹ עֲנָף גִּזְדָּמָנוּ שֶׁלֹּשׁ
צִפְרִים, מִתְעוֹרְרוֹת צְפִצּוּף לְשִׁבְתָּ.

פָּתַח אֶחָד וְאָמַר, (תהלים קיג) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עֲבָדֵי ה'
הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה'. פּוֹתַח הַשְּׁנִי וְאוֹמֵר, יְהִי
שֵׁם ה' מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. פּוֹתַח הַשְּׁלִישִׁי
וְאוֹמֵר, מִמְזַרְח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֵלֵל שֵׁם ה'. אִז
הִכְרוּז מִקְדָּים וְקוֹרָא, הַזְדַּמְנוּ קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים,
אוֹתָם הַמְשַׁבְּחִים אֶת רְבוּנָם הַתִּתְקֵנוּ לְשִׁבַח הַיּוֹם.
וְאִז נִפְרָדִים הַיּוֹם מִהַלְלָהּ. אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי
שֶׁקָּם בַּבֶּקֶר מִתּוֹךְ תִּשְׁבְּחָתָהּ שֶׁל תּוֹרַה שֶׁלְמַד
בַּלַּיְלָה, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁל תִּפְלֵת הַבֶּקֶר.

פָּתוּב, (ישעיה כ"א) אָמַר שִׁמְרֵ אֶתָּא בְּקָר וְגַם לַיְלָה
אִם תִּבְעֵיוֹן בְּעֵיוֹ שִׁבּוּ אֶתְיוּ. פְּסוּק זֶה
פְּרָשׁוֹהוּ עַל גְּלוּת יִשְׂרָאֵל שִׁיּוֹשְׁבִים בְּתוֹךְ בְּנֵי
שַׁעִיר, וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: שִׁמְרֵ
מִה מְלִיָּלָה - מִה יִהְיֶה עָלֵינוּ מִהַגְּלוּת הַזֹּאת שְׁדוּמָה

לְחֶשְׁבֶת הַלֵּילָה? מַה כְּתוּב? אָמַר שְׁמַר. זֶה
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אַתָּא בְּקַר - בְּכַר הָאֲרָתִי לְךָ
 בְּגִלוֹת מִצְרַיִם, וְהֵעֲלִיתִי אֶתְכֶם וְקִרְבְּתִיכֶם
 לְעִבּוּדִתִּי, וְנָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָה פְּדִי שְׁתֹּזְבוּ לַחַיִּי
 עוֹלָם. עֲזַבְתֶּם תּוֹרָתִי, וְגַם לֵילָה - הִכְנַסְתִּיכֶם
 לְגִלוֹת (בְּכָל וְהֵעֲלִיתִיכֶם. עֲזַבְתֶּם תּוֹרָתִי בְּמִקְדָּם, וְהִכְנַסְתִּי אֶתְכֶם לְגִלוֹת)
 בְּמִקְדָּם. אִם תִּבְעֵיוֹן בְּעִיּוֹ - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ל"ד)
 דְּרָשׁוּ מֵעַל סֵפֶר ה' וּקְרְאוּ, וְשָׁם תִּמְצְאוּ בְּמָה
 תִּלְווּהָ גְלוֹתְכֶם וְנֹאֲלַתְכֶם. וּבְשֶׁתִּבְעֵיוֹן בָּהּ, הוּא
 תֵּאמַר וְתִכְרִיז לְפָנֶיכֶם: שִׁבוּ אֵתִיו. שׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה, וּמִיַּד אֵתִיו, וְקִרְבוּ אֵלַי. (וּבְסוּד הַפְּסוּק תְּזַח)

וּבְפָסוּק זֶה כְּתוּב, מִשָּׂא דוּמָה. וְסוּד זֶה בְּשֵׁשׁ
 דְּרָגוֹת שֶׁל נְבוּאָה (בְּחֻמֵּשׁ דְּרָגִים) נֶאֱמַר
 לְנְבִיאִים: בְּמַחֲזוֹ"ת. בְּחֻזוֹ"ן. בְּחֻזוֹ"ן. בְּחֻזוֹ"ת.
 בְּדָב"ר. בְּמִשָּׁ"א. וְכָל הַחֻמֵּשׁ כֵּלָן כְּמִי שֶׁרוּאָה אַחַר
 הַכֶּתֶל אוֹתוֹ הָאֹר שְׁמַאִיר, וּמֵהֶם כְּמִי שֶׁרוּאָה אוֹר
 הַשָּׁמַשׁ מֵתוֹךְ עֵשְׂשִׁית. אֲבָל מִשָּׂא הוּי כַּאֲשֶׁר מְנִיעַ
 אוֹתוֹ אוֹר בְּטֶרַח רַב וּמְטָרִיחַ עָלָיו דְּבָרָיו, שְׁלֵא

יכול לְהַתְגַּלּוֹת לוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (במדבר י"א) לְשׁוֹם
אֶת מִשְׁאֵל כָּל הָעָם הַזֶּה עָלַי. וּמִשׁוֹם זֶה מִשְׁאֵל.

וְכֵאֵן מִשְׁאֵל דּוֹמָה - מֵרַח רַב שֶׁלֹּא יָכוֹל לְהַתְגַּלּוֹת,
וְהִיא נְבוּאָה בְּלַחֲשׁ וְעוֹמֶדֶת בְּלַחֲשׁ. אֵלֵי
קָרָא מִשְׁעִיר - פָּאן לֹא הִתְגַּלָּה מִי אָמַר "אֵלֵי קָרָא
מִשְׁעִיר", אִם הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אִם נְבִיא נֶאֱמָן.
אָבֵל נְבוּאָה זֹו וְדַאי עוֹמֶדֶת בְּלַחֲשׁ תוֹךְ סוּד
הָאֱמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה, וּמִתּוֹךְ סוּד נִסְתָּר אָמַר הַנְּבִיא
הַנֶּאֱמָן שֶׁלּוֹ הָיָה קוֹרָא קוֹל בְּסוּד הָאֱמוּנָה, וְאָמַר
אֵלֵי קָרָא מִשְׁעִיר, (דף קלא ע"א) כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לג) וְזָרַח
מִשְׁעִיר לָמוֹ, וְלֹא כְּתוּב וְזָרַח לְשִׁעִיר, מִשׁוֹם שֶׁסוּד
הָאֱמוּנָה בְּךָ הוּא, דְּרַגּוֹת מִתּוֹךְ דְּרַגּוֹת, אֵלֶּה
פְּנִימִיִּים מֵאֵלֶּה, קְלִפָּה בְּתוֹךְ קְלִפָּה, וּמִחַ בְּתוֹךְ
מִחַ.

וְחָרִי בְּאֲרָנוֹ, שְׁכַתּוּב (יחזקאל א) וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה
בָּאָה מִן הַצָּפוֹן - חָרִי דְרַגָּה אַחַת. עֲנַן גָּדוֹל
- חָרִי דְרַגָּה אַחֶרֶת. וְאִשׁ מְתַלַּקְחַת - חָרִי דְרַגָּה
שְׁלִישִׁית. וְנִגְנָה לוֹ סְבִיב - דְרַגָּה רְבִיעִית. וְאַחַר כֵּן,

ומתוכה כִּעֵין החשמל. ואחר כך, ומתוכה דמות
ארבע חיות. הרי דרגות בתוך מדרגות (דרגות).

אף כאן, כשהתגלה הקדוש ברוך הוא לישראל,
לא התגלה אלא מתוך דרגות הללו. מסיני
בא - דרגה שהיתה יותר נסתרת, ואחר כך
הצטרפה להתגלות. ואמר וזרח משעיר - הרי
דרגה אחרת שהיא יותר בגלוי, קלפה ששורה על
גבי המת. ואחר כך, הופיע מהר פארן - הרי דרגה
אחרת. ואחר כך, ואתה מרבבת קדש - זהו שבח
של הכל. שאף על גב שהתגלה מכל הדרגות
הללו, מאותו מקום שהוא עקר הכל, התחיל
להתגלות ממנו. מאיזה מקום הוא? הוא מרבבת
קדש, אותן דרגות עליונות למעלה. (למעלה) אף כאן
אלי קרא משעיר - מאותה דרגה שאמרנו
שנדבקה למעלה.

שמר מה מלילה שמר מה מלייל. שומר זה
מטטרו"ן (שומר ישראל), וכתוב (משלי כו) ושומר
אדניו יכבד, וזה הסוד ששולט בלילה. מה מלילה

שומר מה מלייל, מה בין זה לזה? אלא הכל אחר, אבל בחלק הזה שולט הצד האחר, ובחלק הזה לא שולט כלל. ליל צדיק לשמירה, שפתוב (שמות יט) ליל שמרים הוא, ועל זה חסר ה', וזהו פשנכנס הלילה עד שנתחלק. מחצות הלילה והלאה שולט לילה בה, שפתוב ויהי פחצי הלילה. הוא הלילה תוה. (תהלים קלט) ולילה פיום יאיר וגו'. ומשום כך, שומר מה מלייל שומר מה מלייל.

אמר שומר. מצאנו בספרו של אדם, מה בין ויאמר לאמר? ויאמר למעלה, ואמר למטה. ואל משה אמר - מי אמר? אמר שומר, זה מטטרו"ן. אתא בקר - זו תפלת שחרית שהיא שלטונו של היום, אותו ששולט על הלילה. ואם תאמר שהיא בא לבדו ונפרד תזכר מהנקבה, הרי פתוב וגם לילה - שניהם באחד, ולא נפרדים זה מזה לעולם. וקול זה קורא בפלים האלה: אתא בקר וגם לילה, שניהם מומנים אליכם.

מִכַּאֲן וְהִלָּאָה, אִם תִּבְעִיּוֹן בְּעִיּוֹ. אִם תִּבְקָשׁוּ
 בְּקִשְׁתְּכֶם בְּתַפְלָה לְפָנַי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ -
 בְּעִיּוֹ, הִתְפַּלְלוּ וּבְקִשׁוּ בְּקִשְׁתְּכֶם וְשׁוּבוּ לְרַבּוֹנְכֶם.
 אֲתִיו - כְּמִי שֶׁעָתִיד לְקַבֵּל אֶת פָּנָיו וּלְרַחֵם עֲלֵיהֶם.
 אַף כִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בִּקֵּר וְנָם לִילָה קָרָא
 וְאָמַר אֲתִיו. אֲשֶׁרֵי הָעַם הַקָּדוֹשׁ שָׂרְבוּנָם מִבְּקִשׁ
 עֲלֵיהֶם וְקוֹרָא לָהֶם לְקַרְבָּם אֵלָיו.

וְאִז הָעַם הַקָּדוֹשׁ רוֹצִים לְהַתְחַבֵּר וּלְהַכְנִים לְבֵית
 הַכְּנֶסֶת, וְכָל מִי שֶׁמְקַדִּים בְּרֵאשׁוֹנָה, מִתְחַבֵּר
 עִם הַשְּׂכִינָה בְּחִפּוּר אֶחָד. בֵּא וּרְאֵה, אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן
 שְׁנַמְצָא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת (וּמֵאֲרִיךְ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת) - אֲשֶׁרֵי
 חֶלְקוֹ, שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּדַרְגַּת צְדִיק עִם הַשְּׂכִינָה. וְזֶהוּ
 סוּד (מְשַׁלֵּי ח) וּמִשְׁחֵרֵי יִמְצְאֵנִי. זֶה עוֹלָה בְּמַעֲלָה
 עֲלִיוֹנָה. וְאִם תֹּאמַר, חֲרֵי שְׂנִינּוּ, בְּשַׁעַה שֶׁהַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בֵּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְלֹא מוֹצֵא שָׁם עֲשָׂרָה,
 מִיַּד בּוֹעִים. וְאַתָּה אָמַרְתָּ, שְׂאוֹתוֹ אֶחָד שֶׁמְקַדִּים,
 מִתְחַבֵּר בַּשְּׂכִינָה וְעוֹמֵד בְּדַרְגַּת צְדִיק?!

אֵלָא, לְמַלְךְ שְׁשַׁלַּח לְכָל בְּנֵי הָעִיר שְׂיִמְצְאוּ עִמּוֹ
 בְּיוֹם פְּלוּנֵי בְּמָקוֹם פְּלוּנֵי. עַד שֶׁחָיו מְזַמְנִים
 אֶת עֲצָמָם אוֹתָם בְּנֵי הָעִיר, הַקָּדִים אַחַד וּבָא אֶל
 אוֹתוֹ מָקוֹם. בִּינְתִים בָּא הַמֶּלֶךְ וּמְצָא אֶת אוֹתוֹ
 אִישׁ שֶׁהַקָּדִים לָבֵא לְשָׁם. אָמַר לוֹ, אֵיךְ הֵם פְּלוּנִים
 בְּנֵי הָעִיר? אָמַר לוֹ, מוֹרֵי, אֲנִי הַקָּדְמָתִי מֵהֵם,
 וְחָרִי הֵם בָּאִים אַחֲרַי לְפַקְדַת הַמֶּלֶךְ. וְאִזּוּ הוֹטַב
 בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ, וַיּוֹשֶׁב שָׁם עִמּוֹ וּמְדַבֵּר עִמּוֹ, וְנַעֲשֶׂה
 אַחוּב הַמֶּלֶךְ. (דף קלא ע"ב) בִּינְתִים בָּאוּ כָּל הָעַם, וְהִתְפַּיִם
 עִמָּם הַמֶּלֶךְ וְשַׁלַּח אוֹתָם לְשָׁלוֹם. אֲבָל אִם אוֹתָם
 בְּנֵי הָעִיר לֹא בָּאִים, וְאַחַד לֹא מְקָדִים לְדַבֵּר לְפָנָי
 הַמֶּלֶךְ לְהִרְאוֹת בְּשִׁבְלָם שֶׁחָרִי כָּלָם יִבְאוּ, מִיָּד
 כּוֹעֵם וְרוֹגֵז הַמֶּלֶךְ.

אֵתָּה בָּאוּ, בִּיּוֹן שְׂאֶחָד הַקָּדִים וְנִמְצָא בְּבֵית
 הַבְּנִסָּת, וְשָׁכְנָה בָּאָה וּמוֹצֵאת אוֹתוֹ, אִזּוּ
 נִחְשָׁב כְּאִלוֹ כָּלָם נִמְצְאוּ שָׁם, שֶׁחָרִי זֶה הָאֵרִיךְ
 לָהֶם שָׁם. מִיָּד מֵתְחַפֵּרֶת עִמּוֹ שְׁכִינָה וַיּוֹשְׁבִים בְּזוּוּג
 אַחַד, וְנוֹדַע עֲמָהּ, וּמוֹשִׁיבָה אוֹתוֹ בְּדַרְגַת צְדִיק.
 וְאִם אַחַד לֹא מְקָדִים וְלֹא נִמְצָא שָׁם, מַה כְּתוּב?

(ישעיה נ) מדוע באתי ואין איש. לא כתוב ואין
עשָׂרָה, אֵלָּא וְאִין אִישׁ, לְהִתְחַבֵּר עִמִּי לְהִיּוֹת אֵלַי,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אִישׁ הָאֱלֹהִים, לְהִיּוֹת בְּדַרְגַּת צְדִיק.

וְלֹא עוֹד, אֵלָּא שֶׁנּוֹדַע עִמָּה, וְשׂוֹאֵלֶת עֲלָיו אִם
יוֹם אֶחָד לֹא בָּא, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שְׁכַתּוֹב (שם)

מִי בָכֶם יֵרָא ה' שִׁמְעַע בְּקוֹל עֲבָדָו. וְחֲרִי הִתְעוֹרְרָנוּ
בְּזֶה שְׁכַתּוֹב, אֵלַי קְרָא מִשְׁעִיר, שְׁחֲרֵי דְרָגָה אַחַר
דְּרָגָה וְדְרָגָה תוֹף דְּרָגָה אוֹתוֹ שׁוֹמֵר קוֹרָא בְּחִיל
בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וְזָחוּ שִׁמְעַע בְּקוֹל עֲבָדָו. עֲבָדָו זֶה
מִטְטְרוֹ"ן. וְלָכֵן אֲשָׁרֵי הַמְּקַדִּים לְבֵית הַכְּנֶסֶת,
לְעֹלֹת לְאוֹתָהּ דְרָגָה עֲלִיוֹנָה שֶׁאֲמַרְנוּ.

בְּשִׁבְא הַבְּקָר וְהַצֶּבֶר נִמְצְאוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת,
צְרִיכִים לְהַמְצֵא בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת שֶׁל
דָּוִד. וְחֲרֵי בְּאַרְנוֹ, שֶׁסְּדוֹר הוּא לְעוֹרֵר אֶהְבָּה
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, לְתַקֵּן תְּקוּנוֹת וּלְעוֹרֵר שְׂמֻחָה,
שְׁחֲרֵי בְּשִׁבִיל זֶה הַלְוִים מִתְעוֹרְרִים לְעוֹרֵר אֶהְבָּה
וּשְׂמֻחָה לְמַעַלָּה בְּאוֹתָם שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת.

וּמִי שְׁמַדְבֵּר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּדַבְרֵי הַל' - אֹי לֹא!
 שְׁמַרְאָה פְּרוּד. אֹי לֹא! שְׁגוּרַע אֶת הָאֱמוּנָה.
 אֹי לֹא! שְׂאִין חֶלֶק בְּאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. שְׁמַרְאָה שְׁחַרֵּי
 אִין (לו) אֵלֹהִים וְאִינוּ נִמְצְאָ שָׁם (וְאִין לֹא חֶלֶק בֵּי) וְלֹא
 פּוֹחֵד מִמֶּנּוּ, וּמִנְחִיג קָלוּן בְּתַקּוּן (בְּחֻק) תְּעֵלְיוֹן
 שְׁלִמְעָלָה.

שְׁחַרֵּי בְּשַׁעַה שְׂיִשְׂרָאֵל מִסְדְּרִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת
 סְדוּר שָׁל שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת וְסְדוּר
 הַתְּפִלָּה, אִז מִתְּכַנְסִים שָׁלֵשׁ מִתְּנֹת שָׁל מְלָאכִים
 עֲלִיּוֹנִים. מִתְּנָה אַחַד הֵם מְלָאכִים קְדוּשִׁים (עֲלִיּוֹנִים)
 שְׁמִשְׁבְּחִים אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּיּוֹם, מִשׁוּם
 שְׂיִישׁ אַחֲרֵים שְׁמִשְׁבְּחִים אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּלִילָה. וְאַחֲרֵים (וְאֵלֵה) הֵם שְׁמִשְׁבְּחִים אֶת הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְאוֹמְרִים שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת עִם יִשְׂרָאֵל
 בַּיּוֹם.

מִתְּנָה שְׁנֵי הֵם מְלָאכִים קְדוּשִׁים שְׁנִמְצְאִים בְּכָל
 קְדֻשָּׁה וְקְדֻשָּׁה שָׁל יִשְׂרָאֵל, וּמְקוּדְשִׁים
 לְמִטָּה. וּבִשְׁלִטוֹן שְׁלָהֶם, כָּל אוֹתָם שְׁמִתְעוֹרְרִים

בְּכָל אֹתָם רְקִיעִים (היכלות) בְּאוֹתָהּ תִּפְלָה שֶׁל
יִשְׂרָאֵל (שְׁמִי שֶׁב).
א"י

מִחֲנֻה שְׁלִישֵׁי הֵם עֲלָמוֹת עֲלִיוֹנוֹת, שְׁמֵת־תִּקְנוֹת
עִם הַגְּבִירָה, וּמִתְקַנּוֹת אוֹתָהּ לְהַכְנִיסָהּ
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַלֶּה הֵם הַמִּחְנוֹת הָעֲלִיוֹנִים עַל כָּל־כָּל־ם.
וְכָל־ם מִתְתַקְנִים בְּסִדּוֹר שֵׁי־יִשְׂרָאֵל מִתְתַקְנִים
לְמִטָּה, בְּאוֹתָם שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת וּבְאוֹתָהּ תִּפְלָה
שְׁמֵת־פְּלָלִים יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן שְׁמוֹד־מְנִים שְׁלֹשֶׁת
הַמִּחְנוֹת הַלְלוּ, אִזּוּ יִשְׂרָאֵל פּוֹתְחִים בְּשִׁירָה
וּמְזַמְרִים לְפָנֵי רַבּוֹנָם. וְאוֹתוֹ מִחֲנֵה אַחַד, שְׁמִמְנָה
לְשִׁבְחָ אֶת רַבּוֹנָם בַּיּוֹם, מְזַמְרִים עֲלֵיהֶם וּמְזַמְרִים
עִמָּם כְּאַחַד בְּאוֹתָם הַשְּׁבָחִים שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְחֲרֵי
בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁמֵם־יָמִים יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבָחִים שֶׁל
אוֹתָן תִּשְׁבְּחוֹת שֶׁל דָּוִד, אִזּוּ הַתִּשְׁבְּחוֹת
שֶׁל שִׁירַת הַיָּם כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. וְאַם תֹּאמֶר, חֲרֵי
הַתִּשְׁבְּחוֹת הַזֹּאת לָמָּה מִתְקַנְתְּ אַחֲרוֹנָה אַחַר שְׁבָחֵי
דָּוִד, וְחֲרֵי תוֹרָה שְׁבָכְתָּב קוֹדֶמֶת לְתוֹרָה שְׁבָעַל

פֶּה, וְקוֹדֶמֶת לְנִבְיָאִים, וְקוֹדֶמֶת לְכַתּוּבִים, וְכִמּוֹ
שְׁקוּדָמַת - כִּי צָרִיךְ לְהִקְדִּים (בְּשִׁירָה)?

אֲלֵא מִתּוֹךְ שְׁכֻנָּת יִשְׂרָאֵל לֹא מִתְקַנֶּת אֲלֵא
מִתּוֹרָה שְׁבִכְתָּב, מִשּׁוּם כִּי צָרִיךְ לֹאמַר
אוֹתָהּ בְּרֵאשִׁית תִּקְוֶנֶיהָ, וְזוֹ הַתְּשֻׁבָּה הַמְעֻלָּה
מִכָּל שְׂאֵר הַתְּשֻׁבוֹת שְׁפֻעוּלָם. וְהִיא לֹא הַתְּתַקְנָה
מִכָּלֵן כִּמּוֹ שֶׁהַתְּתַקְנָה ^(דף קלב ע"א) מִתְּשֻׁבָּה הַזֹּה, וְלִכֵּן
הִיא סְמוּכָה לְתַפְלֵת מִיָּשֵׁב, כִּמּוֹ שְׁבִאֲרָנוּ.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְּשֵׁנֵימֶרֶת שִׁירַת הַיָּם, מִתְעַטְּרַת
בְּנִסָּת יִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ כֶּתֶר שְׁעֵתִיד
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעֵטָר אֶת מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְאוֹתוֹ
כֶּתֶר גְּלוּף וְחֻקוֹק בְּשֵׁמוֹת קְדוּשִׁים, כִּמּוֹ שֶׁהַתְּעַטָּר
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ יוֹם שְׁעֵבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת
הַיָּם וְהַטְּבִיעַ אֶת כָּל מַחְנוֹת פְּרַעַה וּפְרָשָׁיו. וּמִשּׁוּם
כִּי צָרִיךְ אָדָם לָשִׁים רְצוֹנוֹ בְּשִׁירָה הַזֹּה. וְכָל מִי
שְׂזוּכָה לָהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, זוּכָה לְרֵאוֹת אֶת מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ בְּתַקּוּנֵי אוֹתוֹ הַכֶּתֶר וּבְחֲנִירַת כְּלֵי זִינוּ,

וְזוֹכָה לְשִׁבְחַת שִׁירָה זוֹ שָׁם, וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ אֶת
הַדְּבָרִים.

בֵּינָן שְׁמַנִּיעַ אָדָם לְיִשְׁתַּבַּח, נוֹטֵל הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ
הוּא אוֹתוֹ הַפֶּתֶר וְשָׁם אוֹתוֹ לְפָנָיו, וּבְנִסְת
יִשְׂרָאֵל מִתְחִילָה לְהִתְתַּקֵּן לָבֵא לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ
הָעֲלִיּוֹן, וְצָרִיךְ לְכַלֵּל אוֹתָהּ בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת
הַרְחֵמִים הָעֲלִיּוֹנוֹת שְׁמֵהֶן מִתְּבַרְכֶת, וְהֵם שְׁלֹשָׁה
עֶשְׂרֵה בְּשָׁמַיִם עֲלִיּוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) גִּרְדֵּךְ
וּבְרַכְּם קָנָה וְקִנְמוֹן וְגו', וְכֵאֵן הֵם: שִׁיר, וְשִׁבְחָה,
הִלֵּל, וְזִמְרָה, עֹז, וּמְשֻׁלָּה, נִצַּח, גְּדֻלָּה, גְּבוּרָה,
וְתַפְאֶרֶת, קִדְשָׁה. הָרִי שְׁנַיִם עֶשְׂרֵה. אַחֲרַי כֶּף לְתַפְאֶרֶת
עִמָּם וְלוֹמַר וּמִלְכוּת, וְהָיוּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵה מְשׁוּם
שֶׁהֵיא מִתְּבַרְכֶת מֵהֵם.

וְלִכֵּן צָרִיךְ בְּשַׁעֲה שְׁנִכְלָלָת בֵּינֵיהֶם, לְשִׁים בְּזוּח
לֵב וְרִצּוֹן וְלֹא לְדַבֵּר כָּלֵל, שְׁלֹא לְהַפְסִיק
בֵּינֵיהֶם, וְאִם מִפְּסִיק בֵּינֵיהֶם, יוֹצֵאת שְׁלֵהֶבֶת אַחַת
מִתַּחַת בְּנִפֵי הַכְּרוּבִים, וְקוֹרֵאת בְּחִיל וְאוֹמְרָת:
פְּלוֹנֵי שְׁהַפְּסִיק אֶת גֵּאוֹת הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא,

יתבּלָה וַיִּפְסֵק, שְׁלֵא יִרְאֶה גֵאוֹת הַמְּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כו) וְכֹל יִרְאֶה גֵאוֹת ה', מִשּׁוֹם
שֶׁשְׁלֵשָׁה עָשָׂר הָאֱלֹהִים הֵם גֵּאוֹת ה'.

מִכָּאֵן וְהִלָּא - אֵל הַהוֹדָאוֹת כּו'. זֶה הַמְּלֶךְ
הָעֲלִיּוֹן שֶׁהַשְּׁלוֹם כְּלוֹ שְׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר,
שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה, לְמֶלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ.
מִשּׁוֹם שֶׁכָּל הַשְּׂבָחִים הִלְלוּ הֵם אֵל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
כְּשֶׁמִּשְׁתַּבַּחַת בְּמַחֲנֶה שְׁלִמָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, שִׁיר
הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה, לְמֶלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ. מִשּׁוֹם
וְהִלָּא - יוֹצֵר אֹר וְבוֹרֵא חַשְׁךְ עֹשֶׂה שְׁלוֹם וְבוֹרֵא
אֵת הַכּוֹל. וְהִרִי הַתְּעוֹרְרָנוּ בְּזֶה, וְהַתְּעוֹרְרוּ הַחֲבֵרִים
שֶׁאֱלֹהִים הֵם תְּקוּנֵי הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן (אל אדון).

א"ל בְּ"רוּךְ - תְּקוּנֵי הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, שֶׁהֵם כ"ב
אוֹתִיּוֹת קְטָנוֹת, מִשּׁוֹם שֶׁיֵּשׁ אוֹתִיּוֹת גְּדוֹלוֹת
וְאוֹתִיּוֹת קְטָנוֹת. הָאוֹתִיּוֹת הַקְּטָנוֹת מִהָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן, וְאוֹתִיּוֹת גְּדוֹלוֹת מֵאוֹתוֹ עוֹלָם הַבַּיִת.

כֹּכָל הֵן גְּדוֹלוֹת. הֵן גְּדוֹלוֹת בְּעֶצְמָן. כַּאֲשֶׁר (לא)
בְּאוֹת יְחִידוֹת הֵן גְּדוֹלוֹת (זְכָר וּנְקֵבָה בְּשׁוֹמְטִים).

שְׂכַאֲשֶׁר הֵן לֹא פְּשׁוּטוֹת יוֹתֵר, הֵן בְּאוֹת כָּל אוֹת
 וְאוֹת בְּמִרְכָּבָה הֶרְאוּיָה לָהּ, כְּמוֹ שֶׁבַח שֶׁל הַשֵּׁבֶת
 שֵׁהֶם אוֹתוֹת שֶׁל שֵׁבַח: אֵל אֲדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים,
 בְּרוּךְ וּמְבָרֵךְ בְּפִי כָּל נְשָׁמָה. אֵלֹה אוֹתוֹת בְּחִמּוּשׁ
 חִמּוּשׁ תִּבּוֹת, שֶׁהֵן חֲמִשִּׁים שְׁעָרִים שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא.
 שְׁתֵּי אוֹתוֹת אַחֲרוֹת שֶׁבְּסוּף - ש"ת. הֵן בְּשֵׁשׁ
 שֵׁשׁ תִּבּוֹת, שֵׁהֶם שֵׁשׁ צְדִדֵי הָעוֹלָם הַבָּא,
 וַיּוֹצֵאוֹת מִשָּׁם כְּמוֹ: שֵׁבַח יִתְּנוּ לוֹ כָּל צְבָא מְרוֹם.
 תְּפִאֲרַת וְגִדְלָה שְׂרָפִים וְאוֹפָנִים וְחִיּוֹת הַקֹּדֶשׁ.

אֵלֹה שְׁתֵּי אוֹתוֹת בְּשֵׁשׁ שֵׁשׁ. שְׁתֵּי אוֹתוֹת
 רֵאשׁוֹנוֹת בְּחִמּוּשׁ חִמּוּשׁ. כָּל שְׂאֵר הָאוֹתוֹת
 שְׂכַאֲמַצֵּעַ, בִּלְוֵן בְּאַרְבַּע אַרְבַּע, מִשׁוּם שֶׁהֵן בְּסוּד
 הַמִּרְכָּבָה הָעֲלִיזָה, שֶׁהֵן אוֹתוֹת רֵאשׁוֹנוֹת וְאוֹתָן
 שֶׁבְּסוּף, הֵן שְׁלֵמוֹת כ"ב הָאוֹתוֹת, מִשׁוּם שֶׁיֵּשׁ
 בָּהֶן כ"ב תִּבּוֹת בְּנִגּוּד כ"ב הָאוֹתוֹת הָעֲלִיזוֹת.
 נִשְׂאָרוּ שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אוֹתוֹת אַחֲרוֹת שְׁעוֹלוֹת
 בְּמִרְכָּבוֹתֵיהֶן לְאַרְבַּע אַרְבַּע, לְשִׁבְעִים וְשִׁתִּים
 תִּבּוֹת, שֶׁהֵן סוּד הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ, חֲקִיקָה קְדוּשָׁה שֶׁל

לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁהִקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא
 מִתְעַטֵּר בָּהֶן, וְהַשֵּׁם הַזֶּה מְעַטֵּר אֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל,
 וְעוֹלָה בְּסוּד זֶה לְהִתְעַטֵּר בָּהֶם תוֹךְ הַשְּׁלִיחוֹת (שָׁל
 אֲדוּנָו) שֶׁל הַשְּׂכִינָה.

וְסִימָנָךְ שֶׁל אֱלֹהֵי הָאוֹתִיּוֹת שֶׁמִּתְעַטְרוֹת בְּשִׁבְחָ
 עֲלִיּוֹן - זֶה רֵאשׁוֹנוֹת וְסוֹפִיּוֹת, שְׁעוֹלוֹת
 בְּעִטְרוֹתֵיהֶן אוֹתָן א"ת ב"ש: אָלֶּף בְּחִמְשׁ. תי"ו
 בְּשִׁשׁ. בִּי"ת בְּחִמְשׁ. שִׁי"ן בְּשִׁשׁ. וּמִשּׁוּם כֶּךָ הַסּוּד
 שֶׁל א"ת ב"ש (דף קלב ע"ב) כָּלֵל שֶׁל כ"ב אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵן
 עֲטָרָה שֶׁל שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שְׂבִילִים.

וְסִימָן שֶׁל אוֹתָן אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת שְׁעוֹלוֹת
 בְּמִרְכְּבוֹתֵיהֶן - ג"ר. מִתְחִיל בְּגִימ"ל וְסִיִּם
 בְּרִי"ש, וְכֵלֵן סוּד הַמִּרְכְּבָה הִקְדוּשָׁה. א"ת ב"ש -
 סוּד הַשֵּׁם הִקְדוּשׁ. ג"ר - סוּד הַמִּרְכְּבָה הִקְדוּשָׁה
 שְׁעוֹלָה לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם שֵׁם קְדוּשׁ
 לְעַטֵּר אֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִתוֹךְ הַמִּרְכְּבָה הָעֲלִיּוֹנָה.

(שְׂכֵתוֹב (תְּחִלִּים מַח) בְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים בֵּן תְּהִלָּתְךָ).

וְלָכֵן אוֹתוֹ שֵׁם שֶׁל ע"ב כָּלוּל בְּסוּד הָאֲבוֹת, יָמִין
 וְשִׂמְאֵל וְאַמְצָע. וְהִיא מִתְעַטָּרֶת בָּהֶם לְהִיּוֹת
 שֵׁם קְדוּשָׁה, וְלֹא שֵׁם עֲלִיּוֹן כְּאוֹתָם שִׁמּוֹת עֲלִיּוֹנִים
 שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שְׁנַאֲחִזִּים לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וְאַף
 עַל גַּב שְׁוֵהוּ שֵׁם עֲלִיּוֹן, אֲבָל הַסּוּד שֶׁלוֹ דָּוָד הַמֶּלֶךְ
 שְׁמִתְעַטָּר בְּאֲבוֹת.

הַשֵּׁם שֶׁל מ"ב אוֹתִיּוֹת - הַסּוּד שֶׁלוֹ הָאֲבוֹת,
 שְׁמִתְעַטָּרִים בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. וְהָעוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן בְּמַה שְׁלִמְעָלָה. (ועוֹלָה הַסּוּד שְׁלִמְעָלָה לְמַעְלָה, עַד שְׁמִתְעַטָּר
 בְּאִיז סוּף) וְלָכֵן עוֹלָה וְלֹא יוֹרֵד, וּמִתְעַטָּר בְּתוֹךְ
 הַמַּחְשָׁבָה הָעֲלִיּוֹנָה. אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שְׁמִכִּיר
 אוֹתוֹ וְנִזְהָר בּוֹ.

הַשֵּׁם שֶׁל ע"ב אוֹתִיּוֹת - דָּוָד הַמֶּלֶךְ בְּאֲבוֹת,
 וְסוּדוֹ עוֹלָה וְיוֹרֵד כְּמוֹ זֶה מִצַּפ"ן, (מִצַּפ"ן)
 שֵׁם שֶׁל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַרְחָמִים. הֵם שְׁתֵּים
 עֶשְׂרֵה, סוּד הַמְרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה שְׁיוֹצְאִים מֵאַחַד
 שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם, וְלָכֵן (עוֹלָה וְיוֹרֵד, וְכֵלֶם עוֹלִים וְיוֹרְדִים חוּץ מִזֶּה
 הַשֵּׁם שֶׁל מ"ב שְׁעוֹלָה וְלֹא יוֹרֵד, וְעַל זֶה) הַשֵּׁם שֶׁל שְׁבָעִים וְשְׁתֵּים

עוֹלָה וַיִּזְרַח. עוֹלָה מִצֵּד זֶה וַיִּזְרַח מִצֵּד זֶה. הַשֵּׁם
 שֶׁל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת עוֹלָה מִצֵּד זֶה וַיִּזְרַח מִצֵּד
 זֶה. וְאוֹתוֹ שִׁיזְרַח, כִּדְרֵי לְמִשְׁפַּח טוֹב לְמִטָּה. וְעַל זֶה,
 א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ן ו"פ ז"ע ח"ם ט"ן י"ם כ"ל.
 הָאוֹתִיּוֹת הֵרָאשׁוֹנוֹת עוֹלוֹת בְּחֻשְׁבוֹן, וְאוֹתִיּוֹת
 אַחֲרוֹת יוֹרְדוֹת בְּחֻשְׁבוֹן, כִּדְרֵי לְמִשְׁפַּח אֶת הַטּוֹב
 שֶׁלְמַעֲלָה לְמִטָּה.

הַשֵּׁם שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם הוּא מְתַעַיֵר לְמַרְכָּבָה
 הָעֲלִיּוֹנָה. הַשֵּׁם שֶׁל שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם מְתַעַיֵר
 לְמַרְכָּבָה הַתַּחְתּוֹנָה. אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל
 לְהַכִּיר אֶת רְבוּנוֹ. אֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
 הַבָּא.

וְלָכֵן תִּשְׁבַּחְתָּהּ שֶׁל שִׁבְתָּ שְׁמִשְׁבַּחַת אֶת הַמְּלֶכֶךְ
 שֶׁהַשָּׁלוֹם שָׁלוֹ, מִשְׁבַּחַת בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל
 שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם וּבְעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם תִּבּוֹת, הַסּוּד שֶׁל
 עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת, כִּדְרֵי שֶׁתִּתְעַיֵר בּוֹ לְעֵלוֹת
 לְמַעֲלָה בְּתִשְׁבַּחַת הַזֶּה. וְלָכֵן אֵל אֲדוֹן - תִּשְׁבַּחַת
 הָעוֹלָם הַבָּא הוּא, וּפְרִיחַת (וּקְשִׁירַת) הַמְּרַכָּבָה

הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁמַתְעַטְרַת לַעֲלוֹת לְמַעְלָה,
וּפְרִיחַת בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁמַתְעַטְרַת לַעֲלוֹת בְּתוֹךְ
הַמְּרֻכָּבָה הָעֲלִיּוֹנָה.

א"ת ב"ש עוֹלִים וַיִּזְרְדִים, כְּמוֹ שְׁנַת־פֶּאֶר. א"ל
ב"ם עוֹלִים וְלֹא יִזְרְדִים, וְסִימְנָךְ - זוֹ שְׁבִ"ת
לְבָדָה. וְזוֹ שְׁבֵת וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, שְׁעוֹלָה הַסּוּד
לְמַעְלָה לְמַעְלָה, עַד שֶׁהַכֹּל מִתְעַטֵּר בְּאֵין סוּף.

אֵל בְּרוּךְ - זֶה סְדוּר שֶׁל אוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת וְתַקּוּנֵי
בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם בַּתְּפִלָּה. וּמִשּׁוּם
שֶׁאוֹתָן אוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת, אֵין רוּחַ בִּינִיחָן, וְהֵן תַּקּוּנֵי
הָעוֹלָמוֹת שֶׁבְּאוֹת עִם הַגְּבִירָה לְמַלְךְ הָעֲלִיּוֹן.

קְדוּשָׁה זוֹ שְׁמַקְדָּשִׁים הַמְּלֵאכִים הָעֲלִיּוֹנִים אֵינָה
בִּיחִיד, וְהִרִי בְּאַרְנוֹ, כָּל קְדוּשָׁה שֶׁהִיא
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ, אָסוּר לְיַחִיד לְאַמְרָה. תְּרֻגוּם -
לְעוֹלָם בִּיחִיד, וְלֹא בְּרַבִּים. וְהַיַּחִיד הוּא תַקּוּן שֶׁלוֹ
וְדַאי, וְלֹא רַבִּים. וְסִימָן לְסוּד זֶה - שְׁנַיִם מִקְרָא
וְאַחַד תְּרֻגוּם. שְׁנַיִם זֶה לְשׁוֹן רַבִּים, שְׁוֵדַאי קְדוּשָׁה
שֶׁל לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ אָסוּרָה בִּיחִיד. קְדוּשַׁת תְּרֻגוּם

אִסוּרָה בְּרַבִּים, אֵלֶּא בְּיַחֲד לְעוֹלָם. אַחַד תִּרְגוּם
שְׁנֵינִי, וְלֹא שְׁנַיִם וְלֹא יוֹתֵר. הַתִּרְגוּם כָּא לְמַעַט,
וְכַף צְרִיף. לְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ כָּא לְרַבּוּי, וְכַף צְרִיף,
שְׁמַעְלִים בְּקֶדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִים. וּבַתִּרְגוּם מוֹרִידִים
וְלֹא מַעְלִים. שְׁנֵינִי אַחַד, וְלֹא יוֹתֵר, וְלֹא מַעְלִים
בְּלָל.

הַקֶּדֶשׁ הַזֶּה - הַקֶּדֶשׁ שֶׁהַתְּקַדְּשָׁה הַשְּׂכִינָה, וְכָל
אוֹתָן מִרְכָּבוֹתֶיהָ לְהַתְתַּקֵּן אֶל הַמִּלֶּכֶד
הָעֲלִיּוֹן. וּמִשׁוּם שֶׁהִיא קִדְּשַׁת הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, הִיא
מֵיֵשֵׁב וְלֹא בַעֲמִידָה. ^(דף קלג ע"א) קִדְּשָׁה אַחֲרַת שָׁל חֲזַרְת
הַתְּפִלָּה הִיא קִדְּשָׁה שָׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְלִכֵּן הִיא
בַעֲמִידָה, כִּדִּי לְהַמְשִׁיכָה לְמַטָּה, וְכָל דְּבָרֵי הָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן הֵם בַעֲמִידָה וְלֹא מֵיֵשֵׁב.

וּבְכָל הַקִּדְּשׁוֹת הַלָּלוּ יִשְׂרָאֵל מִתְּקַדְּשִׁים בָּהֶם
לְמַטָּה, וְלִכֵּן יִשְׂרָאֵל מִתְּקַדְּשִׁים בְּקִדְּשַׁת
הַמִּרְכָּבָה הַתַּחְתּוֹנָה מֵיֵשֵׁב, וּבְקִדְּשַׁת הַמִּרְכָּבָה
הָעֲלִיּוֹנָה מְעַמֵּד. קִדְּשָׁה אַחֲרַת הִיא תוֹסֶפֶת קִדְּשָׁה,
וְלִכֵּן הִיא אַחַר הַתְּפִלָּה. וּמִשׁוּם שֶׁהִיא תוֹסֶפֶת

קדשה על קדשות אחרות, היא אחר התפלה. ומשום שכל אחד ואחד צריך למשך עליו מאותה תוספת, נתקן לכל יחיד ויחיד קדשת תרגום.

ואם תאמר, הרי יש בה קדשת לשון הקדש - אותה לצבור, להתקדש בלם בכלל באותה תוספת קדשה. ומשום שליחיד אין רשות לאמרה בלשון הקדש ולהתקדש יחיד, התקינה בלשון תרגום, והיא ביחיד, להתקדש כל אחד ואחד באותה תוספת להמשיך עליו יתר קדשה. אשרי חלקם של ישראל שמתקדשים בקדשות עליונות, משום שהם דבקים למעלה, שבתוב (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם תמים בלכם תיום.

בתוב, (מלכים ב ד) הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עבר וגו'. וכתוב, נעשה נא עליית קיר קמנה וגו'. בפסוק זה יש סמך בעלמא לסדור התפלה. הנה נא ידעתי - זהו הרצון שצריך אדם לשים בתוכו בתפלה. כי איש אלהים קדוש הוא - זהו העולם העליון, שיושב על פסא

כבודו, וְכָל הַקְּדָשׁוֹת יוֹצְאוֹת מִמֶּנּוּ, וְהוּא מְקַדֵּשׁ
 אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת. עֵבֶר עָלִינוּ תָּמִיד - מֵאוֹתָהּ
 קִדְּשָה שֶׁהוּא מְקַדֵּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת לְמַעְלָה,
 הוּא מְקַדֵּשׁ אוֹתָנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׁחֵרֵי אֵין קִדְּשָה
 לְמַעְלָה אֵלָּא אִם יֵשׁ קִדְּשָה לְמַטָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְהוֹאִיל וְכָךְ הוּא, נִעֲשֶׂה נָא עֲלֵית קִיר קְטַנָּה. זֶהוּ
 סְדוֹר שֶׁל תְּקוּן הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא עֲלֵית
 קִיר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה לח) וַיִּסַּב תּוֹקְיָהוּ פָּנָיו אֶל
 הַקִּיר. קְטַנָּה, מִשּׁוּם שֶׁהִיא קְטַנָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (קהלת ט) עִיר קְטַנָּה. וְנָשִׂים לוֹ שָׁם - בְּתִקּוּן הַזֶּה
 שָׂאנוּ מִתְּקָנִים, וּבְסְדוֹר שֶׁלָּנוּ בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת
 וְתַפְלָה, (ובתקוין זח) אָנוּ מִתְּקָנִים לוֹ, לְמִנּוּחָתוֹ. מִטָּה
 וְשִׁלְחַן וְכִסֵּא וּמְנוֹרָה - כָּל הָאֲרָבָעָה הִלְלוּ הֵם
 בְּשְׂכִינָה, וְהִיא (בפלה) בְּכָל הַתְּקוּנִים הִלְלוּ מִתְּקָנִים
 לְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּסְדוֹר שֶׁאָנוּ מִסְדְּרִים.

בְּסְדוֹר שֶׁל תַּפְלָת עֲרֻבִית וּבְתִקּוּן שֶׁלוֹ - הִרִי
 מִטָּה. בְּסְדוֹר שֶׁל אוֹתָם קִרְבָּנוֹת וְעוֹלוֹת

שָׁאֲנוּ מִסִּדְרִים בְּבִקְרָא וְאוֹתָם שִׁירֹת וְתִשְׁבְּחוֹת -
 הָרִי הַשְּׁלֶחֶן. וּבְאוֹתוֹ סִדּוֹר שֶׁל תְּפִלַּת מִיֵּשֶׁב
 וּבִתְקוּן שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע בְּאוֹתוֹ יְחוּד שָׁאֲנוּ
 מִתְּקָנִים - הָרִי כִּפּוּס. בְּאוֹתוֹ סִדּוֹר שֶׁל תְּפִלַּת
 מְעַמָּד וּבְאוֹתוֹ קְדָשׁוֹת וְתוֹסֶפֶת קְדָשָׁה, וּבְכָרוֹת
 שָׁאֲנוּ מִסִּדְרִים (ל"ה) - הָרִי מְנוּרָה.

אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שָׁאֵת זֶה שָׁם בְּרִצּוֹנוֹ לְהַשְׁלִים
 לְרַבּוֹנוֹ בְּכָל יוֹם וּלְתִקּוֹן עֲלִיַּת קִיר קְטַנָּה
 זוֹ לְרַבּוֹנוֹ בִּתְקוּנֵים הַלְלוּ, אִזּוּ וַדַּאי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא יִתֶּיּה אֹרְחוֹ בְּכָל יוֹם. אֲשֶׁרִיו בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 וְאֲשֶׁרִיו בְּעוֹלָם הַבָּא. מִשׁוּם שֶׁאֵלּוּ הָאֲרַבְעָה הֵם
 תְּקוּנֵי הַשְּׂבִינָה לְהַתְּתִיקוֹן לְבַעֲלָהּ. בְּאֲרַבְעָה
 הַתְּקוּנִים הַלְלוּ הִיא מִתְּתַקְּנֶת בְּיָפֶיהָ בְּשִׂמְחוֹתֶיהָ,
 בְּמִרְאֵיהָ, עַל יְדֵי הָעַם הַקְּדוֹשׁ כָּל יוֹם.

הַמְּטָה נִתְּנָה לְיַעֲקֹב לְהַתְּתִיקוֹ, וּלְכֹן יַעֲקֹב תִּתְּקֵן
 תְּפִלַּת עֲרַבִּית. שְׁלֶחֶן תִּתְּקֵן דָּוִד הַמְּלִיךְ
 בְּאוֹתָם שִׁירֹת וְתִשְׁבְּחוֹת שְׁתִּתְּקֵן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (תְּהִלִּים כ"ג) תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שְׁלֶחֶן נֶגֶד צַרְרֵי. כִּפּוּס תִּתְּקֵן

אֲבָרָתָם בְּהִתְקַשְׁרוֹתָיו, שְׁעָשָׂה טוֹב וְשָׁלְמוֹת
הַנְּשָׁמוֹת לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְאִין תְּקוּן הַכֶּסֶּא אֵלֶּא
בְּחֶסֶד שֶׁל אֲבָרָתָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה טז) וְחֹכֵן
בְּחֶסֶד כֶּסֶּא.

הַמְּנוּרָה ^(דף קלג ע"ב) תִּקַּן יִצְחָק, שֶׁקִּדַּשׁ שֵׁם הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְעֵינֵי כָּל הָעוֹלָם, וְהֵאִיר אֶת
אֹר הַמְּנוּרָה הָעֲלִיזָה בְּאוֹתָהּ קִדְשָׁהּ. לָכֵן צְרִיכִים
הָעַם הַקָּדוֹשׁ לֹמַר תָּמִיד וְלָשִׁים רְצוֹנָם לְסִדֵּר
לְעוֹלָם הָעֲלִיזוֹן, שֶׁהוּא בַּעַל הַבַּיִת, אִישׁ הָאֱלֹהִים,
מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶּא וּמְנוּרָה, לְהִיּוֹת שְׁלָמוֹת בְּכָל
יוֹם מֵעֶלְהָ וּמִטָּה.

בְּשָׁעָה שִׁישְׂרָאֵל מִיַּחֲדִים אֶת הַיַּחֲוֹד שֶׁל סוּד שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל בְּרְצוֹן שָׁלֵם, אִזּו יוֹצֵא מִתּוֹךְ סֵתֵר
שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיזוֹן אֹר אַחַד, וְאוֹתוֹ אֹר מִכָּה
לְתוֹךְ הַנִּיצוּץ הַקָּשָׁה וּמִתְחַלֵּק לְשִׁבְעִים אֹרוֹת,
וְאוֹתָם שִׁבְעִים אֹרוֹת בְּשִׁבְעִים עֲנָפֵי עֵץ הַחַיִּים.

אִזּו אוֹתוֹ אֵילָן מֵעֶלְהָ רִיחוֹת וּבְשָׁמִים, וְכָל אֵילָנוֹת
בֵּן עֶדוֹן, כָּלָם מֵעֲלִים רִיחוֹת וּמְשַׁבְּחִים אֶת

רְבוּנָם, שְׁתֵּרִי אִזּוּ מִתְקַנֶּת הַגְּבִירָה לְהַכְנִים לַחֲפָה
 עִם בְּעֵלָהּ. כָּל אוֹתָם אֵיבָרִים עֲלִיוֹנִים, כָּל־
 מִתְחַבְּרִים בְּתִשׁוּקָה אַחַת וּבְרִצּוֹן אֶחָד לְהִיּוֹת אֶחָד
 כְּלִי פֶרֶד כָּל־ל. וְאִזּוּ בְּעֵלָה מִתְתַקֵּן אֵלֶיהָ לְהַכְנִיסָהּ
 לַחֲפָה בְּיַחֲוֹד אֶחָד לְהִתְיַחַד עִם הַגְּבִירָה.

וְלִכֵּן אָנוּ מְעוֹרְרִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים (דברים י) שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל. תִּקְנֵי עֲצֻמָּה, חֲרִי בְּעֵלָה יָבֵא אֱלֹהֶיךָ
 בְּתַקּוּנָיו מִזְמַן כְּנֻגָּדָה. ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, בְּיַחֲוֹד
 אֶחָד, בְּרִצּוֹן אֶחָד, כְּלִי פֶרֶד, שְׁכָל אוֹתָם
 הָאֵיבָרִים נִעְשִׂים אֶחָד, וְנִכְנָסִים בְּאֶחָד בְּתִשׁוּקָה.

כִּיּוֹן שְׂאוֹמְרִים יִשְׂרָאֵל "ה' אֶחָד" בְּהִתְעוֹרְרוֹת
 שְׂשֵׁה צְדָדִים, אִזּוּ כָּל אוֹתָם שְׂשֵׁת הַצְּדָדִים
 נִעְשִׂים אֶחָד וְנִכְנָסִים בְּתִשׁוּקָה אַחַת, וְסוּד זֶה ו'
 אֶחָד, פְּשִׁיטוֹת בְּלִבָּדוֹ כְּלִי דְבִקוֹת אַחֲרַת אֱלֹהֵינוּ,
 אֵלֶּה הוּא לְבָדוֹ פְּשׁוּט מְכַל, וְהוּא אֶחָד.

בְּאוֹתָהּ שְׂעָה הַגְּבִירָה מִתְתַקַּנֶּת וּמִתְקַשְׁטָה,
 וְשִׁמְשִׁיָּהּ מִכְּנִיסִים אוֹתָהּ בְּלַחֲשׁ רַב אֵל
 בְּעֵלָהּ, וְאוֹמְרִים: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם

וְעַד. וְהוּ בְּלַחֲשׁ, שָׁכַךְ צָרִיךְ לְהַכְנִיסָהּ לְבַעֲלָהּ.
 אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיּוּדָעִים אֶת זֶה וּמִסְדְּרִים סְדוּר עֲלִיּוֹן
 שֶׁל הָאֱמוּנָה.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁמַת־חֲכָרִים הַפֶּעַל וְהַגְּבִירָה כְּאַחֶה,
 אִזְ הַכְּרוּז יוֹצֵא מֵצַד הַדְּרוֹם, מִתְעוֹרְרִים
 תְּחִלּוֹת וּמַחְנוֹת שְׁמֹנְגִלִים אֲהַבָּה לְרַבּוֹנִם.

אִז מִתְעוֹרֵר מְמַנָּה אֶחָד עֲלִיּוֹן, שִׁשְׁמוֹ בּוֹא"ל,
 גְּדוֹל הַמַּחְנוֹת, וּבְיָדוֹ אֲרַבְּעָה מִפְּתָחוֹת שְׁנוּמֵל
 מֵאַרְבַּעַת צְדֵי הָעוֹלָם. וּמִפְּתַח אֶחָד נִרְשָׁם בְּאוֹת
 י', וּמִפְּתַח אֲחֵר נִרְשָׁם בְּאוֹת ה', וּמִפְּתַח אֶחָד
 נִרְשָׁם בְּאוֹת ו', (וּמִפְּתַח אֲחֵר נִרְשָׁם בְּאוֹת ה') וּמִנִּיחִים אוֹתוֹ
 תַּחַת עֵץ הַחַיִּים. וְאוֹתָם שְׁלֹשָׁה מִפְּתָחוֹת שְׁנֵי־שְׁמוֹ
 בְּשֵׁלֶשׁ הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ נַעֲשִׂים אֶחָד. כִּיּוֹן שְׁנַעֲשִׂים
 אֶחָד, אוֹתוֹ הַמִּפְּתַח הָאֲחֵר עוֹלָה וְעוֹמֵד וּמִתְחַבֵּר
 בְּאוֹתוֹ אֲחֵר שֶׁהוּא כֻּלָּל הַשְּׁלֵשׁ, וְכָל אוֹתָם מַחְנוֹת
 וְחִלּוֹת נִכְנָסִים לְאוֹתָם שְׁנֵי הַמִּפְּתָחוֹת לְתוֹךְ הַגֶּן,
 וְכָלֵם מִיַּחֲדִים כְּמוֹ שְׁלֹמֶטָה.

יְהוָה - זֶה רִשָּׁם שֶׁל הָאוֹת י', הָרֵאשִׁי הָעֲלִיּוֹן
 שֶׁבִּשְׁמֵם הַקְּדוֹשׁ. אֵלֵהֵינוּ - זֶהוּ סוּד שֶׁל
 רִשָּׁם הָאוֹת ה' הָעֲלִיּוֹנָה, הָאוֹת הַשְּׁנֵיָה שֶׁבִּשְׁמֵם
 הַקְּדוֹשׁ. יְהוָה - זו מְשִׁיכָה שְׁנַמְשָׁכַת לְמַטָּה בְּסוּד
 הָרִשָּׁם שֶׁל הָאוֹת ו', שֶׁהֵן שְׁתֵּי, וְהָאוֹתִיּוֹת
 נִמְשָׁכוֹת לְהִיּוֹת בַּמָּקוֹם הַזֶּה, וְהוּא אֶחָד. כָּל
 הַשָּׁלֹשׁ הִלְלוּ הֵן אֶחָד בְּיַחְדוֹד אֶחָד.

בֵּינָן שָׁכַל זֶה נַעֲשֶׂה אֶחָד בְּיַחְדוֹד אֶחָד, וְנִשְׁאָר הַכֹּל
 בְּסוּד שֶׁל אוֹת ו' שָׁלֵם, מֵרֵאשִׁי הַמַּעֲיָן
 וּמִהַיְיָכָל הַפְּנִימִי, וַיּוֹרֵשׁ אֶת הָאֲבָא וְהָאֲמָא, אִז
 מִכְּנִיסִים אֶת הַנְּבִירָה עִמּוֹ, שְׁתֵּרֵי עֲכָשׁוּ הוּא שָׁלֵם
 בְּכָל הַטּוֹב הָעֲלִיּוֹן, וַיִּכּוֹל לְהַזִּין אוֹתָהּ וּלְתַתּ לָהּ
 מְזוּזָן וְסַפּוּק כְּרֵאוּי. וְכָל אוֹתָם הָאֵיבָרִים שָׁלוּ בְּלָם
 אֶחָד. וְאִז מִכְּנִיסִים אוֹתָהּ אֵלָיו בְּלַחֲשׁ. לְמָה
 בְּלַחֲשׁ? כִּדֵּי שְׁלֵא יִתְעַרֵב זָר בְּאוֹתָהּ שְׂמֻחָה, כִּמּוֹ
 שְׁנַאֲמַר (מְשַׁלֵּי יד) וּבְשֻׁמְחָתוֹ לֹא יִתְעַרֵב זָר.

בֵּינָן שֶׁהוּא מְתִיחַד לְמַעְלָה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים, אַף כִּדֵּי
 הִיא מְתִיחַדָת לְמַטָּה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים אֲחֵרִים,

בְּדִי לְהִיּוֹת ^(דף קל דע"א) אֶחָד לְמַעַלָּה וְאֶחָד לְמַטָּה, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה ד) יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. אֶחָד
 לְמַעַלָּה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים - שְׁכָתוֹב (דברים ו) שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הֲרֵי שֵׁשׁ תִּכּוֹת בְּנֶגֶד
 שִׁשָּׁה צְדָדִים. אֶחָד לְמַטָּה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים - (וְהוּ שְׁכָתוֹב)
 בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. הֲרֵי שִׁשָּׁה
 צְדָדִים אַחֲרֵים בְּשֵׁשׁ תִּכּוֹת. ה' אֶחָד - לְמַעַלָּה.
 וְשִׁמּוֹ אֶחָד - לְמַטָּה.

וְאִם תֵּאמַר, הֲרֵי כְּתוּב אֶחָד לְמַעַלָּה, וְלְמַטָּה לֹא
 כְּתוּב אֶחָד. וְעַד הוּא אֶחָד בְּחִלּוּפֵי אוֹתֵיּוֹת.
 אוֹתֵיּוֹת תּוֹכֵר לֹא מִתְחַלְּפוֹת, אוֹתֵיּוֹת תִּנְקָבָה
 מִתְחַלְּפוֹת, שְׁהֲרֵי שִׁבַּח תּוֹכֵר עַל תִּנְקָבָה. וּבְדִי
 שְׁלֹא תִשְׁלַט עֵינַי הֲרַע אָנּוּ מִחֲלִיפִים אוֹתֵיּוֹת שְׁלֹא
 אוֹמְרִים אֶחָד בְּגִלּוּי, וְלַעֲתִיד לָבֹא בְּשִׁתְּעֵבֵר עֵינַי
 הֲרַע מִן הָעוֹלָם וְלֹא תִשְׁלַט (אֲצִלָּה), אִזּוּ יִקְרָא אֶחָד
 בְּגִלּוּי. מִשּׁוּם שֶׁעֲכָשׁוּ, בְּשִׁאֲוֹתוֹ הֵצֵד הָאֲחֵר נִדְבָק
 עִמָּה, אִינָה אֶחָד, אֲלֵא שְׁאָנּוּ מִיַּחֲדִים אוֹתָהּ בְּלִחְשׁ
 בְּסוּד הָאוֹתֵיּוֹת הָאֲחֵרוֹת, וְאוֹמְרִים וְעַד.

אֲבָל לְעֵתִיד לָבֵא שִׁפְרָד אֹתוֹ הֵצֵד מִמֶּנָּה וַיַּעֲבֹר
 מִהָעוֹלָם, אִזּוּ יִקְרָא אַחֵד וַדַּאי, שְׁלֵא יִהְיֶה
 עִמָּה שְׁתַּפּוֹת וּדְבָקוֹת אַחֲרָת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה יד)
 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אַחֵד וְשֵׁמוֹ אַחֵד, בְּנִלְוֵי
 בְּפִרוּשׁ, וְלֹא בְּלַחֵשׁ וְלֹא בְּסוּד.

וְלָכֵן אָנוּ מִיַּחֲדִים אֹתָהּ מֵאֹתוֹ הֵצֵד הָאֶחָד, כְּמִי
 שֶׁמִּזְמִין אַחֵר לְהִיּוֹת עַד שְׁלוֹ, מִשּׁוּם שְׁוֵהוּ
 הָעֵד שְׁלָנוּ, וְהֵצֵד הָאֶחָד אֵינּוּ עַד אֵלֵינוּ. וְאִזּוּ הֵיא
 נִפְרָדָת מֵאֹתוֹ הֵצֵד. פִּיּוֹן שְׁבָאָה, אָנוּ מִכְּנִיסִים
 אֹתָהּ לַחֲפָה אֶל בַּעֲלָהּ, הַמְלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, בְּכָל רָצוֹן
 וּכְוִנַּת הַלֵּב, וְלָכֵן הוּא אַחֵד.

בְּשַׁעֲהָ שְׁהִיא בָּאָה עִם עֲלְמוּתֶיהָ וְרוּצָה לְהַפְרֵד
 מִהֵצֵד הָאֶחָד, לֹא בָּאָה אֶלָּא כְּמִי
 שֶׁמִּזְדַּמְּנֵת לְרֵאוֹת אֶת כְּבוֹד הַמְּלֶךְ וְלֹא יוֹתֵר, וְכֵךְ
 מִכְּרִיזִים שִׁזְדַּמְּנוּ לְרֵאוֹת בְּכְבוֹד הַמְּלֶךְ, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ג) צִאֲיָנָה וְרֵאֲיָנָה בָּנוֹת צִיּוֹן בַּמְּלֶךְ
 שְׁלֵמָה. צִאֲוֹ לְרֵאוֹת בְּכְבוֹד הַמְּלֶךְ אִזּוּ הֵצֵד הָאֶחָד
 לֹא נוֹחַ לוֹ לְרֵאוֹת, וְנִפְרָד מִמֶּנָּה. פִּיּוֹן שְׁבָאָה, כָּל

אוֹתָם שְׁמֹנֶשֶׁת מִכְּנִיסִים אוֹתָהּ לַחֲפָה עִם הַמֶּלֶךְ
הַעֲלִיזוֹן בְּלַחֲשׁ, בְּסוּד. שְׂאֵלְמֵלֵא לֹא כָּה, לֹא יִפְרֹד
מִמֶּנָּה אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר וְתִתְעַרֵּב הַשְּׂמֻחָה. אֲבָל
לְעֵתִיד לְבֹא, כְּשִׁיִּפְרֹד מִמֶּנָּה אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, אִז
בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשָׂמוֹ אֶחָד.

בַּיּוֹן שְׁנִבְנָסֶת לַחֲפָה וְהִיא עִם הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיזוֹן, אִז
אֲנִי מְעוֹרְרִים שְׂמֻחָה שֶׁל יָמִין וְשְׂמֵאל, כְּמוֹ
שְׂנֵאֵמֵר (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ
וְגו', וְהָיָה אִם שָׂמוֹעַ וְגו', בְּלִי פֶחַד כָּלֵל, שְׁחֵרֵי
הַצַּד הָאֲחֵר לֹא יִתְקַרֵּב לְשָׂם וְאִין לוֹ רְשׁוּת.

חֲכִלָּה, כָּל זְמַן שְׂרוּצִים לְהַכְּנִיסָהּ לְמֶלֶךְ לְשְׂמֻחָת
הַשְּׂמוֹשׁ, צָרִיךְ בְּלַחֲשׁ בְּסוּד, כִּדֵּי שְׂלֵא
יִמְצֵא בְּרַגְלֵי (אדם שְׂמֻחָה) צְעָדֶיהָ, רָמֵז שֶׁל הַצַּד הָרַע
וְלֹא יִדְבֹק עִמָּהּ, וְלֹא יִמְצֵאוּ בְּכַנִּים רָמֵז שֶׁל פְּסוּל
כָּלֵל.

וְכֵן אָמַר יַעֲקֹב לְבָנָיו, שְׂמֵא חַם וְשָׁלוֹם אֶרֶע
פְּסוּל (בְּרָעִי אִז) בְּמִטָּתִי. אִז הֵם אָמְרוּ, כְּמוֹ
שְׂאִין בְּלִבְךָ אֵלֵא אֶחָד, כֵּן וְכו', אִין לָנוּ דְבִקוּת

בַּצַד הָאֲחֵר כָּלָל. שְׁהָרֵי פְרוּשׁ הָיָה מִמְּטָתָהּ, וְאָנּוּ
בְּיַחֲוֹד לְמַלְךְ הָעֲלִיּוֹן וְאִין לָנוּ כָּלָל דְּבִקּוֹת בַּצַד
הָאֲחֵר, שְׁהָרֵי בְּפִרְדָּה מִהַצַד הָאֲחֵר (תִּיבּוּ דְרַצִּיּוֹן) תָּיָה
הַרְצִיּוֹן וְהַמְחַשְׁבָּה שְׁלָנוּ.

בִּיּוֹן שְׁיַדַע שְׁהַצַד הָאֲחֵר, לֹא נִדְבַק שָׁם כָּלָל, אִז
נִבְנְסָה הָאִשָּׁה לְבַעֲלָהּ בְּלַחֲשׁ, בְּסוּד הַיַּחֲוֹד
שֶׁל שְׂשָׁה צְדָדִים. פָּתַח וְאָמַר, בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, שְׁהָרֵי הִיא בְּסוּד שֶׁל אֲחֵר,
בְּעֲלֻמוּתָיָהּ, כְּלֵי עֲרֻבוֹב כָּלָל, וְלֹא שְׁתַּפּוֹת שֶׁל
הַצַד הָאֲחֵר.

וּבֵא רֵאָה, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הָיוּ יַעֲקֹב וּבְנָיו בְּדִיוֹקָן
עֲלִיּוֹן לְמַטָּה עִם הַשְּׂכִינָה. יַעֲקֹב הָיָה בְּסוּד
שֶׁל שְׂשָׁה צְדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּסוּד אֲחֵר.
בְּנָיו הָיוּ בְּדִיוֹקָן שֶׁל שְׂשָׁה צְדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן. וְהוּא רָצָה לְגַלוֹת לָהֶם אוֹתוֹ קֵץ, כְּמוֹ
שְׂבֵאֲרָנוּ, שְׁיֵשׁ קֵץ וְיֵשׁ קֵץ, יֵשׁ קֵץ תִּימִין וְיֵשׁ קֵץ
תִּימִים. קֵץ תִּימִין - זוֹ הַמְּלָכוּת הַקְּדוּשָׁה, סוּד
הָאֲמוּנָה, סוּד מַלְכוּת הַשְּׁמַיִם. קֵץ (דף קלד ע"ב) תִּימִים -

וְהָ סוּד שֶׁל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, סוּד שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר
שֶׁנִּקְרָא קִין כָּל בָּשָׂר, וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ.

בֵּינָן שֶׁרָאָה שֶׁהִסְתַּלְקָה שְׂכִינָה מִמֶּנּוּ וְכוּ', הֵם
אָמְרוּ: כְּמוֹ שֶׁאֵין בְּלִבָּךְ אֵלָּא אֶחָד, שֶׁאַתָּה
בְּסוּד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְהוּא אֶחָד - אֵף אָנּוּ,
שֶׁאָנּוּ בְּסוּד שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, הוּא אֶחָד. וְלִכֵּן
נִזְכְּרוּ שְׁנֵי לְבָבוֹת, סוּד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא
הַלֵּב שֶׁל יַעֲקֹב, וְהַסּוּד שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, שֶׁהוּא
הַלֵּב שֶׁל בְּנָיו. אִזּוֹ הַכְּנִים אוֹתָהּ בְּלַחֲשׁ.

וְכְמוֹ שֶׁהֵם הִתְיַחְדּוּ - הַסּוּד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
בְּאֶחָד, וְהַסּוּד שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן בְּאֶחָד,
אֵף כִּי אָנּוּ צְרִיכִים לְיַחַד אֶת הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
בְּאֶחָד וְלְיַחַד אֶת הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן בְּסוּד שֶׁל אֶחָד.
וְהַ בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים, וְזֶה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים. וְלִכֵּן שֵׁשׁ
תְּבוּת כָּאֵן בְּסוּד שֶׁל שִׁשָּׁה צְדָדִים. וְשֵׁשׁ תְּבוּת
כָּאֵן בְּסוּד שֶׁל שִׁשָּׁה צְדָדִים, (זכריה יד) ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ
אֶחָד. אֲשֶׁרֵי גוֹרְלוֹ וְחֻלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁשָּׂם רְצוֹנוֹ לְזֶה
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אָמַר כְּהֵן, הַתְּעוּרְרוּת זֶו שְׁל
 הַיְחוד יָפָה הִיא, שְׁסוּד בְּרוּר הַדָּבָר הַרִי
 בְּאַרְנֵו, וְהַדְּבָרִים הֶלְלוּ עֲתִידִים לְהַתְּעִיר לְפָנֵי
 עֲתִיק הַיָּמִים בְּלִי בּוֹשָׁה בְּלָל.

רעיא מהימנא

מְצוּה לְלַמַּד תּוֹרָה בְּכָל יוֹם, שְׁהִיא סוּד הָאֱמוּנָה
 הַעֲלִיּוֹנָה לְדַעַת דְּרָכֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 שְׁכָל מִי שְׁמַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, זוֹכֶה בְּעוֹלָם הַיְוָה וְזוֹכֶה
 בְּעוֹלָם הַבָּא וְנִצּוֹל מִכָּל הַמְּקַטְרָגִים הָרָעִים, מִשּׁוּם
 שְׁהַתּוֹרָה הִיא סוּד הָאֱמוּנָה, שְׁמִי שְׁמַתְעִסְק בָּהּ,
 מַתְעִסְק בְּאֱמוּנָה הַעֲלִיּוֹנָה, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ בְּתוֹכּוֹ שְׁלֹא תוּזוּ מְמַנּוּ.

מִי שְׁיִזְדַּע דְּבַר תּוֹרָה, צָרִיךְ לְרַדֵּף אַחֲרָיו וְלְלַמַּד
 דְּבַר זֶה מְמַנּוּ, לְקַיֵּם אֶת סוּד הַכְּתוּב, מֵאֵת
 כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנּוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי.
 הַתּוֹרָה הִיא עֵץ חַיִּים לְתֵת חַיִּים לְכָל מִי
 שְׁמַתְחִיב בַּתּוֹרָה, מַתְחִיב בְּעֵץ חַיִּים, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַתְחִיבִים בָּהּ.

וְכַמָּה סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים בְּאַרְנוּ בְּמִי שְׁמַשְׁתַּדֵּל
 בַּתּוֹרָה, שְׂזוּכָה לְהַקְשִׁיר בַּתּוֹרָה שְׁלֹמֵעָלָה.
 בְּעוֹלָם הָיָה אֵינּוּ שׂוּכָה, וְאֵינּוּ שׂוּכָה בְּעוֹלָם הַבָּא,
 וְאֵפְלוּ בַּקֶּבֶר שְׁפִתוֹתָיו מִרְחֻשׁוֹת בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר הוֹכֵב שְׁפִתַי יִשְׁנִים. (ע"ב רע"א מהימנא)

זוהר:

פִּתְחָה וְאָמַר, וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. כָּאֵן הוּא יְחִוּד
 בְּכָלֵל אַחֵר. מֵעֲלָה וּמִטָּה. לֹא כְּתוּב וַיִּקְחוּ
 תְרוּמָה, אֲלָא וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, מֵעֲלָה וּמִטָּה, בְּלִי
 פִּרּוּד כָּלֵל.

מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֵת
 תְרוּמָתִי. פְּסוּק זֶה כֶּךָ צָרִיךְ לֵאמֹר אוֹתוֹ:
 כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ. מַה זֶה מֵאֵת כָּל אִישׁ?
 אֲלָא סוּד יֵשׁ כָּאֵן לְאוֹתָם בְּעֲלֵי מִדּוֹת. אֲשֶׁרֵיהֶם
 הַצְּדִיקִים שִׁיּוּדְעִים לְשֵׁים אֵת רְצוֹן לִבָּם לְמִלְכָּה
 הָעֲלִיּוֹן הַקְּרוֹשׁ, וְכָל רְצוֹן לִבָּם אֵינּוּ לְעוֹלָם הָיָה,
 וְלִתְאֻוָּה הַבְּטִלָּה שְׁלוֹ. אֲלָא יוֹדְעִים וּמַשְׁתַּדְּלִים

לְשֵׁים רְצוֹנָם וּלְהַדְבִּיק לְמַעְלָה, כְּדֵי לְמַשְׁךְ רְצוֹן
(שְׁלָחֵם) שֶׁל רְבוֹנָם אֵלֵיהֶם מִמַּעְלָה לְמַטָּה.

וּמֵאִיזָה מְקוֹם נוֹטְלִים אוֹתוֹ רְצוֹן רְבוֹנָם לְמַשְׁךְ
אוֹתוֹ אֵלֵיהֶם? הֵם נוֹטְלִים מִמְּקוֹם אֶחָד
עַלְיוֹן וְקָדוֹשׁ שְׁמֵמָנוּ יוֹצְאִים כָּל הָרְצוֹנוֹת
הַקְּדוֹשִׁים. וּמִי הוּא? כָּל אִישׁ. זֶה צַדִּיק שֶׁנִּקְרָא
כָּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קֹהֶלֶת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ כָּל הַיָּא.
(תַּחֲלִים קִיט) עַל כֵּן כָּל פְּקוּדֵי כָל יִשְׂרָאֵל. אִישׁ - כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר אִישׁ צַדִּיק. זֶהוּ צַדִּיק (כָּל אִישׁ) בַּעַל הַבַּיִת
שֶׁרְצוֹנוֹ תָּמִיד לְהַגְבִּירָה, כְּמוֹ בַּעַל שְׂאוֹהֵב אֶת
אִשְׁתּוֹ תָּמִיד. יְדַבְּנוּ לְבוֹ - הוּא אוֹהֵב אוֹתָהּ, וְלְבוֹ,
שֶׁהִיא הַגְּבִירָה שְׁלוֹ, יְדַבְּנוּ לְהַדְבִּיק בָּהּ.

וְאֵת עַל גַּב שְׂאוֹהֵבָה רַבָּה זֶה עִם זֶה, שֶׁלֹּא נִפְרָדִים
לְעוֹלָמִים, מֵאוֹתוֹ כָּל אִישׁ, בַּעַל הַבַּיִת, בַּעַל
הַגְּבִירָה, מִמָּנוּ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי. דְּרָךְ הָעוֹלָם,
מִי (דָּף קֵלֶה ע"א) שְׂרוּצָה לְקַחַת אִשְׁתּוֹ שֶׁל אָדָם מִמָּנוּ,
הוּא מִקְפִּיד וְלֹא עוֹזֵב אוֹתָהּ. אֲבָל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לֹא כָּךְ. כָּתוּב וְזֹאת הַתְּרוּמָה - זוֹ כְּנֶסֶת

ישראל. אף על גב שכל אהבתה אליו ואהבתו אליה, ממנו נוטלים אותה להשרותה ביניהם, מאותו מקום עליון, שכל האהבה של אשה ובעלה שורה, משם תקחו את תרומתי. אשרי חלקם של ישראל, ואשרי כלם שוכו לזה.

וזאת התרומה אשר תקחו מאתם. ואם תאמר, אם כן, אשר תקחו מאתו היה צריך להיות! מה זה מאתם? מאת שני השמות (תדרגות) הללו.

עוד אמר רב ייבא סבא, מאתם - מאת ס', שהיא סוד העולם העליון, מקום מדורו של הצדיק הנה שמתעטר מהאות ס', ומשם נוטל חיים להזין את כל העולמות. והכל דבר אחד, הסוד שנתן לחכמים. אשרי חלקם.

שאף על גב שהם נוטלים אותה, (כאן) לא יכולים לפיל אותה אלא רק ברשות בעלה וברצונו, ולעשות עבודה של אהבה אליו, ואז באהבתו תקחו את תרומתי. וכל זה באותו

הַעֲבוֹדוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה, וְתַקוּן וְסִדּוּר שֶׁיִּשְׂרָאֵל
מְסִדְרִים בְּכָל יוֹם. דָּבָר אַחֵר מֵאַתֶּם - מִהַכֵּל שֶׁל
שָׁשָׁה צְדָדִים הָעֲלִיּוֹנִים, וְהַכֵּל אַחֵר.

(ד"א) מֵאַתֶּם - מֵאוֹתָם זְמַנִּים וְשִׁבְתוֹת, וְהַכֵּל סוּד
אַחֵר. זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֵׁת וְתַכְלֵת וְאַרְגָּמָן
וְתוֹלַעַת שָׁנִי. זָהָב - בְּסוּד שֶׁל יוֹם רֵאשִׁי הַשָּׁנָה,
שֶׁהוּא יוֹם שֶׁל זָהָב, יוֹם הַדִּין, וְשׁוֹלֵט אוֹתוֹ הַצַּד,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אִיוב ל"ז) מִצָּפוֹן זָהָב יֵאָתֶה. וְכֶסֶף - זֶה
יוֹם הַכַּפּוּרִים, שְׁמֵת לִבְנֵי חַטָּאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
כְּמוֹ שֶׁלֵּג, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה א) אִם יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם
בַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֵּג יִלְבִּינוּ. וְכֶתוּב (ויקרא ט"ז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה
יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם.

וְנַחֲשֵׁת - יְמֵי קָרְבָּנוֹת הַחֵג, שֶׁהֵם מִרְכְּבוֹת
הָעַמִּים עוֹבְדֵי בּוֹכָבִים וּמִזֹּלוֹת, וְהֵם
נִקְרָאִים סוּד שֶׁל הָרִי נַחֲשֵׁת, וְלִכְן מִתְמַעֲטִים בְּכָל
יוֹם וְהוֹלְכִים. וְתַכְלֵת - זֶה פֶּסֶח, הַשְּׁלֵטוֹן שֶׁל סוּד
הָאֲמוּנָה, הַסּוּד שֶׁל צַבֵּעַ הַתְּכֵלֶת. וּמִשּׁוּם שֶׁהִיא
תַּכְלֵת, לֹא שׁוֹלֵטֶת, עַד שֶׁמִּשְׁמִידָה וְהוֹרְגֶת כָּל

בְּכוֹרוֹת מְצָרִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות יב) וְעַבְרָה ה' לְנִגְנָה
אֶת מְצָרִים. וְלָכֵן כָּל הַגּוֹנִים טוֹבִים בְּחֵלוֹם, חוּץ
מִתְּכֵלֶת.

וְאַרְגָּמָן - זֶה שְׂבוּעוֹת, סוּד הָאֲרָגָמָן, שֶׁתּוֹרָה
שֶׁבְּכֵתֵב שֶׁנִּתְּנָה בּוֹ כְּלוּלָה מִשְׁנֵי צְדָדִים
- מִיָּמִין וּמִשְׁמָאל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) מִיָּמִינוֹ אִישׁ
דָּת לָמוֹ, וְזֶהוּ אֲרָגָמָן. וְתוֹלְעֵת שְׁנֵי - זֶהוּ ט"ו בָּאֵב,
שֶׁבְּנֹת יִשְׂרָאֵל הָיוּ יוֹצְאוֹת בְּכָלִי מִילָת, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (איכה ד) הָאֲמָנִים עָלֵי תוֹלַע.

עַד כָּאֵן שִׁשָּׁה צְדָדִים. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה הַסּוּד שֶׁל
עֲשָׂרַת יָמֵי תְּשׁוּבָה. וְשֵׁשׁ. וְעוֹיִם. וְעֵרַת אֵילָם
מְאָדָּמִים. וְעֵרַת תְּחָשִׁים. וְעֵצֵי שִׁטִּים. וְשֶׁמֶן לְמָאֵר.
וּבְשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמְּשַׁחַה וְלִקְטָרֶת הַסְּפִים. וְאַבְנֵי
שֵׁהִם. וְאַבְנֵי מְלוֹאִים. עַד כָּאֵן תְּשׁוּעָה, כְּנֶגֶד תְּשׁוּעָה
יָמִים, וַיּוֹם הַכְּפוּרִים מִשְׁלִים לְעֲשָׂרָה. וּמִכָּל אֵלָה
אָנוּ נוֹטְלִים תְּרוּמַת ה' בְּכָל זְמַן וְזָמַן, כִּדְרֵי
לְהַשְׁרוֹת עָלֵינוּ. בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אָנוּ נוֹטְלִים תְּרוּמַת
ה', וְהוּא סוּד שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁכָּא מִצַּד הַתְּהֵב.

בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים אָנוּ נוֹטְלִים אוֹתָהּ, וְהִיא יוֹם
הַכַּפּוּרִים שְׂיִוְרָשֶׁת הַכֶּתֶת אֶת הָאֵם. בְּסִכּוֹת אָנוּ
נוֹטְלִים אוֹתָהּ, וְהִיא סִכָּה, סוֹכְכֶת וּמְגַנָּה עָלֵינוּ,
וְכַתוּב (במדבר כט) בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תַּהֲיֶה לָּכֶם,
וְזוֹהִי תְרוּמַת ה'.

בְּפֶסַח אֵף כֶּךָ אָנוּ נוֹטְלִים אוֹתָהּ, וְהִיא פֶּסַח.
וְהִרִי בְּאַרְנוֹ, סוּד הַגִּזּוֹן שֶׁל אוֹר הַתְּכֵלֶת.
בְּשִׁבּוּעוֹת אָנוּ נוֹטְלִים אוֹתָהּ, וְהִיא שְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וְכַתוּב (שמות ט) וַיִּדְבֹר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדּוֹבְרִים
הָאֵלֶּה לֵּאמֹר. וְאָנוּ נוֹטְלִים מִתּוֹרָה שְׂבֻכְתָּב תּוֹרָה
שְׂבֻעַל פֶּה. חַמְשָׁה עֶשְׂרֵי בָּאֵב, הוּא עֶמֶד בְּשִׁמְחָה
עַל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל. כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים הֵם לְתַקּוֹן שְׁלֵה,
וְלִכְּוֹן כְּתוּב אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתָם.

כְּמוֹ שֶׁהֵם מְתִיחָדִים לְמַעְלָה בְּאַחַד, אֵף כֶּךָ הִיא
מְתִיחָדֶת לְמַטָּה בְּסוּד שֶׁל אַחַד, לְהִיּוֹת עִמָּם
לְמַעְלָה אַחַד בְּנֶגֶד אַחַד. הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אַחַד
לְמַעְלָה לֹא יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ, עַד שְׁנַעֲשִׂית

בְּסוּד שֶׁל אֶחָד כְּמוֹ שָׁלוֹ, לְהִיּוֹת אֶחָד בְּאַחַד. וְהָרִי
בְּאַרְנוֹ הַסּוּד שֶׁל ה' אֶחָד וְשָׁמוֹ אֶחָד.

סוּד הַשֵּׁבֶת, הִיא שֵׁבֶת שְׁנֵאִחוֹת בְּסוּד ^(דף קלה ע"ב) שֶׁל
אֶחָד, לְהַשְׁרוֹת עָלֶיהָ הַסּוּד שֶׁל אֶחָד. תְּפִלַּת
עָרֵב שֵׁבֶת, שֶׁהָרִי אִזּוּ מִתְיַחַד כִּסֵּא הַכְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ
בְּסוּד שֶׁל אֶחָד, וּמִתְתַקְנֶת שִׁישְׁרָה עָלֶיהָ הַמְּלֶךְ
הַקְּדוֹשׁ הָעֶלְיוֹן.

כְּשֶׁנִּכְנְסֶת הַשֵּׁבֶת, הִיא מִתְיַחַד וְנִפְרָדֶת מִהַצַּד
הָאַחֵר, וְכָל הַדִּינִים מְעַבְרִים מִמֶּנָּה,
וְהִיא נִשְׁאֶרֶת בְּיַחּוּד שֶׁל אִזּוּ קְדוֹשׁ, וּמִתְעַטְרֶת
בְּכִמָּה עֲטָרוֹת לְמֶלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְכָל שְׁלִימֵי הָרְגוֹ
וּבְעֵלֵי הַדִּין בָּלָם בּוֹרְחִים, (וּמְעַבְרִים מִמֶּנָּה) וְאִין שְׁלִטוֹן
אַחֵר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וּפְנִיָּה מְאִירִים בְּאִזּוּ עֶלְיוֹן,
וּמִתְעַטְרֶת לְמִטָּה בְּעַם הַקְּדוֹשׁ, וְכָל מִתְעַטְרִים
בְּנִשְׁמוֹת חֲדָשׁוֹת. אִזּוּ רֵאשִׁית הַתְּפִלָּה, לְבָרֵךְ אוֹתָהּ
בְּשִׁמְחָה, בְּפָנִים מְאִירוֹת, וְלוֹמַר בְּרָכוּ אֶת ה'
הַמְּבָרֵךְ. אֶת ה' בְּוִקָא, בְּרִי לְפִתְחָ לָהּ בְּבִרְכָה.

וְאִסּוּר לָעַם הַקָּדוֹשׁ לְפִתּוֹחַ אֵלֶיהָ בְּפָסוּק שֶׁל דִּין,
כְּמוֹ וְהוּא רַחוּם וְגו', מִשּׁוּם שְׁחֵרֵי נִפְרָדָה
מִהַצַּד הָאֲחֵר, וְכָל בְּעָלֵי הַדֵּינִים נִפְרְדוּ וְהֶעֱבְרוּ
מִמָּנָה. וְכִי שָׁמְעוּרָר אֶת זֶה לְמִטָּה, גוֹרֵם לְעוֹרָר
כִּי לְמַעְלָה, וְהַכֶּסֶף הַקָּדוֹשׁ לֹא יִכּוֹל לְהִתְעַטֵּר
בְּעֵטְרַת קִדְשָׁה. שְׁכָל זְמַן שְׁמִתְעוֹרְרִים לְמִטָּה
אוֹתָם בְּעָלֵי הַדִּין שְׁחֵיו מְעַבְרִים וְחֵיו הוֹלְכִים
לְהִתְחַבֵּא בְּתוֹךְ הַנֶּקֶב שֶׁל הָעֶפֶר שֶׁל הַתְּהוֹם
הַגָּדוֹל, כֵּלָם שָׁבִים לְשָׂרוֹת בְּמִקּוֹמָם, וְהַמְּקוֹם
הַקָּדוֹשׁ מִתְרַחֵק (וַיִּדְחַק) בָּהֶם מִלְּחֵיוֹת בְּמִנוּחָה.

וְאֵל תֹּאמַר שְׁחֵיו לְבָדוֹ, אֵלָּא שְׂאִין הַתְּעוֹרְרוֹת
לְמַעְלָה לְהִתְעוֹרָר עַד שִׁישְׂרָאֵל מְעוֹרְרִים
לְמִטָּה, כִּפִּי שְׂבִיאָרְנוּ, שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים פֵּא) בְּכֶסֶף לְיוֹם
חֲנֻנּוֹ. לֹא כֶּתוּב לְיוֹם חַג, אֵלָּא לְיוֹם חֲנֻנּוֹ. וְלִכֵּן
אִסּוּר לָעַם הַקָּדוֹשׁ, שְׁמִתְעַטְרִים בְּעֵטְרוֹת קְדוּשׁוֹת
שֶׁל נְשָׁמוֹת כִּדֵּי לְעוֹרָר מִנוּחָה, שֶׁהֵם יְעוֹרְרוּ דִּין,
אֵלָּא כֵּלָם בְּרָצוֹן וְאַתְּבָה רַבָּה, שִׁיעוֹרְרוּ בְּרָכוֹת
מִמָּנָה וּמִמָּטָה בְּאַחֵד.

בְּרַכּוֹ אֶת ה' - וְיִקְרָא אֶת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ, זוֹ שַׁבַּת
 שֶׁל עֶרֶב שַׁבַּת. בְּרוּךְ ה' הַמְבָרֵךְ - זוֹ יְצִיאַת
 הַבְּרֵכּוֹת מִמְּקוֹר הַחַיִּים, וּמְקוֹם שְׂמֵמָנוּ יוֹצֵאת כָּל
 הַהִשְׁקָאָה לְהִשְׁקוֹת אֶת הַכֹּל. וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא
 הַמְּקוֹר בְּסוּד שֶׁל אוֹת הַבְּרִית, קוֹרְאִים לוֹ הַמְבָרֵךְ,
 הוּא נְבִיעַת הַבְּאֵר. בִּיּוֹן שְׂמֵנִיעִים לְשֵׁם, הָרִי הַבְּאֵר
 וְדַאי מִתְמַלֵּאת, שְׂאִין פּוֹסְקִים מִיָּמִיו לְעוֹלָמִים.

וְלִכֵּן לֹא אוֹמְרִים בְּרוּךְ אֶת ה' הַמְבָרֵךְ, אֲלֹא בְרוּךְ
 ה'. שְׂאֵלְמָלֵא לֹא מְנִיעָה לְשֵׁם נְבִיעָה
 מִהַמְּקוֹר הָעֲלִיּוֹן, לֹא מִתְמַלֵּאת הַבְּאֵר כֻּלָּל, וְעַל
 זֶה הַמְבָרֵךְ. לָמָּה הוּא הַמְבָרֵךְ? מִשּׁוֹם שֶׁהוּא
 מְשָׁלִים וּמְשַׁקֵּה לְעוֹלָם וָעֵד. עוֹלָם וָעֵד זוֹהִי שַׁבַּת
 שֶׁל עֶרֶב שַׁבַּת, וְאֵנוּ תוֹקְעִים בְּרֵכּוֹת בְּמְקוֹם
 שְׂנִקְרָא מְבָרֵךְ. וּבִיּוֹן שְׂמֵנִיעִים לְשֵׁם, כֻּלָּם לְעוֹלָם
 וָעֵד. וְזֶהוּ בְרוּךְ ה' הַמְבָרֵךְ. עַד כָּאֵן הִנִּיעוּ בְּרֵכּוֹת
 מִהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וּבְכֹל לְעוֹלָם וָעֵד, לְהַתְּבָרֵךְ
 וְלַהֲיוֹת מְשַׁקֵּה וְלַהֲיוֹת שְׁלֵם כְּרֵאוֹי, מְלֵא מִכָּל
 הַצְּדָדִים.

בְּרוּךְ - זֶהוּ הַמְּקוֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת יּוֹצְאוֹת
 מִמֶּנּוּ. וּבִשְׁהִלְבְּנָה נִשְׁלַמְתָּ, קוֹרְאִים אוֹתָהּ
 בְּךָ לְתַחֲתוֹנִים, אֲבָל בְּרוּךְ מְקוֹר הָעֲלִיּוֹן, כְּפִי
 שְׂאֵמְרָנוּ. ה' - זֶה אֲמַצְעֵי שֶׁל כָּל הַצְּדִדִים
 הָעֲלִיּוֹנִים. הַמְּבָרֵךְ - זֶה שְׁלוֹם הַבַּיִת, נְבִיעַת
 הַבְּאֵר, לְהַשְׁלִים וּלְהַשְׁקוֹת הַכֹּל. לְעוֹלָם וָעֶד - זֶה
 הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן שֶׁצָּרִיךְ לְהַתְּבָרֵךְ. וְשִׁמּוֹן וּמִשְׁחָה
 שֶׁל בְּרוּךְ ה' וְתַמְבָּרֵךְ, הַכֹּל הוּא לְעוֹלָם וָעֶד.

(מְבָרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מט) בֵּן בְּרַת) וְלִבְנֵי הַבְּרָכָה הַזֶּה
 צְרִיכִים כָּל הָעַם לְבָרָךְ, וּבְעֶרְבֵי שַׁבָּת, בְּרִצּוֹן הַלֵּב
 וּבְשִׂמְחָה צָרִיךְ לְהַתְּחִיל בַּתְּחִלָּה בַּבְּרָכָה הַזֶּה,
 שֶׁתַּתְּבָרֵךְ הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁל עֶרְבֵי שַׁבָּת (פְּלוּלָה) מִהָעַם
 תְּקַדּוֹשׁ כְּרֵאוֹי בַּבְּרָכָה הַזֶּה.

(בְּרָכוּ) כְּשֶׁמֵּתְחִילִים יִשְׂרָאֵל לְבָרָךְ, קוֹל הוֹלֵךְ בְּכָל
 הַרְקִיעִים, שְׂמֵתְקַדְּשִׁים בְּקִדְשֵׁי עֶרְבֵי
 הַשַּׁבָּת: אֲשֶׁרִיכֶם הָעַם תְּקַדּוֹשׁ שְׂאֵתֶם מְבָרְכִים
 וּמְקַדְּשִׁים לְמַטָּה כְּדִי שִׂיתְּבָרְכוּ וְיִתְּקַדְּשׁוּ
 לְמַעְלָה כְּפִי מִחֲנוּת (דף קלו ע"א) עֲלִיּוֹנִים קְדוֹשִׁים.

אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַבָּא.
 וְלֹא מְבָרְכִים יִשְׂרָאֵל אֶת הַבְּרָכָה הַזֹּה, עַד
 שְׂמֵתֵעֲטְרִים בְּעֶטְרוֹת שֶׁל נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, כְּפִי
 שְׂאֵמְרָנוּ. אֲשֶׁרֵי הָעַם שָׁזָכוּ לָהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 לְזִכּוֹתָם לְעוֹלָם הַבָּא.

בְּלִילָה זֶה שְׂמוֹשׁ שֶׁל הַחֲכָמִים בָּאֵלוֹ הַנְּשָׁמוֹת
 הַקְּדוֹשׁוֹת שְׂמֵתֵעֲטְרוֹת בָּהֶם, וְאֵף עַל גַּב
 שְׁהַרֵי בְּאֵרְנוּ וְהַכֹּל אַחֵד. וְכָל מְקוֹם שֶׁתִּמְצָא
 לַחֲכָמִים בְּדָבָר הַזֶּה בְּצַד זֶה, וְלִפְעָמִים בְּצַד זֶה -
 הַכֹּל הוּא אַחֵד, וּדְבָרִים הִלְלוּ הָרִי כְּבָר בְּאֵרְנוּ.
 אֲבָל בַּפֶּעַם הַזֶּה שְׂכַלְכֶם מֵתֵעֲטְרִים בְּנְשָׁמוֹת וְרוּחוֹת
 קְדוֹשׁוֹת יִתְרוֹת קְדוֹשׁוֹת, אִזּוּ הוּא הַזְּמַן שֶׁל הַשְּׂמוֹשׁ
 שְׂלָהֶם, כִּדְרֵי שְׂיִתְיָה שְׂפַע לְאוֹתוֹ שְׂמוֹשׁ (תְּשִׁמִּישׁ)
 בְּשִׂפְעֵי שֶׁל קְדוּשָׁה בְּמִנוּחָה עֲלִיוֹנָה, וַיִּצְאוּ בְּנֵיהֶם
 קְדוֹשִׁים כְּרָאוּי.

סוּד זֶה נִתֵּן לַחֲכָמִים. בְּשַׁעַת שֶׁנִּחְלַק הַלִּילָה,
 בְּלִילָה הַזֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהַכְנִים
 לָנוּ שְׂלִמְעֵלָה. וְסוּד זֶה, בְּיָמֵי תַחַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוא נכנס לגן עדן שלמטה להשתעשע עם הצדיקים ששורים שם, ובשבת, באותו ליל שבת, הקדוש פרוץ הוא נכנס לגן שלמעלה, בסוד המקור העליון.

משום שבימי החל כל נשמות הצדיקים בלן שורות בגן שבארץ, ובשבת קדש היום בערב השבת, כל אותם מחנות של מלאכים קדושים שממנים בתוך הגן שלמטה, כלם מעלים את אותן נשמות ששורות בתוך הגן שלמטה, להכניס לאותו הרקיע שעומד על הגן, ומשם מודמנות מרכבות קדושות שפונכות את פסא הכבוד של המלה, ומעלים אותם את כל אותן נשמות לגן שלמעלה.

בין שהרוחות הללו עולות, או רוחות קדושות אחרות יורדות להתעטר בהם העם הקדוש. אלו עולות ואלו יורדות.

ואם תאמר, הרי הגן שבארץ ביום השבת יושב בריקנות בלי נשמות צדיקים - לא כה, אלא

נְשָׁמוֹת הוֹלְכוֹת וּנְשָׁמוֹת פּוֹאוֹת, נְשָׁמוֹת עוֹלוֹת
 וּנְשָׁמוֹת יוֹרְדוֹת. נְשָׁמוֹת הוֹלְכוֹת מִתּוֹךְ הַגֶּן,
 וּנְשָׁמוֹת פּוֹאוֹת לְתוֹךְ הַגֶּן. כָּל אוֹתָן נְשָׁמוֹת
 הַצְּדִיקִים שְׁמֵת לַפְּנוֹת בַּיְמֹת הַחֵל, וְמָרָם שְׁנִכְנְסוּ
 לְתוֹךְ הַגֶּן, בְּשַׁעַר שְׂאֵלוֹ יוֹצְאוֹת - אֵלֹו נִכְנְסוֹת,
 וְהַגֶּן לֹא נִשְׁאַר רֵיק, בְּסוּד לֶחֶם הַפָּנִים בַּיּוֹם
 הַלְקָחוּ.

וְאִם תֹּאמַר, בְּשַׁחזוֹרִים בַּיְמֹת הַחֵל, בְּמָה (בְּמָה)
 נִמְשָׁכִים הַמְּקוֹמוֹת לְאַרְבֶּי וְלָרַחֵב וְלָרוֹם בְּגֶן,
 וְלֹא נוֹדָע? כִּמּוֹ סוּד אֶרֶץ הַצְּבִי, שֶׁהִיִּתָּה נִמְשָׁכָת
 לְכָל הַצְּדִיקִים וְלֹא נוֹדָע. כִּמּוֹ הַצְּבִי, שְׁכָל מָה
 שְׁגִדֵּל, עוֹרוֹ גִּדֵּל לְכָל צַד וְלֹא נִכָּר. וַיֵּשׁ בְּמָה
 נְשָׁמוֹת, שְׁפִיזוֹן שְׁעוֹלוֹת, שׁוֹב לֹא יוֹרְדוֹת.

נְשָׁמוֹת עוֹלוֹת וּנְשָׁמוֹת יוֹרְדוֹת לְהִתְעַפֵּר בְּהֵן
 הָעַם הַקְּדוֹשׁ. וּבְעֶרְבֵי שְׁכָת הוּא גִלְגּוּל
 הַנְּשָׁמוֹת, אֵלֹו הוֹלְכוֹת וְאֵלֹו פּוֹאוֹת, אֵלֹו עוֹלוֹת
 וְאֵלֹו יוֹרְדוֹת. מִי רָאָה בְּמָה מְרַכְּבוֹת קְדוֹשׁוֹת
 שְׁמֵשׁוֹטְמוֹת לְכָאן וּלְכָאן. בְּלֵן בְּשִׁמְחָה, בְּלֵן בְּרָצוֹן

בְּאֵלוֹ הַנְּשָׁמוֹת לְעֹטֵר אֶת הָעַם הַקָּדוֹשׁ, לְעֹטֵר
 לְכַמָּה צְדִיקִים, גֵּן הָעֵדֶן שְׁלֹמֹה, עַד שָׁעָה
 שֶׁהַכְּרוֹז עוֹמֵד וְקוֹרֵא: מִקְדָּשׁ מִקְדָּשׁ. אִזּוּ נִמְצְאוּ
 מְנוּחָה וְשׂוֹכְדֵי הַכֹּל. וְכָל רִשְׁעֵי הַגִּיהֶנֶם שׂוֹכְבִים
 בְּמִקְוָם וַיֵּשׁ לָהֶם מְנוּחָה. וְכָל הַנְּשָׁמוֹת
 מִתְעַטְרוֹת, אֵלּוֹ לְמַעַלָּה וְאֵלּוֹ לְמַטָּה. אֲשֶׁרֵי הָעַם
 שְׁוֵה חֲלָקִים.

בַּחֲצוֹת לַיִל שַׁבָּת, כְּשֶׁתַּחֲכָמִים מִתְעוֹרְרִים
 לְתַשְׁמִינָם, אוֹתָהּ רוּחַ עֲלִיּוֹנָה
 שְׂמֵתֵעֲטָרִים בָּהּ כְּשֶׁמִּתְקַדָּשׁ הַיּוֹם, כְּשֶׁעָה שָׁהֶם
 יִשְׁנִים בְּמִטּוֹתֵיהֶם, וְהַנְּשָׁמוֹת הָאֲחֵרוֹת שְׁלָהֶם
 רוּצוֹת לְעֵלוֹת לְרֵאוֹת בְּכַבּוֹד הַמַּלְאָךְ, אִזּוּ אוֹתָהּ רוּחַ
 עֲלִיּוֹנָה שִׁיּוֹרְדָת בְּעֶרְבֵי שַׁבָּת, נוֹטְלָת אוֹתָהּ נִשְׁמָה,
 וְעוֹלִים לְמַעַלָּה, וְרוּחָצֵת נִשְׁמָה אַחֲרָת בְּכַשְׁמִים
 שֶׁל גֵּן הָעֵדֶן, וְשֵׁם רוּחָה מֵה שְׂרוּאָה.

וְכִשִּׁיּוֹרְדָת לְשָׁרוֹת בְּמִקְוָמָה בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה,
 אוֹתָהּ נִשְׁמָה שָׁבָה לְמִקְוָמָה,
 וְצְדִיקִים אוֹתָם (דף קלו ע"ב) תַּחֲכָמִים לוֹמֵר פָּסוּק אַחַד

שָׁל הַתְּעוֹרְרוֹת שָׁל אֹתָהּ רוּחַ עֲלִיזָה קְדוֹשָׁה שָׁל
 עֲטָרַת הַשֶּׁבֶת, כְּמוֹ (ישעיה סא) רוּחַ ה' אֱלֹהִים עָלַי יַעֲזֹ
 מִשָּׁח ה' אֹתִי לְבִשָׁר עֲנֻיִם וְגו'. (יחזקאל א) בְּלִבְתָּם
 יִלְכוּ וּבְעַמָּדָם יַעֲמְדוּ וּבְהַנְשָׂאָם מִעַל הָאָרֶץ וְגו',
 אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הַרוּחַ לְלֶבֶת יִלְכוּ וְגו'. מִשּׁוּם
 שְׁמֵת־עֲטָרוֹת בְּאֹתָהּ רוּחַ בְּהַתְּעוֹרְרוֹתָם לְשִׂמְחַת
 הַתְּשֻׁמִּישׁ, וַיִּהְיֶה שָׁפַע שָׁל אֹתָהּ רוּחַ עֲלִיזָה שָׁל
 הַשֶּׁבֶת בְּאֹתוֹ תְּשֻׁמִּישׁ מִצְוָה.

רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, בְּשִׁתְּיָה עוֹלָה מִתְּהֵר בְּעָרְב
 שֶׁבֶת, הָיָה יוֹשֵׁב רְנַע אַחַד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה
 שֹׂמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שִׁתְּיָה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שִׂמְחַת
 הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיזִים, אֵלֶּה עוֹלִים וְאֵלֶּה יוֹרְדִים.
 וּבְכָל עָרְב שֶׁבֶת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשֻׁמוֹת. אֲשֶׁרִי
 מִי שִׂידַע בְּסוּד רַבּוֹנוֹ.

בְּשִׂמְחַת הַיּוֹם בְּיוֹם שֶׁבֶת, עֲלִית הַשִּׂמְחָה עוֹלָה
 בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּמְנוּחָה בְּשִׂמְחָה. אִזּוֹ
 (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו

מגיד הרקיע. מי השמים? אלו שמים שהשם
העליון נראה בהם, שהשם הקדוש רשום בהם.

מספרים - מה הם מספרים? אם תאמר כמי
שמדבר ספור ודברים - לא כן. אלא
שמאירים ונוצצים בהתנוצצות של אור עליון
ועולים בשם שכולל באור של שלמות עליונה.

ומה הוא הספור? שנוצצים באור של שלמות
הספר העליון. ולכן עולים בשם שלם,
ומאירים באור שלם, ונוצצים בהתנוצצות שלמה.
הם נוצצים ומאירים בעצמם מתוך אור של
התנוצצות הספר העליון, ונוצצים ומאירים לכל
צד וצד (לכל כבוד וכבוד) שנדבקים בו. שהרי מהם,
מאותה ספיריות ואור מאירה כל טבעת וטבעת
ונוצצת בהתנוצצות, משום שפיום הנה מתעטרים
השמים ועולים בשם הקדוש יותר מבשאר הימים.

ומעשה ידיו - אותו הטל העליון שמאיר מכל
הצדדים הננוזים, שהוא מעשה ידיו,
ותקונו - שמתתקן פיום הנה מכל שאר הימים.

מִגִּיד הַרְקִיעַ - מַה מִּגִּיד? מוֹשֶׁה וְשׁוֹפֵעַ לְמַטֵּה
 מֵרֹאשׁ הַמַּלְאָה, מָלֵא מְכַל צְדָדָיו. הַרְקִיעַ -
 אוֹתוֹ הַרְקִיעַ שֶׁהוּא מִבּוֹעַ הַבְּאֵר, וְזָהוּ אוֹתוֹ נָהַר
 שִׁיּוּצֵא מֵעֶדֶן, וְזָהוּ שִׁשׁוֹפֵעַ וּמוֹשֶׁה לְמַטֵּה שֹׁפֵעַ שֶׁל
 טַל עֲלִיּוֹן שֶׁמֵאִיר וְנוֹצֵץ בְּהַתְנוּצְצוֹת מְכַל
 הַצְּדָדִים. וְהַרְקִיעַ הַזֶּה מִשְׁפִּיעַ לוֹ בְּמִשְׁיְכָה שֶׁל
 אֶהְבֵּה וְתִשׁוּקָה לְהַשְׁקוֹת הַשְּׁקָאֵת הַשְּׂמֻחָה לְעֶרֶב
 שָׁפֵת. וּבְשׁוֹפֵעַ וּמוֹשֶׁה אוֹתוֹ הַטַּל שֶׁל הַבְּדֵלָה,
 הַכֹּל (שׁוֹפֵעַ) מָלֵא וְשָׁלֵם בְּאוֹתֵיזוֹתָיו הַקְדוּשׁוֹת בְּכֹל
 אוֹתָם שְׂבִילִים קְדוּשִׁים. כִּיּוֹן שֶׁהַכֹּל מֵתְחַבֵּר בּוֹ,
 נֶעֱשֶׂה בּוֹ דָּרֵךְ לְהַשְׁקוֹת וּלְבָרֵךְ לְמַטֵּה.

יּוֹם לְיוֹם - יּוֹם לְיוֹם וּמִפְּעֵת לְמִפְּעֵת. עֲבָשׁוּ מְדַבֵּר
 הַפְּתוּב בְּדָרֵךְ פָּרַט אֵיךְ הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים
 וּמִתְקַנְיִם בְּסִפְרֵיזוֹת וּבְהַתְנוּצְצוֹת עֲלִיּוֹנָה לְכַבוֹד
 הַזֶּה, וְאֵיךְ שׁוֹפֵעַ וּמוֹשֶׁה אוֹתוֹ הַרְקִיעַ שֹׁפֵעַ שֶׁל טַל
 עֲלִיּוֹן. וְאוֹמֵר, יּוֹם לְיוֹם יִבִּיעַ אֵמֶר. יּוֹם לְיוֹם וְדַרְגָּה
 לְדַרְגָּה, יִתְּוֶה (אוֹחִי) לְהַכְלִיל זֶה בְּזֶה וּלְהֵאִיר זֶה מִזֶּה
 מֵאוֹתָהּ סִפְרֵיזוֹת שְׁנוּצְצִים וּמֵאִירִים הַשָּׁמַיִם
 לְכַבוֹד הַזֶּה. יִבִּיעַ - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מִכֶּעַתָּה אֶתְעַבֵּר וְגו'.

ממחרים להאיר זה מזה ולהתנוצץ זה מזה מאותו
ספיריות והתנוצצות.

אמ"ר - כלל של האותיות והשבילים שיוצאים
מאב ואם, ואותו ראש שיוצא מהם,
שהוא בן בכור. אלה - אבא. וכשהוא עולה ויורד,
מתחפרת מ' עם א', והיא אם. ר' - ראש הכבוד.
כשמתחפרות כל האותיות - אמר. זה אור של
אב ואם והבן הכבוד, ומאירים זה בזה כחבור
אחד. שולט ביום השבת. ולכן הכל נכלל זה בזה,
כדי להיות אחד. ולכן ממחרים זה בזה אותו
אמר, שליט עליון, להיות הכל אחד.

וכשכל זה נשפע ונמשך לרקיע הזה, אז הוא
משקה ומאיר למטה, לכבוד אל הזה,
לעשות תולדות בדיוקן אותם (דף קלו ע"א) השמים
שמאירים לאותו כבוד אל. (וזהו שכתוב)

ולילה לילה יתוה דעת - מרבבותיה (זו לזו) שהן
גוף הכסא, וכלן נקראות לילות, כמו
שנאמר (תהלים טו) אף לילות יסרוני כליותי. מרבבה

עליונה נקראת ימים, יום ליום. מרכבה תחתונה
נקראת לילות, לילה ללילה.

יתנה דעת. יתנה - יתנה. יתנה תולדות, שיהם (בהם)
שמים. ואם תאמר, יתנה לא יתנה - פא
וראה, פתוב (בראשית ג) ויקרא האדם שם אשתו
תנה, כי היא היתה אם כל חי. תנה ויתנה במלה
אחת עולים. ועל שהסתלקה (זה הספלקה) ' ונכנסה
ו', שהוא פראוי, שחרי ו' הוא חיים ודאי, ועל זה
תנה ויתנה, ' (קמנה נמלת) נמלת חיים מו'. אף פאן
יתנה - יתנה.

דעת - זהו סוד השמים. מה שמים ששה צדדים,
אף פאן ששה צדדים פאותן תולדות שיתנה
כמו שלו. ולכן יום ליום נכלל בדרגה עליונה -
אמ"ר. ולילה ללילה - בסוד של הזכר שמאיר לה,
שהוא שמו (שמים), דעת.

ומשום שאמר הנה הוא סוד עליון, ולא בשאר
האמירות, תור עליו הפסוק ואמר, אין
אמר ואין דברים, בשאר אמירות העולם. אלא

הָאָמַר הִזֵּה הוּא סוּד עֲלִיּוֹן בְּדַרְגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת, שְׂאִין
 שָׁם אֲמִירוֹת וּדְבָרִים, וְלֹא נִשְׁמָעוּ כְּשֶׁאֵר הַדַּרְגּוֹת
 שָׁהֵן סוּד הָאֱמוּנָה, שָׁהֵן קוֹל שֶׁנִּשְׁמָע. אֲבָל אֵלֶּה
 לֹא נִשְׁמָעוּ לְעוֹלָמִים, וְזֶהוּ שְׂכָתוֹב בְּלִי נִשְׁמָע
 קוֹלָם.

אֲבָל בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם, אֵף עַל גַּב שָׁהֵם
 נִסְתָּרִים עֲלִיוֹנִים שְׁלֹא נוֹדְעוּ לְעוֹלָמִים,
 הַשֹּׁפֵעַ וְהַמְּשִׁיכָה שְׁלָהֶם נִמְשָׁךְ וְשׁוֹפֵעַ לְמַטָּה.
 וּמִשׁוֹם אוֹתָהּ מְשִׁיכָה יֵשׁ לָנוּ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם מְדַבְּרִים סוּד אֱמוּנוֹת הַקּוֹדֶשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָן דַּרְגּוֹת בְּאֵלוֹ נִתְגַּלּוּ וְלֹא הָיוּ
 נִסְתָּרִים וְגִנוּזִים. וְזֶהוּ וּבְקִצָּה תִּבְלַל מְלִיכָהּ - מֶרֶאשׁ
 הָעוֹלָם עַד סוֹף הָעוֹלָם מְדַבְּרִים אוֹתָם חֲכָמֵי הַלֵּב
 בְּאוֹתָן דַּרְגּוֹת גִּנוּזוֹת, אֵף עַל גַּב שְׁלֹא נוֹדְעוּ.

אֲבָל בַּמָּה הֵם נוֹדְעִים? מִשׁוֹם שֶׁלְּשִׁמְשׁ שָׁם אֵחֵל
 בָּהֶם. מִשׁוֹם הַשִּׁמְשׁ הַקּוֹדֶשׁהּ, שֶׁהִיא מְשַׁכֵּן
 בְּאוֹתָן דַּרְגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת קְדוֹשׁוֹת, וְהוּא אוֹר שֶׁנוֹטֵל

כָּל הָאֲזוּרֹת הַגְּנוּזִים וְאוֹתָהּ מְשִׁיכָה שְׁלָהֶם, וּבְגִלְלוּ
נִרְאִית הָאֲמוּנָה בְּכָל הָעוֹלָם.

מִי שְׁנוּטֵל אֶת הַשְּׁמֶשׁ, כְּמִי שְׁנוּטֵל אֶת כָּל
הַדְּרָגוֹת, מְשׁוּם שֶׁהַשְּׁמֶשׁ הוּא אֶחָל שְׁנִבְלָל
בָּהֶם וְנוּטֵל הַכֹּל, וְהוּא מֵאִיר לְכָל אוֹתָם הַגְּנוּזִים
שֶׁל הָאֲזוּרֹת שְׁלִמְטָה. וְלִכֵּן וְהוּא כִּחְתָּן יֵצֵא
מִחֻפְתּוֹ - בְּאִזֵּר וְהִתְנוּצְצוֹת שֶׁל כָּל הָאֲזוּרֹת
הַגְּנוּזִים. שְׁכֵלֶם בְּתִשׁוּקָה, בְּרָצוֹן שְׁלֵם, נוֹתְנִים לוֹ
רְצוֹנָם וְאוֹרָם, כְּמוֹ שֶׁלְּחֻתָּן יֵשׁ רְצוֹן וְתִשׁוּקָה שֶׁל
הַכֹּלָה (שֶׁל בָּלֶם) לָתֵת לָהּ אוֹצְרוֹת וּמִתְנּוֹת, וְלִכֵּן
וְהוּא כִּחְתָּן יֵצֵא מִחֻפְתּוֹ.

מִי זֶה חֻפְתּוֹ? זֶה עֵדֵן. וְסוּד זֶה - (בראשית ב) וְנָהָר
יֵצֵא מֵעֵדֵן. עֵדֵן זֶה חֻפְתָּה שְׁמִכְסָה עַל הַכֹּל.
יְשִׁישׁ כְּגִבּוֹר. יְשִׁישׁ - מֵצַד שֶׁל אוֹר רֵאשׁוֹן שֶׁלֹּא
נִמְצָא בּוֹ דִין כָּלָל. כְּגִבּוֹר - מֵצַד הַגְּבוּרָה. וְאִם עַל
פִּי שְׁגִבּוּרָה הִיא דִין שְׁלֵם, כְּתוּב כְּגִבּוֹר, וְלֹא גִבּוֹר.
מְשׁוּם שֶׁמִּמֶּתִיק דִין בְּחֶסֶד וְנוּטֵל הַכֹּל בְּאֶחָד,
בְּתִשׁוּקָה וְרְצוֹן שְׁלֵם. וְכֹל זֶה - לְרוּץ אֶרֶת, כְּמוֹ

שָׁנָאֵמַר (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְּרָה, לְהַשְׁקוֹת
וּלְהַשְׁלִים אֶת אֹר הַלְּבָנָה בְּכָל הַצְּדָדִים, וּלְפַתַּח
בַּה דְּרָה לְהַאִיר לְמַטָּה.

מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ - מְסוּף אֵלֵינוּ הַשָּׁמַיִם
הַעֲלִיּוֹנִים שְׁאֵמְרָנוּ הוּא מוֹצֵיא, מִשׁוּם
שְׂבִסְיוֹם הַגּוֹף הוּא מוֹצֵיא, וּבְאוֹתוֹ מְקוֹם נֶכֶד בֵּין
הַזְּכָר לַנְּקֵבָה. וְזֶהוּ שְׂכָתוֹב (דברים ד) וּלְמַקְצֵה הַשָּׁמַיִם
וְעַד קִצֵּה הַשָּׁמַיִם. קִצֵּה הַשָּׁמַיִם - זֶה הָעוֹלָם
הַעֲלִיּוֹן. וּלְמַקְצֵה הַשָּׁמַיִם - זֶה (תְּמַלֵּךְ ש) הַשָּׁלוֹם שָׁלוֹ.
כְּמוֹ שְׁזֶה נוֹטֵל אֶת כָּל הָאוֹרוֹת וְכָלֵם כּוֹ, אֵף זֶה
כְּוֹ, נוֹטֵל כָּל הָאוֹרוֹת וְהוּא יוֹצֵא מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם.
וּתְקוּפָתוֹ - שְׂסוֹבֵב (שְׁחֻלְבָּנָה) בְּכָל אוֹתָם הַצְּדָדִים

(הַסְּפִירוֹת) הַקְּדוּשִׁים שְׂרָאוּיִים (דף קלו ע"ב)

לְהַאִיר וּלְהִיזוֹת מִשְׁקִים וּלְהַתְּנוּצֵין מִכְּנֹו. וְאִין
נִסְתָּר - אִין מִי שְׂמְכֵסָה מֵאוֹתוֹ הָאוֹר, שְׂחֵרִי לְכָלֵם
הוּא מֵאִיר בְּכָלֵל אֶחָד, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּרָאוּי לוֹ.

וּכְשֶׁכָּלֵם נִשְׁלָמִים וּמֵאִירִים מִתּוֹךְ הַשָּׁמַיִם, אִין
הַלְּבָנָה מִתְּעַטָּרֵת כְּמוֹ הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה,

שְׁלֵמָה בְּחַמְשֵׁי שְׁעָרִים, וְזָהוּ שְׁכַתוֹב תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, שְׁחָרִי אִזּוּ הִיא (שְׁלֵמָה) תְּמִימָה מִכָּל הַצְּדָדִים, בְּסוּד שֶׁל חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת, כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיזָנָה, שֶׁהֵם חֲמֵשׁ, סוּד שֶׁל חַמְשֵׁים.

וְלָכֵן הִיא בָּאָה בְּחֲמֵשׁ חֲמֵשׁ תִּבּוֹת, כִּי לְהַשְׁלִים לְסוּד שֶׁל חַמְשֵׁים. תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ - תְּרֵי חֲמֵשׁ. עֲדוֹת ה' נֶאֱמָנָה מִחֲכִימַת פְּתֵי - תְּרֵי חֲמֵשׁ. פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָאֵל מְשֻׁמְחֵי לֵב - תְּרֵי חֲמֵשׁ. מְצוֹת ה' פָּרָה מְאִירַת עֵינַיִם - תְּרֵי חֲמֵשׁ. יְרֵאֵת ה' טְהוֹרָה עוֹמְדַת לְעַד - תְּרֵי חֲמֵשׁ. מְשֻׁפְּטֵי ה' אֱמֶת צְדָקוֹ יִחָדּוּ - תְּרֵי חֲמֵשׁ. וְכֻלָּם בָּאִים בְּחֲמֵשׁ חֲמֵשׁ, לְהַכְּלִיל כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיזָנָה.

וְלָכֵן, יְהוָה יְהוָה שֵׁשׁ פְּעָמִים, כְּנִגְשׁ שֵׁשׁ תְּצַדְדִים הָעֲלִיזָנִים שֶׁהֵם סוּד הַשֵּׁם הָעֲלִיזוֹן (הַשָּׁמַיִם הָעֲלִיזָנִים), וְעַל זֶה הִלְבְּנָה מִתְּמִלְאֵת וְנִשְׁלַמְתָּ בְּסוּדוֹר עֲלִיזוֹן כְּרֵאוֹי, וְזָהוּ כִּיּוֹם הַשְּׁבֵת, שֶׁהַכֹּל נִשְׁלָם כְּרֵאוֹי בְּסוּד הַשְּׁבֵת מִעֲלָה וּמִטָּה. וְלָכֵן כִּיּוֹם תְּהִי נוֹסֵף אֹזֶר בְּכָל, כְּמוֹ שֶׁאִמְרָנוּ. הַשָּׁמַיִם נוֹטְלִים

ממקור החיים בראשונה, והם מאירים ומתקנים את הכבוד העליון מסוד הספר העליון - האב של הכל. ומסוד הספר - האם העליונה. והוא מסוד הספור. ולכן מספרים, כמו שאמרנו, בסוד שלשת השמות הללו, ששולטים ביום השבת על כל שאר הימים.

ולכן התשבתת הווי אמר דוד ברוח הקדש על האור והתנוצצות ושלטון (ושלמות) של יום השבת על כל שאר הימים (ותקונה שנתקנת ביום זה מכל שאר הימים) בשביל סוד השם העליון שמאיר באור, ונוצץ בהתנוצצות, ונשתלם בשלמות מעלה ומטה. ואז תורת ה' תמימה, שבת של ערב שבת (סוד של שמור כבוד לילה, שהיא תורת ה' תמימה, תורה שבעל פה, משה קבל תורה מסיני. וברי התעוררו על התורה שבעל פה, שאלו תורה שבכתב, הרי כתוב ויצו משה את הלויים וגו' לקוח את ספר התורה. וזה ראוי ללויים לזה שאוחז בשמש, והמלך שבא ממנו משה מאיר לישראל ארבעים שנה שמש ביום, ותורת ה' זה ערב שבת) בסוד אחר, כמו שאמרנו.

וְתִקְנֵנוּ (אנשי כנסת הגדולה הסדור של השבחה) הַחֲבָרִים רֵאשִׁית
הַתְּשֻׁבּוֹת מֵאוֹתָן תְּשֻׁבּוֹת שֶׁל דָּוִד מְסוּד
זֶה הַשָּׁמַיִם, שְׁנוּטִל בְּרֵאשׁ וּמְאִיר לְכָל הַשָּׁאֵר.
וְאַחַר כֵּן אוֹתוֹ נָהַר שְׁיוּצֵא מֵעֵדֶן, וְזֶהוּ סוּד (תהלים
לג) רָנְנוּ צְדִיקִים בַּה'. מִשּׁוֹם שֶׁהִנָּהַר הָיָה כּוֹנֵם
וְנוּטִל הַכֹּל מְסוּד הַשָּׁמַיִם בְּסוּד עֲלִיּוֹן, וּמְקוּר
הַחַיִּים, הַכֹּל בְּרֵאוֹי בְּיוֹם זֶה. וְהַשָּׁמֶשׁ מְתַקֵּן לְהֵאִיר
בְּרֵאוֹי בְּיוֹם הָיָה.

וְאַחַר כֵּן הִלְבְּנָה שְׁנִפְרָדָת מֵהַצַּד הָאֲחֵר בְּיוֹם
הָיָה בְּדִי לְהֵיוֹת מְאִירָה מִן הַשָּׁמֶשׁ, וְזֶהוּ
לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתָיו אֶת מֵעֵמוֹ וְגו'. וְאַחַר שְׁנִפְרָדָת
מִמֶּנּוּ, תְּרִי מֵתְחַבְּרָת בַּשָּׁמֶשׁ, וְתִשְׁבַּחַת זֹו בְּעֵשְׂרִים
וּשְׁתַּיִם אוֹתֵיזוֹת שְׁמִכְנִים בַּה הַשָּׁמֶשׁ בְּלִבְנָה.
וְתִשְׁבַּחַת זֹו פְּרָדָת הִלְבְּנָה מִן הַצַּד הָאֲחֵר,
וְתִשְׁבַּחַת שֶׁל עֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתֵיזוֹת בְּאוֹר
הַשָּׁמֶשׁ. וְאַחַר כֵּן הִתְחַבְּרוֹת וְעֲלִית הַגְּבִירָה
לְבַעֲלָה, וְזוֹהִי (שם ז) תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים.
הִתְחַבְּרוֹת וְהִתְדַבְּקוֹת אִשָּׁה בְּבַעֲלָה, לְפָרֵשׁ יָמִין
וּשְׂמָאל לְקַבֵּל אוֹתָהּ וְלְהֵיוֹת בְּאֲחֵד בְּחִבּוּר אֲחֵד.

(להיות אחד בסוד אחד. וכל אלו שמנים מספרים להם ומתקנים אותם. כמאן והלאה תשפחות אחרות של שמחה ותשוקה שלמה. אבל אלו אותם תקון השלמות העליונה בסוד של השם הקדוש כראוי ותשפחות אלו, התקינו בתקון של שבת, שהוא עולה ומתעפר בעמדותיו כראוי, ועולים בסוד השם הקדוש להיות אחד בסוד של כבוד אל של השמים מספרים לו וזוהרים לו כמו שאמרנו).

וזהו מזמור שירו לה' שיר חדש. תתשפחת הוה
 הרי בארנות. אף על גב שתתעוררנו בה,

התעוררות החברים שתתעוררו, יפה הוא, (דף קלח ע"א)
 שתפרות הללו עלות, בפשיה נושאות את הארון,
 התעוררו בתשפחת הוה, כמו שנאמר (שמואל א' ו')
 וישרנה הפרות בדרך. ואיזו שירה היו אומרות?
 מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. הסוד
 הוה הוא כמו שלמעלה. בפשעה שאותן חיות
 נושאות את (הארון) הכפא לתרים אותו למעלה, הן
 אומרות תשפחת זו.

ואם תאמר, למה פתוב פאן חדש, ורחי תמיד
 אומרים תשפחת זו? אלא נדאי שהוא חדש,
 וחדש לא נקרא אלא בהתחדשות הלכנה

בְּשִׁנְאוֹרְהָ מִהַשְּׁמַשׁ, אִזּוּ הוּא חֲדָשׁ, וְזֵהוּ שִׁיר חֲדָשׁ.
הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוּ וּזְרוּעַ קִדְשׁוֹ, תִּירֵי הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל
יָמִין וּשְׂמַאל לְקַבֵּל אוֹתָהּ.

וְתִשְׁבַּחַת זֶה, בְּשִׁנְאוֹשְׂאוֹת הָאָרוֹן, מִשְׁבַּחוֹת אוֹתָהּ
בְּשִׁעוֹלוֹת לְבֵית שְׁמַשׁ, כְּמוֹ שֶׁעֲנָלוֹת
עוֹלוֹת לְבֵית שְׁמַשׁ, וְהַכֵּל עוֹלִים בְּסוּד אֶחָד, מִשׁוּם
שֶׁבְשִׁבְתָּהּ הִיא עֲלִית הַכֶּסֶף לְעֹלוֹת לְמַעְלָה. הַתְּקוּן
שֶׁל הַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה בְּשִׁבְתָּהּ. כָּל הַתְּשַׁבַּחוֹת הַלְלוּ
תְּקַנּוּ לְשִׁבְתָּהּ, לְשִׁבַּח אוֹתוֹ הָעַם הַיִּחִיד בְּעוֹלָם.

מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת (תהלים צב). הַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה
אָדָם הִרְאִישׁוֹן אָמַר אוֹתָהּ בְּשִׁעָה שֶׁנִּרְשׂה
מִגֵּן עֲדוֹן, וּבָאָה שַׁבָּת וְהִגִּיחַ עֲלָיו. וּבְאֵרוֹהָ
הַחֲבָרִים, אֵת הַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה מִשְׁבַּח הָעוֹלָם
הַתְּחַתּוֹן אֵת הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, יוֹם (שֶׁהַכֵּל בּוֹ) שֶׁהוּא כָּלוּ
שַׁבָּת, הַמְּלִךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹם. וְזֵהוּ מִזְמוֹר שִׁיר, וְלֹא
כִּתוּב מִי אָמַר אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁבְאֵרְנוּ.

לְיוֹם הַשַּׁבָּת - הַיּוֹם הָעֲלִיּוֹן, הַשַּׁבָּת הָעֲלִיּוֹנָה. זֶה
שַׁבָּת וְזֶה שַׁבָּת. מַה בֵּינָם לָזֶה? אֵלֶּיךָ שַׁבָּת

סֶתֶם זֶה יוֹם שַׁבָּת שֶׁל עֶרְב שַׁבָּת. יוֹם הַשַּׁבָּת זֶה יוֹם שַׁבָּת
 שֶׁלְמַעֲלָה. זֶה יוֹם וְזֶה לַיְלָה. (שְׁמוֹת ל"א) וְשָׁמְרוּ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת - הַיְרֵי לַיְלָה, סוּד שֶׁל נִקְבָּה.
 (שֵׁם ב') זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת - הַיְרֵי יוֹם, סוּד שֶׁל זְכוֹר.
 וְלִכְן מְזֻמָּר שִׁיר לַיוֹם הַשַּׁבָּת.

וּמִצֵּאֵנוּ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, שֶׁהַעוֹלָם תִּתְחַתֵּן עוֹלָה
 בְּשֵׁם וּבֵא סֶתֶם, כְּמוֹ זֶה - וַיִּקְרָא אֵל
 מִשָּׁה, וּכְמוֹ (שְׁמוֹת כ"ד) וְאֵל מִשָּׁה אָמַר עֲלֶיהָ אֵל ה'.
 כָּלֵם שֵׁם נִסְתָּר וְלֹא עוֹלָה בּוֹ, (אֵלֵא) (וְהַבֵּל) מִשׁוּם
 שִׁישׁ בּוֹ דְרָגָה עֲלִיוֹנָה, וְאֵל תְּדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה הוּא
 לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם. אִזְר הַמְּנוּרָה לֹא עוֹלָה בַּיּוֹם בְּאִזְר
 הַשְּׁמֵשׁ, וְעַל זֶה לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם. וְכֹל אֵלֶּה
 תְּשַׁבְּחוּת הַשַּׁבָּת, שֶׁהִיא כְּבוֹד (יוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהִיא תְּשַׁבְּחַת)
 הַיּוֹם, הִיא תְּשַׁבְּחַת עֲלִיוֹנָה עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים.
 (וְכֹל אֵלֵּו תְּשַׁבְּחוּת הַתְּקִינּוּ כְּתוּב שֶׁל שַׁבָּת, שֶׁהִיא עוֹלָה לְהַתְעַפֵּר בְּעֶמְדוֹת

עֲלִיוֹנוֹת, מְקוֹמוֹת קְדוּשִׁים עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים).

נְשַׁמֵּת כָּל חַי, הַיְרֵי תְּחַבְּרִים עוֹרְרוּ בּוֹ דְבָרֵי אֱמֶת.
 אֲבָל יֵשׁ לָנוּ לְהַזְכִּיר, תְּנַשְּׁמָה הוּא

שְׁפוּרַחַת מֵאוֹתוֹ חַי הָעוֹלָמִים. וּמִשׁוּם שֶׁהִיא שְׁלוֹ, שְׁמִמְנוּ יוֹצֵאוֹת כָּל הַבְּרָכוֹת וְשׁוֹרוֹת בּוֹ, וְהוּא מִשְׁקָה וּמְבַרֵךְ לְמִטָּה, הַנְּשָׂמָה הַזֹּאת שֶׁיוֹצֵאת מִמְנוּ יֵשׁ רֵשׁוֹת לְבָרֵךְ אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה.

וְלָכֵן פּוֹרְחוֹת הַנְּשָׂמוֹת מֵאוֹתוֹ חַי בְּעֶרְבַּ שְׁבֵת, אוֹתָן נְשָׂמוֹת שְׁפוּרַחוֹת, מִמֶּשׁ מְבַרְכוֹת מָקוֹם זֶה שֶׁנִּקְרָא שֵׁם מְלִמְטָה. וְאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁיוֹצֵאת מִמְנוּ, מְבַרֵךְ אוֹתוֹ לְמַעְלָה, וְשֵׁם זֶה מְקַבֵּל בְּרָכוֹת מִמְטָה וּמִמַּעְלָה, וְנִכְלָלֵת מִכָּל הַצְּדָדִים.

בִּימֵי הַחֵל הִיא מְקַבֵּלֵת בְּרָכוֹת מִשָּׂאֵר הַנְּשָׂמוֹת שֶׁמְבַרְכוֹת אוֹתָהּ מְלִמְטָה בַּיּוֹם הַשְּׁבֵת, הִיא מְקַבֵּלֵת בְּרָכוֹת מֵאוֹתָן נְשָׂמוֹת עֲלִיּוֹנוֹת שֶׁמְבַרְכוֹת אוֹתָהּ בְּאַרְבָּעִים וְחֲמִשׁ תִּבּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן מ"ה. (מִנְשָׂמַת כָּל חַי עַד וְהֶאֱחָרוֹנִים) (וּבִסּוּד שֶׁל חֲמִשִּׁים תִּבּוֹת, בְּחֻשְׁבוֹן מ"י) כָּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ בְּסוּד מ"ה וּבִסּוּד מ"י. זֶה הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְזֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. נְשָׂמַת כָּל חַי (עַד וְהֶאֱחָרוֹנִים) - מ"ה. וּמִן וְאֵלּוּ פִּינוּ מְלֵא שִׁירָה עַד וּמְלִפְנֵים -

עוֹלָה הַתְּשֻׁבָּה הַאֲחֶרֶת הַמְּשִׁים תְּבוּת. וְאִם עַל
 גַּב שְׂלֵא עוֹמֵד הַדְּבָר בְּחֻשְׁבוֹן, עוֹלָה הַחֻשְׁבוֹן סוּד
 מ"י, וּמִשָּׁם וְהִלָּאָה עוֹלָה הַתְּשֻׁבָּה הַאֲחֶרֶת
 לְחֻשְׁבוֹן (מ"ה) מֵאֵה תְבוּת, תְּשֻׁלוּמִים שֶׁל הַכֹּל,
 וּמְרַכְּבָה אַחַת עַל מֵה שְׂשׁוּרָה שֶׁהוּא (דף קלח ע"ב) תְּשֻׁלוּם
 (אותו שְׁלֵם עֲלִיוֹן).

וְכָל הַשְּׂבִיחַ הַזֶּה וְכָל הַדְּבָרִים הַלְלוּ בְּלֵם אֵיבָרִים
 יְדוּעִים בְּחֻשְׁבוֹן לְתְשֻׁלוּם שְׂבִיחַ וְלַהֲשִׁיבָם
 מֵהֶם בְּרֵאוּי. אֲשֶׁרֵי הָעַם שִׂיּוּדְעִים לְסִדֵּר אֶת שְׂבִיחַ
 רְבוּנָם בְּרֵאוּי. מִכָּאן וְהִלָּאָה סִדוּר הַתְּפִלָּה כְּמוֹ
 שְׂתִיבָן.

בְּתוֹב (תהלים כב) וְאִתָּה ה' אֵל תִּרְחֹק אֵילוּתֵי
 לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה. דוּד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֶת זֶה
 בְּשָׁעָה שֶׁהָיָה מְתִקֵּן וּמְסִדֵּר אֶת תְּשֻׁבָּת הַמֶּלֶךְ
 בְּדִי לְחִבֵּר אֶת הַשְּׂמֵשׁ לְלִבְנָה. כִּיּוֹן שֶׁהָיָה מְתִקֵּן
 וּמְסִדֵּר אֶת שְׂבִיחֵי לְהַתְּחִיב, אָמַר וְאִתָּה ה' אֵל
 תִּרְחֹק.

וְאַתָּה ה' - סוֹד שֶׁל חֲבֵרוֹת אַחַת בְּלִי פֶרוֹד. אֵל
 תִּרְחַק - בִּיּוֹן שֶׁעֲלָתָה לְהַתְחַבֵּר עִם בַּעֲלָהּ,
 וְהַכֹּל בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וּמִשָּׁם רוֹצֵה לְעֲלוֹת לְאִין
 סוֹף לְהִתְקַשֵּׁר הַכֹּל לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְלִכְּנֹן אֵל
 תִּרְחַק לְהִסְתַּלַּק מֵאַתָּנוּ וְלַעֲזֹב אוֹתָנוּ.

וְלִכְּנֹן בְּתוֹךְ סִדוּר הַתְּשׁוּבָה צָרִיכִים יִשְׂרָאֵל
 לְהַכְּלִיל שָׁם וּלְהַדְבִּיק עִמָּם מְלֻמָּטָה,
 שְׂאֵלְמָלֵא יִרְצֶה לְהִתְעַלּוֹת הַכְּבוֹד הַזֶּה, הִרִי
 יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה אֲחוּזִים בּוֹ וּמְחֻזְקִים בּוֹ שֶׁלֹּא יַעֲזֹב
 אוֹתוֹ לְהִתְרַחַק מֵהֶם. וְלִכְּנֹן הַתְּפִלָּה בְּלַחֲשׁ, בְּמִי
 שֶׁמְדַבֵּר בְּסוֹד עִם הַמַּלְאָךְ. וּבְעוֹד שֶׁהוּא בְּסוֹד עִמּוֹ,
 לֹא מִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ בְּכֹל.

אֵילוּתִי - מָה אֵיךְ וְצָבִי, בְּשָׁעָה שֶׁהוֹלְכִים
 וּמִתְרַחֲקִים, מִיַּד חוֹזְרִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם
 שֶׁעָזְבוּ - אֵיךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵיךְ עַל גֵּב
 שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּאִין סוֹף, מִיַּד חוֹזֵר
 לְמִקוֹמוֹ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל לְמִטָּה

אֲחוּזִים בּוֹ, וְלֹא עוֹזְבִים אוֹתוֹ לְהִיּוֹת נִשְׁכָּח
וְלִהְתַּרְחֵק מֵהֶם. וְלָכֵן, אֵילוּתִי לְעוֹרְתִי חוֹשֶׁה.

וּמִשּׁוּם כֵּךְ צְרִיכִים לְהִתְאַחַד עִם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְלֵאחֹז בּוֹ כְּמִי שֶׁמְמַשִּׁיךְ מְלַמְעֵלָה
לְמַטָּה, שְׁלֵא יִשְׁאַר אִישׁ עֲזוּב מִמֶּנּוּ אֲפִלּוּ שְׁעָה
אַחַת. וְלָכֵן כְּשֶׁסּוֹמֵךְ גְּאֻלָּה לְתַפְלָה, צָרִיךְ לֵאחֹז
בּוֹ וּלְדַבֵּר עִמּוֹ בְּלַחֲשׁ, בְּסוֹד, שְׁלֵא יִתְרַחֵק מֵעַמּוֹ
וְלֹא יַעֲזֹב מֵעַמּוֹ, וְלָכֵן כְּתוּב (דברים ה) וְאַתֶּם
הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלָכֶם הַיּוֹם. (תהלים קמד)
אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ אֲשֶׁרֵי הָעַם שָׁה' אֱלֹהֵיו.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהִתְחַבְּרִים אִף כֵּךְ
קָמוּ וְהִלְכוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי
שְׁמַעוֹן אָבִיו, אָבִיא, עַד כָּאֵן הָיִינוּ יוֹשְׁבִים בְּצֵל שָׁל
עֵץ הַחַיִּים בְּגֵן עֵדֶן. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה שְׁאֵנוּ הוֹלְכִים,
צָרִיךְ לָנוּ לְלָקֵחַ בְּדַרְכֵי הַשּׁוֹמְרִים אֶת הָעֵץ הַזֶּה.
אַתָּה תִּתְחִיל בְּרֵאשִׁית לְפִתּוֹחַ בְּדַרְכֵךְ.

פְּתַח וְאָמַר, וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. בְּמָה
הִיא תְרוּמָה? בְּסוֹד הַזֶּהב, שְׁהָרֵי מִשָּׁם

נזונה בתחלה, משום שהיא גבורה תחתונה שפאה מצד הוזהב. ואף על גב שפאה מצד הוזהב, כל עקר לא נשארת, אלא בצד הכסף, שהוא ימין.

וסוד זה פום של פרכה שצריך לקבלה בימין ובשמאל, וכל העקר לא נשאר אלא בימין, (והשמאל נעוב ממנה ולא וכו') והשמאל מעורר את הימין ולא נדבק בו, משום שהוא נתן בין ימין ושמאל, והשמאל נאחז תחתיו, וימין נאחז בו למעלה, כמו שנאמר (שיר ב) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. זהב וכסף - כמו שנאמר (חגי ב) לי הכסף ולי הזהב, ויחרי נתבאר.

ונחשת - זהו צבע כגון הזהב, משום שנצבע מנון זהב ומנון כסף. ולכן מזבח הנחשת קטן. למה הוא קטן? כמו שנאמר (מלכים א ח) כי מזבח הנחשת אשר לפני ה' קטן מהכיל את העלה וגו'. כמו שנאמר ודוד הוא הקטן. ואף על גב שהוא קטן, הכל נאחז בתוכו. ואם תאמר, מזבח אחר נקרא קטן - לא כה! שאין קטן פרט

לְזֶה, שְׁכָתוּב (בראשית א) אֶת הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשָׁלֹת
 הַיּוֹם וְאֶת הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשָׁלֹת הַלַּיְלָה. וְזֶהוּ
 הַמְּאֹר הַקָּטָן. הַמְּאֹר הַגָּדֹל - זֶה הַמּוֹפֵחַ הַפְּנִימִי,
 שֶׁהוּא מוֹפֵחַ הַזָּהָב.

וּתְבִלָּת - (דף קלט ע"א) זוּהִי תְבִלָּת שֶׁל צִיצִית. תְּבִלָּת
 זֶהוּ הַכֶּסֶּא, סוּד שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל יָד.
 תְּבִלָּת זֶהוּ הַכֶּסֶּא שָׁבוּ דָנִים דִּינֵי נְפֹשׁוֹת. מִשּׁוּם
 שֵׁשׁ כֶּסֶּא שְׁדָּנִים בּוֹ דִּינֵי מְמוֹנוֹת, וַיֵּשׁ כֶּסֶּא
 שְׁדָּנִים בּוֹ דִּינֵי נְפֹשׁוֹת. וְלָכֵן כָּל הַגְּנוּבִים מוֹכִימִם
 לְחֵלּוֹם, פָּרַט לְגִנוֹן תְּבִלָּת, כִּדִּי שִׁידַע שְׁחָרֵי נְשָׁמְתוֹ
 חָרֵי עוֹלָה בְּדִין. וּכְשֶׁנִּשְׁמָחָה עוֹלָה בְּדִין, הַגּוֹף גָּדוֹן
 לְהַתְּבִלּוֹת, וְצָרִיךְ אוֹתוֹ הַחֵלּוֹם לְרַחֲמִים רַבִּים.

תְּבִלָּת זֶהוּ כֶּסֶּא, שְׁכָתוּב בּוֹ כְּמֵרְאָה אֶבֶן סַפִּיר
 דְּמוֹת כֶּסֶּא, וְכָתוּב (יחזקאל א) וְנָגַהּ לוֹ סָבִיב.
 מִשּׁוּם שֶׁעוֹשִׂים בּוֹ כְּרִיכוֹת לְצִיצִית, וּכְשֶׁנִּגְנָה לוֹ
 הוֹפֵךְ לְגִנוֹן יָרֵק, כְּגִנוֹן כְּרָתִי, מֵאוֹתָהּ שָׁעָה וְאֵילָף
 מֵתְחִיל זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע, שְׁחָרֵי הַשְּׁתַנָּה גִּזְוֹן תְּבִלָּת
 מִכְּמוֹ שְׁחָתָה, וְלָכֵן אֶסוּר לְדוֹן דִּינֵי נְפֹשׁוֹת בְּלַיְלָה,

מִשׁוּם שֶׁשׁוּלֵט אֹתוֹ גִּזְוֹן תְּכִלַּת בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְנִתְּנָה
 רְשׁוּת לַחֲמֵף נֶפֶשׁ בְּלִי מִשְׁפָּט. שְׁהֲרִי מִשְׁפָּט לֹא
 שׁוּלֵט בְּאוֹתוֹ זְמַן. בְּשָׂבָא הַבְּקָר וּמִתְעוֹרֵר הַיְמִין
 שְׁלִמְעָלָה, יוֹצֵא אֹתוֹ הָאוֹר וּמְנִיעַ עַד הַתְּכִלַּת
 הַזֹּאת וּמְשַׁתְּנָה מִכְּמוֹ שְׁהֲיָה, וְאִזּוֹ שׁוּלֵט עָלָיו
 וְנִדְבָק בּוֹ כִּסָּא קְרוֹשׁ אַחֵר. מֵאוֹתָהּ שְׁעָה וְאֵילָךְ
 זְמַן קְרִיאת שְׁמַע.

וְאִרְגָּמֶן - זֶה כְּנוּם שְׁכּוּלִל כָּל הַגְּזוּנִים כְּאַחֵר.
 וְתוֹלַעַת שְׁנִי - כְּתוּב שְׁנִי, וְכְתוּב שְׁנִים,
 שְׁכְּתוּב (מִשְׁלִי לֹא) כִּי כָּל בֵּיתָהּ לְבֶשׂ שְׁנִים. אֵלֶּא זֶהוּ
 גִּזְוֹן שְׁנִקְרָא שְׁנִי, שְׁנוּמִל בּוֹ אֵת כָּל הַגְּזוּנִים וְהַכֹּל
 אַחֵר, שְׁנִי וְשְׁנִים. שְׁנִים - בְּשִׁכְּלָם כְּלוּלִים בּוֹ
 כְּאַחֵר. שְׁנִי - שְׁיֹצֵא מִתְּכִסָּא הָעֲלִיּוֹן שֶׁשׁוּלֵט עַל
 תְּכִלַּת מִצַּד הַיְמִין, וְזֶהוּ הָאֶפּוֹטְרוֹפּוֹס שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
 שְׁכְּתוּב בּוֹ (דְּנִיאל י) מִיכָאֵל שְׂרָכָם. תוֹלַעַת - שְׁכְּחָה
 בְּפִיָּה. כְּתוֹלַעַת שְׁמִשְׁפַּרְתַּת הַכֹּל וּמַעְקַרְתַּת הַכֹּל.

תוֹלַעַת שְׁנִי וְשֵׁשׁ - שְׁנֵי גְזוּנִים כְּאַחֵר, שֶׁל יְמִין
 וְשִׁמְאֵל, לְבָן וְאָדָם. וְשֵׁשׁ - הוּא בּוּץ.

שְׁשֵׁשָׁה חוּטִים מִתְחַבְּרִים, וְזֶהוּ שְׁכָתוּב וְגִוְיָתוֹ
 בְּתַרְשִׁישׁ. וּבְשָׁנֵי אֵלֶּה כְּלוּלִים שְׁנֵי אַחֲרִים.

וְעוּזִים - גְּבוּרֹת תַּחְתּוֹנוֹת שְׁלַחוּץ, לְכַסּוֹת עַל
 הַפְּנִימִיִּים. וְהַכֹּל צָרִיךְ. וְצָרִיךְ לָתֵת מְקוֹם
 לְכָל, שְׁהָרִי מֵצַד הַזֶּה־בְּהֵם פְּאִים. וְעַרְתֵּי אֵילִם
 מְאֻדָּמִים - מְשִׁיכָה שֶׁל שְׁנֵי צַדָּדִים, שֶׁל יָמִין
 וּשְׂמָאל, לְכַסּוֹת בְּמְקוֹם אַחֵר.

וְעַרְתֵּי תַּחְשִׁים - צַד אֶחָד יֵשׁ שְׁגָדֵל בְּתוֹךְ הַצַּד
 הָאֶחָד בְּחֶרֶבָה, וְלֹא נִמְצָא בִּישׁוּב, וְזֶהוּ צַד
 טָהוֹר, וְנִקְרָא תַּחֲשׁ.

בְּכַסְפָּרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ יֵשׁ בְּתוֹךְ מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת
 שְׁשָׁמְרָנוּ סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים. שְׁהָרִי כְּתוּב,
 מִזְבַּח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי וְגו', וְזֶהוּ סוּד
 (שְׁמוֹת ב) כְּרָאוּי. נְחֹשֶׁת - כְּשִׁשׁוּלָטִים הָרִים אַחֲרִים, וְהִיא
 צָרִיכָה לְזוּן אוֹתָם, נִצְבַּעַת בְּגוֹן תְּהִי לְזוּן אוֹתָם,
 וְהֵם נִקְרָאִים הָרִי נְחֹשֶׁת.

וְאוֹתָם הָרִי נְחֹשֶׁת נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם רוּחַ אַחַת מִתוֹךְ
 הַמִּזְבַּח תְּהִי, וּכְשִׁמְזַבַּח זֶה מִתְעַלָּה בְּעֲלִיָּה

אֲחֵרֶת, אִז מִסְתַּלְקֶת אֹת נ', שֶׁהוּא מְזַבַּח קְדוֹשׁ,
וְנִשְׁאַרְתָּ הָרוּחַ שֶׁל הָרִי הַנְּחֻשֶׁת הַלָּלוּ. וְכִשְׁאוֹתָהּ
רוּחַ מִתְעַלֶּיִת בְּקִיּוּמָהּ, הִיא נִקְרָאת תַּחֲשׁ, שֶׁהָרִי
הַסְתַּלְקָה מִפְּנֵה אֹת נ'.

וְזֶה נִפְרָד לְכַמָּה רוּחוֹת אֲחֵרוֹת, וְנִקְרָאִים אֵף כָּךְ,
וְלִבֵּן נִקְרָא אֹתוֹ הָעַם (אֶחָד) תַּחֲשׁ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כב) וְאֵת תַּחֲשׁ וְאֵת מֵעֵכָה. הֵם הָיוּ
מִבְּרִים אֵת הַחֵיָה הַזֶּה שֶׁל הַמִּשְׁכָּן שֶׁנִּקְרָאת עַל
שָׁמַם.

וְעֵצֵי שִׁטִּים - אֵלוֹ אֹתָם סוּדוֹת קְדוֹשִׁים, שֶׁהֵם
לוּחוֹת הַמִּשְׁכָּן, וְהֵם נִקְרָאִים בַּסּוּד שֶׁלָּהֶם.
כְּתוּב עֵצֵי שִׁטִּים עֹמְדִים, וְכְתוּב (ישעיה ו) שְׁרָפִים
עֹמְדִים.

מִכָּאֵן וְהִלָּאָה - שֶׁמֶן לְמֶאֶר, מְשִׁיכָה שֶׁל שֶׁמֶן
מִשְׁחָה קְדוֹשׁ לְמִשְׁךְ עֲלֵיהֶם. אֲבִנֵי שֶׁהֵם
וְאֲבִנֵי מְלוֹאִים - אֵלוֹ אֲבִנֵי קֶדֶשׁ, יְסוּדוֹת הַמִּקְדָּשׁ,
בְּמִרְכָּבוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַלָּלוּ מְזַדְּמָנִים לְבָדָם לְכַבֵּד
וּלְשַׁבַּח בְּלְבוֹשׁ כְּבוֹד לְעֵינַי הַכֹּהֵן בָּהֶם שָׁם וּלְהַזְכִּיר

(וּלְבָרֶךְ) שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי שָׁבָטִים, וְלֶכֶן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
אֲבָנִים כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי מִיָּנִים הֵם, פָּרָט לְשֵׁתִים עֶשְׂרֵה
הָאֲבָנִים הַיְקָרוֹת הַלְלוּ, וּבְכֶלֶם עוֹלָיִם
לְעֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ אֹתִיּוֹת (דָּף קֵלֶט ע"ב) בְּסוּד הָעֲלִיּוֹן שֶׁל
הַיְחוּד. וּבְנֶגֶד אֵלֶּה חֶקֶק וְתִקֵּן מִשָּׁה עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ
אֹתִיּוֹת בְּסוּד הַפְּסוּק שֶׁל הַיְחוּד, שְׁכַתוּב (דְּבָרִים ו')
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד. וְהֵם עֶשְׂרִים
וְחֲמִשׁ אֹתִיּוֹת, גְּלוּפִים חֲקוּקִים בְּסוּד שְׁלֹמֶעֱלָה.

יַעֲקֹב רָצָה לְתַקֵּן לְמִטָּה בְּסוּד הַיְחוּד, וְתִקֵּן
בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע אֹתִיּוֹת, וְהֵן: בְּרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. וְלֹא הַשְּׁלִים לְעֶשְׂרִים
וְחֲמִשׁ אֹתִיּוֹת, מִשּׁוּם שֶׁעֲדִין לֹא הִתְתַּקֵּן הַמִּשְׁכָּן.
כִּיּוֹן שֶׁהִתְתַּקֵּן הַמִּשְׁכָּן וְנִשְׁלַם, הִדְבָּר הִרְאֵה שׁוֹן
שֶׁהָיָה יוֹצֵא מִמֶּנּוּ כְּשֶׁהִשְׁתַּלֵּם - לֹא דִבֵּר אֵלֶּה
בְּעֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ אֹתִיּוֹת, לְהִרְאוֹת שֶׁחֲרֵי נִשְׁלַם זֶה
כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, שְׁכַתוּב (וַיִּקְרָא א) וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו
מֵאַהֲל מוֹעֵד לֵאמֹר. חֲרֵי עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ אֹתִיּוֹת.

וְלִכְּן עֲשָׂרִים וַחֲמֵשָׁה מִיָּנִים לְהַשְׁלִים תְּקוּן
 הַמְּקָרֵשׁ (הַמְשָׁכֵן) וְכָל אֵלוֹ הָאוֹתִיּוֹת בְּאַרְנוֹ
 בְּאוֹתָן אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שְׁלֹמֹדֵנוּ מִמִּזְרָנוּ. וּמִשׁוּם
 שֶׁהַמְשָׁכֵן נִשְׁלַם בַּסּוּדוֹת הַלְלוֹ, נִקְרָא כ"ה, בְּיַחְוֹד
 שֶׁל שְׁלֵמוֹת הַמְשָׁכֵן, וְלִכְּן (תַּהֲלִים קַמֵּד) וַחֲסִידֵיךָ
 יִבְרַכּוּכָה כְּתוּב, סוּד שֶׁל שְׁלֵמוֹת שֶׁל כָּל הַמְשָׁכֵן
 וְתַקְוֵנוּ. כ"ה כְּנֶגֶד עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת, וְתוֹרָה
 וְנִבְיָאִים וְכַתּוּבִים, שֶׁהֵם כָּלֵל אֶחָד וְסוּד אֶחָד.

בְּשַׁעַה שִׁישְׁרָאֵל מִיַּחַדִּים יַחְוֹד בַּפְּסוּק הִזָּה בְּסוּד
 שֶׁל עֲשָׂרִים וַחֲמֵשׁ אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵן: שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד, וְכִרְוֹךְ שֵׁם כְּבוֹד
 מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, שֶׁהֵם עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת,
 וַיְבַוֵּן כָּל אֶחָד בְּהֵן - כָּל הָאוֹתִיּוֹת מִתְּחַבְּרוֹת
 בְּאַחַת, וְעוֹלוֹת בְּחַבְּרוֹ אֶחָד (אִזוֹ נִפְתָּחוּ) אַרְבָּעִים
 וְתִשְׁעָה שְׁעָרִים בְּסוּד הַיּוֹבֵל, וְאִזוֹ צָרִיךְ לְעֹלוֹת עַד
 וְלֹא יוֹתֵר. וְאִזוֹ נִפְתָּחִים הַשְּׁעָרִים, וּמִחֲשִׁיב הַקְּדוּשׁ
 כְּרוּךְ הוּא אֵת אוֹתוֹ הָאָדָם כְּאֵלוֹ קַיִם אֵת כָּל
 הַתּוֹרָה שְׁפָא בְּאַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ פָּנִים.

וְלִכֵּן צָרִיךְ לְבַנוֹן לֵב וְרָצוֹן בְּעֵשָׂרִים וְחֲמִשָּׁה
 וּבְעֵשָׂרִים וָאַרְבַּע וְלְהַעֲלוֹתָם בְּרָצוֹן הַלֵּב
 לְאַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שְׁעָרִים שְׂאֵמְרָנוּ. כִּיּוֹן שְׂחֵת־בְּיוֹן
 בְּזוֹה, יִתְּבַוֵּן בְּאוֹתוֹ יַחֲוֹד שְׂאֵמֵר מוֹרְנוּ - שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, כָּלֵל
 שָׁל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה. אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שָׁל מִי שְׂחֵת־בְּיוֹן
 בְּהֵם, שְׂוֹדָאֵי כָּלֵל הוּא שָׁל כָּל הַתּוֹרָה, שְׁלִמְעָלָה
 וּמִשָּׁתָה. וְזֵהוּ סוּד שָׁל אָדָם שָׁלֵם, שָׁל זָכָר וּנְקֵבָה,
 וְסוּד שָׁל כָּל הָאֱמוּנָה.

מִחֲלָקֵת שָׁל שְׂמַאי וְהֵלֵל בְּקִימָה וּבְשָׂכִיבָה,
 שְׂכָתוֹב (דְּבָרִים י) בְּשָׂכָבָךְ וּבְקוּמָךְ.
 שְׂשֵׁמַאי סוֹבֵר, בְּעֵרֵב, שְׂכָלוּלָה תְּנַקְבָה בְּשִׁלְטוֹנָה,
 צָרִיךְ לְנַקְבָה שְׂשֵׁטוֹ וַיִּקְרָאוּ. וּבְכַקֵּר בְּשִׁשׁוּלְטָה תְּזָכָר
 בְּשִׁלְטוֹן הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, צָרִיךְ לְעֵמֵד לְפָנַי תְּזָכָר
 כְּמוֹ שְׂצָרִיךְ בְּתַפְלֵת מְעַמָּד, וּבְכָל מְקוֹם שְׂחֵת־זָכָר
 בָּא.

וּבֵית הַלֵּל סוֹבֵר, שְׂאֵלְמֵלָא שְׂנַמְצָא זֶה לְחוֹד וְזֵה
 לְחוֹד - כֶּךָ צָרִיךְ. אֲבָל כִּיּוֹן שְׂאֵנּוּ מִחֲכָרִים

אֹתָם כְּאַחַד בְּחִבּוּר בְּאַרְבָּעִים וְתִשַׁע פָּנִים
 וְאַרְבָּעִים וְתִשַׁע שְׁעָרִים, לֹא צְרִיכִים אָנוּ לְהַפְרִיד
 זֶה לְחֹדֶר וְזֶה לְחֹדֶר, אֶלָּא לְהַשְׁנִיחַ שְׁהַכּוֹל אֶחָד בְּלִי
 פְּרוּד, וּכְמוֹ שְׁמֹזְדַּמֵּן לְאָדָם - כִּי יֹאמֶר, שְׁחֵרֵי
 שְׁנֵיהֶם בְּחִבּוּר אֶחָד כְּמוֹ שְׁנוּחַ לָהֶם, וְכִי צָרִיךְ
 לְהִרְאוֹת.

וְלִכֵּן הַזְכָּר בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים, בְּפֶסוּק שֶׁל שְׂמֵע
 יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם שֵׁשׁ תִּבּוֹת, וְהִנְקָבָה בְּשִׁשָּׁה
 צְדָדִים - פְּרוּד שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד,
 שֶׁהֵם שֵׁשׁ תִּבּוֹת אַחֲרוֹת, וְעוֹלָיִם בְּחִבּוּר אֶחָד,
 בְּסוּד שֶׁל אַרְבָּעִים וְתִשַׁע שְׁעָרִים, וְהִלְכָה כְּמוֹ
 בֵּית הַלֵּל בְּכָל מְקוֹם.

רַבִּי שְׂמֵעוֹן הָרִים יָדוּ וַיִּבְרַךְ אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ.
 פָּתַח וַיֹּאמֶר, (ישעיה מא) מִי הָעִיר מִמְּזֻרְחָ וְגו'.
 פֶּסוּק זֶה בְּאַרְנֹו וְנִתְבְּאֶר, אֲכַל סוּד הַחֲכָמָה הוּא.
 מ"י הוּא סוּד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שְׁחֵרֵי מִשָּׁם
 יוֹצֵאת הִירְאִשִּׁית לְגַלּוֹת סוּד הָאֱמוּנָה, וְחֵרֵי בְּאַרְנֹו.

עוד מ"י - הטמיר של כל הטמירים, שלא נודע
 ולא התנלה כלל. גלה כבודו להודע מאותו
 מקום שנקרא מזרח, שהרי משם ראשית של כל
 סוד האמונה והאור להנלות. ואחר כך, צדק
 יקראהו לרגלו, שהרי צדק גלה הנבונה העליונה
 ושלטון של הקדוש ברוך הוא, ואת הצדק תזה
 השליט על כל העולמות להנהיגם ולתקנם כראוי.
 ולכן, יתן לפניו גוים ומלכים ירה, ^(דף קמ ע"א) שהרי כל
 מלכי העולם ברשות הצדק תזה הם עומדים, כמו
 שפאמר (תהלים ט) והוא ישפט תכל בצדק.

עוד צדק יקראהו לרגלו - מי קורא למי? אלא
 הצדק קורא תמיד לאםפקלריה המאירה,
 ולא שובך לעולמים, וצדק עומד תמיד לרגלו,
 שלא זו משם, וקורא ולא שובך. זהו שכתוב (שם)
 אלהים אל דמי לך אל יחרש ואל תשקט אל.
 ועכשו הקדוש ברוך הוא מאיר לנו הדרך הווי
 בשבילנו (ורבי) אלעזר בני שקורא לאור העליון ולא
 שובך. אשרי חלקם של הצדיקים בעולם תזה

ובְעוֹלָם הַבָּא. (ועֲפֹתָהּ, אֶלְעָזָר בְּנֵי, קוֹרָא לְאוֹר הַעֲלִיּוֹן וְלֹא שׁוֹבֵה, וְהַקְדוּשׁ

בְּרוּךְ הוּא מְאִיר לָנוּ תְּדָרֵךְ בְּגִלְלוֹ. אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ וְאֲשֶׁרֵי חִלְקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים).

רַבִּי אֲבָא פָּתַח פְּסוּק וְאָמַר, (שם סג) מְזֻמּוֹר לְדוֹד
בְּהִיּוֹתוֹ בְּמִדְבַּר יְהוּדָה. מַה זֶה שׁוֹנֶה מִכָּל
שָׂאֵר הַתְּשֻׁבּוֹת שֶׁלֹּא אָמַר בְּאִיזָה מְקוֹם שֶׁבַח
אוֹתָם דוֹד הַמְּלֶךְ? וּמַה שׁוֹנֶה בָּאֵן שֶׁאָמַר בְּהִיּוֹתוֹ
בְּמִדְבַּר יְהוּדָה? אֵלָּא לֹא זֶה לְבָדוֹ, שְׁחֵרֵי אִף כֶּךָ
גַּם - (שם לה) בְּשִׁנּוֹתָיו אֵת טַעְמוֹ לְפָנַי אֲבִימְלֶךְ. בְּכֹא
הַיּוֹפִים. וְכֵן כָּלָם. לְהִרְאוֹת לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁבָּחוּ
שָׁל דוֹד, שֶׁאִף עַל גַּב שְׁחֵיָה בְּצַעַר וְהָיוּ רוֹדְפִים
אֲחֵרָיו, תָּהָה מְשַׁתְּדֵל לֹאמַר שִׁירוֹת וְתְשֻׁבּוֹת
לְקַדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְאִף עַל גַּב שְׁבָרוּחַ הַקִּדְשׁ תָּהָה אוֹמַר - רוּחַ
הַקִּדְשׁ לֹא תִּתֶּה שׁוֹרָה עָלָיו עַד שֶׁהוּא
הַשְׁתַּדֵּל שֶׁתְּשָׁרָה עָלָיו. וְכֶךָ בְּכָל מְקוֹם - לֹא שׁוֹרָה
רוּחַ הַקִּדְשׁ שֶׁלְמַעֲלָה עַד שֶׁיִּתְעוֹרֵר עָלָיו הָאָדָם
מִלְמַטָּה. וְדוֹד, אִף עַל גַּב שְׁרָדְפוּ אֲחֵרָיו וְתָהָה

בְּצַעְרוֹ, לֹא הָיָה עוֹזֵב שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת מִפִּי
וְלִשְׁבַח אֶת רַבּוֹנוֹ עַל הַכֹּל.

וְאִם תֹּאמַר, זֶה שִׁשְׁנֵינוּ מְזֻמָּר לְדָוִד אִוּ לְדָוִד
מְזֻמָּר, וְכֵאן שָׁרְתָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ
בְּתַחֲלָתָהּ, מִשּׁוֹם שֶׁאָמַר מְזֻמָּר לְדָוִד. אֵלֵּא, אִם הוּא
הָיָה מִכִּיּוֹן עֲצֻמוֹ בְּתַחֲלָתָהּ, לֹא הָיְתָה שׁוֹרָה עָלָיו
רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. מְזֻמָּר זֶה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. לָמָּה נִקְרָא כֹּדֶר?
מִשּׁוֹם שֶׁהוּא מִשְׁבַּחַת אֶת הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן תָּמִיד,
(שְׁכַל הַזְּמַן הוּא הֵיחָ מִשְׁבַּח וּמְזֻמָּר וְלֹא שׁוֹבֵר) שְׁכַל הַזְּמַן הָיְתָה
מִשְׁבַּחַת וּמְזֻמָּרָת וְלֹא שׁוֹכֶכֶת. כִּיּוֹן שֶׁכָּא דָּוִד,
מִצָּא גּוֹף מְתַקֵּן כְּרֵאוֹי וְשָׁרְתָה עָלָיו, וְהָיוּ מִנְּגִילִים
בְּעוֹלָם הַזֶּה לְשִׁבְחָה וּלְזִמְרָה לְמֶלֶךְ, וְהַכֹּל כִּדְרֵי
שְׂיִתְתִּיקוֹן הָעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה.

לְדָוִד - אִישׁ שָׁלֵם בְּתַקוּנוֹ, אִישׁ מְתַקֵּן, אִישׁ
צַדִּיק. דָּוִד וְדָאֵי שְׁלֵא הַשְׁתַּנָּה לְעוֹלָמִים.
בְּהִיוֹתוֹ בְּמַדְבַּר יְהוּדָה - זֶה שְׁבַח שֶׁל דָּוִד, אֵף עַל
גַּב שְׁתִּיָּה בְּצַעְרוֹ, אֵף עַל גַּב שְׁתִּיָּה רֹדְפִים אַחֲרָיו,
וְאִיזוֹ תַשְׁבְּחַת אָמַר? תַשְׁבְּחַת גְּדוֹלָה וְנִכְבְּדָה.

וְהַשְׁבַּח שְׁלוֹ מַה הוּא? (תהלים סג) אֱלֹהִים אֵלֵי אַתָּה
 אֲשַׁחֲרֶךָ. אֱלֹהִים סְתָם. כִּיּוֹן שְׂאֵמֵר
 אֱלֹהִים, לָמָּה אֵלֵי? אֵלֵּא אֹתָהּ דְרָגָה שְׁלוֹ. שְׁלֵשׁ
 דְרָגוֹת כָּאֵן: אֱלֹהִים, אֵלֵי, אַתָּה. וְאִף עַל גַּב שְׁחָם
 שְׁלֵשָׁה שְׁמוֹת, דְרָגָה אַחַת הִיא, בְּסוּד שְׁלֵשׁ אֱלֹהִים
 חַיִּים. אֱלֹהִים - לְמַעַלָּה, אֱלֹהִים חַיִּים. אֵלֵי - קִצָּה
 הַשְּׁמַיִם עַד קִצָּה הַשְּׁמַיִם. אַתָּה - תְּדַרְגָּה שְׁלוֹ. וְאִף
 עַל גַּב שְׁחָבֵל אֶחָד וּבָשִׁם אֶחָד עֹלָה.

אֲשַׁחֲרֶךָ - אִם בְּמִשְׁמַעוֹ שְׁלוֹ, יָפָה. אֲכַל אֲשַׁחֲרֶךָ
 - הַתְּקִין הָאֹר שְׁפִאִיר בְּשַׁחַר. שְׁחַרֵי
 הָאֹר שְׁעוֹמֵד בְּשַׁחַר לֹא מֵאִיר עַד שִׁיתְקַנּוּ אוֹתוֹ
 לְמַטָּה. וּמִי שְׁפִתְקַן אֶת אֹר הַשַּׁחַר תְּוֹה, אִף עַל
 גַּב שְׁחָוֵא שַׁחַר, זֹכָה לְאֹר לְבָן שְׁפִאִיר, וְזָהוּ אֹר
 אִם פְּקִלְרִיָּה תְּפִאִירָה, וְזָהוּ הָאָדָם שְׁזֹכָה לְעוֹלָם
 הַבָּא.

וְזָה סוּד (משלי א) וּמִשְׁחַרֵי יִמְצְאוּנִי. וּמִשְׁחַרֵי -
 שְׁפִתְקַנִּים הָאֹר שְׁלֵשׁ מִשְׁחַרֵי הַשַּׁחַר.
 יִמְצְאוּנִי, לֹא כְּתוּב יִמְצְאוּנִי, אֵלֵּא יִמְצְאוּנִי,

שְׂזוּכִים לְשָׁנֵי אֲזוּזוֹת - לְאֹר הַשְּׁחַר הַשְּׁחַר, וְלְאֹר
הַלְבָּן שְׁמַאִיר. וְזוֹכָה לְאִם־פִּקְלָרְיָה שְׂאִינָה מְאִירָה,
וְלְאִם־פִּקְלָרְיָה שְׁמַאִירָה. וְזָחוּ יִמְצְאֲנֵנִי. וְעַל כֵּן
אָמַר דָּוִד אֲשַׁחֲרֶךָ. הִתְקִין אֹר שֶׁל הַשְּׁחַר הַשְּׁחַר
לְהַאִיר עָלָיו אֹר לְבָן שְׁמַאִיר.

צִמְאָה לָךְ נִפְשִׁי כָּמֹה לָךְ בְּשָׂרֵי (תהלים סג), כְּמִי
שֶׁרָעַב לֶאֱכֹל וְצִמְאָה לְשִׁתּוֹת. בְּאֶרֶץ צִיָּה
וְעֵינַי כְּלִי מַיִם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא מְדַבֵּר וְאֵינּוּ מְקוּם שֶׁל
יֵשׁוּב, וְלֹא מְקוּם שֶׁל קֹדֶשׁ. (דף קמ ע"ב) וְלָכֵן הוּא מְקוּם
כְּלִי מַיִם. וְכִמּוֹ שֶׁאֵנּוּ רַעֲבִים וְצִמְאִים אֵלֶיךָ בַּמְקוּם
הַזֶּה, כֵּן בַּקֹּדֶשׁ תִּזְיַתִּיךָ וְגו'. וְאֵנּוּ, כְּמוֹ שֶׁאֵנּוּ
צִמְאִים אֶל מוֹרְנוֹ לְשִׁתּוֹת בְּצִמְאֹן אֶת דְּבָרָיו
בַּמְקוּם הַזֶּה, אִף כִּי צִמְאִים לְשִׁתּוֹת בְּצִמְאָה דְּבָרָיו
בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, הַמְקוּם שֶׁנִּקְרָא קֹדֶשׁ. אָמַר רַבִּי
שְׂמַעוֹן לְרַבִּי אֲבָא, מִי שֶׁתְּחִיל תְּדַבֵּר - יֵאמַר
עֲבָשׁוּ.

פָּתַח רַבִּי אֲבָא וְאָמַר, וַיִּקְחוּ לִי תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל
אִישׁ וְגו'. בְּשַׁעַת שֶׁהִרְאָה תְּקוּדָשׁ בְּרוּךְ הוּא

לְמֹשֶׁה אֶת מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן, הִיָּה קָשָׁה לְפָנָיו, וְלֹא יָכַל לַעֲמֹד בּוֹ, וַהֲרִי פִרְשׁוּתָּהּ. וְעִבְשׁוּ יֵשׁ לָנוּ לְהַקְשׁוֹת כָּאֵן, אִם הַתְּרוּמָה הַזֹּאת נִתְּנָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה לְבַדּוֹ, אִיךָ נִתְּנָה לְאַחֵר, וְאָמַר שְׁלֹבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִקְחוּ אֶת הַתְּרוּמָה הַזֹּאת?

אֲלֵא וַדַּאי שְׁלֹמֹשֶׁה נִתְּנָה, וְלֹא נִתְּנָה לְאַחֵר. לְמַלְךְ שֶׁתִּיָּה בְּתוֹךְ עַמּוֹ, וְלֹא הִיָּתָה הַגְּבִירָה עִם הַמְּלָךְ. כָּל זְמַן שֶׁהַגְּבִירָה לֹא הִיָּתָה עִם הַמְּלָךְ, הָעַם לֹא קוֹבְעִים בּוֹ וְאֵינָם יוֹשְׁבִים לְכַטָּת. כִּיּוֹן שֶׁבָּאָה הַגְּבִירָה, כָּל הָעַם שְׂמֵחִים וְיוֹשְׁבִים בְּכַטָּחוֹן. כִּיּוֹן בִּתְחִלָּה, אֵפֶה עַל גַּב שֶׁתְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשֵׂה לָהֶם נְפִים וְאוֹתוֹת עַל יְדֵי מֹשֶׁה, לֹא קוֹבְעִים הָעַם. כִּיּוֹן שֶׁאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה - וְנִתְּנֵי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם. מִיָּד כָּלֶם קָבְעוּ וְשִׂמְחוּ בַעֲבוּרֵת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוּא שְׂפָתוֹב (במדבר ז) וַיְהִי כִּיּוֹם כָּלֵת מֹשֶׁה, שֶׁיִּרְדָּה כָּלֵת מֹשֶׁה לְאֶרֶץ. וְאִם תֹּאמַר, "וַיְהִי" בְּכָל מְקוֹם אֵינּוּ אֲלֵא לְשׁוֹן צַעַר, וְכֵאֵן כְּתוּב וַיְהִי כִּיּוֹם? אֲלֵא, כֵּאֵלֵּוּ

יום ששכינה ירדה לארץ, נמצא לה מקטרג, וכסה אותו החשך כנגדה כדי שלא תירד. ושנינו, אלה וחמש מאות רבוא מלאכים נמצאו לפניו כדי שלא תירד.

ובאותו זמן נמצאו כל הכנס של המלאכים העליונים לפני הקדוש ברוך הוא ואמרו לפניו: רבון העולם, כל היוזי וכל האור שאלנו - בשכינת ברוך הוא, ועכשו תירד לתחתונים? באותה שעה התחזקה השכינה ושברה אותו חשך אפלה כמי שמשבר חתיכות חזקות, וירדה לארץ. ביוזי שכלם ראו כה, פתחו ואמרו, (תהלים ח) ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ. אדיר ודאי, ששברה כמה חתיכות וכחות חזקים, וירדה לארץ ושלטה בכל. ולכן כתוב ויהי הצער שקבלו כמה חילות ומחנות ביום שירדה לארץ בלתי משה.

ולכן ויקחו לי תרומה וגו'. לא כתוב ויקחו לי ותרומה, אלא ויקחו לי תרומה, להראות

שֶׁהַכֹּל אַחַד בְּלִי פִּרּוּד. וּמַעֲשֵׂה הַמְּשָׁכָן כְּמוֹ
 שְׁלֹמֶעֱלָה, זֶה בְּנֶגֶד זֶה, לְהַכְלִיל הַשְּׂכִינָה מִכָּל
 הַצְּדָדִים, מַעֲלָה וּמַטָּה. כָּאֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה הַמַּעֲשֵׂה
 שָׁלוֹ כְּמַעֲשֵׂה הַגּוֹף, לְהַכְלִיל אֶת הָרוּחַ בְּתוֹכוֹ,
 וְזוֹהִי שְׂכִינָה, שֶׁנִּכְלָלָה מַעֲלָה וּמַטָּה, וְהִיא רוּחַ
 הַקֹּדֶשׁ.

וְלְעוֹלָם נִמְשָׁכֶת וְנִכְנָסֶת לְתוֹךְ סוּד הַגּוֹף,
 לְהַשְׁרוֹת מַחַ בְּתוֹךְ קַלְפָּה הַכֹּל כְּרֵאוּי.
 רוּחַ הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה נַעֲשִׂית בְּגוֹף, לְהַכְלִיל בְּתוֹכוֹ רוּחַ
 אַחֲרֵת עֲלִיוֹנָה, דֵּק וּמְאִיר, וְהַכֹּל כֶּף נֶאֱחָז וְנִכְלָל
 זֶה בְּזֶה וְנִכְנָס זֶה בְּזֶה, עַד שֶׁנֶּאֱחָז בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 שֶׁהוּא קַלְפָּה אַחֲרוֹנָה חִיצוֹנָה.

קַלְפָּה חֲזָקָה הִיא לְפָנִים מִקַּלְפָּה שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה.
 כְּמוֹ שֶׁהָאֵנוֹ, שֶׁהַקַּלְפָּה הַחִיצוֹנָה אֵינָה
 קִשָּׁה, קַלְפָּה שֶׁהִיא לְפָנִים מִמֶּנָּה הִיא קַלְפָּה קִשָּׁה
 - אֵף כֶּף לְמַעֲלָה. קַלְפָּה קִשָּׁה הִיא רוּחַ אַחֲרֵת
 שֶׁשׁוֹלְטָת בְּגוֹף. לְפָנִים מִמֶּנּוּ הִיא קַלְפָּה קְלוּשָׁה.
 לְפָנִים מִמֶּנּוּ - הַמַּח.

בְּאַרְצֵי הַקְּדוּשָׁה מִתְקַן הַכֹּל בְּגִזְוֹן אַחֵר, שְׁהָרִי
הַקְּלָפָה הַקְּשָׁה נִשְׁבְּרָה מֵאוֹתוֹ מְקוֹם וְלֹא
שׁוֹלְטָת בּוֹ כָּלָל. הַקְּלָפָה הַקְּשָׁה נִשְׁבְּרָת שְׁבֵר,
(מִתְחַוֵּא יוֹתֵר תְּמִיד) וְנִפְתַּחַת מִצַּד זֶה (עַד שְׁנַיִמְחוּ פְסוּד שָׁל הַמְשָׁכָן.

בְּעוֹלָם הַזֶּה הַקְּלָפָה הַאֲחֵרוֹנָה הִיא לַחֲוִין, הַקְּלָפָה הַתּוֹקָה הִיא לְפָנִים. כִּמּוֹ זֶה אִף
כִּד לְמַעְלָה, הַקְּלָפָה הַתּוֹקָה הִיא לַחֲוִין. לְפָנִים מִמְּנָה הִיא קְלָפָה קְלוּשָׁה, וְלֹא
שׁוֹלְטָת בּוֹ כָּלָל, וְנִפְתַּחַת מִצַּד זֶה) וּמִצַּד זֶה.

וְאוֹתָהּ פְּתִיחָה הִיְתָה בְּאַרְצֵי הַקְּדוּשָׁה כְּכֹל זְמַן
שְׁעוֹבְדִים (דף קמא ע"א) עֲבוּדָה פְּרֹאִי. כִּיּוֹן
שְׁנִגְרָמוּ הַחֲטָאִים, נִמְשָׁכָה אוֹתָהּ פְּתִיחָה לְצַד זֶה
וְלְצַד זֶה, עַד שֶׁהִתְקַרְבָּה הַקְּלָפָה הַכֹּל כְּאַחֵר. כִּיּוֹן
שְׁפִתְמָה הַקְּלָפָה אֶת הַמַּחַ, אִז שׁוֹלְטָת אוֹתָהּ
קְלָפָה עֲלֵיהֶם, וְדוּחָה אוֹתָם מִחֲוִין לְאוֹתוֹ מְקוֹם.

וְעַם כָּל זֶה, אִף עַל גַּב שְׁדַחְתָּה אוֹתָם הַחֲוֹצָה,
לֹא יְכוּלָה אוֹתָהּ קְלָפָה קְשָׁה לְשַׁלֵּט בְּאוֹתוֹ
מְקוֹם קְדוּשָׁה שְׁאִינוֹ מְקוֹמוֹ. וְאִם תֹּאמַר, אִם כִּי,
הוֹאִיל וְלֹא יְכוּלָה אוֹתָהּ קְלָפָה קְשָׁה לְשַׁלֵּט בְּאוֹתוֹ

מְקוֹם קְדוֹשׁ, לָמָּה עוֹמֵד חָרוֹב, שְׁחֵרֵי אֵין חֲרָבָן
בְּעוֹלָם אֵלָּא רַק מֵצֵד אוֹתָהּ קְלָפָה קְשָׁה?

אֵלָּא וַדַּאי בְּשִׁנְחֲרָב, לֹא נִחְרַב אֵלָּא מֵאוֹתוֹ צַד,
בְּשַׁעָה שְׁפָתָם אֵת הַמַּחַ, וְהַקְדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא
עוֹשֶׂה שְׁלֹא תִשְׁלַט אוֹתָהּ קְלָפָה קְשָׁה עַל אוֹתוֹ
מְקוֹם, וּבְשִׁדְחָתָהּ אֵת יִשְׂרָאֵל מִמְּנוֹ, אִזּוּ הַקְלָפָה
חִזְרָה וְנִפְתְּחָה בְּמַקְדָּם. וּמִשׁוּם שְׁחָעָם הַקְדוֹשׁ לֹא
הָיוּ שָׁם, נִבְנְסָה עַל אוֹתָהּ פְּתִיחָה כְּסוּי קְדוֹשׁ שְׁל
פְּרָכַת קְלוֹשָׁה, לְשֹׁמֵר אֵת אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁלֹא יִסְתָּם
אֵת אוֹתָהּ קְלָפָה קְשָׁה, וְאוֹחִז בְּכָל צְדָדָיו.

לְהִיּוֹת מִשְׁחַת קְדוֹשׁ עַל הָאָרֶץ בְּמַקְדָּם לֹא יָכוֹל,
שְׁחֵרֵי אוֹתוֹ כְּסוּי קְלוֹשׁ אַחוּז, שְׁלֹא יִרַד
לְמַטָּה, שְׁחֵרֵי הָעָם הַקְדוֹשׁ אֵינּוּ שָׁם, וְלָכֵן לֹא
נִבְנְהָ הַחֲרָבָן מִיּוֹם שִׁנְחֲרָבוֹ. שְׁתִּשְׁלַט אוֹתָהּ קְלָפָה
קְשָׁה, לֹא יָכוֹלָה, שְׁחֵרֵי אוֹתוֹ כְּסוּי קְלוֹשׁ אוֹחִז כּוּ
בְּכָל צְדָדָיו בְּאוֹתָהּ פְּתִיחָה שְׁלֹא תִשְׁלַט שָׁם וְלֹא
תִסְתָּם אֵת הַמַּחַ בְּאוֹתוֹ כְּסוּי שְׁל פְּרָכַת קְלוֹשָׁה,

שֶׁהִיא מֵתוֹךְ מְשִׁיבַת הַפָּרֶכֶת הַקְּדוּשָׁה שְׁלִמְעֵלָה,
שִׁשׁוּמְרַת אוֹתוֹ הַמָּקוֹם.

וְלִכֵּן כָּל אוֹתָן הַנְּשָׂמוֹת שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים שְׂדָרִים
בְּאֶרֶץ, כְּשִׁיּוּצָאוֹת מִהָעוֹלָם הִזָּה לֹא
מִקְבָּלִים אוֹתָן, וְדוֹחִין אוֹתָן תְּחוּצָה, וְהוֹלְבוֹת
וּמְשׁוּמְטוֹת וּמִתְגַּלְגְּלוֹת בְּכַמָּה גִלְגּוּלִים, עַד
שִׁיּוּצָאוֹת מִכָּל הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה וְסוֹכְבוֹת (לְסִיבֻתָּם)
לְעֵדָם בְּטַמְאָתָן. וְכָל אוֹתָן נְשָׂמוֹת יִשְׂרָאֵל
שִׁיּוּצָאוֹת שָׁם, עוֹלוֹת, וְאוֹתוֹ כְּסוּי קָלוּשׁ מִקְבָּל
אוֹתָן, וְנִכְנָסִים לְקַדְשָׁה עֲלִיוֹנָה, מִשׁוּם שְׁכָל מִין
הוֹלֵךְ לְמִינוֹ.

וְנְשָׂמוֹת יִשְׂרָאֵל שִׁיּוּצָאוֹת לְחוּץ לְאֶרֶץ בְּרִשׁוּתָהּ
שֶׁל אוֹתָהּ קְלָפָה קָשָׁה, הוֹלְבוֹת
וְסוֹכְבוֹת וּמִתְגַּלְגְּלוֹת, עַד שִׁשְׁבוֹת לְמָקוֹמָן
וְנִכְנָסוֹת לְמָקוֹם שְׂרָאוֹי לְהֵן. אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי
שֶׁנְּשָׂמָתוֹ יֵצֵאָה בְּרִשׁוּת הַקְּדוּשָׁה בְּאוֹתָהּ פְּתִיחָה
שֶׁל הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה.

מִי שֶׁנִּשְׁמָתוֹ יוֹצֵאת בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה - אִם נִקְבַּר
 בְּאוֹתוֹ יוֹם, לֹא שׁוֹלֵט עָלָיו רוּחַ טְמֵאָה כָּלֵל,
 וְלִכְן כָּתוּב בַּתְּלוּי, (דברים נא) כִּי קָבוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם
 הַהוּא [וְגו'] וְלֹא תִטְמָא אֶת אֲדָמְתְּךָ. מִשּׁוּם
 שֶׁבְּלִילָה נִתְּנָה רְשׁוּת לְרוּחַ טְמֵאָה לְשׁוֹטֵט. וְאִם
 עַל גַּב שֶׁנִּתְּנָה לָהֶם רְשׁוּת, לֹא נִכְנָסִים לְאֶרֶץ
 הַקְּדוֹשָׁה, פָּרַט אִם מוֹצְאִים שָׁם כְּלֵי לְהַכְנִס בּוֹ.

אֵיבָרִים וּפְדָרִים שֶׁנִּשְׁרָפִים בְּלִילָה לְהַזִּין מִיָּנִים
 אַחֲרֵיהֶם, לֹא שֶׁנִּכְנָסִים לְאֶרֶץ, וְלֹא
 לְהַמְשִׁיכֵם לְאֶרֶץ, אֲלֵא כִּי שֶׁלֹּא יִשְׁלַט הַצַּד
 הָאֲחֵר בְּתוֹךְ הָאֶרֶץ וְלֹא יִמְשֹׁךְ לְהַכְנִס לְשָׁם. וְלִכְן
 הֶעֱשָׂן הָיָה עוֹלָה מֵהֶם עֲקָם, וּמִתְנַלְגֵּל הַחוּצָה
 וְהוֹלֵךְ (חוק) בְּחִפְזָה, עַד שֶׁנִּכְנָס לְנֶקֶב שֶׁל הַצֶּפּוֹן
 שֶׁשָׁם מְדוּרֵי כָּל הַצְּדָדִים הָאֲחֵרִים, וְשָׁם נִכְנָס
 הֶעֱשָׂן, וּבָלֵם נּוֹזְנִים שָׁם.

הֶעֱשָׂן שֶׁל הַיּוֹם הָיָה עוֹלָה לְמִקְוָמוֹ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל,
 וּמִזִּין מֵה שְׁמִיזִין, וּמֵאוֹתָהּ פְּתִיחָה נּוֹזְנִים

כָּל צַדִּיקֵי הַקְּלָפָה הִקְשָׁה שְׁהִיא מִחוּץ לְאָרֶץ
הַקְּדוּשָׁה, וּמֵאוֹתוֹ עֲשָׂן גַּם, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

גופות הצדיקים שלא נמשכו בעולם הזה אחר
ההנאות של אותה קלפה קשה, לא
שולטת עליהם רוח טמאה כלל, שחרי לא
השתתפו אחריו כלום בעולם הזה. כמו שגוף
הרשעים (גופות הצדיקים שלא נמשכו אחר הנאות ובסופים של העולם הזה,
אותה קלפה קשה לא שולטת עליהם, שחרי לא נמשכו אחריה בעולם הזה, שחרי
כמו שגוף הרשעים) נמשך בעולם הזה אחר אותה קלפה
קשה והנאות והענוגים שלה והתקונים שלה, כך
נטמא אחר שיוצאת נשמתו מִפָּנָיו.

גופות הצדיקים שלא מתענגים (דף קמא ע"ב) בעולם
הזה, אלא מתענגי מצוה וסעודות
שבתות וימים וזמנים - אותה רוח טמאה לא
יכולה לשלט עליהם, שחרי לא התענגו משלה
כלום. והואיל ולא נטלו משלה, אין לה רשות
עליהם כלל. אשרי מי שלא נהנה משלה כלום.

מִי שֶׁנִּשְׁמָתוֹ יֵצֵאת מִחוּץ לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְאוֹתוֹ
 גּוֹף נִטְמָא בְּאוֹתָהּ רוּחַ טְמֵאָה - אוֹתָהּ רוּחַ
 טְמֵאָה נִשְׁאַבֶּת לְתוֹכוֹ, עַד שֶׁחֹזֵר לְעֶפֶר (שְׁמֵתִּבְלָה הַגּוֹף
 בְּעֶפֶר). וְאִם אוֹתוֹ גּוֹף שֶׁנִּשְׁאַבְּהָ בּוֹ אוֹתָהּ רוּחַ
 טְמֵאָה מֵעֲלִים אוֹתוֹ לְהִקְבֵּר בְּתוֹךְ הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה,
 עָלְיוֹ כְּתוּב (יִרְמִיָּה ב) וַתִּבְאוּ וַתִּטְמְאוּ אֶת אֲרָצִי
 וַנִּחַלְתִּי שִׁמְתְּכֶם לְתוֹעֵבָה. אֲרָצִי, שְׁלֹא שְׁלִטָה עָלֶיהָ
 רוּחַ טְמֵאָה בְּאוֹתוֹ גּוֹף שְׁלֶכְכֶם שֶׁנִּשְׁאַבְּהָ בּוֹ רוּחַ
 טְמֵאָה, שֶׁמְבִיאִים לְקַבֵּר אוֹתוֹ בְּאֲרָצִי - אֲתֶם
 מִטְמְאִים אוֹתָהּ לְהִטְמֵא בּוֹ. אִם לֹא שֶׁעָשְׂהָ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא רְפוּאָה לְאֶרֶץ, שְׁחֵרֵי שְׁכִינּוֹן שֶׁנִּבְלָה
 אוֹתוֹ גּוֹף, מִשִּׁיב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּחַ מְלִמְעָלָה
 וְדוֹחָה אֶת אוֹתָהּ רוּחַ טְמֵאָה הַחוּצָה, שְׁחֵרֵי הוּא
 חָם עַל אֲרָצוֹ.

עַל יוֹסֵף לֹא שְׁלִט גּוֹפוֹ רוּחַ טְמֵאָה לְעוֹלָמִים, אֵף
 עַל גַּב שֶׁנִּשְׁמָתוֹ יֵצֵאת בְּרִשׁוֹת אַחֲרָת. מָה
 הַטַּעַם? כִּי לֹא נִמְשָׁךְ בְּחַיָּיו אַחַר רוּחַ טְמֵאָה, וְעַם
 כָּל זֶה לֹא רָצָה שֶׁיַּעֲלוּ אֶת גּוֹפוֹ לְהִקְבֵּר בְּאֶרֶץ

הַקְדוּשָׁה, אֵלֶּיךָ אָמַר (בראשית ג) וְהִעַלְתֶּם אֶת עֲצַמְתִּי,
וְלֹא גוֹפִי.

יַעֲקֹב לֹא מֵת, וְגוֹפוֹ הִתְקַיֵּם בְּקִיּוּם תְּמִידִי וְלֹא
פָּחַד מִהֲצַד הָאֲחֵר, שֶׁהָרִי מִשְׁתּוֹ הִיָּתָה
שְׁלֵמָה בְּשִׁלְמוֹת הָאֹר הָעֲלִיּוֹן בְּאֹר שֶׁל שָׁנִים
עֲשָׂר שְׁכֵבִים וּבְשִׁבְעִים נֶפֶשׁ, מִשּׁוּם כֶּךָ לֹא פָּחַד
מִהֲצַד הָאֲחֵר וְלֹא יָכַל לְשַׁלֵּט עָלָיו. וְעוֹד, שֶׁהוּא
גּוֹף שֶׁל דִּיּוּקָן עֲלִיּוֹן שֶׁיִּפְּיוֹ אֲחוּז לְכָל הַצְּדָדִים, וְכָל
אוֹתָם אֵיבָרֵי אָדָם הֲרֵאשׁוֹן הָיוּ אֲחוּזִים בּוֹ, וְלָכֵן
כָּתוּב בּוֹ (שם מז) וְשָׁכַבְתִּי עִם אִבְתִּי וּנְשֵׂאתִנִּי
מִמְצָרִים. גּוֹף שְׁלֵם. וְלָכֵן וַיִּתְנַטְּנוּ הָרוֹפְאִים אֶת
יִשְׂרָאֵל, שֶׁגּוֹפוֹ יִהְיֶה עוֹמֵד בְּקִיּוּם. וְכֵן צָרִיךְ שְׂאֵר
בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁנִּשְׁמָתָם יֵצֵאָה בְּאֶרֶץ הַקְדוּשָׁה, הַנֶּפֶשׁ
וְהַגּוֹף נִצּוּלִים מִהַכּוֹל.

בְּשִׁלְשָׁה שִׁמּוֹת נִקְרָאת נְשִׁמַּת הָאָדָם: נֶפֶשׁ, רוּחַ,
וּנְשָׁמָה. וְכֵלָם כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה, וּבְשִׁלְשָׁה
מְקוֹמוֹת נִמְצָא כָּחֵם. הַנֶּפֶשׁ הִזוּ נִמְצָאת בְּתוֹךְ
הַקֶּבֶר עַד שֶׁהַגּוֹף נִרְקַב בְּעֶפֶר, וּבְזֶה הִיא מִתְנַלְנֶלֶת

בְּעוֹלָם הָיָה לְהַמְצִיא בְּתוֹךְ הַחַיִּים וְלִדְעַת בְּצַעַר
שְׁלָחָם, וּבְשָׁעָה שָׁהֵם צָרִיכִים, הִיא מִבְּקִשָּׁת עֲלֵיהֶם
רַחֲמִים.

הַרוּחַ הַזֶּה הִיא נִכְנָסֶת לְגֹן שְׂפָאֶרַץ וּמְצַטִּירֶת שָׁם
בְּדִיּוֹקֵן הַגּוֹף שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה כְּמִלְבוּשׁ אֶחָד
שְׂמֵת לִבְשֵׁת שָׁם, וְזוֹ נִהְיֶית שָׁם בְּהִנָּאוֹת וּכְסוּפִים
בְּיָדוֹ שְׂבֻנָּה, וּבְשִׁבְתוֹת וְחִדְשִׁים וְזִמְנִים הִיא עוֹלָה
לְמַעְלָה, וְנִהְיֶית שָׁם וְשָׂבָה לְמִקוּמָהּ. וְלָכֵן כָּתוּב
(קהלת יב) וְהַרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה.
תָּשׁוּב וְדַאי, בְּזִמְנִים הִלְלוּ שְׂאֵמָרְנוּ.

תְּנִשְׂמָה עוֹלָה מִיָּד לְמִקוּמָהּ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂיָצָאָה
מִמֶּנּוּ, וְזוֹהִי שְׂבִיבָה מֵאִיר הַנֵּר לְהָאִיר
לְמַעְלָה, זֶה לֹא יוֹרֶדֶת לְמַטָּה לְעוֹלָמִים. כֹּזֵה נִכְלָלֶת
מִי שְׂנִכְלָלֶת מְכַל תְּצַדְדִים, מִמַּעְלָה וּמִמַּטָּה. וְעַד
שָׁזוֹ לֹא עוֹלָה לְהַתְקַשֵּׁר (בְּמִקוּמָהּ) בְּכֶסֶף, לֹא
מִתְעַטְרֶת הַרוּחַ בְּגֹן שְׂפָאֶרַץ, וְהַנֶּפֶשׁ לֹא מִתְיַשְׁבֶּת
בְּמִקוּמָהּ. כִּיּוֹן שֶׁהִיא עוֹלָה, לְכַלֵּן יֵשׁ מְנוּחָה.

וּבְשִׁצְרִיךְ לְבְנֵי הָעוֹלָם, בְּשֵׁיהֶם בְּצֶעַר וְהוֹלָכִים
 לְבֵית הַקְּבָרוֹת, הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת מִתְעוֹרֶרֶת
 וְהוֹלֶכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת וּמְעוֹרֶרֶת אֶת הָרוּחַ, וְאוֹתָהּ
 רוּחַ מְעוֹרֶרֶת אֶצֶל הָאֲבוֹת, וְעוֹלָה וּמְעוֹרֶרֶת אֶת
 הַנֶּשְׁמָה, וְאִזּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל הָעוֹלָם,
 וְחָרִי בְּאֲרָנוֹ. וְאִם עַל גַּב שְׁחָרֵי הַתְּעוֹרָרוֹ וְדִבְרֵי
 הַנֶּשְׁמָה הַלְלוּ בְּגוֹנִים אַחֲרֵיהֶם, כֻּלָּם עוֹלִים בְּמִשְׁקַל
 זֶה, וְזֶהוּ בְּרוּר הַדְּבָר, וְהַכֹּל אֶחָד.

וּבְשֵׁי הַנֶּשְׁמָה מִתְעַכְּבֶת מְלַעְלוֹת לְמְקוֹמָהּ, הָרוּחַ
 הוֹלֶכֶת וְעוֹמֶדֶת בְּפֶתַח הַיָּם עֵדוֹ,
 וְלֹא פוֹתְחִים לָהּ פֶּתַח, (דף קמב ע"א) וְהוֹלֶכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת,
 וְאִין מִי שִׁישְׁנִיחַ בָּהּ. הַנֶּפֶשׁ הוֹלֶכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת
 בְּעוֹלָם, רוֹאֶה אֶת הַגּוֹף שֶׁמַּעֲלָה תוֹלְעִים וּבְאוֹתוֹ
 דִּין שֶׁל הַקְּבָרָה, וּמִתְאַפְּלֶת עֲלָיו, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרוּחַ
 שְׂפָתוֹב, (איו"ב יד) אֵךְ בְּשָׂרוֹ עֲלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוּ עֲלָיו
 תְּאֵבָל. וְהַכֹּל הוּא בְּעֵנֶשׁ. עַד שֶׁהַנֶּשְׁמָה נִקְשָׁרֶת
 בְּמְקוֹמָהּ לְמַעְלָה, וְאִזּוֹ כֻּלָּם נִקְשָׁרִים בְּמְקוֹמָם.

מִשׁוּם שֶׁכָּל שְׁלֵשֶׁת אֱלֹהִים הֵם בְּקִשְׁר אֶחָד, כְּמוֹ
 שְׁלִמְעָלָה, בְּסוּד שֶׁל נֶפֶשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה,
 שֶׁהַכֹּל אֶחָד וְקִשְׁר אֶחָד. לְנֶפֶשׁ אֵין לָהּ אֹר
 מִעֲצָמָה כְּלוּם, וְזוֹהִי שְׁמִשְׁתַּתְּפֶת בְּסוּד שֶׁל גּוֹף
 אֶחָד לְעֲנָנָהּ וְלִזְוֵן אוֹתוֹ בְּכֹל מַה שְׁצָרֶיָהּ, כְּמוֹ
 שְׁנֵיאָמַר (משלי לא) וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנִעְרֹתֶיהָ.
 בֵּיתָהּ - זֶהוּ גּוֹפָהּ, שֶׁהִיא זָנָה אוֹתוֹ. וְנִעְרֹתֶיהָ -
 אֱלֹהִים הַאֵיבָרִים שֶׁל הַגּוֹף הַזֶּה.

הַרוּחַ, זֶהוּ שְׂרוּכָב עַל הַנֶּפֶשׁ הַזֹּה וְשׁוֹלֵט עָלֶיהָ
 וּמֵאִיר לָהּ בְּכֹל מַה שְׁצָרֶיָהּ, וְהַנֶּפֶשׁ הִיא
 כִּסֵּא לְרוּחַ הַזֹּה. הַנִּשְׁמָה, הִיא מוֹצִיאָה אֶת הַרוּחַ
 הַזֹּה, וְשׁוֹלֵטֶת עָלָיו וּמֵאִירָה לוֹ בְּאוֹתוֹ אֹר הַחַיִּים,
 וְאוֹתָהּ רוּחַ תְּלוּיָה בְּנִשְׁמָה הַזֹּה, וְנֵאֹר מִמֶּנָּה
 בְּאוֹתוֹ הָאֹר שְׁמֵאִיר. אוֹתָהּ נֶפֶשׁ תְּלוּיָה בְּאוֹתָהּ
 רוּחַ, וְנֵאֹרָה מִמֶּנָּה וְנִזְוֵינִית מִמֶּנָּה, וְהַכֹּל קִשְׁר
 אֶחָד.

וְעַד שְׁנִשְׁמָה עֲלִיזָנָה זֹה לֹא עוֹלָה לְתוֹךְ נְבִיעֵת
 עֲתִיק הַעֲתִיקִים, נִסְתָּר כָּל הַנִּסְתָּרִים,

ומתמלאת ממנו, משום שלא פוסק - הרוח הזו לא נכנסת לגן עדן, שהיא נפש, ולעולם הרוח לא שורה אלא בגן עדן, ונשמה למעלה. נפש זו מתישבת (לא מתישבת) במקומה בתוך הגוף למטה. כמו זה הכל למטה כך נפרדים באדם. ואף על גב שכלם קישר אחד, הנשמה עולה למעלה לתוך נביעת הבאר. הרוח נכנסת לגן עדן כמו שלמעלה. הנפש מתישבת בתוך הקבר.

ואם תאמר, הנפש למעלה שמתישבת בתוך הגוף בקבר, איפה הוא הקבר? אלא בתוך אותה קלפה קשה, ולכן נפש כמו זו שלמטה, והכל זה כמו זה, ולכן שלש דרגות נפרדות, והן קישר אחד וסוד אחד. ובכל זמן שהעצמות נמצאות בתוך הקבר, הנפש הזו נמצאת שם. כאן יש סוד ליודעי דרך האמת יראי הטא. בשעה שהנשמה מתעטרת למעלה בתוך העטרה הקדושה, והרוח עומדת באור עליון בשבתות וחדשים וזמנים - הנפש הזו, בשעה שהרוח יורדת מתוך האור העליון לדור בגן עדן מאיר ונוצץ,

היא עומדת בתוך הקבר ומתנלמת בדיוקן שהיה
 בתוך הגוף בתחלה, וכל אותן עצמות עולות
 באותו דיוקן, ומשכחות ומודות
 לקדוש-ברוך-הוא. והו' שכתוב (תהלים לה) כל עצמתי
 תאמרנה ה' מי כמוך. לא כתוב אומרות, אלא
 תאמרנה.

ואלמלא נהנה רשות לעין לראות, היתה רואה
 בלילה כשנכנסת (בשיינאת) שבת ולילות
 חדשים וזמנים כמו דמיות על נפי הקברים מודות
 ומשכחות את הקדוש ברוך הוא. אבל טפשות פני
 האדם מעכבת אותם שלא יודעים ולא משגיחים
 על מה עומדים בעולם הזה, ולא חוששים להשגיח
 בכבוד המלך העליון בעולם הזה, כל שכן
 להשגיח בכבוד אותו העולם, ועל מה עומד, ואיך
 הדברים מתפרשים.

ביום ראש השנה, כשהעולם נדון וכסא הדין
 עומד למלך העליון לדון את העולם, כל
 נפש ונפש משוטטות ומבקשות רחמים על החיים.

בְּלִילָה שְׂיֹצֵא יוֹם הַדִּין, הוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת
 לְשִׁמְעַ וְלִדְעַת מֵהוּ הַדִּין שְׁנֵדוֹן עַל הָעוֹלָם,
 וְלִפְעָמִים שְׁמוֹדִיעוֹת בְּמִרְאָה לַחַיִּים, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר
 (אִיּוֹב לג) בְּחֵלוֹם חֲזִיוֹן לִילָה בְּנֶפֶל תִּרְדָּמָה עַל אַנְשִׁים
 וְגו', אִי יִגְלֶה אֵיזֶן אַנְשִׁים וּבְמִסְרָם יַחֲתֵם. מַה זֶה
 מִסְרָם? זֶה הַנְּפֶשׁ, שְׁעוֹמֶדֶת וְחוֹתֶמֶת לְאַנְשִׁים
 דְּבָרִים לְקַבֵּל מוֹסֵר.

בְּלִילָה הָאֲחֵרוֹן שֶׁל הַחֵג, שְׂיֹצֵאִים הַפְּתָקִים
 מִבֵּית הַמִּלָּה, וְאוֹתוֹ צֵל מוֹסֵר מִבְּנֵי
 הַנְּגַרְעִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה אוֹתָהּ נֶפֶשׁ שְׁאֲמַרְנוּ
 הוֹלְכֶת (דָּף קַמֵּב ע"ב) וּמְשׁוֹטְטֶת, וּמְמַנָּה אֶחָד שׁוֹמֵר,
 בְּסוֹד חֻקּוֹק בְּמִפְעַת בְּכֶתֶב מִפְרָשׁ, יְדוּמִיעַ"ם,
 שְׁפוֹקֵד בְּכֶתֶב שֶׁל זִיו הַחֻקּוֹק וּבְתוֹךְ מִרְאוֹת
 עֲלִיוֹנִים יוֹרֵד בְּאוֹתוֹ לִילָה, וּכְמָה אֶלֶף אֲלָפִים
 וְרַבּוֹא רַבּוֹת עֲמוֹ, וְנוֹטְלִים אוֹתוֹ צֵל מִכָּל אֶחָד
 וְאֶחָד וּמַעֲלִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה.

וְאוֹתָהּ נֶפֶשׁ שְׁאֲמַרְנוּ הוֹלְכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת וְרוֹאֶה
 אֶת אוֹתוֹ צֵל, וְשָׂבָה לְמִקוּמָה לְתוֹךְ

הקָבֵר, וּמְכַרְיָזָה לְשֹׁאֵר הַמֵּתִים: פְּלוֹנִי יָבֵא אֵלַינִי,
פְּלוֹנִי יָבֵא אֵלַינִי. אִם צַדִּיק טוֹב הוּא - כֹּלָם
שְׂמֵחִים. וְאִם לֹא - כֹּלָם אוֹמְרִים אוֹי. כְּשֶׁמַּעֲלִים
אוֹתוֹ צַל, מַעֲלִים אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ עֶבֶד נְאֻמָּן שֶׁשָּׂמוֹ
מִמַּטְרוֹ"ן, וְנוֹטֵל אֵלָיו אוֹתוֹ הַצַּל וּמַעֲלָה אוֹתוֹ
לְמִקוּמוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אִיוב ז) כְּעֶבֶד יִשְׂאֵף צַל.
יִשְׂאֵף צַל וְדַאי.

מֵאוֹתָהּ שָׁעָה וְאֵילָף מִתְקַן מְקוֹם לְאוֹתָהּ נְשֻׁמָּה
שֶׁל אוֹתוֹ אִישׁ, וּמְקוֹם לְרוּחַ בְּנֵי עֵדֶן,
וּמְקוֹם לְנַפֶּשׁ לְמִנוּחָה וְלִהְנֵאָה בְּשָׁעָה שֶׁמִּשְׁוֹטְטֶת
וְהוֹלֶכֶת, מִשׁוֹם שֵׁשׁ נֶפֶשׁ שְׂאִין לָהּ מִנוּחָה, וַיֵּשׁ
נֶפֶשׁ שְׂמֵת כֹּלָה עִם הַגּוֹף.

וְזוֹהֵי שְׂאִין לָהּ מִנוּחָה, וְזוֹהֵי שְׂכֵתוֹב כָּה וְאֵת
נֶפֶשׁ אִיבִיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקַּלֶּע. שְׂזוֹהֵי
שְׂהוֹלֶכֶת וּמִשְׁוֹטְטֶת וּמִתְנַלְנֶלֶת בְּכָל הָעוֹלָם, וְאִין
לָהּ מִנוּחָה כֹּלֵל יוֹמָם וְלַיְלָה, וְזוֹהוֹ עֲנֵשׁ יוֹתֵר מִהַכֹּל
וְאוֹתָהּ שְׂתִכְלָה עִם הַגּוֹף, (תְּהִיא שְׂכֵתוֹב כָּה (וִיקְרָא יז) וְהַכְּרַתִּי
אֶתָּה מִקְרֵב עִמָּה. וְלָזָה אִין לָהּ זְכָרוֹן כֹּלֵל. וַיֵּשׁ נֶפֶשׁ שְׂלֵא תִכְלָה עִם הַגּוֹף)

וְתִכְּלֶה מִמָּקוֹם אַחֵר (עליון) אֹתָהּ שְׂפָתוֹב בָּהּ (ויקרא
 כב) וְנִבְרָתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלְּפָנַי אֲנִי ה'. מַה זֶה
 מִלְּפָנַי? שְׂלֵא שׁוֹרָה עָלֶיָּה רוּחַ. וְכִשְׂלֵא שׁוֹרָה
 עָלֶיָּה רוּחַ, אֵין לָהּ שְׂתַפּוֹת כָּלֵל בְּמַה שְׂלֵמְעָלָה,
 וְלֹא יוֹדַעַת מֵאוֹתָם דְּבָרִים שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם כָּלֵל,
 וְזוּהִי נֶפֶשׁ כְּמוֹ שֶׁל הַבְּהֵמוֹת.

נֶפֶשׁ שְׂאִין (נֶפֶשׁ שְׂיִשׁ) לָהּ מְנוּחָה, זוּהִי כְּשֶׁהוֹלְכֶת
 וּמְשׁוֹמְטָת, פּוֹנֵשֶׁת בְּמִמְנָה הָיָה יְדוּמִיעַ"ם,
 וּבְאוֹתָם הַשׁוֹמְרִים שְׁלוֹ, וְנוֹטְלִים אוֹתָהּ וּמְכַנְיָסִים
 אוֹתָהּ בְּכָל פְּתַחַי גֵּן הָעֵדֶן, וּמְרִאִים לָהּ אֶת כְּבוֹד
 הַצְּדִיקִים וּכְבוֹד אוֹתָהּ הָרוּחַ שְׂלָהּ, וְהִיא גְדַבְּקַת
 בּוֹ בְּמְנוּחָה תוֹךְ אוֹתוֹ הַלְּבוּשׁ, וְאִזּוּ יוֹדַעַת כְּאוֹתָם
 דְּבָרִים שֶׁל הָעוֹלָם.

וְכִשְׂאוֹתָהּ רוּחַ עוֹלָה לְהַתְּעַטֵּר לְתוֹךְ הַנְּשָׂמָה
 הָעֲלִיוֹנָה לְמַעְלָה, אוֹתָהּ נֶפֶשׁ
 נְקֻשְׁרַת בְּאוֹתָהּ רוּחַ וּנְאוֹרָה מְמַנָּה, כְּלִבְנָה
 כְּשֶׁנְּאוֹרָה מֵהַשְּׁמַשׁ, וְהָרוּחַ נְקֻשְׁרַת לְתוֹךְ אוֹתָהּ

נְשָׁמָה, וְאוֹתָהּ נְשָׁמָה נִקְשָׁרֶת לְתוֹךְ סוּף הַמִּחְשָׁבָה,
שֶׁהִיא סוּד הַנֶּפֶשׁ שְׁלֵמָעֵלָה.

וְאוֹתָהּ נֶפֶשׁ נִקְשָׁרֶת תוֹךְ אוֹתָהּ רוּחַ עֲלִיּוֹנָה,
וְאוֹתָהּ רוּחַ נִקְשָׁרֶת לְתוֹךְ אוֹתָהּ נְשָׁמָה
עֲלִיּוֹנָה, וְאוֹתָהּ נְשָׁמָה נִקְשָׁרֶת בְּאֵין סוּף. וְאִזּוּ הוּא
מְנוּחַת הַכֹּל וְקִשְׁרֵי שֶׁל הַכֹּל לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, הַכֹּל
בְּסוּד אֶחָד וְגִזָּן אֶחָד. וְאִזּוּ זוּהִי מְנוּחָה לְנֶפֶשׁ
שְׁלֵמָטָה, וְעַל זֶה כָּתוּב (שְׁמוּאֵל-א בָּה) וְהִיִּתָּה נֶפֶשׁ אֲדֹנָי
צְרוּרָה בְּצִרּוּר הַחַיִּים אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ. בְּגִזָּן אֶחָד
וּבְסוּד אֶחָד. שְׁאוֹתוֹ אֵת, זֶה כְּמוֹ זֶה.

בְּשִׁיּוּרְדֵת הַלְּבָנָה בְּסוּד הַנֶּפֶשׁ הָעֲלִיּוֹנָה, מְאִירָה
מִכָּל הַצְּדָדִים. הִיא מְאִירָה לְכָל
הַמְּרַכְבּוֹת וְהַמִּחְנּוֹת וְעוֹשֶׂה לָהֶם גּוֹף אֶחָד שְׁלֵם
שְׁמֵאִיר בְּאוֹר בְּזִיו הָעֲלִיּוֹן. אֵף כֵּן כְּמוֹ זֶה יוֹרְדֵת
הַנֶּפֶשׁ הַתְּחִתּוֹנָה הַזֹּאת מְאִירָה לְכָל הַצְּדָדִים מִתוֹךְ
אוֹר הַנְּשָׁמָה, וּמִתוֹךְ אוֹר הָרוּחַ, וְיוֹרְדֵת וּמְאִירָה
לְכָל אוֹתָם מְרַכְבּוֹת וּמִחְנּוֹת, שֶׁהֵם אֵיבָרִים
וְעֲצָמוֹת, וְעוֹשֶׂה אוֹתָם גּוֹף שְׁלֵם שְׁמֵאִיר בְּאוֹר.

וְזֶהוּ שְׂפָתַיב (ישעיה נח) וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצַחוֹת נִפְשֵׁךְ.
 נִפְשֵׁךְ מִמֶּשׁ. וְאַחַר כֵּן - וְעֲצַמְתֶּיךָ יַחְלִיין,
 שְׁעוֹשֶׂה מֵהֶם גּוֹף שָׁלֵם, וּמֵאִיר בְּאוֹר, וְקָם וּמִוֹדָה
 וּמִשִּׁבְחָ אֶת הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֵת־בְּאֵר,
 שְׂפָתַיב (תהלים לה) כָּל עֲצַמְתִּי תִאֲמַרְנָה ה' מִי כְמוֹךָ.
 וְזוֹהִי מְנוּחַת הַנֶּפֶשׁ וְדַאי מִכָּל הַצְּדָדִים.

אֲשֶׁר־י הַצְּדִיקִים שְׁפוּחָדִים מֵרְבוּנָם בְּעוֹלָם הַזֶּה
 לְזָכוֹת בְּשָׁלֵשׁ מְנוּחוֹת לְעוֹלָם הַבָּא. בָּא
 רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבִרְכוּ אֶת רַבִּי אֲבָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 אֲשֶׁר־יכֶם בְּנִי, וְאֲשֶׁר־י שְׁעִינִי רָאוּ בְּכֶךְ. כִּמְחָ
 (דף קמג ע"א)
 מְקוֹמוֹת עֲלִיּוֹנִים מִתְקַנְיִם לָנוּ וּמֵאִירִים לָנוּ לְעוֹלָם
 הַבָּא.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קכה) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבְּטָחִים בַּה'
 בְּהַר צִיּוֹן לֹא יִמוּט לְעוֹלָם יֵשֵׁב. פָּסוּק זֶה
 פְּרָשׁוּהוּ. אֲבָל שִׁיר הַמַּעֲלוֹת - תִּשְׁבַּחַת שְׁאוּמְרוֹת
 אוֹתָן דְּרָגוֹת קְדוֹשׁוֹת עֲלִיּוֹנוֹת מִצַּד שֶׁל הַגְּבוּרוֹת
 הָעֲלִיּוֹנוֹת, וְהֵם כְּמוֹ הַלְוִיִּם שְׁלֵמָה, וְהֵם מַעֲלוֹת,
 דְּרָגוֹת עַל דְּרָגוֹת, וְעוֹבְדִים בְּסוּד שֶׁל חֲמֻשִׁים

שָׁנִים. וְזֶהוּ שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבְּטָחִים בַּה' בְּהַר צִיּוֹן,
 אֵלֹהֵי הַצְּדִיקִים שְׂבוּטָחִים בּוֹ בַּמַּעֲשִׂים שְׁלָחָם,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כח) וְצְדִיקִים בְּכִפּוּר יִבְטָח.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי הַצְּדִיקִים לֹא בּוֹטָחִים בַּמַּעֲשִׂיהֶם
 כְּלָל וְתַמִּיד פּוֹחְדִים, כְּמוֹ אֲבָרָהָם שְׁפָתוֹב בּוֹ
 (בראשית יב) וַיְהִי כִּי־אָשַׁר הַקְּרִיב לָבוֹא מִצְרַיִםָּה וְגו',
 כְּמוֹ יִצְחָק שְׁפָתוֹב בּוֹ (שם כו) כִּי יֵרָא לֵאמֹר אֲשֶׁתִּי.
 כִּי־עָקֹב שְׁפָתוֹב בּוֹ (שם לב) וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצַּר
 לוֹ. וְאִם אֵלֶּה לֹא בְטָחוּ בַּמַּעֲשִׂיהֶם, כָּל שֶׁכֵּן שְׂאֵר
 צְדִיקֵי הָעוֹלָם, וְאַתָּה אוֹמֵר וְצְדִיקִים בְּכִפּוּר
 יִבְטָח!?

אֵלֶּה וְדֹאֵי כְּתוֹב בְּכִפּוּר, שְׁתֵּרִי מִכָּל אוֹתָם שִׁמּוֹת
 לֹא כְּתוֹב אֵלֶּה כְּפִיר, וְלֹא כְּתוֹב לֹא אֲרִיָּה
 וְלֹא שֶׁחַל וְלֹא שֶׁחִץ - אֵלֶּה כְּפִיר, שֶׁהוּא הַחֲלָשׁ
 וְהַקָּטָן מִכָּלֵם וְלֹא בּוֹטָח בְּכֹחוֹ אֵף עַל גַּב שֶׁהוּא
 חָזֵק. כִּי הַצְּדִיקִים לֹא בּוֹטָחִים בַּמַּעֲשִׂיהֶם עֲכָשׁוּ
 אֵלֶּה בְּכִפּוּר. אֵף עַל גַּב שְׂיֹדְעִים שְׁחֹק כַּחַ
 מַעֲשִׂיהֶם, לֹא בּוֹטָחִים אֵלֶּה בְּכִפּוּר, וְלֹא יוֹתֵר.

וְלִכֵּן הַנְּטָחִים בְּה' בְּחַר צִיּוֹן וְגו', לֹא כִכְפִיר וְלֹא
 כְּאַרְיֵה וְלֹא כְמוֹ כָּל הַשְּׂמֹת, אֲלָא בְּחַר
 צִיּוֹן. וּפְרָשׁוּתָּהּ, מֵהַ חַר צִיּוֹן הוּא חֶזֶק וְלֹא יְמוּט
 תְּמִיד, אֲפֹרָה כְּדֵּי בְּאוֹתוֹ זְמַן יִהְיֶה כְמוֹ חַר צִיּוֹן, וְלֹא
 כְמוֹ עֲכָשׁוֹ שְׁלֵא בּוֹטָחִים, אֲלָא כִכְפִיר שְׁפוּחַד וְלֹא
 בּוֹטַח בְּכַחוֹ. וְאַתֶּם בְּנֵי קְדוֹשִׁים עֲלִיוְנִים,
 בְּטַחֲוֹנְכֶם בְּחַר צִיּוֹן, וְדַאי אֲשַׁרְיֶכֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הֲלִכּוּ. כְּשֶׁהִנִּיעוּ לָעִיר נְחֻשֶׁף הַלְּיָלָה. אָמַר רַבִּי
 שְׂמַעוֹן, כְּמוֹ שְׂיֹם זֶה מֵאִיר לָנוּ בְּדַרְךָ הַזֶּה
 לְזִכּוֹת בּוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא, אֲפֹרָה כְּדֵּי הַלְּיָלָה הַזֶּה יֵאִיר
 לָנוּ לְזִכּוֹתֵנוּ לְעוֹלָם הַבָּא, וְלַעֲטֹר דְּבָרִים שֶׁל הַיּוֹם
 בְּלִילָה הַזֶּה לְפָנַי עֲתִיק תִּימִים. שְׁתַּרִּי כְמוֹ הַיּוֹם
 הַשֶּׁלֶם הַזֶּה לֹא יִמָּצֵא בְּכָל הַדּוֹרוֹת הָאַחֲרִים. אֲשַׁרִּי
 חֲלַקְנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

נִכְנְסוּ לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׂמַעוֹן, וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי
 אֲבָא וְרַבִּי יוֹסִי עָמָם. לָנוּ עַד שְׁנַחֲלַק
 הַלְּיָלָה. בִּיּוֹן שְׁנַחֲלַק הַלְּיָלָה, אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן

לְחִבְרִים, וְזֶמֶן הוּא לְעֵטָר אֶת הַמְּרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה
 לְמַעַלָּה בְּהַשְׁתַּדְּלוּתָנּוּ. אָמַר לְרַבִּי יוֹסִי, אַתָּה שְׂלֵא
 נִשְׁמְעוּ דְבַרְיָךְ בַּיּוֹם הַזֶּה בִּינֵינוּ, אַתָּה תִּתְּנֶהָ
 רֵאשִׁית לְהָאִיר הַלְּיָלָה, שְׁהֲרִי עֲבָשׁוּ עֵת רְצוֹן הִיא
 לְהָאִיר מֵעַלָּה וּמִטָּה.

פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמֹה.
 שִׁיר זֶה עוֹרֵר אוֹתָהּ שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ בְּשִׁנְכָנָה
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל הָעוֹלָמוֹת נִשְׁלָמוּ, מֵעַלָּה וּמִטָּה,
 בְּשִׁלְמוֹת אַחַת. וְאֵף עַל גַּב שְׁתֵּי חִבְרִים חָלְקוּ בָּזֶה
 (מִתִּי נֵאמַר), אֲבָל שִׁירָה זֹו לֹא נֶאמְרָה אֵלָּא בְּשִׁלְמוֹת.
 בְּשִׁיחַ לְבָנָה הַתְּמִלְאָה בְּשִׁלְמוֹת, וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ נִבְנָה
 כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה בְּשַׁעַה שְׁנִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה,
 לֹא הִיְתָה שְׂמִיחָה לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא מִיּוֹם
 שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם כְּמוֹ אוֹתוֹ הַיּוֹם.

הַמִּשְׁכָּן שְׁעָשָׂה מִשָּׁה בַּמִּדְבָּר לְהוֹרִיד שְׁכִינָה
 לְאָרֶץ, בְּאוֹתוֹ יוֹם הוּקַם מִשְׁכָּן אַחַר
 עִמּוֹ לְמַעַלָּה, כְּמוֹ שְׁבִאֲרוּהָ שְׂכַת־טוֹב (שְׁמוֹת ט) הוּקַם
 הַמִּשְׁכָּן. הַמִּשְׁכָּן - מִשְׁכָּן אַחַר שְׁהוּקַם עִמּוֹ, וְזֶה

מִשְׁכַּן הַנֶּעַר מִטְטְרוּ"ן, וְלֹא יוֹתֵר. כְּשֶׁנִּבְנְה בֵּית
 רֵאשׁוֹן, בֵּית רֵאשׁוֹן אַחַר נִבְנְה עִמּוֹ, וְהִתְקַיֵּם בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת וְהָאֵיר (בְּעוֹלָם וְהָאֵיר) לְכָל הָעוֹלָמוֹת,
 וְהִתְבַּשֵּׁם הָעוֹלָם, וְנִפְתָּחוּ כָּל הַמִּשְׁקוּפִים
 הָעֲלִיּוֹנִים לְהָאֵיר, וְלֹא הִיָּתָה שְׂמִיחָה בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת כָּמוֹ אוֹתוֹ הַיּוֹם. אִזּוּ פִתְחוּ עֲלִיּוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים וְאָמְרוּ שִׁירָה, וְזָחוּ שִׁיר הַשִּׁירִים. שִׁיר
 שְׂאוֹתָם הַמְּנַגְנִים שְׂמַנְגְנִים לְקִדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

(דף קמג)

(ע"ב)

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ אָמַר
 שִׁיר הַשִּׁירִים, שִׁיר מֵאוֹתָם מְנַגְנִים. מַה בֵּין
 זֶה לְזֶה, שְׁחֵרֵי נִשְׁמַע שְׁחֵבֵל אֶחָד? אֵלֶּא וַדַּאי
 שְׁחֵבֵל אֶחָד, אֲבָל בִּימֵי דָוִד הַמֶּלֶךְ לֹא הָיוּ כָּל
 אוֹתָם מְנַגְנִים מְתַקְנִים בְּמִקּוּמָם לְנִגּוֹן כְּרֵאוֹי, וּבֵית
 הַמִּקְדָּשׁ לֹא נִבְנְה, וְלָכֵן לֹא הִתְתַּקְּנוּ לְמַעַלָּה
 בְּמִקּוּמָם. שְׁחֵרֵי כָמוֹ שֵׁישׁ תְּקוּנֵי מִשְׁמְרוֹת בְּאֶרֶץ,
 אִם כֶּךָ בְּרִקְיעַ, וְעוֹמְדִים אֵלֶּה כְּנֶגֶד אֵלֶּה.

וּבַיּוֹם שֶׁנִּבְנְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִתְקַנּוּ כָּלָם בְּמִקוֹמָם,
 וְהָיָה שֶׁלֹּא מֵאִיר הַתְּחִיל לְהֵאִיר. וְשִׁירָה זֹאת
 נִתְקַנְּה לְמִלְךָ הָעֶלְיוֹן, הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ.
 וְהַתְּשׁוּבָה הַזֹּאת הִיא מֵעֵלָה מִכָּל הַתְּשׁוּבָה
 הָרִאשׁוֹנָה. הַיּוֹם שֶׁהַתְּנַלְתָּה תְּשׁוּבָה זֹאת (בְּעוֹלָם)
 בְּאֶרֶץ, בְּאוֹתוֹ יוֹם נִמְצְאָה שְׁלֵמוֹת בְּכָל, וְלִכֵּן הוּא
 קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים.

בַּסֵּפֶר שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן הָיָה כְּתוּב בּוֹ, בַּיּוֹם
 שִׁיוּקָם הַמִּשְׁכָּן (שִׁיבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ) יַעֲזֹרְרוּ
 הָאֲבוֹת שִׁירָה מֵעֵלָה וּמִטָּה. וּמִשׁוּם כֵּן מִצְאָנוּ שִׁין
 מֵאוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת. וְאֵלֶּה הֵם שֶׁעֲזָרוּ, לֹא שֶׁהֵם
 מְנַגְּנִים, אֲלָא שֶׁהֵם מְעֹזְרִים אֶל מֵעֵלָה. (בְּכִיבוֹל) שִׁיר
 שֶׁל אוֹתָם גְּדוּלִים שְׂמֵמָנִים עַל כָּל הָעוֹלָמוֹת.

וְשִׁנִּינוּ, בְּאוֹתוֹ יוֹם עָמַד יַעֲקֹב הַשְּׁלֵם וְנִבְנְנָם לְגֹן
 עֶדֶן בְּשִׂמְחָה עַל מְקוֹמוֹ, וְאִזּוֹ לִגְן הָעֶדֶן
 הַתְּחִיל לְנַגֵּן, וְכָל אוֹתָם בְּשָׁמַיִם שֶׁל הַגֵּן. מִי גָרַם
 שִׁירָה זֹאת וּמִי אָמַר אוֹתָהּ? הִנֵּה אוֹמֵר, זֶה יַעֲקֹב.

שאלמלא הוא לא נכנס לגן העדן, לא אמר הגן שירה.

שירה זו שירה, שהיא כלל של כל התורה. שירה שעליונים ותחתונים מתעוררים אליה. שירה שהיא כמו העולם שלמעלה, שהיא שבת העליונה. שירה שהשם הקדוש העליון מתעטר בשבילה, ולכן הוא קדש קדשים. מה הטעם? משום שכל דבריו באהבה ושמחה הכל. (וזה) משום שכל של ברכה נתנת בימין. כיון שנתנת בימין, אז כל השמחה וכל האהבה נמצאים. ולכן כל דבריו באהבה ושמחה.

בזמן שהימין היו חוזרת לאחור, כמו שנאמר השיב אחור ימינו, אז כוס של ברכה נתנת בשמאל. כיון שנתנה בשמאל, מתחילים עליונים ותחתונים לפתח עליו קינה. ומה אומרים? איכה. אי כה. אי כוס של ברכה, שםקום עליון שהיתה יושבת בתוכו נמנע ונגרע ממנה. משום כך שיר השירים, שהיה מצד הימין, כל דבריו באהבה

וְשִׁמְחָה. אֵיכָה, שְׁחָסַר הַיְמִין וְנִמְצָא הַשְּׂמֵאל, כָּל
דְּבָרָיו קְנֻסוּרִים וְקִינּוֹת.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי כָּל שִׁמְחָה וְכָל חֲדוּה וְכָל שִׁיר
הוּא מִצַּד הַשְּׂמֵאל, וְלִכְּן הַלּוּיִם מִצַּד
הַשְּׂמֵאל מְנַגְּנִים שִׁירָה. אֵלָּא כָּל שִׁמְחָה שְׁנִמְצָאת
מִצַּד הַשְּׂמֵאל, לֹא נִמְצָא אֵלָּא בְּזִמְן שְׁתֵּימִין נִדְּבַק
עִמוֹ. וּבְזִמְן שְׁתֵּימִין מִתְעוֹדֵר וְנִדְּבַק עִמוֹ, אִזּוֹ אוֹתָהּ
חֲדוּה מִיְמִין מִיִּטְיָבָה אֶת הַכַּעַם. וְכִשְׁהַכַּעַם שׁוֹכֵף
וְהַשְּׂמֵאל הִיא מִצַּד הַיְמִין, אִזּוֹ חֲדוּה שְׁלֵמָה כְּפֹאָה
מִהַצַּד הַזֶּה. וְכִשְׁתֵּימִין לֹא נִמְצָא, הַכַּעַם שֶׁל
הַשְּׂמֵאל רַב, וְלֹא שׁוֹכֵף וְלֹא מִיִּטְיָב וְלֹא מְשַׁמָּח,
וְאִזּוֹ אֵיכָה. אִי כֹה. כּוּם שֶׁל בְּרַכָּה מַה תִּהְיֶה עֲלֶיהָ?
שְׁתֵּי יוֹשְׁבֵת בַּשְּׂמֵאל, וְהַכַּעַם רַב וְלֹא שׁוֹכֵף. וְדֹא
מִתְעוֹדֵרִים קְנֻסוּרִים וְקִינּוֹת.

אֲבָל שִׁיר הַשִּׁירִים, וְדֹא כּוּם שֶׁל בְּרַכָּה שְׁנִתְּנָת
בְּיְמִין וְנִמְסָר בְּתוֹכוֹ, וְלִכְּן נִמְצָאִים כָּל
הָאֲחֵבָה וְכָל הַשְּׂמֵאל, וְלִכְּן כָּל דְּבָרָיו כְּפֹאָה

וְחִדּוּתָהּ, וְלֹא נִמְצָא בְּשָׂאָר כָּל הַשִּׁירִים שֶׁל הָעוֹלָם
כָּהֵן, וְלִכֵּן מֵצֵד הָאֲבוֹת הַתְּעוֹרָרָה שִׁירָה זוּ.

הַיּוֹם שֶׁהַתְּנַלְתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת, בְּאוֹתוֹ יוֹם יִרְדָּה
שְׂכִינָה לְאָרֶץ, שְׂפָתוֹב (מַלְכִים-א ח) וְלֹא יִכְלוּ
הַכֹּהֲנִים לְעַמֵּד לְשָׁרֵת וְגו'. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם כִּי
מִלֵּא כְבוֹד ה' אֶת בֵּית ה'. בְּאוֹתוֹ יוֹם מִמָּשׁ
הַתְּנַלְתָּה הַתְּשַׁבַּחַת (דף קמ"ד ע"א) הַזֹּאת, וְאָמַר אוֹתָהּ
שְׁלֵמָה בְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ.

הַתְּשַׁבַּחַת הַשִּׁירָה הַזֹּאת הִיא כְּלָל שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה.
הַכְּלָל שֶׁל כָּל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. הַכְּלָל
שֶׁל סוּד הָאֲבוֹת. הַכְּלָל שֶׁל גְּלוּת מִצְרַיִם, וּכְשִׁינְאוֹ
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְתְשַׁבַּחַת הַיָּם. הַכְּלָל שֶׁל יו"ד
אֲמִירוֹת וְקִיּוּם שֶׁל הַר סִינַי. וּכְשֶׁהֲלָכוּ יִשְׂרָאֵל
בְּמִדְבָּר, עַד שֶׁנִּכְנְסוּ לְאָרֶץ וְנִבְנְה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.
הַכְּלָל שֶׁל עֲטוּר הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן בְּאַהֲבָה
וְשִׂמְחָה. הַכְּלָל שֶׁל גְּלוּת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַמִּים
וְהַנְּאֻלָּה שֶׁלָּהֶם. הַכְּלָל שֶׁל תְּחִיַּת הַמֵּתִים, עַד לַיּוֹם
שֶׁהוּא שַׁבָּת לְה'. מַה שְׂתִּיחָה, וּמַה שְׂתִּיחָה, וּמַה

שְׁעֵתִיד לְהִיּוֹת אַחַר הַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, כְּשֶׁתְּהִיָּה שַׁבַּת
לְה', הַכֹּל נִמְצָא בְּשִׁיר הַשִּׁירִים.

וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, כֹּל מִי שֶׁמוֹצִיא פָּסוּק שֶׁל שִׁיר
הַשִּׁירִים וְאוֹמֵר אוֹתוֹ בְּבֵית הַמִּשְׁתָּה, הַתּוֹרָה
חֹנֶקֶת שֶׁק, וְעוֹלָה לְקַדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאוֹמֶרֶת
לְפָנָיו: עָשׂוּ אוֹתִי בְּנֵיךְ צְחוּק בְּבֵית הַמִּשְׁתָּה. וְדַאי
שֶׁתּוֹרָה עוֹלָה וְאוֹמֶרֶת כֵּן. וְלִכֵּן צָרִיךְ לְשַׁמֵּר
וְלְהַעֲלוֹת עֲטָרָה עַל רֹאשׁ הָאָדָם כֹּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁל
שִׁיר הַשִּׁירִים.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה הוּא בֵּין הַתּוֹבִים? - כֵּן זֶה
וְדַאי, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא שִׁיר הַתְּשַׁבְּחָתָה שֶׁל כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל שֶׁמְתַעַטְרָת לְמַעְלָה. וְלִכֵּן כָּל הַתְּשַׁבְּחוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם לֹא מַעֲלוֹת רְצוֹן לְקַדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמוֹ
הַתְּשַׁבְּחַת הַזֹּאת.

כֵּן לְמִדְּנֵנו: שִׁיר - אַחַד. הַשִּׁירִים - שְׁנַיִם. אֲשֶׁר -
הֲרִי שְׁלֹשָׁה. וְסוּד זֶה - שְׁנֵתְנָה כּוּם שֶׁל בְּרָכָה
וְנִטְלָת בֵּין יָמִין וּשְׂמָאל. וְהַכֹּל מִתְּעוֹרֵר לְמִלְךְ
שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ. וּבְזֶה עוֹלָה רְצוֹן לְמַעְלָה לְמַעְלָה

בְּסוּד הָאֵין סוּף. כָּאן נִמְצְאָת מְרַכְבָּה קְדוּשָׁה,
 שְׁהֵרֵי הָאֲבוֹת הֵם הַמְרַכְבָּה, וְדוּד הַמְלֶךְ מִתְחַבֵּר
 עִמָּם, וְהֵם אֲרַבְעָה, סוּד הַמְרַכְבָּה הַקְדוּשָׁה
 הָעֲלִיּוֹנָה (חֲכֵמָה בֵּינָה תַּפְאֲרֵת וּמְלֻכוֹת, אוֹ חֶסֶד גְּבוּרָה תַּפְאֲרֵת וּמְלֻכוֹת).
 וְלִכְן אֲרַבַּע תִּבּוֹת בַּפְּסוּק הַרְאִשׁוֹן הַזֶּה, סוּד
 הַמְרַכְבָּה הַקְדוּשָׁה הַשְּׁלֵמָה.

עוֹד סוּד זֶה, שִׁיר - זֶה סוּד שֶׁל דָּוִד הַמְלֶךְ, שֶׁהוּא
 סוּד לְעֵלוֹת בְּשִׁיר. הַשִּׁירִים - אֵלוֹ הָאֲבוֹת,
 סוּד הַמַּמְנִים הַגְּדוֹלִים, מְרַכְבָּה שְׁלֵמָה כְּרִאוּי.
 אֲשֶׁר לְשֵׁלְמָה - סוּד מִי אֲשֶׁר־כָּבַעַל הַמְרַכְבָּה
 הַשְּׁלֵמָה הַזֶּה.

וּבַפְּסוּק הַזֶּה נִמְצְאָת שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַסוּד מִן
 הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, הַסוּד שֶׁל כָּל
 הָאֱמוּנָה. וְהַכֹּל הוּא מְרַכְבָּה שְׁלֵמָה לְמִי שִׁיּוֹדַע
 וְלְמִי שֶׁלֹּא נוֹדַע, וְאֵין מִי שֶׁעוֹמֵד לְדַעַת בּוֹ. וְלִכְן
 נֵאמַר הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאַרְבַּע תִּבּוֹת, סוּד הַמְרַכְבָּה
 הַשְּׁלֵמָה מְכֹל הַצְּדָדִים. מִכָּאן וְהִלָּאָה נִמְסַר הַסוּד
 לְחַכְמִים.

וְעוֹד יֵשׁ בּוֹ סוּד פְּנִימִי, שְׁשֻׁנִינוּ, מִי שְׂרֹאָה עֲנָבִים
 בְּחֵלוֹם, אִם לְבָנִים - הֵם טוֹבִים. אִם שְׁחָרִים
 - בְּזִמְנָם טוֹבִים, שְׁלֹא בְּזִמְנָם צְרִיכִים רַחֲמִים. מֵה
 שְׁוֹנָה בְּלְבָנִים, וּמֵה שְׁוֹנָה שְׁחָרִים, וּמֵה שְׁוֹנָה
 בְּזִמְנָם, וּמֵה שְׁוֹנָה שְׁלֹא בְּזִמְנָם? וְעוֹד שְׁנִינוּ, אֲכַל
 אֶת אוֹתָם שְׁחָרִים - מִכְּטַח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן הָעוֹלָם
 תָּבֵא. לְמָה?

אֲלֹא שְׁנִינוּ, הָעֵץ שְׁחָטָא בּוֹ אָדָם הָרֵאשׁוֹן, עֲנָבִים
 הָיָה, שְׁפָתוֹב (דברים לב) עֲנַבְמוּ עֲנָבִי רוּשׁ,
 וְאֵלֶּה הֵם עֲנָבִים שְׁחָרִים, מִשּׁוֹם שִׂישׁ עֲנָבִים
 שְׁחָרִים וַיֵּשׁ עֲנָבִים לְבָנִים. הֵלְבָנִים טוֹבִים, שְׁחָרִי
 הֵם מִצַּד הַחַיִּים. שְׁחָרִים צְרִיכִים רַחֲמִים, שְׁחָרִי הֵם
 מִצַּד הַמְּוֹת. בְּזִמְנָם טוֹבִים, מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם
 שְׁבִזְמַן שְׁחֵלְבָנִים שׁוֹלְטִים, הַכֹּל מִתְּבַשֵּׂם, שְׁחָרִי
 בְּאוֹתוֹ זְמַן הַכֹּל צָרִיךְ תַּקּוּן, וְהַכֹּל הוּא יָפֵה, וְהַכֹּל
 תַּקּוּן אַחֵר, שְׁחָר וְלָבָן. וּבְזִמְנָן שְׁחֵלְבָנִים לֹא
 שׁוֹלְטִים וְנִרְאִים שְׁחָרִים, יֵשׁ לְדַעַת שְׁחָרִי בְּדִין
 הַמְּוֹת עוֹלָה, וְצָרִיךְ רַחֲמִים, שְׁחָרִי הָעֵץ שְׁבוֹ חָטָא

אדם הראשון וְגַרְם מוֹת לוֹ וְלְכָל הָעוֹלָם הוּא
רְאִיהָ.

כָּאֵן יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, וְאִם מוֹרֵי לֹא כָּאֵן - לֹא אָמַר.
שְׁנֵינוּ שְׁהָעוֹלָם הָיָה הוּא כְּמוֹ הָעוֹלָם
שְׁלִמְעֵלָה, וְהָעוֹלָם שְׁלִמְעֵלָה - כָּל מַה שְׁיֵשְׁנוּ
בְּעוֹלָם הָיָה, כִּי זֶה לְמַעְלָה. אִם הִנְחָשׁ גָּרַם מוֹת
לְאָדָם לְמַטָּה, אִזּוֹ לְמָה לְמַעְלָה? (דף קמ"ד ע"ב) אִם תֵּאמַר
(עוֹד) לְאִשָּׁה (לְמַטָּה), שְׁבִגְלֵל הִנְחָשׁ נִגְרַע הָאֹר, שְׁהָרֵי
לְפַעֲמִים הִלְבְּנָה גִוְרַעַת אֹרָה וּבְאוֹתוֹ זְמַן הוּא
מֵתָה, הַזְכֵּר לְמָה? שְׂאִם נֵאמַר שְׁהִלְבְּנָה מֵתָה
בְּעֵטִיו שֶׁל נְחָשׁ בְּגִרְיַעַת הָאֹר, הָרֵי שְׁנֵינוּ שְׁוָה לֹא
הָיָה מְשׁוּם הִנְחָשׁ, אֲלֵא שְׂאִמְרָה הִלְבְּנָה לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ'. הָרֵי לֹא מְשׁוּם הִנְחָשׁ זֶה
הָיָה. וְאִם תֵּאמַר שְׁבִעֵלָה כִּי הוּא - חַס וְחִלְיָה
שְׁגִרְיַעוֹת הִיָּתָה לְמַעְלָה.

אֲלֵא כָּל זֶה סְתָרֵי תוֹרָה, וְהִנְחָשׁ תִּקַּן בְּכָל
גִּרְיַעוֹת. בֵּא וּרְאִיהָ, וְכִי לְמַדְנֵנוּ, כָּל מַה
שְׁעֵשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, הַכָּל

הוא בסוד של זכר ונִקְבָּה, וכִּמְה דְרָגוֹת הֵן
 לְמַעְלָה מִשְׁנוֹת אֱלוֹ מֵאֱלוֹ. וּמִדְרָגָה עַד דְרָגָה סוּד
 שֶׁל אָדָם, וְאוֹתָן דְרָגוֹת שֶׁהֵן מִיַּן אַחַד, עֲשֵׂה אוֹתָן
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְיוֹקֵן שֶׁל גּוֹף אַחַד, עַד שְׁעוֹלָיִם
 בְּסוּד שֶׁל אָדָם.

וְשָׁנִינוּ, בְּיוֹם הַשְּׁנִי שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, שָׁבוּ
 נִבְרָא גֵיהֶנָּם, נַעֲשֶׂה גּוֹף אַחַד בְּסוּד שֶׁל
 אָדָם, וְהֵם אֵיבָרִים מְמַנִּים שְׁמַת־קָרְבִים לְאִישׁ
 וּמֵתִים, וְחוֹזְרִים בְּמַקְדָּם. וְזֶה מַשׁוּם שֶׁהֵם הִתְקַרְבוּ
 לְנַחֲשׁ הַזֶּה, וְהוּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִתְפַּתָּה לְתוֹךְ
 הַמַּשְׁכָּן בְּנַחֲשׁ הַזֶּה וְלָכֵן מֵת, וְהַנַּחֲשׁ גָּרַם לוֹ מָוֶת
 שֶׁהוּא הִתְקַרַּב אֵלָיו.

וּבְכָל מְקוֹם אָדָם הוּא זָכָר וְנִקְבָּה, אֲבָל אָדָם
 שֶׁהוּא קְדוּשׁ עֲלִיּוֹן, הוּא שׁוֹלֵט עַל הַכֹּל,
 זֶה הַנּוֹתֵן מְזוּן וְחַיִּים לְכֹל. וְלָכֵן בְּכֹל מְנַע אֹר
 הַנַּחֲשׁ הַקָּשָׁה. בְּשִׁטְמָא אֵת הַמַּשְׁכָּן, נִקְבָּתוֹ שֶׁל
 אוֹתוֹ אָדָם מֵתָה כְּמוֹ שְׁאֵמֶר, וְהַזָּכָר מֵת, וְעָלוּ
 בְּמַקְדָּם. וְלָכֵן הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה.

אֲכַל אֹתָם עֲנָבִים שְׁחָרִים - מִבְּטַח לוֹ שֶׁהוּא בֶן
הָעוֹלָם הַבֹּא, מִשּׁוּם שֶׁהַשְּׂמִיד וְשִׁלְטָה עַל
אוֹתוֹ מְקוּם, (וְהַעֲבֵר) וְהַתְּנַבֵּר עָלָיו וְשַׁחַק אוֹתוֹ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמָר (דְּנִיאל ז') אֲכָלָה וְשַׁחֲקָה. כִּיּוֹן שֶׁהַעֲבָרָה אוֹתָהּ
קָלָפָה קִשְׁתָּה, הִרִי קָרֵב לָעוֹלָם הַבֹּא וְאִין מִי שֶׁיִּמְחָה
בְּיָדוֹ. וְלָכֵן מִי שֶׁרוֹאֶה בַּחֲלוּמוֹ אוֹתָם עֲנָבִים
שְׁחָרִים אוֹכֵל וּמְתַדַּק, מִבְּטַח לוֹ וְכוּ'.

כְּמוֹ כֵּן לֹא הָיָה שִׁיר בְּבֵית דָּוִד עַד שֶׁהַעֲבָרוּ
אוֹתָם עֲנָבִים שְׁחָרִים וְשִׁלְטָה עֲלֵיהֶם, וְאִז
נֶאֱמָר שִׁיר הַשִּׁירִים כְּמוֹ שֶׁנֶּתְּבָאָר. וְאִפְלוּ בְּמְקוֹם
זֶה נִקְרָא עֲנָבִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (הוֹשֵׁעַ ט) בְּעֲנָבִים
בַּמִּדְבָּר וְגו', וְאֵלֶּה הֵם עֲנָבִים לְבָנִים.

שִׁירָה זוֹ הִיא מִעֲלָה עַל כָּל שְׂאֵר הַשִּׁירִים שֶׁל
הָרֵאשׁוֹנִים. כָּל הַשִּׁירִים שֶׁהָרֵאשׁוֹנִים
אָמְרוּ, לֹא עָלוּ אֵלָּא תוֹךְ הַשִּׁירִים שֶׁהַמְּלֹאכִים
הָעֲלִיּוֹנִים אָמְרוּ. וְאֵת עַל גַּב שְׁחָרֵי פִרְשׁוּתָהּ, אֲכַל
כְּתוּב שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת - שִׁיר
שֶׁהַמְּלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים אוֹמְרִים, שֶׁהֵם מַעֲלוֹת

וּדְרָגוֹת. לְמִי אוֹמְרִים? לְדוֹד. לְבִקֵּשׁ טָרַף וּמְזוּז
מִמֶּנּוּ.

עוֹד שִׁיר הַמַּעֲלוֹת - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מו) עַל
עֲלָמוֹת שִׁיר. (שיר א) עַל בֵּן עֲלָמוֹת אֲהַבּוּךָ.
לְדוֹד - בְּשִׁבִיל דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁמִּשְׁבַּח תָּמִיד
אֶת הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן.

כִּיּוֹן שָׂבָא שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, אָמַר שִׁיר שֶׁהוּא עֲלִיּוֹן
לְמַעַלָּה, שֶׁגְּדוּלֵי עוֹלָם עֲלִיּוֹנִים אוֹמְרִים
לְמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁהַשְּׁלוֹם בְּלוֹ שָׁלוֹ. כָּל הָאוֹמְרִים
שִׁירָה לֹא עוֹלִים בְּשִׁירָה זוֹ לוֹמְרִי, אֲלֵא אוֹתָהּ
שִׁירָה שֶׁאוֹמְרִים מִלְּאֲבֵי הַשָּׁרֵת. פָּרַט לְמֶלֶךְ שְׁלֵמָה
שֶׁעָלָה בְּשִׁירָה הַחַיָּא לְמַה שֶׁגְּדוּלִים עֲלִיּוֹנִים עֲמוּדֵי
עוֹלָם אוֹמְרִים. כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם בְּמִרְכָּבוֹת
תַּחְתּוֹנוֹת, וְשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ בְּמִרְכָּבוֹת עֲלִיּוֹנוֹת.

וְאִם תֹּאמַר, מִשָּׁה, שֶׁעָלָה בְּדְרָגַת נְבוֹאָה
וּבְחִיבוֹת לְקַדוּשׁ-פְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם, אוֹתָהּ שִׁירָה שֶׁאָמַר בְּמִרְכָּבוֹת תַּחְתּוֹנוֹת
הִיָּתָה וְלֹא עָלָה יוֹתֵר - בֵּא וּרְאֵה, הַשִּׁירָה שֶׁאָמַר

מִיָּשָׁה עֲלֵתָה לְמַעַלָּה וְלֹא לְמַטָּה. אֲבָל לֹא אָמַר
שִׁירָה בְּשִׁלְמָה הַמְּלֶךְה, וְלֹא הָיָה אָדָם שֶׁעָלָה בְּשִׁירָה
כְּמוֹ שִׁלְמָה.

מִיָּשָׁה עָלָה בְּתִשְׁבְּחָתוֹ לְמַעַלָּה, וְתִשְׁבְּחָתוֹ הָיְתָה
לְתֵת תִּשְׁבְּחוֹת וְהוֹדָאוֹת לַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן
שֶׁהֲצִיל אֶת יִשְׂרָאֵל וְעָשָׂה לָהֶם נִסִּים וּגְבוּרוֹת
בְּמִצְרַיִם וְעַל הַיָּם. אֲבָל דָּוִד הַמֶּלֶךְ וְשִׁלְמָה בְּנוֹ
אָמְרוּ שִׁירָה ^(דף קמ"א ע"א) בְּגִיּוֹן אַחֲרֵי. דָּוִד הִשְׁתַּדֵּל לְתַקֵּן
אֶת הָעֲלָמוֹת וּלְקַשֵּׁט אוֹתָם לְגִבְרָה, שֶׁתִּרְאֶה
הַגִּבְרָה וְעֲלְמוּתָהּ בְּיָפִי, וּלְכֹן הִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹתָם
שִׁירִים וְתִשְׁבְּחוֹת שְׂאֲצֵלָם, עַד שֶׁתַּקֵּן וְקִשֵּׁט אֶת
כָּל הָעֲלָמוֹת וְאֶת הַגִּבְרָה.

בְּיוֹן שָׂבָא שִׁלְמָה, מְצָא גִבְרָה מְקַשֶּׁטֶת
וְעֲלְמוּתָהּ בְּיָפִי, הִשְׁתַּדֵּל לְהַכְנִיסָהּ לְחֶתְנוּ,
וְהַכְּנִים הֶחֱתֵן לְחַפָּה עִם הַגִּבְרָה, וְהַכְּנִים דְּבָרֵי
אַהֲבָה בֵּינֵיהֶם כְּדֵי לְחַפְּרָם בְּאַחַד וּלְהַיּוֹת שְׁנֵיהֶם
בְּשִׁלְמוֹת אַחַת בְּחִבּוּבוֹת שִׁלְמָה. וּלְכֹן שִׁלְמָה עָלָה
בְּתִשְׁבְּחָת עֲלִיּוֹנָה עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם.

מִיֶּשֶׁה וְזוּג אֶת הַגְּבִירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה לְמִטָּה לְהִיּוֹת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּזוּוג שְׁלָם בְּתַחֲתוֹנִים. שְׁלֵמָה
 וְזוּג אֶת הַגְּבִירָה בְּזוּוג שְׁלָם לְמַעְלָה, וְהַכְּנִים אֶת
 הַחֲתָן לְחַפָּה בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן הַכְּנִים אֶת
 שְׁנֵיהֶם לְעוֹלָם הַזֶּה, וְזִמְנָם בְּשִׂמְחָה בְּבֵית הַמְּקוֹדֵשׁ
 שֶׁהוּא בְּנֵה.

וְאִם תֹּאמַר, אֵיךְ הַכְּנִים מִיֶּשֶׁה אֶת הַגְּבִירָה לְבִדָּה
 לְעוֹלָם הַזֶּה, שְׁתֵּרֵי נְרֵאָה בְּפֶרוּד? בֵּא וְרֵאָה,
 הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְזוּג אוֹתָהּ עִם מִיֶּשֶׁה בְּתַחֲלָה,
 וְהִיא הִיָּתָה כֹּלֵת מִיֶּשֶׁה, כְּמוֹ שְׁנֵת־בְּאֵר. כִּיּוֹן
 שֶׁהַזִּידוּנָה עִם מִיֶּשֶׁה, יִרְדֶּה לְעוֹלָם הַזֶּה בְּזוּוג שְׁלָם
 הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהַתַּתְּקָנָה בְּעוֹלָם הַזֶּה מֵה שְׁלֵא הִיָּתָה
 מִקֵּדָם לָזֶה, וְלְעוֹלָם לֹא הִיָּתָה בְּפֶרוּד.

אֲבָל לֹא הָיָה אָדָם בְּעוֹלָם מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא אָדָם
 שִׁיכְנִים אֶחָבָה וְחִבִּיבוֹת וְדַבְּרֵי זוּוג לְמַעְלָה
 פָּרַט לְשִׁלְמָה הַמְּלֶכֶת שֶׁתִּקַּן הַזוּוג שְׁלֵמַעְלָה
 בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן הַזִּמְיָן אוֹתָם כְּאַחַד בְּבֵית
 שְׁתִּיקוֹן לָהֶם. אֲשֶׁרֵיהֶם דָּוִד וְשִׁלְמָה כְּנוֹ שְׁתִּיקוֹנוֹ אֶת

הזיווג שְׁלֹמֶעֱלָה. מִיּוֹם שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְלַבְנָה לְכִי וְהַקְטִינִי אֶת עֲצֻמְךָ, לֹא הִזְדַּוְּגָה בְּזוּג
שָׁלֵם עִם הַשְּׁמַשׁ, פָּרַט לְכַשְׁפָּא הַמְּלִךְ שְׁלֹמָה.

שִׁיר הַשִּׁירִים - הֵרִי פָּאן חֲמִשׁ דְּרָגוֹת לְדַבֵּק
בְּעוֹלָם הַפֶּא. שִׁיר - אַחַת. הַשִּׁירִים - שְׁתֵּים. הֵרִי
שְׁלֹשׁ. אֲשֶׁר - הֵרִי אַרְבַּע. לְשֹׁלְמָה - הֵרִי חֲמִשׁ.
בְּחַמִּישֵׁי הוּא. שְׁתֵּי יוֹם הַחֲמִשִּׁים הוּא סוּד הַיּוֹבֵל.

בֹּא וּרְאֵה, אֶת הַזְיוּג הָעֲלִיּוֹן לֹא יִכַּל שְׁלֹמָה לְתַקֵּן,
אֵלָּא מִשׁוּם שֶׁנִּמְצָא זְיוּג לְמִטָּה מִקֶּדֶם לְבֵן,
וּמִיְהוּ? הַזְיוּג שֶׁל מִשָּׁה. שָׂאֵם לֹא הָיָה אִזּוֹ הַזְיוּג
הַזֶּה, לֹא הִתְתַּקֵּן הַזְיוּג שֶׁל מִעֲלָה. וְהַכֹּל הוּא בְּסוּד
עֲלִיּוֹן לְחַכְמֵי הַלֵּב.

בְּתוֹב (מלכים א-ה) וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מְשָׁל וַיְהִי
שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאֶלֶף. פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ
הַחֲבֵרִים. אֲבָל וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מְשָׁל, וַדַּאי
שֶׁעַל כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁהוּא הָיָה אוֹמֵר, הָיוּ בּוֹ
שְׁלֹשֶׁת אֲלָפֵי מְשָׁלִים, כְּמוֹ סֵפֶר שֶׁל קַהֲלֵת שֶׁהוּא
בְּסוּד עֲלִיּוֹן וְהוּא בְּדָרְךְ מְשָׁל, שְׂאִין בּוֹ פְּסוּק

שְׂאִינֹו בְּחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה וּבְדַרְךְ מִשָּׁל אֶפְלוּ הַפְּסוּק
הַקָּטָן שָׁבוּ.

שְׂכַשְׁתִּיהָ מִזֵּיעַ רַב הַמְּנוּנָא סָבָא הָרֵאשׁוֹן לַפְּסוּק
תָּוָה, (קהלת יא) שְׁמַח בְּחֹר בְּיִלְדוּתָךְ
וַיִּטְיֵבךָ לְבָבךָ בַּיָּמִי בְּחֹרֹתֶיךָ - הָיָה בּוֹכָה. וְאָמַר,
וַדְּאִי פְּסוּק זֶה נָאֵה הוּא, וְהוּא בְּדַרְךְ מִשָּׁל, וּמִי
יְכוּל לַעֲשׂוֹת דְּרָשׁ בְּמִשָּׁל זֶה?! וְאִם הוּא דְרָשׁ, אִין
בוּ דְרָשׁ אֶלְא כְּמוֹ שְׂרָאִינוּ בְּעֵינֵינוּ. וְאִם זֹו חֻכְמָה,
מִי יְכוּל לְדַעַת אוֹתָהּ?!

מִיָּד הָיָה שָׁב וְאָמַר, כְּתוּב (בראשית לז) אֵלֶּה תִּלְדוּת
יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעַ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְגו'. פְּסוּק
זֶה שֶׁל קַהֲלֵת הוּא מִשָּׁל לְחֻכְמָה שֶׁל פְּסוּק זֶה שֶׁל
הַתּוֹרָה, וְזֶה מִשָּׁל לָזֶה. שְׁמַח בְּחֹר בְּיִלְדוּתָךְ -
וְהוּא גַעַר. וַיִּטְיֵבךָ לְבָבךָ - הָיָה רָעָה אֶת אֶחָיו
בְּצֵאֵן. בַּיָּמִי בְּחֹרֹתֶיךָ - אֶת בְּנֵי בְלָחָה וְאֶת בְּנֵי
זְלָפָה נְשֵׁי אָבִיו. וְדַע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה - וַיִּבֵּא יוֹסֵף
אֶת דְּבַתָּם רָעָה. וַיִּבְיָאךָ אֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט - אֵלֶּה

תלדות יַעֲקֹב יוֹסֵף. יוֹסֵף נִכְלָל בַּיַּעֲקֹב, וְהַסּוּדוֹת
שֶׁל סִתְרֵי הַתּוֹרָה מִי יְכוּל לְדַעַת אוֹתָם!?

וְהַמָּשָׁל הַזֶּה הִתְפַּשֵּׁט לְשֵׁלֶשֶׁת אֲלָפֵי מִשְׁלֵי, ^{(דף}
וְכֻלָּם בַּמָּשָׁל הַזֶּה, בַּשָּׁעָה שִׁיוּסֵף ^{קמה ע"ב)}
נִכְלָל בַּיַּעֲקֹב, שֵׁלֶשֶׁת אֲלָפִים הֵם, בְּאַבְרָהָם יִצְחָק
וַיַּעֲקֹב, שְׁבַלָּם בַּמָּשָׁל הַזֶּה בְּסוּד הַחֲכָמָה. וְכֵאֵן
בְּמַה סוֹחֲרִים הֵם בַּמִּשְׁאֵל שֶׁל הַנְּסֻתָּה, וּבְהֵם דִּירֵי
הַמְּגֻנָּיִם שְׂאִין לָהֶם חֲשֻׁבּוֹן לְסִתְרֵי הַחֲכָמָה.

וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְף. כִּדּוּ בְּאַרְנַנּוּ, וַיְהִי שִׁירוֹ שֶׁל
מָשָׁל, וְהַכֹּל אֶחָד, בֵּין מִי שֶׁאָמַר וַיְהִי שִׁירוֹ
שֶׁל שְׁלֹמֹה, בֵּין מִי שֶׁאָמַר וַיְהִי שִׁירוֹ שֶׁל מָשָׁל.
הַכֹּל אֶחָד הוּא, וְאֵת הַכֹּל הוּא אָמַר. וַיְהִי שִׁירוֹ -
זֶה שִׁיר הַשִּׁירִים. וְכִי חֲמִשָּׁה וְאַלְף הוּא שִׁיר
הַשִּׁירִים? וְדַאי כִּדּוּ זֶה, חֲמִשָּׁה הֵם שְׁעָרִים נִפְתָּחִים
שֶׁנִּפְתָּחִים בַּמְּלֶכֶת שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ, וְהֵם חֲמִשׁ מֵאוֹת
שָׁנִים שֶׁל עֵץ הַחַיִּים. חֲמִשִּׁים שָׁנֹת הַיּוֹבֵל.

וְאַלְף - זֶהוּ עֵץ הַחַיִּים, חֶתֶן שִׁיוּצֵא מִצִּדּוֹ, וְהוּא
יֵרֵד כָּל אוֹתָם הַחֲמִשָּׁה לְהַבְיֵאֵם לַכֶּלֶת.

יוֹמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא אֵלֶּף שָׁנִים, וְזֶהוּ
הַנֶּהָר שֶׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדֶן. יוֹסֵף הַצַּדִּיק. שֶׁנִּקְרָא
צַדִּיק עַל שֵׁם הַלְּבָנָה, כְּמוֹ שֶׁהִתְנַה בָּהּ הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא. וּמִשׁוֹם כֵּן שִׁיר הַשִּׁירִים קָדַשׁ קִדְשֵׁים.

וְאֵין לָךְ פְּסוּק בְּשִׁיר הַשִּׁירִים שֶׁאֵין בוֹ סוּד שֶׁל
חֲמִשָּׁה וְאֵלֶּף וְדָאֵי. שִׁיר הַשִּׁירִים וְדָאֵי שֶׁכָּךְ
הוּא. חֲמִשׁ דְּרָגוֹת הָיוּ בְּפִסּוּק הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר.
וְאִם תֵּאמַר, הָאֵלֶּף לָמָּה לֹא נִזְכָּר כָּאֵן? וְדָאֵי
שִׁאוֹתוֹ אֵלֶּף הָיָה טְמִיר, וְהוּא טְמִיר עַד שֶׁהִתְחַבְּרָה
אִשָּׁה בְּבַעֲלָהּ. וְלִכֵּן הִשְׁתַּדַּל שְׁלֵמָה לְהַבִּיא אוֹתוֹ
אֵלֶּף לְבַלָּה, בְּפִסְתָּר שֶׁל הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה.

כִּיּוֹן שֶׁעָשָׂה קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים לְמִטָּה גְּנוּז וְטְמִיר,
וְהַכְּנִים לְשֵׁם אֵת סוּד קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים לַעֲשׂוֹת
גְּנִיזוֹת הַשְּׂמוּשׁ הַשְּׁלֵם לְמַעַלָּה וְלְמִטָּה כְּרָאוּי. קִדְשׁ
הַקְּדוּשִׁים הוּא לְמַעַלָּה, סוּד הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה
וְהַיּוֹבֵל. כְּמוֹ זֶה יוֹרְשִׁים הֶחֱתָן וְהַכֶּלֶה יִרְשֵׁת הָאָב
וְהָאִם.

וְחִזְרוּ נְחַלְתַּת הַיְרֵשָׁה בְּגִזּוֹן אַחֵר. יְרֵשֶׁת הָאָב יְרֵשָׁה
הַבֵּת בְּעֵלְיָתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וְנִקְרָא
אָף כָּךְ קִדְשׁ, חֻכְמָה. יְרֵשֶׁת הָאִם יְרֵשׁ הַבֶּן, וְנִקְרָא
קִדְשִׁים, מִשּׁוּם שֶׁנִּטְלָה אֶת כָּל אוֹתָם הַקִּדְשִׁים
הָעֲלִיּוֹנִים וְכַנְסָם אֵלָיו, וְאַחֵר כָּךְ נוֹתֵן אוֹתָם
וּמְכַנְיָם לַכֹּהֵן.

וְעַל זֶה אָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים. שִׁיר - לְקִדְשׁ. הַשִּׁירִים
- לְקִדְשִׁים, לְהִיּוֹת הַכֹּל קִדְשׁ קִדְשִׁים בְּסוּד
אֶחָד כְּמוֹ שְׂרָאוּי. אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה - הָרִי נִתְּבְּאָר,
לְמֶלֶךְ שֶׁהַשָּׁלוֹם שָׁלוֹ.

וְאִם תֵּאמַר שֶׁשֶּׁבַח זֶה הוּא שָׁלוֹ - אֵל תֵּאמַר כָּךְ,
אֵלָּא הַשֶּׁבַח עוֹלָה לְמָקוֹם עֲלִיּוֹן. אֲבָל כָּאֵן
הוּא סוּד. כְּשִׁמְתַתְּקָנִים זָכַר וְנִקְבְּהָ כְּאֶחָד תַּחַת
הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, אֵין אוֹתוֹ מֶלֶךְ מִתְעַלָּה לְמַעְלָה
וּמִתְמַלֵּא מִכָּל הַקִּדְשוֹת וּמִכָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁשׁוֹפְעוֹת
לְמַטָּה, וּמִתְמַלֵּא וּמְרִיק לְמַטָּה, וְזוֹהִי תִשׁוּבָה
הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, כְּשִׁמְתַתְּמַלֵּא קִדְשוֹת וּבְרָכוֹת וּמְרִיק
לְמַטָּה.

וְלִבֵּן הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת - שְׂוִיתֵתִיקוֹן וְיִתְמֵלֵא
 אוֹתוֹ הַמְּבֹעַ הָעֲלִיּוֹן. שְׂפִינֵן שֶׁהוּא מִתְּתִיקוֹן
 כָּרְאוּי מִמְּרֵאחֹו וּמִמְּרֵאָה שֶׁל אוֹתוֹ הַתְּתִיקוֹן,
 מִתְּתִיקוֹן הָעוֹלָם הַתְּתִיקוֹן וְעֵלְמוֹתִיהָ, וְלֹא צָרִיךְ
 לְהַתְּתִיקוֹן הָעוֹלָם הַתְּתִיקוֹן אֶלֶּא מִהַמְּרֵאָה שֶׁל
 הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, לְלִבְנָה אֵינן מְרֵאָה מִעֲצָמָה כָּלֵל,
 פָּרֵט לְבֵאֲשֶׁר מִתְּתִיקָנָת בְּשִׁמְשׁ וּמְאִירָה, וּמִמְּרֵאָה
 הַשִּׁמְשׁ וְתִיקוֹנֹו נִתְּתִיקָנָת הַלִּבְנָה וּמְאִירָה.

מֵה שְׂצָרִיכִים הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת - שְׂוִיאוֹר וְיִתְתִיקוֹן
 אוֹתוֹ מְקוֹם שְׂוִיצָא מִמְּנוֹ אוֹר. שְׂפִינֵן שֶׁאוֹתוֹ
 מְקוֹם מְתִיקוֹן מִן הַמְּרֵאָה שֶׁלוֹ, מִתְּתִיקוֹן כָּל מֵה
 שְׂלִמְטָה. וְלִבֵּן הַתְּשִׁבְחָת שְׂאֵמֵר שְׂלִמְטָה, לֹא
 הַשְּׂתִידֵל אֶלֶּא בְּשִׁבִיל הַמְּלִךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שֶׁלוֹ
 שְׂוִיתֵתִיקוֹן. כִּיּוֹן שֶׁהַתְּתִיקוֹן מִמְּרֵאחֹו, הַכֹּל הַתְּתִיקוֹן.
 וְאִם הוּא לֹא הַתְּתִיקוֹן, אֵינן תִּיקוֹן לְלִבְנָה לְעוֹלָמִים,
 וּמִשׁוֹם כֶּךָ אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה. שְׂוִיתֵתִיקוֹן וְיִתְמֵלֵא כָּרְאוּי
 כָּרְאוּשׁוֹנָה, כְּמוֹ שְׂנִתְּתִיקָר. (דף קמו ע"א)

(שמות כה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ וְגו',
 סוד הסודות לְיִדְעֵי הַחֲכָמָה. כְּשֶׁעָלָה בְּרָצוֹן
 סֵתֵר כָּל הַסִּתְרִים לַעֲשׂוֹת כְּבוֹד לְכְבוֹדוֹ, הַשֵּׁיב
 רוּחַ מִנְקֵדָה עֲלֵיוֹנָה שְׂשׂוּפַעַת מְלִמְעָלָה לְמַטָּה,
 וְשָׁם תִּקְוֵנוּ לְהִתְיַשֵּׁב בְּעוֹלָם תְּהֵא. לָמָּה? בְּשִׁבִיל
 שְׂאֵם לֹא יִהְיֶה עֶקֶר וְשָׂרֵשׁ בְּעוֹלָם תְּהֵא, לֹא
 יִהְיֶה כְּלִי לְהוֹרִיק בְּעוֹלָם תְּהֵא כָּלָל. וְאִם לֹא
 יִרִיק לְעוֹלָם תְּהֵא, מִיָּד נֶאֱבָד וְלֹא יָכוֹל לְעִמּוֹד
 אֶפְלוּ רָנַע אֶחָד. אֲבָל מִשׁוֹם שְׂתִקְוֵנוּ הוּא מִן
 הָעוֹלָם תְּהֵא, מִתְּמִילָא מִצָּד אֶחָד לְהוֹרִיק לְעוֹלָם
 תְּהֵא, וּמִצָּד אֶחָד לְהוֹרִיק לְמִלְאָכִים הָעֲלִיּוֹנִים.
 וְהַכֹּל נִזְוֵנוּ מִמֶּנּוּ כְּאֶחָד.

שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּוֹן שֶׁל הָרוּחַ תְּהֵא - רוּחוֹת הַצְּדִיקִים
 בְּעוֹלָם תְּהֵא. רוּחַ זֶה נִשְׁלָמָה בְּזִמְן שְׂחֲנוּד
 וַיִּרַד וּמִתְּלֵאל הָיָו בְּעוֹלָם, וּכְשֶׁהִתְרַבּוּ הָרָשָׁעִים
 בְּעוֹלָם זָוָה הַשְׁלֵמוֹת הַהֵיא מִמֶּנּוּ. אֶחָד שְׂאֶבְדּוּ -
 כָּא נַח וְהַשְׁלִים אוֹתוֹ. כָּא דוֹר הַפְּלָגָה וְהִזִּיז אוֹתָהּ
 שְׁלֵמוֹת מִמֶּנּוּ - כָּא אֶבְרָהִם וְהַשְׁלִים אוֹתוֹ. כָּא
 אֲנָשֵׁי סְדוֹם וְהִזִּיזוּ אוֹתוֹ - כָּא יִצְחָק וְהַשְׁלִים אוֹתוֹ.

בָּאוּ פְּלִשְׁתִּים וְרָשָׁעֵי הַדֹּר וְהִזְיוּ אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ - בָּא
יַעֲקֹב וּבָנָיו, הַמִּטָּה הַשְּׁלֵמָה, וְהַשְּׁלִימוֹ אוֹתוֹ.

יֵצְאוּ מִהָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה וְיָרְדוּ לְמִצְרַיִם, וּבְשִׁבְלֵם
הַתַּעֲבֹבָה שָׁם. וּבְשׁוֹם שְׁחֹזְרוּ שָׁם יִשְׂרָאֵל
לְמַעֲשֵׂי הַמִּצְרַיִם, נִבְנְעָה וְזוּהָ אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת מִמֶּנּוּ,
עַד שְׂיֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם וּבָאוּ לַעֲשׂוֹת מִשְׁכָּן. אָמַר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְצוֹנִי לְדוֹר בֵּינֵיכֶם, אֲבָל לֹא
יָכוֹל עַד שֶׁתִּתְקַנּוּ אוֹתָהּ רוּחַ שְׁלֵי שֶׁתִּשְׁרָה
בֵּינֵיכֶם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְעָשׂוֹ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי
בְּתוֹכֶם. וְזֶהוּ סוֹד הַכֶּתוּב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. אָמַר
מֹשֶׁה לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: מִי יָכוֹל לְקַחַת אוֹתָהּ
וְלַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ? אָמַר לוֹ: מֹשֶׁה, לֹא כִּמוֹ שֶׁאַתָּה
חוֹשֵׁב, אֲלֵא - מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ וְגו',
מֵאוֹתוֹ רְצוֹן וְרוּחַ שְׁלֵמָה תִּקְחוּ אוֹתָהּ וְתִשְׁלִימוּ
אוֹתָהּ.

בְּשִׁבְאָ שְׁלֵמָה, תִּתְקַן אוֹתָהּ רוּחַ בְּשְׁלֵמוֹת
שְׁלֵמָה, שְׁחֵרֵי מִיּוֹם שֶׁנִּשְׁלְמָה לְמִטָּה
בֵּימֵי מֹשֶׁה לֹא הוֹסְרָה אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת מִמֶּנּוּ. (עַד שְׁבָא

שְׁלֹמֹה) כִּיּוֹן שָׁבָא שְׁלֹמֹה, הַשְׁתַּדֵּל לְהַשְׁלִימוֹ לְמַעַלָּה, וְהִתְחִיל לְתַקֵּן אֶת מְרֵאָה הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לְהִתְתַּקֵּן מֵאוֹתוֹ מְרֵאָה שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְזֶהוּ אֲשֶׁר לְשֹׁלֹמֹה.

השלמה מההשמטות (סימן ג) מספר הבהיר

יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדַרְשׁ, מֵהוּ שְׁכַתּוֹב (שמות כה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה? כִּךְ אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אוֹתָהּ תְרוּמָה תָּרִימוּ אוֹתָהּ בְּתַפְלוּתֵיכֶם, וּמִי הוּא אוֹתוֹ שְׁנָדְבוּ לָבוֹ לְהַמְשִׁיךְ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה - בְּבִדּוּהוּ, כִּי בּוֹ אֲנִי שֹׁמֵחַ שִׂידִיעַ שָׁמַי, וּמִמֶּנּוּ רָאוּי לְקַחַת אֶת תְּרוּמָתִי, שְׁנֵאמַר (שם) מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי, מֵאוֹתוֹ הַמִּתְנַדֵּב. שְׁאֵמַר רַבִּי רְחִימָא, צְדִיקִים וְחַסִּידִים שְׁבִישְׂרָאֵל שְׁמֵרִימִין אוֹתִי עַל כָּל הָעוֹלָם בְּזִכְיוֹתֵיהֶן וּמֵהֶם מִתְפָּרְנִים הֲל"ב, וְהֵלֵב מִפְּרָנְסוֹ.

וְכָל הַצּוּרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַמְּמַנּוֹת עַל הָאֲמוֹת, וַיִּשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים נְטִלוּ מִגּוֹף הָאֵילָן וּמִלָּבוֹ. מֵה לֵב הָדָר, פְּרִי הַגּוֹף - אֵף יִשְׂרָאֵל נְטִלוּ עֵץ

הָדָר. מָה אֵילָן תָּמָר, עֲנַפֵּי סְבִיבֵי וְלוּלָבוּ בְּאִמְצַע
 - אֵף יִשְׂרָאֵל נָטְלוּ גֹוֹף הָאֵילָן הַזֶּה, שֶׁהוּא לְבוּ.
 וּבְנֵגֶד הַגֹּוֹף הוּא חוּט הַשְּׂדֵרָה בְּאָדָם, שֶׁהוּא עֶקֶר
 הַגֹּוֹף, לָמָּה לוּלָב זֶה כָּתוּב לוֹ לֵב - אֵף הַלֵּב מְסוּר
 ל"ו. וְמָה ל"ב זֶה שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת חֲכָמָה
 בוּ - אֵף בְּכָל נְתִיב מֵהֶם צוּרָה שׁוֹמֵרֵת, שְׁנַאֲמַר
 (בראשית ג) לְשָׁמֵר אֶת דְּרֹךְ עֵץ הַחַיִּים.

וְמָהוּ (ש) וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְנֹן עֵדֶן? וַיִּשְׁכַּן בְּאוֹתָן
 נְתִיבוֹת שְׁקָדְמוֹ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא לְנֹן
 וְשְׁקָדָם לְכְרוּבִים, שְׁכָתוּב (ש) וְאֵת הַכְּרֻבִים.
 וְשְׁקָדָם לְלֶחֶט, שְׁכָתוּב (ש) אֶת לֶחֶט הַחֶרֶב. וְהָרִי
 כָּתוּב שָׁמַיִם וְאֵשׁ קָדְמוֹ, שְׁכָתוּב (ש א) יְהִי רָקִיעַ
 בְּתוֹךְ הַשָּׁמַיִם. וְכָתוּב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרָקִיעַ שָׁמַיִם.
 וּמִנֵּיִן לָנוּ שְׁשָׁמַיִם הָיוּ אֵשׁ? שְׁכָתוּב (דברים ד) כִּי ה'
 אֱלֹהֵינוּ אֵשׁ אֲכֹלָה הוּא.

וּמִנֵּיִן לָנוּ שְׁשָׁמַיִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? שְׁכָתוּב
 (מלכים א ח) וְאֶתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. הָאֵם
 שְׁלֹמֹה מִתְפַּלֵּל אֶל הַשָּׁמַיִם שִׁישְׁמְעוּ תִפְלֵתוֹ? אֵלָּא

שְׁנִקְרָא שְׁמָם עַל שְׁמוֹ, שְׁכַתּוּב (מלכים-א ה) הַשָּׁמַיִם
 וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלָפוּדָה. הִרִי שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְהִרִי אֵשׁ. וְאָמַרְתָּ קְדָם? אֵלָּא אָמַר,
 בְּחָם קְדָם שֶׁל אוֹתָן הַצּוּרוֹת שֶׁל הַמָּקוֹם הַהוּא.
 וּמָהוּ כְחָם? כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שמואל-א ב) אֵינן קְדוּשׁ כִּי
 כִּי אֵינן בְּלִתְיָד וְאֵינן צוּר כַּאֲלֵהֵינוּ.

יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדַרְשׁ, מָהוּ הַלּוּלָב שְׁאֵנּוּ
 אוֹמְרִים? אֵלָּא לוֹ מָסַר הַלֵּב. וְהִיאָדָה? אָמַר
 לוֹ, שְׁלֹשָׁה שָׁרִים הֵם, ת"ל"י וְנִלְגַל וְל"ב, וְלִכְל אֶחָד
 וְאֶחָד שְׁנַיִם עֶשֶׂר. חֲזְרוּ הַשְּׁלֹשָׁה מִנֵּינ ל"ו, וּבְחָם
 נִתְקַיָּם הָעוֹלָם, שְׁכַתּוּב (משלי כה) וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם.
 שְׁנֵינּוּ, עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד לְרַקִּיעַ וְצַדִּיק
 שְׁמוֹ, עַל שֵׁם הַצַּדִּיקִים, וְנִתְגַּבַּר. וְאִם לֹא -
 מִתְחַלֵּשׁ, וְהוּא סוּבֵל כָּל הָעוֹלָם, שְׁכַתּוּב וְצַדִּיק
 יִסוּד עוֹלָם. וְאִם חֲלָשׁ, לֹא יוּכַל לְהִתְקַיָּם הָעוֹלָם.
 הַלְּבָד אֶפְלוּ אֵינן בְּעוֹלָם אֵלָּא צַדִּיק אֶחָד, מִעֲמִיד
 אֶת הָעוֹלָם. לְפִיכָד קָחוּ תְרוּמָתִי מִמֶּנּוּ תְחִלָּה,
 וְאַחֲרָיו זֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאַתֶּם, מֵאֵת
 הַנְּשֹׂאָר. וּמָהוּ וְהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֵׁת?

דָּבָר אַחֵר וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה - וַיִּקְחוּ לִי לְקֹדֶשׁ
 תְּרוּמָה, שֶׁהִיא יו"ד, וְהִיא עֲשִׂירֵי. וּמִנֵּינן לָנוּ
 שֶׁעֲשִׂירֵי קֹדֶשׁ? שְׁפָתוֹב (ויקרא כו) הָעֲשִׂירֵי יִהְיֶה קֹדֶשׁ,
 לְקֹדֶשׁ. וּמֵהוּ קֹדֶשׁ? שְׁפָתוֹב (יחזקאל מד) וַיֵּרְאֵשִׁית כָּל
 בְּבוּרֵי כָל וְכָל תְּרוּמַת כָּל מִכָּל תְּרוּמוֹתֵיכֶם,
 שְׁפָתוֹב (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכֻמָּה יֵרְאֵת ה', אִין
 חֲכֻמָּה אֵלָא יֵרְאֵת הַשָּׁם. (עד כאן מההשמטות)

וְזֹאת הַתְּרוּמָה - הָרִי נֶאֱמַר, שֶׁכְּשֶׁהִתְנַלְתָּ הַקֹּדֶשׁ
 בָּרוּךְ הוּא עַל הַר סִינִי, כְּשֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה
 לְיִשְׂרָאֵל בְּעֶשֶׂר אֲמִירוֹת, כָּל אֲמִירָה וְאֲמִירָה
 עֲשֶׂתָה קוֹל, וְאוֹתוֹ קוֹל נִחְלַק לְשִׁבְעִים קוֹלוֹת,
 וּכְלָם הָיוּ מְאִירִים וְנוֹצְצִים לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל, וְהָיוּ
 רוֹאִים עֵינַי בְּעֵינַי אֶת זֵיו כְּבוֹדוֹ. וְהוּא שְׁפָתוֹב (שמות כ)
 וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֶת. רוֹאִים וְדֹאִי.

וְאוֹתוֹ קוֹל תָּהָה מִתְּרָה בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 וְאוֹמֵר לָהֶם: תִּקְבְּלֵ אֹתִי עֲלֶיךָ בְּכַף וְכַף
 מִצּוֹת שְׁפַתוֹרָה? וְאָמְרוּ בֵּן. תָּזַר לוֹ עַל רֵאשׁוֹ
 וְהִתְנַלְתָּ עֲלָיו, וְהָיָה מִתְּרָה בּוֹ וְאוֹמֵר לוֹ: תִּקְבְּלֵ

אותי עלִיךְ בְּכַף עֲנָשִׁים שְׁבִתוּרָה? וְהִיָּה אוֹמֵר בֶּן.
אֲחֵר כֶּף חֲזַר אוֹתוֹ הַקּוֹל וְנָשַׁק אוֹתוֹ בְּפִיו. וְהוּ
שְׁבִתוּב (שיר א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ.

וְאִז כָּל מַה שֶּׁהָיוּ רוֹאִים יִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ זְמַן, הָיוּ
רוֹאִים בְּתוֹךְ אֹר אֶחָד שֶׁקִּבֵּל כָּל אוֹתָם
הָאוֹרוֹת הָאֲחֵרִים, וְהָיוּ מִשְׁתַּוְּקִים לְרֵאוֹת. אָמַר
לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אוֹתוֹ הָאֹר שְׂרָאִיתֶם בְּהַר
סִינִי שֶׁקִּבֵּל כָּל אוֹתָם גּוֹנֵי הָאוֹרוֹת וְתִשׁוּקֶתְכֶם
עָלָיו, תִּקְבְּלוּ אוֹתָהּ וְתִקְחוּ אוֹתָהּ אֵלֵיכֶם, וְאוֹתָם
גּוֹנִים שֶׁהֵיָא מִקְבָּלָת, אֵלֶּה הֵם זָהָב וְכֶסֶף וְנִחְשָׁת
וְגו'.

דָּבָר אֲחֵר יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ - מָה רָאָה
שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ שֶׁהַכֹּהֲנִים דִּבְרֵי אֶהְבָּה בֵּין
הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְרֵאשִׁית הַתְּשׁוּבָת
שֶׁל הָאֶהְבָּה שֶׁהַכֹּהֲנִים בִּינִיהֶם הוּא יִשְׁקֵנִי? אֵלֶּה
הָרֵי פְרִשׁוּהָ וְכֶף הוּא, שְׂאִין אֶהְבָּה שֶׁל דְּבָקוֹת רוּחַ
בְּרוּחַ פָּרֻט לְנִשְׁיָקָה, וְנִשְׁיָקָה הִיא בַּפֶּה,
שֶׁהֵיָא מִבּוֹעַ שֶׁל הָרוּחַ וְהַמּוֹצֵא שָׁלוֹ. וְכִשְׁנוֹשְׁקִים

וְהָ לְזוֹת, נְדַבְקוֹת הָרוּחוֹת אֵלֶּה בְּאֵלֶּה וְנִהְיִים אֶחָד,
וְאִזּוֹ זוֹהִי אֶהְבֶּה אֶחֶת.

בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא הִרְאִישׁוֹן הָיָה אוֹמֵר
עַל הַפְּסוּק הַזֶּה, נִשְׁיָקָה שֶׁל אֶהְבֶּה
מִתְפַּשְׁטָת לְאַרְבַּע רוּחוֹת, וְאַרְבַּע רוּחוֹת נְדַבְקוֹת
בְּאֶחָד, וְהֵן בְּתוֹךְ סוּד הָאֱמוּנָה, וְעוֹלוֹת בְּאַרְבַּע
אוֹתוֹת. וְאוֹתָן הָאוֹתוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ תְּלוּיִים
בָּהֶם, וְעֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים תְּלוּיִים בָּהֶם, וְתִשְׁבַּחַת
שִׁיר הַשִּׁירִים תְּלוּיָה בָּהֶם. וּמָה הוּא? אֶהְבֶּ"ה. וְהֵן
מְרַבֶּה עֲלִיּוֹנָה. וְהֵם חֲכֵרוֹת וְדַבְקוֹת וְשִׁלְמוֹת
הַכֹּל.

אֵלֵינוּ הָאוֹתוֹת הֵן אַרְבַּע רוּחוֹת, וְהֵן רוּחוֹת שֶׁל
אֶהְבֶּה וְשִׁמְחָה שֶׁל כָּל אִיבְרֵי הַגּוֹף כְּלִי עֶצֶב
כָּלֵל. אַרְבַּע רוּחוֹת הֵן בְּנִשְׁיָקָה, כָּל אֶחָת וְאֶחָת
כְּלוּלָה בַּחֲבֵרְתָּהּ. וּכְשֶׁהָרוּחַ הַזֶּה כְּלוּלָה בְּאֶחָדָתָהּ,
וְאוֹתָהּ אֶחָדָת כְּלוּלָה בָּזוֹת, נַעֲשׂוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת
בְּאֶחָת, וְאִזּוֹ מִתְחַבְּרוֹת בְּדַבְקוֹת אֶחָת, וְהֵן אַרְבַּע
בְּשִׁלְמוֹת, וְנוֹבְעוֹת זוֹ מִזּוֹ וְנִבְלָלוֹת זוֹ בְּזוֹ.

וּבְשִׁמְתֵי פְשִׁטוֹת (ובשנפדרות), נַעֲשֶׂה מֵאוֹתָן אַרְבַּע

רוחות פְּרִי אֶחָד, וְהוּא רוּחַ

אֶחָת הַכְּלוּלָה מֵאַרְבַּע רוּחוֹת, וְזֶה עוֹלָה וּבֹקֵעַ

רְקִיעִים, עַד שְׁעוֹלָה וְיוֹשֵׁב אֵצֶל הַיָּבֵל אֶחָד שֶׁנִּקְרָא

הַיָּבֵל הָאֶחָדָה, וְהוּא הַהַיָּבֵל שֶׁכָּל אֶחָדָה תְּלוּיָה

בּוֹ. וְאוֹתָהּ רוּחַ כָּךְ נִקְרָאת - אֶחָדָה, וּבְשִׁרוּחַ זֶה

עוֹלָה, מִתְעוֹרֶרֶת לְאוֹתוֹ הַיָּבֵל לְהַתְחַבֵּר לְמַעְלָה.

אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הֵן אֵצֶל אַרְבַּע רוּחוֹת, וְהֵן אֶחָדָה,

וְהַפְּרִי שֶׁלָּהֶן אֶחָדָה. כְּשִׁמְתֵי חֲבֵרוֹת זֶה כְּזֶה,

מִיָּד מִתְעוֹרֵר זֶה כְּזֶה וְזֶה כְּזֶה וְזֶה כְּזֶה. א'. מִיָּד

יוֹצֵא ה' וּמִתְחַבֵּר בְּא', נִדְבָק בְּדִבְקוֹת פְּאֶחָדָה.

וְנַעֲשׂוֹת (וּמִתְעוֹרֶרֶת) שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת, ב' ה',

וְנִבְלָלוֹת רוּחוֹת בְּרוּחוֹת בְּדִבְקוֹת שֶׁל אֶחָדָה,

וּפּוֹרְחוֹת מֵהֵן הָאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ בְּאוֹתָהּ רוּחַ שְׁעוֹלָה,

וּמִתְעוֹרֶרֶת בּוֹ כְּרֵאוֹי.

כִּיּוֹן שְׁהוֹלְכֵת וְעוֹלָה אוֹתָהּ אֶחָדָה שְׁלֵמָה, כְּלוּלָה

בְּכָל אוֹתָן אַרְבַּע רוּחוֹת, פּוֹנֵשֶׁת בְּמִמְנָה

אֶחָד עֲלִיוֹן גָּדוֹל שְׁמִמְנָה עַל אֶלְפָּה וְתִשְׁעַ מֵאוֹת

וְתִשְׁעִים רְקִיעִים, וְהוּא מְמַנֶּה עַל הַשָּׁפַע שֶׁל
 שְׁלֹשָׁה עָשָׂר נְהָרוֹת אֲפָרֶסְמוֹן וְהַשָּׁפַע מְסוּד שֶׁל
 הַטַּל הָעֲלִיּוֹן, וְאוֹתוֹ הַשָּׁפַע נִקְרָא מִים רַבִּים. כִּיּוֹן
 שְׁפוּגֵשׁ לְאוֹתוֹ גְּדוֹל הַמַּחְנוֹת עוֹמֵד אֲצִלוֹ, וְלֹא
 יְכוּל לְעֵקֵב אוֹתוֹ, וְעוֹבֵר בָּהֶם עַד שֶׁנִּכְנָס לְהִיכַל
 הָאֱהָבָה.

וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה בְּסִיּוֹם שְׁבַחֹו, מִים רַבִּים לֹא
 יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה. מִים רַבִּים - אֵלוֹ
 מִים עֲלִיּוֹן שְׁשׁוּפְעִים תוֹף (מַתּוֹף) הַטַּל הָעֲלִיּוֹן.
 וְנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטַפּוּהָ - אֵלֶּה הֵם נְהָרוֹת אֲפָרֶסְמוֹן
 וְהַשָּׁפַע שְׁלֹשָׁה עָשָׂר. אוֹתוֹ מְמַנֶּה הוּא מִלְּאֹף
 שְׁלִיחַ מִלְּפָנֵי ה', וְזֶהוּ גְּדוֹל הַמַּחְנוֹת שֶׁקוֹשֵׁר
 בְּתָרִים לְרַבּוֹנוֹ, סוּד שֶׁל אֲבֹתָרִיא"ל, מְעַטֵּר
 הַעֲטָרוֹת לְרַבּוֹנוֹ בְּשֵׁם מְגֻלָּף מְחַקֵּק, יְהוּזָה יְהוּ
 צְבָאוֹת.

כִּיּוֹן שֶׁנִּכְנָס לְהִיכַל (שְׁהוּלָף וְעוֹלָה אוֹתָהּ) הָאֱהָבָה,
 מִתְעוֹרְרֵת אֱהָבָה שֶׁל נְשִׁיקוֹת עֲלִיּוֹנוֹת,
 שְׁפָתוֹב (כְּרֵאשִׁית כַּט) וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל, לְהִיּוֹת

נְשִׁיקוֹת שֶׁל אֶהְבֶּה עֲלֵיזָנָה כְּרֵאוּי. וְאוֹתָן נְשִׁיקוֹת
 רֵאשִׁית הַהֲתַעוֹרְרוֹת שֶׁל כָּל אֶהְבֶּה, וְהַתְּדַבְּקוֹת
 וְקֶשֶׁר שְׁלֹמֵעֵלָה. וּמִשׁוֹם כֵּן רֵאשִׁית הַתְּשׁוּבָה שֶׁל
 שִׁירָה זוֹ הוּא יִשְׁקֵנִי.

מִי יִשְׁקֵנִי? אוֹתוֹ הַנְּסֻתָר הַתּוֹךְ הַסֵּתֵר הָעֲלִיזוֹן. וְאִם
 הַתֵּאֲמֵר שֶׁנְּסֻתָר כָּל הַנְּסֻתָרִים בּוֹ תְּלוּיּוֹת
 הַנְּשִׁיקוֹת וְנוֹשֵׁק לְמִטָּה - בֹּא וּרְאֵה, נְסֻתָר כָּל
 הַנְּסֻתָרִים אֵין מִי שֶׁמְכִיר אוֹתוֹ, וְהוּא גִלָּה מִמֶּנּוּ
 אֶחָד בְּדָבָר וְנְסֻתָר שְׁלֵא הַתְּנַלָּה, רַק בְּשִׁבִיל
 אֶחָד בְּדָבָר שֶׁהַתְּפִשֵׁט מִתּוֹכוֹ, וְהוּא אֶחָד שֶׁמֵּאִיר
 לְכָל, וְזוֹ הַהֲתַעוֹרְרוֹת שֶׁל כָּל הַסּוּדוֹת הָעֲלִיזוֹנִים.
 וְהוּא נְסֻתָר. לְפַעְמִים נְסֻתָר, לְפַעְמִים גְּלוּי, וְאִף
 עַל גַּב שְׁלֵא הַתְּנַלָּה כָּלֵל. וְהַהֲתַעוֹרְרוֹת הָעֲלִיָּה שֶׁל
 הַנְּשִׁיקוֹת תְּלוּיִים בּוֹ. וּמִתּוֹךְ שֶׁהוּא נְסֻתָר, רֵאשִׁית
 הַתְּשׁוּבָה הִיא בְּדֶרֶךְ נְסֻתָר.

וְאִם בּוֹ תְּלוּיִים, מָה רוֹצֵה יַעֲקֹב כָּאֵן, שֶׁחֲרֵי בּוֹ
 תְּלוּיּוֹת הַנְּשִׁיקוֹת? אֵלָּא וַדַּאי כֵּן הוּא.
 יִשְׁקֵנִי, אוֹתוֹ הַנְּסֻתָר לְמַעְלָה. וּבִמָּה?

בְּאוֹתָהּ הַמְרַכְבֶּה (מְנוּרָה) הָעֲלִיזָה שָׁכַל הַגְּזָנִים
 הַלְוִיִּים וּמֵת־חֲבָרִים בָּהּ. וְזָהוּ יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁאִמְרָנוּ,
 וְדַבְּקוֹת לְהַדְבִּק בַּמֶּלֶךְ בִּבְנֵי שְׁלֹוֹ הוּא. וְעַל זֶה כָּתוּב
 מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ.

כִּי טוֹבִים דוֹדִיךָ, חֲזַר לִשְׁמֹשׁ שְׂמֵאִיר לְלִבְנָה מִתּוֹךְ
 הָאֵזֶר שֶׁל אוֹתָן מְנוֹרוֹת עֲלִיזוֹת, וְהוּא נוֹטֵל
 אֶת הָאֵזֶר שֶׁל כָּלָם וּמֵאִיר לְלִבְנָה. וְאוֹתָם גֵּרוֹת
 (נְשִׁיקוֹת) עֲלִיזוֹנִים, וְהוּא נוֹטֵל הָאֵזֶר שֶׁל כָּלָם וּמֵאִיר
 לְלִבְנָה. וְאוֹתָם הַגֵּרוֹת שְׂמֵזֻדוֹנִים בּוֹ, מֵאִיזָה מְקוֹם
 מְאִירִים? חֲזַר וְאָמַר מִיֵּין, מֵאוֹתוֹ יֵין הַמְּשֻׁמֵּר,
 מֵאוֹתוֹ יֵין שֶׁהוּא שְׂמֵחַת כָּל הַשְּׂמֵחוֹת. וּמִיָּהוּ אוֹתוֹ
 חֵיִן שְׂנוֹתָן חַיִּים וְשְׂמֵחָה לְכָל? זֶה אֱלֹהִים חַיִּים,
 יֵין שְׂנוֹתָן חַיִּים וְחֲדוּהָ לְכָל.

עוֹד מִיֵּין - מֵאוֹתוֹ שֵׁם שְׂנֵקְרָא יְהו"ה. זֶהוּ יֵין שֶׁל
 שְׂמֵחָה, שֶׁל אֶהְבֶּה, שֶׁל רַחֲמִים, וּמִזֶּה כָּלָם
 מְאִירִים וְשְׂמֵחִים. כָּאוֹ הַחֲבָרִים וְנִשְׁקוּהוּ בְּרֵאשׁוֹ.

(בְּשִׁתְּנֵי עוֹלָם רַבִּי שְׂמֵעוֹן, סִדְרוֹ הַדְּבָרִים לְפָנָיו).

בְּכַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, יִדְעָתִי וְדַאי שְׁרוּחַ קְדוּשָׁה
 עֲלִיוָנָה מְכַשְׁפֶּשֶׁת (מְנַנְנֶצֶת) בָּכֶם. אֲשֶׁרֵי הַדּוֹר
 הַזֶּה, שְׁתָּרִי לֹא יִתְּיָה בְּדוֹר הַזֶּה עַד שְׁיִבֹא מֶלֶךְ
 הַמָּשִׁיחַ, שְׁתָּרִי הַתּוֹרָה חוֹזֶרֶת לְיִשְׁנָה. אֲשֶׁרֵי
 הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתָּם. רַבִּי אֶלְעָזָר
 אָמַר, פָּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ, וְסוּדוֹת שְׁלוֹ הָרִי
 נֶאֱמָרוּ. אֲבָל (פְּשָׁט) סוּד הַכֶּתוּב כֶּךָ לְמַדְנֵנו,
 וְהַפָּסוּקִים קָשִׁים, שְׂאֵם הֵם בְּסוּד שְׁלֵמָה - קָשִׁים
 זֶה עַל זֶה, וְאֵם הֵם בְּסוּד שְׁלֵמָה - אֵינָם בְּאֹר.
 (אֵלֶּא כֶּךָ הוּא) דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה -
 יָבֵה. תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי - קָשָׁה. וְזֹאת הַתְּרוּמָה
 אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתָּם - קָשָׁה, וְזֶה (וְדַאי) הַכֹּל, מַעֲלָה
 וּמִטָּה בְּאַחַד.

אֵלֶּא כֶּךָ הוּא: וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה - מִי? בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל. מֵאֵת כָּל אִישׁ - אֵלֶּה מְלֹאכִים
 עֲלִיוָנִים לְמַעֲלָה, מְשׁוּם שְׁעֲלִיָּהֶם הִיא תְרוּמָה,
 תְּרָמָה שְׂחָם מְרִימִים אוֹתָהּ תְּמִיד לְמֶלֶךְ הַעֲלִיּוֹן,

שְׁתַּרְי הֵם מֵעַלִּים אוֹתָהּ תָּמִיד לְמַלְךְ הָעֶלְיוֹן.
 וּכְשֵׁי־שְׂרָאֵל צַדִּיקִים, הֵם לוֹקְחִים אוֹתָהּ מֵהֶם
 וּמִוְרִידִים אוֹתָהּ לְמִטָּה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב מֵאֵת כָּל אִישׁ
 אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ. וּמִי הֵם? אוֹתָם הָאֲרַבְּעָה שְׁתַּרְימוּ
 אוֹתָהּ לְמַעְלָה, שְׂאוֹתוֹ לֵב הַתְּרַצָּה בָּהֶם. וְאוֹתָהּ
 תְּרוּמָה הִיא זְקוּפָה עֲלֵיהֶם.

וְאֵף עַל גַּב שֶׁהִיא עוֹמְדַת עֲלֵיהֶם וּמִנְחַת עַל
 גַּבֵּיהֶם - תִּקְחוּ, תִּקְחוּ אוֹתָהּ מֵהֶם לְהוֹרִידָהּ
 לְמִטָּה. וּבַמָּה? בְּזִמְן הַזֶּה - בְּאוֹתָם מַעֲשִׂים
 בְּשָׂרִים, בְּתַפְלוֹת וּבְבִקְשׁוֹת, לַעֲשׂוֹת מַצּוֹת
 הַתּוֹרָה. בְּאוֹתוֹ זִמְן - בְּאוֹתָם גְּנוּנִים הַנִּרְאִים לְמִטָּה
 כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה, בְּאוֹתָן עֲבוֹדוֹת (אֲחֵרוֹת). וְאוֹתָם גְּנוּנִים
 מוֹשְׁכִים לְמִטָּה אוֹתָהּ הַתְּרוּמָה, וּמִנְצָחִים הַגְּנוּנִים
 שְׁלִמְטָה אֵת אוֹתָם הַגְּנוּנִים שְׁלִמְעָלָה, וּמוֹשְׁכִים
 אוֹתָם הַגְּנוּנִים הִלְלוּ לְגְנוּנִים עֲלִיוֹנִים, וְנִכְנְסִים אֵלָיו
 בְּאֵלָיו, וְנַעֲשִׂים אֵלָיו גּוֹף לְאֵלָיו, וְעַל זֶה כָּתוּב תִּקְחוּ
 מֵאֹתָם.

וְהָב שְׁנֵכֶלֶל בְּגַבְרִיאֵל, וְהָב לְמַעְלָה, גַּבְרִיאֵל נוֹטֵל
 אוֹתוֹ לְמַטָּה. וְשִׁבְעָה מִיְּנֵי וְהָב גַּבְרִידִים לְמַטָּה
 מְוָה. וְכֶסֶף לְמַעְלָה, וְנִכְלָל בְּמִיכָאֵל לְמַטָּה, וְשׁוֹרָה
 זֶה עַל זֶה. וְנִחַשְׁתָּ לְמַעְלָה, וְיִוצְאָה מְוָהָב, מְשׁוּם
 שְׁוָהָב וְאֵשׁ עוֹמְדִים בְּסוּד אֶחָד וְהוֹלְכִים, אֵשׁ
 מוֹצִיאָה נְחֹשֶׁת. וּמִכַּח וְחֵתֶקֶף תְּוָה מְתַפְזָרִים
 נְחֹשִׁים שָׂרְפִים שְׁיִוצְאִים מֵאֵשׁ, וְלִכֵּן נְחֹשֶׁת אֲדָמָה
 כָּאֵשׁ וְנִכְלָלֶת בְּאוּרִיא"ל, וְנִעֲשֶׂה זֶה גּוֹף לְזֶה.

וְתִכְלֶת שׁוֹרָה כְּוָה וּכְוָה, בְּנִחַשְׁתָּ וּכְוָהָב, וּמְשׁוּם
 שְׁמִחֻזִיק בְּשְׁנֵי צְדָדִים. הַתִּכְלֶת הוּא
 תְּקִיף, וְאִין מִי שְׁשׁוֹלֵט עָלֶיהָ לַחַיִּים, שְׁחִיא כִּסָּא
 תְּדִין לְשָׂרוֹת בּוֹ תְּדִין תְּקַשָּׁה, וְזִהוּ ב"ו א"ל, ב"ו
 א"ל, שְׁכֶתוּב (תהלים ז) וְאֵל זַעַם כָּכֵל יוֹם. וְכִשְׁחֻזְרִים
 בְּנֵי אָדָם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הוֹפֵךְ שְׁמוֹ לְרַפָּא"ל,
 שְׁוִו רְפוּאָה שְׁמוֹדְמָנֶת לָהֶם מֵאוֹתוֹ תְּדִין (דף קמז ע"ב)
 תְּקַשָּׁה.

וְאֲרַגְמָן - זֶה זָהָב וְכֶסֶף שְׁחֻזְרִים לְהַכְלִיל בְּאַחַד,
 מִיכָאֵל וְגַבְרִיֵּל נִכְלְלוּ זֶה עִם זֶה,

מְשַׁלְבִים זֶה בְּזֶה, וְעַל זֶה כְּתוּב (איו"ב כה) עֲשֵׂה שָׁלוֹם
בְּמִרוֹמָיו. וּמִשּׁוֹם שָׁהֵם מְשַׁלְבִים זֶה בְּזֶה, נַעֲשִׂים
גּוֹף אֶחָד.

וְתוֹלַעַת שְׁנֵי לְמַעְלָה, וְנִכְלָל בְּאוּרִיא"ל כְּמִקְדָּם
לְהִיזוֹת אֶחָזוּ בְּתוֹךְ הַתִּבְלָת וּבְתוֹךְ
הָאֲרָגְמָן, וְיִשֵּׁשׁ הוּא לְמַעְלָה, וְנִכְלָל כְּמִקְדָּם בְּסוּד
שֶׁל רְפָאֵל לְהֶאֱחֹז בְּכֶסֶף וּבְזָהָב.

עַד כָּאֵן תְּסוּד שֶׁל שְׁבַעַת הָעֲמוּדִים שֶׁלְמַעְלָה תוֹךְ
שְׁבַעַת הָעֲמוּדִים שֶׁלְמַטָּה, קְלָפָה בְּתוֹךְ קְלָפָה
לְשִׁמְרָתָה. וְעוֹיִם - תְּרֵי בְּאֲרָנוֹ שֶׁתְּרֵי אֵלֶּה שְׁבַעַת,
מַח לְמַח, וְזֶהוּ קְלָפָה לְמַח.

וְעֵרַת אֵילִם מְאֻדָּמִים - אֵלֶּה הֵם בְּעֲלֵי מְגֻנִים,
עֵינִים לֹזְהָמוֹת בְּלִהְבוֹת אֵשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(דניאל י) וְעֵינָיו בְּלִפְיֵי אֵשׁ. וְנִקְרָאִים רְקִיעִים בְּחוּץ
בְּתוֹךְ קְלָפָה. וְעֵרַת תְּחָשִׁים - אֵלֶּה הֵם לְפָנִים בְּצַד
הַתְּרָשָׁה, וְנֶאֱחָזִים בְּתְרָשָׁה וְלֹא נֶאֱחָזִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַרנוּ. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַרנוּ שֶׁאֲבָרְהֵם תְּרֵי הוֹלִיד
בְּאֵשָׁה אֶחָרַת אֵת תְּחָשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאֵת תְּחָשׁ,

ואלו הם באמא של ישמעאל, אחיהם של
 ישמעאל. שפמו שיש מדרגות בעשו, כך גם יש
 מדרגות בישמעאל. אמו של ישמעאל הולידה
 לתחש, ומצדו של אנרקה פאה, שחרי אור
 הראשון מצפ"ץ בפעעה שהוציא אורות לכל
 הצדדים. כיון שנמתק האור שהוא הראשון, גנו
 אותו הקדוש ברוך הוא. ולמי גנו אותו? לצדיקים.
 ומי אלו? צדיק וצדק, כדי לעשות באור הראשון
 שהוא פרות לעולם, ואלו הפרות שמומנים לבא
 לעולם. שחרי אנרקה ושרה עשו (ואנרקה ושרה מאותו
 האור עשו) פרות ונפשות, שפכתוב (בראשית יב) ואת
 הנפש אשר עשו בחרן. וכמו שעשו נפשות בצד
 הקדשה, כך גם עשו נפשות בצד האחר, שאם לא
 מאתה התעוררות שהתעורר אנרקה בצד האחר,
 לא נמצאו גרים בעולם כלל.

ונצי ששים - חרי בארנו שהם שרפים עומדים,
 כמו שנאמר (ישעיהו ו) שרפים עומדים ממעל
 לו. מה זה ממעל לו? ממעל לאותה הקלפה. ואם
 תאמר שפסוק זה נאמר על הקדוש ברוך הוא -

וְהָרִי נֶאֱמַר וְאֶרְאֶה אֶת ה', אֶת דְּוִקָא, כְּמוֹ זֶה
 שְׁכַתוֹב בְּפֶסוּק הַזֶּה, שְׁכַתוֹב וְשׁוֹלֵיו מְלֵאִים אֶת
 הַהִיכָל. אֶת דְּוִקָא, לְרַבּוֹת אוֹתָהּ הַקְּלָפָה. כִּיּוֹן
 שְׁאֶמַּר אֶת סוּד אוֹתָהּ הַקְּלָפָה, כְּתוֹב שְׁרָפִים
 עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ, מִמַּעַל לְאוֹתָהּ קְלָפָה.

שָׁמֶן לַמָּאֹר - זֶה שָׁמֶן מִשְׁחָה עֲלִיּוֹן שְׁבֵא
 מִלְּמַעְלָה. שְׁנַיִם שָׁמֶן הֵם, וְהֵם שְׁנַיִם. (אֶחָד)
 לְמַעְלָה שְׁנִקְרָא שָׁמֶן הַמָּאֹר, וְאֶחָד לְמַטָּה שְׁנִקְרָא
 שָׁמֶן לַמָּאֹר. שָׁמֶן הַמָּאֹר הוּא עֲלִיּוֹן, שְׁעוֹמֵד
 בְּיַדָּאֵי וְלֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים, וְתָמִיד מְלֵא מִשְׁחַת
 קֶדֶשׁ, וְכָל הַכְּרֻבוֹת וְכָל הָאוֹרוֹת וְכָל הַמְּנֹרוֹת
 בָּלֵם מִתְּבָרְכִים וְנֹאזְרִים מִשָּׁם. שָׁמֶן לַמָּאֹר,
 לְפַעְמִים מִתְּמַלֵּא וְלְפַעְמִים לֹא.

עוֹד, הָרִי שְׁנַיִנו, כְּתוֹב (בראשית א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת
 שְׁנֵי הַמָּאֹרֹת הַגְּדֹלִים וְגו', וְאֵף עַל גַּב שְׁהָרִי
 פְּרָשׁוּהוּ הַחֲבָרִים וְכֹךְ הוּא, אֲבָל שְׁנֵי הַמָּאֹרֹת
 הַגְּדֹלִים הָאֵלֶּה - שָׁמֶן הַמָּאֹר וְשָׁמֶן לַמָּאֹר. עוֹלָם
 עֲלִיּוֹן וְעוֹלָם תַּחְתּוֹן. אֶחָד זָכָר וְאֶחָד נְקִיבָה. וְכָל

זמן שתזכר והנקבה באים באחד, שניהם קרויים
בלשון זכר. ומשום שהעולם העליון נקרא גדול,
בשבילו העולם התחתון שמתחבר עמו בכלל
נקרא גדול.

בין שנפרדים זה מזה, הם נזכרים בפרט, כל
אחד ואחד בראוי לו. זה נקרא גדול, וזה
נקרא קטן. ומשום כך אמרו הראשונים, שיהיה
אדם זנב לאריות, ולא ראש לשועלים. שבשהוא
עומד בתוך האריות, נקרא הכל בכלל של אריות.
זנב האריה הוא אריה בלי הפרדה. ואם בתוך
שועלים, אפלו שהוא (דף קמח ע"א) ראש - ראש השועל
הוא שועל בלי הפרדה, ונקרא שועל.

וזה סוד הפסוק הזה, שחרי בראשונה כשיושבים
באחד, שני המארת הגדלים נקראו, אף על
גב שזה זנב אל העליון. בין שזה נפרד מהעליון
בביכול להיות ראש לשועלים, או נקרא קטן. ועל
סוד זה שמן המאור, שלא פוסק לעולמים ועומד

בְּעֲלִיָּה עֲלִיּוֹנָה לְשֹׁלֵט בַּיּוֹם. שָׁמֶן לְמֵאֹר פּוֹסֵק,
וּנְקָרָא קָטָן, וְשׁוֹלֵט בְּלִילָה.

וְחַמְשָׁה בְּשָׂמִים הֵם לְתוֹךְ שָׁמֶן וּקְטֹרֶת, וְאֵף עַל
גַּב שֶׁהוּא אֶחָד - הֵם שְׁנַיִם, וְהַכֹּל אֶחָד.
אֲבָנֵי שֵׁהֵם וְגו'. כָּל אֵלֶּה שְׁלֹשָׁה עָשָׂר הֵם, וְהֵם
תְּקוּן הַמִּשְׁכָּן.

וְחֲזֹרְנוּ לְדַבָּרִים הָרֵאשׁוֹנִים. זָהָב - הֲרִי נֹאמַר
שִׁשְׁבָּעָה מִיַּיִ זָהָב הֵם. וְאִם תֹּאמַר שִׁשְׁבָּעָה
הוּא דִּין וְכֶסֶף הוּא רַחֲמִים, וְעוֹלָה הַזֶּהָב לְמַעַלָּה
מִמֶּנּוּ - לֹא כֵּן! שְׁוֹדָאֵי זָהָב עוֹלָה יוֹתֵר הוּא עַל
הַכֹּל, אֲבָל זָהָב הוּא בְּדָרְךְ סֶתֶם, וְזֶה הַזֶּהָב הָעֲלִיּוֹן,
שֶׁהוּא שְׁבִיעֵי מִכָּל מִיַּיִ הַזֶּהָב, וְזֶהוּ הַזֶּהָב שֶׁמֵאִיר
וְנוֹצֵץ לְעֵינַיִם, וְזֶהוּ שֶׁכְּשִׁיּוֹצֵא לְעוֹלָם, מִי שֶׁמֵשִׁיג
אוֹתוֹ טוֹמֵן אוֹתוֹ בְּתוֹכוֹ, וּמִשָּׁם יוֹצֵאִים וְנִמְשָׁכִים
כָּל מִיַּיִ זָהָב.

מִתִּי נִקְרָא זָהָב? מִי שֶׁנִּקְרָא זָהָב? כִּשְׁהוּא בְּאֹר,
וּמִתְעַלָּה בְּכַבּוֹד הַפֶּחֶר, וְהוּא בְּשִׁמְחָה
עֲלִיּוֹנָה לְשִׁמְחָה אֶת הַתְּחִתּוֹנִים. וּכְשֶׁהוּא בְּדִין,

בְּשִׁמְשֵׁתָנָה מֵאוֹתוֹ גֵּוֹן לְגֵוֹן תִּכְלֶת שָׁחַר וְאָדָם, אִז
 הוּא בְּדִין הַקָּשָׁה. אֲבָל זָהָב הוּא בְּשִׁמְחָה, וּבַעֲלִית
 הַפֶּחַד שֶׁל שִׁמְחָה עוֹמֵד וּבַהֲתַעֲוֲרוֹת הַשִּׁמְחָה.

וְכֶסֶף - לְמִטָּה, הַסּוֹד שֶׁל זְרוּעַ יָמִין, שְׁחָרֵי הָרֹאשׁ
 הָעֲלִיּוֹן הוּא זָהָב (ד"ח), שְׁכָתוּב (דניאל ב) אֶתָּה
 הוּא רֹאשׁ הַזָּהָב. חֲזוֹנוֹ וּזְרוּעוֹתָיו שֶׁל כֶּסֶף לְמִטָּה.
 (וְאֵימְתִי נִשְׁלָם הַכֶּסֶף? כִּי־אֲשֶׁר הוּא נִכְלָל וְכוּ') וּבְשִׁנְשֵׁתֵיכֶם הַכֶּסֶף,
 אִז נִכְלָל בַּזָּהָב, וְסוֹד זֶה - (משלי כד) תִּפְוִחֵי זָהָב
 בְּמִשְׁכִּיּוֹת כֶּסֶף. נִמְצָא שֶׁכֶּסֶף הוֹפֵךְ לְזָהָב וְאִז
 נִשְׁתַּלֵּם מְקוֹמוֹ. וְלִכֵּן שִׁבְעָה מִיַּי זָהָב הֵם.

וְנִחַשְׁתָּ יוֹצֵאת מִזָּהָב וּמִשִּׁתָּנָה לְגִרְעוֹן, זְרוּעַ
 שְׁמַאל. וְתִכְלֶת - יָרֵךְ שְׁמַאל. וְתוֹלַעַת
 שְׁנֵי - יָרֵךְ יָמִין, וְנִכְלָלָת בְּשְׁמַאל. וְשֵׁשׁ - זֶה נָהַר
 שִׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא, שְׁנוּטִיל כָּל שִׁשְׁתַּת הַצְּדָדִים. וְכִמוֹ זֶה
 לְמִטָּה, וְהָרֵי פֶרְשׁוּהָ וְנִתְכַּבְּרָה.

חָרֵי כָּאֵן שִׁבְעַ שֶׁל יוֹבֵל, וְהֵם שִׁבְעַ שֶׁל שִׁמְחָה.
 וְאֵף עַל גַּב שִׁתָּם שֵׁשׁ, הֵם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה,
 בְּשִׁבְעֵי, שֶׁהוּא רֹאשׁ עֲלֵיהֶם, חָרֵי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה.

הָרֵאשׁ שְׁעוּמַד עַל כָּל הַגּוֹף לְמַטָּה, הָרֵאשׁ שְׁעוּמַד
עַל כָּל אֵיבָרֵי הַגּוֹף הוּא זָהב. מַה בֵּין זֶה לָזֶה?
הַזָּהב הָעֲלִיּוֹן הוּא בְּסוּד נְסֻתָר, וְשִׁמּוֹ הוּא זָהב
סָגוּר, סָגוּר וְסֻתוּם מִן הַכֹּל, וְלִבֵּן נִקְרָא סָגוּר,
שֶׁהוּא סָגוּר מִתְּעִין שְׂאִינָה שׁוֹלֵטָת בּוֹ. הַזָּהב
הַתַּחְתּוֹן הוּא יוֹתֵר גָּלוּי. (וְשִׁמּוֹ נִקְרָא זָהב יִרְקָק וְכו').

השלמה מההשמטות (סימן 1)

וְשֵׁם שְׁלוֹ נִקְרָא זָהב יִרְקָק, וְסוּד זֶה בְּאֲרוּחוֹ
הַחֲבֵרִים. אֶסְתֵּר יִרְקָקָת הַיְתָה, צִבְע
הָאֶתְרוֹג. וְהַכֹּל אֶחָד. זָהב, זֶהוּ הָרֵאשׁ הַנֶּעֱלָם, אֵף
עַל גַּב שֶׁהוּא בְּגִלוּי לְגַבֵּי הַזָּהב הָעֲלִיּוֹן, עַד שְׂיִמְשֹׁךְ
וַיִּשְׁרַח עַל רֵאשׁ גַּבְרִיאֵל כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוּ. וּבְגִלָּל זֶה
הַכֹּל הוּא בְּסוּד הָעֲלִיּוֹן, וְנִמְשָׁךְ אוֹתוֹ הַסּוּד לְמַטָּה
הַכֹּל כְּדִנְמָא אַחַת.

וְעֲשִׂיתָ בַּפֶּרֶת וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּכֹל פְּרָשָׁה
זוֹ מְצֵאנוּ שְׁנַמְסָרָה הָעֲבוּדָה בְּיַד מִאֲשָׁה,
חוּץ מִשְׁתִּים. בְּכֹלֶם כָּתוּב וְעֲשִׂיתָ וְעֲשִׂיתָ, וּבְאֲרוֹן
וּבְאֶפֶס כָּתוּב וְעָשׂוּ וְעָשׂוּ, וְלֹא כָתוּב וְעֲשִׂיתָ. מַה

הטעם בַּאֲרוֹן לֹא? בְּגִלְלֵי שְׁהָאֲרוֹן כָּלֵל אֶת מֹשֶׁה
 בְּתוֹכוֹ לְהָאִיר מִמֶּנּוּ, וְצָרִיךְ אֲחֵרִים לְתַקֵּן תְּקוּן
 וַיְפִי שָׁלוֹ לַעֲלוֹת אוֹתוֹ אֲצִלוֹ. בְּאִפּוֹד, לֹא שָׁלוֹ
 הוּא, וְלֹא הַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ וְלֹא הִצְטַרְכָּה לוֹ לְמֹשֶׁה
 לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדָה שֶׁל אֲחִיו, שְׁחָרֵי מֹשֶׁה הוּא כְּמִלְךָ,
 וְאַחֲרָיו שׁוֹשְׁבֵי תַּמְלָךְ.

וְאִם הֵאמַר, וַחֲרֵי כְּתוּב (שמות כט) וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת
 אֲחֵרֹן, וְאַפְדָּתָ לּוֹ, וְנָתַתָּ עֲלָיו, וְשַׁמֹּתָ עֲלָיו.
 חֲרֵי כָּל זֶה עֲבוֹדָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה וְכְבוֹדוֹ שֶׁל אֲחֵרֹן
 הוּא - לֹא כֵּן. אֵלֶּא כְבוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה הוּא, שְׁחָרֵי
 הַקָּב"ה לֹא רָצָה בְּעֲבוֹדָתוֹ שֶׁל אֲחֵרֹן אֵלֶּא עַל יְדֵי
 מֹשֶׁה, וְאַחֲרָיו לֹא יָכַל לְהִתְקַדֵּשׁ אֵלֶּא עַל יְדֵי מֹשֶׁה,
 וּבְכָל צָרִיךְ אֲחֵרֹן לְמֹשֶׁה, וְכָל זֶה כְבוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
 הוּא. וְעֲשִׂיתָ בַּפֶּתַח.

בַּיָּא רֵאָה, כְּתוּב בְּפָרָשָׁה זוֹ מִעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ
 וְכָל אוֹתָם הִחִילוֹת שְׁשָׁם, שְׁחָרֵי הַקָּב"ה לֹא
 צָוָה לַעֲשׂוֹת הַמִּשְׁכָּן אֵלֶּא כְּמִעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

לְהִיּוֹת כְּדִגְמַת הַדִּירָה שֶׁל מַעֲלָה וּלְהַתְחַבֵּר זֶה
בָּזֶה, כְּדִגְמַת הַנְּשָׁמָה וְהַגּוֹף לְהִיּוֹת הַכּל אַחֵר.

כִּתּוּב בְּרֵאשִׁית בָּרָא וְגו'. בְּרֵאשִׁית כְּבָר בְּאֵרוֹהוּ,
אֲבָל סוּד שֶׁל מַעֲשֵׂה הַכַּפָּרֶת כָּא כָּאן
בְּרָמּוֹ שֶׁל מַעֲלָה שְׂרֵשֶׁרֶת שֶׁל מַטְטְרוֹ"ן, סְתָרֵי
הַמְּשָׁכָן, לְהָרִים מַעֲלֵת הַקְּדוּשָׁה לְמַעֲלָה וּמַטָּה.
בְּרֵאשִׁית, רֵאשִׁית הָעֲלִיּוֹנָה הַכַּפָּרֶת הַשְּׂמוּרָה
וְהַנְּסֻתָּרֶת שֶׁנִּמְצְאָת מִסוּד נִקְרָה רֵאשִׁוֹנָה (הַנְּעֻלָּמַת)
סְתִימוֹת הָעֲלִיּוֹנָה, וְנִפְרָשׁ מִסָּדָּ עֲלִיּוֹן לְהָאִיר
(לְהַתְּשִׁיחַ) תוֹךְ טְהִירוֹ, נְעֻלָּם תוֹךְ הַכַּפָּרֶת, מַטְטְרוֹ"ן
שֶׁנִּצְטָחַז מִמַּטָּה לְמַעֲלָה מִתוֹךְ יִרְאָה שֶׁהוֹלֵכֶת
בְּאַמַּת תוֹךְ הָאָרֶץ הִיָּה נִמְצָא הָאוֹר שֶׁאֵבֵד אָדָם
הָרֵאשִׁוֹן, וְנְעֻלָּם הָאוֹר הַהוּא כִּגְנֵן עֵדֵן.

הַסְּתִילָק לְמַעֲלָה וְלֹא הִתְיָשַׁב בְּמִקוֹמוֹ, שְׁתִּירֵי לֹא
הָיָה נִשְׁלָם מְכַל הַצְּדָדִים, שְׁלִמּוֹת שֶׁל
מַטָּה הָיָה נִחְסָר, שְׁתִּירֵי נַעֲשֵׂה בְּחֻטְאוֹ שֶׁל אָדָם
הָרֵאשִׁוֹן, יָרַד לְמַטָּה, נִחְבָּא תוֹךְ אֵילָנוֹת הַגֵּן,
הַתְּפִשֵׁט שָׁם בְּכָל צְדָדֵי הַגֵּן, עַד שֶׁנּוֹלַד חֲנוּךְ בֶּן

יָרַד. בֵּינוֹן שְׁנוּלָה, הָיָה נִמְצָא סְמוּךְ לָנֹן. הַתְּחִיל
הָאֹר הַהוּא לְהָאִיר בְּתוֹכָם, הַתְּרַבָּה בְּרַבּוּי
הַקְּדָשָׁה וְשָׂרָה עֲלֵיהֶם אֹר הַמְּתַנּוּצִין.

נִכְנַם לָנֹן עֲדֹן, מְצָא שָׁם עֵץ הַחַיִּים וַעֲנַפָּיו
וּפְרוֹתָיו שָׁל הָאֵילָן, הִרְיַח בּוֹ וְהִתְיַשֵּׁב תוֹךְ
רוּחַ שָׁל אֹר הַחַיִּים. בָּאוּ שְׁלִיחִים מִלְּאֲכִים
עֲלִיזִים, לְמַדּוֹ אֹתוֹ חֲכָמָה עֲלִיזָה, נָתַנוּ לוֹ סֵפֶר
שֶׁהָיָה נִסְתָּר תוֹךְ עֵץ הַחַיִּים, וְלָמַד מִמֶּנּוּ וַיֵּדַע
דְּרָכָיו שָׁל הַקְּב"ה וְהַשְׁתַּדֵּל אַחֲרָיו. וְהוּא שֶׁכָּתוּב
(בראשית ה) וַיִּתְחַלֵּף חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים. עַד שְׁאוֹתוֹ
הָאֹר נִשְׁלַם בְּתוֹכוֹ.

בֵּינוֹן שְׁאוֹתוֹ הָאֹר נִשְׁלַם לְמַטָּה, רָצָה לַעֲלוֹת
לְמַקוֹמוֹ וּכְדֵי לְהִרְאוֹת אֹתוֹ הַשְּׁלֵמוֹת בְּסוּד
שָׁל חֲנוּךְ. יוֹם אַחַד נִכְנַם תוֹךְ נֹן עֲרֵן וְהִרְאוֹ לוֹ
נִסְתָּרוֹת הַנֹּן, וְהִנִּיחַ אֹתוֹ סֵפֶר וְכָל מַה שֶׁרָאָה
בַּחוּץ וְהוּא מִצְנַע בֵּין הַחֲבָרִים. אַחַר כֵּן הִתְלַבֵּשׁ
אֹתוֹ הָאֹר תוֹךְ אֹתוֹ הַלְבוּשׁ, לְהִרְאוֹת לְמַעֲלָה
וְלְהִיּוֹת בּוֹשָׁה עִמּוֹ לְכָל אֹתָם שֶׁעָשׂוּ קַטְרוֹנֵי

בְּרַבּוֹנָם שְׁלֵא יִבְרָא הָאָדָם בְּעוֹלָם. וְהוּ שְׁכַתּוּב (שם)
 וַאֲיִנְנוּ כִּי לָקַח אֶתֹּ אֱלֹהִים. וַאֲיִנְנוּ בְּעוֹלָם הָיָה,
 וַאֲיִנְנוּ כִּמוֹ שְׁתָּיָה בְּעוֹלָם הָיָה, כִּי לָקַח אֶתֹּ
 אֱלֹהִים, לְצוּרָה אַחֶרֶת בְּזָה הוּא נֶעַר תָּמִיד.

וְסוּד זֶה בְּאֶרְנוּ, חֲנֹךְ לִנְעָר עַל פִּי דְרַבּוֹ, לְהַנְהִיג
 הָעוֹלָמוֹת בְּכָלֵם. גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יִסוּר מִמְּנָה,
 שְׁתָּרִי הָיָה בּוֹ וְנִעְשָׂה נֶעַר. בְּחֲנֹךְ נִכְלָל צוּרָה שְׁל
 הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, הוּא כִּסָּא שְׁל אֲדוֹנּוֹ. עוֹשָׂה
 שְׁלִיחוֹת בְּעוֹלָם כַּאֲשֶׁר הָעוֹלָם יוֹצֵא בְּדִין, וְנִקְרָא
 מַטְטְרוֹ"ן, שֶׁר עַל כָּל חִילוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְזִקֵּן הוּא.

נֶעַר, עוֹלָה מֵעוֹלָם לְעוֹלָם וּמִתְיָשֵׁב חָרְגוֹ. צוּרָה זוֹ
 נִבְרָסָה בְּפָרִיסַת הַכַּפָּרַת וְהַצְטִירוֹ בּוֹ בְּאוֹתוֹ
 מִסְדֵּי שְׁתֵּי צוּרוֹת, אַחַת זָכָר וְאַחַת נְקֵבָה, וְעוֹמְדִים
 שְׁנֵי תִינּוֹקוֹת עֲלָמִים אֹהֲבִים דְּבוֹקִים זֶה בְּזֶה. וְסוּד
 זֶה בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, פָּרִיסַת כַּפָּרַת סְתוּמָה.

אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ - שְׁנֵי כְּרוּבִים עוֹמְדִים
 בְּדַבְּקוֹת שְׁל חֲבִיבוֹת. שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא כְּתוּב,
 אֲלָא אֵת, לְרַבּוֹת שְׁנֵי כְּרוּבִים כַּאֲחֵר. כַּפָּרַת זוֹ

פְּרוּסָה פְּנִימָה בְּסִתְרֵי הַהִיכָל, וּבְשָׁנֵי צְדָדִים
עוֹמְדִים שָׁנֵי אֵלֹה, בְּרֵאשִׁית עוֹלָה לְמַעְלָה, וְסוּד
שָׁלוֹ יוֹרֵד לְמַטָּה.

בְּדִגְמַת הַסּוּד הַהוּא שָׁל בְּרֵאשִׁית עוֹלָה לְמַעְלָה
לְמַעְלָה וְלֹא נִרְשָׁם בְּסִימָן, יוֹצֵא רִשָּׁם
לְמַטָּה וְנִעְשִׂית מִמֶּנּוּ כַּפָּרֶת עֲלִיוֹנָה רְשׁוּמָה
בְּשִׁלְשָׁה רְשׁוּמִים בְּסוּד יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה.
מֵאֵלֹה הַשְּׁלֵשָׁה יֵצְאוּ שְׁלֵשָׁה אַחֲרִים, וְהֵם שְׁשָׁה.
וְזֶהוּ בְּר"א שִׁית.

וְנִבְרָסָה כַּפָּרֶת זוֹ לְצַד דְּרוֹם וּמִעֶרֶב, וְהוֹצִיא שָׁנֵי
כְּרוּבִים כְּאַחַד, וְזָכַר וְנִקְבָּה, שְׁנִמְצָאִים
זֶה לְעֵמֶת זֶה. דְּרוֹם הוּא רֵאשׁ, כִּתּוּן בְּרֵאשׁ וְהוּא
זָכַר. מִעֶרֶב הוּא נִקְבָּה, כִּתּוּן יְחִידָה. כִּתּוּן הִיָּתָה
לְאַבְרָהָם, וְדָאִי. וְזֶה בְּסוּד שָׁל בְּרֵאשִׁית, כִּתּוּן רֵאשׁ
' כַּפָּרֶת שְׁלֹשׁ נוֹדְעַת עַד שְׁנִבְרָסָה בְּפָרִיסָה
וְהוֹצִיאָה שָׁנֵי אֵלֹה. בְּדִגְמַת זֶה אֹת ה', וְעַל זֶה כִּתּוּן,
כִּתּוּן רֵאשׁ, כִּתּוּן לְאַבְרָהָם. י' כַּפָּרֶת שְׁנִבְרָסָה.

וְחֹזֶרֶת הַכִּפֹּרֶת מִמַּעַרְב לְצָפוֹן וְנִפְרָסֶת בְּפָרִיסָה,
 וּמִתְנַלָּה זָכָר שְׂאֵחוּזוֹ בְּצַד הַכִּפֹּרֶת וְנִקְבָּה
 שְׁמֵסִתְּתָרֶת לְמִטָּה וְנַעֲשִׂית בְּאֵר הַצָּפוֹן. וְסוּד זֶה
 בְּרֵאשִׁית, בַּ"ת אַ"ש, י' הִיא הַכִּפֹּרֶת, ר' (י) הִיא
 הַפָּרִיסָה שְׁנִפְרָסֶת וְנִרְאִית אֶחָד וְלֹא שְׁנַיִם, שְׁתֵּרֵי
 הַנִּקְבָּה נִכְנָעֶת לְמִטָּה.

וְאִם תֹּאמֶר, הָאֵזוֹת ר' הַכֹּל פָּרִיסָה אֶחָת לְמַעְלָה
 וּלְמִטָּה - כִּךְ הוּא, שְׁלֹא נִפְרָד הַשֵּׁם הָיָה
 מִזֶּה, הַכֹּל הוּא אֱלֹהִים. חֹזֶרֶת הַכִּפֹּרֶת מִמַּעַרְב
 לְמִזְרָח, נִפְרָסֶת פָּרִיסָתָה לְשְׁנֵי צַדִּדִּים, בְּצַד הַמִּזְרָח
 וּבְצַד הַמַּעַרְב. בֵּינוֹן שְׁתֵּי הַכִּפֹּרֶת עוֹמְדֹת בַּמִּזְרָח
 וּבַמַּעַרְב, אֲזִי שְׂמִיחָה נִמְצָאת וְחִבּוּר בְּרֵאוֹי, וּבֵת
 זוֹ נִבְלָלֶת בְּעִטְרוֹתֶיהָ בְּרֵאוֹי וְעוֹמְדֹת בְּשִׁלְמוֹתָהָ.
 וְאִזּוֹ הוּא בַּסּוּד שְׁלוֹ, בְּרֵאשִׁית, בְּלֹא פִרוּד בְּלָל.

וּכְנֻגָד שְׁלֵשָׁה זְמַנִּים אֵלּוֹ עוֹלִים יִשְׂרָאֵל שְׁלֵשָׁה
 זְמַנִּים לְחֹג חָגִם. בְּפֶסַח חוֹזֶרֶת הַכִּפֹּרֶת
 בְּצַד דְּרוֹם וּמַעַרְב, וְאִזּוֹ אוֹתָהּ בֵּת עוֹמְדֹת בְּאַבְרָהָם
 וְהִיא בַּ"ת רֵא"ש, וְשֵׁם הַלֵּל וְלֹא הַלֵּל נְמוּר, שְׁתֵּרֵי

שְׁנֵי כְּרוּבִים אֵלּוּ אֵינָם בְּשִׁלְמוֹת כְּרָאוּי, שְׁחָרֵי
 יִשְׁמָעֵאל יוֹצֵא וּמִקְטֵרָנּוּ. וּמִיּוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְעַד יְמֵי
 סְכוּת חוֹזֶרֶת הַכַּפָּרֶת מֵצָפוֹן לְמַעְרָב, אִזּוֹ אוֹתָהּ בֵּית
 נִכְנָעַת וְעוֹמֶדֶת בְּיִצְחָק וְלֹא בְשִׂמְחָה, וְהִיא בִּ"ת
 א"ש, וְהֵם אֵינָם בְּשִׁלְמוֹת. וְעַל זֶה אֵין שָׁם הִלָּל
 כָּלֵל, שְׁחָרֵי עֲשׂוּ יוֹצֵא וּמִקְטֵרָנּוּ.

בְּסִכּוּת עוֹלָה בֵּית זוֹ וְנִשְׁלָמֶת בּוֹ בְּיִצְחָק
 וּמִתְחַבְּרִים זֶה בָּזֶה, וְאִזּוֹ הִלָּל גְּמוּרָה, עַד
 שְׁנֵי הַרְגוֹ וְהַחֲבוּר נִמְצָא. בְּשִׁבוּעוֹת, עֲצֵרֶת,
 חוֹזֶרֶת הַכַּפָּרֶת בְּצַד מְזֻרָח וּמַעְרָב וְאִזּוֹ שְׁלֵמוֹת
 נִמְצָאֶת, וְתַכִּיבוֹת וְדַבְּקוֹת הִיא בְּכָל הַצְּדָדִים
 וְשִׂמְחָה שֶׁל עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. וְאִזּוֹ, (תהלים מט)
 תוֹרֶת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ. וּבְשִׁלְשָׁה זְמַנִּים
 אֵלּוּ חוֹזֶרֶת הַכַּפָּרֶת בְּצְדָדֶיהָ כְּרָאוּי.

בְּכַפָּרֶת זוֹ נִפְרָסֶת לְמַעְלָה תוֹךְ אוֹתָהּ נִקְדָּה
 נְעֻלָּמֶת בְּאוֹר הָרֵאשׁוֹן שְׁנִפְרָס, וְאַחַר כֵּן
 נִפְרָסֶת בְּשִׁלְמוֹת וְשׁוֹרָה עַל הַפְּרִיסָה הָרֵאשׁוֹנָה.
 וּכְבֹאֲשֶׁר סוֹכְבִים בְּנֵפֵי הַכְּרוּבִים עַל כַּפָּרֶת זוֹ כִּדְרֵי

לְסוּכָה עַל הַכַּפֻּרֶת שְׁלֹא תִהְיֶה בְּגִלּוּי, כַּפֻּרֶת -
 כַּפֻּרֶת כָּתוּב. וְכֹאֲשֶׁר בָּא הָאֹר הָעֲלִיּוֹן, אוֹתָם
 הַכְּרוּבִים מְכִים בְּכַנְפֵיהֶם וּמַעֲלִים אוֹתָם לְמַעְלָה,
 וְאוֹמְרִים שִׁירָה מִרְבוּי הַשְּׂמֻחָה הִיא שֶׁל אוֹתוֹ
 הָאֹר. וּכְדֻגְמַת זֶה הוּא לְמִטָּה, וְהַכַּפֻּרֶת חוּצָה,
 וּמֵאוֹתָם הַשְּׂלֻשָׁה וְהָאַחַד הָיוּ כְּרוּבִים יָמִין וּשְׂמֹאל.
 הַיָּמִין שׁוֹרָה בּוֹ רוּחַ שֶׁל מַעְלָה מֵאוֹתוֹ צַד.
 וְהַשְּׂמֹאלִי שְׁהִיָּה לְמַעְרָב בַּחֲזֵרֵת הַכַּפֻּרֶת, עוֹמֵד
 אֶצְלוֹ בְּצַד שְׂמֹאלוֹ, וְשׁוֹרָה בּוֹ רוּחַ נִקְבָּה,
 וּמֵת־חֲבָרִים זֶה בְּזֶה בַּחֲבִיבוֹת שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה. וְכֵן
 לְכָל הַצְּדִידִים בְּסִבּוּב הַכַּפֻּרֶת, וּלְעוֹלָם הֵם שְׁנַיִם,
 זָכָר וּנְקֵבָה, לְמִטָּה בְּעוֹלָם תִּזְהֶה הֵם שְׁנַיִם וְלֹא
 יוֹתֵר.

וְאִם תֵּאמַר לְמַעְלָה, הוֹאִיל (וְלֹא) צָרִיךְ דְּבִקּוֹת
 כַּכַּפֻּרֶת אֵיךְ תִּחְזֹר הַכַּפֻּרֶת? וַדַּאי בְּאוֹתָהּ
 תִּחְזֹר מִתְּדַבְּקִים זֶה בְּזֶה וְתָמִיד נִדְבָק בָּהּ.
 וּכְדֻגְמַת הַכְּרוּבִים שֶׁהֵם לְמַעְלָה, כִּי עוֹמְדִים עַל
 אוֹת וְנִם, וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ הַסּוּד שְׂכָתוּב פְּרִשֵׁי כְּנָפִים

סְבִיבִים, וְלֹא כְּתוּב פְּרוּשֵׁי כְּנַפִּים סְבִיבִים. אֵלֶּא
עַל אוֹת וְגַם הָיוּ עוֹמְדִים.

וּמְנִים יְדוּעִים הָיוּ מֵעַלִּים כְּנִפְיָהֶם וּפּוֹרְשֵׁים אוֹתָם
לְמַעַלָּה בְּכָל יוֹם, וְהָיוּ מִסְתַּדְרִים וּמְחַפְּיִים
עַל הַכַּפֶּרֶת, וְעַל זֶה בְּאוֹת וְגַם הָיוּ עוֹמְדִים. בְּכָל
מְקוֹם שְׁרוּחַ עֲלִיוֹנָה הִיָּתָה בָּאָה וְשׁוֹרָה, וַדַּאי
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁשׁוֹרָה יֵשׁ בּוֹ מִמְּשׁוֹת וְעוֹמְדֵי בְּאוֹת
וְגַם. בֶּן אָדָם שֶׁהוּא מֵעַפָּר, וְעַד שֶׁלֹּא שׁוֹרָה בּוֹ
נִיצוֹץ שֶׁל רוּחַ שֶׁל מַעַלָּה - אֵין בּוֹ מִמְּשֵׁ. כִּיּוֹן
שְׁשׁוֹרָה עֲלָיו, יֵשׁ בּוֹ מִמְּשׁוֹת וְקָם עַל עֲמֻדוֹ.

וְאִם תֵּאמַר, זֶה לְבִדּוֹ? בֵּא רְאֵה מִמִּטָּה אַחֲרָיו
שֶׁהוּא עֵץ בְּלֹא מִמְּשׁוֹת כְּלָל, כִּיּוֹן שֶׁשְּׁלַח
בּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעַט רוּחַ, קָם עַל עֲמֻדוֹ
וְנִעְשְׂתָה מִמֶּנּוּ בְּרִיָּה מִמְּשֵׁ. וְכֵן עֵץ שֶׁאֵין דְּרָכּוֹ
בְּכָה, כִּיּוֹן שֶׁשְּׁלַח הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹ מְעַט רוּחַ,
עֹמֵד עַל עֲמֻדוֹ וְהָיָה בּוֹ מִמְּשֵׁ - כְּרוּבִים שֶׁהֵם
קְדוּשִׁים וְעוֹמְדִים בְּקִרְשָׁה בְּדַגְמַת מַעַלָּה עַל אַחַת
בְּמָה וְכַמָּה.

בְּכָל זְמַן שִׁישְׁרָאֵל הָיוּ זַכָּאִים, הַכְּרוּבִים הָיוּ
 דְּבוּקִים בְּדְבוּק פְּנִים בְּפְנִים. כִּיּוֹן שְׁפָרְחוּ,
 הָיוּ חוֹזְרִים פְּנִיהֶם זֶה מִזֶּה. מַנֵּיּוֹן הָיוּ יוֹדְעִים? כָּאֵן
 נִחְלְקוּ עַמּוּדֵי הָעוֹלָם. אֲבָל בְּעֵשֶׂן שֶׁל הַקְּרָפְנוֹת
 וּבְקְרָפְנוֹת עַל נְפִי הַמּוֹזֶבֶת וְהַכְּתָנִים כֹּאֲשֶׁר
 מְבָרְכִים אֶת הָעָם - כֹּאֲלוֹ הַשְּׁלֵשָׁה הָיוּ יוֹדְעִים סוּד
 הַכְּרוּבִים שְׁמַחֲזִירִים פְּנִים זֶה מִזֶּה, וְהַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ
 הוּא רוֹצֵה בְּתִשׁוּבַת כְּנִיּוֹ.

בְּעֵשֶׂן הַקְּרָפְנוֹת, כֹּאֲשֶׁר הָיוּ יִשְׂרָאֵל זַכָּאִים, עָנַן
 הָיָה עוֹלָה לְמַעְלָה בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל כְּמִקְל
 מְעָטָר, אִם לְצַד מִזְרַח אִם לְצַד מַעְרָב אוֹ בְּכָל
 כַּצְּוֵי הָעוֹלָם - בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל הָיָה עוֹלָה. וְכֹאֲשֶׁר לֹא
 נָטָה לְיָמִין אוֹ לְשְׂמָאל, אוֹ רְצוֹן נִמְצָא לְמַעְלָה
 וּמִטָּה, וְהַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא רֹצֵה בְּמַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל כֹּאֲהֶכֶה יִתְּרָה.

בְּקְרָפְנֵי שְׁעַל הַמּוֹזֶבֶת, כֹּאֲשֶׁר הָיוּ יִשְׂרָאֵל זַכָּאִים,
 הָיְתָה נִרְאִית עַל נְפִי אִשׁ הַמּוֹזֶבֶת דְּמוּת
 שֶׁל אֲרִיָּה שְׂאוֹכֵל קְרָפְנוֹת עַל הַמּוֹזֶבֶת. וְכֹאֲשֶׁר לֹא

הָיוּ וּפְּאִים, הָיוּ רוּאִים דְּמוֹת כְּלָב רוֹבֵץ עַל
הַמְּזֻבָּח.

חִבְּתֵן פֶּאֶשֶׁר הָיָה מְבַרֵךְ אֶת הָעַם בְּשַׁעֲהָ שְׁהָיָה
זוֹקֵף יָדָיו, פֶּאֶשֶׁר הָיוּ יִשְׂרָאֵל וּפְּאִים
וְרֵאוּיִים לְבִרְכָה, יָדָיו הָיוּ זְקוּפוֹת בְּזִקְיָפָה בְּלִי
מִרְחָה כֹּלָל וְהִתְרוֹמְמוּ בְּשִׂמְחָה וּבְרִצּוֹן. אִז
הַשְּׂכִינָה הִיָּתָה שׁוֹרָה עֲלֵיהֶן וּמִזְדַּקְפוֹת אֵלֶי
מֵעֲצָמָן, וְאִז הָיָה יוֹדֵעַ חִבְּתֵן שְׂרֵאוּיִים יִשְׂרָאֵל
לְבִרְכָה וּמְבַרֵךְ אוֹתָם בְּרִצּוֹן הַלֵּב.

וּכְפֶּאֶשֶׁר יָדָיו הָיוּ כְּבִדִּים וּכְמִרְחַ רַב הַזְדַּקְפוֹ וְלֹא
יִכַּל לְהִרִים אוֹתָן אֶלָּא בְּהִרְבֵּה מִרְחָה, אִז
הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהַשְּׂכִינָה לֹא שׁוֹרָה עַל יָדָיו וַיִּשְׂרָאֵל לֹא
רֵאוּיִים לְבִרְכָה. בְּגִלָּל שְׂפִשְׁעָה שֶׁהַשְּׂכִינָה הִיָּתָה
בָּאָה לְשָׂרוֹת עַל יָדָיו, כֹּל אוֹתָן אֲצַבְעוֹת שֶׁהֵן
בְּצוּרָה הָעֲלִיוֹנָה, הָיוּ שְׂמִחוֹת בְּשִׂמְחָה לְקַבֵּל אֶת
הַשְּׂכִינָה עֲלֵיהֶן, וּפּוֹרְחוֹת לְהַזְדַּקֵּף לְמַעְלָה כְּמוֹ
שֶׁהָיוּ שְׂמִחִים הַכְּרוּבִים שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, וְכֹל שֶׁבֶן
לְמַעְלָה, כִּדֵּי לְקַבֵּל הַשְּׂכִינָה עֲלֵיהֶם.

וְסוֹד זֶה (שמות י"ז) וַיְדַי מִשָּׁה כְּבָדִים וְגו'. מָה
הַטַּעַם? בְּגִלְל שְׁאוֹתָהּ שָׁעָה יִשְׂרָאֵל לֹא
הָיוּ זְכָאִים, וַיְדַי מִשָּׁה כְּבָדוֹ וְלֹא יָכַל לְזַקֵּף אוֹתָן,
שְׁכַתוֹב לְמַעַלָּה (שם) עַל רִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', וְאִז
נֵאמַר וַיָּבֵא עֲמֶלֶק, וְכָבְדוֹ יָדָיו וְלֹא תָיָה יָכוֹל
לְזַקֵּף אוֹתָן עַד שֶׁקִּבֵּל עֲנָשׁ, שְׁכַתוֹב וַיִּקְחוּ אֶבְנֵי
וְגו' וְתָיָה כַּאֲשֶׁר וְגו'.

כְּמוֹ זֶה גַּם לוֹחֹת הָאֶבֶן כְּמוֹ הַכְּהֵן, וְעַל זֶה
הַכְּרוֹכִים, בְּזִמְנֵה הַהוּא שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל זְכָאִים,
הָיוּ פָּנִים בְּפָנִים מִתְדַבְּקִים זֶה בְּזֶה. וְכַאֲשֶׁר לֹא
הָיוּ זְכָאִים, הָיוּ מִחֲזִירִים פָּנִים אֵלּוּ מֵאֵלּוּ (זֶה מִזֶּה),
וְעַל סוּדוֹת אֵלּוּ הָיוּ יוֹדְעִים אִם יִשְׂרָאֵל זְכָאִים
אוֹ לֹא.

כְּרוֹכִים - תִּינוֹקוֹת, וְהַכֵּל עוֹמֵד בְּסוֹד אַחַד,
שְׁכַתוֹב (הוֹשַׁע י"א) כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל
וְאֶהְיֶה. וּבְגִלְל זֶה הַכֵּל בְּחִדוּשׁ הַיְרִיחַ תְּלוּי. כְּמוֹ
שְׁכַת־חִדוּשׁ זֶה בְּחִדוּשׁוֹ, כִּי הוּא הַכֵּל. וּמִשׁוֹם כִּי

הַנֶּעַר, הֵם נְעָרִים, וְזֶה סוּד אִשֶּׁת נְעוּרִים,
שְׁעוּמָדָת עַל שְׁנֵי נְעָרִים בְּחֵדוּשׁ עֲלִיּוֹן.

כְּרוּבִים - פָּנִים גְּדוּלוֹת וּפָנִים קְטַנּוֹת, וְדַאי כָּךְ
הֵם. פָּנִים נִסְתָּרִים לְמַעַלָּה שְׁלֹא
מֵתַנְגְּלִים, וּבְגִלְגָּלָם חֵדוּשׁ הַלְבָּנָה וּמְלוֹי שְׁלָה. פָּנִים
קְטַנּוֹת לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׂבֵאֲרֵנוּ בַּכַּפָּרֶת, לְמַעַלָּה
וּמַטָּה בְּסוּד אֶחָד עוֹמְדִים. אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת
הָאָרֶץ, אֵלֹהֵי הֵם סוּד שָׁל שְׁנֵי כְּרוּבִים, אֶחָד זָכָר
וְאֶחָד נְקֵבָה, לְהִיּוֹת דְּבוּקִים אֵלֹהֵי בְּאֵלֹהֵי בְּחִבּוּבוֹת,
כְּמוֹ שְׂנֵת־בְּאֵר אֵת - לְרַבּוֹת מַעַלָּה וּמַטָּה כְּאֶחָד,
לְהִיּוֹת סוּד הַכְּרוּבִים בְּכֻלָּל אֶחָד.

כְּתוּב (תְּחִלִּים ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה, שְׂמִיחָה שָׁל
שְׁנֵי הַכְּרוּבִים. שְׁתֵּרֵי תִינּוּקוֹת, כָּל מַח (מ"ו)
שְׂנֵמְצָא בִּינֵיהֶם, חוֹזְרוֹת פָּנָיו כְּתִינּוּק וְשִׂמְחָה
עִמָּהֶם. וְסוּד זֶה, כִּיּוֹן שְׂשׂוּרָה עֲלֵיהֶם מִי שְׂשׂוּרָה,
חוֹזֵר נֶעַר בְּשִׂמְחָה שָׁל הַכֹּל וּבְרָצוֹן. אֵף עַל גַּב
שְׂחוֹזֵר בְּדִין עַל הָעוֹלָם, כִּיּוֹן שְׂשׂוּרָה עֲלֵיהֶם,
חוֹזֵר בְּשִׂמְחָה, נֶעַר קָשׁוּר בְּשִׂמְחָה, וְהָעוֹלָם חוֹזֵר

בְּרַחֲמִים (בְּרַגְזוֹ). מִי שֶׁהוּא בְּרַגְזוֹ, יָבִיאוּ אֶצְלוֹ תִּינוֹק
וַיִּשְׁקֹט רַגְזוֹ, וַיִּחְזַר בְּשִׂמְחָה וַיַּעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּתִינוֹק,
וְאִזּוֹ הַכֹּל בְּשִׂמְחָה.

וְעַל סוּד זֶה נֶאֱמַר כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ. אִין
אֶהְבָּה וַחֲבִיבוֹתַי, רַק בְּנֶעַר. כְּתוּב (שְׁמוֹת ל"ג)
וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן נֶעַר לֹא יָמִישׁ. הָיָה עוֹמֵד תּוֹךְ
הַמִּשְׁכָּן שֶׁל מִטָּה, בְּגִלְל שְׂאוֹתוֹ אֶהֱלֵה הָיָה אֶהֱלֵה
מִטָּה, וּבְשָׁעָה שֶׁהִשְׁכִּינָה הָיְתָה בָּאָה, נִמְצָא שֵׁם
יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהוּא נֶעַר, וּמִיָּד הָיָה בְּשִׂמְחָה וּבְרַצוֹן שֶׁל
הַשִּׂמְחָה, וַיְהוֹשֻׁעַ שִׁפְנִיּוֹ הֵם פְּלִבְנָה בְּכֹל, בְּכֹל
הַסּוּדוֹת שֶׁלוֹ כִּי הָיָה. וְכִיּוֹן שֶׁנִּבְנְתָה הַמִּשְׁכָּן, לֹא
הָיָה צְרִיךְ יְהוֹשֻׁעַ לְהִיּוֹת שָׁם, אֲלָא כְּרוֹנִים הָיוּ
שָׁם וְנִמְצָאוּ בְּחִבּוּבוֹת זֶה בָּזֶה, פָּנִים בְּפָנִים
בְּנֶעַרִים בְּשִׂמְחָה. וְכִיּוֹן שֶׁשׁוּרָה עָלֵיהֶם, מִיָּד הַכֹּל
בְּשִׂמְחָה וְדִין לֹא נִמְצָא כָּלָל.

בְּגִלְל זֶה הַקָּב"ה, שְׂרַצוֹנוֹ בְּעַם יִשְׂרָאֵל, רָצָה
לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה לְמִטָּה, לְעוֹרֵר רַחֲמִים
וּלְהַעֲבִיר דִּין שְׁלֵא יִשְׁלַט עָלֵיהֶם כָּלָל, וַיְהִי תָמִיד

בְּשִׂמְחָה עִמּוֹ. וּבָאִים הֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא. כְּתוּב (שְׂמוּאֵל-א ג) וְהִנֵּעַר שְׂמוּאֵל מִשָּׂרֵת וְגו'.
כְּתוּב גַּעַר, וְכְתוּב (תְּהִלִּים צט) וּשְׂמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ,
וְלִמְדָנּוּ, שְׂקוּל הָיָה מֹשֶׁה כְּנֶגֶד מֹשֶׁה וְאַחֲרָיו. אִם
שְׂקוּל כְּמֹשֶׁה וְאַחֲרָיו, מִדּוּעַ כְּתוּב גַּעַר, שְׂחֵרֵי
כְּמֵה מְדֻרְגוֹת הֵן, וְלֹא הָיָה מִגִּיעַ אֶפְלוֹ לְמְדֻרְגָה
קַטְנָה שֶׁל מֹשֶׁה, כָּל שֶׁכֵּן לְהִיּוֹת שְׂקוּל בְּשִׁנְיָהֶם?
אֲלֵא פְסוּק זֶה כִּי הוּא: (שם) מֹשֶׁה וְאַחֲרָיו
בְּכַתְּנֵיו, מֹשֶׁה הוּא נְבִיא נְאֻמָּן עֲלִיּוֹן עַל
כָּל שְׂאֵר הַנְּבִיאִים. אַחֲרָיו בְּכַתְּנֵיו, וְהוּא כִּיֵּן
עֲלִיּוֹן עַל כָּל כַּתְּנֵי הָעוֹלָם. שְׂלֵא הָיָה כִּיֵּן נְדוּל
שְׂעוּלָה בְּמְדֻרְגָה עֲלִיּוֹנָה כְּאַחֲרָיו. זְכָה אַחֲרָיו
לְכַתְּנָה וּנְבוּאָה, נְבִיא וְכִיֵּן, מֵה שְׂלֵא זְכָה כִּיֵּן
אַחֵר. וְאִם תֹּאמַר, תְּרִי זְכָרְיָה כִּיֵּן וְנְבִיא הָיָה -
הַנְּבוּאָה תִּהְיֶה לְשַׁעֲתָה. (עד כאן מִדֵּה שְׂמֻטוֹת).

לְשַׁעֲתָיו הוּא הָיָה, שְׂכַתּוּב וְרוּחַ אֱלֹהִים לְכַשָּׁה
אֶת זְכָרְיָה. וְאִם תֹּאמַר, תְּרִי יְרֻמָּהוּ
שְׂבוֹ כְּתוּב (ירמיה א) בְּמָרָם אֶצְרִיךְ בְּכַפְּטָן יְדַעֲתִיךָ,

וְהָרִי אַחֲרֵיהֶם - אֵלֶּיךָ כֻּלָּם לֹא זָכוּ לִנְבוּאָה
 וּלְבַהֲנָה עֲלִיזָה כְּמוֹ אַחֲרָיִךְ, שְׁתָּרִי אַחֲרָיִךְ זָכָה
 בְּנְבוּאָה עֲלִיזָה עַל כָּל שְׂאֵר הַכֹּהֲנִים. זָכָה
 בְּבַהֲנָה עַל כָּלָם.

מִיֶּשֶׁה זָכָה בְּנְבוּאָה, וְשִׁמְשׁ בְּבַהֲנָה עֲלִיזָה.
 שְׁמוּאֵל זָכָה בְּשִׁתִּיחַן. מַה מִּיֶּשֶׁה הָיָה
 קוֹרֵא וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשִׁיב לוֹ מִיַּד - אֵף
 בְּשְׁמוּאֵל כְּתוּב (שְׁמוּאֵל-א יב) הֲלֹא קָצִיר חֲטִימֵי הַיּוֹם
 אֶקְרָא אֵל ה' וַיִּתֵּן קִלּוֹת וְגו'. אֲבָל לֹא עָלָה
 לְדַרְנָה עֲלִיזָה כְּמִיֶּשֶׁה. מַה אַחֲרָיִךְ הָיָה מְשִׁמְשׁ
 בְּבַהֲנָה אֲצֵל הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - אֵף שְׁמוּאֵל
 הָיָה מְשִׁמְשׁ לְפָנָי הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל לֹא
 עָלָה בְּשִׁמּוֹשׁ עֲלִיזָה כְּמוֹ אַחֲרָיִךְ.

וְהִדְבָּר כִּי הוּא: שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁתֵּי נְבִיאִים
 נְאֻמָּנִים וְשִׁמְשׁוֹ בְּבַהֲנָה. אַחַד מִיֶּשֶׁה,
 וְאַחַד אַחֲרָיִךְ, וְאַחַד שְׁמוּאֵל. וְאִם תֹּאמַר שְׁמוּאֵל
 לֹא הִמְשִׁיךְ (שִׁמְשׁ) בְּבַהֲנָה, אֵלֶּיךָ אַחַר הָיָה שְׁשִׁמְשׁ
 בְּבַהֲנָה, וּמִיֶּהוּ? (דף קמח ע"ב) יְרַמְּתֵהוּ - לֹא כִּי! שְׁתָּרִי

בְּתוֹב (ירמיה א) מִן הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בִּעֲנֹתוֹת. מִן
הַכֹּהֲנִים הָיָה, אֲבָל לֹא שָׁמַשׁ. וְשִׁמוּאֵל שָׁמַשׁ בְּיָמֵי
עָלִי, וּמִשָּׁה פַּעַם אֶחָת כָּל אֹתָם שִׁבְעַת יָמֵי
הַמְּלוּאִים.

שִׁמוּאֵל זָכָה לְנֶעֱר, שְׁכַתוֹב (שמואל-א א) וְהַנֶּעֱר
נֶעֱר. (שם ב) וְשִׁמוּאֵל מְשִׁרְתָּ. וּמִשָּׁה
שְׁעוֹמֵד בְּדַרְגָּה הַזֹּה, וְדַאי שָׁהוּא כְּמוֹ מִשָּׁה וְאַחֲרָן.
מִי שֶׁנֹּטֵל אֶת הַנֶּעֱר הַזֶּה וְזוֹכָה בּוֹ, זוֹכָה בְּאוֹתָן
דַּרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁעֻמְדוֹ בָּהֶם מִשָּׁה וְאַחֲרָן.

הַכְּרוֹבִים הֵם זָהָב, כְּמוֹ שְׁבִיאוֹרוֹהָ, מִשָּׁה
שִׁינְאִים מִצַּד הַזָּהָב, וְלֹא מִעֲרָב
בָּהֶם כֶּסֶף וְלֹא גָזֵן אַחַר, וְזֶהוּ גָזֵן זָהָב יִרְקָרֵק.
בְּמִשְׁכַּן מִתְעַרְבִים הַגָּזֵנִים זָהָב וְכֶסֶף לְלֶכֶת
בְּאַחַד, לְהִיּוֹת סוּד שְׁלִמְעָלָה בְּאַחַד. עוֹד נִחְשָׁת
לְהִיּוֹת עִמָּם, וְלְלֶכֶת בֵּין כָּל הַצְּדָדִים, שְׁתַּמְצֵא
שְׁלֵמוֹת בְּכָל בְּאַחַד, שְׁכַתוֹב זָהָב וְכֶסֶף וְנִחְשָׁת.

דָּבָר אַחַר זָהָב וְכֶסֶף - זֶה שְׁחֹזֵר לְכֶסֶף, וְכֶסֶף
לְזָהָב, וְהַכֹּל כָּלוּל יַחַד וּבְמָקוֹם אַחַד.

בְּשֵׁלֶשׁ צוּרוֹת חוּזֵר: כַּאֲשֶׁר צָרִיךְ לְשִׂמְחָה וְלֹא
 לְדִין - וְהֵב. כַּאֲשֶׁר צָרִיךְ לְרַחֲמִים - כֶּסֶף. כַּאֲשֶׁר
 צָרִיךְ תִּקְוָה הַדִּין - נְחֹשֶׁת.

וְעַל זֶה הִסְתַּכַּל מֹשֶׁה בַּמַּעֲשֵׂה שֶׁל נְחֹשׁ הַנְּחֹשֶׁת,
 שְׂפָתוֹב וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחֹשׁ נְחֹשֶׁת, וְהָיָה יוֹדֵעַ
 הַמָּקוֹם שֶׁל הַתּוֹךְ הַזֶּה כַּאֲוֹתָהּ נְחֹשֶׁת, מִשּׁוֹם
 שֶׁנְּחֹשׁ הוּא כְּלִשׁוֹנוֹ, וּמְקוֹמוֹ הָיָה יוֹדֵעַ. שְׁהָרִי
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא אָמַר לוֹ אֱלֹהִים עֲשֵׂה לְךָ
 שָׂרָף, וְהוּא כָּאֵל וְעֲשֵׂה נְחֹשׁ נְחֹשֶׁת, שְׂפָתוֹב וַיַּעַשׂ
 מֹשֶׁה נְחֹשׁ נְחֹשֶׁת. מָה הַטַּעַם?

אֱלֹהִים מְקוֹם הָיָה יוֹדֵעַ, וְעַקֵּר הַדְּבָר הָיָה, שְׁהָרִי
 בְּרֵאשׁוֹנָה כְּתוּב וַיִּשְׁלַח ה' בְּעַם אֶת
 הַנְּחֹשִׁים הַשָּׂרָפִים, וְכְתוּב נְחֹשׁ שָׂרָף. עַקֵּרָם הוּא
 נְחֹשׁ. וּמִשּׁוֹם שֶׁמֹּשֶׁה הָיָה יוֹדֵעַ אֶת הָעַקֵּר וְהַשָּׂרָף
 וְהִיסוֹד מֵאוֹתוֹ מְקוֹם, עֲשֵׂה נְחֹשׁ וְהִסְתַּכַּךְ עֲלָיו.
 מָה הַטַּעַם? כִּי יִשְׂרָאֵל חָטְאוּ בְּלִשׁוֹנָם, שְׂפָתוֹב
 וַיְדַבֵּר הָעָם בְּאֱלֹהִים וּבַמֹּשֶׁה, וְעַל זֶה וַיִּשְׁלַח ה'
 בְּעַם אֶת הַנְּחֹשִׁים הַשָּׂרָפִים.

וּמַלְאָה לֹא הָלַךְ אֵלָּא אַחַר הָעֶקֶר וְעָשָׂה נְחֹשׁ
 נְחֹשֶׁת בְּאוֹתוֹ גִּזּוֹן שְׁצַרְיָהּ לוֹ, שְׁחֵרֵי
 מְקוֹמוֹ הוּא נְחֹשֶׁת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא אָמַר
 לוֹ מַמָּה יַעֲשֶׂה, וּמַלְאָה הִתְבּוֹנֵן וְעָשָׂה אוֹתוֹ
 מִנְחֹשֶׁת כְּפִי שְׁצַרְיָהּ לְמְקוֹמוֹ. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׂכַתוֹב
 וַיַּעַשׂ מַלְאָה נְחֹשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּשְׁמְחוּ עַל חַיִּים. מַה זֶה
 עַל חַיִּים? עַל אוֹתוֹ רָשָׁם שְׁחֵרֵי לְמַעְלָה.

וְחֵרֵי שְׁנֵינוּ, בְּכָל מְקוֹם הַנְּחֹשׁ הָיָה הוֹלֵךְ אַחַר
 סוּד שֶׁל אִשָּׁת חֵיל, וְצַרְיָכָה אִשָּׁת זְנוּנִים
 לְתַקֵּן עֲצָמָה כְּמוֹ שְׁלָה, וְלֹא יִכּוֹלָה. הַרְשָׁם
 וְהָאוֹת שֶׁל אִשָּׁת חֵיל הוּא הָאוֹת ה', וְכֵן רָאוּי
 לָהּ. הַרְשָׁם הַהוּא שֶׁל אִשָּׁת זְנוּנִים וְהָאוֹת שְׁלָה
 הוּא כְּמוֹ אוֹתוֹ גִּזּוֹן (שְׁצַרְיָהּ), וְלֹא הִתְתַּקֵּן לְהֵיוֹת
 כְּדֵי, וְהָאוֹת שְׁלָה ק'. הָאוֹת שְׁלָה הִתְתַּקְּנָה בְּתַקּוֹן
 שֶׁל הָאוֹת ה', (אוֹת ק' בְּאוֹתוֹ גִּזּוֹן שֶׁל ה', וְלֹא נִתְקַנְּה לְהֵיוֹת כְּדֵי, הָאוֹת
 שְׁלָה נִתְקַנְּה בְּתַקּוֹן שֶׁל הָאוֹת ה') כְּמוֹ קוֹף אִצֵּל בְּנֵי הָאָדָם
 שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר בְּנֵי אָדָם וְלֹא נִתְקַן לַעֲשׂוֹת כְּדֵי. כְּמוֹ
 בֵּן עָשָׂה מַלְאָה אֶת אוֹתוֹ הַנְּחֹשׁ עַל אוֹתוֹ רָשָׁם
 שְׂרָאוּי לוֹ, וְתַמִּיד מְתַקֵּן לְהַרְעֵי, וְעַלְיוֹ חֲטָא אָדָם

וּגְרַשׁ מִגֵּן עֵדֶן, שְׂיִהְיֶה מְקוֹם הַיִּוְרוֹ כְּמוֹ הַדְּיוֹר
שְׁלַמְעֵלָה.

כָּתוּב (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, אוֹתוֹ אוֹר נִגְנְנוּ וְהוֹדַמְנוּ
לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שְׂפִארוֹתָ, שְׂכָתוּב
(תהלים צו) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק, לְצַדִּיק וְדַאי סָתָם.
וְאוֹתוֹ הָאוֹר לֹא שָׁמַשׁ בְּעוֹלָם פְּרָט לַיּוֹם הָרֵאשׁוֹן,
וְאַחַר כֵּן נִגְנְנוּ וְלֹא שָׁמַשׁ יוֹתֵר.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֶלְמֵילָא נִגְנְנוּ מִכָּל (דף קמט ע"א) וְכָל,
לֹא עוֹמֵד הָעוֹלָם אֶפְלוּ רַנַּע אַחַד, אֵלָא נִגְנְנוּ
וְנִזְרַע בְּזֵרַע הַזֶּה שְׁעוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת וְזוֹרְעִים וּפְרוֹת,
וּמִמֶּנּוּ הַתְּקִיִּים הָעוֹלָם. וַאֲיִן לָךְ יוֹם שְׁלֵא יוֹצֵא
מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם וּמְקַיִם הַכֹּל שָׁבוּ הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
זֶן אֶת הָעוֹלָם. וּבְכָל מְקוֹם שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה
בְּלִילָה, חוּט אַחַד יוֹצֵא מֵאוֹתוֹ אוֹר נִגְנְנוּ וְנִמְשָׁךְ
עַל אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בָּהּ. זְהוּ שְׂכָתוּב (תהלים מב)
יּוֹמָם יִצְוֶה ה' תַּסְדּוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עַמִּי. וְהִרִי
בְּאַרְנוֹ. בַּיּוֹם שְׁחֻקָם תִּמְשָׁכֵן לְמַטָּה, מֵהַ כָּתוּב?

(שמות מ) וְלֹא יִכַּל מֹשֶׁה לָבֵא אֶל אֱהֹל מוֹעֵד כִּי
 יָשָׁב עָלָיו הָעָנָן. מַה זֶה הָעָנָן? חוּט אַחַד הָיָה
 (עמוד הָעָנָן) מֵאוֹתוֹ צֵד שֶׁל הָאֹר הַרְאֵשׁוֹן שִׁיִּצֵּא
 בְּשִׁמְחָה בְּכֹל (שֶׁל הַכֹּל) בְּשִׁנְכֵּם לְמִשְׁכַּן שְׁלִמְטָה,
 וּמֵאוֹתוֹ יוֹם (רֵאשׁוֹן) לֹא נִגְלָה, אֲכַל שְׁמוֹשׁ מִשְׁמִשׁ
 בְּעוֹלָם, וְהוּא מְחַדֵּשׁ בְּכֹל יוֹם מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

רַבִּי יוֹסִי הָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי יִצְחָק
 וְרַבִּי חֻזְקִיָּה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הֲרִי רְאִינוּ
 שְׁמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן הוּא כְּמוֹ מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ,
 וְהֲרִי הַתְּעוֹרָרוּ הַחֲבֵרִים בַּפְּסוּדוֹת שֶׁלָּהֶם מְעַט,
 שֶׁלֹּא יָכוֹל אִישׁ לֶאֱכֹל בְּפִיו וּלְהוֹשִׁיט יָדוֹ לְתוֹךְ
 פִּיו וּלְבָלֵעַ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דְּבָרִים אֵלּוּ נִעְלָה אוֹתָם לְתוֹךְ
 (אֲצִלּוֹ) הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא מְתַקֵּן
 תְּבִשִׁילִים מְתוּקִים, כְּמוֹ שֶׁהַתְּקִינָם הָעֵתִיק
 הַקְּדוּשׁ, נִסְתַּר כָּל הַנְּסֻתָּרִים, וְהוּא מְתַקֵּן
 תְּבִשִׁילִים, שְׂאִיז בָּהּ מְקוֹם שִׁיבֵא אַחַר וַיִּשְׁפֹּךְ
 בָּהֶם מֶלַח. וְעוֹד, שִׁיכוֹל אָדָם לֶאֱכֹל וּלְשִׁתּוֹת

וְלֹהֲשָׁלִים כָּרְסוּ מִכָּל עֲדוּנֵי הָעוֹלָם וְלֹהֲשָׂאָה, וְבוֹ
 יִתְקַיֵּם (מלכים-ב ד) וַיִּתֵּן לְפָנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּזְתְּרוּ
 בְּדַבַּר ה'.

פָּתַח וְאָמַר, (שם-א ה) וְה' נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה
 בְּאֲשֶׁר דִּבֶּר לוֹ וַיְהִי שָׁלֹם בֵּין חִירָם וּבֵין
 שִׁלְמָה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנֵיהֶם. פָּסוּק זֶה הֵרִי נֹאמַר
 בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. אֲבָל וְה' - הַסְכָּמָה שְׁלֹמֶעֱלָה
 וּמָטָה בְּאֶחָד. וְה' - הוּא וּבֵית דִּינּוֹ. נָתַן חֲכָמָה
 - נָתַן, כְּמוֹ שְׁנוֹתַי דוֹרוֹן וּמִתְנּוֹת לְאַהוּבוֹ. בְּאֲשֶׁר
 דִּבֶּר לוֹ - שְׁלֵמוֹת הַחֲכָמָה, בְּעֲשָׂרָה, וּבְשָׁלוֹם
 וּבְשִׁלְמוֹן. זֶהוּ שְׁכָתוּב בְּאֲשֶׁר דִּבֶּר לוֹ.

וַיְהִי שָׁלֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שִׁלְמָה, מָה הַטַּעַם? כִּי
 הָיוּ מִכִּירִים זֶה עִם זֶה אֶת סֵתֵר הַדְּבָרִים
 שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים, וּבְנֵי אָדָם אֲחֵרִים לֹא הָיוּ יוֹדְעִים
 לְהַתְּבוּנָה וְלִדְעַת בָּהֶם כָּלָל, וּבְשִׁבְלֵם חִזַּר חִירָם
 לְהוֹדוֹת לְשִׁלְמָה בְּכָל דְּבָרָיו.

שִׁלְמָה הִמְלִיךְ הַתְּבוּנָה וְהָיָה רוֹאֶה, שֶׁהֵרִי אָפְלוּ
 בְּאוֹתוֹ דוֹר, שֶׁהָיָה שָׁלֹם מִכָּל הַדּוֹרוֹת

הָאֲחֵרִים, לֹא הָיָה רְצוֹן הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שְׁתַּתְּנֶלְהָ
 חֲכָמָה כָּל כֶּף עַל יָדוֹ, (וְלֹא הִתְנַלְתָּה) שְׁתַּתְּנֶלְהָ תוֹרָה
 שְׁהִיְתָה נִסְתָּרָת בְּרֵאשׁוֹנָה, וּפְתַח לָהּ פְּתָחִים.
 וְאִף עַל גַּב שְׁפָתָהּ, הֵם נִסְתָּרִים, פָּרַט לְאוֹתָם
 חֲכָמִים שְׁזָכוּ וּמְנַמְנָמִים בָּהֶם, וְלֹא יוֹדְעִים לְפָתַח
 בָּהֶם פֶּה. וְהַדּוֹר הַזֶּה שְׂרָבִי שְׁמַעוֹן שְׂרוּי בְּתוֹכוֹ,
 רְצוֹנֵוֹ שֶׁל הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא בְּשִׁבִיל רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, שְׁיִתְנַלּוּ דְבָרִים נִסְתָּרִים עַל יָדוֹ.

אֲבָל תִּמְתְּנִי עַל חֲכָמֵי הַדּוֹר אֵיךְ עוֹזְבִים אֶפְלוֹ
 רִנֵּעַ אֶחָד מִלְעַמֵּד לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן לְעַסֵּק
 בַּתּוֹרָה, בְּעוֹד שְׂרָבִי שְׁמַעוֹן עוֹמֵד בְּעוֹלָם, אֲבָל
 בַּדּוֹר הַזֶּה לֹא תִשָּׁבַח הַחֲכָמָה מִן הָעוֹלָם. אוֹי
 לַדּוֹר בְּשֵׁהוּא יִסְתַּלֵּק, וְהַחֲכָמִים יִתְמַעְטּוּ,
 וְהַחֲכָמָה תִּשְׁתַּבַּח מִהָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְרֵאֵי כֶּף הוּא, שְׁחָרִי יוֹם אֶחָד
 תִּיִּיתִי הוֹלֵךְ עִמּוֹ בַּדֶּרֶךְ, וּפְתַח פִּי בַּתּוֹרָה,
 וְרֵאֵיתִי עִמּוֹ עֲנֵן נְעוּץ מִמַּעַלָּה לְמַטָּה, וְזוֹתֵר אֶחָד

זוהר תוך העמוד. פְּחַדְתִּי פַחַד רַב וְאִמְרַתִּי:
אֲשֵׁרִי הָאִישׁ שָׁכַךְ הַזְּמַן לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה.

מַה כָּתוּב בְּמִשְׁחָה? (שמות לג) וְרָאָה כָּל הָעַם אֶת
עַמּוּד הָעָנָן עֹמֵד פֶּתַח הָאֹהֶל וְקָם כָּל הָעַם
וְהִשְׁתַּחֲוּוּ אִישׁ פֶּתַח אֹהֱלוֹ. נָאָה הוּא לְמִשְׁחָה,
שֶׁהוּא נִבְיָא נְאֻמָּן עֲלִיּוֹן עַל כָּל נְבִיאֵי הָעוֹלָם,
וְאוֹתוֹ דוֹר שָׁקֵבְלוֹ תוֹרָה עַל תֵּר סִינִי וְרָאוּ כַּמָּה
נִסִּים וְכַמָּה גְבוּרוֹת בְּמִצְרַיִם וְעַל הַיָּם. אֲבָל כָּאֵן
בְּדוֹר הַזֶּה, הַזְּכוּת הָעֲלִיוֹנָה שֶׁרַבִּי שְׂמַעוֹן עָשָׂה -
לְהִרְאוֹת נִסִּים עַל יָדוֹ. (דף קמט ע"ב)

וּתְכַלֶּת. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, תְּכַלֶּת מֵאוֹתוֹ דָּג שָׁל
יָם גִּינוֹסָר, שֶׁהוּא בְּגוֹרְלוֹ שָׁל זְבוּלוֹן,
וְהַצְטַרֵּךְ הַגָּזוֹן הַזֶּה לְמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן שֶׁיִּרְאֶה הַגָּזוֹן
הַזֶּה.

פֶּתַח וְאָמַר, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ
בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם.
הָרָקִיעַ הַזֶּה נִבְרָא בַּשָּׁנִי, שֶׁהַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה הוּא מִצַּד
הַשְּׂמֹאל. וּבַיּוֹם הַשָּׁנִי שֶׁהוּא צַד הַשְּׂמֹאל, בּוֹ

נִבְרָא גִיהֲנָם שְׂיֹצֵא מִתּוֹךְ הַתּוֹךְ הָאֵשׁ שֶׁל
הַשָּׁמַיִל, וּבָיִם נִצְבָּע בּוֹ גִּזּוֹן תְּכֵלֶת, שֶׁהוּא כִּסֵּא
חַדִּין.

וְנוֹטֵל הַיּוֹם הַמִּים שֶׁהָיוּ מֵצַד הַיָּמִין, וְאוֹתָם
הַמִּים שֶׁהָיוּ מֵצַד הַיָּמִין לֹא הִתְגַּלּוּ אֵלָּא
בַּיּוֹם שֵׁנִי. בַּיּוֹם שֶׁלֹּא לֹא הִתְגַּלְּה מִים, אֵלָּא
הִתְחַלְּה, מִשּׁוֹם שֶׁנִּכְלָל זֶה בְּזֶה וְהִתְכַּסֶּם זֶה בְּזֶה.
הָאוֹר שֶׁל הַיּוֹם הָרֵאשׁוֹן, הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן מִכָּל
שֵׁשֶׁת הָאוֹרוֹת הוּא. וְהָאוֹר הַזֶּה הָיָה בְּצַד הָאֵשׁ,
שְׁכַתוֹב (ישעיה י) וְהָיָה אוֹר יִשְׂרָאֵל לְאֵשׁ. וְאוֹתוֹ
אוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל הָיָה מֵצַד הַיָּמִין, נִכְלָל בְּאֵשׁ.

וְהַיּוֹם הָרֵאשׁוֹן מֵאוֹתָם שֵׁשֶׁת הַיָּמִים הוּא מִים,
וְלֹא שֶׁמֶשׁ מַעֲשֵׂה הַמִּים, אֵלָּא מַעֲשֵׂה
הָאוֹר, שֶׁהוּא מֵצַד הָאֵשׁ, שֶׁהוּא יוֹם שֵׁנִי,
לְהִרְאוֹת שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא בָרָא אֶת הָעוֹלָם
אֵלָּא עַל שָׁלוֹם, וּבְדֶרֶךְ שָׁלוֹם הִכֵּל הָיָה. הַיּוֹם
הָרֵאשׁוֹן, כָּל מֵה שֶׁעָשָׂה, מֵצַד חִבְרוֹ עָשָׂה. הַיּוֹם
הַשֵּׁנִי בְּצַד יוֹם הָרֵאשׁוֹן עָשָׂה אוֹתוֹ אֲפָן וְשֶׁמֶשׁ

בַּה, שְׁכָל אֶחָד שְׁמֵשׁ בְּמַעֲשֵׂה חֲבֵרוֹ, לְהִרְאוֹת
 שְׁהַכֵּל נִכְלָלוּ זֶה בְּזֶה. הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי הָיָה בַּצַּד
 שָׁל שְׁנֵיהֶם, וּבֹ הָיָה אֲרַגְמָן, וְעַל זֶה כָּתוּב כִּי
 טוֹב כִּי טוֹב פְּעַמִּים בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי.

תִּכְלֹת, זֶה הַיּוֹם הַשְּׁנִי, נִצְבַּע בְּשְׁנֵי גִזְנִים - אָדָם
 וְשָׁחַר. וּתְכֵלֶת - הָאָדָם הוּא שָׁלוֹ,
 מִהַיּוֹם הַשְּׁנִי מִמָּשׁ, כְּעֵין גִּזֵּן הָאֵשׁ, וְזֶהוּ אֱלֹהִים,
 וַיֵּרֶשׁ גִּזֵּן הַזֹּהֵב, שְׁהַכֵּל גִּזֵּן אֶחָד. תְּכֵלֶת יוֹצֵאת
 מִתּוֹךְ אוֹתוֹ גִּזֵּן אָדָם, וּכְשִׁיֹּרֵד לְמַטָּה, הִתְרַחַק
 גִּזֵּן אָדָם, וְנִכְנַם לְתוֹךְ אוֹתוֹ מְקוֹם, שֶׁהוּא הַיָּם,
 וְנִצְבַּע בְּגִזֵּן תְּכֵלֶת. אוֹתוֹ אָדָם נִכְנַם לְתוֹךְ הַיָּם
 וְנִחְלָשׁ גִּזֵּן וְהוֹפֵךְ לְתְכֵלֶת, וְזֶהוּ אֱלֹהִים, אֲבָל
 אֵינוֹ חֲזָק כְּמוֹ תְּרַאשׁוֹן.

שָׁחַר, גִּזֵּן זֶה יוֹצֵא מִתּוֹךְ הָאָדָם כְּשִׁמְתֵהֶתּוֹךְ
 וְנִחְלָשׁ לְמַטָּה בְּתוֹךְ הַזֹּהֵמָה, וַיִּוֹרֵד
 לְמַטָּה, וַיּוֹצֵא מֵאוֹתָהּ זֶה־מָה גִזֵּן אָדָם, מִתְּהַזְהֵמָה
 חֲקִשָּׁה, וּמִתּוֹךְ הַזֹּהֵמָה חֲקִשָּׁה הוֹפֵךְ לְשָׁחַר. וְהַכֵּל

מאותו האדם הראשון (העליון) התהתך, וכל זה נקרא בשני, וזה נקרא אלהים אחרים.

השחר הוא יותר חשוד, שלא נראה הגון שלו מתוך החשד. המנורה הקדושה כן אמר, שהגון השחר היה החשוד, באיזה מקום נצבע? אלא כשאותו אדם מתהתך בתוך התבלת ומתערבים הגונים, מתהתך התוך הוזהמה לתוך התהומות ונעשה משם רפש וטיט, כמו שנאמר (שם טו) ויגרשו מימיו רפש וטיט. ומתוך אותו טיט של התהומות יוצא אותו חשד, שהוא שחר, ולא שחר אלא יותר חשוד. זהו שכתוב וחשד על פני תהום. למה נקרא חשד? משום שהגון שלו חשוד ומחשיך את פני תבריות, וזהו אדם ושחר, ומשום זה לא כתוב בשני כי טוב.

ואם תאמר, ודרי כתוב והנה טוב מאד, זה מלאך המות, וכאן אמרת שלא נאמר בגללו כי טוב - אלא סוד הסודות כאן, שדרי

מִלֵּאדֹּךְ הַמְּנוֹת וְדַאי הוּא טוֹב מְאֹד. מָה הַטַּעַם?
 מִשּׁוּם שְׁחֵרֵי כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יוֹדְעִים שְׂיִמּוֹתוֹ
 וַיַּחֲזְרוּ לְעַפְרָה, וְרַבִּים הֵם שְׁחוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה
 לְרַבּוֹנָם מִשּׁוּם פֶּחַד זֶה, וּפּוֹחֲדִים לְחַטָּא לְפָנָיו.
 רַבִּים פּוֹחֲדִים מִתְּמַלְךְ מִתּוֹךְ שְׁתִּלּוּיָה רְצוּעָה
 לְפָנֵיהֶם. כַּמָּה טוֹבָה אוֹתָהּ רְצוּעָה אֶל הָאָדָם,
 שְׁעוֹשָׂה לָהֶם טוֹבוֹת וְאַמְתוֹת וּמְתַקְנִים בְּדַרְכֵיהֶם
 כְּרֵאֵוִי. וְעַל זֶה וְהֵנָּה טוֹב מְאֹד. מְאֹד וְדַאי. ^(דף קנ)

(א"ע)

סוֹד הַסּוּדוֹת שְׁלִמְדָנוּ מִתּוֹךְ הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה,
 וְהֵנָּה טוֹב - זֶה מִלֵּאדֹּךְ תַּחֲיִים. מְאֹד - זֶה
 מִלֵּאדֹּךְ הַמְּנוֹת, שֶׁהוּא יוֹתֵר. לָמָּה מִלֵּאדֹּךְ הַמְּנוֹת הוּא
 טוֹב מְאֹד? אֵלֶּא כְּשֶׁכָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 הָעוֹלָם, הַכֹּל הָיָה מְתַקֵּן טָרָם שְׂפָא אָדָם, שֶׁהוּא
 הַמְּלֶכֶךְ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. בִּיּוֹן שְׂנַבְרָא אָדָם, עָשָׂה
 אוֹתוֹ מְתַקֵּן בְּדֶרֶךְ אֱמֶת. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (קהלת ז) אֲשֶׁר
 עָשָׂה הָאֱלֹהִים אֶת הָאָדָם יִשְׂרָאֵל וְהִמָּה בְּקִשּׁוֹ
 הַשְּׂבָנוֹת רַבִּים. עָשָׂה אוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כֵּן סָרַח
 וּנְטָרַד מִגֵּן עֵדֶן.

גַּן הָעֵדֶן הוּא נְטוּעַ בְּאֶרֶץ בְּאוֹתָן נְטִיעוֹת שְׁנַטְע
 אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנַטְעֵמָר (בראשית)
 ב) וַיִּטַּע ה' אֱלֹהִים גַּן הָעֵדֶן מִקֶּדֶם. הוּא נְטַע אוֹתוֹ
 בְּשֵׁם שָׁלֵם, בְּדִנְמַת עֲלִיוֹן שְׁלִמְעָלָה. וְכָל
 הַדְּיוֹקְנָאוֹת הָעֲלִיוֹנִים בְּכָל מְרָקְמִים וּמְצִיָּרִים בְּגַן
 הָעֵדֶן הָיָה שְׁלִמְמָה, וְשֵׁם הֵם הַכְּרוּבִים. אֵינָם
 חֲקוּקִים בְּחֲקִיקוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם מִזֶּהב אוֹ מִדְּבַר
 אַחֵר, אֲלָא בְּכָל אֹרוֹת שְׁלִמְעָלָה חֲקוּקִים
 וּמְצִיָּרִים בְּצִיּוֹר מְרָקִים, מַעֲשֵׂה יָדֵי אָמֵן שֶׁל הַשֵּׁם
 הַשָּׁלֵם שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל חֲקוּקִים שָׁם.
 וְכָל הַדְּיוֹקְנָאוֹת וְהַצִּיּוֹרִים שֶׁל הָעוֹלָם הָיָה, בְּכָל
 מְצִיָּרִים שָׁם, וְחֲקוּקִים וּמִתְחַקְקִים שָׁם בְּכָל כְּמוֹ
 הָעוֹלָם הָיָה.

וּמִקוֹם זֶה הוּא מְדוּר לְרוּחוֹת קְדוּשׁוֹת, בֵּין אוֹתָן
 שְׁפָאוּ לְעוֹלָם הָיָה, בֵּין אוֹתָן שְׁלֵא בָאוּ
 לְעוֹלָם הָיָה וְהֵם עֲתִידִים לָבֹא לְעוֹלָם הָיָה. בְּלֹא
 רוּחוֹת מְלַבְּשׁוֹת בְּלְבוּשִׁים וְגוֹפִים וּפְרָצוּפִים כְּמוֹ
 שֶׁל הָעוֹלָם הָיָה, וּמִסְתַּכְּלוֹת שָׁם בְּזִיו כְּבוֹד
 רְבוּנָם, עַד שְׁפָאוֹת לְעוֹלָם הָיָה.

בְּשַׁעֲהָ שְׂיֹצְאוֹת מִשָּׁם לָבֹא לְעוֹלָם הַזֶּה,
 מִתְפַּשְׁטוֹת אוֹתָן רוּחוֹת מֵאוֹתוֹ גּוֹף
 וְלִבּוֹשׁ שָׁל שָׁם, וּמִתְלַבְּשׁוֹת בְּגוֹף וְלִבּוֹשׁ שָׁל
 הָעוֹלָם הַזֶּה, וְעוֹשׂוֹת מְדוּרָם בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּלִבּוֹשׁ
 וּגּוֹף הַזֶּה, שֶׁהוּא מִטְּפָה סְרוּחָה.

וּבְשִׁמְנֵי זְמַנּוֹ לְלָבֵת וְלִצְאֵת מִהָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא
 יוֹצֵא עַד שְׁמֵלֶאֱךָ הַקְּמוֹת הַזֶּה מִפְּשִׁטוֹ
 הַלִּבּוֹשׁ שָׁל הַגּוֹף הַזֶּה. כִּיּוֹן שֶׁנִּפְשָׁט הַגּוֹף מֵאוֹתָהּ
 רוּחַ עַל יְדֵי אוֹתוֹ מִלְּאֶךָ הַקְּמוֹת, הוֹלֵךְ וּמִתְלַבְּשׁ
 בְּאוֹתוֹ גּוֹף הָאֲחֵר שֶׁבִּנְיָן עֵדָן שֶׁמִּמֶּנּוּ הִתְפַּשֵּׁט
 בְּשִׁבָּא לְעוֹלָם הַזֶּה, וְאִין שֶׁמִּתְחַה לְרוּחַ פְּרָט
 לְאוֹתוֹ הַגּוֹף שָׁל שָׁם, וְשִׁמַּח עַל שֶׁהִתְפַּשֵּׁט מִהַגּוֹף
 הַזֶּה שָׁל הָעוֹלָם הַזֶּה וְהִתְלַבְּשׁ בְּגוֹף אֲחֵר שָׁלִים
 כְּמוֹ שָׁל (אוֹתוֹ) הָעוֹלָם הַזֶּה, וְכוּ יוֹשֵׁב וְהוֹלֵךְ
 וּמִתְבּוֹנֵן בְּסוּדוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, מֵה שֶׁלֹּא יִכַּל לְדַעַת
 וְלִהְתְּבּוֹנֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּגוֹף הַזֶּה.

וּבְשִׁמְתְּ לַבְּשֵׁת הַנְּשָׂמָה בְּאוֹתוֹ לִבּוֹשׁ שָׁל אוֹתוֹ
 עוֹלָם, כִּמָּה עֲדוּנִים וְכִמָּה

בסופים שָׁלַח שָׁם. מה גָּרַם לְגוֹף הַזֶּה לְהִתְלַבֵּשׁ
 בו הַרוּחַ? הַיּוֹה אֹמֵר, אֹתוֹ מַעֲשֵׂה שְׁהַפְּשִׁיטוּ
 מִהַלְבוּשִׁים הֶלְלוּ. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֵׂה טוֹב
 עִם הַבְּרִיּוֹת שְׁלֵא מִפְּשִׁיט מִהָאָדָם הַלְבוּשִׁים הֶלְלוּ
 עַד שְׁמִתְקִין לוֹ לְבוּשִׁים אַחֲרִים נִכְבְּדִים וְטוֹבִים
 מֵאֵלֶּה.

בְּרַט לְאוֹתָם רָשְׁעֵי הָעוֹלָם שְׁלֵא חֲזְרוּ בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה לְרַבּוֹנָם, שְׁמַעְרֵטְלִים בָּאוּ לְעוֹלָם
 הַזֶּה וּמַעְרֵטְלִים יָשׁוּבוּ לְשָׁם. וְהַנְּשָׂמָה הוֹלֶכֶת
 בְּבוּשָׁה בְּלִפְי אַחֲרוֹת, כִּי אֵין לָהּ כָּלֵל לְבוּשִׁים,
 וְנִדְוִינִית בְּאוֹתוֹ גִּיהֶנָם שְׁבִאָרְיָן מִתּוֹף אוֹתָהּ הָאֵשׁ
 שְׁלֵמְעָלָה. וַיֵּשׁ מִהֵן שְׁמַצְפְּצָפוֹת וְעוֹלוֹת, וְאֵלוֹ הֵם
 רָשְׁעֵי הָעוֹלָם שְׁחֻשְׁבוּ בְּלִבָּם תִּשׁוּבָה וּמִתּוֹ, וְלֵא
 יָכֵלוּ לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ. אֵלֶּה נִדְוִנִים שָׁם בְּגִיהֶנָם,
 וְאַחַר כֵּן מְצַפְּצָפִים וְעוֹלִים.

רֵאֵה כִּמָּה רַחֲמָנוֹתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם
 בְּרִיּוֹתָיו, שְׁאֵפְלוּ שְׁחֻשְׁבוּ רָשָׁע גְּדוֹל וְהִתְהַרַר
 תִּשׁוּבָה וְלֵא יָכֵל לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה וּמִתּוֹ, הִרִי וְדֵאֵי

מִקְבֵּל עֲנֵשׁ עַד שְׁהוֹלֵךְ בְּלִי תְּשׁוּבָה. אַחַר כֵּן
 אוֹתוֹ הִרְצוֹן שְׁשָׁם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, לֹא זֶה מִלְּפָנֵי
 הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְקַן לְאוֹתוֹ
 רָשָׁע מְקוּם בְּמִדּוֹר הַשְּׂאוּל, וְשָׁם מִצְפָּצֵף תְּשׁוּבָה.
 שְׁתֵּרֵי אוֹתוֹ רְצוֹן יוֹרֵד מִלְּפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְשׁוֹבֵר כָּל הַשּׁוֹמְרִים (לְאַחַר שֶׁקִּבֵּל עֲנֵשׁוֹ, אוֹתוֹ רְצוֹן טוֹב שְׁתֵּנִיחַ
 אוֹתוֹ רָשָׁע לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, עוֹלָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, וְלֹא זֶה מִשָּׁם עַד שֶׁהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מִתְקַן לְאוֹתוֹ רָשָׁע מְקוּם בְּמִדּוֹר הַשְּׂאוּל, וְאֵי אוֹתוֹ רְצוֹן יוֹרֵד מִלְּפָנֵי
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹבֵר אֶת כָּל הַשּׁוֹמְרִים) שֶׁל שְׁעָרֵי מְדוּרֵי
 הַנִּיחָנִים, וּמְנִיעַ לְאוֹתוֹ מְקוּם שְׂאוֹתוֹ הַרָשָׁע שָׁם,
 וּמִכֶּה בּוֹ וּמְעוֹרֵר אֶת אוֹתוֹ רְצוֹן בְּמִקְדָּם. וְאֵי
 מִצְפָּצֵפֶת (דף קנ ע"ב) אוֹתָהּ נִשְׁמָח לַעֲלוֹת מִתּוֹךְ מְדוֹר
 הַשְּׂאוּל.

וְאֵינן רְצוֹן טוֹב שְׁנֵאֲבָד מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ,
 וּמִשׁוּם כֵּן אֲשֵׁרֵי אוֹתוֹ מִי שְׁמַתְרֵהוּ
 הִרְחוּרִים טוֹבִים לְרַבּוֹנוֹ. שְׂאֵף עַל גַּב שְׂלֵא יִכַּל
 לַעֲשׂוֹת אוֹתָם, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵעֲלָה אֶת
 רְצוֹנוֹ כְּאֵלוֹ עֲשָׂה, וְזֶה לְטוֹב. אֲבָל רְצוֹן לְרַע -

לא, פָּרַט לְהַרְהוֹר שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת,
וַחֲרֵי פִרְשׁוֹת הַחֲבֵרִים.

אוֹתָם שָׁלַח הִרְתֵּרוּ תְּשׁוּבָה, יוֹרְדִים לְשֹׂאוֹל, וְלֹא
עוֹלִים מִשָּׁם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת. עֲלִיָּהֶם כָּתוּב
(איוב ו) כָּלָה עֵנָן וַיִּלָּךְ בֶּן יוֹרֵד שֹׂאוֹל לֹא יַעֲלֶה.
עַל הָרֵאשׁוֹנִים כָּתוּב (שמואל-א ב) ה' מִמִּית וּמַחֲיֶה
מוֹרֵיד שֹׂאוֹל וַיַּעַל.

אָמַר רַבִּי יְחִזְקִיָּה, דִּין שֶׁל עֲנָשֵׁי תַּגִּיהַנָּם, הֲרֵי
לְמַדְנֵנו שֶׁהוּא לְדוֹן שָׁם אֶת הַרְשָׁעִים. עַל
מַה נְדוֹנִים בְּאֵשׁ תַּגִּיהַנָּם? אֵלֶּה תַּגִּיהַנָּם הֵיא אֵשׁ
דוֹלְקַת יָמִים וְלִילוֹת, כְּמוֹ שֶׁהַרְשָׁעִים מִתְחַמְּמִים
בְּאֵשׁ שֶׁל יֵצֵר הָרַע לַעֲבֹר עַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה. בְּכֹל
חַמוּם וְחַמוּם שֶׁהֵם מִתְחַמְּמִים בַּיֵּצֵר הָרַע, כִּד
בוֹעֶרֶת אֵשׁ תַּגִּיהַנָּם.

פַּעַם אַחַת לֹא נִמְצָא יֵצֵר הָרַע בְּעוֹלָם, שֶׁהַכְּנִיסוֹ
אוֹתוֹ לְתוֹךְ חוֹתֶם בְּרוּל בְּנִקְבַּ תְּהוּם רַבָּה,
וְכֹל אוֹתוֹ זְמַן כְּבָתָה אֵשׁ תַּגִּיהַנָּם וְלֹא בְּעָרָה
בְּלָל. חוֹר יֵצֵר הָרַע לְמִקוּמוֹ - הַתְּחִילוֹ רִשְׁעֵי

הָעוֹלָם לְהַתְחַמֵּם בּוֹ, וְהַתְחִילָה אֵשׁ הַגִּיהֶנֶם
 לְבָעַר, שְׁחָרֵי הַגִּיהֶנֶם לֹא בּוֹעֵר אֶלָּא בַחֵם שֶׁל
 תִּקְוָה תִּיַצֵּר הָרַע שֶׁל הָרָשָׁעִים. וּבְאוֹתוֹ הַחֵם אֵשׁ
 הַגִּיהֶנֶם בּוֹעֵרַת יָמִים וְלֵילוֹת וְלֹא שׂוֹכֶכֶת.

שְׂבָעָה פְתָחִים הֵם לַגִּיהֶנֶם, וַיֵּשׁ שָׁם שְׂבָעָה
 מְדוֹרִים. שְׂבָעָה מִיַּי רָשָׁעִים הֵם: רַע.
 בְּלִיעַל. חוֹמָא. רָשָׁע. מִשְׁחִית. לִין. יְהִיר. וּכְנָנֵד
 בְּלָם יֵשׁ מְדוֹרִים לַגִּיהֶנֶם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאוֹי
 לוֹ. וּכְפִי אוֹתָהּ מַעְלָה שְׁחָמָא פֶּה אוֹתוֹ הָרָשָׁע,
 כִּי נּוֹתְנִים לוֹ מְדוֹר בַּגִּיהֶנֶם.

וּבְכָל מְדוֹר וּמְדוֹר יֵשׁ מִלְּאָד מְמַנָּה עַל אוֹתוֹ
 מְקוֹם תַּחַת יָדוֹ שֶׁל דּוּמָה, וְכַמָּה אֶלְפָּה
 וְרַבּוּא עֲמוֹ שְׁדָנִים אֶת הָרָשָׁעִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 כְּרֵאוֹי לוֹ בְּאוֹתוֹ מְדוֹר שֶׁהוּא שָׁם.

(אֵשׁ הַגִּיהֶנֶם שְׂלֻמְעֵלָה מְגִיעָה לַגִּיהֶנֶם שְׂלֻמְמָה) אֵשׁ הַגִּיהֶנֶם לְמַטָּה
 מְגִיעָה מִתּוֹךְ אֵשׁ הַגִּיהֶנֶם שְׂלֻמְעֵלָה, וּמְגִיעָה
 לַגִּיהֶנֶם הַזֶּה שְׂלֻמְמָה, וּבוֹעֵרַת בְּאוֹתָהּ הַתְּעוֹדְרוֹת

החם של הרשעים, שמחממים את עצמם תוך יצר הרע, וכל אותם מדורים דולקים שם.

מקום יש בגיהנם, ויש שם דרגות שנקראו צואה רותחת, ושם היא זהמת הנשמות, אותן שמתלכלכות מכל הזמנה של העולם הזה. ומתלבנות ועולות, ונשארת שם אותה זהמה, ואותן דרגות רעות שנקראות צואה רותחת התמנו על אותה זהמה, ואש הגיהנם שולטת באותה זהמה שנשארה.

ויש רשעים, אותם שמתלכלכים בחטאיהם תמיד ולא מתלבנים מהם, ומתו בלי תשובה, וחטאו והחטאו אחרים והיו תמיד קשי ערה, ולא נשברו לפני רבונם בעולם הזה. אלו נדונים שם באותה זהמה ובאותה צואה רותחת שלא יוצאים משם לעולמים. אותם שמשחיתים דרכם על הארץ ולא חששו לכבוד רבונם בעולם הזה, כל אלה נדונים שם לדורי דורות ולא יוצאים משם.

בְּשִׁבְתוֹת וּבְחֻדְשֵׁים וּבְזִמְנֵים וּבְחַגֵּים, פְּאוֹתוֹ
 מְקוֹם הָאֵשׁ שׁוֹכֶכֶת וְלֹא נִדְוָנִים,
 אֲבָל לֹא יוֹצְאִים מִשָּׁם כְּשֶׁאֵר הָרָשָׁעִים שֵׁישׁ לָהֶם
 מְנוּחָה. כָּל אוֹתָם שְׂמַחֲלָלִים שִׁבְתוֹת וּזְמֵנִים וְלֹא
 חוֹשְׁשִׁים לְכַבוֹד רַבּוֹנָם כְּלָל כִּדְרֵי לְשֹׁמֵר אוֹתָם,
 אֲלֵא מְחַלְלִים בְּפִרְהֶסְיָה - כְּמוֹ שֶׁהֵם לֹא שָׁמְרוּ
 שִׁבְתוֹת וּזְמֵנִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּדְרֵי נֵם לֹא שׁוֹמְרִים
 אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא, וְאִין לָהֶם מְנוּחָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, אֵל תֹּאמַר כָּהֵן, אֲלֵא הֵם שׁוֹמְרִים
 שִׁבְתוֹת וּזְמֵנִים שֶׁם בְּגִיחָנָם בְּעַל כְּרָחֵם.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵלֶּה אוֹתָם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
 וּמְזוֹלוֹת שְׁלֹא הַצִּטּוֹן, שְׁלֹא שָׁמְרוּ שִׁבְתַּת בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, שׁוֹמְרִים אוֹתָהּ שֶׁם בְּעַל כְּרָחֵם.

בְּכָל עֶרֶב שִׁבְתַּת כְּשֶׁמִּתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם, הַכְּרוֹזִים ^{(דף קנא}
^{ע"א)} הוֹלְכִים בְּכָל אוֹתָם מְדוּרֵי הַגִּיחָנָם:
 הַסֹּתְלָקוֹ דִּינֵי הָרָשָׁעִים, שְׁתֵּרֵי הַמְּלֹךְ הַקָּדוֹשׁ כָּאֵל,
 וְהַיּוֹם מִתְקַדֵּשׁ, וְהוּא מִיָּנַע עַל הַכָּל. וּמִיָּד
 מִסֹּתְלָקִים הַדִּינִים וַיֵּשׁ לְרָשָׁעִים מְנוּחָה. (וְכָל אוֹתָם

מחללי שבתות ומועדים בפרהסיא, דינים מסתלקים מעליהם) (ואפלו עובדי
 בוכבים ומילות שלא נצטוו לשמר שבתות ומועדים, שם שומרים בעל כרחם)
אבל איש הגיהנם לא שוככת מעל אלה שלא
שמרו שבת לעולמים, וכל רשעי הגיהנם שואלים
עליהם: מה שונים אלה שאין להם מנוחה מכל
הרשעים של כאן?! ואותם בעלי הדין משיבים
להם: אלה הם הרשעים שכתבו
בקדוש-ברוך-הוא ועברו על כל התורה. משום
שלא שמרו שבת שם, לכן אין להם מנוחה
לעולמים.

וכל אותם הרשעים יוצאים מקומם, ונתנת
להם רשות ללכת ולראות אותם. ומלאך
אחד ששמו סנטריא"ל הולך ומוציא את אותו
הגוף שלהם ומכניסו לגיהנם לעיני הרשעים,
ורואים אותו שמעלה תולעים, ולנשמה אין
מנוחה באש הגיהנם.

וכל אותם הרשעים ששם סוכבים את אותו
הגוף ומכריזים עליו: זהו פלוני הרשע

שָׁלֹא חָשֵׁשׁ לְכַבוֹד רַבּוֹנּוֹ, וְכַפֵּר
 בְּקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכַפֵּר בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה. אוֹי
 לוֹ! מִזֵּב שָׁלֹא נִבְרָא וְלֹא יָבֵא לִדִּין הַזֶּה וְלִבְנוֹשָׁה
 הַזֶּה! זֶהוּ שְׂפָתוֹב (ישעיה סו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפִגְרֵי
 הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִי תוֹלְעֵתֶם לֹא תָמוּת
 וְאֲשָׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בָּשָׂר. כִּי
 תוֹלְעֵתֶם לֹא תָמוּת - מִן הַגּוֹף. וְאֲשָׁם לֹא תִכְבֶּה
 - מִן הַנְּשָׁמָה. וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בָּשָׂר - וְהָיוּ דֵי
 רְאוֹן, עַד שֶׁכָּל רִשְׁעֵי הָעוֹלָם שָׁל שָׁם יֵאמְרוּ דֵי
 לְרֵאִיָּה הַזֶּה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, וַדַּאי כָּף זֶה, מִשּׁוּם שְׂשֻׁכָת הִיא
 בְּנִיגָד כָּל הַתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה הִיא אֵשׁ - מִשּׁוּם
 שְׂעֵבְרוּ עַל אֵשׁ הַתּוֹרָה, חֲרֵי אֵשׁ הַגִּיחֵנָם הוֹלֵק,
 שָׁלֹא שׂוֹכֵךְ מִעֲלֵיהֶם לְעוֹלָמִים.

אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, לְאַחַר כְּשִׁינִצְאָת שְׂפָתָהּ, כָּאֵ
 אוֹתוֹ מִלְּאָף וּמִחֲזִיר אוֹתוֹ גּוֹף לְקַבְרוֹ,
 וְנִדְוָנִים שְׁנִיחָם, זֶה לְצַדוֹ וְזֶה לְצַדוֹ. וְכָל זֶה בְּעוֹד
 שְׂחִגּוֹף קָנָם עַל בְּרִיו, שְׂחֲרֵי כִיּוֹן שְׂחִגּוֹף נִתְעַכָּל,

אין לגוף את כל הדינים הללו, והקדוש ברוך הוא פתוב בו, ולא יעיר כל חמתו.

כל רשעי העולם, בעוד שהגוף שלם בכל איבריו בתוך הקבר, נדונים גוף ורוח, לכל אחד דין פראוי לו. בין שהגוף נתעבל, דין הרוח שזכה. מי שצריך לצאת, יוצא. ומי שצריך להיות עליהם מנוחה, יש להם מנוחה. ומי שצריך להיות עפר ואפר תחת רגלי הצדיקים, כל אחד ואחד פראוי לו נעשה לו.

ולכן כמה טוב להם, בין לצדיקים בין לרשעים, להיות גופם דבוק בארץ ולהרקב בתוך העפר לזמן קרוב ולא להיות בקיום כל אותו זמן רב, כדי לדון גוף ונפש ורוח תמיד (בכל יום). שחרי אין לה כל צדיק וצדיק בעולם שאין לו דין הקבר, משום שאותו מלאך הממנה על הקברים עומד על הגוף ודן אותו בכל יום ויום. אם לצדיקים כך - על אחת כמה וכמה לרשעים.

וּבְזִמְנֵי שְׁחֵגוּף נִרְקַב וְנִבְלָה בְּעֶפְרָה, הָרִי הַדִּין
 שׁוֹכֵךְ מִהַכֹּל, פָּרַט לְאוֹתָם חֲסִידִים
 הָעַמּוּדִים שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁהֵם רְאוּיִים לְהַעֲלוֹת
 נְשָׁמָתָם לְאוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן שְׂרָאוּי לָהֶם, וּמַעֲטִים
 הֵם בְּעוֹלָם.

כָּל אוֹתָם הַמֵּתִים שֶׁל הָעוֹלָם, בְּכֶל מֵתִים עַל
 יְדֵי הַמְּלָאךְ הַמְּשַׁחִית, פָּרַט לְאוֹתָם שְׁמֵתִים
 בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה (וּבְכֶל מֵתִים עַל יְדֵי הַמְּלָאךְ הַמְּשַׁחִית, שֶׁהוּא מְלָאךְ
 הַמָּוֶת, וְכֹל אוֹתָם הַמֵּתִים שֶׁבְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה) שְׁלֵא מֵתִים עַל יְדוֹ,
 אֵלֶּא עַל יְדֵי מְלָאךְ הַרְחָמִים שֶׁשׁוֹלֵט בְּאַרְץ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם כֵּן, מָה הַנְּשִׁיבָה שֶׁל מֹשֶׁה
 וְאַהֲרֹן וּמְרִיָּם שֶׁכְּתוּב בָּהֶם עַל פִּי ה',
 שֶׁאֵלֶּה לֹא מֵתוּ עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַמְּלָאךְ הַמְּשַׁחִית,
 וְאַתָּה אוֹמֵר שֶׁכָּל הָעוֹלָם, אוֹתָם שְׁמֵתוּ בְּאַרְץ
 יִשְׂרָאֵל, לֹא מֵתִים עַל יְדֵי זֶה?

אָמַר (דף קנא ע"ב) לוֹ, כֵּן הוּא וַדַּאי, וְהַנְּשִׁיבָה שֶׁל מֹשֶׁה
 וְאַהֲרֹן וּמְרִיָּם הָיָה יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם
 שֶׁהֵם מֵתוּ מִחוּץ לְאַרְץ הַקְּדוּשָׁה. שְׁמֵשָׁה אַהֲרֹן

וּמְרִים מִתּוֹ מַחֲוִין לְאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, וְכֹלָם מִתּוֹ עַל
 יְדֵי אוֹתוֹ הַמְּשַׁחִית, פָּרַט לְמֹשֶׁה אַהֲרֹן וּמְרִים
 שְׂלֹא מִתּוֹ אֵלֶּא עַל יְדֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲבָל
 אוֹתָם שְׁמֵתִים בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, לֹא מֵתִים עַל יְדֵי
 אוֹתוֹ הַמְּשַׁחִית, שְׁחַרְי הָאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה אֵינָה
 עוֹמֶדֶת בְּרִשׁוֹת אַחֲרָת, אֵלֶּא בְּרִשׁוֹת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְבָדוֹ.

וְלִכֵּן כָּתוּב, (ישעיה כו) יַחֲיוּ מִתִּיבָה נִבְלָתִי יְקוּמוּן
 הַקִּיצוֹ וְרִנְנוּ שְׁכֵנֵי עֶפְרַיִם וְגו'. יַחֲיוּ מִתִּיבָה -
 אֵלוֹ שְׁמֵתִים בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, שְׁהֵם מֵתִים שְׂלוֹ,
 וְלֹא מֵאַחֵר, שְׂלֹא שׁוֹלֵט שָׁם הַצַּד הָאַחֵר כָּלֵל,
 וְלִכֵּן כָּתוּב מִתִּיבָה. נִבְלָתִי יְקוּמוּן - אוֹתָם שְׁמֵתוֹ
 בְּאֶרֶץ נִבְרִיָה אַחֲרָת עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַמְּשַׁחִית.

וְלִכֵּן נִקְרְאוּ נִבְלָה. מֵה נִבְלָה מִטְּמֵאָה בְּמִשְׁאֵא -
 אֵיף אוֹתָם שְׁמֵתִים מַחֲוִין לְאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה
 מִטְּמֵאִים בְּמִשְׁאֵא (בְּמִשְׁאֵא). וְלִכֵּן הֵם נִבְלָה. כָּל
 שְׁחִיטָה שְׁנִפְסָלָה נִקְרְאָת נִבְלָה, מִשּׁוּם שְׁשִׁחִיטָה
 זוֹ הִיא מִצַּד הָאַחֵר, וּמִיָּד בְּשִׁנְפָּסֵל שׁוֹרָה עָלָיו

הצד האחר. ומשום שהיא שְׁלוּ וְשׁוּרָה עֲלֶיהָ
 נִקְרָא נִבְלָה. וְסוּד זֶה - (בְּשֵׁמוֹ בֶּן חוּא) נִבְלָה חוּא, וְנִבְלָה
 שְׁמוֹ וְנִבְלָה עִמּוֹ.

וְלִבֵּן בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא שׁוּרָה נִקְרָא נִבְלָה.
 הַמִּנְיֹל הַזֶּה לֹא שׁוּרָה אֲלָא בְּמְקוֹם פְּסוּל,
 וְלִבֵּן שְׁחִיטָה שֶׁנִּפְסְלָה הִיא שְׁלוּ, וְנִקְרָאתָ עַל
 שְׁמוֹ. וְלִבֵּן הַמֵּתִים מִחוּץ לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה תַּחַת
 רְשׁוֹת אֲחֵרֵת וְשׁוּרָה עֲלֵיהֶם הַצֵּד הָאֲחֵר נִקְרָאִים
 נִבְלָה.

הַקִּיצוֹ וְרִנְנוֹ שְׁכֵנֵי עֶפְרָי. שְׁכֵנֵי - דְּיָרִים יְשָׁנִים,
 וְלֹא מֵתִים. וּמִי הֵם? יְשָׁנֵי חֲבֵרוֹן, שֶׁהֵם
 לֹא מֵתִים, אֲלָא יְשָׁנִים. וְלִבֵּן כְּתוּב בָּהֶם גְּוִיעָה,
 כְּמִי שֶׁגִּוָּעַ וַיֵּשׁ בּוֹ קִיּוּם לְהַתְנַעֵר. אִף כִּדְ אֹתָם
 אַרְבַּע זִוְגוֹת שֶׁל חֲבֵרוֹן יְשָׁנִים הֵם וְלֹא מֵתִים,
 וְכֻלָּם עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם בְּאֹתָם הַגּוֹפּוֹת שֶׁלָּהֶם,
 וַיּוֹדְעִים סְתָרִים גְּנוּזִים יוֹתֵר מִשָּׂאֵר בְּנֵי אָדָם.
 גְּנוּזִים הָיוּ שָׁם תוֹךְ פֶּתַח הַנֶּזֶן עֲדָן אֹתָם הַגּוֹפִים
 שֶׁלָּהֶם, וְאֵלֶּה הֵם שׁוֹכְנֵי עֶפְרָי. וְלִבֵּן כָּל אֹתָם

שִׁינְאָה נִשְׁמָתָם בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, אֵינָה יוֹצֵאת עַל
 יְדֵי אֹתוֹ הַמִּשְׁחִית, וְלֹא שׁוֹלֵט שָׁם, אֱלֹה עַל יְדֵי
 מִלְאָךְ הַרְחָמִים, שֶׁהָאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה עוֹמְדָת בְּגוֹרְלוֹ.

יֵשׁ מְקוֹם בְּיִשְׂרָאֵל שׁוֹלֵט בּוֹ אֹתוֹ מִשְׁחִית
 וְלֹא נִתְּנָת לוֹ רְשׁוּת לְהַכְּנִים לְשָׁם, וְכָל אֹתָם
 שְׁדָרִים שָׁם לֹא מֵתִים, עַד שִׁיּוֹצְאִים מִחוּץ לְעִיר.
 וְאֵין לָךְ אָדָם מִכָּל הַדְּיָרִים שָׁם שֶׁלֹּא מֵתִים, וְכָלָם
 מֵתִים כְּמוֹ שְׂאֵר בְּנֵי אָדָם, אֲבָל לֹא בְּעִיר. מָה
 הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא יְכוּלִים תָּמִיד לְשַׁבֵּת בְּעִיר,
 אֱלֹה אֱלֹה יוֹצְאִים וְאֱלֹה נִכְנְסִים, וְלִכֵּן כָּלָם
 מֵתִים.

מָה הַטַּעַם אֵין שׁוֹלֵט שָׁם אֹתוֹ מִלְאָךְ הַמִּשְׁחִית?
 אִם תֹּאמַר שֶׁלֹּא עוֹמְדָת בְּרִשְׁוֹתוֹ, הֲרֵי אֶרֶץ
 הַקְּדוֹשׁ שֶׁלֹּא עוֹמְדָת בְּרִשְׁוֹת אַחֲרָת וּמֵתִים,
 בְּאֹתוֹ מְקוֹם לָמָּה לֹא מֵתִים? אִם תֹּאמַר מִשּׁוֹם
 קְדוּשָׁה - אֵין מְקוֹם בְּקְדוּשָׁה כָּכָל הַיְשׁוּב כְּמוֹ אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל. וְאִם תֹּאמַר מִשּׁוֹם אֹתוֹ אֵישׁ שֶׁכָּנָה אֹתוֹ

- כַּמָּה בְּנֵי אָדָם הָיוּ שְׂזוּכוֹתֶם יִתְרָה מִשָּׁלוֹ. אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, אֲנִי לֹא שָׁמַעְתִּי וְלֹא אָמַר.

כָּאֵן וְשָׁאֵלוּ אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לָהֶם, וַדַּאי
שְׂאֵאוֹתוֹ מְקוֹם לֹא שׁוֹלֵט בּוֹ מִלְּאֵךְ הַמָּוֹת,
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֵה שְׂפֵאוֹתוֹ מְקוֹם
יְמוֹת אָדָם לְעוֹלָמִים. וְאִם תֵּאמַר שְׁקָדָם לְכֵן
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם מָרָם שְׂנֵבְנָה מֵתוֹ בּוֹ בְּנֵי אָדָם -
לֹא כֵּן! אֵלֶּא כִּיּוֹם שְׂנֵבְרָא הָעוֹלָם הַתְּתִקֵּן אוֹתוֹ
מְקוֹם לְקִיּוֹם, וְסוּד הַסּוּדוֹת כָּאֵן לְאוֹתָם
הַמֵּתִבּוֹנָנִים בְּסוּד הַחֲכָמָה.

כַּשֶּׁכָּרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, כָּרָא
אוֹתוֹ בְּסוּד הָאוֹתִיּוֹת, וְהַתְּגַלְגְּלוֹ
הָאוֹתִיּוֹת, וּכְרָא אֶת הָעוֹלָם בְּחֻקֵּי הַשֵּׁם
הַקְדוֹשׁ. הַתְּגַלְגְּלוֹ הָאוֹתִיּוֹת וְסוּכְבוֹ אֶת הָעוֹלָם
בְּחֻקֵּי הַשֵּׁם. וְכַשֶּׁהַתְּגַלְגְּלָה וְהַתְּפַשֵּׁט הָעוֹלָם וּנְכָרָא,
הָיוּ הָאוֹתִיּוֹת סוּכְבוֹת כִּי לְכָרָא. אָמַר הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שְׂיִסְתִּים בְּיו"ד. נְשִׂאָרָה הָאוֹת ט' (וְהַתְּגַלְגְּלוֹ
הָאוֹתִיּוֹת, וְסוּכְבוֹ אֶת הָעוֹלָם בְּחֻקֵּי הַשֵּׁם הַקְדוֹשׁ. וְכַאֲשֶׁר הַתְּגַלְגְּלוֹ הָאוֹתִיּוֹת

והיו מסוככות לברא, אמר הקדוש ברוך הוא: די וסתים ביו"ד. נשארה אות ט'
 (לכדה) בְּאוֹתוֹ מְקוֹם ^(דף קנב ע"א) תְּלוּיָהּ בְּאוֹיֵר. בִּיּוֹן
 נְשֹׂאֶרָה אֹת מִי"ת בְּלִבְדָּה תְּלוּיָהּ בְּאוֹיֵר עַל גַּבִּי
 אוֹתוֹ מְקוֹם. מִי"ת הִיא אֹת שֶׁל אֹר תְּחִיִּים.
 וְלִבְן מִי שְׂרוּאָה מִי"ת בְּתִלּוּמוֹ, סִימָן טוֹב הוּא
 לוֹ וְתִיִּים נִתְקַנּוּ לוֹ. וְלִבְן, מִשּׁוּם שְׁהִיְתָה ט'
 תְּלוּיָהּ עַל אוֹתוֹ מְקוֹם, לֹא שׁוֹלֵט בּוֹ הַמְּוֹת.

בְּשֶׁרְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲמִיד עוֹלָם, זָרַק
 צָרוּר אֶחָד לְתוֹךְ הַמַּיִם חָקוּק בְּסוּד
 שֶׁל ע"ב (שֶׁל כ"ב) אוֹתִיּוֹת, וּמִשָּׁם הִתְחִיל לְלַקֵּת
 אוֹתוֹ צָרוּר, וְלֹא מִצָּא מְקוֹם לְעֵמֶד בּוֹ פָּרַט
 הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה (בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ), וְהַמַּיִם הָיוּ הוֹלְכִים
 אַחֲרָיו, עַד שֶׁהִגִּיעַ אוֹתוֹ צָרוּר תַּחַת הַמְּזִיבָת, וְשָׁם
 נִשְׁקַע, וְהִתְקַיֵּם כָּל הָעוֹלָם.

וְאִם הֵאמֵר, אִם כִּךָ שְׂפָאוֹתוֹ מְקוֹם שׁוֹרִים חִיִּים,
 לָמָּה לֹא נִבְנְהָ שָׁם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְתֵת חִיִּים
 לְיוֹשְׁבֵיהָ? אֵלֶּא כֵּאֵן בְּמְקוֹם תְּהִי הַתְּקִיִּים מִשּׁוּם

אֹת אַחַת שְׁשׁוּרָה עָלָיו. בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ כָּל
הָאוֹתִיּוֹת כֵּלָן שׁוּרוֹת בּוֹ, וּבָהֶם נִבְרָא הוּא לְבַדּוֹ
כְּמוֹ שֶׁכָּל הָעוֹלָם.

וְעוֹד, שֶׁהָאָרֶץ הִקְדוּשָׁה (בֵּית הַמִּקְדָּשׁ) נוֹתֶנֶת חַיִּים
וּבִפְרָה לְיוֹשְׁבֶיהָ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וּמְקוֹם
זֶה לֹא כָּד - נוֹתֵן חַיִּים לְאוֹתוֹ מְקוֹם בְּעוֹלָם הַזֶּה,
וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא. וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ בְּהִפְךָ מִשָּׁם,
מִשׁוֹם שְׁיֵשׁ חֵלֶק לְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וְלֹא
בְּעוֹלָם הַבָּא. וְלִכֵּן עוֹמֵד בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְכַפֵּר
חַטָּאִים וּלְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם הַבָּא.

בֹּא וּרְאֵה, טִי"ת אֵזֶר שֶׁל חַיִּים בְּכָל מְקוֹם, וְלִכֵּן
פָּתַח בָּהּ הַכֶּתוּב כִּי טוֹב, שְׁפָתַי טוֹב (בראשית א)
וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֵזֶר כִּי טוֹב. מִהָאוֹת חַיִּים (מְקוֹם
זֶה) בּוֹרַח מִלְּאֶפֶד הַמִּשְׁחִית. אֵל תֹּאמַר בּוֹרַח, אֵלֶּי
שָׁלֵא נִתְּנָת לוֹ רְשׁוּת לְהַכְנִים לְשָׁם.

הָאוֹת חַיִּים מְשַׁנָּה מִהָאוֹת ק'. ק' לֹא מִתְיַשְׁבֶּת
(מֵאוֹת ח'. ח' לֹא מִתְיַשְׁבֶּת) כִּלְלֵל בְּמְקוֹם בְּעוֹלָם,
וּסִימָנָךְ - (תהלים קמ) אִישׁ לָשׁוֹן בֵּל יִבּוֹן בְּאָרֶץ.

האות טי"ת מתיישבת בכל מקום, ומתתקנת
לשבת כראוי, ולכן בכל מקום ששם אות ט',
אין ישוב לאות ק' שם להתיישב בו. ולכן במקום
הזה לא שולט כלל הצד האחר, ונותן חיים של
העולם הזה ליושבים תחת האות הזו, ולא יצא
החוצה. וכשיוצא החוצה, יש רשות לצד האחר
לשלט בו. כמו שאות זו שולטת במקום זה, כך
גם שולטת אות אחרת במקום הגיהנם. ומיהי?
האות ק'.

ובם פרו של רב המנונא סבא, כאן הן שתי
אותיות: ח', ט'. ולכן לא היו כתובות
בתוך אבני שהם ואבני מלואים, ומשכתי ישראל
נמנעו שתי האותיות הללו, כדי שלא רשום
בתוכם ח"ט.

במקום בית המקדש תלויים כל אותיות
האלפא ביתא בסודות חקוקים של
שמות קדושים, קשורים, רקומים עליו, וכל
העולם שלמעלה ומטה, הכל בסוד של אותיות

מִתְחַמֵּזֵת (תְּקוּפֹת) וְגִלּוּפֹת, וְסוּדוֹת הַקְּרֻשָּׁה (הַשֵּׁם
תְּקוּדוֹשׁ) הַעֲלִיזָה נִחְקָק עֲלֵיהֶם.

בַּמִּשְׁכָּן נִחְקָקוּ וְהַצְטִירוּ הָאוֹתִיּוֹת כְּרֵאוֹי, שְׁהֲרִי
בְּצִלְאֵל הָיָה יוֹדֵעַ אֶת הַחֲכֻמָּה לְצָרְפָה
אוֹתִיּוֹת שְׁבָהֶן נִבְרְאוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְעַל חֲכֻמָּתוֹ
(11) נִבְנְהָ הַמִּשְׁכָּן עַל יָדוֹ וְנִבְחָר מִכָּל עַם יִשְׂרָאֵל.
וְכִמּוֹ שֶׁהוּא נִבְחָר לְמַעֲלָה, כִּךְ רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שְׁיִבְחָר לְמִטָּה.

לְמַעֲלָה כְּתוּב (שְׁמוֹת ל"א) רְאֵה קְרֵאתִי בְּשֵׁם
בְּצִלְאֵל. לְמִטָּה - (שֵׁם ל"ה) רְאוּ קְרֵא ה'
בְּשֵׁם בְּצִלְאֵל. וְשִׁמוֹ בְּסוּד עֲלִיזוֹן נִקְרָא כִּי בְּצִלְאֵל
- בְּצֵל אֵל. וּמִיְהוּ? זֶה צְדִיק, שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בְּצֵל
אֵל, אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא אֵל עֲלִיזוֹן, וְהוּא יוֹשֵׁב כְּמוֹ
שְׁאוֹתוֹ אֵל. אוֹתוֹ אֵל נוֹטֵל שְׁשָׁה צְדָדִים, אוֹתוֹ
צְדִיק נוֹטֵל אוֹתָם. אֵף כִּי אוֹתוֹ אֵל מֵאִיר
לְמַעֲלָה, וְהַצְדִיק הַזֶּה מֵאִיר לְמִטָּה. אוֹתוֹ הָאֵל
כָּלֵל שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת הַצְדָדִים. וְאוֹתוֹ צְדִיק הוּא
כָּלֵל שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת הַצְדָדִים.

בְּן אֹרֵי - בֶּן הָאֹר הַרְאִשׁוֹן שְׁפָרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. בֶּן חוּר - הַבֵּן שֶׁל
 חֲרוֹת הַכֹּל. דָּבָר אַחֵר בֶּן חוּר - בֶּן חוּר מִכָּל
 הַגְּוֹנִים. וְזֶה הַתְּמִנָּה לְמִטָּה יְחוּדָה, הַכֹּל בְּרֵאשִׁי.

כָּל הַגְּוֹנִים מוֹבִים לַחֲלוּם פְּרָט לַתְּכֵלֶת, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר, מִשׁוּם שֶׁהוּא כִּסֵּא לְדוֹן אֶת דִּינֵי
 הַנְּשָׁמוֹת. וַחֲרֵי דִרְגָה זוֹ (אַחַת) הִיא לְבָנָה. אֵלֶּא
 בְּשַׁעָה שְׁעוֹמְדַת בְּדִינֵי נְפֹשׁוֹת, אִזּוּ הִיא גְּוֹן
 תְּכֵלֶת, וַחֲרֵי (דף קנב ע"ב) בְּאַרְנוֹתָ.

בְּשַׁעָה שְׂרוּאָה אָדָם אֶת הַגְּוֹן הַזֶּה, נוֹפֵר הָאָדָם
 לַעֲשׂוֹת מַצּוֹת רְבוּנוֹ. כְּמוֹ שְׁנַחֲשׁ
 הַנְּחֻשֶׁת, בְּשַׁעָה שֶׁהִיוּ רוֹאִים אוֹתוֹ, הָיוּ פּוֹחֲדִים
 מִלְּפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹמְרִים אֶת עַצְמָם
 מִכָּל הַחֲטָאִים, וּבְשַׁעָה שֶׁאוֹתוֹ הִפְחַד שֶׁל הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עוֹלָה עֲלֵיהֶם, מִיָּד נִרְפָּאִים. מִי נִרָם
 לָהֶם לְפַחַד מִלְּפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אוֹתוֹ
 נַחֲשׁ, אוֹתָהּ רְצוּעָה שְׂמִסְתַּכְלִים בָּהּ. אִף כִּי
 הַתְּכֵלֶת - (כַּמְדַּבֵּר טו) וִרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל

מצות ה'. מאותו הפחד שָׁלוֹ. ועל זה תכלת
במשכן.

אמר רבי יצחק, זה שאמר מורנו שתכלת היא
כפיא דין, וכשהיא עומדת בגוון תוה, אזי
היא כפיא לדון דיני נפשות. מתי היא ברחמים?
אמר לו, בשעה שהכרובים מחזירים פניהם זה
עם זה ומסתכלים פנים בפנים. כיון שאותם
כרובים מסתכלים פנים בפנים, אז כל הגוונים
מתקנים, ומתהפך גוון תכלת לגוון אחר.
מתהפך גוון ירק לגוון זהב (לכו).

ולכן בהפוך הגוונים מתהפך מדין לרחמים, וכן
מרחמים לדיון, והכל בהפוך הגוונים. כמו
שם דרים ישראל תקוניהם לקדוש-ברוך-הוא,
כך הכל עומד וכך מסתדר. ולכן כתוב (ישעיה מט)
ישראל אשר כף אתפאר, באותם גוונים שכלולים
זה בזה, היפי של כלם.

ועשית שלחן עצי שטים וגו'. רבי יצחק פתח,
(דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה'

אֶלֶּהֶיךָ וְגו'. כִּמָּה צְדִיקִים הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הִתְרַצָּה בָּהֶם וְקִרְבָּם אֵלָיו מִכָּל
הָעַמִּים, וּבְשָׂבִיל יִשְׂרָאֵל נָתַן מְזוּז וְשִׁבְעַת לְכָל
הָעוֹלָם, וְאַלְמָלֵא יִשְׂרָאֵל - לֹא נָתַן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְזוּז לְעוֹלָם, וְעָכְשׁוּ שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוֹת, עַל
אַחַת כִּמָּה וְכִמָּה שְׁנוּטָלִים מְזוּז עַל אַחַד פִּי
שָׁנִים.

בְּזִמְנֵי שָׁהִיו יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, הָיָה יוֹרֵד
לָהֶם מְזוּז מִמָּקוֹם עֲלִיוֹן, וְהֵם נוֹתְנִים חֶלֶק
תְּמֻצִית לְעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וְכָל הָעַמִּים לֹא
נִזְוְנוּ אֲלָא מִחַתְמֻצִית, וְעָכְשׁוּ שִׁישְׂרָאֵל הֵם
בְּגָלוֹת, הִתְחַפְּדוּ לְגִזּוֹן אַחֵר.

מִשָּׁל לְמַלְכָּךְ שֶׁהִתְקִין סְעוּדָה לְבְנֵי בֵיתוֹ. כָּל זְמַן
שֶׁהֵם עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ, אוֹכְלִים סְעוּדָה
עִם הַמֶּלֶךְ, וְנוֹתְנִים לְכָל־בָּנִים חֶלֶק הָעֵצְמוֹת לְגִרָר.
בְּשַׁעַה שְׂפָנֵי בֵיתוֹ לֹא עוֹשִׂים אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ,
הַמֶּלֶךְ נוֹתֵן אֶת כָּל הַסְּעוּדָה לְכָל־בָּנִים, וּמַעֲלָה
לָהֶם אֶת הָעֵצְמוֹת.

כִּמוֹ זֶה, כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹן רַבּוֹנָם,
 הֵם אוֹכְלִים עַל הַשְּׁלֶחַן הַזֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ,
 וְכָל הַסְּעוּדוֹת מִתְקַנּוֹת לָהֶם. וְהֵם, מֵאוֹתָהּ
 שִׁמְחָה שְׂלָהֶם, נוֹתְנִים עֲצָמוֹת שֶׁחַן תַּמְצִית
 לְעוֹבְדֵי בּוֹכְבִים. וְכָל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל לֹא עוֹשִׂים
 רְצוֹן רַבּוֹנָם, הֵם הוֹלְכִים לַגְּלוּת, וְהַסְּעוּדָה
 הוֹלֶקֶת לַבְּלָבִים, וְעוֹלָה לָהֶם הַתַּמְצִית. כָּכָה
 יֵאָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת לַחֲמֵם טָמֵא בַגּוֹיִם, שֶׁחֲרֵי
 תַמְצִית הַנֶּעַל שְׂלָהֶם הֵם אוֹכְלִים. אוֹי לְבֵן הַמֶּלֶךְ
 שִׁיוֹשֵׁב וּמִצְפָּה לְשֶׁלֶחַן הָעֶבֶד, וּמֵה שֶׁנִּשְׁאָר מִתּוֹךְ
 הַשְּׁלֶחַן הוּא אוֹכֵל.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר, (תהלים כג) תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שְׁלֶחַן נֶגֶד
 צָרְרֵי הַשְּׁנֵת בַּשָּׁמֶן רֵאשִׁי כּוֹסֵי רוּיָה. תַּעֲרֹךְ
 לְפָנַי שְׁלֶחַן - זוֹ סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ. נֶגֶד צָרְרֵי - אוֹתָם
 הַבְּלָבִים שִׁיוֹשְׁבִים לְפָנַי הַשְּׁלֶחַן וּמִצְפִּים לַחֲלֻקַּת
 עֲצָמוֹת, וְהוּא יוֹשֵׁב עִם הַמֶּלֶךְ בְּעֶנְג שֶׁל הַסְּעוּדָה
 בַּשְּׁלֶחַן.

דַּשְׁנָתָ בַשֶּׁמֶן רֵאשִׁי - זֶה רֵאשׁ הַסְּעוּדָה. שְׂכַל
 שֶׁמֶן וְשֶׁמֶן נִיבֵית וְתִקּוֹן הַסְּעוּדָה נִתְּנִים
 בְּרֵאשׁוֹנָה לְאַהוּב הַמֶּלֶךְ. מֵה שֶׁנִּשְׁאַר נִתֵּן אַחַר
 כָּךְ לְכֹלָבִים וְלְאֹתָם עוֹבְדֵי הַשְּׁלֶחַן. כּוֹסֵי רוּיָה -
 מִלְּאָה הַכּוֹס לְפָנַי אַהוּב הַמֶּלֶךְ תָּמִיד שְׂלֵא
 יִצְטָרֵךְ לְבַקֵּשׁ, וְעַל סוּד זֶה הָיוּ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד עִם
 שְׂאֵר הָעַמִּים.

רַבִּי חֲמִיא הָיָה הוֹלֵךְ לְרַבִּי שִׁמְעוֹן לְטַבְרִיָּה, וְהָיוּ
 עִמּוֹ רַבִּי יַעֲקֹב בֶּר אִידֵי וְרַבִּי יִיסָא הַקָּטָן.
 עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי יִיסָא לְרַבִּי חֲמִיא,
 תָּמוּהָ מֵה שֶׁכָּתוּב (מלכים א-ב) וְלִבְנֵי בְרוּזַי הַגְּלָעָדִי
 תַּעֲשֶׂה חֶסֶד וְהָיוּ בְּאֶכְלֵי שְׁלֶחַנְךָ וְגו'. אִם כֵּן, כָּל
 מִזְבֵּחַ וְאִמֶּת לְאֹכַל עַל שְׁלֶחַנּוֹ וְלֹא יוֹתֵר, מִשְׁאֵמֶר
 כָּאֵן וְהָיוּ בְּאֶכְלֵי שְׁלֶחַנְךָ. וְעוֹד, לֹא כְבוֹד הַמֶּלֶךְ
 הוּא שְׂיֵאכַל אִישׁ אַחַר ^(דף קנג ע"א) עַל שְׁלֶחַן הַמֶּלֶךְ,
 וְלֹא צָרִיךְ זֶה אֶלָּא הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ, וְכֹל הַגְּדוֹלִים
 שְׁלוֹ סְבִיבוֹ לְמַטָּה מִמֶּנּוּ.

אמר רבי תיבא, לא שמעתי בזה דבר, ולא אמר.
 אמר לו לרבי יעקב בר אידי, ואתה
 שמעת בזה הדבר? אמר לו, אתם שיונקים בכל
 יום מדבש שמן העליון לא שמעתם, כל שכן
 אני. שאל את רבי ייסא, ואתה שמעת בזה דבר?
 אמר לו, אף על גב שאני תינוק ומלפני מספר
 ימים באתי אליכם ולא זכיתי מקדם לזה - אני
 בן שמעתי.

פתח ואמר, (תהלים קלו) נותן לחם לכל בשר כי
 לעולם חסדו. מה ראה דוד שבסיום ההלל
 הגדול סים כך בפסוק הזה? אלא שלשה שלימים
 הם למעלה שהקדוש ברוך הוא נודע בהם, והם
 סוד נכבד שלו, ואלה הם: מלך ולב וכבוד. והם
 בהפך של העולם הזה. למעלה המלך נוטל
 בראש, ואחר כך נותן ללב, והלב נוטל ונותן
 לכבוד, ואחר כך הכבוד נותן חלק לכל אותם
 מקורות שלמטה, כל אחד ואחד בראוי לו.
 למטה הכבוד נוטל בראש, ואחר מקרב הכל
 ללב, והלב נוטל את היפה של המאכל. כיון

שְׁנוּטֵל וּמִתְחִיב מֵאוֹתוֹ כֵּחַ וְרָצוֹן שְׁנוּטֵל, נוֹתֵן
וּמְעוֹרֵר אֶל הַמַּח. וְאַחַר כֵּן חוֹזֵר לְכַבֵּד וּמְחַלֵּק
מְזוֹן לְכָל מְקוֹרוֹת הַגּוֹף. (בְּיוֹם שֶׁהָאָדָם מִתְעוֹרֵר בְּתַעֲנִית,

מִתְעוֹרֵר לְמַעַלְהָ בְּאוֹתָהּ דְּנִמְא מִמֶּשׁ, וּבְיוֹם שֶׁל שֶׁבַע לֹא כָּרָה).

בְּיוֹם שֶׁל תַּעֲנִית, אָדָם מְקַרֵּב מֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה
לְכַבֵּד הָעֲלִיּוֹן, וּמָה הוּא מְקַרֵּב? חֲלָבוֹ
וְדָמוֹ וְרָצוֹנוֹ. אוֹתוֹ כְּבִד נוּטֵל הַכֹּל בְּרָצוֹן. בְּיוֹן
שֶׁהַכֹּל הוּא אֵלָיו, נוּטֵל וּמְקַרֵּב הַכֹּל לְפָנָיו הַלֵּב,
שֶׁהוּא גָּדוֹל וְשׁוֹלֵט עָלָיו. בְּיוֹן שֶׁהַלֵּב נוּטֵל
וּמִתְחִיב הָרָצוֹן, מְקַרֵּב הַכֹּל לְמַח, שֶׁהוּא שְׁלֵיט
עָלָיו עַל כָּל הַגּוֹף. אַחַר כֵּן חוֹזֵר הַכְּבִד וּמְחַלֵּק
חֲלָקִים לְכָל אוֹתָם מְקוֹרוֹת וְאֵיבָרִים שְׁלֵמָטָה.

בְּזִמְן אַחֵר, כַּאֲשֶׁר (כֵּל) הַמַּח נוּטֵל הַכֹּל בְּתַחֲלָה,
וְאַחַר כֵּן נוֹתֵן לְלֵב, וְהַלֵּב נוֹתֵן לְכַבֵּד,
וְהַכְּבִד נוֹתֵן לְכָל הַמְקוֹרוֹת וְהָאֵיבָרִים שְׁלֵמָטָה,
וְאַחַר כֵּן בְּשִׁרְוֹצָה לְחַלֵּק מְזוֹן לְעוֹלָם הַזֶּה,
בְּרֵאשׁוֹנָה נוֹתֵן לְלֵב, שֶׁהוּא הַמְּלִךְ שְׁבִאָרְיָן,

וְשִׁלְחַן הַמֶּלֶךְ מִתְעוֹרֵר בְּרֵאשׁוֹנָה מִכָּל שָׂאֵר בְּנֵי
הָעוֹלָם.

אֲשָׁרִיו מִי שְׁהִיָּה בַּחֲשֹׁבֹן שֶׁל שִׁלְחַן הַמֶּלֶךְ,
שְׁתָּרִי יְדוּעַ הוּא לְהִיטִיב לוֹ פְּאוֹתָיו טוֹב
שְׁלֹמֵעֵלָה. (וּמְשׁוֹם כָּךְ) וְזֶהוּ טוֹב וְאַמֶּת שֶׁעָשָׂה דָּוִד
לְבְנֵי בְרוּלֵי, שְׁכַתוֹב וְהָיוּ בְּאִכְלֵי שִׁלְחָנָךְ. וְאִם
תֵּאמֹר שֶׁבְּשִׁלְחַן הַמֶּלֶךְ אוֹכֵל אָדָם אַחַר פְּרָט לוֹ
- לֹא! אֲלֵא הַמֶּלֶךְ אוֹכֵל בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כָּךְ כָּל
הָעָם. וְאוֹתָם שְׂאוֹכְלִים עִם הַמֶּלֶךְ בְּשָׁעָה שֶׁהוּא
אוֹכֵל - אוֹתָם שְׁחֲכִיבִים עָלָיו מִכָּלָם, וְהֵם נִמְנִים
מִשִּׁלְחַן הַמֶּלֶךְ.

וְאִם תֵּאמֹר, הֲרֵי כְּתוּב (שְׁמוּאֵל-ב' ט) עַל שִׁלְחַן
הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הוּא אוֹכֵל - מִשּׁוֹם שֶׁכָּל מְזוֹנֵוֹ
לֹא עוֹשֶׂה חֲשֹׁבֹן אַחַר, אֲלֵא עַל שִׁלְחַן הַמֶּלֶךְ,
שֶׁמִּשָּׁם הָיָה בָּא מְזוֹנֵוֹ וּמֵאֲכָלוֹ. וְזֶהוּ עַל שִׁלְחַן
הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הוּא אוֹכֵל. בָּא רַבִּי חֵיִיא וּנְשָׁקוּ עַל
רֵאשׁוֹ. אָמַר לוֹ, תִּינּוֹק אַתָּה, וְחֲכָמָה עֲלִיּוֹנָה
שׁוֹרָה בְּלִבָּךְ. בִּינְתִים רָאוּ אֶת רַבִּי חֲזַקְיָה שְׁתָּיָה

בא. אמר לו רבי חייא, ודאי בְּחִבְרוֹת זוּ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא יִתְחַבֵּר עֲלֵינוּ, שְׁחֵרֵי דְבָרִים חֲדוּשֵׁי
 תוֹרָה יִתְחַדְּשׁוּ בָּאָן.

יֵשְׁבוּ לְאֹכְלֵי. אָמְרוּ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֹאמֶר דְּבָרֵי
 תוֹרָה בְּסְעוּדָה חֲזוּ. אָמַר רַבִּי יִיסָא,
 סְעוּדַת עֲרָאֵי הִיא, וְלִבְנֵי נְקִירָאֵת סְעוּדָה. וְלֹא
 עוֹד, אֲלֵא שְׂזוּ נְקִירָאֵת סְעוּדָה שְׁנַהֲנָה מִמְּנָה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל זֶה כְּתוּב, זֶה הַשְּׁלֶחֶן
 אֲשֶׁר לִפְנֵי ה', שְׁחֵרֵי דְבָרֵי תוֹרָה יִקִּיפוּ אֶת
 הַמָּקוֹם הַזֶּה.

פְּתַח רַבִּי חֵיִיא וְאָמַר, (דברים ח) וְאֹכְלֹת וְשֹׁבְעֹת
 וּבִרְכֹת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'. וְכִי עַד שְׁלֹא
 אוֹכֵל אָדָם לְשֹׁבְעָה וְתִמְלֵא כִרְסוֹ לֹא יִבְרַךְ אֶת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?! (אם כן) (דף קנג ע"ב) בְּמָה נִבְאָר
 וְאֹכְלֹת וְשֹׁבְעֹת, וְאַחַר כֵּן וּבִרְכֹת? אֲלֵא אִפְלוּ
 לֹא יֹאכֵל אָדָם אֲלֵא פְּזִית, וְרִצּוֹנוֹ עָלָיו, וַיֵּשִׁים
 אֶת אוֹתוֹ הַמֵּאֲכֵל עֵקֶר מֵאֲכֵלוֹ - נְקִירָא שֹׁבְעָה,
 שְׁכַתוֹב (תהלים קמה) פוֹתַח אֶת יְדֵךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי

רצון. לא כתוב לְכֹל חַי אֲכִילָה, אֲלָא רצון. אֹתוֹ
 רצון שְׁשָׁם עַל אֹתוֹ מֵאֲכֹל נִקְרָא שְׁבַעָה, וְאִפְלוּ
 שְׂאִין לְפָנֵי הָאָדָם אֲלָא אֹתוֹ מְעַט בְּכֹיִת וְלֹא
 יוֹתֵר, חֲרֵי רצון הַשְּׁבַע שָׁם עָלָיו. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ
 וּמִשְׁבִּיעַ לְכֹל חַי רצון. כְּתוּב רצון, וְלֹא אֲכִילָה.
 וְעַל זֶה וּבִרְכַּת וּדְאִי, וּמִתְחַיֵּב הָאָדָם לְבָרֵךְ אֶת
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּדְרֵי לְתֵת שְׂמִיחָה לְמַעְלָה.

פְּתַח רַבִּי חֲזַקְיָה בְּפָסוּק הַזֶּה אַחֲרָיו וְאָמַר,
 וְאֲכִלְתָּ וְשְׁבַעְתָּ. מִכָּאֵן שֶׁלְשֹׁכּוֹר מִתָּר
 לְבָרֵךְ בְּרַבְתַּת הַמְּזוּזָה, מֵה שְׂאִין בֵּין בְּתֵפֶלָה.
 שְׁתֵּפֶלָה לֹא כֶּךָ, שְׁחֲרֵי תֵּפֶלָה מְעַלָּה הִיא בְּלִי
 אֲכִילָה, מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁתֵּפֶלָה עוֹלָה לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה, מְקוֹם שְׂאִין בּוֹ לֹא אֲכִילָה וְלֹא שְׁתֵּיָה.
 וְעַל זֶה שְׂנִינּוּ, הָעוֹלָם הַבָּא אֵין בּוֹ אֲכִילָה וּשְׁתֵּיָה
 וְכו'.

אֲבָל שְׂאֵר הַדְּרָגוֹת שְׁלֵמֻטָה יֵשׁ. בְּבִרְכַּת הַמְּזוּזָה
 נִמְצָא גַּזְזָה אַחַר וּמַעְלָה, אֹתָהּ בְּרַכָּה
 שְׁנִמְצָאת בַּשְּׁבַע. מִשּׁוֹם שֶׁבְּרַכַּת הַמְּזוּזָה הִיא

בְּמָקוֹם שֵׁשׁ בּוֹ אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵאת
 מִזֶּזֶן וְשִׁבְעַת לְמִטָּה, וְעַל זֶה צָרִיךְ לְהִרְאוֹת לְפָנָיו
 שִׁבְעַת וְשִׁמְחָה. (וּמִשּׁוֹם כֵּן זֶהוּ מְקוֹם שֵׁשׁ בּוֹ אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, וּמִמֶּנּוּ
 יוֹצֵאת מִזֶּזֶן לְמִטָּה, וְצָרִיךְ לְהִרְאוֹת לְפָנָיו שִׁבְעַת וְשִׁמְחָה) בְּמָקוֹם שֶׁל
 תְּפִלָּה לֹא כֵּן, שְׁתֵּרֵי עוֹלָה יוֹתֵר לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה,
 וְעַל זֶה שְׂכוֹר לֹא יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה.

בְּבִרְכַת הַמִּזֶּזֶן, שְׂכוֹר מִתָּר לוֹ לְכַרֵּךְ בְּרַכַּת
 הַמִּזֶּזֶן. מִשְׁמַע מִהַפְּסוּק הַזֶּה, שְׂכָתוֹב
 וְאֵכֵלָת וְשִׁבְעָת וּבִרְכָת. וְאֵכֵלָת - זוֹ אֲכִילָה.
 וְשִׁבְעָת - זוֹ שִׁתְיָה, שְׁתֵּרֵי שִׁבְעַת בֵּינָן מִתְרוֹת. יִין
 שִׁבְעַת וְדַאי, וְזֶהוּ שְׂכוֹר, שְׂכָתוֹב וּבִרְכָת אֵת
 בְּרָכָה, שְׁמִשְׁמַע שְׂכָרַת הַמִּזֶּזֶן צָרִיךְ שִׁמְחָה
 וְשִׁבְעַת. עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה. מַה זֶה טוֹבָה? שִׁבְעַת,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה מד) וּנְשַׁבַּע לָחֶם וּנְהִיָּה טוֹבִים.
 מִשּׁוֹם כֵּן צָרִיךְ שִׁמְחָה וְשִׁבְעַת.

פֶּתַח רַבִּי יִיסָא וְאָמַר, וְעֲשִׂיתָ שְׁלֶחַן עֲצֵי שִׁטִּים
 וְגו'. הַשְּׁלֶחַן הַזֶּה הוּא עוֹמֵד לְתוֹךְ הַמִּשְׁכָּן,
 וְהַבְּרָכָה שְׁלִמְעָלָה שׁוֹרָה עָלָיו, וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵאת מִזֶּזֶן

לְכָל הָעוֹלָם. וְשִׁלְחָן זֶה לֹא צָרִיךְ לְהִיזֵת בְּרִיקָנוֹת
 אֲפִלּוּ רַנֵּעַ אַחֵר, אֲלֵא שִׁתְּהִיָּה עֲלָיו מְזוּן, שְׁתֵּרֵי
 הַבְּרָכָה לֹא נִמְצְאוּת בְּמָקוֹם רִיק. וְלִכֵּן צָרִיךְ
 לְהִיזֵת עֲלָיו תָּמִיד לְחֵם, שְׁתֵּתְהִיָּה תָּמִיד בְּרָכָה
 עֲלֵיוֹנָה נִמְצְאוּת בּוֹ, וּמִתּוֹךְ אוֹתוֹ שִׁלְחָן יוֹצְאוֹת
 בְּרָכוֹת וּמְזוּנוֹת לְכָל שְׂאֵר שְׁלֻחָנוֹת הָעוֹלָם,
 שְׂמֵת בְּרָכִים בְּגִלְלוֹ.

הַשִּׁלְחָן שֶׁל כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהִיזֵת כֶּף לְפָנָיו
 בְּשַׁעֲהַ שְׂמֵבְרָךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 כִּדֵי שְׁתֵּשְׁרָה עֲלָיו בְּרָכָה מְלֻמְעָלָה, וְלֹא יֵרָאֶה
 בְּרִיקָנוֹת, שְׁתֵּרֵי הַבְּרָכוֹת שְׁלֻמְעָלָה לֹא שׁוֹרוֹת
 בְּמָקוֹם רִיק, שְׂכֵתוֹב (מַלְכִים-ב' ד) הַגִּידֵי לִי מַה יֵּשׁ
 לְךָ בְּבֵית, וְחֵרֵי פִרְשׁוּהוּ הַחֲבָרִים. שִׁלְחָן שֶׁלֹּא
 נִאֶמְרוּ עֲלָיו דְּבָרֵי תוֹרָה (וְלֹא בְרָךְ עַל אוֹתוֹ מְזוּן
 לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא), עֲלָיו כְּתוּב (ישעיה כח) כִּי כָּל שְׁלֻחָנוֹת
 מְלֵאוּ קוֹא צִאָה בְּלֵי מָקוֹם. וְאִסּוּר לְבָרֵךְ עַל
 אוֹתוֹ שִׁלְחָן.

מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֵׁשׁ שִׁלְחָן וְיֵשׁ שִׁלְחָן. שִׁלְחָן
 שֶׁהוּא מְסַדֵּר לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה
 וְעוֹמֵד תָּמִיד לְסִדֵּר בּוֹ דְבָרֵי תוֹרָה וּלְהַכְלִיל בּוֹ
 אוֹתוֹת שֶׁל דְבָרֵי תוֹרָה, (וְהוּ בְרַבֵּת הַמְּזוּזָה. שֵׁשׁ פְּסוּקִים וְדְבָרֵי
 תוֹרָה וְאוֹתוֹת אוֹתוֹת שֶׁל דְבָרֵי תוֹרָה נִכְלָלִים בּוֹ בְּאוֹתוֹ שִׁלְחָן) וְהוּא לּוֹקֵט
 אוֹתָם אֵלָיו וְכוֹלֵל אֶת כָּלָם לְתוֹכוֹ, וּבָהֶם
 מְשַׁתְּלֵם וְשֹׁמֵחַ וְיֵשׁ לוֹ שְׂמִיחָה. וְעַל שִׁלְחָן זֶה
 בְּתוֹב (יחזקאל מא) זֶה הַשִּׁלְחָן אֲשֶׁר לְפָנַי ה'. לְפָנַי
 ה', וְלֹא מִלְּפָנַי ה'. יֵשׁ שִׁלְחָן אַחֵר שְׂאִיִן בּוֹ חֵלֶק
 שֶׁל תוֹרָה, וְאִיִן לוֹ חֵלֶק בְּקִדְשֵׁת הַתוֹרָה. וְאוֹתוֹ
 שִׁלְחָן נִקְרָא קִיָּא צוֹאָה, וְזֶהוּ בְּלִי ^(דף קנד ע"א) מְקוֹם, שְׂאִיִן
 לוֹ חֵלֶק בְּצַד הַקִּדְשָׁה בְּלוּם.

מִשּׁוֹם כֵּן, שִׁלְחָן שֶׁלֹּא נֵאמַר עָלָיו דְבָרֵי תוֹרָה
 הוּא שִׁלְחָן שֶׁל קִיָּא צוֹאָה, הוּא שִׁלְחָן שֶׁל
 אֵלִיל אַחֵר. אִיִן בְּאוֹתוֹ שִׁלְחָן חֵלֶק בְּסוּד הָאֵלוֹהִים
 הָעֲלִיּוֹן. שִׁלְחָן שֶׁדְבָרֵי תוֹרָה נֵאמְרִים עָלָיו,
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל אוֹתוֹ שִׁלְחָן וְשֵׁם אוֹתוֹ
 לְחֵלְקוֹ. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא סוּרְיָ"א, הַמְּמַנֶּה הַגְּדוֹל,
 נוֹטֵל כָּל הַדְּבָרִים הַלְלוֹ, וְשֵׁם דְּיוֹקֵן אוֹתוֹ הַשִּׁלְחָן

לפני הקדוש ברוך הוא. וכל אותם דברי התורה
 שנאמרו עליו עולים על אותו שלחן, ומתעטר
 (וימדמו) לפני המלך הקדוש. משמע שכתוב זה
 השלחן אשר לפני ה', שמתעטר (שמדמו) לפני
 הקדוש ברוך הוא. שלחנו של אדם עומד לטהר
 את האדם מכל חטאיו. אשרי הוא מי שאלה
 השנים עומדים על שלחנו - דברי תורה, וחלק
 לעניים. מאותו שלחן.

בשמעלים אותו שלחן מלפני אותו אדם, שני
 מלאכים קדושים מודמנים לשם,
 אחד מימין ואחד משמאל. אחד אומר: זהו שלחן
 של המלך הקדוש שפלוגי מסדר לפניו, מסדר
 יהיה תמיד השלחן הזה בכרכות עליונות, ושמן
 ומשחה עליונה הקדוש ברוך הוא ישרה עליו.
 ואחד אומר: זהו השלחן של המלך הקדוש
 שפלוגי מסדר לפניו, זה שלחן שעליונים
 ותחתונים יברכו אותו, מסדר יהיה שלחן זה
 לפני עתיק הימים בעולם הזה ובעולם הבא.

רַבִּי אֲבָא, בְּשִׁהְיוּ מֵעָלִים אֶת הַשְּׁלַחַן מִלְּפָנָיו,
 הָיָה מְכַסֶּה אוֹתוֹ וְהָיָה אוֹמֵר: סִלְקוּ שְׁלַחַן
 זֶה בְּצַנִּיעוּת, שְׁלֵא יִהְיֶה בְּבוֹשָׁה לְפָנַי שְׁלוּחֵי
 הַמֶּלֶךְ. הַשְּׁלַחַן שְׁאֵדָם זוֹכָה לוֹ לְעוֹלָם הַבָּא,
 וְזוֹכָה לוֹ לְמוֹזוֹן שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמְזַכָּה אוֹתוֹ
 לְהוֹדֵעַ לְטוֹב לְפָנַי עֲתִיק תִּימִים, וּמְזַכָּה אוֹתוֹ
 לְהַתּוֹסֵף בַּח וְגִדֵּל בְּמָקוֹם שְׁצַרְיָה. אֲשֶׁרִיו חִלְקוּ
 שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

רַבִּי יַעֲקֹב אָמַר, כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א' י) וַיְהִי כָּל יוֹדְעוֹ
 מֵאֵתְמוֹל שְׁלֵשָׁם וְגו', הֲגַם שְׁאוּל בְּנִבְיָאִים.
 וְכִי שְׁאוּל בְּחִיר ה' מִקִּדְּם לְבֵן הָיָה, שְׁכַתוּב
 תְּרֵאִיתֶם אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ ה'. לֹא כְּתוּב אֲשֶׁר בּוֹחֵר
 בּוֹ, אֲלֵא אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ, מִקִּדְּם לְבֵן. וּבְשַׁעָה שְׁבָא
 וּנְכַנְס בֵּין הַנְּבִיאִים וְהַתְּנַבֵּא בִּינֵיהֶם, לְמָה
 תְּמַהוּ?

אֲלֵא כְּשֶׁהִקְדוּשׁ פָּרוּף הוּא הַתְּרַצָּה בּוֹ, לֹא
 הַתְּרַצָּה בּוֹ אֲלֵא לְמַלְכוּת, אֲבָל לֹא
 לְנְבוּאָה. שְׁחֲרֵי שְׁנֵי אֵלֶּה לֹא נִמְסְרוּ כְּאַחַד בְּאָדָם

בְּעוֹלָם, פָּרַט לְמִשָּׁה הַנְּאֻמָּן הָעֲלִיּוֹן שְׂזוּכָה לְנְבוּאָה
וּמְלָכוֹת בְּאַחֵר, וְלֹא נִתֵּן לְשׁוּם אָדָם אַחֵר שְׁנִיחָם
בְּאַחֵר.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי שְׁמוּאֵל שְׂזוּכָה לְשְׁנִיחָם,
לְנְבוּאָה וּמְלָכוֹת - לֹא כִּדְ! לְנְבוּאָה זָכָה,
שְׁכַתוֹב (שם ג) וַיֵּדַע כָּל יִשְׂרָאֵל מִדֵּן וְעַד בְּאֵר שָׁבַע
כִּי נְאֻמָּן שְׁמוּאֵל לְנָבִיא. לְנָבִיא וְלֹא לְמֶלֶךְ. נָבִיא
וְדִין הָיָה. שָׂאם מֶלֶךְ הָיָה, לֹא שָׂאָלוּ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ.
אֲבָל הוּא לֹא הָיָה אֶלָּא נָבִיא נְאֻמָּן, וְהָיָה דֵּן אֶת
דִּינֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁכַתוֹב (שם ז) וְשִׁפְט אֶת יִשְׂרָאֵל.
וְלִכֵּן כְּשִׁחָיָה שְׂאוּל בְּנְבוּאָה, תִּמְחֶהוּ עֲלָיו.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה שָׂרְתָה עָלָיו נְבוּאָה, הוֹאִיל
וְזָכָה לְמְלָכוֹת? - אֶלָּא שְׁנִיחָם לֹא זָכָה

בָּהֶם בְּאַחֵר, (וּמִשׁוּם שְׁחַמְלָכוֹת נִתֵּן לוֹ תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְהוֹדָה לוֹ עָלָיו בְּשָׂרָם הָיָה מֶלֶךְ) וּמִשׁוּם שְׁמְלָכוֹת הַתִּישְׁבָּה
עַל הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, הָיָה כְּהַתְּעוֹרְרוֹת
הַנְּבוּאָה קֹדֶם לָכֵן. אֲבָל כְּשִׁעֲלָה לְמְלָכוֹת, לֹא
הִיָּתָה בּוֹ נְבוּאָה, אֶלָּא הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל רוּחַ הַשְּׁכָל

לְדוֹן אֱמֶת הַתְּעוֹרָרָה עָלָיו, שְׂכָךְ רְאוּי לְמִלְכָּה.
 וּבְעוֹד שְׁהִיָּה בְּתוֹךְ אוֹתָם נְבִיאִים שְׂרָתָה עָלָיו
 נְבוּאָה, וּלְאַחַר שְׁנִפְרַד מֵהֶם לֹא הִיָּתָה בּוֹ נְבוּאָה.
 וְאַנִּי, מִי נִתֵּן לִי הַתְּעוֹרָרוֹת שֶׁל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ
 לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ נְבִיאִים נְאֻמָּנִים, תְּלִמִּידֵי
 רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, שְׁעֵלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים חֲרָדִים
 מִפְּנֵיו, כָּל שָׂכֵן אֲנִי לְהִיּוֹת בֵּינֵיכֶם.

פָּתַח וְאָמַר, וְעָשִׂיתָ שְׁלֶחַן וְגו'. שְׁלֶחַן זֶה הוּא
 לְמִטָּה לְשֵׁים עָלָיו לֶחֶם הָאֶפֶיָה, מִי עָדִיף
 זֶה מִזֶּה, לֶחֶם אוֹ שְׁלֶחַן? אִם תֹּאמַר שֶׁהַכֹּל
^(ע"ב) הוּא אֶחָד - הֲרֵי (אם תֹּאמַר לֶחֶם עָדִיף, שְׁחָרִי) שְׁלֶחַן
 מְסֻדָּר לְאוֹתוֹ לֶחֶם. וְעוֹד, שְׁלֶחַן לְמִטָּה וְלֶחֶם עָלָיו
 - לֹא כֹךְ! אֵלֶּא הַשְׁלֶחַן הוּא הָעֵקֶר בְּסֻדוֹר שְׁלֹ
 לְקַבֵּל בְּרָכוֹת שְׁלִמְעָלָה וּמְזוֹן לְעוֹלָם, וּמִתְסוֹדֵר שְׁל
 הַשְׁלֶחַן הַזֶּה יוֹצֵא מְזוֹן לְעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁנִּתֵּן בּוֹ
 מְלִמְעָלָה.

וְאוֹתוֹ לֶחֶם הוּא פְּרִי וּמְזוֹן שִׁיוּצָא מִהַשְׁלֶחַן
 הַזֶּה, לְהִרְאוֹת שְׁחָרִי מִהַשְׁלֶחַן הַזֶּה

יִוצְאִים פְּרוֹת וּמְזוֹנוֹת לְעוֹלָם. אִם לֹא נִמְצְא כָּרָם
 - הָעֲנָבִים, שָׁהֵם הַפְּרִי הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ, לֹא יִהְיוּ
 נִמְצְאִים. אִם הָאֵילָן לֹא יִהְיֶה, לֹא יִמְצְא פְּרִי
 בְּעוֹלָם, לְכֵן הַשְּׁלַחַן הוּא הָעֵקֶר. הַמְּזוֹן שִׁיּוֹצֵא
 מִמֶּנּוּ הוּא אוֹתוֹ לְחֵם הַפְּנִים.

וְהַפְּתָנִים הָיוּ לוֹקְטִים פְּרֵי הַשְּׁלַחַן מֵעֶרֶב שַׁבַּת
 לְעֶרֶב שַׁבַּת (מִשַּׁבַּת לְשַׁבַּת), לְהִרְאוֹת שְׁחֵרֵי
 מְזוֹן עֲלִיּוֹן יוֹצֵא מִתּוֹךְ אוֹתוֹ שְׁלַחַן. מִשּׁוּם אוֹתוֹ
 לְחֵם שְׁחֵיו לוֹקְטִים הַפְּתָנִים, הַתְּבַרְךְ כָּל מְזוֹן
 וּמְזוֹן שְׂאוּכָלִים וְשׁוֹתִים שְׁלֹא יִקְטְרַג בָּהֶם יֵצֵר
 הָרַע, שְׁחֵרֵי יֵצֵר הָרַע לֹא נִמְצְא אֵלָּא מִתּוֹךְ
 מֵאֲכָל וּמִשְׁתֶּה. וְהוּ שְׁכַתּוֹב (מִשְׁלִי ל) פֶּן אֲשַׁבַּע
 וּבְחַשְׁתִּי וְגו'. שְׁמִתּוֹךְ מֵאֲכָל וּמִשְׁתֶּה, יֵצֵר הָרַע
 מִתְגַּדֵּל בְּמַעֵי הָאָדָם.

לְחֵם זֶה, מְזוֹן שִׁיּוֹצֵא מִתּוֹךְ הַשְּׁלַחַן, מְבַרְךְ אֶת
 מְזוֹן הַפְּתָנִים שְׁלֹא יִמְצְא בָּהֶם מְקַטְרַג
 לְקַטְרַג לָהֶם, וְלַעֲבֹד בְּלֵב שָׁלֵם לְקַדוּשׁ-פְּרוּף-הוּא.
 וְזֶה צָרִיף לַפְּתָנִים יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם, וְלְכֵן שְׁלַחַן

הוא עָקַר, וְהִפְרִי וְהִמְזִין שְׂיוּצָא מִמֶּנּוּ הוּא אוֹתוֹ לָחֵם.

הַשְּׁלֶחַן הַזֶּה צָרִיךְ הַסְדּוֹר שְׁלוֹ לְהִתְתַּקֵּן בְּצַד הַצִּפּוֹן, שְׂפָתוֹב וְהַשְּׁלֶחַן תִּתֵּן עַל צֵלַע צִפּוֹן. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂמִשָּׁם רֵאשִׁית הַשְּׂמֻחָה. הַשְּׂמֵאל נוֹטֵל תְּמִיד מִהַיְמִין בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן הוּא מִתְעוֹרֵר לְנִקְבָּה. אַחַר כֵּן הַיְמִין מִקְרָב אוֹתוֹ אֵלָיו וְנִדְבָק בּוֹ.

הַיְמִים יֵם מַיְמִין, וְהֵם שְׂמֻחָה. מִיָּד נוֹתֵן לְשְׂמֵאל, וְנִדְבָקִים בּוֹ אוֹתָם מַיִם וּמִשְׂמָחִים אוֹתוֹ. וְאַחַר כֵּן הוּא נִכְלָל בַּיְמִין, וּמִתְעוֹרֵר אֶת הַנִּקְבָּה בְּאוֹתָהּ שְׂמֻחָה, וְסִימְנָךְ - מִי שְׂנוּטֵל מַיִם בְּיַד יְמִינוֹ בְּכֹלֵי, רֵאשׁוֹן לְרוֹקֵן מַיִם הוּא בְּשְׂמֵאל, וְלֹא מִשְׂמֵאל לַיְמִין, שְׁתֵּרֵי מַיִם מַיְמִין לוֹקֵחַ אוֹתָם הַשְּׂמֵאל.

וְלָכֵן מַיִם לֹא נִמְצָאִים אֵלָּא מִצַּד הַשְּׂמֵאל. כִּיּוֹן שְׂנִלְקָחוּ הַיְמִים אֵלָיו, תֵּרֵי הַתְּעוֹרָרוּ לְנִקְבָּה בְּאוֹתָם מַיִם, וְלָכֵן גְּבוּרֹת גְּשָׁמִים שְׂנִינוּ. וְלָכֵן

וְהַשְׁלַחַן תִּתֵּן עַל צֵלַע צָפוֹן, שְׁמֵאוֹתָו הַצַּד
הַפְּרוֹת נִמְצְאִים בּוֹ יוֹתֵר מִהַצַּד הָאַחֵר,
בְּהַתְעוֹרְרוֹת הַשְּׂמֵחָה שָׁלוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמָר (שׁוֹרָה ב) שְׁמֵאלוֹ תַּחַת לְרֵאשִׁי, וְאַחֵר כָּף -
וַיִּמֵּינוּ תַּחֲבֻקְנִי.

שֶׁלַּחֲנוֹ שֶׁל אָדָם צָרִיךְ לְהַמְצִיא בְּנִקְיוֹת הַגּוּף,
שֶׁלֹּא יִקְרַב לְאֹכַל אֶת מִזוֹנוֹ אֶלָּא בְּנִקְיוֹן
עֲצָמוֹ. וְלִכֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְפָנּוֹת עֲצָמוֹ בְּהַחֲלָה
מִדָּם שֶׁיֵּאֱכַל מִזוֹן שֶׁל שְׁלַחַן מְהוּר, כִּי אוֹתוֹ מִזוֹן
שֶׁהֵבִין לוֹ, בּוֹ רוּצָה הַקְּדוּשׁ כָּרוּף הוּא, כִּדְרֵי שֶׁלֹּא
יִקְרַב עַל אוֹתוֹ שְׁלַחַן קִיָּא צוֹאָה, שֶׁהוּא מְסוּד
הַצַּד הָאַחֵר, וְהַצַּד הָאַחֵר לֹא יִקְבַּל כְּלוּם מֵאוֹתוֹ
מִזוֹן שֶׁל הַשְׁלַחַן הַזֶּה.

אַחֵר שֶׁאֵכַל אָדָם וְהַתְעַנְּג, צָרִיךְ לָתֵת חֵלֶק שֶׁל
תְּמִצִּית לְאוֹתוֹ הַצַּד, וּמֵהוּ? מִיָּם אַחֲרוֹנִים.
אוֹתָהּ וְהֵמֶת הַיָּדִים. שֶׁצָּרִיךְ לָתֵת לְאוֹתוֹ צַד חֵלֶק
שֶׁצָּרִיךְ לוֹ. וְלִכֵּן נִדְאִי שֶׁהֵם חוֹבָה, חוֹבָה הֵם,
וּבְמָקוֹם שֶׁל חוֹבָה שׁוֹרִים, וְהוּא חֵיּוֹב עַל אָדָם

לְתֵת לוֹ חֶלֶק זֶה. וְלִכְּנֹן לֹא צָרִיךְ לְבַרֵךְ כָּלֵל,
שְׁתֵּרֵי אֵין הַבְּרָכָה בְּאוֹתוֹ הַצַּד.

וְלִכְּנֹן צָרִיךְ אָדָם שְׁלֹא יִתֵּן מְזוּזֵן שְׁעַל גְּבִי שְׁלִחְנוּ
לְאוֹתוֹ קִיָּא צוֹאָה, וְכָל שְׁכֵן בְּמַעְיָו, וְכָל
שְׁכֵן שְׁתוּא טְהוֹר (טוב) לְאָדָם וּבְרִיאוֹת וְתִקּוּן הַגּוֹף
שְׁלוֹ. וְלִכְּנֹן הַשְּׁלִחָן הוּא לְאֹכֵל בּוֹ בְּטַהֲרָה, כְּמוֹ
שְׁנֵת־בְּיָר.

שְׁלִחָן זֶה שְׁעוֹמֵד בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, בְּיָדֵי לְהַמְצִיא
בּוֹ מְזוּזֵן וּלְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ מְזוּזֵן, וְלִכְּנֹן אִפְלוּ
רַגַּע אֶחָד לֹא צָרִיךְ לַעֲמֹד בְּרִיקָנוֹת. שְׁלִחָן
אַחֵר הוּא שְׁלִחָן הַרִיקָנוֹת, וְלֹא צָרִיךְ לְתֵת לוֹ
מָקוֹם בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ. וְלִכְּנֹן שְׁלִחָן הַמִּקְדָּשׁ אִפְלוּ
רַגַּע אֶחָד לֹא יֵשֵׁב בְּלִי מְזוּזֵן, וְיִצְטָרֵךְ שְׁלֹא יִמְצֵא
בְּמָקוֹם גְּרוּעַ, שְׁתֵּרֵי הַבְּרָכָה שְׁלִמְעָלָה לֹא נִמְצְאוֹת
בְּמָקוֹם גְּרוּעַ. זֶה שְׁלִחָן שְׁלִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
שְׁלִחָן שְׁאָדָם מְבַרֵךְ עָלָיו אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אִם כֵּן לֹא צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּרִיקָנוֹת, שְׁתֵּרֵי אֵין
הַבְּרָכָה בְּמָקוֹם רִיק.

הַלְחָמִים שֶׁעַל גְּבִי הַשְּׁלֶחַן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הֵם שְׁנַיִם עָשָׂר. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ סוּד
 הַלְחָמִים, שֶׁהֵם סוּד הַפָּנִים, וְלֶכֶן נִקְרָא לָחֶם
 הַפָּנִים, שֶׁהָרִי מְזוּן וְסָפוּק שֶׁל הָעוֹלָם בָּאִים
 מֵאוֹתָם הַפָּנִים הָעֲלִיּוֹנִים. וְלֶכֶן לָחֶם זֶה הוּא
 פְּנִימִי שֶׁל הַכֹּל, הוּא בְּסוּד עֲלִיּוֹן בְּרָאוּי.

לָחֶם הַפָּנִים - מֵאֵכֶל שֶׁל אוֹתָם פָּנִים, מְזוּן
 וְסָפוּק שִׁיּוּצָא לָעוֹלָם, מֵהֵם בָּא, וְשׂוֹרָה
 עַל אוֹתוֹ שְׁלֶחַן. וּמִשׁוּם שֶׁשְׁלֶחַן זֶה מְקַבֵּל מְזוּן
 וְסָפוּק מֵאוֹתָם פָּנִים שֶׁל מַעְלָה, וְהִיא מוֹצִיָּאָה
 מְזוּנוֹת וְסָפוּקִים מֵאוֹתָם פָּנִים פְּנִימִיִּים, וְהַמְזוּן
 שֶׁמוֹצִיָּאָה הוּא אוֹתוֹ לָחֶם, כְּפִי שֶׁאַמְרָנוּ, חֵם תִּהְיֶה
 מִתְקַרֵּב, וְחֵם תִּהְיֶה מוֹסֵר מִשָּׁם, וְהָרִי פִּרְשׁוּהוּ,
 שֶׁכֶּתוּב בְּיוֹם הַלְקָחוֹ, וּמִשׁוּם שֶׁשְׁלֶחַן זֶה יֵשׁ לְאָדָם
 לְשֹׁמֵר סוּדוֹת שְׁלֶחְנוּ בְּכֹל אוֹתָם גְּוֹנִים שֶׁאַמְרָנוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (קהלת ט) בְּכֹל יַעַת יִהְיוּ
 בְּגִדֵיךָ לְבָנִים וְשָׁמֶן עַל רֵאשֶׁיךָ אֵל יִחָסֶר.
 פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ וְנִתְבָּאֵר. אֵכֶל בָּא וּרְאָה,

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אֶת הָאָדָם בְּסוּד הַחֲכָמָה,
 וַעֲשָׂה אוֹתוֹ בְּאַמְנוֹת רַבָּה, וְנִפְחַ בְּאַפּוֹ נְשִׁמַת
 חַיִּים בְּדִי לְדַעַת וּלְהַתְבוּיֵן בְּסוּדוֹת הַחֲכָמָה
 וּלְדַעַת בְּכְבוֹד רַבּוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מ"ג) כֹּל
 הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאֲתִיו יִצְרָתִיו אֶף
 עָשִׂיתִיו.

וְלִכְבוֹדִי בְּרָאֲתִיו הַיּוֹקָא, וְסוּד זֶה וְלִכְבוֹדִי
 בְּרָאֲתִיו לְמַדְנֹו, שְׁהָרִי הַכְּבוֹד
 שְׁלִמְטָה סוּד הַכֶּסֶף הַקְדוֹשׁ לֹא הִתְתַּקֵּן לְמַעְלָה,
 אֲלֵא מִתּוֹךְ תִּקּוּן בְּנֵי הָעוֹלָם. בְּשִׂאוֹתָם בְּנֵי אָדָם
 צְדִיקִים וְחַסִּידִים וְיוֹדְעִים לְתַקֵּן תִּקּוּנָם, זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב וְלִכְבוֹדִי בְּרָאֲתִיו. מִשּׁוֹם שְׁכְּבוֹדִי תִּזְהַ
 לְתַקֵּן אוֹתוֹ בְּעַמּוּדִים חֲזָקִים וּלְקַשְׁטוֹ בְּתַקּוּן
 וְקִשּׁוּט שְׁלִמְטָה, בְּשִׁבִיל שְׁכְּבוֹדִי תִּזְהַ יִתְעַלֶּה
 (בְּכְבוֹד) בְּזִכּוֹת הַצְּדִיקִים שְׁפָאֲרֵץ.

בְּשִׁבִיל כַּף בְּרָאֲתִיו, כְּמוֹ הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן שְׁבוֹ
 הַתִּקּוּנִים הַלְלוּ. בְּרִיאָה לְצַד שְׁמַאל,
 יִצְרָה בְּיָמִין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר יוֹצֵר אוֹר וּבּוֹרֵא חֹשֶׁךְ.

עשייה באמצע, כמו שנאמר אני ה' עשה כל, וכתוב עושה שלום ובורא רע, וכתוב עושה שלום במרומינו, ועל זה פראתיו יצרתיו אף עשיתיו, בתקון עליון. ולכן, הואיל ואדם הוא בארץ ויש לו לתקן אותו כבוד, עשיתי בו תקונים של כבוד עליון, שיש בו אף בריאה, ולכן פראתיו.

באותו כבוד עליון יש בו יצירה, ולכן יצרתיו. תקון זה נתתי בו באדם להיות הוא בארץ, כמו שאותו כבוד עליון. באותו כבוד עליון יש בו עשייה, ולכן אף כף באדם כתוב עשיתיו, שהוא יהיה כמו אותו כבוד עליון שמתקן ומברך את הכבוד התחתון. מנין לנו שפאותו כבוד עליון יש שלשת אלה? שכתוב בו (ישעיה מה) יוצר אור ובורא חשך עשה שלום. יוצר אור - הרי יצירה. ובורא חשך - הרי בריאה. עשה שלום - הרי עשייה. וזהו כבוד עליון, שהרי מתקן ומברך ומספק בכל צרכיו את הכבוד התחתון.

כְּמוֹ כֵּן בָּרָא אָדָם בְּאָרֶץ שְׁהוּא כְּמוֹ אוֹתוֹ כְּבוֹד
 עֲלִיּוֹן, לְתַקֵּן אֶת הַכְּבוֹד הַזֶּה וּלְהַכְלִיל מִכָּל
 הַצְּדָדִים. בְּכַבוֹד הָעֲלִיּוֹן יֵשׁ אֶת שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים -
 בְּאָדָם לְמִטָּה יֵשׁ אֶת שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים. וּלְהַתְּכַלֵּל
 אוֹתוֹ כְּבוֹד תְּחִתּוֹן מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה, לְהִיּוֹת שְׁלָם
 בְּכָל הַצְּדָדִים. אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ שְׁזוֹכָה בְּמַעֲשָׂיו
 לְהִיּוֹת כְּמוֹ זֶה. וְלִכֵּן כְּתוּב, בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגִדֶיךָ
 לְבָנִים וְשֶׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אַל יִחָסֵר.

מֵה לְכַבוֹד הָעֲלִיּוֹן לֹא נִמְנָע אוֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת
 קֹדֶשׁ מִסּוּד הָעוֹלָם הַבָּא - אֵף כִּי לְאָדָם,
 שְׁמַעֲשִׂיו מֵתְּלַבְּנִים תָּמִיד, אוֹתוֹ (דף קנה ע"ב) שֶׁמֶן
 מִשְׁחַת קֹדֶשׁ לֹא יִמְנָע מִמֶּנּוּ תָּמִיד. בְּפֶה זוֹכָה
 אָדָם לְהַתְּעַדֵּן בְּאוֹתוֹ עֲדוֹן עֲלִיּוֹן? בְּשִׁלְחָנוֹ. כְּמוֹ
 שְׁהוּא מְעַדֵּן עַל שִׁלְחָנוֹ נִפְשׁוֹת הָעֲנִיִּים, שְׁכַתוּב
 (ישעיה נח) וְנִפְּשׁ נִעְנָה תִּשְׁפִּיעַ, מֵה כְּתוּב אַחֲרָיו?
 אִזּוֹ תִּתְּעַנֵּג עַל ה' וְגו', שְׁאֵף כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְרוּה אוֹתוֹ בְּכָל אוֹתָם עֲדוּנִים שֶׁל שֶׁמֶן
 מִשְׁחַת קֹדֶשׁ הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּשְׁפָּע וְנִמְשָׁךְ תָּמִיד לְאוֹתוֹ

כבוד עליון. כְּתוּב וְנִפְּשׁ נִעְנָה תִּשְׁפִּיעַ. מֵה כְּתוּב
אַחֲרָיו? אִז תִּתְעַנֵּג עַל ה'.

רַבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי תַּיִיא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, וְהָיָה
סוֹחֵר אַחַד מִחֲמֵר אַחֲרֵיהֶם. אָמַר רַבֵּי יוֹסֵי
לְרַבֵּי תַּיִיא, יֵשׁ לָנוּ לְהִתְעַסֵּק וּלְהִשְׁתַּדֵּל בְּדַבְרֵי
תּוֹרָה, שְׁתֵּרֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹלֵךְ לְפָנֵינוּ, (שְׁמַרְי
הַשְּׂבִינָה הוֹלֶכֶת לְפָנֵינוּ, שְׂכֵתוֹב (תְּהִלִּים פה) אָדָּק לְפָנָיו יִחְלָד) וְלָכֵן זְמַן
הוּא לַעֲשׂוֹת לוֹ (לָה) תִּקּוּן עִמָּנוּ בְּדֶרֶךְ זוֹ.

פֶּתַח רַבֵּי תַּיִיא וְאָמַר, (תְּהִלִּים קי"ט) עַת לַעֲשׂוֹת לָה'
הִפְרוּ תוֹרָתְךָ. פְּסוּק זֶה נִתְּבָאָר וּפְרָשׁוּהוּ
הַחֲבָרִים. אֲבָל עַת לַעֲשׂוֹת לָה' - בְּכָל זְמַן
שֶׁהַתּוֹרָה מִתְקַיֶּמֶת בְּעוֹלָם וּבְנֵי אָדָם מִשְׁתַּדְּלִים
בָּהּ, כְּבִיבּוּל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמַח בְּמַעֲשֵׂי יָדָיו
וְשְׂמַח בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְשָׁמַיִם וָאָרֶץ עוֹמְדִים
בְּקִיּוּמָם.

וְלֹא עוֹד, אֵלָּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּץ אֶת כָּל
הַפְּמִלָּה שָׁלוֹ וְאוֹמֵר לָהֶם: רְאוּ אֶת הָעַם
הַקְּדוּשׁ שֵׁישׁ לִי בְּאָרֶץ, שֶׁתּוֹרָתִי מִתְעַטָּרֶת

בְּשִׁבְלָם! רְאוּ מַעֲשֵׂי יְדֵי שְׂאֵתָם אֲמַרְתֶּם (תהלים ח)
 מָה אֲנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ. וְהֵם, כְּשֵׁהֶם רוֹאִים אֶת
 שְׂמַחַת רַבּוֹנָם בְּעַמּוֹ, מִיַּד פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים,
 (שמואל ב ז) וּמִי בְּעַמּוֹ בְּיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ.
 וּבְשַׁעַה שְׂיִשְׂרָאֵל מִתְּכַפְּלִים מִהַתּוֹרָה, כְּכִיבוֹ"ל
 תִּשָּׁשׁ כַּחוֹ, שְׂפָתוֹב צוֹר יִלְדֵךְ תִּשָּׂי. וְאִז כְּתוֹב,
 וְכָל צָבָא הַשָּׁמַיִם עֹמְדִים עָלָיו. וְעַל זֶה עֵת
 לַעֲשׂוֹת לַה'. אוֹתָם (בְּנֵי הָעוֹלָם) הַצְּדִיקִים שֶׁנִּשְׁאַרוּ,
 יֵשׁ לָהֶם לְשֵׁנִים מְתַנְנִים וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים בְּיִשְׂרָאֵל,
 בְּדֵי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְחַזַּק בָּהֶם בְּצִדִיקִים
 וּבַמַּחֲנֹת וּבַחֲמוּנִים שְׁלוֹ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
 שֶׁהִפְרוּ תוֹרָתְךָ, וְלֹא מִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ בְּנֵי הָעוֹלָם
 כְּרֵאוּי.

אוֹתוֹ סוֹחֵר שֶׁתִּהְיֶה מְחַמֵּר אַחֲרֵיהֶם, אָמַר לָהֶם,
 כְּבִקְשָׁה מִכֶּם, שְׂאֵלָה אַחַת בְּרִצּוֹנִי לְדַעַת.
 אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, וַדַּאי שֶׁתְּדַרְךְ מְתַקַּנֵּת לְפָנֵינוּ,
 שְׂאֵל אֶת שְׂאֵלְתְּךָ! אָמַר, הַפְּסוּק תִּהְיֶה אִם כְּתוֹב
 יֵשׁ לַעֲשׂוֹת אוֹ נַעֲשֶׂה - תִּיִתִי אוֹמֵר כֵּךְ. מַה זֶה
 עֵת? וְעוֹד, לַעֲשׂוֹת לַה', לְפָנֵי ה' תִּהְיֶה צְרִיךְ

להיות! מה זה לעשות לה? אמר רבי יוסי,
 בכמה גונים הדרך מתקנת לפנינו; אחד - שהיינו
 שנים ועכשו חרי אנו שלשה, והשכינה כלולה
 עמנו. ואחד - שחשבתני שלא היית אלא כמו עין
 יבש, ואתה רענן כמו וית. ואחד - שיפה שאלת,
 והואיל והתחלת את הדבר - אמור.

פתח ואמר, עת לעשות לה' הפרו תורתך. עת
 לעשות לה', יש עת ויש עת. (קהלת ג) עת
 לאהב ועת לשנא. עת היא למעלה, שאותה עת
 היא סוד האמונה. וזו נקראת עת רצון, וזהו
 שהתחייב אדם לאהב לה' תמיד, כמו שנאמר
 (דברים ו) ואהבת את ה' אלהיך, ולכן עת לאהב,
 זהו עת שמחייב האדם לאהב. ויש עת אחרת
 שהיא סוד של אלהים אחרים, ומחייב האדם
 לשנא אותה ולא ימשך לבו אחריה, ועל זה עת
 לשנא, ולכן פתוב (ויקרא טו) דבר אל אהרן אחיך
 ואל יבא בכל עת אל הקדש. (ובאז)

בזמן שישראל משתדלים בתורה ובמצוות
 התורה, אותה עת סוד האמונה הקדושה
 מתפקנת בתקונייה ומתקשטת בשלמות כראוי.
 ובזמן שישראל מתבטלים מהתורה, כפיכול
 אותה עת אינה בתקונייה, ולא נמצאת בשלמות
 ולא באור, ואז עת לעשות לה'. מה זה לעשות?
 כמו שנאמר (בראשית א) אשר ברא אלהים לעשות.
 מה זה לעשות? שנשארו גופות השדים
 בשתקדש היום ולא נעשו, ונשארו לעשות
 רוחות ללא גופים. אף כאן עת לעשות - נשאר
 בלי תקון ובלי שלמות. מה הטעם? משום
 שהפרו תורתך, משום שהתבטלו ישראל למטה
 מדברי התורה, משום שאותה עת כך עומדת,
 או עולה או יורדת, בגלל ישראל.

כאן רבי יוסי ורבי ^(דף קנו ע"א) חייא ונשקוהו בראשו.
 אמר רבי יוסי, ודאי אינדך כדאי לתמר
 אחרינו. אשרי תדרך הווי שובינו לשמע את זה.
 אשרי הדור שרבי שמעון שרוי בתוכו, שאכלו

בין הַהָרִים נִמְצְאָת שָׁם הַחֲכָמָה. יִרְדּוּ רַבֵּי יוֹסֵי
וְרַבֵּי חִיָּיא, וְהִלְכוּ שְׁלֹשָׁתָם בְּדֶרֶךְ.

פָּתַח אוֹתוֹ הַסּוֹחֵר וְאָמַר, (תהלים סט) וַאֲנִי תַפְלְתִי
לָךְ ה' עַתָּה רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי
בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ. שְׁנִינּוּ, אֵימָתִי נִקְרְאָת עַתָּה רָצוֹן?
בְּשִׁעָה שֶׁהַצְּבוֹר מִתְּפִלָּיִם. יָפָה הוּא, וְכֵךְ הוּא
וְדַאי. שְׁחָרִי אִזּוֹ הַצְּבוֹר מְסֻדְרִים וּמִתְקַנִּים אֶת
תְּקוּנָהּ שֶׁל הָעַתָּה הַזֹּאת, וְאִזּוֹ הוּא עַתָּה רָצוֹן וְצָרִיךְ
לְבַקֵּשׁ בְּקִשָּׁה, שְׁפָתוֹב אֱלֹהִים בְּרַב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי
בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ, שְׁחָרִי אִזּוֹ יֵשׁ לְבַקֵּשׁ אֶת הַבְּקִשָּׁה.

וַאֲנִי תַפְלְתִי לָךְ ה', הֲרִי כָּאֵן סוֹד הַיְחֻד. וַאֲנִי
- זֶה דְּוֹד הַמְּלָךְ, הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא גְּאֻלָּה.
תַּפְלְתִי - זֶה תַּפְלָה. וְכָאֵן הוּא סְמִיכָה לְגְּאֻלָּה,
שֶׁהוּא אַחֵר. כִּשֶׁהוּא סוֹמֵךְ גְּאֻלָּה לַתַּפְלָה, אִזּוֹ
הוּא עַתָּה רָצוֹן. עַתָּה רָצוֹן - אֵת כֶּךָ, כִּלְלֵי הוּא
בְּאַחֵר, עַתָּה אַחֵר, רָצוֹן אַחֵר, נִכְלְלוּ זֶה בְּזֶה וְנִהְיוּ
אַחֵר. וְדוֹד הַמְּלָךְ רָצָה לְיַחַד בְּפִסּוּק תְּזַה יְחֻד
אַחֵר.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה הִתְמַנָּה הַפְּסוּק הַזֶּה בְּתַפְּלוּת
 מְנַחַח שֶׁל שַׁבָּת? נֶאֱמַר הוּא לְהִיּוֹת בְּשַׁבָּת
 בְּאוֹתָהּ תַּפְּלוּת מְנַחַח וְלֹא בְּתַפְּלוּת חַל, שְׂוֵדָאֵי
 אִין תַּפְּלוּת מְנַחַח שֶׁל שַׁבָּת כְּמוֹ חַל. מִשּׁוּם שְׁחֵרֵי
 בַּחַל, בְּשַׁעַת הַמְּנַחַח, תְּלוּי תְּדִין בְּעוֹלָם וְאִינוּ עֵת
 רְצוֹן, אֲבָל בְּשַׁבָּת כְּשֶׁכָּל הַרְגֵז הוֹסֵר וְהַכֵּל נִכְלָל
 בְּאַחַד, וְאֵף עַל גַּב שְׂמֵת עוֹרֵר דִּין, זוֹ הִתְבַּשְּׂמוּת,
 וְלִכְּזוֹ צָרִיךְ פְּסוּק שֶׁל יְחוּד לְיַחַד אֶת כָּל הַדְּרָגוֹת.
 שְׂכַשְׂיֵשׁ יְחוּד, תְּדִין מִתְחַפֵּר וְנִכְלָל בְּרַחֲמִים וְהַכֵּל
 מִתְבַּסֵּם, וְאִז כְּתוּב עֵת רְצוֹן. עֵת רְצוֹן כּוֹלֵל
 הַכֵּל בְּאַחַד. וְהַדִּין מִתְבַּסֵּם בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְיֵשׁ
 שְׂמֵחָה בְּכָל.

מִשָּׁה הַסְּתִילָק מִן הָעוֹלָם בְּאוֹתָהּ שְׂעַת תַּפְּלוּת
 מְנַחַח שֶׁל שַׁבָּת, בְּשַׁעַת שְׂנִמְצֵאת עֵת
 רְצוֹן. וּבְאוֹתָהּ שַׁעַת רְצוֹן הִיָּה לְמַעְלָה, וְצַעַר
 לְמַטָּה, וְעַל זֶה נִנְעָלְלוּ הַשְּׁעָרִים בְּשַׁבָּת מִשַּׁעַת
 הַמְּנַחַח וְמַעְלָה. אִילוּ שְׁעָרִים נִנְעָלוּ? שְׁעָרֵי בֵּית
 הַמִּדְבָּר, כִּדִּי לְהוֹפִיר אֶת מִשָּׁה הַרוּעָה הַנֶּאֱמָן
 שְׁחַתְּוָרָה הִתְבַּטְּלָה בְּגִלְלוֹ.

באותו זמן בית מדרשו של משה בטל, כל שכן
האחרים. מי רואה את שערי בית
מדרשו של משה שננעלו, ושל א ינעלו כל
האחרים!?! כשהתורה של משה עצובה עליו
באותו זמן, מי לא עצוב!?! משום כך כל שערי
בית המדרש ננעלו, והצטרכו כלם לצדק את
תקדוש ברוך הוא בדרך שבת, ותינו (תהלים לו)
צדקתך בחררי אל.

שלשה הם שהסתלקו מן העולם בזמן הזה,
ובכלם כלולים במשה. אחד - משה
הנביא הנאמן העליון, ואחד - יוסף הצדיק,
ואחד - דוד המלך. משום כך יש כאן שלשה
צדוקי דין. אחד הוא של יוסף הצדיק קודם לכל
אלה, וזהו צדקתך בחררי אל משפטיך תהום
רבה וגו'. זה יוסף, שהוא לבדו בחררי אל, כמו
כל החרים העליונים. ואחד משה הנביא הנאמן,
וזהו שכתוב (שם עא) וצדקתך אלהים עד מרום
אשר עשית גדלות, משום שהוא נוטל לכל
הצדדים, ימין ושמאל. ואחד הוא דוד המלך,

וְזֶהוּ שְׂכָתוֹב (שם קיט) צְדָקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ
אֱמֶת. לְעוֹלָם - זֶה דָּוִד הַמְּלֹךְ.

אִז מִתְכַּנֵּם הַכֹּל בְּזִמְן הַזֶּה, תּוֹרָה שְׂכַבְתָּב וְתוֹרָה
שְׂבַעַל פֶּה. וְעַל זֶה בְּזִמְן הַזֶּה נִנְעָלוּ שְׁעָרֵי
תּוֹרָה, וְנִנְעָלוּ שְׁעָרֵי כָּל הָעוֹלָם בְּזִמְן הַזֶּה.

בְּשַׁעַה שְׁמֵת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, יָבִישׁוּ הַמְּקוֹרוֹת
וְתִמְעֵינּוּת, וְכָל הַשְּׂכָבִים נָפְלוּ בַגְּלוּת.
פְּתַחוּ הָעֲלִיּוֹנִים וְאָמְרוּ, צְדָקָתְךָ כְּתָרֵי אֵל
מִשְׁפָּטֶיךָ תִּהְיוּ רַבָּה וְגו'.

בְּשַׁעַה שְׁמֵת מֹשֶׁה, נִחַשְׁךְ הַשְּׂמֵשׁ בְּצַחֲרִים,
וְנִנְעָלָה תּוֹרָה שְׂכַבְתָּב, הָאֹזֶר שֶׁל
הָאִם פְּקֻלְרִיָּה הַמְּאִירָה.

בְּשַׁעַה שְׁמֵת דָּוִד הַמְּלֹךְ, כָּנְסָה הַלְּבָנָה אֶת
אוֹרָה, ^(דף קנו ע"ב) וְתוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה כָּנְסָה
אֶת אוֹרָה. וּמֵאוֹתוֹ זִמְן נִגְנְנוּ אוֹרוֹת הַתּוֹרָה,
וְהִתְרַבְּתָה הַמַּחְלָקָת עַל הַמְּשֻׁנָה, וְהִתְכַּבְּמוּ
בְּמַחְלָקָת, וְכָל חֲזָקֵי הַלֵּב בְּעַרְבוּכָה. וְעַל זֶה אִין
שְׂמַחַת הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ זִמְן בְּכָל הַדּוֹרוֹת הָעוֹלָם.

וּמָהֵן חֲמֵרוֹת הַתַּעֲנִיּוֹת שְׁגָזְרוּ רַבָּנָן? כְּשִׁמַּת
 פְּלוֹנֵי גָזְרוּ תַעֲנִית, כְּשִׁהְיָה כָּךְ גָּזְרוּ כָּךְ.
 (זו שְׁתֵּיה) וְכִשְׁהָיָה בְנוֹם יָתֵר שָׁל שְׂמִיחַת הַתּוֹרָה
 שְׂכַבְתָּב וְתוֹרָה שְׂכַעַל פֶּה, בְּאוֹתוֹ זְמַן עַל אַחַת
 בְּמָה וּכְמָה שְׂצָרִיךְ לְנַעַל שְׂעָרֵי הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ
 זְמַן.

וְלָכֵן אוֹמְרִים אֵת אֵלֹו צְדוּקֵי הַדִּין, כְּמוֹ
 שְׁנֵת־בְּיָר. שְׂמַחוּ רַבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי חֲזִיָּא
 וּנְשַׁקּוּהוּ בְּרֵאשׁוֹ כְּמַקְדָּם, וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ
 בְּדָרְךְ הַזֶּה!

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (קהלת ב) הַחֲכָמָה תַעֲזוּ לְחַכְּם
 מִעֲשָׂרָה שְׁלִיטִים אֲשֶׁר הָיוּ בְּעִיר. הַחֲכָמָה
 תַעֲזוּ לְחַכְּם - זֶה מִשָּׂה. כְּשִׁעֲלָה לְהַר סִינֵי לְקַבֵּל
 הַתּוֹרָה, הִזְדַּעְזְעוּ כָּל אוֹתָם רְקִיעִים וְכָל אוֹתָם
 מִחֲנֹת עֲלִיוֹנִים, וְאָמְרוּ לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, וְמָה
 כָּל טוֹב וְכָל שְׂמִיחָה שְׁלָנוּ אֵינָה אֶלָּא בַתּוֹרָה,
 וְאַתָּה רוֹצֵה לְהוֹרִידָה לְאַרְצֵן?! הַתְּקַבְּצוּ עַל מִשָּׂה

לְשָׂרְפוּ בְּאֵשׁ. הַתְּחִיב מִשֶּׁה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרוּהָ
הַחֲבֵרִים, שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשֶּׁה וְכוּ'.

אָבֵל, הַחֲכָמָה תָּעִז לְחַכֵּם - כָּל מִי שֶׁמִּתְעַסֵּק
בַּתּוֹרָה וּמְשַׁתְּדֵל בָּהּ לְשִׂמְחָה, מִתְּחִיב
בַּתּוֹרָה בְּשָׂעָה שֶׁצָּרִיךְ לוֹ תִּקְוָה וְחֻזֵק לְהִגֵּן עָלָיו
בְּשָׂעָה שֶׁצָּרִיךְ. וְאוֹתוֹ תִּקְוָה וְחֻזֵק מֵאִיזָה מְקוֹם
מִתְּחִיב? חֹזֵר וְאָמַר, מִעֲשָׂרָה שְׁלִיטִים. מֵאוֹתָן
עֶשְׂרֵי אֲמִירוֹת שֶׁכַּתּוּבוֹת בַּתּוֹרָה, שֵׁהֶם שְׁלִיטִים
עַל־יוֹנִים, שֶׁאָדָם מִתְּחִיב בָּהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא. כָּל סוּדוֹת הָעוֹלָם וְכָל הַמְצָאוֹת וְכָל
הַחֲכָמָה שֶׁלְמַעַלָּה וּמִמָּטָה תְּלוּוִים בָּהֶם, וּבָהֶם הַכֹּל
נִכְלָל, וְהַכֹּל הוּא בַּתּוֹרָה. אֲשֶׁרֵי תִּלְקוּ שֶׁל מִי
שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה לְהִיּוֹת מִתְּחִיב בְּחֻזֵק לְעוֹלָם
הַבָּא.

עֲשָׂרָה שְׁלִיטִים - עֲשָׂרָה מֵיָנִי חֲכָמָה הֵם בַּתּוֹרָה,
בְּעֲשָׂרָה שִׁמּוֹת חֲקוּקִים, וְנִכְלָלוּ בְּשֵׁם
אֶחָד שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת, סוּדוֹת
הָעוֹלָם הַבָּא, בְּאוֹתָם וְהָרִים, שֶׁאֵין הָעֵיִן שׁוֹלְטָת

לראות, ואפלו בשכל לדעת, ולהסתכל באותו
 עדין ותשוקה שהקדוש ברוך הוא הוריש
 לצדיקים לעולם הבא, כמו שנאמר (ישעיה סד) עין
 לא ראתה אלהים וזלתך יעשה למחבה לו.

שלחנו של אדם מופה אותו לאכל על שלחן
 אחר בעדין של אותו העולם, כמו
 שנאמר (שמואל ב ט) כי על שלחן המלך תמיד הוא
 אכל. ודוד המלך היה אומר, תערך לפני שלחן
 נגד צררי, וזוהי עריכת השלחן באותו עולם,
 שהרי אז הוא עדין ותשוקה שהנשמה נהנית
 בהם בעולם הבא.

וכי שלחן יש לנשמות באותו עולם? כן. שהרי
 מזון וספוק ועדין אוכלים באותו עולם כמו
 שאוכלים מלאכים עליונים. וכי מלאכים עליונים
 אוכלים? כן. כמותם אכלו ישראל במדבר.
 ואותו מזון סוד הוא לטל ששופע ונמשך ממעלה
 מסוד העולם הבא, והוא מזון של אור שמן
 משחת קדש, ונשמות הצדיקים נזונות משם כגון

עָדֵן וְנִהְנֹת שָׁם, שְׁהָרֵי שָׁם נִשְׁמֹת הַצְּדִיקִים
מִתְלַבְּשׁוֹת בְּגֵן עֵדֵן שֶׁל מִטָּה כְּמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הָיָה.

וּבְשִׁפְתוֹת וּבְזַמְנֵים מִתְפַּשְׁטִים וְעוֹלָיִם לְרֵאוֹת
בְּכַבּוֹד רַבּוֹנָם וְלִהְתַּעֲדֵן בְּעֵדוֹן עֲלִיּוֹן

בְּרֵאוֹי, שְׁפֹתוֹב (ישעיה 50) וְהָיָה מִדֵּי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ

וּמִדֵּי שְׁפֹת בְּשִׁפְתוֹ יָבוֹא כָּל בְּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת

לְפָנָי אָמַר ה'. וְכִי כָּל בְּשָׂר יָבוֹא? לֹא כִּדְ הָיָה

לוֹ לְבַתְּב, אֵלָּא כָּל רוּחַ אִו כָּל נִשְׁמָה. מֵהוּ כָּל

בְּשָׂר?

אֵלָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹשֶׂה אֶת הָאָדָם בְּעוֹלָם

הַבָּא כְּמוֹ יָקָר הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן לְמַעְלָה.

אוֹתוֹ כְּבוֹד עֲלִיּוֹן הוּא רוּחַ לְרוּחַ וְנִשְׁמָה לְנִשְׁמָה,

עַד שְׁמַנִּיעַ לְמָקוֹם אֶחָד לְמִטָּה שְׁנִקְרָא גוּף, (דף קנו ע"א)

וּבָזָה נִכְנָסֶת רוּחַ אַחַת שֶׁל מְקוֹר הַחַיִּים שְׁנִקְרָאת

כָּל, בָּזָה הוּא כָּל הַטּוֹב וְכָל הַמְּזוּן וְכָל סְפוּק

אוֹתוֹ הַגּוּף.

וְסוּד זֶה - (קהלת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרְצָן בְּכָל הוּא. (מחו בבל

היא?) הַכָּל הָיָה הוּא רוּחַ לְאוֹתוֹ גוּף. כְּמוֹ

זֶה אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא גּוֹף, וְרוּחַ שְׂשׂוּלָטָת בּוֹ,
כְּמוֹ אוֹתָהּ רוּחַ עֲלִיוֹנָה (שְׂשׂוּלָטָת עַל הַגּוֹף שְׂנִקְרָא כּל)
שְׂנִקְרָאת כּל, שְׂשׂוּלָטָת עַל הַגּוֹף לְמַעְלָה, וְזֶהוּ
שְׂנִקְרָא כּל בְּשָׂר, וְעַל זֶה כָּתוּב יָבּוּא כּל בְּשָׂר
לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר ה'. עַל אוֹתוֹ עֲדוֹן כָּתוּב,
(ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה
לְמַחֲבֵה לוֹ.

שְׂמַחוּ הַחֲבֵרִים בְּדַרְךְ. בְּשֶׁהִגִּיעוּ לְתוֹף הַר אֶחָד,
אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא לְאוֹתוֹ סוּחֵר, מַה שְׂמֵךְ?
אָמַר לוֹ, חֲזַן. אָמַר לוֹ, הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא יְחַנְּנֵךְ
וַיִּשְׁמַע לְקוֹלְךָ בְּשַׁעַת שְׂתַצְטַרְךָ לוֹ. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, וַדַּאי הָרִי נָטָה הַשָּׁמַיִשׁ, וּבֵן אַחַר הַחֵר הַזֶּה
יֵשׁ כְּפָר אֶחָד עַל שְׂמֵךְ, שְׂנִקְרָא כְּפָר חֲזַן, גְּלוֹן
שָׁם בְּשִׁבִיל כְּבוֹד שְׂמֵךְ. בְּשֶׁהִגִּיעוּ לְשָׁם נִכְנְסוּ
לְבֵית מְאָרְחֵיהֶם, וְסִדְרוּ לְפָנֵיהֶם שְׁלַחַן בְּכַמָּה
מֵינִים לְאֹכֵל. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וַדַּאי שְׁלַחַן זֶה כְּמוֹ
הָעוֹלָם הַבֹּא, וַיֵּשׁ לָנוּ לְהַעֲלוֹת שְׁלַחַן זֶה וּלְעַטְרוֹ
בְּדַבְרֵי תוֹרָה.

פֶּתַח רַבִּי יוֹסֵי וְאָמַר, (דברים ח) וְאִכְלֹתָ וְשִׂבַּעְתָּ
 וּבֵרַכְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה
 אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. אִם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְבָרְכִים, בְּחוּץ
 לְאֶרֶץ מִנִּין לָנוּ, שְׁחֵרֵי בְּנוֹן זֶה לֹא צָרִיךְ? אֵלֵּא,
 בְּשִׁבְרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, חֵלֶק אֶת
 הָאָרֶץ. הַיְשׁוּב הוּא לְצַד אַחֵר, וְהַתְּרַבָּה הִיא לְצַד
 אַחֵר. חֵלֶק אֶת הַיְשׁוּב וְהַקִּיף אֶת הָעוֹלָם סְבִיב
 בְּקִדְה אַחַת, וּמִי הִיא? הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה. הָאָרֶץ
 הַקְּדוּשָׁה הִיא מְרַבּו הָעוֹלָם, וּבְאִמְצַע הָאָרֶץ
 הַקְּדוּשָׁה הִיא יְרוּשָׁלַיִם. אִמְצַע יְרוּשָׁלַיִם הוּא בֵּית
 קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים. וְכָל הַטוֹב וְכָל הַמְּזוּן שֶׁל כָּל
 הַיְשׁוּב יוֹרֵד לְשָׁם מְלַמְעֵלָה, וְאִין לָךְ מְקוֹם בְּכָל
 הַיְשׁוּב שֶׁלֹא גוֹזֵן מִשָּׁם.

חֵלֶק אֶת הַתְּרַבָּה, וְלֹא נִמְצָא מְקוֹם תְּרַב קִשָּׁה
 בְּכָל הָעוֹלָם פְּרַט לְאוֹתוֹ מְדַבֵּר, שֶׁשִּׁבְרוּ
 יִשְׂרָאֵל כַּחוֹ וְתַקְפוֹ אַרְבָּעִים שָׁנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (דברים ח) תִּמּוֹלֵיבְךָ בַּמְדַבֵּר הַגָּדֹל וְהַנּוֹרָא. בְּאוֹתוֹ
 מְדַבֵּר שׁוֹלֵט הַצַּד הַאֲחֵר, וּבְעַל פְּרָחוֹ תִּלְכוּ עֲלָיו
 יִשְׂרָאֵל וְשִׁבְרוּ כַחוֹ אַרְבָּעִים שָׁנִים. וְאִם יִשְׂרָאֵל

נמצאו צדיקים באותם ארבעים שנים, היה מעבר
 אותו הצד האחר מן העולם. ומשהרניזו את
 הקדוש ברוך הוא כל אותן פעמים, התחזק אותו
 הצד האחר, ונפלו כלם תחת רשותו.

ואם תאמר, ויהי משה שעלה על כל בני
 העולם איך ית שם? - לא כה, שהרי
 משה הנאמן לא היה ברשותו אלא בחר
 העברים. מה זה העברים? מחלקת. שנחלקו עליו
 שליטים עליונים שלמעלה, ולא נמסר בידי ממנה
 ושליט אחר, ונשאר כה, עד שבא משה העבד
 הנאמן ושלט עליו, ונקבר שם, ולא התעסק
 בקבורתו - רק הקדוש ברוך הוא לברו, שכתוב
 (שם לד) ויקבר אתו בני.

ויקבר אתו, מי? אותו שכתוב בו בדרך נסתר
 (שמות כד) ואל משה אמר, ולא כתוב מי
 הוא. ויקרא אל משה, ולא כתוב מי הוא. אף
 כן ויקבר אתו, ולא כתוב מי הוא, אלא ודאי
 מקום זה ידוע הוא לחברים. ולכן באותו חר לא

שָׁלַט עָלָיו - רַק מִשָּׁה לְבָדוֹ, וְהוּא נִקְבֵּר שָׁם.
 וּבְשִׁבִיל לְהוֹדִיעַ לְכָל הַדּוֹרוֹת הַאֲחֵרִים שֶׁל
 הָעוֹלָם שְׂאוֹתָם מִתִּי מְדַבֵּר יְקוּמוּ, אוֹתוֹ הָרוּעָה
 שְׁלָהֶם הַשָּׂרָה בְּתוֹכָם, לְהִיּוֹת פְּלֶם פְּהַתְעוֹרְרוֹת
 הַעֲמִידָה לְעוֹלָם הַבֹּא.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֵּן שְׂאוֹתוֹ מְדַבֵּר הוּא תִּקְוָה
 וְכִחַ הַצַּד הָאֲחֵר, אִיךָ צְוֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא עַל אוֹתוֹ שְׁעִיר לְשִׁלְחוֹ לְהַר אֵיחָר שְׁנִקְרָא
 עֲזָאזֵל? הֲיֵה לָהֶם ^(דף קנו ע"ב) לְשִׁלְחוֹ לְאוֹתוֹ הַר שְׁהֲלָכוּ
 בוֹ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר. אֵלֵא, כִּיּוֹן שְׁחָרֵי הָלָכוּ בוֹ
 יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנִים, חָרֵי נִשְׁבַּר תִּקְפּוּ. וְתִקְפּוּ
 הַתְּחִיב בְּמָקוֹם שְׁלֹא עָבַר בוֹ אִישׁ שָׁם לְעוֹלָמִים,
 וּבְאוֹתוֹ הַר חָרֵי תֵּה דִיּוֹרָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שָׁם
 אַרְבָּעִים שָׁנִים.

אֲכַל בְּשִׁעִיר תְּהֵה, אוֹתוֹ מְקוֹם הוּא סְלַע חֲזָק
 עָלָיו, וְתַחַת עִמָּק אוֹתוֹ סְלַע, שְׂאִישׁ לֹא
 (אִינוּ יָכוֹל לְהִכָּנֵם לָשֵׁם) נִכְנָם שָׁם, הוּא שׁוֹלֵט יוֹתֵר לְאֲכַל

מִרְפוֹ, כִּדְרֵי שְׂיַעֲבֹר מֵעַל יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִמָּצֵא לָהֶם
מִקְטָרֵג עֲלֵיהֶם בַּיָּשׁוּב.

שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל סוּד הָאֱמוּנָה תוֹךְ מִרְכּוֹ הַנִּקְדָּה שֶׁל
כָּל (הָעוֹלָם) הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה בְּבֵית קֹדֶשׁ
הַקְּדוּשִׁים. וְאִם עַל גַּב שְׂעֵבָשׁוֹ אֵינּוּ בְּקִיּוּם,
בְּזִכּוֹתוֹ גִּזּוֹן כָּל הָעוֹלָם, וּמִזּוֹן וְסִפּוּק יוֹצְאִים
מִשָּׁם לְכֹל בְּכֹל מְקוֹם שֶׁל צַד הַיָּשׁוּב. וְלָכֵן, אִם
עַל גַּב שְׂיַשְׂרָאֵל עֲבָשׁוֹ מִחוּץ לָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה, עִם
כָּל זֶה, מִכַּח וּזְכוֹת הָאָרֶץ נִמְצָא מִזּוֹן וְסִפּוּק לְכֹל
הָעוֹלָם. וְעַל זֶה כָּתוּב (דְּבָרִים ח) וּבִרְכַת אֶת ה'
אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. עַל הָאָרֶץ
הַטֹּבָה וּדְאִי, שְׁחֲרֵי בְּשִׁבִילָה נִמְצָא מִזּוֹן וְסִפּוּק
לְעוֹלָם.

מִי שְׂמַתְעִידֵן עַל שְׁלֹחָנוֹ וּמִתְעַנֵּג בְּאוֹתָם
מֵאֲכָלִים, יֵשׁ לוֹ לְהוֹכִיר וְלִדְאֹג עַל קִדְשֵׁת
הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה וְעַל הַיִּכַּל הַמְּלֶךְ שְׁחָרַב. וּבְשִׁבִיל
אוֹתוֹ עֲצָב שֶׁהוּא מִתְעַצֵּב עַל שְׁלֹחָנוֹ בְּאוֹתָהּ
שְׂמִחָה וּמִשְׁתָּה שֶׁל שָׁם, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חוֹשֵׁב

עָלְיוּ בָּאֱלוֹהִים בָּנָה אֶת בֵּיתוֹ וּבָנָה אֶת כָּל חֲרָבוֹת
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֲשֶׁרֵי חִלְקוּ!

כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה אֵינוֹ אֵלָּא בְּשִׁלְשָׁה, מִשּׁוּם שֶׁחֲרֵי
מִסּוּד שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת מִתְבָּרָךְ, וְעַל זֶה
לֹא צָרִיךְ כּוֹס אֵלָּא בְּשִׁלְשָׁה. כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה
צָרִיךְ לָתֵת אוֹתָהּ בְּיָמִין וּבְשִׁמְאֵל וּלְקַבְּלָהּ בֵּין
שְׁנֵיהֶם, מִשּׁוּם שֶׁנִּתְּנָת בֵּין יָמִין וּשְׁמָאל. אַחֲרַי כִּי
יִשְׁאִיר אוֹתָהּ בְּיָמִין, שֶׁחֲרֵי מִשָּׁם מִתְבָּרָךְ.

עֲשָׂרָה דְּבָרִים נֶאֱמָרוּ בְּכוֹס שֶׁל בְּרָכָה, וּכְלָם
הֵם בְּרָאוּי, מִשּׁוּם שֶׁתְּקוּנֵי כּוֹס שֶׁל
בְּרָכָה הֵם עֲשָׂרָה, וְחֲרֵי פְּרִשּׁוּת הַחֲבָרִים. כּוֹס שֶׁל
בְּרָכָה צָרִיךְ לְהִשְׁגִּיחַ בּוֹ בְּעֵין, מִשּׁוּם שֶׁכָּתוּב (שם)
« עֵינַי ה' אֶלְהִיךָ בָּהּ, וְלֹא צָרִיךְ לְהִשְׁכַּח מִהָעֵין,
אֵלָּא לְהִשְׁגִּיחַ בּוֹ.

כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה מִתְבָּרָךְ בְּאוֹתָהּ בְּרָכָה שֶׁמְבָרָךְ
הָאָדָם אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשּׁוּם (בָּר)
שֶׁהוּא סוּד הָאֱמוּנָה, וְצָרִיךְ לְשָׁמְרוֹ בְּשִׁמְרָה
עָלְיוֹנָה, כְּמִי שֶׁהוּא חֲשִׁיבוֹת הַמְּלָךְ, שֶׁחֲרֵי

בְּשִׁבְלֵוֹ נִתְבָּרַךְ שְׁלַחְנֵנוּ בְּשַׁעַת בְּרַבַּת הַמָּזוֹן
שְׁאוֹתוֹ אָדָם מִבָּרַךְ.

צָרִיךְ שְׁשִׁלַּחְנֵנוּ לֹא יִהְיֶה רִיקָם, שְׁתֵּרֵי אֵין בְּרַבָּה
מְצוּיָה עַל שְׁלַחַן רִיק, כְּמוֹ שְׁפִאֲרוּתָהּ,
שְׁפֵתוֹב (מלכים ב ד) הַגִּידֵי לִי מַה יֵּשׁ לָךְ בַּבַּיִת וְגו'.
וְלִבְּנוֹ שְׁלַחַן לֹא צָרִיךְ לְהִרְאוֹת רִיקָם, שְׁתֵּרֵי
הַבְּרָכוֹת הָעֲלִיזוֹנוֹת לֹא שׁוֹרֹת אֶלָּא בְּמָקוֹם שָׁלֵם.
וְסוּד זֶה - וּבְלֵב כָּל חֲכָם לֵב נִתְתִּי חֲכָמָה, וְכִתוּב
(דניאל ב) נוֹתֵן חֲכָמָה לְחֲכָמִים. וְעַל סוּד זֶה שְׁלַחַן
שֶׁל לָחֶם הַפָּנִים, שְׁפֵתוֹב (שמות כח) וְנִתְתִּי עַל
הַשְּׁלַחַן לָחֶם פָּנִים לְפָנַי תָּמִיד.

רְעִיָא מְהִימְנָא

תִּנְאִים וְאִמּוֹרָאִים, הַתְּפִנְסוּ בְּלָכֶם, שְׁתֵּרֵי הַנִּיעָה
הַשְּׁעָה לְתִקּוֹן בְּהַ פְּלֵי הַמְּלָךְ, (לְחֻזְרֵי וּלְחֻתְמָנוּ)
לְהַאִיר לְחֻתְמָנוּ לְפָנָיו, שְׁתֵּן: מִשְׁכּוֹן מְנוּרָה,
שְׁלַחַן, מְזֻבַּח, בֵּינֵן וְכֵנוּ, אֲרוֹן וְכַפֶּרֶת וְכַרוּבִים.
וְהַכֹּל בְּשִׁקְלָהּ. וּמִשׁוֹם כֶּךָ צְנִיחָה אֶת יִשְׂרָאֵל, זֶה
יִתְנֶהוּ.

עֲמַד תִּנָּא אַחַד וְאָמַר, רוּעָה הַנַּאֲמָן, וְדַאי כִּדְ
 הוּא, וְאוֹתָךְ צְוָה לַעֲשׂוֹת אֶת כָּלֶם, זְהוּ
 שְׁכַתּוּב וְעֲשִׂיתָ מְנוּרָת. וְעֲשִׂיתָ שְׁלֶחַן. וְכִדְ בְּהַכּל,
 וְדַאֲה וְעֲשִׂה, וּמִהַכּל לֹא הִתְקַשָּׁה לָךְ לַעֲשׂוֹת
 אֲלֵא שְׁלֶשָׁה דְבָרִים רְשׁוּמִים בְּאוֹתֵינוּת שְׁמָךְ:
 מִ"נוּרָה, שְׁ"קָלִים, ה"חֲדָשׁ. לָמָּה הִתְקַשְׁנוּ לָךְ?

אָמַר לוּ, זְקוּן זְקוּן, אַתֶּם מוֹצִיאִים ^(דף קנח ע"א) קִשְׁיָה
 זוּ שְׁהִתְקַשְׁתָּה לִי מִן מְקַשָּׁה תִיעֲשִׂה
 הַמְנוּרָה. וְדַאי שְׁהַכְּלִי שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא
 שְׁכִינָה, שְׁהִיא כְּלִי לְשִׁמְשׁ אֶת בַּעֲלָהּ, הוּא
 הַמְנוּרָה שְׁלוֹ שְׁנַאֲמַר בָּהּ (תהלים קיט) שְׁבַע פְּיוֹם
 הַלְלֵתִיךְ, שְׁהֵם: הַגְּדֵלָה, וְהַגְּבוּרָה, וְהַתְּפַאֲרָת,
 וְהַנִּצָּחַת, וְהַהוֹד, יְסוּד וּמַלְכוּת. בְּשִׁבְעַ כְּלוּלָהּ.

מִשְׁבַּע הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ - שְׁלֶשֶׁת קִנֵּי הַמְנוּרָה
 מִצְדָּה הָאֶחָד, גּוּף וְשִׁתֵּי זְרוּעוֹת הַמְּלָךְ,
 הוּא נֵר מִצְוָה לְהַאֲיר בָּהֶם. וְשְׁלֶשֶׁת קִנֵּי הַמְנוּרָה
 מִצְדָּה הַשְּׁנִי, הֵם שְׁתֵּי שׁוּבִים וּבְרִית, וְהוּא נֵר
 מִעֲרָבִי לְהַאֲיר בָּהֶם. מְנוּרָת הַמְּלָךְ נִקְרָאת, וְהִיא

נר לְהַאִיר בּוֹ נֵר מְצוֹת, שְׁנֵאמַר בּוֹ מְצוֹת ה' בְּרַח מְאִירַת עֵינַיִם.

וּמִי רֹאשׁ הַמְּנוּרָה? בֵּינָה, ה' הָעֲלִיזָנָה, שְׂיֵשׁ לָהּ שְׁלֹשָׁה קָנִים, בְּדִיּוֹקָן זֶה ה', שְׁלֹשׁ וָוִי"ם, שְׁתֵּים שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת. ה' הַשְּׁנֵיָה, שְׁלֹשָׁה קָנִים, בְּדִיּוֹקָן זֶה ה', (שְׁלֹשׁ וָוִי"ם) שְׁתֵּים נִצַּח תוֹר יְסוֹד. ו' הַמְּנוּרָה שֶׁל הָאֲמֻצָּע בֵּן י"ה. עַל שְׁמוֹ נִקְרְאוֹת בֵּינָה. הוּא בּוֹלֵל ו' קָנִים לְמִטָּה בְּחֻשְׁבוֹן ו', בְּשֵׁשֶׁת הַקָּנִים שָׁלוּ.

י' אִשְׁתׁ חֵיל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ (מִשְׁלֵי יב). בְּתֵר שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה בְּצוּרַת ו' מִצַּד שֶׁל הָעוֹלָם הֵבֵא אִינָה בְּלִי אֱלִיּוֹ, וְלֹא מִשְׁמֹנֶשֶׁת לוֹ אֶלָּא עֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ. אֲבָל בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּמוֹ זֶה הוּחַ"י, הוּא בְּלִי תַחְתָּיו. הַשְּׁמוֹנֶשֶׁת שָׁלוּ בְּכָל סְפִירָה שָׁלוּ, בְּכָל אֵיבָר שָׁלוּ, בְּכָל מְדָה שָׁלוּ.

וּמִשּׁוֹם זֶה י' זוֹ לְפָעָמִים הִיא תַחְתָּיו, לְפָעָמִים עַל רֹאשׁוֹ, לְפָעָמִים בְּאֲמֻצָּע. עַל רֹאשׁוֹ יְהוֹ"ה, (תְּהִלִּים קיח) אֲבָן מְאִסוֹ הַבּוֹנִים הִיָּתָה לְרֹאשׁ

פְּנֵה. וְזֶה (ויקרא כד) לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד, שֶׁהוּא י' עַל
הו"ה מֵצַד הַמְּנוּרָה. בְּאִמְצַע מַחְצִית הַשָּׁקֶל, וְהוּ
שָׁפְתוֹב (שמות ל) וְזֶה יִתְּנוּ, כְּמוֹ זֶה הוּ"ה. בַּסּוּף,
בַּמִּשְׁכָּן, כְּמוֹ זֶה הוּ"ה, תְּמִשׁ אֲמוֹת אֶרֶץ מֵצַד
הַח' הָעֲלִיּוֹנָה, וְתְּמִשׁ אֲמוֹת רַחֲב מֵצַד הַח'
הַתַּחְתּוֹנָה, וְאִמָּה ו'. וְחֲצֵי הָאִמָּה י'. וְהַכֹּל נִרְמָז
בְּאֹת ו'.

וְזֶהוּ סוּד (ישעיה כד) אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן
וּמִבְּלָעֲדֵי אֵין אֱלֹהִים, שֶׁנִּרְמָז בַּשֵּׁם הַזֶּה
יו"ד ה"י וי"ו ה"י, וְכֹל שֵׁם שֶׁשׁוּלְטַת ה' עַל י' הוּא
נִקְבָּה מֵצַד הַשְּׂמָאל. וְאִף עַל נֹב שֶׁמֵּצֵדָה שֶׁל
הָאוֹת י' הִיא בְּרֵאשׁ, אַחַר שֶׁבְּשֵׁנֵי הַחִי"ן הִיא
בַּסּוּף, כְּמוֹ זֶה ה"י ה"י נִדוֹן לְרֹב, וְהִיא נִקְבָּה.
אֲלֵא י' עַל ה' (ו) הוּא כְּתֹר, תַּחַת ה' - שְׁמוֹשׁ.
כָּל שָׁכֵן תַּחַת ו'.

וּמִשׁוֹם שֶׁלֹּא עָשִׂינוּ קִצּוֹץ וּפְרוּד בִּיחּוּד הָעֲלִיּוֹן,
שֶׁהַכֹּל יְחוּד אַחַד, הַתְּקַשָּׁה לִי לַעֲשׂוֹת.
(אוּ כְּתֹר, אוּ אִמְצַעִי, אוּ שְׁמוֹשׁ) וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁיִּדְעַע

כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת, אָמַר, אַחַר שְׁוֵה הַתְּבוּנָה לְטוֹב,
 שְׁלֵא לַעֲשׂוֹת קְבוּץ וּפְרוּד, (שמות כה) תִּיַעֲשֶׂה
 הַמִּנְ"וֶרָה, תַעֲשֶׂה מֵעֲצָמָה כְּמוֹ הַשְּׂכִינָה, תַעֲשֶׂה
 מֵעֲצָמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ פְּרוּד הוּא כְּלִי פְרוּד. שְׂאֵר
 הַכֵּלִים שֶׁבָּהֶם הִיא שְׂכִינָה שְׂמוּשׁ, (שם לו) וַיַּעַשׂ
 בְּצִלְאֵל.

וּבְכָל מְקוֹם שֶׁשְׂכִינָה תַחְתּוֹנָה, הִיא עֲטָרָה שֶׁל
 הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, כְּשֶׁנִּטְלָת מְבִינָה, שֶׁהִיא
 הָעוֹלָם הַבָּא, וְדַאי אֵין הַכָּרָה לְאָדָם
 בְּקְדוּשׁ-פְּרוּד-הוּא וְלֹא בְּכָל מִדּוֹתָיו, עַד שֶׁיִּכְנַס
 לַשַּׁעַר הַזֶּה, שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו (תהלים קיח) זֶה הַשַּׁעַר לַה'.
 בְּאוֹת ל', שֶׁהִיא יי (י"י) הִיא כְּלוּלָה מְכַל סְפִירָה
 וּמְכַל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשְּׂמוֹת, מִפְּרָשִׁים
 וּנְסֻפְרִים. הִיא נִקְדָּה בְּכָל אוֹת וְאוֹת, שְׂמוּשׁ
 תַּחַת בְּעֵלָה. וְהִיא עֲטָרָה עַל רֵאשׁוֹ, מִהַצַּד שֶׁלָּהּ
 שֶׁל הַטְּעָמִים, כְּמוֹ סְגוּל נְקוּדָה תַּחַת בְּרָכִי
 הַמְּלָךְ, (ישעיהו טו) וְהָאָרֶץ הַדָּם רַגְלִי. וְהִיא בְּאֲמֻצֵּעַ

עמו, מחצית השקל, בשורק. והיא עטרה על ראשו מצד הסגולתא.

ורקא מקף שופר הולך סגולתא. פאותו זמן היא פתר על ראש המלה, פתר יתנו לך ה' אלהינו. היא ידועה פאותו שנאמר בו, במפלא ממה אל תדרש ובמכסה ממה אל תחקר. שבה הוא נודע שהוא ראשון למעלה בכתר, שהינו סגולתא, והוא אחרון, בסגול. ומבלעדיו אין אלהים, בשורק. והכל בה נודע (למטה).

מי שנדבק בה למטה, היא מעלה אותו למעלה. ומי שרוצה לעלות עליה להשיג למעלה ממנה, היא משפילה אותו למטה ממנה ואין לו חלק בה. ומשום שיעקב נודע בה, למד (דף קנח ע"ב) אותה לבניו, וצוה שלא יבקשו לעלות לדרגה למעלה ממנה, שהיא הכל - מעלה ומטה ואמצע. והו שכתוב (בראשית מט) וזאת אשר דבר להם אביהם.

נְבִיא שְׁתִּיָּה מִכִּיר אֹתָהּ, צֹחַ וְאָמַר לְבַעֲלִי
תּוֹרָה חֲכָמִים פְּתוּרָה וְעֲשִׂירִים פֶּה
וּשְׁמֵחִים בְּחֻלְקָם. צֹחַ אֵלֵיהֶם וְאָמַר, (ידמיה ט) פֶּה
אָמַר ה' אֵל יִתְהַלֵּל וְגו', כִּי אִם בּוֹאֵת יִתְהַלֵּל
הַמֵּתְהַלֵּל הַשָּׁבֵל וַיִּדַע אוֹתִי. דוֹד שְׁתִּיָּה מִכִּיר
אוֹתָהּ אָמַר, (תהלים כו) אִם תִּתְחַנֶּה עָלַי מִתְחַנֶּה וְגו',
בּוֹאֵת אֲנִי בּוֹטֵחַ. וַיִּרְמְיָה רָאָה אֶת אֶרֶץ הַגְּלוּת,
וּסְמָא"ל (פא) וְהִנְחֵשׁ, וְכָל הַמְּמַנִּים שֶׁל שְׁבָעִים
הָאֲמוֹת בְּרַבּוֹא רְבֻבוֹת שִׁזְזוּרְדִים עַל יִשְׂרָאֵל,
וְרָאָה אֶת הַפְּסוּק תִּזְהַ שְׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
(ויקרא כו) וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיזוֹתָם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם וְגו'.
אָמַר הַנְּבִיא, (איכה ג) זֹאת אֲשִׁיב אֵל לְבִי עַל כֵּן
אוֹחִיל. וְאֲשֶׁר לֹא שָׁת לְבוֹ גַּם לְזֹאת, עָלְיוּ נֶאֱמַר
(תהלים צב) וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת. (דברים לג) וְזֹאת
לִיהוֹדָה וַיֹּאמֶר שָׁמַע ה' קוֹל יְהוּדָה. מִשּׁוֹם שֶׁשָּׁמַר
מִה שֶׁצָּנְחָהוּ אָבִיו, זָכָה לְמַלְכוּת. וְדוֹד בְּשִׁבְלָה
עָלָה לְמַלְכוּת, שְׁטָרַח עָלֶיהָ כָּל יָמָיו.

אָמַר הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עָלֶיהָ נֶאֱמַר (שם ד) וְזֹאת
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשָּׁה וְגו'. פֶּה הַזֹּהָרָה

את ישראל בשעת מיתתך, בה ברכת את ישראל
 בכל שבת ושבת. זהו שכתוב (שם לג) וזאת הברכה
 אשר ברך משה וגו'. ומשום כך פרשה החברים
 בעלי המשנה, שכתוב (במדבר יט) זאת התורה אדם
 כי ימות באהל, ואמרו עליה, מה זה כי ימות?
 אלא אין התורה מתקיימת אלא במי שמימות
 עצמו עליה, ואין מיתה אלא עני, שעני חשוב
 כמת.

שהוא קרבן עולה ויזרד. מצד של עשיר עולה
 ודאי, שמתעלה עליו. שכל העשירים,
 כל טוב שהם עושים, כלם (רנ"ג) לזכותם לעולם
 הבא, ושם היא פתח על ראשם. הבינוני שעובד
 בדי לזכות בשני עולמות, הוא מחצית השקל
 עמו בעולם הבא, כמו המצב שנהלקת, חציה
 תחת המפה לאפיקומן אחר הסעודה, וחציה
 למצוה קדם סעודה. ומצד זה נאמר באסתר,
 (אסתר ה) מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עד
 חצי המלכות ותעש.

אָבֵל מִי שֶׁהוּא עָנִי, שְׁמִמִּית אֶת עֲצָמוֹ בְּשִׁבְלָהּ,
 כְּמוֹ שֶׁאַתָּה הֲרוּעָה הַנְּאֻמָּן, הִיא קֶרְבֵּן
 עוֹלָה וַיּוֹרֵד תַּחֲתֶיךָ, וְלָמָּה? כִּי מִי שֶׁשִּׁמְשָׁפִּיל אֶת
 עֲצָמוֹ בְּשִׁבְלֵי שְׁכִינְתּוֹ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד
 עִלָּיו. וְזֶהוּ שֶׁאָמַר דָּוִד, (תהלים קלח) כִּי רָם ה' וְשָׁפַל
 יִרְאֶהוּ. וְתִנְבִיא אָמַר, (ישעיה נג) כִּי כֹה אָמַר רָם
 וְנִשְׁאָא שִׁבְן עַד וְקְדוֹשׁ שְׁמוֹ וְגו', וְאֵת דְּכָא וְשָׁפַל
 רוּחַ. שֶׁאֵף עַל גַּב שְׁאֲנֵי מָרוֹם וְקְדוֹשׁ אֲשֶׁכּוֹן,
 בְּשִׁבְלֵי אוֹתוֹ שֶׁנַּעֲשֶׂה דְכָא וְשָׁפַל רוּחַ בַּעֲבוּר
 שְׁכִינְתִּי לְהַעֲלוֹתָהּ מִשְׁפְּלוֹתָהּ עַמְרָה לְרֵאשׁוֹ, אֲנִי
 אֵיךְ לְדוֹר עָמוֹ. וְאַחַר שֶׁבַעֵל הַשְּׁכִינָה יוֹרֵד עַל
 הָאָדָם, הִיא יוֹרֵדֶת מֵעַל רֵאשׁוֹ, וְנוֹתֶנֶת הַמָּקוֹם
 שֶׁל הָרֵאשׁ לְבַעֲלָהּ וַיּוֹרֵדֶת לְרַגְלֵי הַמַּלְאָךְ. וְסוּד
 הַדְּבָר - (ישעיה סו) הַשָּׁמַיִם כְּסֵאֵי וְהָאָרֶץ הַדָּם רַגְלֵי.
שְׁמִיּוֹם שִׁיּוֹרֵשׁ אָדָם נִשְׁמָה שְׁפְלוֹלָה מִהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְשְׁכִינְתּוֹ, מֵאוֹתָהּ שָׁעָה נִקְרָא
 בֶּן. אָמַר הִנָּה אֶחָד, וְכִי מֵאוֹתוֹ יוֹם שִׁיּוֹרֵשׁ אָדָם
 נִשְׁמָה כְּלוּלָה מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׁכִינְתּוֹ יִקְרָא
 בֶּן? מִנֵּיין לָנוּ? מִהַפְּסוּק הַזֶּה שֶׁאָמַר דָּוִד בְּסֵפֶר

תהלים, (תהלים ב) אַסְפְּרָה אֶל חַק ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי
אֶתָּה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ.

אָמַר לוֹ תִּמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, רוּעָה תִּנְאַמֵּן, מַה זֶה
הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ? אֵלֶּא בְּשִׁבְלֶךָ אָמַר דָּוִד
בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ. הֵן עוֹד הַיּוֹם
גְּדוֹל, בְּאוֹתוֹ שֶׁנֶּאמַר בּוֹ (דברים לד) וְלֹא קָם נָבִיא
עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. אֶתָּה קִיַּמְתָּ בְּשִׁבְיָנָה וְאַחֲבָתָ
אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ - שְׁחִינּוֹ חַגּוּף, וּבְכָל
נַפְשֶׁךָ - שְׁחִינּוֹ הַנְּשָׁמָה, שְׁחִמְשָׁה שְׁמוֹת יֵשׁ לָהּ:
נְשָׁמָה, רוּחַ, נְפֶשׁ, חַיָּה, יְחִידָה. וּבְכָל מְאֹדְךָ -
בְּכָל מְמוֹנְךָ.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁבְיָנָתוֹ לֹא יוֹזֵז מִמֶּךָ בְּכָל
אֵלוֹ. אֶתָּה חָשַׁבְתָּ שְׂאֵפְלוֹ
הָיוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת תַּחַת רְשׁוּתְךָ, הָיִיתָ נוֹתֵן
לְהַקִּים שְׁבִינָה עִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלְהַמְלִיכוֹ
עִם שְׁבִינָתוֹ עַל כָּל הַמְּמַנִּים שֶׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם,
וְאַחַר כֵּן לְהַעֲלוֹתוֹ וְשִׁבְיָנָתוֹ - בְּדִיוֹקְנֶךָ כְּלוּלָה

מִכָּל הַמִּדּוֹת הַטּוֹבוֹת, בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּבַמַּחְנוֹת
הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים, וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

מִחֲשָׁבָה (דף קנט ע"א) מִזְכָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצַרְפָּה
לְמַעֲשֵׂהָ. מֵאַחַר שֶׁאַתָּה בָּנוּ - עַל כָּל
מֵה שֶׁחֲשַׁבְתָּ לְרַבּוּנְךָ, יְקִיָּם עַל יָדְךָ וְלֹא תִזְוֶה
מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים, אֲלֵא תִהְיֶה בְּדִיּוּקְנוּ בְּכֹל, וְאַתָּה
בְּגִלּוֹת גָּנוּז מִבְּנֵי אָדָם, וְאַתָּה מִהָעוֹלָם הַזֶּה
שְׁלִיחוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹאמַר דְּבָרִים אֵלּוּ
לְפָנֶיךָ, וְאַנִּי מְצֻוֶה מִמֶּנּוּ שֶׁלֹּא לָוֹז מִמֶּךָ בְּכָל עֵת
וְשַׁעַה שֶׁאַתָּה רוֹצֵה, אֲנִי וְכָל הַתַּנְּאִים
וְהָאֱמוּרָאִים שֶׁל הַיְשִׁיבוֹת. קוּם הַשָּׁלֵם מִצְוֹת
רַבּוּנְךָ.

פְּתַח וְאָמַר, וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים. סֵפֶר הַתּוֹרָה,
עֲמֹד הָאֱמָצְעִי. אֲרוֹנוֹ הַשְּׁכִינָה. מִבֵּית
וּמִחוּץ תִּצְפְּנוּ, אֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁכְנֵיתוֹ,
מִבְּחוּץ וּמִבְּפְנִים ^(שלו), וְהִכַּל אֶחָד. מֵה שֶׁאֵין בּוֹ
בְּאֲרוֹן שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁתּוֹרָה מִבְּפְנִים מִן
אֶחָד, וְהָאֲרוֹן מִן אֶחָד. זֶה בְּכַתִּיבַת דִּיּוֹ, וְזֶה עֵץ

מִצָּפָה זָהָב. שְׁוֹדַי הַתּוֹרָה חֲבִיבָה מִהַכֹּל. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב, (איו"ב כח) לֹא יַעֲרֹכֶנָּה זָהָב וְזַכּוּכִית.

וּמִצָּד אַחַר אֶפְלוֹ בְּעוֹלָם תְּזַה מְרָאָה שְׁהַכֹּל
אַחַר, דִּיּוֹ וְעֵץ. (שְׁחַדִּיּוֹ) מִתְּפוּחִים שְׁהִם
נִעְשׂוּ בְּעֵץ. (וְכָל דְּבָרֵי חֲדָיו מִעֵץ הֵם) וְעוֹד, דִּיּוֹ שְׁחַר
מִבְּחוּץ וְלָבֵן מִבְּפָנִים. כֶּךָ הֵם (חֲכָמִים בְּעֵלֵי תּוֹרָה) בְּעֵלֵי
תּוֹרָה וְחֲכָמִים - שְׁחַרִּים בְּעוֹלָם תְּזַה, שְׁהוּא
מִבְּחוּץ, וְיָפִים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁהוּא
מִבְּפָנִים. וְלָבֵן דִּיּוֹ, לְשׁוֹן שֶׁל דִּיּוֹ לְעֶבֶד לְהִיּוֹת
כְּרַבּוֹ. דִּיּוֹ: יו"ד יד"ו, חֲכָמָה וְתְבוּנָה וְדַעַת,
שְׁפָתוֹב אָדָם בְּיָדוֹ בְּדִיּוֹ. (ע"ב רע"א מהימנא)

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, בְּאוֹתָם הַסּוּדוֹת הָעֲלִיּוֹנִים
שֶׁל הַמְּשָׁכֵן כְּתוּב, וְרֵאָה וְעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם
וְגו', וְכְתוּב וְהִקְמַתְּ אֶת הַמְּשָׁכֵן כְּמִשְׁפַּטּוֹ וְגו'.
לְמַדְנּוּ שְׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעֲשֵׂה כָּל
הַתְּקוּנִים וְכָל חֲדָיו קְנָאוֹת שֶׁל הַמְּשָׁכֵן, כָּל אֶחָד
וְאֶחָד כְּרָאוּי לוֹ, שְׁהִרְאָה לוֹ אֶת מִטְטְרוֹ"ן
שְׁמִשְׁמֵשׁ כִּהֵן גְּדוֹל לְפָנִים. וְאִם תֹּאמַר, חֲרִי לֹא

הוֹקֵם הַמְּשָׁכֵן לְמַעַלָּה עַד הַיּוֹם שֶׁהוֹקֵם הַמְּשָׁכֵן
לְמַטָּה, וְלֹא שִׁמְשַׁם אוֹתוֹ נֶעַר שֶׁלְּמַעַלָּה עַד הַיּוֹם
שֶׁשִּׁמְשָׁמוֹ לְמַטָּה בַּמְּשָׁכֵן הָאֲחֵר הַזֶּה.

אֵלֶּא וְדַאי כָּךְ זֶה, שֶׁחֲרֵי הַמְּשָׁכֵן לֹא הוֹקֵם
לְמַעַלָּה עַד שֶׁהוֹקֵם הַמְּשָׁכֵן לְמַטָּה, אֲבָל
מִשֶּׁה רָאָה אֶת כָּל מִרְאֵה הַמְּשָׁכֵן, וְלֹא הָיָה
מִסְתַּדָּר בְּקִיּוּמוֹ, עַד שֶׁהוֹקֵם הַמְּשָׁכֵן לְמַטָּה,
וְרָאָה אֶת מַטְטְרוֹ"ן מְשִׁמְשֵׁם אַחֵר כָּךְ. לֹא שֶׁהוּא
הָיָה מְשִׁמְשֵׁם, אֵלֶּא שֶׁחָיָה מְשִׁמְשֵׁם אַחֵר כָּךְ, וְלֹא
בְּאוֹתוֹ זְמַן. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַשָּׁה,
רָאָה אֶת הַמְּשָׁכֵן וְרָאָה אֶת הַנֶּעַר, הַכֹּל מִתְּעַכֵּב
עַד שִׁיּוֹקֵם כָּאֵן לְמַטָּה.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כָּךְ, מַטְטְרוֹ"ן שֶׁהוּא הַמְּשִׁמְשֵׁם?
אֵלֶּא וְדַאי שֶׁהַמְּשָׁכֵן הוּא שְׁלוֹ, וּמִיכָאֵל
הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל הוּא שֶׁמְשִׁמְשֵׁם בְּתוֹךְ אוֹתוֹ מְשָׁכֵן שֶׁל
מַטְטְרוֹ"ן, כְּמוֹ שֶׁמְשִׁמְשֵׁם הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל הָעֲלִיּוֹן
לְמַעַלָּה בְּתוֹךְ מְשָׁכֵן אַחֵר הַנִּסְתָּר שֶׁלֹּא הִתְנַלָּה
בְּסוּד הָעוֹלָם הַכָּא. שְׁנֵי מְשָׁכְנוֹת הֵם; אַחֵר הוּא

נסתֵּר לְמַעַלָּה, וְאַחַד הַמְּשָׁכֵן הָיָה שֶׁל מַטְטְרוֹן.
שְׁנֵי כְּהֻנִּים הֵם; אֶחָד אֹר רֵאשׁוֹן, וְאַחַד מִיכָאֵל
הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לְמִטָּה.

מִכָּאֵן סוּדוֹת נִסְתָּרִים שֶׁל בֵּית הַמְּשָׁכֵן מִפִּי
הַמְּנוּרָה. הַמְּשָׁכֵן הָעֲלִיּוֹן נִבְנָה עַל שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה מְרֻגְלִיּוֹת, אִיבָרִים עֲלִיּוֹנִים, יָמִין וּשְׂמָאל,
שְׂמָאל וְיָמִין.

שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת הֵם כְּלוּלִים בְּאַחַד, וְזֶה נִבְנָם
בְּזֶה, וְזֶה נִבְנָם בְּזֶה. א"ל הָרֵאשׁוֹן
וּמִסְתָּדֵר בְּיָמִין. א הֵיא רֵאשׁוֹנָה, שְׁהֵיא יָמִין,
וּמִתְנַשֵּׁם וּמִצְטִיר בְּסוּד הַיָּמִין, וּכְשֶׁנִּבְנָם וּמִשְׁמֵשׁ
בְּפָנִים, נֶאֱחָז עִם ל, וְנִקְרָא בְּסוּדוֹ א"ל, שְׁתֵּרֵי ל'
מִסוּד שְׁלֹמְעָלָה בְּתוֹךְ קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים יֵצֵא.

לֹא שְׁשָׁם הַתְּנַשֵּׁם, אֶלָּא וְדֵאֵי בְּשִׁינְאָה הַתְּנַשֵּׁם,
בְּשָׂר הָאוֹתִיּוֹת שְׁכִּינְאָה מִסוּד הָעוֹלָם
הַבָּא הַתְּנַשֵּׁמוֹ וְהַצְטִירוֹ. אֵף כִּךְ הֵל' הַזֶּה, אֵף עַל
גַּב שְׁהֵיא סוּד שְׁלֹמְעָלָה, לֹא הַתְּנַשֵּׁמָה עַד
שְׁיֵצֵאָה הַחוּצָה, וְאֵז א"ל. וְזֶהוּ סוּד הַיָּמִין.

הַשָּׁמַיִם כּוֹלֵל בְּתוֹכּוֹ אֶת הַיָּמִין וְנוֹטֵל אֶת הַשָּׁמַיִם
הַזֶּה אֵלָיו וְנִכְלָל עִמּוֹ, וְכִשְׁנִכְלָל

(דף קנט ע"ב)

עִמּוֹ הוּא נִקְרָא אֱלֹהִים. וְאִם תֹּאמַר, תְּרֵי הַקְּדִים
הַשָּׁמַיִם בְּסוּד הָעוֹלָם הֵבֵא. וְדַאי זֶה כָּךְ. אֵלֹהִים
כְּשֵׁינִצְאוּ הַדְּרָגוֹת בְּסוּד הָאוֹתִיּוֹת מִתּוֹךְ הָעוֹלָם
הֵבֵא, רָצָה הַשָּׁמַיִם הַזֶּה לְהִרְאוֹת וּלְהַכְנִיחַ, לְהִרְאוֹת
עַל אוֹתוֹ מְקוֹם שֵׁינִצְאוּ מִשָּׁם, וְנִכְנָה שָׁם זֶה כְּמוֹ
זֶה. א"ל בְּתַחֲלָה בְּצַד הַיָּמִין, נִכְלָל בְּתוֹךְ
הַשָּׁמַיִם, וְנוֹטֵל אוֹתוֹ הַשָּׁמַיִם, וְנִקְרָא אֱלֹהִים,
וְזֶהוּ סוּד הַיָּמִין (אָמַר לוֹ בְּשֵׁם וְכוּ) בְּשֵׁם שָׁל אֱלֹהִים,
וְעַל סוּד זֶה, בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא דִין, שָׁם הוּא
רַחֲמִים, שֶׁתְּרֵי הוּא כּוֹלֵל דִין, וְזֶה נִכְנָה וְנִרְאָה.

אוֹתוֹ שֵׁינִצְא מִשָּׁם, אֲמַצְעֵי, נוֹטֵל אֶת שְׁנֵיהֶם,
וּמִשְׁתַּלֵּם, וְנִקְרָא אֱלֹהֵינוּ. תְּרֵי כָּאֵן
הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁנִּרְאִית מִסוּד הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְהַכּוֹל
נִכְלָל זֶה בְּזֶה. בֵּינָן שֶׁהֶאֱמַצַע הַזֶּה הַשְּׁתַלֵּם, שׁוֹרָה
עָלָיו הַשָּׁמַיִם הַקְּרוֹשׁ, תִּמְכַּתַּח שָׁל הַכּוֹל שֶׁנִּקְרָא
יְהוָה, וְאִזּוּ נוֹטֵל אֶת כָּל הַצְּדָדִים, מִעֲלָה וּמִטָּה,
יָמִין וּשְׁמַאל, וְלְכָל הַצְּדָדִים הָאֲחֵרִים. וְלָכֵן

בְּשֵׁנִישְׁתֵּלֶם מִסוּד שְׁנֵי הַצְּדָדִים, מִיָּמִין וּשְׂמאל,
 נִקְרָא אֶלְהִינוּ. הַרִי כָּאן יָמִין וּשְׂמאל וְאִמְצַע
 בְּכֹלֶל הַשֵּׁם הַזֶּה. וְזֶה נִרְאָה וְנִבְנָה. הַסוּד
 שֶׁהָאוֹתִיּוֹת יֵצְאוּ מִשָּׁם, כִּי נִבְנָה וְנִרְאָה כֹּל אֶחָד
 וְאֶחָד.

הַרִי נִכְלָל יָמִין בְּשְׂמאל, וְנוֹטֵל הַשְּׂמאל אֶת שֵׁם
 הַיָּמִין. אֵיפֹה כָּלוּל הַיָּמִין בְּתוֹךְ הַשְּׂמאל,
 שֶׁהַיָּמִין יִטֵּל אֶת סוּד הַשְּׂמאל? אֵלֶּא בְּשֵׁנִישְׁתֵּל
 יָמִין בְּשְׂמאל וְנוֹטֵל הַשְּׂמאל אֶת שֵׁם סוּד הַיָּמִין,
 הַיָּמִין כּוֹלֵל בְּתוֹכוֹ אֶת הַשְּׂמאל, הַשֵּׁם א"ל. וְהוּא
 הִי"ם.

לָמָּה כִּי? אֵלֶּא בְּשַׁעַה שֶׁנִּבְנָה אוֹתוֹ מְקוֹם
 שֶׁיֵּצְאוּ מִשָּׁם, נוֹטֵל הַשְּׂמאל שְׁתֵּי אוֹתֵיּוֹת.
 הַיָּמִין נוֹטֵל אֶחָת מִסוּד הָעוֹלָם הַבֵּא. הַשְּׂמאל
 שְׁתֵּי, וְהוּא הִי"ם. אִי הַיָּמִין כּוֹלֵל בְּתוֹכוֹ אֶת
 הַשְּׂמאל, וְנוֹטֵל הָאוֹת הַאֲחֵרוֹנָה ם, וְנוֹטֵל י'
 שֶׁהִיָּתָה בְּשְׂמאל. ם הִיא בְּשָׁלְמוֹת מ"ם, וְכִי נִבְנָה

מִי"ם בָּאוֹתוֹ י' שְׁנוּטֵל יוֹתֵר. וְאִזּוּ הַיְמִין כּוֹלֵל אֶת
הַשְּׂמַאל בְּתוֹכּוֹ.

אַחַר כֵּן נִבְנֹת הָאוֹתִיּוֹת. א' שֶׁהִיא בְּהַתְּחֵלָה
בְּצַד הַיְמִין, הוֹלִידָה וְהוֹצִיאָה אֶת הָאוֹת
ש', כְּלוּלָה בְּשֵׁלֶשֶׁה צְדָדִים, וּמְשַׁתְּפֶת עִם הָאוֹת
א', וְנִעְשׂוֹת אִישׁ. עוֹד זֹוֹת הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ תוֹךְ
הַבָּאֵת שְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ וּמִתְקַרְבִּים בְּאַחַד
בְּמַחְלָקָת, וּמִתוֹךְ מַחְלָקָת זוּ שָׁל מִים בָּאֵשׁ וְאִישׁ
בְּמִים, מוֹלִידִים אוֹתִיּוֹת, וּמוֹצִיאִים אוֹת ר' וְאוֹת
ו' וְאוֹת ח' וְנִעְשִׂים רוֹת. וְנִבְנֶם בֵּין שְׁנֵי צְדָדִים,
וְאִזּוּ מִתְיַשְׁבוֹת הָאוֹתִיּוֹת הִרְאֵשׁוֹנוֹת בְּמִקוֹמָן, כָּל
אַחַת וְאַחַת בְּשִׁלְמוֹת.

עוֹד זֹוֹת הָאוֹתִיּוֹת וּמִתְנַלְגָּלוֹת בְּאַחַד, א'
מוֹצִיאָה מ', שֶׁהִיא מְצַדוֹ בְּיְמִין, שְׁחֵרֵי
בְּיְמִין מִתְיַשְׁבֶּת. מ' מוֹצִיאָה ש', מְשׁוּם שְׁחֵרֵי מ'
הִיא כְּלוּלָה, בְּרֵאשׁוֹנָה הִיָּתָה מִשְּׂמַאל, וְנִכְלָלָת
אַחַר כֵּן בְּיְמִין וּמְשַׁתְּלָמָת בְּשְׁנֵי צְדָדִים. בֵּינוֹן

שְׁהִשְׁתַּלְמָה, וְזוֹ וְהוֹלִידוּ בְּאַחַד, וְנִכְלְלוּ בְּשְׁנֵי
צְדָדִים.

הַתְּחִיבּוּ הָאוֹתִיּוֹת אִמ"ש שְׁלֹשׁ אֵלֶּה, וְהִתְעַבְרוּ
וְהוֹלִידוּ שְׁלֹשׁ אַחֲרוֹת תּוֹךְ הַגְּלָגוּל. מ'
הַתְּתַקְנָה וְהִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה ר'. א' הִתְעַבְּרָה
וְהוֹלִידָה ו'. ש' הִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה ח', וְהַכֹּל נִתְקַן.
עוֹד הִתְעַבְּרוּ הָאוֹתִיּוֹת הֶלְלוּ סוּד אִמ"ש,
וְהִתְגַּלְגְּלוּ בְּמַקְדָּם. א' הִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה וְהוֹצִיאָה
אֶת הָאוֹת ב' בְּצַד מְעַרְב, וְאִזּוּ הִיא מִתְיַשְׁבֶּת בְּצַד
הַדְרֹם. מ' הִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה וְהוֹצִיאָה אֶת הָאוֹת
ד' בְּצַד הַצְּפוֹן, וְאִזּוּ הִיא מִתְעַלָּה בֵּין צְפוֹן וְדְרוֹם
וְתִלּוּיָהּ בְּאוֹיֵר. ש' הִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה וְהוֹצִיאָה
אוֹת ג', וּמִתְיַשְׁבֶּת בְּצַד הַמְּזֻרָה, וּמִתְעַלָּה בֵּין
מְעַרְב וּמְזֻרָה וְתִלּוּיָהּ בְּאוֹיֵר. נִמְצְאוּ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת
מ"ש תִּלּוּיּוֹת בְּאוֹיֵר.

א' שְׁנִשְׁאַרְהָ הִתְעַלְתָּה בְּמִקוּמָהּ, וְעֵלְתָּה לְמַעְלָה,
וְהִתְעַטַּר בָּהּ י"ה. בְּאֵלֶּה הַתְּחִיבָהּ וְהִתְעַבְּרָה
וְהוֹלִידָה ה"ו וְעַמְדָה בְּמִקוּמָהּ. אִזּוּ מִתְעַטַּרְתָּ

וּמְאִירָה וּפּוֹשֶׁטֶת אֹר, וּמּוֹלִידָה אֹר, וְהוֹצִיאָה
אֶת הָאוֹת ט', הַמֶּכֶּה שְׁהֶכֶה וְהַאִיר סוּד הָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן (דף קס ע"א) בְּאֹר.

אז מִתְעַלָּה א' וְנוֹטְלָת מִתּוֹךְ הָאֹר אֶת מ"ש,
וְהִתְחַבְּרוּ עִמָּה, וְנִהְיֹת אִמ"ש כְּמִקְדָּם,
וּמִתְיַשְׁבֶּת א' בְּצַד דְרוֹם, ש' בְּצַד מְזֻרָה, מ' בְּצַד
צָפוֹן. עוֹלָה ג' שְׁהִיְתָה בְּצַד מְזֻרָה, וּמִתְעַבְּרָת
וּמּוֹלִידָה צ"ת. בָּאָה ב' שְׁהִיְתָה בְּצַד מְעַרְב,
וְעוֹלָה וּמִתְחַבְּרָת בֵּין צ"ת. עוֹלוֹת א' ו', זוּ מְצַד
מְעַרְב (דְרוֹם) וְזוּ מְצַד מְזֻרָה, וּמִתְחַבְּרוֹת שְׁתֵּי הֵן
עִם ב' בֵּין צ"ת, וּמְאִיר הַשֶּׁם צְבָאוֹת. כְּשֶׁמְאִיר
הַשֶּׁם תְּהִי בְּתוֹךְ הַמְשָׁכֵן, מִתְעַבְּרוֹת הָאוֹתִיּוֹת
וּמּוֹלִידוֹת ז' ב' (ג) נ. עוֹלוֹת אִמ"ש כְּמִקְדָּם,
וּמִתְעַבְּרוֹת וּמּוֹלִידוֹת ס' ע' פ'.

נְשִׂאָרָה ק' יְחִידָה, וְעוֹלָה וְיִזְרְדָת, וְעוֹמְדָת בְּתוֹךְ
נֶקֶב תְּהוֹם רָבָה. רוֹאָה אוֹתָהּ הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שְׁמִתְעַרְבֶּכֶת בְּלִי גּוֹף וְלֹא צִיּוֹר וְלֹא
נִכְנָסֶת לְמִשְׁכָּן, עֲשֶׂה אוֹתָהּ חֲפָה וְכִסּוּי לְמִשְׁכָּן.

ומהי? יריעות עזים לאהל על המשכן, כמו
שנאמר ועשית יריעת עזים לאהל על המשכן,
לאהל ולא אהל. קו"ף ולא אדם.

עוד התגלגלו האותיות במקדם בתוך מעשה
המשכן, אמ"ש. ש' התגלגלה והתישבה
בצד מזרח, ונשארה ג' תלויה באויר. מ'
התגלגלה והתישבה בצד צפון, ויצאה ד'
והתחברה בתוך ש' באותו צד. א' התגלגלה
והתישבה ועלתה ל', ועלתה והחזיקה עמו
ונטלה אותו, והתחברה בתוכו בחבור אחד
שד"י. כשהשם הזה נתתקן בתוך המשכן, אז
קיום ועמידה הוא מתוך המשכן שלמטה.

עוד התגלגלו האותיות במקדם להתישב
במשכן, ועלו האותיות - א' בראש, ת'
אחר כף, א"ת. ב' בראש, ש' אחר כף. התחלפו
האותיות אב"ג ית"ץ, התגלגלו בתיקות קדש
א' ק'. א' הוציאה ק' לשמר את המשכן. ק'
הוציאה ר'. ר' הוציעה ע' קר"ע.

תסוד תזה - ואת ערת גדיי העזים הלבישה על
 ידיו ועל חלקת צואריו. כמו זה, ועשית
 יריעת עזים לאהל על המשכן. שהרי החלק תזה
 הצטרף להראות בחוץ לשמר את אותו פנים.
 ועל סוד זה הלבישה את יעקב בחוץ. שט"ן
 קר"ע, אותן אותיות רשומות בחוץ בשביל
 שמירת המשכן, שהוא סוד הברית הקדושה,
 ונפרעה הערלה אחר כך על ידי הכסוי תזה.

עוד התגלגלו האותיות והוציאו א"ת ב"ש,
 שקוצי"ת בראשית ברא אלהים את
 השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו וגו'.
 בגלגול זה והארץ היתה תהו ובהו, באותיות
 קר"ע שט"ן. וחשף על פני תהום - ג' הוציאה
 ר', ד' ק'. עד כאן התגלגלו האותיות והכו זו
 בזו לתקון בתוך המשכן. אותן אמ"ש הוציאו
 תולדות, (ת) ה' צ' ו' ה' אותיות התלויות בתוך
 האויר, והכו באותן אחרות והוציאו את ציור
 המשכן ו' ע'. עד כאן עומד וחשף על פני תהום,

בְּלָם בְּצִדּוֹ, ח' בָּאָה ס' וְהִתְחַבְּרָה עִמּוֹ, אָז יְהִי
אֹר וַיְהִי אֹר.

הִתְנַלְנְלוּ הָאוֹתִיּוֹת בְּמִקְדָּם אב"ג ית"ן,
הִתְעַבְּרוּ וְהוֹלִידוּ וְהוֹצִיאוּ צִיּוֹר תּוֹךְ
סוּדוֹת הַמְשָׁכָן (בְּבִלְלוֹת) הִתְנַלְנְלוּ אַחַד בְּסוּד א' ל'
ב' ס', שְׁחָרֵי הָאוֹת א' הִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה בְּסוּד
שָׁל פֶּח וְתִקֶּף אֶת הָאוֹת ל'. הִתְנַפֵּר בְּתִקְפוֹ
וְהִתְעַלָּה בְּכַבּוּדוֹ, וְהוֹלִיד אֶת הָאוֹת ב'. אָז
הִתְעַבְּרוּ וְהוֹלִידוּ הָאוֹתִיּוֹת וְהִתְחַבְּרוּ אַחֲרוֹת אֵלָיו,
א' הִתְחַבְּרָה בְּתִקִּיקְתָּהּ בָּאוֹת ב'. אָז ט"ר בְּחַבּוּר
ט"ת, לְהִיּוֹת הָאוֹתִיּוֹת עוֹלוֹת לְמִקְוָמָן, תּוֹךְ צִרוּף
שָׁל סוּד הַמְשָׁכָן. אֶת הַכִּיּוֹר וְאֶת כַּנּוֹ.

יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, שְׁחָרֵי הַמַּיִם עָלוּ וַיִּרְדּוּ
בְּסוּד שָׁל הָאוֹתִיּוֹת א"ל. א' הוֹצִיָּאָה ו'. ו'
הוֹצִיָּאָה ק'. הָאוֹת ל' עוֹלָה, וְנִחְקְקוּ הָאוֹתִיּוֹת
בְּתִקִּיקוֹתֵיהֶן בְּחַבּוּר אַחַד. קוֹל ה' עַל הַמַּיִם א"ל
וְכו'. אֵלָיו אוֹתִיּוֹת א"ל, שְׁחָרֵי אֵלָה הִתְעַבְּרוּ
וְהוֹלִידוּ וְהוֹצִיאוּ אוֹתִיּוֹת תּוֹךְ צִיּוֹרֵי הַמְשָׁכָן.

אמ"ש התעברו והולידו ונחלקו בחקיקות של
 סודות האותיות להוציא את ציורי המשכן. א'
 הוציאה ג', ש' ^(דף קס ע"ב) הוציאה ו', לחבר תוך האות
 ג' בסוד גין. תדשא הארץ דשא עשב וגו'.
 התגלגלו האותיות במקדם אמ"ש, בסוד ב"ם
 באלה נכנסו המים למקום אחד, שפתוב יקוו
 המים מתחת השמים אל מקום אחד.

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. עד שהיו
 הולכים, אמר רבי יוסי, נפתח בעדוונים
 (במלאכים ובזמנים) ונאמר דברי תורה. פתח רבי יוסי
 בדברי קריאת שמע ואמר, פתוב (דברים ו) שמע
 ישראל ה' אלהינו ה' אחד. וכתוב (שם כו) שמע
 ישראל היום הנה נתיית לעם. וכתוב (שם ט) שמע
 ישראל אתה עבר היום את הירדן. כל השמע
 שמע הללו שאמר משה לשם מה, שחרי שמע
 ישראל של היחוד הוא נאה, (שחרי לדרשה הוא בא)
 והאחרים הללו למה?

אֵלֶּא כֹּלָם בָּאִים לְדַרְשָׁה. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל
 הַיְחִוּד וַדַּאי שְׁוֵה בָּא לְדַרְשׁ, וְכַאן רָמַז
 וּנְרָאָה הַיְחִוּד שֶׁל הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה. שְׁמַע - ע'
 הִיא מְהֻאָּתִיּוֹת הַגְּדוּלוֹת, לָמָּה? אֵלֶּא רָמַז הוּא
 רוֹמַז בְּכָלֹל אֶחָד, לְכָלֹל מַעֲלָה וּמַטָּה בְּאֶחָד
 בְּיַחְוּד אֶחָד. שְׁמַע - שֵׁם ע'. כָּאן נִכְלָל הַשֵּׁם תְּוֹה
 בְּאוֹתָם שְׁבַעִים שִׁמּוֹת עֲלִיּוֹנִים לְהַכְלִילָם, שְׁתַּרִי
 הַשֵּׁם מִתְפָּרֵד מֵהֶם וְנִכְלָל בָּהֶם, וְצָרִיךְ לְהַכְלִילָם
 בְּאֶחָד בְּיַחְוּד אֶחָד, וְלָשִׁים רְצוֹנוֹ בָּהֶם.

שְׁתַּרִי וַדַּאי שְׁבַעִים שִׁמּוֹת הֵם פְּסוּד הַמְרַכְּבָה
 הָעֲלִיּוֹנָה, וּמִתְמַרְכְּבָה הָעֲלִיּוֹנָה הוּו
 מִתְפָּרֵד הַשֵּׁם תְּוֹה וְנִכְלָל בְּתוֹכָם, וְאַחַר כֵּן
 יִשְׂרָאֵל בְּכָלֹל. אֲבָל תַּרִי שְׁנֵינּוּ, זֶה יִשְׂרָאֵל סְבָא,
 לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָלֹל אֶחָד, אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל
 דְּבִקּוֹת הַכֹּל. וְעַל זֶה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. עֲכָשׁוּ נְדַבְּקָה
 הָאִשָּׁה בְּבַעֲלָהּ, וְנִתְיָה הַכֹּל בְּכָלֹל אֶחָד, וְזֶה שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל שֶׁל הַיְחִוּד. (יִשְׂרָאֵל) אַחַר כֵּן מִיַּחַד שְׁלֵשָׁה
 צְדָדִים, ה' אֵלֵהֵינוּ ה' אֶחָד, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד.

שָׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל כָּל הַשָּׂאָר אֵינָם כָּמוֹ זֶה, אֲבָל
 כָּל הָאֲחֵרִים בָּאוּ לְדָרֶשׁ, וְכֻלָּם בְּמָקוֹם
 אַחֵר נִדְבְּקוּ. שָׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶתְּהָ עֵבֶר הַיּוֹם. שָׁמַע
 יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִתְּיִיתָ לָעָם. וְכֻלָּם בְּדִרְגָּה
 תַּחְתּוֹנָה נִדְבְּקוּ.

שָׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִתְּיִיתָ לָעָם - שָׁמַע
 יִשְׂרָאֵל נָאֵה הוּא, אֲבָל הַיּוֹם הַזֶּה נִתְּיִיתָ
 לָעָם מֵהוּ? הָיָה צָרִיךְ לְהֵיוֹת הַיִּתָּ! מַה זֶה
 נִתְּיִיתָ? אֵלֶּא בְּכָל מָקוֹם עָם, בְּשֵׁנִשְׁכְּרוּ לְבוֹתֵיהֶם
 לְעִבּוּדָה, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבִיָּא ח) נִתְּיִיתִי וְנִחֲלִיתִי.
 וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב שְׁמַעוּנִי אַחֵי וְעַמִּי. אִם אַחֵי, לָמָּה
 עַמִּי? וְאִם עַמִּי, לָמָּה אַחֵי? אֵלֶּא, אָמַר דָּוִד, אִם
 בְּרִצּוֹן - אַתֶּם אַחֵי. וְאִם לֹא - אַתֶּם עַמִּי, לְשֹׁכֵר
 לְבַבְכֶם לְעִבּוּדָתִי. כִּי הַיּוֹם הַזֶּה נִתְּיִיתָ לָעָם -
 שְׁבַרְתָּ לְבָבְךָ לְעִבּוּדַת הַקְּרוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא.

שָׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶתְּהָ עֵבֶר הַיּוֹם אֶת הַיִּרְדֵּן, הַכֹּל
 הוּא בְּדִרְגָּה תַּחְתּוֹנָה, וְשָׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל
 תִּיחֹד הוּא בְּדִרְגָּה עֲלִיוֹנָה. מַה בֵּינָם זֶה לָזֶה? אֵלֶּא

אוֹתוֹ שָׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל הַיַּחֲוֹד לֹא הָיָה בְּכָלָם כְּמוֹ
 זֶה, שֶׁתְּרֵי הוּא הָיָה סוּד שֶׁל מַעֲלָה וּמַטָּה (כְּרֵאוּי),
 (וּבְכָל מְקוֹם תְּסוּד לְקַבֵּל) וְהוּא סוּד לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם עַל
 מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּכָל צַד, כִּי שִׁינְטֵרֶךְ לְאָדָם
 לְהִיּוֹת מְזַמֵּן (בְּאוֹתוֹ שֵׁם) בְּאוֹתָהּ שָׁעָה לַיַּחֲוֹד אֵת שֵׁם
 הַקּוֹדֶשׁ כְּרוּךְ הוּא וּלְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם.
 וּבְשָׁעָה שָׁבָא אָדָם לְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת
 שָׁמַיִם, אִזְּ הַשְׂכִּינָה בָּאָה וְשׁוֹרָה עַל
 רֵאשׁוֹ, וְעוֹמֶדֶת עָלָיו כְּעַד לְהַעֲיֵד עֲדוּת לְפָנָי
 הַמֶּלֶךְ הַקּוֹדֶשׁ, שְׁוֹתוֹ מִי שֶׁמִּיַּחֲד שָׁמוֹ פְּעַמִּים
 בְּיוֹם, וְשָׁמוֹ מִתְיַחֵד מַעֲלָה וּמַטָּה כְּרֵאוּי. וְלִכְּנֵי ע'
 מִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל הִיא מִתְּאוֹתִיּוֹת הַגְּדוּלוֹת, וְגַם ד'
 מִתְּאוֹתִיּוֹת הַגְּדוּלוֹת, לְהִיּוֹת עַד לְפָנָי הַמֶּלֶךְ
 הַקּוֹדֶשׁ. וְתְרֵי פְרִשׁוּתָהּ, יְהוּ"ה אֱלֹהֵינוּ יְהוּ"ה, וְזֶהוּ
 סוּד הַיַּחֲוֹד בְּשִׁלְשָׁה צְדָדִים, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹ הַמְּנוֹרָה
 הַקּוֹדֶשׁ וְהַתְּעוֹרָר בּוֹ כְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, וְאֵין לָנוּ
 רְשׁוּת לְהַעֲיֵר בּוֹ יוֹתֵר.

וַיֵּרֵא הָאִישׁ הַזֶּה שְׁמִיחַד אֶת שֵׁם (דף קסא ע"א) הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מֵעַלָּה וּמִמָּטָה בְּרֵאוֹי, שְׁשִׁכְיָנָה
 בָּאָה וְשׁוּרָה עַל רֵאשׁוֹ וּמִבְּרַכַּת אוֹתוֹ בְּשִׁבְעַ
 בְּרָכוֹת, וְקוֹרְאֵת עָלָיו, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי
 אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

רַבִּי חֵיִיא פָּתַח אֶחְרָיו וַיֹּאמֶר, (דברים ה) אַתָּה הָרֵאָתָּ
 לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים וְגו'. בְּפֶסוּק זֶה
 יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, אַתָּה הָרֵאָתָּ - מַה הָרֵאָתָּ? אֵלֹא
 בְּשִׁינְאוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, לֹא הָיוּ מִכִּידִים אֶת
 סוּד הָאֱמוּנָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלוּם, מִשׁוּם
 שְׁכָלָם הָיוּ עוֹבְדִים עֲבוּדָה זָרָה בְּנִלוֹת, וְשָׁכְחוּ
 אֶת כָּל עֵקֶר הָאֱמוּנָה שֶׁתִּיהָ בָּהֶם בְּרֵאשׁוֹנָה,
 שִׁיְדָשׁוּ כָּל אוֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר שָׁבָטִים מֵאֲנִיהֶם
 יַעֲקֹב.

וּכְשֶׁבֵּא מֹשֶׁה וְלָמַד אוֹתָם שְׁיֵשׁ אֱלֹהִים עָלֵינוּ
 בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁבִאֲרוֹתָ, וְאַחַר כֵּן רָאוּ
 כָּל אוֹתָם נִפְסִים וּנְבוֹרוֹת עַל תֵּימִם וְכָל הַנְּפִסִּים
 וְהַנְּבוֹרוֹת שֶׁעָשָׂה לָהֶם בְּמִצְרַיִם, וְאַחַר כֵּן רָאוּ

כָּמָה גְבוּרוֹת בְּמֶן וּבְמִים, וְנִתְּנָה לָהֶם תּוֹרָה,
וְלָמְדוּ אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁחֲגִיעוּ
לְזִמַּן תּוֹת.

אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה: עַד כָּאן הִצְטַרְכַּתִּי לְלַמְדְכֶם
כְּמוֹ שְׂמֵלָמְדִים תִּינוּק. (מִכָּאן וְלִהְלָאָה) וְזֶהוּ
אֶתָּה הָרֵאָתָ לְדַעַת, וְלַמְדָּתָ עַד כָּאן לְדַעַת
וְלִהְתְּבוֹנֵן וְלִהְכַּנֵּם לְסוּד הָאֱמוּנָה, וּמַהִי? כִּי ה'
הוּא הָאֱלֹהִים.

אִם תֹּאמַר, דְּבַר קָטָן הוּא לְדַעַת - הֲרִי כְּתוּב,
וַיִּדְעָתָ הַיּוֹם וַהֲשִׁבְתָּ אֵל לְבַבְךָ כִּי ה' הוּא
הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין
עוֹד. כָּאן תִּלּוּי כָּל סוּד הָאֱמוּנָה לְדַעַת מִתּוֹךְ זֶה
סוּד כָּל הַסּוּדוֹת, לְדַעַת סֵתֵר (סוּד שֶׁל כָּל) כָּל
הַנְּסֻתָרִים, יְהו"ה אֱלֹהִים שֵׁם מְלֵא, וְהַכֹּל אֶחָד.
אֶתָּה הָרֵאָתָ לְדַעַת - כָּאן סוּד הַסּוּדוֹת לְיוֹדְעֵי
מִדִּין.

אֲשֶׁרֵיהֶם כָּל אֵלוֹ שְׂמֵשֶׁת־דָּלִים בַּתּוֹרָה, וּבְגִלְל
שְׂכֵשְׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת

הָעוֹלָם, הַתְּבוּיִן בַּתּוֹרָה וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם,
 וּבַתּוֹרָה נִבְרָא הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרוּהָ, שְׁכַתּוֹנָה
 (משלי ח) וְאֵתִיחָ אֶצְלוֹ אֱמוּנָה. אֵל תִּקְרֵי אֱמוּנָה אֵלֶּיךָ
 אֱמוּנָה.

וְכִי הַתּוֹרָה הִיְתָה אֱמוּנָה? בֵּן. לְמַלְךְ שָׂרָצָה
 לַעֲשׂוֹת פְּלִטְרִין. אִם לֹא שָׁם אֵלָיו אֱמוּנָה, לֹא
 יָכוֹל לַעֲשׂוֹת הַפְּלִטְרִין. בֵּינָן שֶׁנַּעֲשָׂה הָאֱמוּנָה, לֹא
 עוֹלָה אֵלֶּיךָ בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ. בְּאוֹתָם אֲרַמּוֹנוֹת
 שֶׁעָשָׂה הַמֶּלֶךְ, מִשְׁקִיעַ הַמֶּלֶךְ מִחֲשָׁבָה בְּאוֹתָם
 אֲרַמּוֹנוֹת.

כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לִבְרֹא אֶת הָעוֹלָם,
 הַסֵּתֵבֵל בְּאֱמוּנָה. וְאֵת עַל גַּב שֶׁהָאֱמוּנָה עָשָׂה אֶת
 הָאֲרַמּוֹנִים, לֹא עוֹלָה אֵלֶּיךָ בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ: אֵלֶּיךָ
 הָאֲרַמּוֹנוֹת שֶׁעָשָׂה הַמֶּלֶךְ; וְדַע הַמֶּלֶךְ בָּנָה
 הָאֲרַמּוֹנוֹת. הַתּוֹרָה צוּחַת: וְאֵתִיחָ אֶצְלוֹ אֱמוּנָה,
 כִּי בְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם! שְׁפָרְם
 (אֵלֶּיךָ עַד) (לֹא בְּרָא) נִבְרָא הָעוֹלָם הַקְּדִימָתוֹ הַתּוֹרָה
 אֵלֶּיךָ שְׁנַיִם לְעוֹלָם, וּבְשָׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

לְבַרְא אֶת הָעוֹלָם, הָיָה מִתְבּוֹיֵן בַּתּוֹרָה בְּכָל דְּבַר
וּדְבַר, וְעָשָׂה בְּנִגְדָה אֲמָנוֹתוֹ שֶׁל עוֹלָם, מִשּׁוּם
שֶׁכָּל הַדְּבָרִים וְהַמַּעֲשִׂים שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת הֵם
בַּתּוֹרָה, וְלִכֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה מִתְבּוֹיֵן בָּהּ
וּבוֹרֵא אֶת הָעוֹלָם.

לֹא שֶׁהַתּוֹרָה בְּרָאָה אֶת הָעוֹלָם, אֲלֵא הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בַּהֲתְבּוֹנְנוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה בְּרָא אֶת
הָעוֹלָם. נִמְצָא שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא אֱמֵן,
וְהַתּוֹרָה בְּנִגְדָה וְאֵלָיו אֱמֵן, שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶהְיֶה אֲצִלּוֹ
אֱמוּנָה. וְאֶהְיֶה אֱמוּנָה לֹא כְּתוּב, אֲלֵא אֲצִלּוֹ. הוּא אֵיל
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְבּוֹיֵן בָּהּ, אֲצִלּוֹ הִיִּתָּה אֱמֵן.
וְאִם תֵּאמַר, מִי יָכוֹל לְהִיוֹת אֱמֵן אֵלָיו? אֲלֵא
הִתְבּוֹנְנוֹת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגוֹן זֶה (נַעֲשֶׂה

הַכֹּל בְּלֹא עֲמָל וּיְנִיעָה, שֶׁכְּתוּב בְּדִבְרֵי ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וְגו'. בַּצּוּרָה זֶה בַּהֲסִתְבְּלוֹת
שֶׁל זֶה אֲמָנוֹת) בַּתּוֹרָה, כְּתוּב בָּהּ, (כְּרֵאשִׁית א) בְּרֵאשִׁית
בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. הִסְתַּכַּל
בְּדָבָר זֶה וּבְרָא אֶת הַשָּׁמַיִם. בַּתּוֹרָה כְּתוּב בָּהּ,
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר - בְּדָבָר הַזֶּה הִתְבּוֹיֵן וּבְרָא

את האור. וכן בכל דבר ודבר שכתוב בתורה,
 התבונן הקדוש ברוך הוא ועשה אותו הדבר.
 ולכן כתוב ואהיה אצלו אמון. כמו כן נברא כל
 העולם.

ביון שנברא העולם בכל דבר ודבר, לא התקיים
 עד שעלה ברצון לברא אדם שיהיה
 משתדל בתורה, ובגללה התקיים העולם. כעת,
 כל מי שמסתכל בתורה ומשתדל בה, (דף קסא ע"ב)
 בביכול הוא מקיים את העולם. הקדוש ברוך הוא
 הסתכל בתורה וברא את העולם. אדם מתבונן
 בתורה ומקיים את העולם. נמצא שכל מעשה
 וקיומו של עולם היא התורה. משום כך אשרי
 האיש שמשתדל בתורה, שחרי הוא מקיים את
 העולם.

בשעה שעלה ברצונו של הקדוש ברוך הוא
 לברא את האדם, עמד לפניו בדרמותו
 וקיומו כמו שהוא בעולם הזה. ואפלו כל אותם
 בני העולם, מרם בואם לעולם הזה, כלם עומדים

בְּתַקוּנָם וְקִיּוּמָם כְּמוֹ שְׁעוֹמְדִים בְּעוֹלָם הַיְהוּה
 בְּאוֹצַר אֶחָד שֶׁשָּׁם כָּל נְשָׁמוֹת הָעוֹלָם מְתַלַּבְּשׁוֹת
 בְּדַמְיוֹתֵיהֶן.

וּבְשָׁעָה שְׁמוֹמְנִים לָרְדַת לְעוֹלָם הַיְהוּה, קוֹרֵא
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַמְנָה אֶחָד שְׁמַנָּה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִשׁוֹתָיו אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת
 הָעֵתִידוֹת לָרְדַת לְעוֹלָם הַיְהוּה, וְאוֹמֵר לוֹ: יְיָ תִּבְיָא
 לִי רוּחִי שֶׁל פְּלוּנִי. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בָּאָה אוֹתָהּ
 נְשָׁמָה מְלַבֶּשֶׁת בְּדַמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַיְהוּה, וְאוֹתוֹ
 מְמַנָּה מֵרָאָה אוֹתָהּ לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לוֹ וּמְשַׁבֵּיעַ אוֹתָהּ,
 שְׂכַשְׁתִּירַד לְעוֹלָם הַיְהוּה,
 שְׂתִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְדַעַת אוֹתוֹ וְלְדַעַת אֶת סוּד
 הָאֱמוּנָה. שְׂכַל מִי שֶׁהֵיחָ בְּעוֹלָם הַיְהוּה וְלֹא הִשְׁתַּדֵּל
 לְדַעַת אוֹתוֹ - טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא יִבְרָא. מִשׁוּם כִּי
 נִרְאָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, לְדַעַת אֶת הָעוֹלָם
 הַיְהוּה, וְלִהְשָׁתַדֵּל בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּסוּד הָאֱמוּנָה.

וְהוּ שְׁפָתוֹב (דברים ה) אֶתְה הָרֵאתָ לְדַעַת. הָרֵאתָ
עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַמְּנֶנָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. לְדַעַת - לְדַעַת וְלַהֲסַתְּכָל בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּסוּד
הָאֱמוּנָה וּבְסוּד הַתּוֹרָה. וְכָל מִי שֶׁהִיא בְּעוֹלָם
הַזֶּה וְלֹא הַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְהַפִּירוֹ, מוֹב לוֹ שֶׁלֹּא
נִבְרָא, שֶׁחֲרֵי בְּשָׂבִיל זֶה הֵבִיאוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת הָאָדָם לְעוֹלָם הַזֶּה.

לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים. וְהוּ הַכֹּלֵל שֶׁל כָּל
סוּד הָאֱמוּנָה, (כָּלֵל) שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה, כָּלֵל
שְׁלִמְעָלָה וּמַטָּה. וְסוּד זֶה הוּא הַכֹּלֵל שֶׁל כָּל סוּד
הָאֱמוּנָה, וְכֵן זֶה נִדְאִי. הַכֹּלֵל שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה וְהוּ
סוּד הַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, וְזֶהוּ סוּד הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל
פֶּה, וְהַכֹּל אֶחָד, הַכֹּלֵל שֶׁל סוּד הָאֱמוּנָה, בְּשָׂבִיל
שֶׁהוּא שֵׁם מְלֵא, שֶׁהוּא סוּד הָאֱמוּנָה, וּמִיְהוּ? ה'
אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. ה' אֶחָד - שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה'
אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וְהוּ יְחוּד אֶחָד. וּשְׁמוֹ אֶחָד, בְּרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד - תְּרֵי יְחוּד אֶחָד
לְהִיּוֹת שְׁמוֹ אֶחָד. וְסוּד זֶה - ה' הוּא הָאֱלֹהִים,
זֶה כְּתוּב בְּשֵׁהֶם בְּיְחוּד אֶחָד.

וְאִם תֵּאמֶר, אִם כֵּן, כְּדִגְמַת מַה שְּׁפָתוֹב (זכריה
 יד) ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, לֹא הוּא ה' הוּא
 הָאֱלֹהִים, שְׁאִם הָיָה כְּתוֹב (ה' הוּא וְשְׁמוֹ אֶחָד) ה' אֶחָד
 וְשְׁמוֹ הוּא אֶחָד, תִּיַּתִּי אֹמֵר כֹּף. אֲבָל לֹא כְּתוֹב
 אֶלֶּא ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, וְצָרִיךְ לֹאמַר, כְּדִגְמַת
 זֶה ה' הוּא הָאֱלֹהִים הוּא, וְנִרְאָה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ
 אֶחָד.

אֶלֶּא הַכֹּל אֶחָד. שְׁפָשְׁפֵי תַיְחָדִים שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת
 הֶלְלוּ, זֶה בְּיַחְוֹד אֶחָד וְזֶה בְּיַחְוֹד אֶחָד, אִז
 שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת הֶלְלוּ נַעֲשִׂים אֶחָד וְנִכְלָלִים זֶה בְּזֶה,
 וְנִתְּיָה הַכֹּל שֵׁם שְׁלָם בְּיַחְוֹד אֶחָד, וְכִכֵּן ה' הוּא
 הָאֱלֹהִים, שְׁתֵּרִי אִז הַכֹּל נִכְלָל זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת
 אֶחָד. וְטָרַם שְׁפָשְׁפֵי תַיְחָדִים כֹּל אֶחָד, זֶה בְּלִבְדּוֹ וְזֶה
 בְּלִבְדּוֹ, לֹא נִכְלָלִים זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד.

הַכֹּלֶל שֶׁל כֹּל הַתּוֹרָה כֹּף הוּא וַדַּאי. שְׁתֵּרִי
 הַתּוֹרָה הִיא תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְהוּא תּוֹרָה
 שְׁבַעֲלִ פֶּה. תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, זֶהוּ שְׁפָתוֹב ה'. תּוֹרָה
 שְׁבַעֲלִ פֶּה, זֶהוּ שְׁפָתוֹב הָאֱלֹהִים. וּמִשּׁוֹם שֶׁהַתּוֹרָה

היא סוד של השם הקדוש, נקראת כך - תורה
שכתב ותורה שבעל פה, זה כלל וזה פרט.
הכלל צריך את הפרט, והפרט צריך את הכלל,
ומתיחדים זה עם זה להיות הכל אחד.

ועל זה הכלל של התורה הוא הכלל של מעלה
ומטה, משום ששם זה למעלה ושם זה
למטה זה סוד של העולם העליון, וזה סוד של
העולם התחתון, ועל זה כתוב אתה הראת
לדעת כי ה' הוא ^(דף קסב ע"א) האלהים. זהו הכלל של
הכל, וזה צריך אדם לדעת בעולם הזה.

ואם תאמר, איפה הן מצוות התורה פאן בכלל
הזה? אלא זהו זכור וזהו שומר, וכל
מצוות התורה כלולים באלה, בסוד של זכור
ושומר, והכל הוא אחד.

פתח רבי יוסי ואמר, זה ששנינו שבתפלת
ערבית חובה - חובה היא ודאי, משום
שקריאת שמע של ערבית חובה, והקדוש ברוך
הוא מתיחד בלילה כמו שמתיחד ביום, ומדת

לִילָה נְכַלְלָת בַּיּוֹם, וּמִדַּת יוֹם נְכַלְלָת בַּלַּיְלָה,
וְנַעֲשֶׂה יַחֲוֹד אַחֵר. וּמִי שְׁאָמַר רְשׁוּת - מִשׁוּם
אִמּוּרִים וּפְדָרִים שְׁמַת־אֲפָלִים בַּלַּיְלָה, וַחֲרִי בְּאֲרָנוֹ.

פְּתוּב, (דברים ו) וְאַחֲבָת אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ כְּכֹל לְבַבְךָ
וּכְכֹל נַפְשְׁךָ וְגו'. פְּסוּק זֶה בְּאֲרָנוֹהוּ
וּפְרָשׁוֹהוּ הַחֲבָרִים, אֲבָל יֵשׁ לְשֵׁאל, אִם בְּיַחֲוֹד
הַזֶּה שֶׁל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל נְכַלְל הַכֹּל - יְמִין וּשְׂמָאל,
לְמָה (פְּתוּב) אַחֵר כֶּךָ וְאַחֲבָת, (שם יא) וַחֲרִי אִם
שְׁמוֹעַ, שְׁחֲרִי בְּיַחֲוֹד נְכַלְלוֹ? אֲבָל שָׁם בְּכֹלֵל,
וְכֵאן בְּפֶרֶט, וְכֶךָ צָרִיךְ.

וּבְסוּד הַיַּחֲוֹד הַזֶּה הֵעָרְנוּ בּוֹ, הַיַּחֲוֹד הַזֶּה הוּא
כְּמוֹ שֶׁל הַתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְתְּפִלִּין שֶׁל
זְרוּעַ. בְּתְּפִלֵי הָרֹאשׁ אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, וַחֲרִי
נִתְּבָאֵר, וְכֵאן שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת הֵם. שָׁם בְּתְּפִלִּין שֶׁל
רֹאשׁ, אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, כָּל אַחַת וְאַחַת לְבִדָּה,
וְכֵאן שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת. מַה בֵּין זֶה לָזֶה?

אֶלֶּא, אוֹתָן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת חֲרִי הֵעִירוּ בְּהֵן, אַחַת
נִקְרָה רֵאשׁוֹנָה עֲלִיוֹנָה, וְאַחַת סוּד הָעוֹלָם

הָבֵא, וְאַחַת יְמִין, וְאַחַת שְׁמַאל. אֵלּוּ סוּד תְּפִלִּין
 שֶׁל רֹאשׁ. וְכֵאן בְּסוּד הַיְחוד הַזֶּה שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת,
 וְהֵם כְּמוֹ שְׁאוֹתָן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת. ה' הָרֵאשׁוֹן זו
 נִקְרָא עֲלִיּוֹנָה, רֵאשִׁית הַכֹּל. אֵלֵהִינוּ - סוּד הָעוֹלָם
 הָבֵא. ה' הָאַחֲרוֹן - כָּלֵל שֶׁל יְמִין וְשְׁמַאל בְּאַחַד
 בְּכָלֵל אֶחָד, וְאַלֶּה הֵן תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, וְזֶהוּ הַיְחוד
 הָרֵאשׁוֹן.

תְּפִלִּין שֶׁל זְרוּעַ, הַכָּלֵל שֶׁל כָּל אֵלֶּה בְּאַחַד,
 וְזֶהוּ סוּד בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלְכוּתוֹ
 לְעוֹלָם וָעֶד. כֵּאן הַכָּלֵל שֶׁל אוֹתָן תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ
 שֶׁנִּכְלָלוּ בְּתוֹךְ תְּפִלִּין שֶׁל זְרוּעַ.

וְסוּד זֶה, בְּרוּךְ - זֶה סוּד הַנִּקְרָא הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהוּא
 בְּרוּךְ, שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת נוֹבְעוֹת מִשָּׁם. וְאִם
 תֹּאמַר, הָעוֹלָם הָבֵא הוּא שֶׁנִּקְרָא בְּרוּךְ - לֹא כֵּן!
 שֶׁהֲרֵי הַנִּקְרָא הָעֲלִיּוֹנָה הִיא זָכָר, הָעוֹלָם הָבֵא
 נִקְבָּה. הוּא בְּרוּךְ וְהִיא בְּרָכָה. בְּרוּךְ זָכָר, בְּרָכָה
 נִקְבָּה. וְלִכֵּן בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא עֲלִיּוֹנָה. שֵׁם - זֶה
 הָעוֹלָם הָבֵא, שֶׁהוּא שֵׁם גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאמַר (יהושע

(ו) ומה תעשה לשמך הגדול. כבוד - זה הכבוד
העליון שהוא ימין ושמאל.

ובלם כלולים בתפלה זו של יד, שהיא מלכותו,
ונוטלת הכל לתוכה. ובמלכותו היו
נכללים כל העולמות לזון אותם ולספק להם
בכל מה שצריכים, ועל זה לעולם ועד.

וזהו היחוד של תפלין של ראש ותפלין של
זרוע, וכמו שסוד היחוד של התפלין - כך
הוא היחוד של הכל, וזהו ברור הדבר. והרי
סדרנו היחוד הזה לפני המנורה הקדושה, ואמר
לי, שחרי בארבעה גוונים הסתדר היחוד, וזהו
המכתר מכלם, וכך הוא ודאי, ובלם סוד
האמונה. אבל סדר התפלין זהו היחוד העליון
בראוי.

ומתוך שנכללו ימין ושמאל בסוד השם הקדוש
בדרך כלל, צריך אחר כך להוציאם
בדרך פרט, אבל לא בדרך יחוד, שחרי היחוד
בפסוק הוא ראשון, להיות יתו"ה אחד בתפלין

שָׁל רֵאשׁ, וְשָׁמוּ אֶחָד בְּתַפְלִין שָׁל זְרוּעַ, וְנִהְיָה
 הַכֹּל אֶחָד. כִּינּוּן שְׁתֵּיחֹד תְּזֶה מִסְתַּדָּר הַכֹּל בְּכָל
 מִהְרֵאשׁ שָׁל הַנְּקֻדָּה הָעֲלִיּוֹנָה, (שָׁהוּא רֵאשִׁית הַכֹּל) צָרִיךְ
 אַחַר כֵּן לְהַעִיר מִהְרֵאשׁ (מִתְסוֹד) שָׁל הָאוֹר
 הַרֵאשׁוֹן, שָׁהוּא רֵאשׁ הַכֹּל.

וְאַהֲבָת - זוֹ רֵאשִׁית תְּיָמִין, לְאַהֲבֵת אֶת הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּאַהֲבָה שָׁל הַדְּבָקוֹת שָׁלוֹ,
 וּמִיָּהוּ? (הַאֲהֲבָה שָׁל הַתְּעוֹדְרוֹת תְּיָמִין) תְּיָמִין, שָׁהוּא מְעוֹדָר
 הַאֲהֲבָת. מִי שְׁאוֹהֵב אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא
 מְעִיר אֶת יָמִינוֹ אֵלָיו וּמְקַבְּלוֹ (דף קסב ע"ב) בְּאַהֲבָת. כֹּל
 דְּבָרֵי הָעוֹלָם לֹא תְלוּיִים אֵלָא בְּרֵצוֹן, רוּחַ
 מְשִׁיכָה רוּחַ וּמְבִיָּאָה רוּחַ, וְסִימְנָךְ זֶה - (אִיּוֹב ל"ד)
 אִם יֵשִׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֵף.

כְּשֶׁמְעוֹדָר הָאָדָם אַהֲבָת לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 הַתְּעוֹדְרוֹת תְּיָמִין לֹא נְעוֹרָה אֵלָא
 בְּשִׁלְשָׁה גּוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ו') כָּל לְבָבְךָ
 וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ. הֲרֵי כָּאֵן שִׁלְשָׁה גּוֹנִים.
 שִׁלְא תֵאמַר אוֹ זֶה אוֹ זֶה, שְׁתֵּרֵי לֹא כְּתוּב אוֹ

בְּכָל לְבַבְךָ אוֹ בְּכָל נַפְשְׁךָ אוֹ בְּכָל מְאֹדְךָ. אֵלֶּא
צָרִיךְ אֶת כָּלֶם, לֵב וְנַפֶּשׁ וּמְמוֹן. וְאִזּוּ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא יַעֲרִיךְ אֶת יְמֵינוּ אֵלָיו, וּפּוֹשֵׁט אוֹתָהּ
בְּנִגְדּוֹ וּמְקַבֵּל אוֹתוֹ.

וְעַל זֶה פָּתוּב, (תהלים קו) נֶאֱמַר ה' לֵאדְנִי יֵשֵׁב
לְיְמֵינִי. וְסוּד הַפָּתוּב הַזֶּה תְּרֵי הַעֲרָנוּ בּוֹ,
שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ עַל דְּרָגָתוֹ אֹמֵר, כְּשֶׁנִּקְשַׁר בְּיְמֵינוּ.
שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה מִצְוֹת כָּאֵן בְּיְמֵינוּ: וְאַחַת אֶת ה'
אֶלֶהֶיךָ - תְּרֵי אַחַת. בְּכָל לְבַבְךָ - שְׁתֵּים. וּבְכָל
נַפְשְׁךָ - שְׁלֹשׁ. וּבְכָל מְאֹדְךָ - אַרְבַּע. וְשִׁנְתָם
לְבָנֶיךָ - חֲמִשָּׁה. וְדַבַּרְתָּ בָם - תְּרֵי שֵׁשׁ. בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתְךָ - תְּרֵי שְׁבַע. וּבְלִבְתְּךָ בְּדַרְךָ - שְׁמוֹנָה.
וּבְשִׁכְבְּךָ - תְּרֵי תֵשַׁע. וּבְקוּמְךָ - תְּרֵי עֶשְׂרֵה.
וּקְשַׁרְתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ - תְּרֵי אַחַת עֲשָׂרָה. וְהָיוּ
לְטַטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ - תְּרֵי שְׁתֵּים עֲשָׂרָה. וּכְתַבְתָּם
עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ - תְּרֵי שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה.

שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה הַמִּצְוֹת הַלְלוּ תְלוּיוֹת בְּיְמֵינוּ,
וְהַשְׁמַאל נִכְלָל בְּיְמֵינוּ, וְכֵן צָרִיךְ. וּבְכָל

זמן שמתעורר השמאל, הימין מתחיל בראש.
 ולכן אם יזכו, השמאל נכלל בימין. ואם לא,
 הימין נכלל בשמאל, ושולט השמאל. וסימן לזה,
 אם בראש, כמו אם פהקתי תלכו. ובכל מקום
 השמאל מתעורר באהבה בסוד הימין, אחר כך
 מתחזק דינו כמו שצריך, וכך צריך בכל מקום,
 וזה העירו החברים בדברים הללו. בא רבי תיא
 ונשקו.

פתח ואמר, ואת המשכן תעשה עשר יריעות
 ונו'. הרי פאן סוד היחוד, שחרי תקונו
 של המשכן הוא מכמה דרגות, שכתוב בו והיה
 המשכן אחד. לתראות שכל האיברים של הגוף
 כלם בסוד של גוף אחד. באדם יש כמה איברים
 עליונים ותחתונים, אלה פנימיים לפנים, ואלה
 בגלוי לחוץ, וכלם נקראים גוף אחד, ונקרא אדם
 אחד בחבור אחד. אף כך המשכן כל האיברים
 כמו שלמעלה, וכשכלם מתחברים באחד, אז
 כתוב והיה המשכן אחד. (בדגמת האדם).

מִצְוֹת הַתּוֹרָה כָּלָם אֵיבָרִים בְּסוּד שֶׁל מַעֲלָה.
 וּכְשֶׁכָּלָם מִתְחַבְּרִים כְּאַחַד, אִזּוּ כָּלָם
 עוֹלִים לְסוּד אֶחָד. סוּד הַמְשָׁכָן, שֶׁהוּא פְּרָקִים
 וְאֵיבָרִים, כָּלָם עוֹלִים לְסוּד שֶׁל אָדָם, כְּמוֹ
 שְׂמִצְוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁתִּירֵי מִצְוֹת הַתּוֹרָה כָּלָם בְּסוּד
 שֶׁל אָדָם, זָכָר וּנְקֵבָה, שְׂבִשְׂמֵת־חֻבְרִים כְּאַחַד הֵם
 אֶחָד בְּסוּד שֶׁל אָדָם. מִי שֶׁפּוֹנֵם אֶפְלוֹ מִצְוָה
 אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּאִלּוֹ פָּנִים בְּדַמּוֹת הָאֱמוּנָה,
 שֶׁתִּירֵי כָּל הַפְּרָקִים וְהָאֵיבָרִים בְּדַמּוֹת אָדָם, וְלִכְּנֹ
 הַכֹּל עוֹלָה בְּסוּד הַיְחוּד. וְעַל זֶה יִשְׂרָאֵל הֵם גּוֹי
 אֶחָד, שְׂפָתוֹב (יחזקאל לד) וְאַתֶּן צֵאֲנִי צֵאֵן מִרְעִיתִי
 אָדָם אֶתֶם. וְכִתוּב (שמואל-ב ז) מִי כְעַמּוֹד כִּי־יִשְׂרָאֵל
 וְגו'.

רַבִּי יִצְחָק הָיָה מְצוּי לְפָנַי רַבִּי אֶלְעָזָר, אָמַר לוֹ,
 וַדַּאי שְׂאֵתְהַבַּת הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא שְׂאָדָם
 אוֹהֵב אוֹתוֹ לֹא מִתְעוֹרְרַת אֶלָּא מִתְהַלֵּב, מִשׁוּם
 שֶׁלֵּב הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת לְהַעִיר אֵלָיו אֶתְהַבָּה. (וּתְקַדּוּשׁ
 כְּרוּךְ הוּא רוּצָה אֶת הַלֵּב) אִם כֵּן, לָמָּה כְּתוּב בְּכָל לְבַבְךָ
 וְאַחַר כֵּן וּבְכָל נַפְשְׁךָ, שְׂמַשְׁמַע שֶׁהֵם שְׁנֵי גּוֹנִים,

אֶחָד הַלֵּב וְאֶחָד הַנֶּפֶשׁ? אִם הַלֵּב עֶקֶר - מַה צָּרִיךְ נֶפֶשׁ? אָמַר לוֹ, וַדַּאי שֶׁלֵּב וְנֶפֶשׁ יֵם שְׁנַיִם, וּמִתְאַחֲדִים לְאַחַד. שְׁחָרֵי לֵב וְנֶפֶשׁ וּמִמּוֹן, כִּלָּם אֶחָדִים זֶה בָּזָה, וְהַלֵּב הוּא עֶקֶר וַיִּסּוֹד הַכֹּל.

וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר כָּל לְבָבָהּ, כִּשְׁנֵי לְבָבוֹת הוּא, שֶׁהֵם שְׁנֵי יְצָרִים, אֶחָד יֵצֵר טוֹב וְאֶחָד יֵצֵר רָע. וְשְׁנֵי אֵלֹהִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִקְרָא לֵב. זֶה (דָּף קסג ע"א) נִקְרָא לֵב טוֹב, וְזֶה נִקְרָא לֵב רָע. וּמִשּׁוּם כֵּן הוּא לְבָבָהּ, שֶׁהֵם שְׁנַיִם, יֵצֵר הַטּוֹב וַיֵּצֵר הָרָע.

וּבְכָל נֶפֶשׁ? וּבְנֶפֶשׁ הִיא צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה וּבְכָל נֶפֶשׁ? הַכֹּל הִיא לְשֵׁם מָה? אֵלֹהִים לְהַכְלִיל נֶפֶשׁ וְרוּחַ וְנֶשְׁמָה. זֶהוּ וּבְכָל נֶפֶשׁ, כָּל מַה שְׁאוּחָזֵת הַנֶּפֶשׁ חַיִּים. וּבְכָל מְאֹדָה, אִם כֵּן כִּמְהֵרָה מִיָּנִים הֵם שֶׁל מִמּוֹן, כִּלָּם מִשְׁנַיִם אֵלֹהִים מְאֹדָה, וְעַל זֶה כְּתוּב בְּכָל. אֶהְבֵּת הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא לְמִסַּר לוֹ כָּל זֶה, לְאַהֲבֵת אוֹתוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וְאִם תֹּאמַר, בִּיָּצַר הָרַע אִיךָ אָדָם יָכוֹל לֵאמֹר
 אֹתוֹ, שְׁהִירִי יֵצֵר הָרַע הוּא מְקַטְרֵג שְׁלֵא
 יִקְרַב אָדָם לְעִבּוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִיךָ
 יֵאמֹר אֹתוֹ בּוֹ? אֵלֶּא זֹהִי עִבּוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא יוֹתֵר, בְּשִׁתְּיָצֵר הֵיחָה נִכְנָע לוֹ מִשׁוּם הָאֵהָבָה
 שְׁאֵהָב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁכִשְׁתִּיָּצֵר הָרַע
 הֵיחָה נִכְנָע וְהָאָדָם הֵיחָה שׁוֹבֵר אֹתוֹ, זֹהִי אֵהָבַת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשׁוּם שְׁיִדְעַ לְקָרֵב אֶת אֹתוֹ
 יֵצֵר הָרַע לְעִבּוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

כָּאֵן הוּא סוּד לְבַעֲלֵי הַדִּין. כָּל מַה שְׁעוֹשֶׂה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעַלָּה וּמְטַה, הַכֹּל הוּא
 כִּדִּי לְהִרְאוֹת כְּבוֹדוֹ, וְהַכֹּל הוּא לְעִבּוּדָתוֹ. וְכִי מִי
 רָאָה עֶבֶד שְׁמִקְטְרֵג אֶת אֲדוֹנָו, וּבְכֹל מַה שְׁרָצוֹן
 אֲדוֹנָו נַעֲשֶׂה הוּא מְקַטְרֵג?! רָצוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הוּא שְׁיִהְיוּ הָאֲנָשִׁים תָּמִיד בְּעִבּוּדָתוֹ וְיִלְכוּ
 בְּדֶרֶךְ אֱמֶת כִּדִּי לְזִכּוֹתָם בְּכַמָּה טוֹבוֹת. הוֹאִיל
 וְרָצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזֹה, אִיךָ בָּא עֶבֶד
 רַע וְנִמְצָא מְקַטְרֵג מִתּוֹךְ רָצוֹן אֲדוֹנָו וּמִסְטָה אֶת
 בְּנֵי הָאָדָם לְדֶרֶךְ רָעָה, וְדוֹחָה אֹתָם מִדֶּרֶךְ טוֹבָה,

ועושה להם שלא יעשו את רצון אדונם ומסטה
את בני האדם לדרך רעה?

אלא ודאי שרצון אדונו הוא עושה. למלך שהיה
לו בן יחידי והיה אוהב אותו ביותר, וצוה
עליו באהבה שלא יקרוב את עצמו לאשה רעה,
משום שכל מי שקרב אליה, אינו כדאי להכניס
להיכל המלך. הודה לו אותו הדין לעשות רצון
אביו באהבה.

בבית המלך בחוץ היה זונה אחת נאה למראה
ויפת תאר. לַיָּמִים אָמַר הַמֶּלֶךְ, אֲנִי רוֹצֵה
לְרֵאוֹת אֶת רְצוֹנִי שֶׁל בְּנֵי אֱלֹהִים. קָרָא לְאוֹתָהּ
הַזּוֹנָה וְאָמַר לָהּ: לְכִי וּתְפִי אֶת בְּנֵי, כִּדְרֵי
לְרֵאוֹת אֶת רְצוֹן בְּנֵי אֱלֹהִים. מָה עָשִׂתָּ אוֹתָהּ
זוֹנָה? הֲלָכָה אַחֲרַי בֵּן הַמֶּלֶךְ וְהִתְחִילָה לְחַבֵּק
וּלְנַשֵּׁק אוֹתוֹ וּלְפַתּוֹתוֹ בְּכַפָּה פְתוּיִים. אִם אוֹתוֹ
בֵּן יָאָה וּמְצִיַת לְמַצּוֹת אָבִיו - גּוֹעֵר בָּהּ וְלֹא
מְצִיַת לָהּ וְדוֹחָה אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ. וְאִז אָבִיו שָׂמַח
בְּבָנָו וּמְכַנְיָסוֹ לְתוֹךְ הַפְּרָגוֹד שֶׁל הַיְכָל, וְנוֹתֵן לוֹ

מִתְּנֹת וְאוֹצְרוֹת וְכְבוֹד רַב. מִי גָרַם אֶת כָּל
הַכְּבוֹד הַזֶּה לְבֵן הַזֶּה? הֵיחָא אֹמְרֵי, אֹתָהּ הוֹזְנֵה.

וְאֹתָהּ הוֹזְנֵה יֵשׁ לָהּ בְּיָדָהּ שֵׁבַח אִי לֹא? וְדַאי
שְׂיֵישׁ לָהּ שֵׁבַח מִכָּל הַצְּדִיקִים. אַחַד -

שְׁעָשְׂתָה אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ. וְאַחַד - שְׁנִגְרַמָּה לְאוֹתוֹ
הַבֵּן כָּל אוֹתוֹ הַטּוֹב וְלְכָל הָאֲהָבָה הַזֹּאת שֶׁל הַמֶּלֶךְ
אֵלָיו. וְעַל זֶה כָּתוּב (בראשית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד.

וְהִנֵּה טוֹב - זֶה מִלְּאֹד הַחַיִּים. מְאֹד - זֶה מִלְּאֹד
הַמְּוֹת, שֶׁהוּא וְדַאי טוֹב מְאֹד לְמִי שְׁמַצִּית
לְמַצּוֹת רְבוֹנוֹ. וְכֹא רֵאָה, אִם לֹא יִהְיֶה הַמְּקַטְרֵג
הַזֶּה, לֹא הָיוּ יוֹרְשִׁים הַצְּדִיקִים אֶת הַגְּנוּזִים
הָעֲלִיּוֹנִים הַלָּלוּ, שְׁעֵתִידִים לְרֵשֶׁת עוֹלָם הַבָּא.

אֲשֶׁרֵיהֶם שְׁנַפְנָשׁוּ בַמְּקַטְרֵג הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵיהֶם שְׁלֹא
פְּנָשׁוּ בּוֹ. אֲשֶׁרֵיהֶם שְׁפָנָשׁוּ בּוֹ וְנִצְלוּ

מִמֶּנּוּ, שְׁבַשְׁבִּילוּ יוֹרְשִׁים כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת וְכָל
אוֹתָם עֲדוּנִים וְכָל אוֹתָן תְּשׁוּקוֹת שֶׁל הָעוֹלָם
הַבָּא, שְׁעֲלִיו כָּתוּב (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים

זוֹלָתָךְ.

וְאֲשֶׁרִי אֹתָם שְׁלֵא פָנְשׁוּ בּוֹ, שְׁבַשְׁבִּילוֹ יוֹרְשִׁים
 גִּיהֲנָם וְנִטְרָדוּ מֵאֶרֶץ הַחַיִּים, שְׁהָרִי
 אֹתָם הָרָשָׁעִים שְׁפָנְשׁוּ אֹתוֹ, הָיוּ מְצִיִּתִים לוֹ
 וְנִמְשְׁכוּ אַחֲרָיו, וְעַל זֶה יֵשׁ לְצַדִּיקִים לְהַחֲזִיק לוֹ
 מִזִּבְחָה, שְׁהָרִי בְּגָלְלוֹ יוֹרְשִׁים כָּל אֹתָן הַטּוֹבוֹת
 וְעֹדוֹנִים וְתִשׁוּקוֹת לְעוֹלָם תִּבְאֵ.

מִהִי תוֹעֵלְתוֹ שֶׁל הַמְּקַטְרֵג הַזֶּה כִּאֲשֶׁר הָרָשָׁעִים
 מְצִיִּתִים לוֹ? (דף קסג ע"ב) אֵלֵא אֵף עַל גַּב שְׂאִין
 בּוֹ תוֹעֵלְתָה, מְצִיִּת אֲדוֹנּוֹ הוּא עוֹשֶׂה. וְעוֹד, שְׁהָרִי
 מִתְחַזֵּק בְּשִׁבְלֵי זֶה. הוּאֵיל וְהוּא רַע, הוּא מִתְחַזֵּק
 בְּשֶׁהוּא עוֹשֶׂה רַע. הָרָשָׁע אֵינּוּ מִתְחַזֵּק, עַד
 שְׁהוֹרֵג אָדָם. בֵּינּוֹן שְׁהָרֵג בְּנֵי אָדָם, אִזּוֹ מִתְחַזֵּק
 וּמִתְנַפֵּר בְּכַחוֹ וַיֵּשׁ לוֹ גִּחַת. כִּי אֹתוֹ מְקַטְרֵג
 שְׁנִקְרָא מִלְּאֵךְ הַמָּוֶת לֹא מִתְנַפֵּר בְּכַחוֹ, עַד
 שְׁמִסְמָה אֶת בְּנֵי הָאָדָם וּמְקַטְרֵג לָהֶם וְהוֹרֵג
 אֹתָם, וְאִזּוֹ יֵשׁ לוֹ גִּחַת וּמִתְחַזֵּק וּמִתְנַפֵּר בְּכַחוֹ.
 כִּמּוֹ שְׁמִתְחַזֵּק צַדִּיק הַחַיִּים בְּשִׁבְלֵי אָדָם הֵם מִזִּבְחֵים
 וַיִּלְכוּ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, אֵף כִּי תִמְקַטְרֵג תִּזְחָה

מִתְחִיב וּמִתְנַבֵּר בְּשִׁחְרָשְׁעִים מְצִיִּיתִים לוֹ, וְהוּא שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם. תִּרְחֹמֶן יִצְיִלְנוּ. וְאֲשֶׁרִי אוֹתָם שְׂזוּכִים לְנִצְחוֹ וְלִהְבְּנִיעוֹ וְלִזְכוּת בְּשִׁבְלֹו לְעוֹלָם הַבָּא, וּמִתְחִיב אָדָם בַּמֶּלֶךְ הַקּוֹדֶשׁ תָּמִיד. עַל זֶה וַדַּאי נֹאמֵר, (תהלים פד) אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ בְּךָ מִסְּלוֹת בְּלִבָּבָם. אֲשֶׁרִיֶּהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

רַבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי יְהוּדָה וְרַבֵּי תַּיִיא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. פָּגַשׁ בָּהֶם רַבֵּי אֶלְעָזָר. עַד שָׂרְאוּ אוֹתוֹ, יָרְדוּ בָּלָם מִן הַתְּמוֹרִים. אָמַר רַבֵּי אֶלְעָזָר, וַדַּאי פָּנֵי הַשְּׂכִינָה רְאִיתִי, שְׁחָרִי בְּשִׂרְוֹאָה אָדָם צְדִיקִים אוֹ וּפְאִים שְׂבִדוֹר וּפּוֹגֵשׁ בָּהֶם, וַדַּאי הֵם פָּנֵי הַשְּׂכִינָה. וְלָמָּה נִקְרְאוּ פָּנֵי הַשְּׂכִינָה? מִשּׁוּם שְׂשִׂכְנִינָה מִסְּתִתְרָת בְּתוֹכָם, הִיא בִּסְתֵר, וְהֵם בְּגִלּוֹי. מִשּׁוּם שֶׁהֵם קְרוֹזִים שֶׁל הַשְּׂכִינָה, הֵם נִקְרְאוּ פָּנִים שְׂלָתָה. וּמִי הֵם? אוֹתָם שֶׁהִיא הַתְּתִקְנָה עִמָּם לְהִרְאוֹת אֶצֶל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. וְהוֹאִיל וְאַתָּם כָּאֵן, וַדַּאי שְׂשִׂכְנִינָה הַתְּתִקְנָה עֲלֵיכֶם וְאַתָּם פָּנִיָּה. (וּפָגַשׁ בָּהֶם וַדַּאי רִוֵּאָה פָּנֵי הַשְּׂכִינָה, מִשּׁוּם

שֶׁהַשְּׂכִינָה מִסְתַּתֶּרֶת בְּתוֹכְכֶם, הִיא בְּסֵתֶר וְהִם בְּגִלוּי, וְהִיא נִתְקַנֶּת עִמָּם לְהִרְאוֹת
לְפָנַי הַמְּלֹךְ. וְהוֹאִיל וְאַתֶּם בָּאֵן שְׁלֹשָׁה, וְדַאי שֶׁהַשְּׂכִינָה נִתְקַנְתָּ עֲלֵיכֶם וְשׁוֹרְחָה

בְּתוֹכְכֶם)•

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית לג) **קַח נָא אֶת בְּרַכְתִּי אֲשֶׁר
הִבָּאת לְךָ וְגו'.** בְּשָׂרָאָה יַעֲקֹב אֶת סְמָאֵל
מִקְטָרֵג בְּאוֹתוֹ לַיְלָה, רָאָה אוֹתוֹ בְּדַמּוֹת עֵשׂוֹ,
וְלֹא הִבִּיר בּוֹ עַד שֶׁעָלָה הַבְּקָר. כִּיּוֹן שֶׁעָלָה הַבְּקָר
וְהַשְּׂנִיחַ בּוֹ, רָאָה אוֹתוֹ בְּפָנִים נִסְתָּרִים וְגִלּוּיִים.
הַתְּבוּנָה בְּאוֹתָהּ דְּמּוֹת שֶׁהִיְתָה בְּדַמּוֹת עֵשׂוֹ, מִיָּד
הַשְּׂנִיחַ וַיִּדַע שֶׁהִיא מְמַנָּה שָׁל עֵשׂוֹ וְהַחֲזִיק בּוֹ.
מַה כְּתוּב? (שם לד) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשָּׂחַר.
וְהַחֲבָרִים הִעִירוּ, שֶׁבְּשִׁבִיל שֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ לְזַמֵּר
וּלְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה כִּי עָלָה
הַשָּׂחַר.

וְכַאֵן יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל, שְׁוֹדַאי שְׁלִטוֹנוֹ אֵינּוֹ אֶלָּא
בְּלִילָה בְּתוֹךְ הַחֲשֵׁכָה, וְסוּד זֶה - מִפְּחַד
בְּלִילוֹת, זֶה פְּחַד הַגִּיהֶנֶם. וְכֵּן שֶׁאָמַר בְּלִילוֹת,

רצה לומר הוא ונקבתו. ובשביל כך לא שולט
אלא בליה.

וזה שאמר ויאמר שלחני כי עליה השחר. מה
זה כי עליה השחר? משום שפשמניע הבקר
ועובר שלטונו של החשך של הלילה, אז נכנס
הוא ואוכלוסיו בנקב תהום רבה של צד צפון,
עד שנכנס הלילה, ונשארים הכלבים, ושולטים
ומשולטים בליה (בעולם) עד שבא הבקר. ולכן
היה דוחק לומר, שלחני כי עליה השחר, שהרי
לא שולט ביום.

כמו זה גלותם של ישראל, שהיא בליה
ונקראת לילה. מלך עובדי כוכבים
ומזלות רשע שולט על ישראל, עד שיבא הבקר
ויאיר להם הקדוש ברוך הוא ויעבר שלטונם,
ועל זה כי עליה השחר. דחוק היה בידו ותשש
פחו, שהרי עבר הלילה. ועל זה יעקב החזיק בו
וראה דיוקנו בדיוקנו של עשו, אבל לא כל כך
בגלוי, ואז הודה לו על הפרכות.

מַה כָּתוּב אַחֲרַי וְהָ? (שם לג) כִּי עַל כֵּן רָאִיתִי
 כְּפִיךָ כִּרְאֵת פְּנֵי אֱלֹהִים וַתִּרְצַנֵּי. שְׂרָאָה
 בְּאוֹתָם הַפָּנִים שָׁל עֲשׂוּ בְדַמּוֹת שְׂנֵרָאָה לוֹ סְמָאֵל
 מִמָּשׁ, שְׁחַרֵי כָּל מָקוֹם שְׂאָדָם נִקְשָׁר, כָּךְ נִרְאִים
 פְּנֵיו. וְאַתֶּם קְדוֹשִׁים עֲלִיוֹנִים, שְׂכִינָה עִמָּכֶם,
 וּפְנִיכֶם בְּאוֹתָם הַפָּנִים שְׁלָה, אֲשֶׁרִיכֶם! אָמַר, אִם
 בְּדַרְךָ הַזֶּה הֵייתִי הוֹלֵךְ עִמָּכֶם, הֵייתִי יוֹשֵׁב עִמָּכֶם.
 כִּיעַת שְׂאֵתֶם לְדַרְכְּכֶם וְאֲנִי לְדַרְכִּי, אֶפְרַד מִכֶּם
 בְּדַבְרֵי (דף קסד ע"א) תוֹרָה.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קכז) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְשִׁלְמָה אִם
 ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמָלוֹ בּוֹנֵיו כִּי אִם
 ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר שְׂוֹא שְׂקָד שׁוֹמֵר. וְכִי שְׁלֹמָה
 אָמַר הַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה כְּשֶׁבְנָה אֶת בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ?
 לֹא כֵן, שְׁחַרֵי דָוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר לוֹ כְּשֶׁבִיל שְׁלֹמָה
 בָּנוּ, כְּשֶׁבָא נָתַן אֶצְלוֹ וְאָמַר לוֹ עַל שְׁלֹמָה שֶׁהוּא
 יִבְנֶה אֶת בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ. וְאַחַר כֵּן דָּוִד הַמֶּלֶךְ
 הִרְאָה לְשִׁלְמָה בָּנוֹ אֶת דִּיּוֹקֵן בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ. כִּיּוֹן
 שְׂרָאָה דָּוִד אֶת דִּיּוֹקֵן בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ וְכָל תְּקוּנָיו,

אָמַר שִׁירָה עַל שְׁלֹמֹה בְּנוֹ, וְאָמַר אִם ה' לֹא יִבְנֶה
בַּיִת וְגו'.

דָּבָר אַחֵר שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְשֹׁלֹמֹה - לְמַלְכֵךְ
שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ. וְשִׁירָה זוֹ הִיא שִׁירָה
וְתִשְׁבַּחַת עַל כָּל שְׂאֵר הַשִּׁירָה, וְשִׁירָה זוֹ עוֹלָה
עַל בְּלֵן. אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת - שְׂרָאָה דָּוִד הַמְּלֵךְ
אֶת כָּל אוֹתָם שְׁבַעַת הָעַמּוּדִים שֶׁהַבַּיִת הָיָה עוֹמֵד
עֲלֵיהֶם שְׁעוֹמְדִים שׁוֹרֹת שׁוֹרֹת לְבָנוֹת אֶת הַבַּיִת
הָיָה. מֵעַל כָּלֵם עוֹמֵד בְּעַל הַבַּיִת שֶׁהוֹלֵךְ עַל
נְפִיָהֶם, וְנוֹתֵן לָהֶם פֶּחַ וְתַקֵּף לְכָל אֶחָד וְאֶחָד
כְּרֵאוֹי.

וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד, אִם הַמְּלֵךְ הָיָה שָׁכַל הַשְּׁלוֹם
שָׁלוֹ, שֶׁהוּא בְּעַל הַבַּיִת, לֹא בּוֹנֶה אֶת הַבַּיִת
הָיָה - שְׂוֹא עֲמָלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ, אוֹתָם עַמּוּדִים
שְׁעוֹמְדִים לְבָנוֹת עַל הַבַּיִת הָיָה. אִם ה' לֹא יִשְׁמַר
עִיר - זֶה הַמְּלֵךְ שָׁכַל הַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ. שְׂוֹא שְׂקֵד
שׁוֹמֵר - זֶהוּ עַמּוּד אֶחָד שֶׁהָעוֹלָם הִתְתַּקֵּן עָלָיו,
וּמִיָּהוּ? צְדִיק, שֶׁחֲרִי הוּא שׁוֹמֵר אֶת אוֹתָהּ הָעִיר.

הַמִּשְׁכָּן שְׁעָשָׂה מִשָּׂה, תָּמִיד תְּהִי יְהוֹשִׁיעַ עוֹמֵד
 וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ, שְׁתָּרִי אִין שְׁמִירְתּוֹ - רַק
 בְּזֶה שְׁנִקְרָא נֶעֱר, שְׁכָתוּב (שמות לג) וּמִשְׁרְתּוֹ יְהוֹשִׁיעַ
 בֶּן נוֹן נֶעֱר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל. אַחַר כֵּן מִשְׁכָּן
 זֶה לֹא תְהִי שְׁמוֹר אֶלָּא בְּשִׁבִיל נֶעֱר אַחַר, שְׁכָתוּב
 (שמואל-א ג) וְתִנְעַר שְׁמוּאֵל מִשְׁרֵת. (וְהִנֵּה מְסֻדָּר שָׁם) מִשׁוֹם
 שְׂאִין שְׁמִירְתַּת הַמִּשְׁכָּן אֶלָּא בְּנֶעֱר. (אֲבָל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אִינוּ
 כֵּן, שְׂאִין שְׁמִירְתּוֹ אֶלָּא בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכָתוּב אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר שְׁוֹא
 שְׁקֵד שׁוֹמֵר) וּמִיְהוּ הַשׁוֹמֵר תְּהִי? אוֹתוֹ שְׁשׁוֹמֵר
 הַמִּשְׁכָּן שְׁנִקְרָא כֵּן: נֶעֱר מִטְטָרוֹ"ן.

אֲבָל אַתֶּם קְדוֹשִׁים עֲלִיוֹנִים, אִין שְׁמִירְתְּכֶם כְּמוֹ
 שְׁמִירְתַּת הַמִּשְׁכָּן, אֶלָּא שְׁמִירְתְּכֶם כְּשְׁמִירְתַּת
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, תְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבִדּוֹ, שְׁכָתוּב
 אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר שְׁוֹא שְׁקֵד שׁוֹמֵר. שְׁתָּרִי
 בְּכָל זְמַן שְׁצַדִּיקִים הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, תְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא שׁוֹמֵר אוֹתָם תָּמִיד, שְׁכָתוּב ה' יִשְׁמֵר צִאֲתְךָ
 וּבּוֹאֲךָ.

הָלְכוּ אַחֲרָיו, וְלוּ אֹתוֹ שָׁלְשָׁה מִיָּלִים, וְחִזְרוּ
 לְדַרְכָּם. קָרְאוּ עָלָיו, (תהלים צא) כִּי מִלְּאֲכָיו
 יִצְוֶה לָךְ לְשֹׁמְרֶךָ כָּכָל דְּרָכֶיךָ, עַל כַּפַּיִם יִשְׁאוּנֶךָ
 וְגו' (משלי כג) יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶיךָ.

וְאֵת הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֲשֶׂר יְרִיעַת וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה
 פָּתַח, (שם יד) בָּרַב עִם הַדֶּרֶת מֶלֶךְ וּבְאִפְסֵם
 לְאֵם מִחֲתַת רְזוּן. בָּרַב עִם הַדֶּרֶת מֶלֶךְ - אֵלֶּה
 הֵם יִשְׂרָאֵל, שְׁפָתוֹב בָּהֶם (דברים ז) כִּי עִם קְדוֹשׁ
 אָתָּה לַח' אֱלֹהֶיךָ. וְהֵם עִם שְׁעוּלִים לְכַמָּה אֱלֹפִים
 וּלְכַמָּה רַבּוֹת, וּכְשֶׁהֵם רַבִּים בְּחֻשְׁבוֹנָם, זֶהוּ
 כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁחָרִי עֲלִיוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים מְשַׁבְּחִים אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן
 וּמְשַׁבְּחִים אֹתוֹ בְּשִׁבְלֵי הָעַם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה. זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב (שם ה) רַק עִם חֲכָם וְנִבּוֹן חֲגוּי הַגְּדוֹל הַזֶּה.

וְאֵם תֹּאמַר, חָרִי כְּתוּב (שם ז) כִּי אֲתֵם הַמְּעַט
 מִכָּל הָעַמִּים - אֵלֶּה, מִכָּל הָעַמִּים וְדַאי,
 אֲבָל מֵעַם אֶחָד הֵם יוֹתֵר רַבִּים. שְׁחָרִי אֵין עִם
 כָּכָל הָעוֹלָם גְּדוֹל וְרַב כִּי־יִשְׂרָאֵל. וְאֵם תֹּאמַר, חָרִי

בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וַתְּרֵי בְּנֵי אֲדֹם תְּרֵי כַּמָּה הֵם -
 וַדְּאֵי כֹּף רַבִּים הֵם, אֲבָל כָּל שְׂאֵר הָעַמִּים, כָּלָם
 מְעַרְבִים אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, בְּנִים יֵשׁ לָעַם זֶה בְּעַם זֶה,
 וּלְאֵלֶּה בְּנִים בְּעַם אֲחֵר וּלְאֵלֶּה בְּאֲחֵר. וּמִשּׁוּם כֹּף
 אִיזֵן עִם כָּכָל הָעוֹלָם נָדוּל וְנָרַב בְּיִשְׂרָאֵל, עִם נִבְחָר
 וַיְחִידֵי, אֵלֶּה בְּאֵלֶּה בְּלֵי עֲרַבּוּבִיָּה אַחֲרַת כָּלֵל,
 שְׁכַתּוּב כִּי עִם קְדוּשׁ אַתָּה לַה' אֵלֶּהיָךְ וּבָךְ בְּחֵר
 ה', וְעַל זֶה בָּרַב עִם הַדְּרַת מְלֶךְ, הַדּוֹר הוּא לְמֶלֶךְ
 הָעֲלִיזוֹן בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

עוֹד, בּוֹמֵז ^(דף קסד ע"ב) שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּא לְבֵית
 הַכְּנָסֶת ^(שֶׁהוּא מְקַדֵּשׁ מְעַט) וְכָל הָעַם הוֹלְכִים
 בְּאַחֵר וּמִתְפַּלְלִים וּמוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים אֶת הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, אֲזִי הוּא הַדּוֹרוֹ שֶׁל מְלֶךְ, שְׁמֶלֶךְ סֶתֶם
 זֶה מְלֶךְ הַקְּדוּשׁ ^(הַמְּשִׁיחַ), שֶׁהַתְּתִקֵּן בְּיָפִי וְתִקּוֹן
 לְעֹלֹת לְמַעְלָה.

וּבְאַפֶּם לֹאם מְחַתֵּת רְזוּז - וּכְשֶׁהוּא מְקַדֵּים
 לְבֵית הַכְּנָסֶת וְהָעַם לֹא בָּאִים לְהַתְּפַלֵּל
 וּלְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲזִי כָּל אוֹתוֹ

שְׁלֹטוֹן שְׁלִמְעָלָה וְכָל אוֹתָם מִמְּנִים וּמַחְנוֹת
עֲלִיּוֹנִים, כָּלָם נִשְׁפָּרִים (מַעֲבָרִים) מֵאוֹתוֹ עֲלוּי
שְׂמַת־תַּקְנִים בְּתַקְוֵי אוֹתוֹ הַמְּלָךְ.

מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁבְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל
לְמַטָּה מִסְּדָרִים תְּפִלוֹתֵיהֶם וּבִקְשׁוֹתֵיהֶם
וּמִשְׁבָּחִים אֶת הַמְּלָךְ הָעֲלִיּוֹן, כָּל אוֹתָם מִחֲנוֹת
עֲלִיּוֹנִים מִסְּדָרִים שְׂבָחִים וּמַתְּתִיקִים בְּאוֹתוֹ תַּקְוֹן
קְדוֹשׁ, מִשּׁוֹם שֶׁכָּל הַמַּחְנוֹת הָעֲלִיּוֹנִים כָּלָם
חִבְרִים עִם יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה לְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ
כְּרוֹךְ הוּא כְּאַחַד, לְהִיּוֹת עֲלֵיתוֹ שָׁל הַקְּדוֹשׁ כְּרוֹךְ
הוּא מֵעֲלָה וּמַטָּה כְּאַחַד.

וּבְשֵׁיהֶם מוֹדְמָנִים לְהִיּוֹת חִבְרִים עִם יִשְׂרָאֵל,
וַיִּשְׂרָאֵל לְמַטָּה לֹא בָּאִים לְסִדֵּר
תְּפִלָּתָם וּבִקְשָׁתָם וּלְשַׁבַּח אֶת אֱדוֹנָם - כָּל
הַמַּחְנוֹת הַקְּדוֹשִׁים שָׁל הַשְּׁלֹטוֹן הָעֲלִיּוֹן נִשְׁפָּרִים
(מַעֲבָרִים) מֵתַקְוֵייהֶם, שֶׁחֲרִי לֹא עוֹלִים בַּעֲלֵיהָ וְלֹא
יְכוּלִים לְשַׁבַּח אֶת רְבוּנָם כְּרָאוּי. מִשּׁוֹם שֶׁשְׂבָחֵי
הַקְּדוֹשׁ כְּרוֹךְ הוּא צְרִיכִים לְהִיּוֹת כְּאַחַד מֵעֲלָה

וּמִטָּה, עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים בְּשָׁעָה אַחַת, וְעַל זֶה
מִחֲתַת רְזוּן וְלֹא מִחֲתַת מִלֶּךְ.

וְאִפְלוּ שְׁלֹא הִתְרַבּוּ בְּבֵית הַכֹּהֲנִים אֲלָא עֲשָׂרָה,
בְּאוֹתָם הָעֲשָׂרָה מִזְדְּמָנִים הַמִּחְנוֹת
הָעֲלִיּוֹנִים לְהִיּוֹת עִמָּהֶם חֲבָרִים. מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם שֶׁכָּל תְּקוּנֵי אוֹתוֹ הַמִּלֶּךְ יֵהֵם בְּעֲשָׂרָה, וְלִכֵּן
דִּי בְּעֲשָׂרָה, אִם אֵינָם יוֹתֵר.

וּבֵא רֵא, בַּמִּשְׁכָּן מַה פְּתוּב? וְאֵת הַמִּשְׁכָּן
תַּעֲשֶׂה עֲשָׂר יְרִיעֹת. עֲשָׂר, מִשּׁוּם שֶׁתְּקוּן
הַמִּשְׁכָּן (הַשְּׂכִינָה) הוּא בְּעֲשָׂרָה לְהִיּוֹת פְּרָאוּי. עֲשָׂר,
מָה הַטַּעַם עֲשָׂר וְלֹא עֲשָׂרָה? אֲלָא עֲשָׂר בְּכָל
מְקוֹם הוּא בְּלִי שְׂכִינָה, שְׂאִינָה בַּחֲשֹׁבֹן, כְּגוֹן זֶה
(מַלְכִּים-א ז) עֹמֵד עַל שְׁנֵי עֲשָׂר בְּקָר. הַשְּׂכִינָה אֵינָה
בַּחֲשֹׁבֹן, שְׁחֲרִי הִיא עוֹמֶדֶת לְמַעְלָה, שְׂכַתוּב (שם)
וְהָיָה עֲלֵיהֶם מְלַמְעָלָה. וּבְמְקוֹמוֹת הַלָּלוּ שָׁל
רְמִזִּים לְסוּד שְׁלַמְעָלָה שְׁחָסֵר מֵהֶם (ה), הֲרִי
שְׂכִינָה יִתְרָה עַל אוֹתוֹ חֲשֹׁבֹן, שְׂאִינָה בַּחֲשֹׁבֹן.

לַצַּד הָאֲחֵר נֹתְנִים חֲשֹׁבֹן יוֹתֵר. וְהִיא בְּמִנְיָן
 בְּגִרְעוֹת, (לֹא תֹאמַר חֲשֹׁבֹן יוֹתֵר, אֶלָּא תוֹסֶפֶת אוֹת, וְחֲחֻשְׁבֹּן
 בְּגִרְעוֹת) כְּמוֹ עֲשֵׂתִי, וַחֲרֵי פִרְשׁוּהָ. וּבְכָל מָקוֹם
 שְׁנוֹסְפוֹת אוֹתִיּוֹת כְּגוֹן זֶה, זֶה לְגִרְעוֹת. כְּמוֹ
 הָאֲמִינוֹן אַחִידָה, שְׁמִסְפִּיק אֲמִינוֹן. וּבְצַד הַקְּדֻשָּׁה
 גּוֹרֵעַ אוֹת, וְהִיא תוֹסֶפֶת.

רַבִּי חֵיִיא פָּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קד) עֲטָה אֹר
 כְּשֶׁלְמָה נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירְיעָה. פְּסוּק זֶה
 פִּרְשׁוּהוּ, שְׁכַשְׁפָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 הָעוֹלָם, הִתְעַטַּף בְּאוֹתוֹ אֹר קְדָמוֹן וּבְרָא כּוֹ
 שָׁמַיִם.

וּבֵא רֵאָה, אֹר וְחֲשָׁךְ (לֹא) הָיוּ כְּאַחַד. אֹר מֵצַד
 הַיְמָיִן, וְחֲשָׁךְ מֵצַד הַשְּׂמָאל. מָה עָשָׂה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? שֶׁתָּפַס כְּאַחַד וּבְרָא מֵהֶם
 שָׁמַיִם. מָה זֶה שָׁמַיִם? אֵשׁ וּמַיִם שֶׁתָּפַס כְּאַחַד
 וְעָשָׂה שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם. וּכְשֶׁנִּתְקַנוּ כְּאַחַד וּמִתַּח
 אוֹתָם, מִתַּח אוֹתָם כִּירְיעָה וְעָשָׂה מֵהֶם אוֹת ו',
 וְזוֹ נִקְרְאת יְרִיעָה. יְרִיעוֹת, שְׁחָרֵי מֵאוֹת זוֹ

הַתְּפִשֵׁט אֹר וְנִעְשׂוּ יְרִיעוֹת. וְהוּ שְׂכַת־טוֹב וְאֵת
הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֲשָׂר יְרִיעוֹת.

וְשִׁבְעָה רְקִיעִים הֵם מִתּוֹחִים, גְּנוּזִים בְּגִזָּה
עֲלִיזָה, כְּמוֹ שִׁבְאַרְיָה, וְרְקִיעַ אֶחָד
שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם. וְלֵאמֹתוֹ רְקִיעַ אֵין גְּזוּן וְאֵין לוֹ
מְקוֹם בְּגִלּוּי, וְלֹא עוֹמֵד לְהַתְּבַנֵּן בּוֹ (אֵלֶּא בְּתַבְּנִיחַ),
וְהָרְקִיעַ תְּיָה גְּנוּז וּמֵאִיר לְכֻלָּם, וּמִסִּיעַ אוֹתָם
לְמַסְעֵיהֶם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאוּי לוֹ. אֵלֶּא עוֹמֵד
בְּהַשְׁכֵּל.

מִהָרְקִיעַ הַזֶּה וְהַלְּאָה אֵין מִי שְׂיִדַּע וַיִּשְׁנִיתָ, וַיֵּשׁ
לְאָדָם לְסֹתָם פִּיּוֹ וְלֹא לְדַבֵּר וְלַהַתְּבַנֵּן
בְּהַשְׁכֵּל. מִי שְׂיִסְתַּכֵּל חוּזֵר לְאַחֹר, שְׂאֵין מִי
שְׂיִכּוֹל לְדַעַת.

עֲשָׂר יְרִיעוֹת הֵן, שְׁתֵּם עֲשָׂרָה רְקִיעִים. וּמִי הֵם
יְרִיעוֹת הַמִּשְׁכָּן שֶׁהֵן עֲשָׂר וְעוֹמְדוֹת לְהַנְדִיעַ
לְחֻכְמֵי הַלֵּב? מִי שְׂיִדַּע בְּהֵן, מִסְתַּכֵּל בְּחֻכְמָה
רְבָה וּבִסּוּדוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, וּמִסְתַּכֵּל
(דף קסה ע"א) לְמַעַלָּה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד נִדְבָק בּוֹ,

פָּרַט לְשָׁנֵי אֱלֹהֵי שְׁעוֹמְדִים בְּיָמֵינוּ וּבְשִׁמְאֵל, וְהֵם
גְּנוּזִים עִם הַשְּׂכִינָה.

רַבֵּי יוֹסֵי אָמַר, תַּשְׁעָה רְקִיעִים הֵם, וְשְׂכִינָה הִיא
עֲשִׂירִית. שָׂאֵם תֵּאמַר בְּשָׂבִיל שְׂפָתוֹב עֲשָׂר
- הוּא חוּץ מִהַשְּׂכִינָה. אִם כֵּן, הַשְּׂכִינָה הִיא
אַחַת עֲשָׂרָה שְׁעוֹמְדֵת עַל עֲשָׂר. אֲלֹא וְדַאי שְׂתַשְׁע
הֵן, וְהֵם תַּשְׁעָה יָמִים שָׁבִין רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְיוֹם
הַכְּפוּרִים, וְהִיא הָעֲשִׂירִית. כִּמוֹ זֶה הַמְשָׁכָן הוּא
עֲשָׂר יְרִיעוֹת.

אוֹתָם עֲשָׂרָה רְקִיעִים סוּד הַסּוּדוֹת שְׂלֵא נִמְסָר,
רַק לְיִוְדְעֵי הַחֲכָמָה, וְהַכֹּל הוּא בַּסּוּדוֹת
שֶׁל הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא גִלָּה סוּד כָּל רְקִיעַ
וְרְקִיעַ, וְהֵם שְׂמָשִׁים שְׂמָשִׁים כָּכֵל אֶחָד וְאֶחָד.
שְׂבָעָה רְקִיעִים הֵם לְמַעְלָה, וְשְׂבָעָה רְקִיעִים הֵם
לְמַטָּה, כִּמוֹ שְׁלִמְעָלָה. שְׂבָעָה רְקִיעִים הֵם שְׂפָתָם
בּוֹכָבִים וּמְזוּלוֹת לְהַנְהִיג הָעוֹלָם הַזֶּה כְּפִי דְרָבוֹ
וּכְמוֹ שְׂצָרִיד לֹו.

בְּכֹלֶם הַשְּׂבִיעִי עֲדִיף, חוץ מן הַשְּׂמִינִי שְׂמִנְהִיג
 אֶת כֹּלָם וְעוֹמֵד עַל כֹּלָם. כָּתוּב סְלוֹ
 לָרֵכֵב בְּעֲרָבוֹת. מִי רוֹכֵב בְּעֲרָבוֹת, וּמִי הֵן
 הָעֲרָבוֹת? אֵלֶּה עֲרָבוֹת זֶה הַרְקִיעַ הַשְּׂבִיעִי, וְלָמָּה
 נִקְרָא עֲרָבוֹת? עַל שֶׁהוּא כָּלוּל מֵאֵשׁ וּמִים
 בְּאַחַד, וּמֵצֵד הַדְּרוֹם, וּמֵצֵד הַצָּפוֹן, וְהוּא מְעַרְב
 מִשְׁנֵי צַדִּים.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֹּה, שְׁתֵּי הָעֲרָבוֹת שְׂמֵת־חִבְרוֹת
 בְּלוּלָב, וְשְׂנִינוּ עֲרָבוֹת? זֶהוּ שְׂכָתוּב (תהלים
 סה) סְלוֹ לָרֵכֵב בְּעֲרָבוֹת. אִם כֹּה, מִי נוֹתֵן יָרֵכִים
 בַּגּוֹף, אוֹ גּוֹף בְּיָרֵכִים? שְׁחֵרֵי זֶה עוֹשֶׂה פִּרוֹת
 וְנִצָּנִים, וְזֶה לֹא עוֹשֶׂה פִּרוֹת וְנִצָּנִים.

אֵלֶּה וְדֹאֵי שֶׁחֶפֶל הוּא סוּד שֶׁל עֲרָבוֹת שְׂבִילוּלָב.
 אוֹתָם עֲרָבוֹת שְׂבִילוּלָב, אֶחָד אֵשׁ וְאֶחָד
 מִים. בְּסוּד הַזֶּה שֶׁל כֹּלָם, וְהוּא שְׂבִיעִי, הוּא אֵשׁ
 וּמִים כְּלוּלִים בְּאַחַד בְּסוּד אֶחָד, וּמִשּׁוֹם שֶׁעֲרָבוֹת
 הוּא סוּד הַכֶּלֶל שֶׁל כָּל שְׂשֵׁת הָאֶחָדִים, הוּא
 סוּד הַמְרַכְּבָה הָעֲלִיוֹנָה, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה

בְּרַקִיעַ הַזֶּה יוֹתֵר מִכָּל הַרְקִיעִים, וְתִשׁוּקָתוֹ תָּמִיד
 לְתִקְוַת אוֹתוֹ הַרְקִיעַ בְּיַפִּי עֲלִיּוֹן. וְעַל זֶה סָלוּ לְרַכֵּב
 בְּעֲרֻבוֹת, לְאוֹתוֹ שְׂרוּכֵב בְּעֲרֻבוֹת, וּמִיָּהוּ? אוֹתוֹ
 הַרְקִיעַ טָמִיד וְנִנּוּזוֹ שְׁעוֹמֵד עַל גַּב הַחַיּוֹת, שֶׁהוּא
 רוֹכֵב בְּעֲרֻבוֹת.

וְעֲלוּ לְפָנָיו. לֹא כְּתוּב מִלְּפָנָיו, אֲלֵא לְפָנָיו,
 שְׁחֵרֵי אֵין מִי שְׂיִדַע בּוֹ כְּלוּם. אֲבָל לְפָנָיו,
 מִי שֶׁנִּכְנָם אֲצֵל הַרְקִיעַ הַזֶּה, צָרִיךְ לְהִכְנִם
 בְּשִׂמְחָה וְלֹא בְּעֶצֶב כָּלֵל, מִשּׁוּם שֶׁהַרְקִיעַ הַזֶּה
 גּוֹרֵם, שְׁשֵׁם לֹא שׂוֹרָה עֶצֶב וְרָגֵז כָּלֵל, שְׁחֵרֵי שֵׁם
 הַכֹּל בְּשִׂמְחָה.

וְעַל זֶה, כִּתּוּב גְּדוֹל שְׁעוֹמֵד לְפָנָיו לֹא הָיָה נִכְנָם
 לְבֵית הַקֹּדֶשׁ - רַק בְּשִׂמְחָה וְלְהִרְאוֹת
 שִׂמְחָה, שְׁחֵרֵי הַמָּקוֹם גּוֹרֵם. וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים
 ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ לְפָנָיו בְּרִנָּה. שְׁחֵרֵי
 צָרִיךְ שְׁלֵא לְהִרְאוֹת בּוֹ עֶצֶב.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֵּן, מִי שֶׁהוּא בְּצַעַר וְדַחֵק,
 שְׁלֵא יִכּוֹל לְשִׂמַּח אֶת לְבוֹ, וּמִתּוֹךְ דְּחֻקוֹ

יש לו לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים לְפָנַי הַמְּלֶךְ הָעֶלְיוֹן. אִם כֹּה,
 לֹא יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה כָּלֵל, וְלֹא יִכְנַס בְּעַצֵּב כָּלֵל,
 שְׂהֵרִי לֹא יִכּוֹל לְשַׁמַּח אֶת לְבוֹ וּלְהַכְנִים לְפָנָיו
 בְּשִׂמְחָה. מָה הַתְּקוּן שְׂיֵישׁ לְאָדָם הַזֶּה?

אֵלֶּא וְדַאי תְּרִי שְׂנִינִי, כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ
 וְנִסְגְּרוּ, וְשְׁעָרֵי דְמַעוֹת לֹא נִסְגְּרוּ, וְאִין
 דְּמַעָה אֵלֶּא מִתּוֹךְ צַעַר וְעֵצֵב, וְכָל אוֹתָם
 הַמְּמַנִּים עַל אוֹתָם הַשְּׁעָרִים, כֹּלָם מְשַׁבְּרִים
 חֲתִיכוֹת קָשׁוֹת וּמְנַעוּלִים וּמְכַנִּיסִים אוֹתָן דְּמַעוֹת,
 וְאוֹתָהּ תְּפִלָּה נִכְנָסֶת לְפָנַי הַמְּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

וְאִין לְאוֹתוֹ מְקוֹם יֵישׁ דְּחַק מֵאוֹתוֹ עֵצֵב וְדְחַק
 שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סג) כָּל
 צָרָתָם לֹא (לו) צָר. תְּשׁוּקַת אוֹתוֹ הָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן
 לְמְקוֹם הַזֶּה, בְּזָכַר שֶׁתְּשׁוּקָתוֹ תָּמִיד אֵל הַנִּקְבָּה.
 בְּשִׁנְכֵנְם הַמְּלֶךְ לְגַבִּירָה וּמוֹצֵא אוֹתָהּ בְּעַצֵּב, אִין
 כָּל מָה שֶׁהִיא רוֹצֵה, נִמְסָר בְּיַדֶּיהָ, וְאוֹתוֹ אָדָם
 וְאוֹתָהּ תְּפִלָּה לֹא חוֹזֶרֶת רִיקָם, וְתַקְדוּשׁ בְּרוּךְ

הוא חם (דף קסה ע"ב) עליו. אשרי חלקו של אותו אדם
 ששופך דמעות לפני הקדוש ברוך הוא בתפלתו.

כמו זה בשבת, מי שיושב בתענית בשבת,
 מתוך צער מראה עצב, ובשבת שולט
 אותו רקיע עליון, אותו שנראה בשמחה, שהוא
 שמחה ומשמח לכל. אותו שיושב בעצב, משום
 שהוא שולט, מוציא את אותו האדם מאותו
 הענין שנגזר עליו, ויהי נאמר סלו - הנו כבוד
 ורוממות לאותו שרוכב בערבות, שהוא שמחה
 ומשמח לכל, הרקיע שעל גבי החיות פי"ה שמו
 ודאי, שהרי באותו מקום השם הזה נכלל. ועליו
 לפניו - משום שלא צריך להראות לפניו עצב,
 כמו שנתבאר.

רבי אלעזר אומר, פסוק זה כך צריך לומר: סלו
 לרכב על ערבות. מה זה בערבות? ביה
 שמו, ביה הוא היה צריך להיות! מה זה שמו?
 אלא פסוק זה על נסתר כל הנסתרים, עתיק כל
 העתיקים נאמר, אותו שלא התנלה ולא נודע

כָּלֵל שֶׁהוּא רוֹכֵב בְּעֶרְבוֹת. וְאִם תֵּאמַר שֶׁהוּא כָּא
וְרוֹכֵב בּוֹ, אִם כִּי, אַף עַל גַּב שֶׁהוּא נִסְתָּר,
בְּמָקוֹם הַזֶּה עוֹמֵד לְהַתְגַּלוֹת.

אֵלֶּא סֵלִי לְרוֹכֵב בְּעֶרְבוֹת, זֶהוּ עֵתִיק שֶׁל כָּל
הַעֲתִיקִים, נִסְתָּר כָּל הַנִּסְתָּרִים, שֶׁלֹּא
יְדוּעַ. וּבְמָה הוּא רוֹכֵב? בְּעֶרְבוֹת, בְּי"ה, שֶׁהוּא
סוֹד בְּדַמּוֹן שֶׁיֵּצֵא לְפָנָיו (מִפְּנֵי), וְזֶהוּ שְׁמוֹ. מֵאוֹתוֹ
נִסְתָּר שֶׁלֹּא יְדוּעַ שְׁמוֹ הוּא י"ה. לֹא שֶׁהוּא הוּא,
אֵלֶּא הוּא הוּא, בְּשִׁבִיל שְׂאוֹתָהּ פְּרֻכָּת שֶׁנִּפְרָסָה
וַיֵּצֵא מִלְּפָנָיו. אֲבָל הַפְּרֻכָּת הַזֶּה הִיא שְׁמוֹ, וְזֶהוּ
מְרַכְּבָתוֹ, וְלֹא נוֹדַע כָּלֵל.

וְזֶהוּ שְׁמוֹ הַגְּדוֹל, מִשּׁוֹם שֶׁיֵּשׁ שְׁמוֹ שְׂאִינּוֹ כָּל
כִּי גְדוֹל כְּמוֹ זֶה אַף עַל גַּב שֶׁיֵּשׁ בּוֹ
תּוֹסֶפֶת אוֹתִיּוֹת. זֶהוּ הַשֵּׁם הַגְּדוֹל, וְלִכְּן בַּשֵּׁם הַזֶּה
אָנוּ מוֹצִיאִים אָמֵן, שֶׁהוּא מִפְּנֵי. בְּזֶה הוֹלֵךְ אָמֵן
בְּכָל הַזְּמַן, וּבַשֵּׁם אַחֵר לֹא כִּי.

אָמֵן יְהִי שְׁמִיהַ רַבָּא מְבָרַךְ, שֶׁפִּאֲשַׁר הַשֵּׁם הַזֶּה
מִתְתַּקֵּן - הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת, וְכֹל הָעוֹלָמוֹת

שְׂמֵחִים בְּשִׂמְחָתָהּ. בַּשֵּׁם הַזֶּה כָּלוּלִים עֲלִיּוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים. בַּשֵּׁם הַזֶּה כָּלוּלִים שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה מִצְוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁהֵן הַכָּלֵל שֶׁל כָּל
הַסּוּדוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים. הַכָּלֵל שֶׁל עוֹלָם
הַזֶּכֶר לְמַעַלָּה, וְהַכָּלֵל שֶׁל עוֹלָם הַנְּקִבָּה לְמַטָּה.

וְכָל הַמִּצְוֹת בְּלִשׁוֹן פְּרָקִים וְאִיבָרִים, לְהִרְאוֹת בְּהֵן
אֵת סוּד הָאֱמוּנָה. מִי שֶׁלֹּא יִשְׁנִיחַ וְלֹא
יִתְבּוֹנֵן בַּסּוּדוֹת שֶׁל מִצְוֹת הַתּוֹרָה, לֹא יֵדַע וְלֹא
יִתְבּוֹנֵן אִיךָ מְתַקְּנִים הָאִיבָרִים בְּסוּד עֲלִיּוֹן. כָּל
אִיבָרֵי הַגּוּף מְתַקְּנִים עַל הַסּוּד שֶׁל מִצְוֹת
הַתּוֹרָה, וְאֵף עַל גַּב שֵׁשׁ אִיבָרִים שֶׁהֵם גְּדוּלִים
וְעֲלִיּוֹנִים, כָּלֵם קַטְנִים וְגְדוּלִים, אִם נִטְלָה מֵהֵם
אֶחָד, אֲפֹלוּ הַקָּטָן בְּיֹתֵר שֶׁל הָאָדָם, הוּא נִקְרָא
בְּעַל מוּם. כָּל שֶׁבֶן וְכָל שֶׁבֶן אוֹתוֹ שְׁפוּגִים אֲפֹלוּ
מִצְוָה אַחַת מֵאוֹתָן מִצְוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁשְׁמֵטִיל מוּם
בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא צָרִיךְ.

בֹּא וּרְאֵה מַה כָּתוּב, (בראשית ב') וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים
אֵת הָאָדָם וַיִּנְחֵהוּ בִּגְן עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָתָהּ.

וְשָׁנִינוּ, לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ - אֵלּוּ קַרְבָּנוֹת, וְהַכֹּל
 אֶחָד. אֲבָל הַסּוּד הַזֶּה שֶׁל מִצְוֹת הַתּוֹרָה, לְעִבְדָּהּ
 - אֵלּוּ רַמ"ח אֵיבָרִים עֲלִיוֹנִים. וּלְשִׁמְרָהּ - אֵלּוּ
 שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים וְחַמְשָׁה אֵיבָרִים תַּחְתּוֹנִים.
 אֵלֶּה הָעֲלִיוֹנִים שֶׁל זְכוֹר, וְאֵלֶּה הַתַּחְתּוֹנִים שֶׁל
 שְׂמֹר, וְהַכֹּל אֶחָד.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהַשְׁלִים אוֹתָם. מִצְוֹת הַתּוֹרָה
 גּוֹרְמוֹת לְאָדָם לְהַשְׁלִים רוּחוֹ וּנְשָׁמָתוֹ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. הַתּוֹרָה מְזַכָּה אֶת
 הָאָדָם לְרֵשֶׁת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת, עוֹלָם הַזֶּה וְעוֹלָם
 הַבָּא. כָּל מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה, מְשַׁתְּדֵל בַּחַיִּים.
 חַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְחַיִּים בְּעוֹלָם הַבָּא. נִצּוֹל מִכָּל
 הַעֲנָשִׁים הָרָעִים שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עָלָיו. אִם
 בְּהַשְׁתְּדָלוֹת כֵּן, כָּל שָׂפָן מִי שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה.

רַבִּי חֲנִיָּא וְרַבִּי אֲבָא הֵיוּ שְׂרוּיִים בְּבֵית
 מְאָרְחֵיהֶם, וְקָמוּ בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה

(דף קסו ע"א)

לְהַשְׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה. בַּת הַמְּאָרֶת קָמָה וְהֵאֵרָה לָהֶם
 נֵר, וְאַחַר כֵּן עָמְדָה אַחֲרֵיהֶם לְשִׁמְעַת דְּבָרֵי תּוֹרָה.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (משלי ו) כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה
 אֹר וְדָרָךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר. כִּי גַר
 מִצְוָה - כָּל מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בְּעוֹלָם הָיָה בְּאוֹתָן
 מִצְוֹת הַתּוֹרָה, מִסְתַּדֵּר לְפָנָיו בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה
 גַּר אֶחָד לְהָאִיר לוֹ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. וְתוֹרָה אֹר -
 מִי שֶׁמְתַעַסֵּק בַּתּוֹרָה, זוֹכֵה לְאוֹתוֹ אֹר עֲלִיּוֹן
 שְׂנֵדֶלֶק מִמֶּנּוּ הַיָּר, שְׁחֵרֵי גַר בְּלִי אֹר אֵינּוּ כְּלוּם.
 אֹר בְּלִי גַר אֵף כֶּךָ לֹא יָכוֹל לְהָאִיר. נִמְצָא
 שְׂכָלָם צָרִיכִים זֶה אֶת זֶה. צָרִיךְ מַעֲשֵׂה לְתַקֵּן
 הַיָּר, וְצָרִיךְ לְלַמֵּד תּוֹרָה לְהָאִיר הַיָּר. אֲשֶׁרֵי מִי
 שֶׁמְתַעַסֵּק בָּהּ בְּאֹר וּבִיָּר.

וְדָרָךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר - דָּרָךְ חַיִּים לְהַכְנִים
 בָּהּ לְעוֹלָם הַבָּא, אוֹתָן תּוֹכְחוֹת שֶׁמְקַבְּל
 אָדָם לְהַסִּיר אֶת עֲצָמוֹ מִדָּרָךְ רָעָה וּלְלַבֵּת בְּדָרָךְ
 מוֹכָה. עוֹד וְדָרָךְ חַיִּים - אוֹתָם תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר,
 שֶׁמְבִיא תְּקוּדָשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הָאָדָם לְמַתְהוֹר
 מִחַטָּאוֹ בְּאוֹתָן תּוֹכְחוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְקַבְּל אוֹתָן
 בְּרִצּוֹן הַלֵּב.

דָּבָר אַחֵר כִּי נֵר מְצֹוֹה - (תִּקּוֹן הַנֵּר) זֶה נֵר הַמְּנוֹרָה
 שֶׁל דָּוִד, שֶׁהוּא נֵר מְצֹוֹה תּוֹרָה שֶׁפָּעַל פֶּה,
 שֶׁצָּרִיכָה לְהִתְתַּקֵּן תָּמִיד, וְאֵינָה מְאִירָה אֶלָּא
 מִתּוֹךְ תּוֹרָה שֶׁבְכָתָב, שֶׁחֲרִי אֵין לַתּוֹרָה שֶׁפָּעַל
 פֶּה אֹר אֶלָּא מִתּוֹךְ תּוֹרָה שֶׁבְכָתָב, שֶׁהִיא הָאֹר
 לְהָאִיר.

הַסֵּתֵיבֵל לְאַחֲרָיו וְרָאָה אֶת פֶּת הַמְּאָרֶח עֹמֶדֶת
 מֵאַחֲרֵיהֶם. אָמַר, כִּי נֵר מְצֹוֹה, מַה זֶה
 נֵר? זֶה הַנֵּר שֶׁהִיא מְצֹוֹה שְׁנַנְשִׁים זֹכוֹת פֶּה, וְהִיא
 נֵר שֶׁפֶת. שֶׁאֵף עַל נֵב שְׁנַנְשִׁים לֹא זֹכוֹת בַּתּוֹרָה,
 חֲרִי הַגְּבָרִים זֹכִים בַּתּוֹרָה וּמְאִירִים אֶת הַנֵּר הַזֶּה
 שֶׁחַנְנְשִׁים מְתַקְנֹות בַּמְצֹוֹה הַזֶּה. חַנְנְשִׁים בַּתִּקּוֹן שֶׁל
 הַנֵּר הַזֶּה - וְהַגְּבָרִים בַּתּוֹרָה לְהָאִיר לְנֵר הַזֶּה,
 תִּקּוֹן הַמְצֹוֹה שֶׁחַנְנְשִׁים הִתְחַיְבוּ בָהֶם.

שֶׁמְעָה אוֹתָהּ אִשָּׁה וּבְכָתָהּ. בֵּין כֶּךָ קָם אֲבִי
 הָאִשָּׁה שֶׁהָיָה שֵׁם וְנִכְנָם בֵּינֵיהֶם, וְרָאָה
 אֶת פֶּתוֹ עֹמֶדֶת מֵאַחֲרֵיהֶם וּבֹכָה. שָׁאַל אוֹתָהּ
 אָבִיָּהּ, וְהִיא סָחָה לוֹ (כִּי אֲבִי) אֶת הַמַּעֲשֵׂה. הִתְחִיל

אָבִי הָאֵשֶׁה אַף הוּא לְבָבוֹת. אָמַר לוֹ רַבֵּי יוֹסִי,
 אוּלַי חֲתַנְךָ בַּעֲלָה שֶׁל בְּתָרְךָ לֹא זָכָה בַּתּוֹרָה?
 אָמַר לוֹ, וַדַּאי כָּךְ זָה, וְעַל זֶה וַדַּאי אָנוּ בּוֹכִים
 אֲנִי וּבְתֵי תַמִּיד.

וּבְשִׁבִיל שְׂרָאִיתִי אוֹתוֹ יוֹם אֶחָד שְׁמַדְלָג
 מִהַעֲלִיָּה הַזֶּה לְשִׁמְעַ קַדִּישׁ עִם הַצְּבוּר,
 עָלָה בְרָצוֹנִי לָתֵת לוֹ אֶת בְּתִי, וְתַכְּף שְׁתַּצְבוּר
 יֵצֵא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת נְתַתִּי לוֹ אֶת בְּתִי. שְׂאִמְרַתִּי,
 שְׁבַדְלוֹג הָיָה שָׂבֵא לְשִׁמְעַ קַדִּישׁ, הוּא יִהְיֶה אָדָם
 גְּדוֹל בַּתּוֹרָה, וְאֵף עַל גַּב שְׁהוּא תִינוּק וְלֹא
 הַפְרַתִּי אוֹתוֹ מִקְדָּם לָכֵן. וְעַכְשָׁו אֶפְלוּ בְרַבַּת
 הַמְּזוּז אֵינּוּ יוֹדְעִי, וְלֹא יִכְלַתִּי לְלַמֵּד עִמּוֹ בֵּין
 הַחֲבֵרִים שֶׁיִּלְמַד קְרִיאַת שְׁמַע אוֹ בְרַבַּת הַמְּזוּז.

אָמַר לוֹ, הַעֲבִירֵנוּ בְּאַחַר, אוּ אוּלַי יוֹלִיד בֵּין
 שְׁיִהְיֶה אִישׁ גְּדוֹל. בִּינְתָיִם הוּא קָם וְדַלָּג
 עֲלֵיהֶם וַיֵּשֶׁב לְפָנֵיהֶם. הִסְתַּכַּל בּוֹ רַבֵּי יוֹסִי, אָמַר,
 וַדַּאי אֲנִי רוֹאֶה בְּיָלָד הָיָה שְׂאוֹר הַתּוֹרָה יֵצֵא

מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם, אִי בֶן שְׂיָקוּם מִמֶּנּוּ. צָחַק אוֹתוֹ יֶלֶד
וְאָמַר, רַבּוֹתֵי, אֵמַר לְפָנֶיכֶם דָּבָר אַחֵר.

פָּתַח וְאָמַר, (איוב לב) צָעִיר אֲנִי לְיָמִים וְאַתֶּם
יְשִׁישִׁים, עַל כֵּן זָחַלְתִּי וְאִירָא מַחֲוֹת דְּעֵי
אַתְכֶם. בְּפָסוּק זֶה הִעִירוּ עַמּוּדֵי עוֹלָם, אֲבָל
אֵלֵיהוּא שְׁפָתוֹב בּוֹ מִמְשַׁפַּחַת רָם, הִעִירוּ, שְׁהָרִי
מִזְרַע אֲבָרָהֶם הוּא בָּא, וַיִּפֶּה. אֲבָל אֵלֵיהוּא הָיָה
כִּהֵן, וּמִזְרַעוֹ שָׁל יְחֻזְקָאֵל הַנְּבִיא הָיָה. כָּתוּב כָּאֵן
בֶּן בִּרְכָאֵל הַבּוּזִי, וְכָתוּב שָׁם (יְחֻזְקָאֵל א) יְחֻזְקָאֵל בֶּן
בּוּזִי הַכִּהֵן.

וְאִם הֵאמַר, מִשּׁוֹם שְׁפָתוֹב בּוּזִי, בּוּז מְשַׁפַּחֹת
הָיָה - לֹא כִּךְ! חֲזֹר וְאָמַר מִמְשַׁפַּחַת רָם,
עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל. לָמָּה נִקְרָא בּוּזִי? עַל שְׂמִכּוּזָה
עֲצָמוֹ לְמִי ^(דף קסו ע"ב) שְׁנִדּוּל מִמֶּנּוּ, וְלָכֵן עָלָה בְּשֵׁם
עֲלִיּוֹן. בּוּזִי - זֶה שְׁנִקְרָא אָדָם שָׁלֵם בְּכֹל מָה שְׁלֹא
נִקְרָא כִּךְ אָדָם אַחֵר. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְאַתָּה בֶּן אָדָם,
וְעַל שְׁעָלָה בְּשֵׁם הָיָה נִקְרָא רָם, עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל.

וְעַל זֶה אָמַר צָעִיר אֲנִי לְיָמִים. לְיָמִים, מֵיָמִים
 הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה לְיָמִים? אֵלֶּי
 אָמַר, צָעִיר אֲנִי וְהִקְטַנְתִּי עִצְמִי לְיָמִים, לְנַפְי
 אָדָם שָׁיֵשׁ לוֹ יָמִים רַבִּים. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם
 שֶׁאֲמַרְתִּי שְׂיָמִים יִדְבְּרוּ, וְעַל זֶה אֲנִי צָעִיר
 וְהִקְטַנְתִּי אֶת עִצְמִי אֶל יָמִים. וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים,
 רְאוּתִי אֶתְכֶם יְשִׁישִׁים עַל בֶּן זַחְלָתִי וְאִירָא.
 וְאִירָא מִחֹת דְּעֵי אֶתְכֶם. אַף אֲנִי אֲמַרְתִּי יָמִים
 יִדְבְּרוּ וְרַב שָׁנִים יִדְּעוּ חֲכָמָה, וְדַאי. אָכֵן רוּחַ
 הַיָּא בְּאֲנוּשׁ וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְּבִינִים. וְלָכֵן מִשּׁוֹם
 שֶׁאֲנִי יָלֵד, שְׁמַתִּי בְּרִצּוֹנִי שְׁלֵא לְדַבֵּר עַד שְׁנֵי
 חֲדָשִׁים, וְעַד חֵיוֹם תְּזַה הֵם נִשְׁלָמוּ. וְעַכְשָׁו שְׁאַתֶּם
 כָּאֵן, יֵשׁ לְפִתַח בַּתּוֹרָה לְפָנֶיכֶם.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי ו) כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹר
 וְדָרָךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר. כִּי גַר מִצְוָה
 - זוֹהִי מִשְׁנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כד) וְהַתּוֹרָה
 וְהַמִּצְוָה. וְהַתּוֹרָה - זוֹ תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב. וְהַמִּצְוָה -
 זוֹ מִשְׁנָה, שֶׁהִיא גַר שְׁעוֹמֵד לְהַדְלִקָּה.

נֵר, לָמָּה נִקְרָא נֵר? אֵלֶּא כְּשֶׁמִּקְבֵּל מִבֵּין שְׁתֵּי
 זְרוּעוֹת, רמ"ח אֵיבָרִים עֲלִיּוֹנִים, הִיא
 פּוֹתַחַת אֲלֵיהֶם שְׁתֵּי זְרוּעוֹת שְׁלֵחָה, וְאִזּוּ נִכְלָלוֹת
 שְׁתֵּי הַזְרוּעוֹת הַלָּלוּ בָּהֶם וְנִקְרָאִים נֵר. וְתוֹרָה
 אֹר, שְׁמַאִיר לְאוֹתוֹ נֵר וְנִדְלָקָת מִמֶּנּוּ מֵצֵד הָאֹר
 תְּרַאשׁוֹן שְׁחָוָא יָמִין, שְׁחָרֵי הַתּוֹרָה נִתְּנָה מֵאוֹתוֹ
 צֵד הַיָּמִין שֶׁל הָאֹר תְּרַאשׁוֹן, שְׁכַתּוֹב (דברים לג)
 מִיָּמִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ, שְׁנִתְּנָה מֵצֵד הַיָּמִין, וְאִף עַל
 גַּב שְׁנִכְלָל בָּהּ שְׁמַאֵל, שְׁחָרֵי אִזּוּ הִיא שְׁלֵמוֹת
 הַכֹּל.

הָאֹר הַזֶּה נִכְלָל בְּמַאֲתָיִם וְשִׁבְעָה עוֹלָמוֹת
 שְׁגֻנוּזִים בְּצֵד שֶׁל אוֹתוֹ הָאֹר וּמִתְפַּשֵּׁט
 בְּכָלֶם. תַּחַת הַכִּפּוּא הַטָּמִיר הָעֲלִיּוֹן שׁוֹרִים אוֹתָם
 עוֹלָמוֹת מֵצֵד אוֹתוֹ הַיָּמִין. שְׁלֵשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרֵה
 הֵם. מַאֲתָיִם וְשִׁבְעָה הֵם בְּצֵד הַיָּמִין, וּמֵאָה
 וְשִׁלְשָׁה הֵם בְּצֵד הַשְּׁמַאֵל. וְהֵם שְׁלֵשׁ מֵאוֹת
 וְעֶשְׂרֵה. וְאֵלּוּ הֵם שְׁמַתְקֹן תְּקוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 תְּמִיד לְצַדִּיקִים. וּמֵאֵלָּה מִתְפַּשְׁטִים כְּפָה וְכַמָּה
 אוֹצְרוֹת הַחֲמֻדָּה, וְכָלֶם גְּנוּזִים כִּדִּי לְהַתְעַדֵּן מֵהֶם

הצדיקים בעולם הבא, ועל אלה פתוב (משלי ח)
 להנהיל אהבי יש ואצרתיהם אמלא, ועל אלה
 פתוב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך וגו'.

י"ש - אלה שלש מאות ועשרה עולמות שגנוזים
 תחת העולם הבא, (ועל) אותם מאתים
 ושבעה שהם מצד הימין נקראים אור ראשון,
 משום שאפלו אור השמאל נקרא אור. אבל
 האור הראשון עתיד לעשות תולדות לעולם
 הבא. ואם תאמר, לעולם הבא ולא יותר? אלא
 אפלו בכל יום ויום שאם האור הזה לא היה,
 העולם לא יוכל להתקיים, שפתוב (תהלים פט)
 אמרתי עולם חסד יבנה.

האור הזה זרע אותו הקדוש ברוך הוא בגן
 עדנו, ועשה אותו שורות שורות על ידי
 הצדיק הזה, שהוא הנגן של הגן, ונטל את האור
 הזה וזרע אותו זרע אמת, ועשה אותו שורות
 שורות בגן, והוליד והצמיח ועשה פרות, ומהם
 גוזז העולם. זהו שפתוב אור זרע לצדיק וגו'.

וְכַתּוּב, (ישעיה סא) וּכְנָנָה זְרוּעֶיהָ תִצְמִיחַ. מִי הֵם
 זְרוּעֶיהָ? אֵלֶּה הֵם הַזְּרָעִים שֶׁל הָאֹר
 הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא תָּמִיד זָרוּעַ, וְעֲכָשׁוּ מוֹלִיד וְעוֹשֶׂה
 פְּרוֹת, וְעֲכָשׁוּ הוּא זָרוּעַ. כְּרֵאשׁוֹנָה, כְּמָרָם
 שְׂיֵאכֵל הָעוֹלָם אֶת הַפְּרֵי הַזֶּה, הוֹלִיד הַזְּרוּעַ הַזֶּה
 וְנוֹתֵן פְּרֵי וְלֹא שׂוֹכֵךְ. וְלִכֵּן כָּל הָעוֹלָמוֹת נִזְוְנוּ
 בְּסִפּוּקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַנֶּנֶן שֶׁנִּקְרָא צְדִיק, שְׂאִינוּ
 שׂוֹכֵךְ וְלֹא פוֹסֵק לְעוֹלָמִים.

כָּרַט לְזִמְן שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוֹת. וְאִם תֹּאמַר, בְּזִמְן
 הַגָּלוֹת כְּתוּב, (איוב יד) אֲזָלוּ מֵיָם מִנִּי יָם
 וְנָהָר יִיחַרֵב וַיִּבֶשׁ, וְאִיךָ עֲשֶׂה תוֹלְדוֹת? אֵלֶּה
 כְּתוּב זָרַע, וְהוּא תָּמִיד זָרוּעַ, וּמִיּוֹם שֶׁנִּפְסַק אוֹתוֹ
 נָהָר לֹא נִכְנַם (דף קסז ע"א) לִנְן (כִּנְן) אוֹתוֹ הַנֶּנֶן. וְאוֹתוֹ
 אֹר שֶׁהוּא תָּמִיד זָרוּעַ, עוֹשֶׂה פְּרוֹת, וּמִמֶּנּוּ
 וּמֵעֲצָמוֹ נִזְרַע כְּכְרֵאשׁוֹנָה וְלֹא שׂוֹכֵךְ תָּמִיד, כְּמוֹ
 כִּן שֶׁעוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת, וּמֵאוֹתוֹ הַזְּרוּעַ נוֹפֵל כּוֹ
 בְּמִקוּמוֹ, וּמֵעֲצָמוֹ עוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת כְּכְרֵאשׁוֹנָה. וְאִם
 תֹּאמַר שְׂאוֹתָם תוֹלְדוֹת וּפְרוֹת הֵיוּ כְּמוֹ שֶׁהָיָה

בזמן שהגנן שם - לא כף, אבל לא נמנע תזרוע
היה לעולמים.

כמו זה ותורה אור. התורה שנתנה מצד אותו
האור הראשון, כף נזרע תמיד בעולם
ועושה תולדות ופרות ולא שובך לעולמים,
ומאותו הפרי שלו נזון העולם.

ודרך חיים תוכחות מוסר. שני דרכים הם, אחד
דרך חיים, ואחד בהפך ממנו. מהו
הסימן של דרך חיים? תוכחות מוסר. שפאשר
רצה הקדוש ברוך הוא לשמר את דרך החיים
הזו, הוא שם עליו אותו המלקה ועושה תוכחות
מוסר לבני אדם, ומיהו? זה שפכתוב (בראשית ג) ואת
להט תחרב המתהפכת לשמר את דרך החיים.
ולכן דרך חיים היא תוכחות מוסר. ומי שיש בו
תוכחות, וראי שמעירים אותו ללקת באותה
דרך חיים ששם מתחיל תוכחות מוסר.

תפסוק הנה אין ראשו סופו, ואין סופו ראשו,
אלא הכל הוא סוד האמונה של

הַפְּסוּק הַזֶּה. כִּי יָרַ מִצְוָה - זֶה סוּד שֶׁל שְׁמֹר.
וְתוֹרָה אֹר - זֶה סוּד שֶׁל זְכוּר. וְדָרָךְ חַיִּים
תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר - אֵלֶּה גִּזְרוֹת וְעֲנָשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה,
וְהַכֹּל סוּד הָאֱמוּנָה. וְצָרִיךְ זֶה אֶת זֶה, וְלִהְיוֹת
סוּד שֶׁל הַכֹּל כְּרֵאוּי.

וְעַל הַסּוּד הַזֶּה שֶׁל הָאֹר הַזֶּה שְׁדוּלָק וּמֵאִיר
לְיָר הַזֶּה, כְּתוּב בּו בְּאֶהֱרֹן (במדבר ה)
בְּהִעְלֵתְךָ אֶת הַנִּזְרֹת, מִשּׁוּם שֶׁהוּא כָּא מִצַּד הָאֹר
הַזֶּה. כָּאֹר הַזֶּה כְּתוּב (בראשית א) יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר.
כִּיּוֹן שְׁאָמַר יְהִי אֹר, לָמָּה כְּתוּב וַיְהִי אֹר, שְׁחֲרִי
בְּוִיחֵי כֵּן מִסְפִּיק? אֵלֶּה יְהִי אֹר - זֶה הָאֹר
הִרְאֵשׁוֹן, שֶׁהוּא יָמִין, וְהוּא לְקֹץ הַיָּמִין. וַיְהִי אֹר
- שְׁפִימִין יוֹצֵא שְׂמֵאל, וּמִסּוּד הַיָּמִין יוֹצֵא
שְׂמֵאל, וְעַל זֶה וַיְהִי אֹר, זֶה שְׂמֵאל.

מִכָּאֵן שְׁוִיחֵי הִרְאֵשׁוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה הִיָּה בְּצַד
הַשְּׂמֵאל, וְלָכֵן אֵינּוּ סִימָן בְּרָכָה. מָה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכּוּ (שְׂמֵמִין) יֵצֵא אוֹתוֹ חֲשָׁךְ
שְׁחֵחֲשִׁיךְ אֶת פְּנֵי הָעוֹלָם. וְסִימָן זֶה כְּאֶשֶׁר

הַתְּנַלְתָּהּ הַסּוּד שֶׁל עֵשׂוֹ וּמַעֲשֵׂהוּ, זֶה הָיָה בְּוִיחֵי
הָיָה, שְׂפָתוֹב (שם כה) וַיְהִי עֵשׂוֹ אִישׁ יָדַע צִיד.
הַתְּקַיִם בְּוִיחֵי אִישׁ יָדַע צִיד, לְפָתוֹת אֶת בְּנֵי
הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יִלְכוּ בְּדַרְדְּרֵי יִשְׂרָאֵל.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב - זֶהוּ הָעֲמוּד
שֶׁעוֹמֵד בְּאַמְצֵעַ, וְעוֹמֵד וְאוֹחֵז בְּצַד זֶה
וּבְצַד זֶה. בְּשִׁהֲיִתָּה שְׂלֵמוֹת שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הַצְּדָדִים,
כְּתוֹב בּוֹ כִּי טוֹב, מִה שֶׁלֹּא הָיָה בְּאַחֲרִים הַלָּלוּ,
מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא הָיָתָה שְׂלֵמוֹת עַד הָאֹר הַשְּׁלִישִׁי
שֶׁהַשְּׁלִים אֶת כָּל הַצְּדָדִים, וְכִיּוֹן שֶׁבֵּא הַשְּׁלִישִׁי
הָיָה, אִזּוֹ הַפְּרִיד מִחֻלְקַת שֶׁל יָמִין וּשְׂמָאל, שְׂפָתוֹב
וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ.

וְעַל שֶׁהָיָה חֲמִשׁ דְּרָגוֹת שֶׁנִּפְרְדוּ וְנִמְשְׁכוּ מִהָאֹר
הָרֵאשׁוֹן הָיָה, כְּתוֹב חֲמִשׁ פְּעָמִים אֹר,
וְכֵלָם הָיוּ מִצַּד הַיְמָיִן וְנִכְלְלוּ בּוֹ. וְכִשְׁנִכְלְלוּ בְּצַד
שְׂמָאל, נִכְלְלוּ בְּסוּד שֶׁל מִים שֶׁנִּזְטַל בְּיָמִין (מִיְמִין),
וְלָכֵן כְּתוֹב מִים חֲמִשׁ פְּעָמִים. וְכִשְׁנִשְׁלְמוּ בְּסוּד
הָאַמְצֵעַ, כְּתוֹב רְקִיעַ חֲמִשׁ פְּעָמִים, וְעַל זֶה

שְׁלֹשָׁה יָמִים: אֹר, מַיִם, רְקִיעַ. כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ הַדְּרָגוֹת
הַלָּלוּ, שֶׁכֵּלֵן חֲמִשׁ דְּרָגוֹת נִכְלְלוּ בָּהֶם, וְעַל זֶה
בְּכֻלָּם כָּתוּב חֲמִשׁ פְּעָמִים בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד.

כָּאֵן סוּד הַסּוּדוֹת בְּאֵלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה, הַצִּטִּיר וְנִחְקֵק
בְּחֻקוֹי הַסּוּד שֶׁל דְמוֹת הָאָדָם, שֶׁהוּא אֹר
בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן מַיִם. וְאַחַר כֵּן מִתְפַּשֵּׁט
בְּתוֹכָם רְקִיעַ, שֶׁהוּא חֻקוֹק שֶׁל חֻקִּיקַת דְמוֹת
הָאָדָם.

כְּמוֹ שֶׁחֻקוֹק צִיּוֹר שֶׁל דְמוֹת אָדָם בְּתוֹלְדוֹתוֹ,
שֶׁהֲרִי בְּתוֹלְדוֹת הָאָדָם בְּהִתְחַלָּה יָרַע,
שֶׁהוּא אֹר, שֶׁהֲרִי הָאֹר שֶׁל כָּל אֵיבָרֵי הַגּוּף הוּא
אוֹתוֹ יָרַע, וְלִכֵּן הוּא אֹר, וְאוֹתוֹ אֹר נִקְרָא יָרַע,
שֶׁכָּתוּב אֹר יָרַע, אוֹתוֹ יָרַע מִמַּשׁ. אַחַר כֵּן אוֹתוֹ
יָרַע, שֶׁהוּא אֹר, מִתְפַּשֵּׁט וְנִעְשָׂה מַיִם, (דף קסו ע"ב)
בְּלַחֲוֹת שֶׁלוֹ נִחְקֵק יוֹתֵר, וּמִתְפַּשֵּׁט הַתְּפִשְׁטוֹת
בְּתוֹךְ אוֹתָם הַמַּיִם הַתְּפִשְׁטוֹת הַגּוּף לְכָל
הַצְּדָדִים. כִּיּוֹן שֶׁמִּצִּטִּיר וְנִחְקֵק צִיּוֹר וְדְמוֹת הַגּוּף,
נִקְרָשָׁה אוֹתָהּ הַתְּפִשְׁטוֹת וְנִקְרָאת רְקִיעַ, וְזֶהוּ

רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְאַחַר שְׁהַקְרִישׁ, כְּתוּב וַיִּקְרָא
אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם. שְׁהִירִי הַקְרִישָׁה אֹתָהּ
הַלְחוֹת (שְׁהַשְׁפִּיעַ וְנִשְׁאַרְהָ אֹתָהּ הַפְּסֻלָּת) שֶׁל הַגּוֹף שְׁהִירָה
בְּתוֹךְ אֹתָם הַמַּיִם.

בִּיּוֹן שְׁנִבְרַר הַגּוֹף וְהַתְּנַקָּה בְּנִקְיוֹן, אֹתָהּ לְחוֹת
שְׁשַׁפְּעָה וְנִשְׁאַרְתָּ, הִיתָה פְּסֻלָּת שְׁנַעֲשֶׂתָהּ
תוֹךְ הַתְּוֹךְ, וְהֵם מַיִם תְּרַעִים תְּעַכּוּרִים, וּמֵהֶם
נַעֲשֶׂה פְּסֻלָּת, מִקְטָרְג לְכָל הָעוֹלָם, זָכַר וְנִקְבָּה.
אַחַר כֵּן כְּשִׁירְדוּ אֹתָם מַיִם עַכּוּרִים וְהַתְּהַתְּכוּ
לְמַטָּה בְּצַד שְׁמַאֲל, יִצְאוּ (שְׁשַׁפְּעַ וְנִשְׁאַרְהָ, נַעֲשֶׂה פְּסֻלָּת מִקְטָרְג
לְכָל הָעוֹלָם, זָכַר וְנִקְבָּה, וְהֵם הַמַּיִם תְּרַעִים תְּעַכּוּרִים. וְאַחַר כֵּן כְּפֶאֱשֶׁר יִרְדוּ
אֹתָם מַיִם עַכּוּרִים וְהַתְּהַתְּכוּ לְמַטָּה בְּצַד שְׁמַאֲל וְיִצְאוּ) לְקַטְרְג לְכָל
הָעוֹלָם. אֲשֶׁרִי מִי שְׁנַצֵּל מֵהֶם.

בִּיּוֹן שְׁיוֹצֵא הַמְּקַטְרְג, כְּתוּב יְהִי מְאֹדָת חֶסֶד ו',
וְנִמְשָׁכָה אֶסְכָּרָה לְתִינּוּקוֹת, וְחֶסֶד אֹר
הַלְבָּנָה. אַחַר כֵּן, וְהָיוּ לְמְאֹדָת, בְּשִׁלְמוֹת שֶׁל
שְׁנִיָּהֶם כְּאַחַד. בְּמִי? בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, שְׁהִירִי
כְּשִׁעוֹלָה וּמִתְּחַבְּרָת בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, אֲזִי

וְהָיוּ לְמֵאֹרֶת, אֹרֹת שְׁלֵמִים שְׁנִיָּהֶם בְּאַחַד שְׁלֹשׁ
פְּנוּמִים בְּלָל.

הַתְּחִיל לְצַחֵק הַיְלָד הַזֶּה וְשָׂמַח. אָמַר לָהֶם, זֶה
שְׂאֵמְרָתִי שְׁנִבְרַר בְּאֵן סוּד שֶׁל אָדָם
בְּאֹר שֶׁל אֹתוֹ (שְׁחֹא) הַזֶּרַע, וְאַחַר כֵּךְ נִעְשָׂה מִיָּם,
וּמֵתוֹךְ אֹתָם הַמִּים מִתְּפַשֵּׁט רְקִיעַ, דִּיּוֹקֵן שֶׁל
אָדָם, כְּמוֹ שְׁעוֹרְרָנוּ. מִיֵּלָא בְּשָׂוִה נִעְשָׂה בְּתוֹךְ
מְעֵי הָאֲשָׁה, שְׁחֵרִי לֹא מְצַטִּיר הַזֶּרַע אֶלָּא בְּתוֹךְ
מְעֵי הַנְּקֵבָה לְהַתְּפַשֵּׁט בָּהּ דִּיּוֹקֵן שֶׁל אָדָם, וְכֵאֵן
אִם אֵלֶּה חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת הֵם דִּיּוֹקֵן שֶׁל אָדָם, בְּאִיזָה
מְקוֹם מְצַטִּיר וּמִתְּפַשֵּׁט הַדִּיּוֹקֵן הַזֶּה בְּתוֹךְ הַמִּים
הַלְלוּ?

אִם תֵּאמַר בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה הֵם הָיוּ, זֶה הָעוֹלָם
הַבָּא - לֹא כֵךְ! שְׁחֵרִי לֹא הַצַּטִּיר צִיּוֹר
וּדְמוֹת עַד שְׁיֻצְאוֹת הָאוֹתִיּוֹת לְחוּץ, וְאַחַר כֵּךְ
נִגְלְמוּ. וְעוֹד, שְׁחֵרִי הָעוֹלָם הַבָּא הָיָה הָאֵמֶן,
שְׁכַתוֹב וַיֵּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֵּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ. חֵרִי הָאֵמֶן הוּא תִּיהָ.

אם תאמר בנקבה שלמטה - לא כה, שתרי מרם
 היתה! וכשיצאה דמות אדם, נקבתו יצאה
 עמו. הרי לא הצטייר דיוקן של אדם בה. אם
 כה, באיזה מקום הצטייר ונחקק הודע הנה להיות
 חקיקתו של דמות אדם? אלא זה סוד עליון.
 אדם הראשון הצטייר ונחקק בלי נקבה. האדם
 השני מבח וודע של זה נחקק והצטייר בתוך
 הנקבה.

אדם הראשון, חקיקה של ציור ודמות הגוף,
 לא היה בנקבה, ובלי ציור כלל היה.
 והצטייר ונחקק למטה מהעולם הבא, בלי זכר
 ובלי נקבה, אותן אותיות נגלמו בתוך המדה,
 והצטייר ונחקק בהן סוד של אדם. והאותיות
 בדרך ישרה בסדור שלהן, מסוד של האור
 הראשון, התחילו לחקק ולהצטייר (אותיות), ונודע
 האור הנה בתוכו תוך המדה. כשהגיע לתוך
 המדה והפך למים בתוך מים, התפשט הרקיע
 בציור של אדם דמות פראוי.

לְאַחַר שֶׁתִּקְשָׁטָה הַנְּקֵבָה אֵלָיו וְחִזְרוּ לְהֵיוֹת
 פָּנִים בְּפָנִים, הַדְּמוּת הַזֹּאת שֶׁל אָדָם
 נִבְנְסָה בְּתִשׁוּקָה אֵצֶל הַנְּקֵבָה, וְשָׁם נִחְקַק
 וְהַצְטִיר כְּמוֹ הַצּוּרָה שְׁלוֹ, וְעָלְיוֹ כְּתוּב (בראשית ה)
 וַיּוֹלֵד בְּדַמוֹתָיו כְּצִלְמוֹ וְגו'. זֶה הַצְטִיר בְּתוֹךְ
 הַנְּקֵבָה מֵהַ שְׁלֵא הָיָה אוֹתוֹ הַרְאֵשׁוֹן, שֶׁהַצְטִיר
 אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן בְּתוֹכוֹ בְּמַדִּידָה בְּתוֹךְ הַמַּדָּה, כְּמוֹ
 שְׁנֵת־בְּאֵר.

כְּמוֹ זֶה לְמַטָּה. מַה כְּתוּב לְמַטָּה? (שם ב) וְהָאָדָם
 יָדַע אֶת תְּוֹה אִשְׁתּוֹ וַתַּחַר וַתִּלְד אֶת בְּנִין.
 הַתְּחִילָה לְהוֹלִיד קוֹף בְּמַעֲיָהּ בְּכַח וְסִיוַע שֶׁל
 אָדָם, אַחַר שֶׁקִּבְּלָה וְהָמָּה מִהַקּוֹף תְּוֹה, וְלִבָּן לֹא
 כְּתוּב כָּאֵן וַיּוֹלֵד, אֲלֵא יָדַע וַתַּחַר וַתִּלְד, וַיִּצְאָה
 הַפֶּסֶלֶת בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה.

וַתּוֹסֶף לָלֶדֶת אֶת אָחִיו אֶת הַכֵּל, וּבָזָה גַּם לֹא
 כְּתוּב וַיּוֹלֵד, וְאֵף עַל גַּב שְׁמַצַּד הַזִּכָּר
 הוּא הָיָה. אֲבָל הַמְקַטְרֵג תִּשְׁשׁ וְשָׁבַר אֶת כַּחוֹ,

שְׁהָרֵי בָּאוֹת קוֹף הַתְּחִילוֹ (דף קסח ע"א) הָאוֹתִיּוֹת
לְהוֹלִיד.

בֵּינָן שֶׁנִּבְרָחַה הַפְּסֻלָּת, הַתְּחִילוֹ הָאוֹתִיּוֹת לְהוֹלִיד
מִסּוּד הָאוֹת ש"ת תִּקּוֹן שֶׁל זָכַר וּנְקֻבָּה
בְּהַסְכָּמָה בְּאַחַד. וְאִזּוּ בְּתוֹב, וַיּוֹלֵד בְּדַמוֹתָו
בְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת, וְלֹא כְּתוֹב וַתִּקְרָא.
וַיִּקְרָא הוּא, וְלֹא הִיא. הוּא קָרָא שְׁמוֹ שֵׁת. תִּקּוֹן
זָכַר וּנְקֻבָּה בְּאַחַד שְׁהָיוּ בְּהַסְכָּמָה אַחַת.

עוֹד הַתְּנַלְגָּלוֹ הָאוֹתִיּוֹת, וַחֲזָרוּ לְהוֹלִיד אֶלְפֵי שֶׁל
אָדָם, וְהֵם אוֹתִיּוֹת בְּמָקוֹם שֶׁהוּא הַפְּסֻלָּת שֶׁל
שְׁמוֹ, וּמִיָּהוּ? נ'. וְאַחַר כֵּן ו' וְלֹא ה', שְׁהָרֵי
הַתְּעַבְרָה (הוֹלִידָה) בְּהַבֵּל. וְלִכֵּן נִטַּל אוֹת אַחֲרַת
אַחֲרָיו ו', סִיָּם בְּרֵאשִׁית שֶׁל שֵׁת ש', וּנְקֻרָא
אֲנוּשׁ.

אֲנוּשׁ, מַה בֵּין הַשֵּׁם הָיָה לַשֵּׁם שֶׁל אָדָם? אֶלֶּא
אֲנוּשׁ לֹא הָיָה בְּתַקְוָה, הוּא הָיָה בְּתַקְוָנָם
שֶׁל הָרֵאשׁוּנִים, (תהלים ח) מַה אֲנוּשׁ כִּי תוֹכְרֵנוּ.
וְכַתּוּב (איוב ז) מַה אֲנוּשׁ כִּי תִגְדַּלְנוּ וְנו', וַתִּפְקְדֵנוּ

לְבַקְרִים לְרִנְעִים תִּבְחָנְנוּ. וְעַל זֶה כָּתוּב (ישעיה נג)
 וְה' חִפֵּץ רִבְאוֹ הַחֲלִי, שְׁכַר הַגּוֹף וְכַח הַנְּפֶשׁ
 הוֹרִישׁ שֵׁת לְאֲנוּשׁ יִרְשָׁה שְׁהִיתָה לוֹ לְקַבֵּל. וְאַף
 הוּא הוֹרִישׁ לְבָנוּ בְּךָ.

עוֹד הַתְּנַלְנָלוֹ הָאוֹתִיּוֹת לְתַקֵּן אֶת הָעֵקֶם, וְחִזְרוּ
 לְהוֹלִיד אֶת בְּיָנֵנוּ, זֶה הַתְּקוּן שֶׁל בֵּינֵנוּ וְהַתְּתַקֵּן
 תַּחְתָּינוּ, וְחִזְרוּ הָאוֹתִיּוֹת לְבִשָׁם אֶת הָעוֹלָמוֹת
 מִהַעֲקָמִימוֹת שְׁהִיתָה. מִהַלְלָאֵל, מ' סוֹף שֶׁל
 אוֹתִיּוֹת אָדָם, ה' וְל' תְּקוּן שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַכֵּל,
 וּמִשׁוֹם שֶׁלֹּא הִרְשִׁיעַ כָּמוֹ בֵּינֵנוּ, לֹא הִתְחַלְּפוּ
 הָאוֹתִיּוֹת מִשְׁמוֹ פָּרַט לְאַחַת, שְׁבַמְקוֹם ב' הִיתָה א'
 לְהִיּוֹת תְּקוּן יוֹתֵר.

עַד כָּאן הַתְּבִשָׁם הָעוֹלָם וְהַתְּתַקֵּן הָעֵקֶם
 מִהֲרֵאֲשִׁית שֶׁל אֲנוּשׁ, פָּרַט לְחֻטְאוֹ שֶׁל
 אָדָם שֶׁלֹּא הַתְּבִשָׁם עַד שְׁעֵמָדוֹ יִשְׂרָאֵל בְּחֵר סִינִי.
 אֲבָל הַתְּקוּן שֶׁל הָעֵקָמִימוֹת שֶׁל בֵּינֵנוּ וְהַכֵּל הַתְּתַקֵּן
 וְהַתְּבִשָׁם, אֲבָל הָעוֹלָם הָיָה בְּצַעַר וְעֲצָבוֹן עַד
 שְׁבֹא נח, שְׁכָתוּב (בראשית ה) זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ

וּמַעֲצָבוֹן יְדִינוּ מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֵרְרָה ה'. וְחֶטְאוֹ
 שֶׁל אָדָם לֹא הִתְבַּשֵּׁם עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר
 סִינַי וְקִבְּלוּ תוֹרָה, וּבְשִׁישְׂרָאֵל קִבְּלוּ תוֹרָה, אִזִּי
 הֵינֵר וְהָאֹר הִתְתַּקְּנוּ בְּאַחַד.

וְעַכְשָׁיו רַבּוֹתַי, אֲנִי מִכְּבָּל, וּבְנֵי שֶׁל רַב סִפְרָא
 אֲנִי, וְלֹא זְכוּתִי לְהוֹדֵעַ לְאָבִי, וְנִטְרַדְתִּי
 לְכָאֵן וּפְחֻדְתִּי, שְׁחֵרֵי יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הֵזוּ הֵם אֲרִיזוֹת
 בְּתוֹרָה, וְקִבְּלָתִי עָלַי שֶׁלֹּא אֹמֵר דְּבָרֵי תוֹרָה לְפָנֶי
 אִישׁ עַד שְׁנֵי חֻדָּשִׁים, וְהַיּוֹם הַזֶּה הֵם נִשְׁלָמוּ.
 אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵי שְׁנַפְנָשְׁנוּ פֶה. הַרִים רַבֵּי יוֹסִי אֶת
 קוּלוֹ וּבָכָה, וְקָמוּ כֻלָּם וְנִשְׁקוּהוּ בְּרֹאשׁוֹ. אֹמֵר
 רַבֵּי יוֹסִי, אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ שְׁזַכֵּינוּ בְּדָרְךָ הֵזוּ לְשִׁמְעַ
 דְּבָרֵי עֵתִיק הַיָּמִים מִפִּיךָ, מַה שֶׁלֹּא זְכוּנוּ לְשִׁמְעַ
 עַד עַכְשָׁיו.

יֵשְׁבוּ כֻלָּם. אֹמֵר לָהֶם, רַבּוֹתַי, מִשְׁרָאִיתִי אֶת
 הַצֶּעֶר שֶׁל חָמִי וּבִתּוֹ שְׁדַחּוֹקִים וּמַצְטַעְרִים
 בְּנַפְשָׁם שֶׁלֹּא יִדְעָתִי אֶת בְּרַכַּת הַמְּזוּזָן, אֹמְרַתִּי
 לָהֶם, שְׁעַד שְׂאֵדַע אֶת בְּרַכַּת הַמְּזוּזָן לֹא אֶתְחַבֵּר

עם אשתי בְּדֶרֶךְ כָּל הָעוֹלָם, וְאִם עַל גַּב שְׂיִכְלֹתִי
 לְשִׁמְשׁ בָּהּ בְּלִי חֲטָא, אֵינִי רוֹצֵה לְעֵבֶר עַל
 בְּעֵתְכֶם, הוֹאִיל וְלֹא יִכְלֹתִי לֹאמֹר דְּבַר עַד שְׁנֵי
 חֲדָשִׁים. שְׂמַחוּ רַבִּי תִּיִּיא וְרַבִּי יוֹסִי וְחַמְיוּ וּבְתוֹ,
 וּבְכוּ מֵרַב שְׂמֻחָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ,
 בִּיּוֹן שְׂהֵתְתִלְתִּי, הָאֵר לָנוּ אֶת הַיּוֹם. אֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ
 בְּדֶרֶךְ תּוֹי!

פְּתַח אוֹתוֹ יְלֹד בְּבִרְכַת הַמּוֹזֵן וְאָמַר, כְּתוּב אַחַד
 אֹמֵר וְאִכְלֹתָ לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ, וְכָתוּב אַחַד
 אֹמֵר (דברים יד) וְשִׂמְחֵתָ לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ. הַפְּסוּקִים
 הֲלָלוּ בְּשִׁישְׁרָאֵל הָיוּ שְׂרוּיִים בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה
 וְנִרְאוּ לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, הָיוּ
 מִתְקַיְמִים. עֲבָשׁוּ אֵיךְ מִתְקַיְמִים? מִי יָכוֹל לְאָכַל
 לְפָנַי ה' וְלְשִׂמְחָה לְפָנַי ה'?

אֵלֶּא וְדַאי כִּף הוּא. בְּרֵאשׁוֹנָה כְּשִׁישַׁב אָדָם עַל
 שְׁלַחְנוּ לְאָכַל, מְבָרַךְ עַל הַלֶּחֶם הַמוֹצִיא.
 מָה הַטַּעַם הַמוֹצִיא וְלֹא מוֹצִיא, שְׁחֲרֵי כְּתוּב
 בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם, וְלֹא כְּתוּב הַבוֹרֵא. עוֹשֶׂה אֶרֶץ,

ולא כתוב העושה ארץ. מה הטעם כאן
המוציא?

אלא כל הדברים שהם מסוד העולם העליון
הנסתר, מנסתרת ה' משם, להראות
שהרי מעולם גנוז ונסתר הוא. (דף קסח ע"ב) וכל
הדברים שהם מהעולם התחתון שנתגלה יותר
כתוב בה', שכתוב (ישעיה מ) המוציא במספר
צבאם, (עמוס ט) הקרא למי הים. כלם הם מסוד
העולם התחתון, ואם נכתב בשם הוא בה', כמו
האל הגדול. וכאן שהוא בדרך נסתר (בגלוי) מסוד
העולם התחתון הוא, כיון שמכרף אדם, שכינה
באה לפניו.

ומה שאמר ואכלת לפני ה' אלהיך, כאן נכלל
לדבר בדברי תורה, שכתב צריך, הואיל
והקדוש ברוך הוא לפניו, לקיים את הכתוב,
(יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני ה'. וכתוב (דברים
יה) ואכלת שם לפני ה' אלהיך.

הואיל ועומד אדם לפני רבונו, צריך גם לרחם
 על העניים, לתת להם כמו שהוא נתן
 לו לאוכל, (ומי שאוכל לפני המלך הקדוש, צריך) כמי שאוכל
 לפני המלך הקדוש, וצריך שלא ימצא בלעז על
 שלחנו, שחרי בלענות היא מהצד האחר, וסוד
 זה - (בראשית כה) הלעיטני נא, דרך בלענות, וכך
 צריך לצד האחר, וכתוב (משלי יג) ובטן רשעים
 תחסר. ועל זה ואכלת לפני ה' אלהיך כתוב,
 ולא לפני הצד האחר. וצריך שלא יתעסק
 בדברים פטלים ובצרכי סעודה (נפה), וצריך
 להתעסק בדברי תורה, שחרי פשדברי תורה
 נאמרים על שלחן, נותן אותו האדם פח לרבונו.
 ושמתת לפני ה' אלהיך - זוהי כוס של ברכה.
 בשמברך אדם בכוס של ברכה, צריך
 לשמח ולהראות שמחה ולא עצב כלל. כיון
 שנוטל אדם כוס של ברכה, הקדוש ברוך הוא
 עומד על גבו, והוא צריך לעטף ראשו בשמחה
 ולברך על הכוס במושב שלשה: נברך שאכלנו
 מנשלו.

וּבְטוֹבוֹ חֵינּוּ, זֶה צָרִיךְ רְצוֹן לְמַעַלָּה אֶל עֲתִיק
 הָעֲתִיקִים, וְעַל זֶה הִיא בְּדָרְךְ נִסְתָּר.
 וּבְטוֹבוֹ, וְלֹא מְטוֹבוֹ. וּבְטוֹבוֹ, זֶה הֵימִין (מֵינּוּ)
 הָעֲלִיּוֹן, וּמְטוֹבוֹ זֶה בְּרִנָּה אַחֲרַת שְׂפָאָה מְצַד
 הֵימִין, וְהִיא בְּרִנָּה לְמַטָּה מִמֶּנּוּ, מִשּׁוּם שְׂפָאוֹתוֹ
 הַטּוֹב נִבְנְהָ הָעוֹלָם וְכוּ נִזּוֹן.

לָמָּה נִקְרָא טוֹב וְלָמָּה נִקְרָא חֶסֶד? הַטּוֹב הוּא
 כְּשֶׁכּוֹלֵל הַכֹּל בְּתוֹכוֹ וְלֹא מִתְפַּשֵּׁט לְרֵדוֹת
 לְמַטָּה. חֶסֶד - כְּשִׁיזְרַד לְמַטָּה וְעוֹשֶׂה טוֹב בְּכֹל
 הַבְּרִיּוֹת, כְּצַדִּיקִים וּבְרִשָׁעִים, וְלֹא חוֹשֵׁשׁ, וְאִם עַל
 נֶבֶשׁ שֶׁדְּרִנָּה אַחַת הִיא. מֵיָּזוֹן לָנוּ? שְׂפָתוֹב (תהלים סג)
 אִךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי. אִם טוֹב, לָמָּה חֶסֶד? וְאִם
 חֶסֶד, לָמָּה טוֹב, שְׁתֵּרִי בְּאֶחָד מִסְּפִיק? אֶלֶּא טוֹב
 כּוֹלֵל הַכֹּל בְּתוֹכוֹ, וְלֹא הִתְפַּשֵּׁט לְמַטָּה. חֶסֶד
 יִזְרַד וּמִתְפַּשֵּׁט לְמַטָּה וְזֶה לְכֹל הַצַּדִּיקִים וְהַרְשָׁעִים
 בְּאֶחָד.

וּכְאֵן, בֵּינּוֹן שְׂאֵמֵר וּבְטוֹבוֹ חֵינּוּ, תִּזְרַד וְאָמַר, תִּזּוֹן
 אֶת הָעוֹלָם כִּלּוֹ בְּטוֹבוֹ בְּחֶסֶד, זֶהוּ

שְׁפָתוֹב (תהלים קלז) נוֹתֵן לָחֶם לְכָל בְּשָׂר כִּי לְעוֹלָם
חֶסֶדּוֹ. וְעַל זֶה תִּזְן אֶת הַכֹּל, לְצַדִּיקִים וְלִרְשָׁעִים,
לְכָל. זֶה נִקְרָא בְּרַבַּת יָמִין. הַשְּׂמַאל אֵינּוּ בְּבְרַבַּת
הַמְּזוּז, וְלָכֵן שְׂמַאל לֹא תִסַּיעַ לְיָמִין.

שְׁפִיזֵן שְׂפִירָה בְּרַבַּת, יָמִין (תניי), צָרִיד לְדַבֵּק אֶת
אֶרֶץ הַחַיִּים בְּיָמִין, לְהַזְזֵן מִשָּׁם וּלְפָרְנֵם
וְלַתֵּת מְזוּז לְכָל, וְלָכֵן הַשְּׂנִיָּה בְּרַבַּת הָאֶרֶץ,
וְצָרִיד לְהַזְכִּיר בָּהּ בְּרִית וְתוֹרָה: וְעַל בְּרִיתָךְ
שְׁחַתְמָהּ בְּבִשְׂרֵנוּ, וְעַל תּוֹרָתָךְ שְׁלַמְדָּתֵנוּ.
לְהִרְאוֹת שְׂמֵאוֹתָיו טוֹב נְזוּז בְּרִית וְתוֹרָה, שֶׁהוּא
הַתְּקוּן שֶׁל הַטּוֹב תְּזֵה.

מִכָּאֵן לְמִדְנוּ שְׁנַשִּׁים פְּטוּרוֹת מִבְּרַבַּת הַמְּזוּז
לְצֵאת יְדֵי חוֹבָה, שְׁחֵרֵי אֵין בְּתֵן תּוֹרָה
וּבְרִית. וְלַחֲתֵם עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמְּזוּז, זֶה שְׂדֵבְקוֹת
בְּאַחַד בְּחֶסֶד. עַל הָאֶרֶץ - זוֹהִי אֶרֶץ הַחַיִּים. וְעַל
הַמְּזוּז - זֶהוּ חֶסֶד. הֵרִי כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה בְּדֵבְקוֹת
אֶחָת.

הַתְּפִשְׁטוֹת הַטּוֹב הַיָּא הוֹדָאָה שְׁנִקְרֵאת חֶסֶד,
 וְעַל זֶה הוּא אֹמֵר נוֹדָה לָךְ עַל כֶּךָ
 וְעַל כֶּךָ נְסִים וְאוֹתוֹת שְׁנַעְשׂוּ מִצַּד הַטּוֹב. וְאִם
 תֹּאמֶר, וַהֲרִי כְּתוּב נְעֻמוֹת בְּיַמִּינְךָ נִצַּח, זָהוּ מִצַּד
 הַיְמִין - לֹא כֶּךָ, אֲלֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵרֵאָה עַל
 אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁיִצָּא מִמֶּנּוּ.

וְאִם תֹּאמֶר, נִצַּח בְּיַמִּין - הֲרִי כְּתוּב נְעֻמוֹת,
 וְכְתוּב (שְׁמוּאֵל-ב' כג) וְנָעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל,
 (בְּיַמִּינְךָ נִצַּח) וְזֶה שְׁמֵאֵל, (דף קסט ע"א) וְכָל שְׁמֵאֵל נִכְלָל
 בְּסוֹד הַיְמִין. אֲבָל הוֹדָאָה, מוֹדָה עַל הַיְמִין,
 לְהֵרָאוֹת שְׁחֲרֵי מִמֶּנּוּ יִצָּא, וְזוֹ הַתְּפִשְׁטוֹת הַטּוֹב
 שֶׁהַתְּפִשֵׁט בְּאֶרֶץ הַחַיִּים.

מָה הַטַּעַם אֵין כָּאֵן שְׁמֵאֵל? מִשּׁוּם שְׂאִין לוֹ חֵלֶק
 לַצַּד הָאֲחֵר בְּמִזְוָנָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְאִם
 מִתְעוֹרֵר שְׁמֵאֵל, יתְעוֹרֵר עִמּוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, וַהֲרִי
 הוּא מְכַר בְּכוֹרְתוֹ וְחֵלְקוֹ לַיַּעֲקֹב אֲבִינוֹ. וַהֲרִינוּ
 נוֹתְנִים לוֹ חֵלְקוֹ לְאוֹתוֹ מִקְטָרְגַּי בְּזַהְמָה שֶׁל מַיִם

אַחֲרוֹנִים, וְאִם אֵין זְהֻמָּה, תְּהִי חֶלְקוֹ בְּאוֹתוֹ
מֵאֵכָל שְׁקָרְבוֹ בּוֹ יָדִים.

וְלִבֵּן אֵין לוֹ חֶלֶק עִמָּנוּ. וְהוֹאִיל וְאֵין לוֹ חֶלֶק
עִמָּנוּ, שְׁתֵּהִי נֹטֵל חֶלְקוֹ, אֵין לָנוּ לְהַעִיר
הַשְּׂמֵאל כָּלֵל, שְׁלֵא יתְעוֹזֵר הַמְּקַטְרֵג לְטַל שְׁנֵי
חֶלְקִים, אֶחָד לְמִטָּה וְאֶחָד לְמַעְלָה, כְּמוֹ בְכוֹר.
שְׁתֵּהִי מְכַר אֶת בְּכוֹרְתוֹ לְיַעֲקֹב אָבִינוּ - חֶלְקוֹ
לְמִטָּה, וְאֵין לוֹ לְמַעְלָה כְּלוּם. יִשְׂרָאֵל נוֹטְלִים
לְמַעְלָה, וְעָשׂוּ נוֹטֵל לְמִטָּה, וְעַל זֶה לֹא יִקְרַב
הַשְּׂמֵאל כָּלֵל בְּבִרְכַת הַמְּזוּזָן.

כִּיּוֹן שְׂמֵת־בְּרַכַת אֶרֶץ הַחַיִּים הוּוּ מֵצַד הַיָּמִין
וּמִקְּבֻלַת מְזוּזָן, אֵזִי מִבְּקָשִׁים רַחֲמִים עַל
הַכֹּל. רַחֵם ה' אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךְ וְעַל
יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְגו'. שְׁתֵּהִי מֵאוֹתוֹ מְזוּזָן וְסִפּוּק שֶׁל
אֶרֶץ הַחַיִּים נֹזֶכֶה בָּהּ אֲנַחְנוּ וּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ,
שְׂיִבְנָה בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ לְמִטָּה בְּאוֹתָם רַחֲמִים.

וּבְשִׁפְתַי, בְּשִׁתְּרִין לֹא נִמְצָא לְהִיּוֹת נִצָּח וְהוֹד
כָּלֵל הַחֲסָדִים, אֹמֵר רַצָּה וְתַחֲלִיצֵנוּ,

לְהִיּוֹת שְׁנֵיהֶם, (ישעיה נד) חֲסֵדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים, וְעַל
 זֶה אֵל תְּהִי צָרָה וַיִּגְזֹן וְכוּ', שְׁחֵרֵי רְצֵה וּמִוֹדִים
 הֵם חֲסֵדֵי דָוִד, וְשִׁים שְׁלוֹם שְׁאֲמָרְנוּ בְּתַפְלָה
 בְּבִרְכַת עֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה
 שְׁלוֹם עֲלֵינוּ.

הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, שֶׁהַכֹּל בָּא מִצַּד הַיְמִין וְלֹא מִצַּד
 הַשְּׂמָאל כְּלוּם. מִי שֶׁמְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּזָה,
 הוּא נוֹטֵל בְּרָכוֹת בְּרֵאשׁוֹנָה מִכָּלֶם, וּמִתְבָּרֵךְ
 בְּכָלֶל שֶׁל בְּרַכַּת הַמְּזוּזָה, וְעַל זֶה יֵשׁ לוֹ אֶרֶךְ חַיִּים.
 מִי שֶׁנוֹטֵל כּוּם שֶׁל בְּרָכָה וּמְבָרֵךְ עֲלָיו, כְּתוּב
 (תהלים קמז) כּוּם יִשְׁוֹעוֹת אֲשָׁא. מִי הִישְׁוֹעוֹת? זֶה
 הַיְמִין, שֶׁהוּא מוֹשִׁיעַ מִכָּל הַמְּקַטְרָגִים שֶׁל הָעוֹלָם,
 שְׁכַתוֹב (הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוֹ) וְתוֹשֵׁעַ לוֹ יְמִינוֹ, וְכַתוּב (תהלים
 5) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי.

בֵּין כָּךְ הָאִיר הַיּוֹם, קָמוּ כָּלֶם וּנְשַׁקּוּהוּ. אָמַר
 רַבֵּי יוֹסֵי, וַדָּאֵי יוֹם מְשֻׁתָּה הוּא הַיּוֹם הַזֶּה,
 וְלֹא נִצָּא מִכָּאֵן עַד שִׁיעֲשֶׂה מְשֻׁתָּה לְכָל הָעִיר.
 זֶהוּ מְשֻׁתָּה שֶׁתְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה כּוּ. לְקַחוּ

את אֲשֶׁתוֹ וּבָרְכוּ אוֹתָהּ בְּכִמָּה בְּרָכוֹת. עֲשׂוּ
 שְׂאֵבִיהָ יִתְקַן בֵּית אַחֵר לְשִׂמְחָה, בְּנִסּוֹ אֶת כָּל
 אֲנָשֵׁי הָעִיר לְאוֹתָהּ שִׂמְחָה, וְקִרְאוּ לָהּ כֹּלָה,
 וְשִׂמְחוּ עִמָּם כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהוּא שִׂמַּח עִמָּם
 בְּדַבְּרֵי תוֹרָה.

פְּתַח הוּא עַל הַשְּׁלֶחֶן וְאָמַר, וְעֲשִׂיתָ אֶת
 הַקְּרָשִׁים לְמִשְׁכַּן עֲצֵי שֹׁטִים עֹמְדִים.
 כְּתוּב כָּאֵן עֹמְדִים, וְכְתוּב שָׁם (ישעיה ו) שְׂרָפִים
 עֹמְדִים. מַה לְּהֵלֵךְ שְׂרָפִים, אֵיךְ כָּאֵן גַּם שְׂרָפִים.
 אֵלּוֹ הַקְּרָשִׁים עוֹמְדִים בְּתַקּוּנֵי כֹּלָה וְסוּבְבִים
 סְבִיב חֲתָפָה, לְהִשְׁרֹת בְּאוֹתָהּ חֲפָה רוּחַ עֲלִיּוֹנָה
 (סוד עֲלִיּוֹן). כְּמוֹ בֵּן הַכֹּלָה לְמִטָּה צָרִיף לְתִקּוּן חֲפָה
 לְבִסּוֹתָהּ בְּתַקּוּנֵי יָפִי לְכְבוֹד כֹּלָה אַחֲרַת שִׂבְעָה
 לְשִׁרְוֹת שָׁם בְּשִׂמְחָה לְכֹלָה הַתְּחִתּוֹנָה.

וּמִשּׁוֹם כְּבוֹד אוֹתָהּ הַכֹּלָה הָעֲלִיּוֹנָה צָרִיף
 לְעֲשׂוֹת כְּסוּי שָׁל יָפִי בְּכָל תְּקוּנֵי יָפִי,
 לְזַמֵּן אֶת הַכֹּלָה הָעֲלִיּוֹנָה לְאוֹתָהּ שִׂמְחָה. כְּמוֹ זֶה
 בְּכָל מִלָּה שָׁל הַבְּרִית לְמִטָּה צָרִיף לְתִקּוּן כְּסוּי

אחר בימי לבעל הקנאה של אות הברית שבא
לשם. אף כּאן כּכל חפה צריך תקוני יפי לכסות
את החפה לכבוד הפלה סתם.

שְׁתֵּרִי זוּ כְּמוֹ שֶׁזוֹ עוֹמְדָת. זוּ עוֹלָה בְּשִׁבְעַ
בְּרָכוֹת, וְזוּ עוֹלָה בְּשִׁבְעַ בְּרָכוֹת.
וּבְשִׁעוֹלָה בְּשִׁבְעַ בְּרָכוֹת, אִזּוּ נִקְרְאָת פְּלָה. וְלִכּוֹן
אִסוּר לְשִׁמֵּשׁ בָּהּ עַד שֶׁנִּכְלָלָת בְּאוֹתָן שִׁבְעַ
בְּרָכוֹת כְּמוֹ שֶׁלְּמַעְלָה.

אוֹתָן שִׁבְעַ בְּרָכוֹת יוֹרְשֵׁת הַפְּלָה יִירוּחַ (מפוד)
עַל־יִזְנָה, (דף קסט ע"ב) מְקוֹם שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת
שׁוֹפְעוֹת מִשָּׁם. שֵׁשׁ בְּרָכוֹת הֵן שֶׁהַפְּלָה מֵתְּבַרְכֵת
מִהֵן, וְאַתָּה אִמְרָת שֶׁהֵן שִׁבְעַ? אֵלָּא הַשְּׂבִיעִית
הִיא שֶׁמְקַיֶּמֶת אֶת כָּלָן.

רַב הַבְּרָכוֹת עַל הַיִּינ לָמָּה? אֵלָּא שֶׁהוּא הַצַּד
שֶׁמְשַׁמַּח אֶת הַכֹּל עַל אוֹתוֹ יִינ שֶׁמְשַׁמֵּר
בְּעֵנְבֵי תְּמִיד. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ הַבְּרָכָה תֵּרָא שׁוֹנָה שֶׁל
אוֹתָן הַשִּׁבְעַ הִיא סוּר שֶׁל הַיִּינ, יִינ עוֹשֶׂה פְּרִי
(שְׂמִיחָה) בֵּין לְמַעְלָה בֵּין לְמַטָּה. גִּפְּן נּוֹטְלָת הַכֹּל,

וּמוֹצִיָּאָה פְּרִי לְעוֹלָם, וְהַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל שְׂמֻחָה
 הִיא מִשְׂמַאל, שְׂפָתוֹב (שיר ב) שְׂמַאלוֹ תַּחַת לְרֵאשִׁי
 וַיְמִינוּ תַּחֲבִקְנִי. וְאוֹתוֹ עֵץ חַיִּים עוֹשֶׂה פְרוֹת
 וְנִצְנָנִים (בְּאוֹתָהּ נִפְּן) בַּהַתְּעוֹרְרוֹת הַזֶּה, וְזוֹהֵי הַפְּרָכָה
 הַרְאֵשׁוֹנָה שֶׁל הַכֹּל. (בוֹרָא פְּרִי הַנִּפְּן).

הַשְּׂנִיָּה, שֶׁהַכֹּל בָּרָא לְכַבֹּדוֹ, הַסּוּד שֶׁל הַבְּרִית
 הַקְּדוּשָׁה, שְׂמֻחַת הַחֲבוּר, שְׂנוּטֵל אֶת
 כָּל הַפְּרָכוֹת מִסּוּד הַיְמִין לַעֲשׂוֹת פְרוֹת בְּאוֹתָהּ
 נִפְּן, שְׁחֵרִי בְּרֵאשׁוֹנָה אוֹתוֹ פְּרִי (שְׂמֻחָה) יוֹרֵד
 מִלְּמַעְלָה דָּרָךְ הָאֵיבָרִים, וְשׁוֹפֵעַ לְבְרִית הַקְּדוּשָׁה
 לְהַשְׁפִּיעָה בְּאוֹתָהּ הַנִּפְּן, וְזֶה מִצַּד הַיְמִין, שְׁחֵרִי
 אֵין פְּרִי נִמְצָא אֵלָּא בַיְמִין. הַשְּׂמַאל מֵתְעוֹרֵר
 וְהַיְמִין עוֹשֶׂה.

אַחֵר כִּךְ נִכְלָל הַשְּׂמַאל בַּיְמִין וְהַיְמִין בַּשְּׂמַאל
 לְהִיּוֹת סוּד שֶׁל אָדָם, וְלִכֵּן הַשְּׁלִישִׁית הִיא
 יוֹצֵר הָאָדָם. וְעַל זֶה יַעֲקֹב, שֶׁהוּא עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי,
 דְמוֹתוֹ שֶׁל אָדָם הוּא הָיָה.

הַרְבִּיעִית הִיא עֲמוּד אַחַד שֶׁל יָרֵךְ יָמִין.
הַחֲמִישִׁית - שׁוֹשׁ תְּשִׁישׁ וְתִגֵּל
עֲקֶרֶת הַבַּיִת בְּשִׁמְחָה בְּקַבּוּץ וְכַנּוּם בְּנִיָּה
מֵאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, וְזֶה סוּד שֶׁל יָרֵךְ אַחֲרֵת
שְׁמֵת־תְּפִרַת בְּיָרֵךְ שְׁמֵאל לְלֶכֶת וְלִכְנֹס אֶת כָּל
הַצְּדָדִים, וְכַנּוּם הַכְּנִים, וְאַתְּחָה לְהַכְנִיֵם בֵּין
הַכְּרָבִים.

וּבְאוֹתָם הַשָּׁנִים שֶׁהִנְבִּיאִים שׁוֹרִים בְּתוֹכָם,
שְׁמַחַת עֲקֶרֶת הַבַּיִת. מָה הַפֶּעַם?
מִשׁוּם שֶׁהָרִי שְׁתֵּי עֲרֻבוֹת לֹא עוֹשׂוֹת נִצָּנִים
וּפְרוֹת, וְכַנּוּם הַכְּנִים אֲלֵיהֶם הֵם פְּרוֹת וְנִצָּנִים
שְׁלָהֶם, וְלֹא מְעִירִים כַּנּוּם שֶׁל בְּנִיָּה אֲלֵיהָ, רַק
כַּנְבִּיאִים.

בְּרָכָה שְׁשִׁית - שְׁמִחַת תְּשִׁמַּח רַעִים הָאֲהוּבִים,
מָקוּם שֶׁל רְצוֹן וְשִׁמְחָה וְאַחֲוָה נִמְצָאִים,
הָעֲמוּד שֶׁל כָּל הָעוֹלָם שֶׁנִּקְרָא צְדִיק, וְצְדִיק
וְצְדִיק הֵם רַעִים וְאַהוּבִים שְׁלֹא זָוִים זֶה מִזֶּה. עַד
כָּאן שֵׁשׁ בְּרָכוֹת שֶׁכֻּלָּה מִתְּפִרַת מִחֵן.

תְּבָרְכָהּ הַשְּׁבִיעִית מְקַיֶּמֶת הַכֹּל, וּמַהֲשִׁבֵּיעִית
 הַזֶּה הַכֹּל מִתְּבָרְכִים וְדָאֵי, כָּלֵל שֶׁל
 עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, מִשּׁוּם שֶׁזֶה בּוֹלְלֵת מִעֲלָה וּמִטָּה,
 וְלִבָּן כְּלוּלִים בּוֹז עֲשָׂרָה מִיָּנִי שְׂמִיחָה: שְׁשׁוֹן,
 שְׂמִיחָה, חֲתָן, (וּבְלָה, גִּילָה, דִּיצָה, אַהֲבָה, וְאַחֲוָה, שְׁלוֹם) וּבְלָה,
 אַהֲבָה, אַחֲוָה, גִּילָה, רְנָה, דִּיצָה, חֲדָוָה, שְׁלוֹם
 וְרַעוּת. לְהִיּוֹת הַכְּלָה שְׁלֵמוֹת הַכֹּל.

אֲשִׁרְיָהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁהֵם זָכוּ לְמִטָּה כְּמוֹ
 שְׁלִמְעָלָה, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (שְׁמוּאֵל-ב ז)
 וּמִי כְעֶמְקֵי בְּיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. שְׂמִחוּ כֻלָּם
 כָּל אוֹתוֹ יוֹם בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְכֹל בְּנֵי הָעִיר עָשׂוּ
 אוֹתוֹ רֵאשׁ עֲלֵיהֶם. לְיוֹם אַחַר קָמוּ רַבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי
 חֲזִיָּא, וּבִרְכוּ אוֹתָם וְהִלְכוּ לְדַרְכָּם.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְרַבֵּי שְׂמַעוֹן, חָרִים עֵינָיו וְרָאָה אוֹתָם.
 אָמַר, מִסֶּתְכֵל הָיִיתִי בְּכֶם הַיּוֹם הַזֶּה,
 וְרֵאִיתִי אֶתְכֶם שְׁנֵי יָמִים וְלִילָה שְׁחִייתֶם בְּמִשְׁכְּנֵנו
 שֶׁל אוֹתוֹ נֶעַר מְטַטְרוֹן, וְאוֹתוֹ נֶעַר הָיָה מְלַמֵּד

אֶתְכֶם סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים בְּשִׂמְחַת תְּתוּרָה. אֲשֶׁר־י
חֲלַקְכֶם בְּנִי!

סִדְרוּ בְלֶם אֶת הַדְּבָרִים לְפָנָיו, וְסָחוּ לוֹ אֶת
הַמַּעֲשֵׂה. אָמַר לָהֶם, אֲשֶׁר־יְכֶם וְאֲשֶׁר־י
חֲלַקְנִי, שְׁתִּירֵנִי נֹזֵךְ יוֹם אֶחָד שְׁתִּיחָה הוֹלֵךְ עִמִּי
בְּדֶרֶךְ רַב סַפְרָא אָבִיו, וּבִרְכָתִי אוֹתוֹ כַּאֲשֶׁר
נִפְרַד מִמֶּנִּי שְׁתִּיחָה לוֹ בֶּן אַרְיָה בְּתוּרָה, וְלֹא
בִּרְכָתִי אוֹתוֹ שֶׁהוּא יוֹזֵה בּוֹ. אֲשֶׁר־י חֲלַקְכֶם בְּנִי,
עֲלִיְכֶם כְּתוּב (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי ה'.

דָּבָר אַחֵר וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי ה' - וְכִי כָּל הַבְּנִים
שָׁהִם שָׁל יִשְׂרָאֵל, אֶת כָּלֶם מְלַמֵּד הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא תוּרָה? בֶּן. שְׁתִּירֵי בְּשַׁעַת שְׁאוֹתָם
תִּינּוּקוֹת לּוֹמְדִים תוּרָה, הַשְׂכִּינָה בָּאָה וְנוֹתְנַת
לָהֶם כַּח וְחֹזֵק לְלַמֵּד תוּרָה. שְׁאֵלְמָלֵא סִיּוּעוֹ שָׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִינן אוֹתָם הַתִּינּוּקוֹת יְכוּלִים
לְסַבֵּל.

רַבִּי שְׂמַעוֹן הָיָה מְצוּי יוֹם אֶחָד לַיָּד הַפֶּתַח שָׁל
לוֹד, וְרַבִּי חֲזִיא עָמוּ. פָּגַשׁ בּוֹ תִינּוּק אֶחָד.

אמר רבי שמעון, ודאי שתקדוש ברוך הוא
מתרצה (יעודר) בעולם עכשו לימים מעטים גלגול
גדול למלכי הארץ אלה באלה. (דף קע ע"א) ודאי
שבעוד שהם מציקים אלה לאלה, ישראל יהיו
בתוך רוחה.

אמר אותו תינוק, ודרי ביום זה התחילה
התעוררות זו, שתרי ביום זה דמים רבים
נשפכים בעולם. אמר לו רבי תייא, מנין לו לזה
התינוק? אמר רבי שמעון, לפעמים נבואה
נופלת בפי התינוקות ומתנבאים יותר מאחד
הנביאים.

אמר אותו תינוק, וכי תמיתה היא שתתיה
לתינוקות נבואה?! ודרי הוא פסוק שלם.
מנין לנו? שכתוב וכל בניך למודי ה'. הם ודאי
למודי ה', ונבואה יוצאת מהם, מה שאין כן לכל
העולם, אלא לישראל לבדם, שכתוב בהם וכל
בניך למודי ה', ומשום כך יוצאת מהם נבואה.

בא רבי שמעון ונשקו. אמר, מימי לא שמעתי
את זה, רק עכשו.

זו מצות הקדוש ברוך הוא למשה, ועשית את
הקדשים למשכן עצי שטים עמדים. (הכל בדגמא
העליונה) (פתח רבי יצחק) וכתוב (ישעיה ו) שרפים עמדים
ממעל לו יש כנפים וגו'. מעשה המשכן באותם
קדשים כמו אותם השרפים, (במקום זה) אלה
עומדים ואלה עומדים.

ואם תאמר, והרי כל חילות השמים כלם
עומדים, כמו שנאמר ונתתי לך מהלכים
בין העמדים האלה, וכתוב וכל צבא השמים
עמדים עליו וגו', שחרי כל המחנות העליונים
אין להם כרעים, וכלם עומדים בקימה? אלא
ודאי כלם עומדים, ולפעמים אלה נקראים
שרפים, ולפעמים עולים בשם אחר, אבל אלה
כלם עומדים בשם אחד.

ופסוק זה פרשוהו, (רבי יצחק פתח) פתוב (תהלים בג)
מומור לדוד ה' רעי לא אחסר. הרי

נתבאר, מה בין מזמור לְדוֹד וּבֵין לְדוֹד מְזוֹמֵר?
 וְכֵאן שְׂכִינָה קְדָמָה וּבָאָה וְשָׂרְתָה עָלָיו בְּרֵאשׁוֹנָה.
 ה' רְעִי, וְכִי לָמָּה שְׂכִינָה קְדָמָה לְכֹאֵן, וַתִּרֵי דוֹד
 צָרִיךְ לְהַקְדִּים (לְעוֹד) בְּרֵאשׁוֹנָה, הוֹאִיל וּמִבְקֵשׁ
 מְזוֹנֵנוּ מֵעַם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?

אֵלֶּא וַדַּאי שְׂכִינָה קְדָמָה וּבָאָה וְשָׂרְתָה עָלָיו
 וַתַּעֲרָה אוֹתוֹ לְשִׁבְתָּ לְמַלְךְ אֶת הַשִּׁבְחָה
 הַזֶּה וּלְבִקֵּשׁ מְזוֹנֹת מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ, שְׁתִּירֵי כֹךְ צָרִיךְ
 עַל דְּבַר שֶׁל מְזוֹן שֶׁהֵיא רוֹצֶה וְהַרְצוֹן שָׁלָה, שֶׁכָּל
 בְּנֵי הָעוֹלָם יִבְקָשׁוּ מְזוֹנֹת. מִשּׁוּם שֶׁכֹּאֲשֶׁר הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא רוֹצֶה לְהוֹרִיד מְזוֹנֹת לְעוֹלָם, הֵיא
 נוֹטֶלֶת בְּרֵאשׁוֹנָה, וְעָלֶיהָ יוֹרְדִים מְזוֹנֹת לְכָל
 הָעוֹלָמוֹת. וּמִשּׁוּם כֹּךְ הֵיא הַקְדִּימָה לְדְבַר זֶה שֶׁל
 מְזוֹנֹת, וְשָׂרְתָה עַל דוֹד.

ה' רְעִי - ה' הַרוֹעֶה שְׁלִי. בְּרוֹעֶה הַזֶּה שֶׁמְנַהֵג
 צֵאֲנוּ בְּמָקוֹם שֶׁל דְּשָׂאִים וְעֹשֵׂבִים שֶׁלֹּא חָסְרוּ
 דְּבַר, אִם כֹּךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא הַרוֹעֶה שְׁלִי
 לְזוֹן אוֹתִי בְּכָל מָה שֶׁאֲנִי צָרִיךְ. דְּבַר אַחַר ה'

רְעִי - שְׁנִינוּ שְׁקָשִׁים מְזוֹנֹת שֶׁל אָדָם לְפָנַי
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ קְרִיעַת יַם סוּף. כֹּאן הֵם
שְׁנֵי גִּוְנִים, וְשְׁנֵיהֶם בְּדָרֶךְ אֶמֶת.

אֶחָד בְּשִׁבִיל שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּדִין וְאֶמֶת, וְעַל הַדִּין וְהָאֶמֶת מִתְקַיֵּם כָּל
הָעוֹלָם, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם וּבְכָל זְמַן וְזְמַן דֵּן אֶת כָּל
הָעוֹלָם בְּדִין, אֶת הַצְּדִיקִים וְאֶת הַרְשָׁעִים וְאֶת
כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים יא) כִּי צְדִיק
ה' צְדָקוֹת אֱהַב. וּכְשֶׁהוּא דֵּן בְּנֵי אָדָם וְרוֹאֶה בְּנֵי
אָדָם כִּמָּה רִשָּׁעִים וְכִמָּה חַטָּאִים לְפָנָיו, אִזּוֹ קָשָׁה
בְּעֵינָיו לָתֵת לָהֶם מְזוֹן בְּכָל זְמַן, כִּי יֵשׁ לוֹ לְזוֹן
אֶת הַרְשָׁעִים וְאֶת אוֹתָם שְׁחוּטָאִים.

וְהוּא עוֹשֶׂה עִמָּהֶם לְפָנִים מִשׁוֹרֵת הַדִּין, וְזוֹ
וּמִפְרָנִים אוֹתָהּ כְּפִי הַחֶסֶד הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּמְשָׁךְ
וְנִשְׁפָּע עַל כָּל (הַעֲמִים וּבְנֵי) בְּנֵי הָעוֹלָם, וְכוּ הוּא זֶן
וּמִפְרָנִים אֶת הַכֹּל, אֶת הַצְּדִיקִים וְאֶת הַחֲסִידִים
וְאֶת הַרְשָׁעִים, וְאֶת כָּל אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם, וְאֶת
כָּל הַחַיּוֹת וּבְהֵמוֹת הַשָּׂדֶה וְעוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם,

מִקְרָנִי רְאֵמִים וְעַד בִּיַצִּי כְנִים, וְלֹא נִשְׁאַר בְּעוֹלָם
מִי שְׂאִינוֹ זֶן וּמִפְרָנִם אֶת הַכֹּל, אִם עַל גַּב שְׂקֵשָׁה
לְפָנָיו, לְפִי מַעֲשֵׂי בְנֵי הָעוֹלָם, בְּקָרִיעַת יַם סוּף.

וְכִי קָרִיעַת יַם סוּף קָשָׁה לְפָנָיו, וַהֲרִי כְּתוּב (נחום
א) גֹּעַר בֵּינִים וַיִּבְשָׁהוּ, (עמוס ט) הַקְרָא לְמִי הַיָּם
וַיִּשְׁפְּכֶם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וַהֲרִי בֵּינוֹן שְׁעָלָה (דף קע ע"ב)
רְצוֹן לְפָנָיו, הַכֹּל לְפָנָיו כְּאִין הוּא חָשׁוּב, וְאַתָּה
אֹמֶרֶת שְׂקָרִיעַת יַם סוּף קָשָׁה לְפָנָיו?!

אֵלֵּא, בְּזִמְן שִׁישְׁרָאֵל עֲבָרוּ לַיָּם וּרְצָה הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְקַרְעַ לָהֶם אֶת יַם סוּף, כִּי
רָחַב, אוֹתוֹ מְמַנָּה עַל מַצְרַיִם, וּבִקְשׁ דִּין מִלְּפָנָיו
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר לְפָנָיו, רַבּוֹן הָעוֹלָם,
לָמָּה אַתָּה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת דִּין עַל מַצְרַיִם וְלְקַרְעַ
אֶת הַיָּם לְיִשְׂרָאֵל, הֲרִי כֹלֵם רְשָׁעִים לְפָנֶיךָ, וְכֹל
דְּרָכְךָ בְּדִין וְאַמֶּת? אֵלֶּה עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת,
וְאֵלֶּה עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. אֵלֹה בְּגִלוֹי עֲרִיזוֹת,
וְאֵלֹה בְּגִלוֹי עֲרִיזוֹת. אֵלֹה שׁוֹפְכֵי דַמִּים, וְאֵלֹה
שׁוֹפְכֵי דַמִּים.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו לְעֵבֶר עַל דָּרָךְ
 חֲדָיִן. וְהָרִי יִשְׂרָאֵל הָיוּ נוֹסְעִים עַל הַיָּם,
 שְׂפָתוֹב (שמות יד) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מַה תִּצְעַק
 אֵלַי דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. וְהָיָה קָשָׁה לְפָנָיו
 לְעֵבֶר עַל חֲדָיִן וְלִקְרָע לָהֶם אֶת יַם סוּף, וְאֵלְמִלָּא
 שְׁהַשְׁנִיחַ תְּקֵדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא בְּזִכּוֹת אֲבָרְהָם
 שְׁהַקְדִּים בְּבִקְרָ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת רַבּוֹנוֹ וְרִצּוֹנוֹ,
 בְּכַתּוּב (בראשית כב) וַיִּשְׁכַּם אֲבָרְהָם בְּבִקְרָ - כָּלֵם
 הָיוּ אוֹבְדִים בַּיָּם, מִשּׁוֹם שְׂבָבָל אוֹתוֹ הַלִּילָה הָיָה
 תְּקֵדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא בְּדִין עַל יִשְׂרָאֵל.

שְׁשִׁנִּינוּ, מַה שְׂפָתוֹב וְלֹא קָרַב זָה אֶל זָה כָּל
 הַלִּילָה, מְלַמֵּד שְׂבָאוֹ מְלֹאכִים עֲלִיוֹנִים
 לְשִׁבַח בְּאוֹתוֹ לִילָה לְפָנָיו תְּקֵדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא,
 וַאֲמַר לָהֶם: וְכִי (בְּנֵי) מַעֲשֵׂי יְדֵי מוֹבְעִים בַּיָּם וְאַתֶּם
 מִשְׂבָּחִים לְפָנָיו?! מִיָּד - וְלֹא קָרַב זָה אֶל זָה כָּל
 הַלִּילָה. מַה פְּתוּב? וַיְהִי בְּאַשְׁמֶרֶת הַבִּקְרָ. הַשְׁנִיחַ
 תְּקֵדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא בְּזִכּוֹת אֲבָרְהָם שְׁהַקְדִּים בְּבִקְרָ
 לַעֲשׂוֹת רִצּוֹן רַבּוֹנוֹ, בְּכַתּוּב וַיִּשְׁכַּם אֲבָרְהָם
 בְּבִקְרָ. אִזְ חֲזַר הַיָּם, וּבְרַחוֹ תַּמִּים מְלִפְנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְיֵשֶׁב הַיָּם לְפָנֹת בְּקָר לְאִיתָנוּ. וְשָׁנִינוּ,
 לְאִיתָנוּ - לְתַנְאוּ, לְאוֹתוֹ תִּנְאֵי שְׁהִתְנָה
 עִמּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְרָא אֶת הָעוֹלָם.
 לְאִיתָנוּ, בְּתוֹב כָּאֵן לְאִיתָנוּ, וְכְתוֹב שָׁם (תהלים פט)
 מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזָרְחִי, וְעַל זֶה לְפָנֹת בְּקָר,
 בְּאוֹתוֹ וּמִן שְׁהִקְדִּים אֲבָרְתֶם לְעֲשׂוֹת רִצּוֹן רַבּוֹנוּ
 אִזּוּ נִקְרַע הַיָּם, (כָּאֵן וַיִּהְיֶה אֶת מַחְנֵה מִצְרַיִם) וְלִכֵּן קָשָׁה הָיָה
 לְפָנָיו קְרִיעַת יַם סוּף.

כְּמוֹ בֵּן קָשִׁים הַזּוֹנוּגִים לְפָנָיו הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּקְרִיעַת יַם סוּף. מֵה קְרִיעַת יַם סוּף הֲרַג
 אֶת אֱלֹה בַּצַּד הַזֶּה, וְקַיִם אֶת אֱלֹה בַּצַּד הַהוּא
 - אַף כָּאֵן בְּזוֹנוּגִים, בְּתוֹב (תהלים סח) מוֹצִיא אֶסְיָרִים
 בַּבּוֹשְׁרוֹת, וְשָׁנִינוּ - בְּכִי וְשִׁירוֹת. מִמִּית אֶת זֶה,
 וְנוֹתֵן אֶת אִשְׁתּוֹ לָזֶה, וְלִפְעָמִים לְרָשָׁע מוֹדֻמָּנֵת
 אִשָּׁה מְעֵלָה. אֲבָל סוּדוֹת נִסְתָּרִים הֵם כֹּלל, וְהַכֹּל
 הוּא בְּדִין. וּמֵה שְׁהִעִירוּ הַחֲבָרִים בְּזֶה, וַיֵּדְאֵי כֹךְ
 הוּא.

וְמָה שֶׁהֵעִירוּ לִפְנֵי וְלֹא מִלְּפָנַי - לִפְנֵי אוֹתוֹ
 שְׁעוֹמֵד לִפְנֵי, לִפְנֵי שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וְשָׂמַשׁ לִפְנֵיו. וְעַל כֵּן לֹא אָמְרוּ שְׂקָשִׁים
 הַזְּווּנִים לְקְדוֹשׁ- בְּרוּךְ- הוּא, וְכֵן קָשִׁים
 מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲלֵא
 לִפְנֵי, וְלָזֶה קָשִׁים כָּל אֵלֶּה, שְׂחֵרֵי לֹא בְּרִשׁוֹתֵם
 הֵם עוֹמְדִים. אַף עַל גַּב שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, (אֲבָל אַף עַל
 גַּב שֶׁהוּא עוֹשֶׂה) בְּרִשׁוֹת אַחֲרַת הוּא עוֹשֶׂה.

כְּתוּב (ויקרא כב) וּנְבַרְתָּהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלְּפָנַי. מַה
 זֶה מִלְּפָנַי? אֲלֵא זֶה הָעוֹלָם הַבָּא, הַהוּא
 שְׂכַל הַחַיִּים עוֹמְדִים שָׁם. דְּבַר אַחֵר, זֶה צְנוּר
 עֲלִיּוֹן, נִהַר שְׂאִין מִימֵיו פּוֹסְקִים לְעוֹלָמִים, וְהַכֹּל
 אַחֵר. וְזֶהוּ שְׁנוּטִל אֶת כָּל הָעֲדוּנִים שֶׁל הָעוֹלָם
 הַבָּא, וּמֵאוֹתָם עֲדוּנִים עֲלִיּוֹנִים תִּתְּכֶלֶח (הַנֶּפֶשׁ הַזֵּה),
 מִמָּקוֹם שֶׁשָּׂם אוֹתוֹ נָעַם ה', וְזֶהוּ מִלְּפָנַי.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֵּן, הֲרֵי כְּתוּב (יונה א) וַיִּקָּם יוֹנָה
 לְבֵרֶת תְּרִשִׁישָׁה מִלְּפָנַי ה'. כִּי יִדְעוּ הָאֲנָשִׁים
 כִּי מִלְּפָנַי ה' הוּא בֵרֶת. וְשָׂנִינּוּ, מָה תִּפְעַם הַלֵּךְ

יונה וברח? וכי מי יכול לברח מלפני הקדוש
 ברוך הוא?! אלא היה הולך ובורח לצאת
 מהארץ הקדושה, שחרי השכינה אינה שורה
 מחוץ לארץ ישראל, ומשום שלא תשרה עליו
 השכינה, היה בורח מארץ הקדש, שחרי השכינה
 שורה שם, כמו שנאמר (תהלים קכח) אשתך בגן
 פריה בירכתי ביתך. גן פריה - זו שכינה. מה
 שכינה היתה נסתרת בתוך בית קדשי הקדשים,
 אף כך אשה צנועה לא יוצאת משער
 ביתה החוצה. ומשום כך היה בורח יונה מחוץ
 לארץ הקדושה, וחרי כאן פתוב מלפני, ולא
 כתוב לפני.

אלא ודאי כך הוא - מלפני, שחרי רוח נבואה
 לא באה מתוך שכינה אלא מלפני. אותן
 שתי דרגות הנביאים ששורים על השכינה,
 ומאותו מקום פחד להיות שם בארץ הקדושה,
 ועל זה מלפני. כי מלפני ה' הוא ברח, ולא לפני
 ה', שחרי היה יודע שנבואה לא היתה באה אלא
 מלפני.

וּמִשּׁוֹם כֶּךָ קָשִׁים זְוֹנִים, קָשִׁים מְזוֹנֹתָיו שֶׁל
 אָדָם לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְן דָּוֵד
 הַמֶּלֶךְ תָּלַח מְזוֹנֹתָיו לְמַעַלָּה, מִשּׁוֹם שֶׁלְמַעַלָּה לֹא
 פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים. אֲבָל כָּאֵן פּוֹסֵק, שְׁחֵרֵי לֹא
 תְלוּיִים בּוֹ מְזוֹנֹת. לְמַעַלָּה הֵם. וְעַל זֶה כְּתוּב
 (תהלים כג) ה' רָעִי לֹא אֶחְסֶר, לֹא יִפְסְקוּ מְזוֹנֹת
 מִמֶּנִּי לְעוֹלָמִים, מִשּׁוֹם שֶׁאוֹתוֹ נָהַר שִׁשׁוּפֵּעַ וַיּוֹצֵא
 מֵעֵדֶן לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים, וּמִשּׁוֹם זֶה קוֹדֶמֶת
 שְׂכִינָה עַל זֶה.

בֵּא וּרְאֵה, בְּשַׁעַת שְׁאוֹתוֹ מְקוֹם מְקַבֵּל מְזוֹנֹת
 מְלַמַּעַלָּה, כָּל הַמְקוֹדְשִׁים אֶת רְבוּנָם, כְּלָם
 מִתְעַדְנִים וּמִתְעוֹרְרִים וּמַעֲלִים כְּנַפִּים כְּשֶׁבָאָה
 שְׂכִינָה עִם אוֹתוֹ מְזוֹן, כִּדִּי שֶׁלֹּא יִסְתַּכְּלוּ בָהּ.

וְאוֹתָן שֶׁלֹּשׁ מַחֲנֹת בְּעֲלִיָּה אַחַת קוֹרְאִים
 וְאוֹמְרִים קָדוֹשׁ. אֵלֶּה קוֹרְאִים לְמַחֲנֶה
 שְׁנִי, וּמַעֲלִים כְּנַפִּים אֵלֶּה הָרֵאשׁוֹנִים וְאֵלֶּה
 הַשְּׁנִיִּים, וְאוֹמְרִים הַשְּׁנִיִּים הִלְלוּ קָדוֹשׁ. אֵלֶּה
 קוֹרְאִים לְמַחֲנֶה שְׁלִישִׁי וּמַעֲלִים כְּנַפִּים שֶׁלֹּשׁ

הַמַּחֲנוֹת בְּאַחַד, וְכֹלֶם אוֹמְרִים: קְדוֹשׁ ה' צְבָאוֹת
 מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְעַל זֶה כָּלֶם מְשַׁלְּבִים זֶה
 בְּזֶה, יֵאלֶה נִכְנָסִים לְתוֹךְ יֵאלֶה, וְיֵאלֶה נִכְנָסִים
 לְתוֹךְ יֵאלֶה, מְשַׁלְּבִים זֶה בְּזֶה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 מְשַׁלְּבַת אִשָּׁה אֶל אַחֲתָהּ בֵּין תַּעֲשֶׂה לְכָל קַרְשֵׁי
 הַמִּשְׁכָּן.

הַקַּרְשִׁים עוֹמְדִים תָּמִיד בְּקִיּוּמָם וְלֹא
 מֵתִבּוֹפְפִים, כְּמוֹ שֶׁהֵם עוֹמְדִים,
 שְׁלֹא מֵתִבּוֹפְפִים, שְׂאִין לָהֶם בְּרָעִים, וְעוֹמְדִים
 תָּמִיד בְּלֵי יְשִׁיבָה, וְעַל זֶה כְּתוּב בְּקַרְשֵׁים,
 עוֹמְדִים.

מַה כְּתוּב? שְׁתֵּי יָדוֹת לְקַרְשׁ הָאֶחָד. אִם כִּךְ
 בְּשְׁנֵי גִּזְנִים הֵם בְּלוּלִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 מֵהֶם, אוֹתוֹ שְׁלוֹ וְשָׁל חֲבֵרוֹ, וְחֲבֵרוֹ אִם כִּךְ יֵשׁ
 בּוֹ, וְעַל זֶה מְשַׁלְּבִים זֶה עִם זֶה. (זֶה נוֹמַל שְׁלוֹ וְשָׁל חֲבֵרוֹ,
 וְזֶה נוֹמַל שְׁלוֹ וְשָׁל חֲבֵרוֹ).

כְּדִגְמַת זֶה כְּתוּב בַּתּוֹרָה, (משלי ג) כִּי טוֹב סִחָרָה
 מִסִּחָר כֶּסֶף וּמִתְרוּיץ תִּבּוֹאֲתָהּ. זֶה

מְלַמֵּד לְזוֹה, וְזוֹה מְלַמֵּד לְזוֹה. נַעֲשׂוּ מִשְׁלָבִים זֶה
עִם זֶה. זֶה נוֹטֵל שְׂלוֹ וְשֵׁל חֲבֵרוֹ, וְזוֹה נוֹטֵל שְׂלוֹ
וְשֵׁל חֲבֵרוֹ, וּמִשְׁלָבִים זֶה בְּזוֹה.

כְּתוּב, בְּנֵאוֹת דְּשָׂא יִרְבִּיצְנִי עַל מִי מְנַחֹת
יִנְהַלְנִי. נְאוֹת דְּשָׂא - אֵלֶּה הֵם
הַמְקוֹרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים שְׂכָל הַמּוֹזֵן וְתַהֲסִפְקָה בְּאִים
מֵהֶם. הַנְּאוֹת הַלְלוּ נִקְרְאִים נְאוֹת יַעֲקֹב, נְאוֹת
דְּשָׂא, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ נְאוֹת בְּחוּץ שְׁנִקְרְאִים נְאוֹת
מִדְבָּר, וְעַל זֶה בְּנֵאוֹת דְּשָׂא. וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי
כְּתוּב תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דְּשָׂא, שְׁחֲרִי הוּא לְמַטָּה?
אֵלֶּה דְּשָׂא מֵאוֹתָן נְאוֹת בָּא, שְׁנוֹלָד וְצוּמַח מֵהֶם,
וְעַל זֶה בְּנֵאוֹת דְּשָׂא יִרְבִּיצְנִי.

עַל מִי מְנַחֹת יִנְהַלְנִי - אֵלֶּה הַמִּים שֶׁל מְנוּחָה,
שֶׁשׁוּפְעִים מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא
מֵעֵדֶן, וְאוֹתָם הַמִּים נִקְרְאִים מִי מְנַחֹת. נִפְשֵׁי
יִשׁוּבֵב - זוֹהִי נִפְשׁ דְּוֹד, וְלֹא רָצָה דְּוֹד לְתַקַּן אֵלֶּה
אֵת אוֹתָהּ תִּדְרֹגָה שְׂלוֹ בְּרֵאוֹנֵי. בְּמִי הַמְּנוּחֹת

הָלָלוּ עֲתִידִים הַצְּדִיקִים לָנוּחַ לְעוֹלָם הַבָּא,
שְׂפָתוֹב (ישעיה נח) וְנַחֲךָ ה' תָּמִיד וְגו'.

וְעֲשִׂיתָ בְּרַסִּי נְחֻשֶׁת חֲמֻשִׁים וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר
וְרַבִּי אַבָּא הָיוּ יוֹשְׁבִים לַיְלָה אַחַד.
בְּשִׁירַד הַלַּיְלָה, נִבְּנְסוּ לְתוֹךְ גֵּן שָׁעַל יָם טְבַרְיָה,
וּבִין כֶּךָ רָאוּ שְׁנֵי בּוֹכָבִים שְׂנוֹסְעִים, זֶה מִכָּאן
וְזֶה מִכָּאן, וְנִפְגְּשׁוּ זֶה בְּזֶה וְהִסְתַּתְּרוּ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּמָה גְדוּלָּים מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בַּשָּׁמַיִם מְלַמְעֵלָה וּבָאָרֶץ
מְלַמְטָה. מִי יָכוֹל לְדַעַת בְּשְׁנֵי הַבּוֹכָבִים הָלָלוּ
שְׂפִינָאוּ אַחַד מִכָּאן וְאַחַד מִכָּאן, וְנִפְגְּשׁוּ זֶה בְּזֶה
וְהִסְתַּתְּרוּ. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי לֹא רָאִינוּ
אוֹתָם! הֲרִי הִשְׁגַּחְנוּ בָהֶם וְהִשְׁגַּחְנוּ בְּכַמָּה
מַעֲשִׂים אַחֲרֵים (דף קעא ע"ב) שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה
תָּמִיד.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קמז) גְּדוּל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ וְגו'.
גְּדוּל וְרַב וְעֲלִיּוֹן הוּא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וכי לא ידענו שתקדוש ברוך הוא הוא גדול ורב
 כח? מהו שבחו של דוד כאן?

אלא בכל מקום הוא אומר גדול ה', וכאן אמר
 גדול אדונינו. מה הטעם? אלא שם שהיא
 אומר (שם מא) גדול ה' ומהלל מאד, בדרגה עליונה
 הוא אומר. וכאן שכתוב גדול אדונינו, בדרגה
 תחתונה הוא אומר, שהוא אדון כל הארץ. מה
 כתוב למעלה מפסוק זה? מונה מספר לכוכבים
 לבלם שמות יקרא. אם כל בני העולם מיום
 שנברא אדם, יתכנסו למנות את הכוכבים, לא
 יוכלו, כמו שנאמר (בראשית טו) וספר הכוכבים אם
 תוכל לספר אותם. ותקדוש ברוך הוא מה כתוב
 בו? מונה מספר לכוכבים לבלם שמות יקרא.
 מה הטעם? משום שכתוב גדול אדונינו ורב כח
 וגו'. כמו שאין מספר לכוכבי השמים פרט אליו,
 אף כך הוא כתוב בו, ולתבונתו אין מספר.

בא וראה, כתוב (ישעיה ט) המוציא במספר צבאם
 וגו'. את כל החילות והמחנות והכוכבים

הוציא הקדוש ברוך הוא בשם כל אחד ואחד, ולא גרע אפלו אחד. בכל הכוכבים והמזלות של כל הקייעים נתמנו שרים ופקידים לשמש את העולם כל אחד ואחד בראוי לו, ואין לה עשב קטן בכל העולם שלא שולט עליו מזל וכוכב בקיע, ועל אותו כוכב ממנה אחד שמשמש לפני הקדוש ברוך הוא, כל אחד ואחד בראוי לו.

כל הכוכבים שברקיעים, כלם משמשים על העולם הזה, וכלם מפקדים לשמש כל דבר ודבר לאותם שבעולם הזה, ולא צומחים ולא מגדלים עשבים ואילנות ודשאים ועשבי השדה, רק למראה הכוכבים שעומדים עליהם ונראים עליהם פנים בפנים, כל אחד ואחד כמו שראוי לו.

רב המחנות של הכוכבים והמזלות, כלם יוצאים בראשית הלילה עד שלש שעות חסר רבע. משם והלאה לא יוצאים, רק מעטים.

וְכֹל אֹתָם הַכּוֹכָבִים לֹא מִשְׁמָשִׁים לְבַטְלָהּ וְלֹא
 נִרְאִים לְבַטְלָהּ. וַיֵּשׁ כּוֹכָבִים שְׁמֹשְׁמָשִׁים כָּל לַיְלָה
 כִּדְרֵי לְהַצְמִיחַ וּלְגַדֵּל אֶת כָּל אֹתָם דְּבָרִים
 שֶׁהַצְטִיחוּ עֲלֵיהֶם. וַיֵּשׁ כּוֹכָבִים שְׁמֹשְׁמָשִׁים עַד
 חֲצוֹת הַלַּיְלָה, וְצוֹמְחִים וּמְגַדְלִים מִרְאשֵׁית הַלַּיְלָה
 עַד אֹתָהּ שְׁעָה כָּל אֹתָם דְּבָרִים שֶׁהִפְקְדוּ
 עֲלֵיהֶם. וַיֵּשׁ כּוֹכָבִים שְׁמֹשְׁמָשִׁים מְעַט מִהַלַּיְלָה,
 שֶׁכִּיּוֹן שֶׁנִּרְאָה עִם אוֹתוֹ הָעֵשֶׁב אוֹ אוֹתוֹ הַדָּשָׁא,
 מִיַּד הַשָּׁלִים שְׁמוֹשׁוֹ, וְלֹא צָרִיךְ יוֹתֵר בְּאוֹתוֹ
 לַיְלָה, וְהָרִי הֵם אֵינָם עוֹמְדִים לְבַטְלָהּ. כִּיּוֹן
 שֶׁהַשָּׁלִימוֹ אֶת שְׁמוֹשָׁם, אֵינָם נִרְאִים יוֹתֵר בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, וְנִכְנָסִים לְמְקוֹמָם.

בְּסֵפֶר הַחֲכֵמָה הָעֲלִיזָה שֶׁל בְּנֵי קָדֶם אוֹמְרִים
 עַל כָּל אֹתָם כּוֹכָבֵי הַשְּׂרָבִיט,
 שְׁמֹשְׁלָחִים שְׂרָבִיט בְּרָקִיעַ, אוֹמְרִים שֶׁהַעֲשָׂבִים הֵם
 בְּאֶרֶץ מֵאוֹתָם שֶׁנִּקְרָאִים סְמֵי הַחַיִּים, וְאַבְנֵי יָקָר
 יֵשׁ בְּאֶרֶץ, וְזֶהב שְׁחוֹט שֶׁל הַמְּגַדֵּל בְּתוֹךְ הָרִים
 רְמִים בְּמַעַט הַמַּיִם שֶׁמְכַבְּסִים עֲלֵיהֶם, וְלֹא מְכַסֶּה,

אֵלָא שְׁשׁוּפַע עֲלֵיו, וְשׁוֹלְטִים עַל כָּל אֵלֶּה אֹתָם
בּוֹכְבֵי הַשְּׂרָבִיט וּמַגְדִּילִים הַלָּלוּ בְּשִׁבְלִים.

וְכָל תְּקוּנָם וּגְדֻלָּתָם אֵינּוּ אֵלָא בְּמִרְאָה וְנִגְהָ שֶׁל
אוֹתוֹ שְׂרָבִיט שְׁשׁוּלַח אוֹתוֹ הַכּוֹכָב לְתוֹךְ
הַרְקִיעַ, וְאִזּוּ מִתְּתַקְנִים וּמִתְגַּדְּלִים כָּל אֹתָם
דְּבָרִים.

מִחֲלוֹת יֵשׁ בְּבִנֵי אָדָם כְּמוֹ יַרְקִים וְחוֹלֵי רוּחַ,
שֶׁהֲרַפּוּאָה שְׁלָהֶם לֹא תְלוּיָה כִּי אִם
בְּמִרְאָה אַחַד שֶׁל בְּרוּל קָלִיל הַנּוֹצֵץ לְעֵינַיִם, וְיֵשׁ
לוֹ לְבַעַל הַחֲלִי לְהַסְתַּכֵּל בּוֹ. וְלֹא (שׁוֹבֵד) שִׁיךְ (נִרְפָּא)
בְּזָה, עַד שֶׁעוֹבֵר אוֹתוֹ מִרְאָה לְצַד זֶה וּלְצַד זֶה
כְּמוֹ הַשְּׂרָבִיט שִׁיּוֹשִׁיט הַתְּנוּצְצוֹת שֶׁל בָּרַק לְפָנָיו.
וּבְאוֹתָהּ הוֹשְׁטָה שֶׁל בָּרַק שֶׁנּוֹצֵץ לְעֵינַיִם, בָּאָה
לוֹ הֲרַפּוּאָה. אַף כִּךָ כָּל אֹתָם שְׁשׁוּלְטִים עֲלֵיהֶם
אוֹתָם כּוֹכְבִים, אִין לָהֶם תְּקוּן וּגְדֻלָּה בְּמָה
שֶׁנִּרְאָה, פָּרַט לְאוֹתָהּ הַתְּפִשְׁטוֹת הַשְּׂרָבִיט, וּבְזָה
מִתְּתַקְנִים בְּמִרְאָה, (דף קעב ע"א) בְּגִזָּן, בְּכַת, כְּמוֹ
שֶׁנִּרְאָה.

וַיָּפֶה הוּא, שְׁהָרִי כָמוֹ זֶה רָמוֹז בְּסִפְרוֹ שֶׁל
 שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ בְּחֻכְמַת הָאֲבָנִים הַיְקָרוֹת,
 שָׂאם חֶסֶד מֵהֶם נִגַּח שֶׁל הַתְּנוּצָצוֹת וְלַהֲט
 הַכּוֹכָבִים הַיְדוּעִים, לֹא מִגְדָּלִים וְלֹא (מִתְּתַקְנִים לְעוֹלָמִים)
 מִתְּתַקְנִים אוֹתָם לְעוֹלָמִים, וְהַכֹּל תִּיקֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְתַקּוֹן הָעוֹלָם, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית א) לְהַאֲדִיר
 עַל הָאָרֶץ, בְּכֹל מָה שֶׁצָּרִיךְ בְּעוֹלָם תִּיָּחַד לְתַקּוֹן
 אוֹתוֹ.

כְּתוּב וְעָשִׂיתָ קִרְסֵי נְחֹשֶׁת חֲמֹשִׁים, וְכְתוּב
 וְעָשִׂיתָ חֲמֹשִׁים קִרְסֵי זָהָב, וְשִׁנִּינוּ, מִי
 שֶׁלֹּא רָאָה אוֹתָם הַקִּרְסִים בַּמִּשְׁכָּן, לֹא רָאָה אוֹר
 שֶׁל כּוֹכָבִים בְּרַקִּיעַ, מִשּׁוּם שֶׁבְּאוֹתוֹ מֵרָאָה
 וּבְאוֹתוֹ נִזְוֵן הוֹמִים לְכֹל מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בָּהֶם.

יֵישׁ כּוֹכָבִים בְּרַקִּיעַ, שְׂאֵלָה יוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ הַרְקִיעַ
 שֶׁכֹּל הַכּוֹכָבִים הַדּוֹקִים שָׂם. בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ
 יֵישׁ מֵאָה חֲלוֹנוֹת שְׁקוּפִים, מֵהֶם לְצַד מְזֻרָה,
 וּמֵהֶם לְצַד דְּרוֹם, וּבְכֹל חֲלוֹן וְחֲלוֹן יֵישׁ כּוֹכָב
 אַחֵר.

וּבְשֵׁהַשְּׁמַשׁ הוֹלֶכֶת בְּאוֹתָם חֲלוֹנוֹת וְשִׁקוּעִים
 שְׂבָרְקִיעַ, הוּא נוֹצֵץ בְּהִתְנוּצְצוֹת,
 וְהַכּוֹכָבִים הִלְלוּ יוֹצְאִים לְהִתְנוּצֵץ מֵאוֹתָהּ
 הִתְנוּצְצוֹת שֶׁל הַשְּׁמַשׁ וְנִצְבְּעִים, מֵהֶם אֲדָמִים
 כְּגוֹן הַנְּחֹשֶׁת, מֵהֶם יִרְקִים כְּגוֹן הַתְּהַב, וְלִבְנֵי אֱלֹהִים
 אֲדָמִים וְאֱלֹהֵי יִרְקִים. תְּמַשִּׁים הֵם בְּאוֹתָם תְּמַשִּׁים
 חֲלוֹנוֹת, (וְתַמְשִׁים הֵם בְּאוֹתָם חֲלוֹנוֹת) הַאֲחֵרִים. שֶׁל צַד
 מוֹרָח הֵם יִרְקִים, שֶׁל צַד דְּרוֹם הֵם אֲדָמִים, בְּהֶם
 אַחוּז סִיּוּם תְּמַשְׁכֵּן.

בְּכָל אוֹתָם הַכּוֹכָבִים שְׂיוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ רְקִיעַ
 מִתְעַרְבִים אוֹתָם כּוֹכָבִים בְּלִילָה, וְנוֹצְצִים
 וְלוֹהֲטִים וְשׁוֹלְטִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, מֵהֶם עַל נְחֹשֶׁת,
 מֵהֶם עַל זָהָב יִרְקֵרֵק, וּמִתְתַקְנִים וְגִדְלִים עַל הַכַּחַ
 שְׁלָהֶם.

אֱלֹהֵי הַכּוֹכָבִים שׁוֹלְטִים בְּכ"ה וַחֲצֵי הַנְּקֻדּוֹת שֶׁל
 הַלִּילָה, שֶׁהֵם רְנָעִים שֶׁל שְׁעָה, וְהֵם
 שְׂמֻנְדְלִים נְחֹשֶׁת, שֶׁהֵם אֲדָמִים וְלוֹהֲטִים וְנוֹצְצִים.
 וּבְשֵׁמוֹ שְׂיִטִּים שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים הִתְנוּצְצוֹת לְצַד

הַמְזֻרָת, או חֲמִשׁ או שִׁבְעַ, מִלְכֵי הָעַמִּים יָבֵאוּ
עַל אוֹתוֹ צָר, וְכָל הָעֵשֶׂר וְהַזָּהָב יִסְתַּלַּק מֵאוֹתוֹ
מִקּוֹם. וְאִם הִתְנוּצְצוֹת אַחַת, שְׁתַּיִם, אַרְבַּע, שֵׁשׁ,
זוֹ אַחֵר זוֹ, אֵימָה וְפִחַד יִפֹּל וַיִּשְׁרַח עַל אוֹתוֹ
הַצָּר. מִכָּה הִתְנוּצְצוֹת וְשׁוֹכְכַת, מִכָּה
הִתְנוּצְצוֹת וְשׁוֹכְכַת - יִתְעוֹרְרוּ קְרֵבוֹת וְלֹא
יֵעָשׂוּ (פְּעוּלִים בְּאוֹתוֹ צָר), שְׁתַּרִי בְּאוֹתוֹ זְמַן הִתְעוֹרְרוֹת
לְמַעֲלָה הִיא לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָם
הַמְּמַנִּים שֶׁל הָעוֹלָם שְׁשׁוּלְטִים עַל שְׂאֵר הָעַמִּים,
וְכֵן כְּמוֹ זֶה בְּצַד אַחֵר.

פֶּתַח וְאָמַר, (דניאל ב) יְהִי שֵׁם הָאֱלֹהִים מְבָרָךְ מִן
הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, שְׁחַחְכְּמָה וְהִנְבֹּרָה
שְׁלוֹ הִיא. וְהוּא מְשַׁנֵּה עֲדָנִים וְזִמְנִים. וְהַכֹּל הוּא
בְּרִשׁוֹתוֹ, וְהוֹצִיא אֶת עַמּוֹ הַקְּדוֹשׁ מִחִבְּתָהּ וְהִרְשׁוֹת
שֶׁל כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת, מַשׁוּם שָׁהֵם אֱלִילִים אַחֲרִים,
וְלֹא בְּאֵלָה חֶלְקוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, כִּי אִם בְּיוֹצֵר הַכֹּל
הוּא.

רְקִיעַ יֵשׁ לְמַעְלָה עַל כָּל הָרְקִיעִים הַלָּלוּ, וְהוּא
 טָמִיר וְנָנוּז, וְחוֹתֵם טַבַּעַת הַמְשָׁכָן שׁוֹלֵט
 עַל הָרְקִיעַ הַזֶּה, וְהָרְקִיעַ הַזֶּה נִקְרָא הַחֲדָר שֶׁל
 הַמְשָׁכָן, וּבְרְקִיעַ הַזֶּה כָּל אוֹתָם תְּלוּנוֹת מֵצַד זֶה
 וּמֵצַד זֶה, וְאוֹחוֹז אֶת כָּל אוֹתָם הַסְּדוּרִים שֶׁל
 הַמְשָׁכָן. שְׂשֵׁה תְּלוּנוֹת הֵם גְּדוּלִים מְכֻלָּם, וְאַחַד
 נִסְתָּר שִׁשׁוּלֵט עֲלֵיהֶם.

תְּלוּז אַחַד נִקְרָא תְּלוּז הַזֹּהַר, וּבּו יוֹצֵא כּוֹכַב
 אַחַד שֶׁנִּקְרָא לְחַכְמִים י"ד, וְזֶהוּ הַתּוֹף
 שֶׁמֵּתְהַפֵּךְ לְמַטָּה בְּשִׁלְטוֹן שֶׁל יְהוּדָה. לֹא שְׂאִין לוֹ
 חֵלֶק בּוֹ, שְׁחֲרֵי אִין לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל חֵלֶק וְנִחְלָה
 בָּהֶם, אֲלֹא שֶׁשִּׁבְטֵי יְהוּדָה שׁוֹלֵט עַל זֶה, וְאִינוּ
 עֲלָיו.

וּכְשֶׁהֵסִיטוּ בְּנֵי יְהוּדָה אֶת דְּרָכָם מֵאַחֲרֵי
 הַקָּדוֹשׁ כְּרוֹף הוּא, הִלְכוּ לְדַעַת
 אַחַר הַחֲלוּז הַזֶּה וְהַכּוֹכַב הַזֶּה, וְאָמְרוּ (שְׁחֲרֵי יָדַע) שִׁזּוֹ
 הָיָד הַמְּנַצְחַת אֶת שְׂאֵר הָעַמִּים, שְׁכַתּוֹב בּוֹ (כְּרֵאשִׁית
 מַט) יָדָךְ בְּעַרְףְּ אִיבִיךָ, וְהִלְכוּ אַחֲרָיו וְעוֹשִׂים לוֹ

שְׂמוֹשׁ וּפְלִחָן, וְעַל זֶה כָּתוּב, (מַלְכִים-א יד) וַיַּעַשׂ
יְהוּדָה הֲרַע בְּעֵינֵי ה'.

בְּשֶׁהֲכֹכֵב הָיָה יוֹצֵא, פּוֹשֵׁט יָד אַחַת בְּחֻמֵּשׁ
אַצְבָּעוֹת, מֵאִיר וְנוֹצֵץ בְּאוֹתוֹ חֲלוֹן.
בְּעַלֵּי הַקְּסָמִים וְהַכְּשָׁפִים פּוֹחֲדִים מִהַמָּקוֹם
הַזֶּה, מִשּׁוֹם שְׂבִשְׁעָה שְׁוֹה שׁוֹלֵט, כָּל הַקְּסָמִים
וְהַכְּשָׁפִים מִתְּבַלְבְּלִים וְלֹא מִצְּלִיחִים בִּידֵיהֶם.

וְאִם תֵּאמַר, הוֹאִיל וְהֲרַקִּיעַ הָיָה טְמִיר, וְאִיךָ
יִוֹדְעִים אוֹתוֹ? אֵלָּא סִימָן חִיצוֹן יֵשׁ לָהֶם,
וַיִּוֹדְעִים שְׁחָרֵי שׁוֹלֵט הַכּוֹכֵב הָיָה, וּפּוֹחֲדִים תָּמִיד
מִמֶּנּוּ, וְלֹא מִצְּלִיחִים בִּידֵיהֶם אוֹתָם קְסָמִים
וּכְשָׁפִים. וְלָכֵן יֵשׁ פְּעָמִים שְׂמִצְּלִיחִים בּוֹ בְּנֵי
אָדָם, וַיֵּשׁ פְּעָמִים שְׁלֹא מִצְּלִיחִים בּוֹ. וְלָכֵן אוֹתָם
בְּעַלֵּי קְסָמִים וּכְשָׁפִים מִתְּמַעְשִׂים מִהָעוֹלָם, כִּי הֵם
לֹא יוֹדְעִים אֶת הָעֵקֶר לָמָּה לֹא מִצְּלִיחַ בִּידֵיהֶם.
וְעַל זֶה אוֹתָם הֲרֵאשׁוּנִים הָיוּ יוֹדְעִים וּמִסְתַּכְּלִים
בַּחוּץ בְּאוֹתוֹ סִימָן שְׂיִוֹדְעִים.

חֲלוֹן שְׁנֵי נִקְרָא חֲלוֹן הַצִּפְרָן, מִשּׁוּם שֶׁהוּא כְּעֵין
הַצִּפְרָן, וְבוֹ יוֹצֵא כּוֹכַב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא
לְחֻכְמִים צִפְעוֹן, שֶׁחֲרִי זֶה שׁוֹלֵט בְּשִׁלְטוֹן חֻזַּק
בְּדִין בְּרֹאשׁ וְזָנַב, יֵשׁ לוֹ כִּמוֹ צִפְעוֹן אֹרֵב לְהִרְגוֹ.

מֵאֲוֵתוֹ חֲלוֹן יוֹצֵאִים שֵׁשׁ מֵאֲוֵת אֶלֶף רַבּוּא שֶׁל
רוּחֹת שֶׁשׁוֹלְטוֹת עַל אוֹתָן הַצִּפְרָנִים
שֶׁל בְּנֵי אָדָם כְּשֶׁהֵן נִזְרָקוֹת בְּגִלּוּי, וְכִזָּה עוֹשִׂים
כְּשָׁפִים וְקִסְמִים כָּל אוֹתָם שֶׁמְכִירִים אוֹתָם.
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהַכּוֹכַב הַזֶּה שׁוֹלֵט, כָּל אוֹתָם
שֶׁזוֹרְקִים צִפְרָנִים, (אם עֲשֶׂה) אוֹ עוֹשִׂים בָּהֶם כְּשָׁפִים,
נִזְרָמִים מְוֵת לְכָל הָעוֹלָם, וְהַכְּשָׁפִים עוֹלִים בְּיַדִּי
אוֹתָם שֶׁעוֹשִׂים אוֹתָם.

תַּחֲלוֹן הַשְּׁלִישִׁי נִקְרָא חֲלוֹן הַחֲשֵׁן, וְבוֹ יוֹצֵא
כּוֹכַב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא נְגַה"ה רְבוּסִי"נָא (אִזֵּר
הַיָּר). זֶהִי הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁנוֹצֵצֶת וְעוֹמְדָת עַל כָּל
רוּחַ, וּמְנוּחָה וְהִצְלָה (יְטוּב) בָּהּ, אֵינן בָּהּ כָּלֵל
קְטָרוֹנִי. כְּשֶׁהוּא שׁוֹלֵט, כָּל הַמְּנוּחָה וְכָל הָאֹר
שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, שִׁלּוּחַ וְשִׁבְעַ, וְהַכָּל שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

חֲלוֹן רְבִיעִי הוּא חֲלוֹן שֶׁנִּקְרָא גְבִיעַ, וְבוֹ יוֹצֵא
 כּוֹכַב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא לְחַכְמִים אֲשֶׁכּוֹל
 הַכֶּפֶר, מִשּׁוּם שֶׁכָּךְ יוֹצֵא כְּמוֹ אֲשֶׁכּוֹל, נוֹצֵץ
 נִצְנוֹצִים כְּמוֹ עֲנָבִים בְּכֶפֶר, וּבִזְוָה הַתְּעוֹרְרוֹת
 הַרְחָמִים מִתְּעוֹרְרִים בְּעוֹלָם, מִרְחִיק וּמְקַרֵּב,
 תּוֹלְדוֹת רַבּוֹת מִתְּרַבּוֹת בְּעוֹלָם, וּבְגִי הָעוֹלָם לֹא
 מִקְפִּידִים בְּשִׁצְרִיכִים זֶה אֶת זֶה, שְׁלוֹם וְשִׂמְחָה
 מִתְּעוֹרְרִים בְּעוֹלָם.

חֲלוֹן חֲמִישִׁי הוּא חֲלוֹן שֶׁנִּקְרָא בְּיָד עַל שֵׁם
 הַכּוֹכַב שִׁיּוֹצֵא בוֹ, נִכְנָס וְיוֹצֵא וְשׂוֹאֵב
 בְּדִלִי, לֹא שׂוֹכֵךְ לְעוֹלָמִים. בְּזֶה חֲכָמֵי הַלֵּב לֹא
 יְכוּלִים לְעַמֵּד בְּדַרְךְ אֱמֶת, מִשּׁוּם שֶׁאֵינּוּ עוֹמְדִים
 בְּקִיּוּם וְלֹא שׂוֹכְךְ לְעוֹלָמִים, וְעַל כֵּן דוֹחֲקִים אֶת
 עַצְמָם לְעֵין בְּמָקוֹם הַזֶּה וְלָרוֹן דִּין.

חֲלוֹן שֵׁשִׁי הוּא הַחֲלוֹן שֶׁנִּקְרָא נְנָה, וְיוֹצֵא בוֹ
 כּוֹכַב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא גְזָרוֹן, מִשּׁוּם שֶׁכֵּאֲשֶׁר
 זֶה שׂוֹלֵט, הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּדִין בְּכַמָּה גְזָרוֹת וּבְכַמָּה
 עֲנָשִׁים, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם מִתְּחַדְּשׁוֹת גְזָרוֹת עַל

הָעוֹלָם, וְטָרַם שְׂאֵלָה מִסְתִּימוֹת, מִתְחַדְּשׁוֹת
אֲחֵרוֹת, וְזֶה לֹא כָּל כָּף שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

אָבֵל סְמוּד לִימוֹת הַמְּשִׁיחַ יִשְׁלַט תְּחִלּוֹן הַזֶּה
בְּכּוֹכַב הַזֶּה עַל הָעוֹלָם, וְעַל כֵּן יִשְׁלַטוּ
חַיּוֹת רָעוֹת עַל הָעוֹלָם, וְיִתְחַדְּשׁוּ מִיָּנִים רַבִּים זֶה
אֲחֵר זֶה, וְיִשְׂרָאֵל יִהְיוּ בְּצָרָה. וּכְשִׁיבְדַחְקוֹ בְּתוֹךְ
חֲשֻכַת הַגְּלוּת, אִזּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יֵאִיר לָהֶם
אֶת אוֹר הַיּוֹם, וְיִקְבְּלוּ הַמַּלְכוּת קְדוֹשִׁים עֲלֵיוֹנִים,
וְתִתְבַטֵּל הַמַּלְכוּת מִיָּדָם שֶׁל הָעַמִּים עוֹבְדֵי
בּוֹכָבִים, וְיִשְׁלַטוּ עֲלֵיהֶם יִשְׂרָאֵל, וְיִתְקַיֵּם וְהָיָה
אוֹר הַלְּבָנָה וְגו'.

וְאִזּוּ יִפְתַּח תְּחִלּוֹן הַשְּׂבִיעִי בְּכָל הָעוֹלָם, וְכּוֹכְבוֹ
הוּא הַכּוֹכַב שֶׁל יַעֲקֹב, וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר בְּלָעָם,
דָּרַךְ כּוֹכַב מִיַּעֲקֹב. וְהַכּוֹכַב הַזֶּה יֵאִיר (אֲרַבְּעָה יָמִים
וְאֲרַבְּעָה לַיְלוֹת) אֲרַבְּעִים יוֹם (וְאֲרַבְּעִים לַיְלָה). וּכְשִׁיתְּנַלָּה
מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ וְיִתְכַנְּסוּ לְמֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ כָּל הָעַמִּים
שֶׁל הָעוֹלָם, אִזּוּ יִתְקַיֵּם הַפְּסוּק שְׂפָתַיִךְ, (יִשְׁעִיחַ יא)

עָרַשׁ יְשִׁי אֲשֶׁר עִמָּד לָגַם עַמִּים אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרָשׁוּ
וְהִיתָה מִנְחָתוֹ כְּבוֹד.

פְּתַח רַבִּי שְׂמֵעוֹן וְאָמַר, (איוב לה) וְלֹא אָמַר אֵיחָה
אֱלוֹהִים עֲשֵׂי נִתֵּן זְמֵרוֹת בְּלִילָה. הַפְּסוּק הַזֶּה
פְּרָשׁוֹהוּ וְנִתְבָּאֵר, אֲבָל עֲשֵׂי?! עֲשֵׂי הִיא צָרִיךְ
לְהִיזוֹת! מַה זֶה עֲשֵׂי? אֲלֵא שֵׁם הָאֱלוֹהִים הוּא שֵׁם
כָּלוּל שֶׁנִּרְאָה הוּא וּבֵית דִּינּוֹ. זֶהוּ שֵׁם שְׁלֵם
שְׁכּוּלִיל זָכָר וְנִקְבָּה: א"ל ו"ה, וּמִשׁוּם כֶּךָ עֲשֵׂי.

נִתֵּן זְמֵרוֹת בְּלִילָה, מִשׁוּם שְׁזֵהוּ שְׂמֵשִׁבַח תָּמִיד
אֵל הַמַּלְאָךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁהַמְּנֹרָה
לֹא שׁוֹקֵט תָּמִיד לְקַבֵּל אֹזֶר הַשְּׂמִחָה הָעֲלִיזוֹנָה
מִרַב (דף קעג ע"א) הַשְּׂמִחָה שָׁלוֹ, וְלָבֵן נִתֵּן זְמֵרוֹת
בְּלִילָה.

כָּל אוֹתָם בּוֹכְבִים שְׂמֵאִירִים בְּרַקִּיעַ, כְּלָם מוֹדִים
וּמִשְׂבָּחִים לְקַדוּשׁ- בְּרוּךְ- הוּא כְּכֹל אוֹתוֹ זְמַן
שֶׁנִּרְאִים בְּרַקִּיעַ, מִשׁוּם שֶׁהַמְּלָאכִים הָעֲלִיזוֹנִים
כְּלָם מוֹדִים וּמִשְׂבָּחִים אֲשֶׁמוֹרוֹת אֲשֶׁמוֹרוֹת,
בְּשִׁלְשֵׁת חֳלָקֵי הַלִּילָה.

בַּלְיָלָה נִחְלָקִים כַּמָּה צְדָדִים. בְּרֵאשִׁית
הַלְיָלָה, בְּשִׁירַד הַלְיָלָה וּמַחֲשִׁיבָה,
כָּל אוֹתָן רוּחוֹת רָעוֹת וּמִינִים רָעִים, כָּל־
מִתְפַּזְרִים וּמְשׁוּמְטִים בְּכָל הָעוֹלָם, וְנִפְרָד הַצַּד
הָאֲחֵר, וְתוֹבְעִים בְּרָכִי בֵּית הַמֶּלֶךְ מִכָּל אוֹתָם
הַצְּדָדִים הַקְּדוֹשִׁים.

בִּיּוֹן שְׂמֵתֵעוֹרֵר אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם מוֹעֲמִים טַעַם הַמּוֹת, (הַשְּׁנָה) אֶחָת
מִשְׁשִׁים בַּמּוֹת, וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם. אִזּוֹ בִּיּוֹן שְׂחֵטְמָאָה
נִפְרָדָה מִלְמַעְלָה וְשׁוֹלֵטָת וְיִזְרָדָת לְמַטָּה, אִזּוֹ
נִפְרָדִים שְׁלֹשָׁה מַחֲנוֹת לְשִׁבְחָת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּשְׁלֹשָׁה צְדָדִים (מִשְׁמֵרוֹת) שֶׁל הַלְיָלָה, כְּמוֹ
שְׂחֵעִירוֹ בְּזֶה הַחֲבָרִים.

בְּעוֹד שֶׁהֵם מְשַׁבְּחִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
הַצַּד הָאֲחֵר הוֹלֵךְ וּמְשׁוּמְטֵ לְמַטָּה בְּכָל
צְדָדֵי הָעוֹלָם. וְעַד שֶׁהַצַּד הָאֲחֵר אֵינוֹ עוֹבֵר מִשָּׁם,
הֵם לֹא יְכוּלִים לְהַתְיַחַד עִם רַבּוֹנָם.

סוד לחכמים, מלאכים עליונים וישראל למטה,
 כלם דוחקים באותו הצד האחר. בשרוצים
 המלאכים העליונים להתיחד עם רבונם, לא
 יכולים, עד שדוחים אותו החוצה. מה עושים?
 יורדים ששים רבוא של מלאכים קדושים
 ומפילים שנה על כל בני העולם. כיון שהיא
 יורדת, שדוחים אותה החוצה, ונותנים לה כל
 העולם הזה באותה שנה, אז היא שולטת עליהם
 ומקבלים ממנו טמאה, פרט לארץ ישראל לבדה
 ששם אינה שולטת. כיון שנפרדה מהם, הם
 נכנסים לרבונם, ומשפחים ומודים לפניו.

כמו זה ישראל למטה לא יכולים להתיחד עם
 רבונם עד שדוחים אותו הצד האחר מהם,
 ונותנים לו חלק במה שיתעסק, ואחר כך הם
 מתקרבים לרבונם, ולא נמצא מקטרג למעלה
 ולמטה.

ואם תאמר, מילא למטה, אבל למעלה מה
 הקטרוג שם? אלא למעלה, משום שהיא

רוּחַ טְמֵאָה וְהֵם רוּחוֹת קְדוֹשׁוֹת, עַד שְׂמֵשֶׁלְחִים
רוּחַ טְמֵאָה מִבְּיַנְיָהֶם לֹא יְכוּלִים לְקָרֵב אֶל
רַבּוֹנָם, שְׁתֵּרֵי קַדְשָׁה בְּתוֹךְ טְמֵאָה לֹא מִתְעַרְבוֹת
לְעוֹלָמִים. וְכֵן כְּמוֹ זֶה יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה לֹא
מִתְעַרְבִים בְּאַמּוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם. וּשְׁנֵי צְדָדִים, עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים,
בְּשָׂרוֹצִים לְקָרֵב לְמִלְךְ הַקְּדוֹשׁ, דוֹחִים אוֹתָהּ
תְּחוּצָה.

וְלִכֵּן בְּשִׁנְכֶם הַלֵּילָה, וּמְלֹאכִים קְדוֹשִׁים
עֲלִיוֹנִים בְּשִׁמְסֵת־דָּרִים שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת
לְקָרֵב (לְשִׁמָּה) לְרַבּוֹנָם, דוֹחִים אֶת אוֹתוֹ צַד תְּחוּצָה
בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן נִכְנְסִים לְקַדְשׁ. (וְעַל זֶה, בְּשִׁנְכֶם
הַלֵּילָה, כָּל רוּחוֹת רְעוֹת וּמִינֵים רָעִים וְרוּחוֹת טְמֵאָה נִדְּחוֹת לַחוּץ, וְשִׁמְשֵׁי הַמֶּלֶךְ
נִכְנְסִים לְתוֹךְ הַקְּדוֹשׁ).

לְמִלְךְ שֶׁהָיוּ לוֹ אֲבָנִים יְקָרוֹת בְּתִבָּה אַחַת
תְּקוּקָה בְּהִיכָלוֹ, וְאוֹתוֹ מֶלֶךְ הָיָה חָכֵם,
וּבְדֵי שְׁלֹא יִתְקַרֵב כָּל מִי שְׂרוּצָה לְאוֹתָהּ תִּבָּה
שֶׁל אֲבָנִים יְקָרוֹת וּמְרֻגְלִיּוֹת שֶׁל שָׁם, נָטַל

בְּחִכְמָתוֹ נָחַשׁ חֶזֶק אֶחָד וְכַרְךְ אֹתוֹ סָבִיב אֹתָהּ
 יִתְּבָה. כָּל מִי שְׁרוּצָה לְהוֹשִׁיט יָדוֹ לַיִתְּבָה, הִרִי
 הַנְּחָשׁ קוֹפֵץ עָלָיו וְהוֹרְגוֹ.

אֶהוּב אֶחָד הָיָה לַמְּלָךְ. אָמַר לוֹ הַמְּלָךְ, כָּל פְּעַם
 שְׁאַתָּה רוּצָה לְהַכְנִים וּלְהַשְׁתַּמֵּשׁ בַּיִתְּבָה,
 תַּעֲשֶׂה כֶּךָ וְכֶךָ לְאֹתוֹ נָחַשׁ, וְתַפְתַּח אֶת הַיִּתְּבָה
 וְתַשְׁתַּמֵּשׁ בַּנְּנִיזִים שְׁלִי. כֶּךָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כֶּךָ
 נָחַשׁ סָבִיב הַקְּרִשָּׁה, בָּאִים מִלְּאָכִים עֲלִיזִינִים לְתוֹךְ
 הַקְּרִשָּׁה - הִרִי הַנְּחָשׁ שָׁם, וּפּוֹחֲדִים לְהַטְמֵא בּוֹ.

(וְאִם תֹּאמַר, זֶה בָּלֵם אֵשׁ, וְאֵשׁ לֹא מִקְבָּלַת טְמֵאָה)

בֹּא וּרְאֵה, פְּתוּב (תהלים קד) עֲשֶׂה מִלְּאָכִיו רוּחֹת
 מִשְׁרָתָיו אֵשׁ לֵהט. עֲשֶׂה מִלְּאָכִיו רוּחֹת -
 אֵלוֹ הַמְּלָאכִים שְׁעוֹמְדִים בַּחוּץ. מִשְׁרָתָיו אֵשׁ
 לֵהט - אֵלוֹ מִלְּאָכִים שְׁעוֹמְדִים בְּפָנָיִם. הוּא רוּחַ
 טְמֵאָה, וְהֵם רוּחַ. רוּחַ עִם רוּחַ לֹא נִכְנָסוֹת זֶה
 בְּזֶה. רוּחַ טְמֵאָה בְּרוּחַ קְרִשָּׁה לֹא ^(דף קעג ע"ב) מְתַעַרְבֹת
 זֶה בְּזֶה. וּמִשׁוֹם כֶּךָ אֹתָם שְׁנִקְרְאוּ רוּחַ לֹא יְכוּלִים
 לְהַכְנִים לְפָנָיִם מִשׁוֹם אֹתָהּ רוּחַ טְמֵאָה. אֹתָם

שְׁכַפְּנִים הֵם אֵשׁ, וְאוֹתָהּ אֵשׁ דּוֹחָה אֶת אוֹתָהּ
רוּחַ טְמֵאָה שְׁלֵא נִכְנָסֶת לְפָנִים. וּמִשּׁוּם כֶּךָ הַכֹּל
דּוֹחִים אֶת הַטְּמֵאָה הַחוּצָה שְׁלֵא תִתְעַרֵב עִמָּם,
וְלִכֵּן הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיּוֹנִים מְשַׁבְּחִים אֶת הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אַחַר שְׁדוּחִים אֶת הַטְּמֵאָה הַחוּצָה.

שְׁלֵשׁ אֲשֵׁמּוֹרוֹת הֵן בְּלִילָה בְּנֶגֶד שְׁלֵשׁ מַחֲנוֹת
שְׁנַחֲלָקִים לְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
כְּמוֹ שְׁנַתְּבֵאֵר. וְעַל זֶה זֶה הָרַבּוֹן שָׁל כֻּלָּם, הוּא
נֵר (בְּנֵר) דָּוִד שְׁלֵא שׁוֹכֵף לְעוֹלָמִים, אֵלֶּא תָּמִיד
מוֹדָה וּמְשַׁבַּח אֶת הַמַּלְךְ הָעֲלִיּוֹן, וְעַל זֶה (אִיּוֹב ל"ה)
נִתֵּן זְמֵרוֹת בְּלִילָה.

דְּבַר אַחַר וְלֹא אָמַר אֵיחָה אֵלּוּהַ עֲשִׂי - כְּמוֹ
שְׁנַאֲמַר, מִשּׁוּם שְׁתַּרֵּי הָאָדָם נִכְלָל מִמַּעֲלָה
וּמִמַּטָּה, וְנַעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁהוּא גּוֹף מִשְׁנֵי צְדָדִים,
מִתּוֹךְ זָכַר וּנְקֵבָה. אִף כֶּךָ הָרוּחַ, הָרוּחַ כְּלוּלָה
מִתּוֹךְ זָכַר וּנְקֵבָה, וְעַל הַסּוּד הַזֶּה מִתְּתַקֵּן אָדָם
בְּחִקּוֹתָיו בְּגוֹף וּבְרוּחַ, וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא כְּלוּל
בְּסוּד זֶה וּבְמַעֲשֶׂה זֶה כְּמוֹ שְׁנַתְּבֵאֵר, לִכֵּן (י"ד א')

בְּתוֹב (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
בְּדְמוּתֵנוּ, וְהָרִי נִתְּבָאֵר.

בְּלִילָה הָרִי אָמְרָת, שְׁהָרִי בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה כָּל
אוֹתָם מִיָּנִים וְרוּחוֹת רָעוֹת מִתְעוֹרְרִים
בְּעוֹלָם, אֵיךְ הוּא יָכוֹל לְהִיּוֹת? שָׂאם כָּה, הָרִי
שְׁנִינֵי שְׂמַצַּד הַצָּפוֹן יוֹצְאִים כָּל אוֹתָם מִיָּנִים
רָעִים, וְאַתָּה אָמְרָת (וְנִתְּבָאֵר) שְׂכַבְאֲשֶׁר מִתְעוֹרְרָת
רוּחַ צָפוֹן בְּחִצּוֹת הַלִּילָה, שְׁהָרִי אִזּוּ כָּל אוֹתָן
רוּחוֹת רָעוֹת וְצַדִּידִים רָעִים מִתְּכַנְּסִים מִהָעוֹלָם
וְנִכְנְסִים לְתוֹךְ נֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, אִם כָּה, הָרִי בְּצַד
הַדְּרוֹם, שְׁהִיא יָמִין, לָמָּה הֵם מְשׁוֹמְטִים אוֹתָם
הַמִּיָּנִים הָרָעִים בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה, שְׁהָרִי שׁוֹלְטָת
רוּחַ דְּרוֹם?

אֵלֶּא וְדֵאֵי, אֵלְמֵלֵא אוֹתוֹ צַד הַדְּרוֹם שְׂמַעְכַּב
וְדוּחָה צַד הָרָע, הָיָה מְטִשְׁטִישׁ אֶת כָּל
הָעוֹלָם, וְלֹא יָכוֹל הָעוֹלָם לְסַבֵּל. אֲבָל כְּשֶׁמִּתְעוֹרְרָת
אוֹתוֹ הַצַּד הָאַחֵר, לֹא מִתְעוֹרְרָת אֵלֶּא בְּצַד רוּחַ
מִעֵרֵב שְׁשׁוֹלְטָת בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה, וְהָעוֹלָם כּוֹנֵם

את הכל. ולכן הקדוש ברוך הוא מקדים רפואה לעולם בגוון זה, כמו שנתבאר. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא, שהקדוש ברוך הוא מרצה בהם מכל שאר עמי העולם.

נכנסו לבית רבי אלעזר ורבי אבא. בשנחלק הלילה בחצות, קמו לעסק בתורה. אמר רבי אבא, עכשו ודאי היא עת רצון לקדוש-ברוך-הוא, והרי פְּעָמִים רבות הערנו את זה, שהקדוש ברוך הוא בשעה שנחלק הלילה, נכנס לתוך אותם הצדיקים בגן עדן ומשתעשע בהם. אשרי מי שמשתדל בתורה באותו זמן.

אמר רבי אלעזר, זה משתעשע הקדוש ברוך הוא בתוך הצדיקים בגן עדן, איך משתעשע? אלא באותו זמן שנחלק הלילה, הקדוש ברוך הוא מתעורר באהבה של השמאל אל כנסת ישראל, שהרי אין אהבה אלא מצד השמאל. ולכנסת ישראל אין דורון לקרב אל המלך או חשיבות מעלה אלא באותן רוחות

הַצַּדִּיקִים שֶׁהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא רֹאֶה אוֹתָן
 מְעַטְרוֹת בְּכֹמֶה מַעֲשִׂים טוֹבִים וּבְכֹמֶה זְכוֹת
 שָׁעֲשׂוּ בְּאוֹתוֹ יוֹם, וְלִקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹחַ מְכַל
 הַקְּרָבָנוֹת וְהָעוֹלוֹת, שֶׁהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרִיחַ
 בָּהֶם רִיחַ נִיחַח שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל.

אָז מֵאִיר אֹר, וְכֹל עֲצֵי הַגֵּן עֲדָן אוֹמְרִים שִׁירָה,
 וְהַצַּדִּיקִים מִתְעַדְנִים שָׁם בְּאוֹתָם עֲדוּנִים שֶׁל
 הָעוֹלָם הַבֵּא. כְּשִׁמְתְּעוֹרֵר אָדָם בְּאוֹתָהּ שָׁעָה
 לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה, נוֹטֵל חֶלְקוֹ עִם הַצַּדִּיקִים שֶׁבִּגְן
 עֲדָן. שֵׁם אֶחָד שֶׁל שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיוֹת חֶקוֹק
 (מִתְעוֹרֵר) מִתְעַטֵּר בָּהֶם שָׁם, וְהוּא בְּתוֹךְ סוּדוֹת
 הַצַּדִּיקִים.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים קיא) הַלְלוּיָהּ אֹדָה
 ה' בְּכֹל לֵבָב וְגו'. הַלְלוּיָהּ, הֲרִי נִתְבְּאֵר
 וְהִתְעוֹרְרוּ בּוֹ הַחֲבֵרִים, וְכֵן הוּא, שְׁזוּהוּ שְׂבַח
 שְׁעוֹלָה עַל כָּל אוֹתָן הַשִּׁירוֹת וְהַתְּשַׁבְּחוֹת שֶׁאִמַּר
 דָּוִד בַּעֲשָׂרָה מֵיָנִי תְּשַׁבְּחוֹת שֶׁאִמַּר, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא

בּוֹלֵל שְׂבַח וְשֵׁם בְּאַחַד, וְהוּא בְּלֵל שֶׁל הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ הָעֶלְיוֹן.

אוֹרֵה ה' בְּכָל לֵב. בְּכָל מְקוֹם שֶׁאָמַר דָּוִד
הַמֶּלֶךְ סוּד שֶׁל אֵלֶּפָא (דף קעד ע"א) בֵּיתָא, הוּא
סוּד הָאוֹתִיּוֹת הַחֻקוֹת שִׁינְעֵאוֹת בַּחֻקוֹת שֶׁל
שְׁלֵשִׁים וּשְׁנַיִם שְׂבִילִים. וַיֵּשׁ אוֹתִיּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
מִסוּד הָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, וַיֵּשׁ אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת שֶׁהֵן
אוֹתִיּוֹת קַטְנוֹת. וְכֵאן הוּא סוּד שֶׁל אֵלֶּפָא בֵּיתָא
שֶׁל הָעוֹלָם (הָעֶלְיוֹן נוֹתָן לְעוֹלָם) תַּתְּחִתּוֹן.

אוֹרֵה ה' בְּכָל לֵב - בִּינְיָן הַטּוֹב וּבִינְיָן הָרַע
שֶׁהוּא שׁוֹרֵה בְּתוֹכוֹ. שְׁחֵרֵי עַל הַכֹּל יֵשׁ
לְהוֹדוֹת לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא - בִּינְיָן הַטּוֹב וּבִינְיָן
הָרַע. שְׁחֵרֵי מֵצַד שֶׁל יֵצֵר הַטּוֹב בָּא טוֹב לְאָדָם,
וַיֵּשׁ לְבָרֶךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַטּוֹב וְהַמְּטִיב.
וּבִצַּד שֶׁל יֵצֵר הָרַע בָּא קַטְרוֹנִג לְאָדָם, וַיֵּשׁ
לְהוֹדוֹת לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (בִּינְיָן הַטּוֹב וּבִינְיָן הָרַע) בְּכָל
מֵה שֶׁבָּא עַל הָאָדָם מֵצַד זֶה וּמֵצַד זֶה.

בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה. בְּסוּד יִשְׂרָאֵל - בְּאֹתָם (מְלָאכִים)
 עֲלִינִים קְדוּשִׁים) שְׁאֵת סוּד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הֵם יוֹדְעִים, שְׁתְּרֵי אֶת כָּל סוּדוֹת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הֵם יוֹדְעִים, וְהֵם הַסוּד שְׁלוֹ. וְלִכְּן בְּסוּד
 יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה - אֵלֶּה הֵם יִשְׂרָאֵל, בְּשִׁמְת־פְּנִסִים
 בְּעֵשְׂרָה לְהוֹדוֹת לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשׁוּם כִּךְ
 יֵשׁ לְהוֹדוֹת לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל טוֹב וְעַל רַע
 וּלְפָרְסָם לְפָנֵי הַכֹּל. שְׂאֵם תֵּאמֶר, תְּרֵי הוּא יוֹדֵעַ,
 אִזּוּ לְמָה צָרִיךְ לְפָרְסָם? אֵלֶּה בְּזוֹה מִתְּכַבֵּד הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם לְפָרְסָם אֶת הַיָּם, וְעַל זֶה כְּתוּב
 בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, (יחזקאל לח) וְהִתְנַדְּלִתִּי
 וְהִתְקַדְּשִׁתִּי וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קג) כָּל הַנְּשָׁמָה
 תִּתְחַלֵּל יְהוָה. שְׁנִינּוּ, כָּל הַנְּשָׁמוֹת בָּאוּ מִהַגּוֹף
 הַקְּדוּשׁ תְּהֵא וּמִתְעוֹרְרוֹת בְּבִנֵי אָדָם. וּמֵאִיזָה
 מְקוֹם? מֵאִזּוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא יָד (י"ה). מֵאִיזָה
 מְקוֹם זֶה? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁכַתוֹב (שם קד) מָה
 רַבּוּ מִעֲשִׂיךְ ה' כָּלָם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ. שְׁנִינּוּ,
 מִתְחַכְמָה הוּוּ שְׁמִבּוּעִיָּה יוֹצֵאִים לְשִׁלְשִׁים וּשְׁנַיִם

שְׂבִילִים הַכֹּל נִתְקַן, וְכֹל מֵה שְׁיִשׁ לְמַעַלָּה
וּלְמַטָּה, וְהֵיא נִקְרָאת רוּחַ קְדוּשָׁה שְׁכָל הַרוּחוֹת
נִתְקַנו בָּהּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בַּיּוֹם שֶׁהָיָה רַבִּי שְׂמַעוֹן מְפָרֵשׁ
דְּבַר זֶה, הָיוּ עֵינָיו נוֹבְעוֹת מַיִם, וְהָיָה
אוֹמֵר: כָּל גִּנּוּי הַמְּלָךְ הָעֲלִיּוֹן נִמְסְרוּ בְּמַפְתָּח
אֶחָד, וּמִתְגַּלָּה בְּהִיכָלוֹת הַמְּצִיָּרִים הָעֲלִיּוֹנִים
הַחֲקוּקִים.

אֵלֶּא כֶּךָ שְׂנִינוּ, מִי יָכוֹל לְדַעַת וּלְהַכִּיל מֵה
שְׂנַנּוּ בַּמְּבוּעַ הַזֶּה, שֶׁהָרִי מֵאִשָּׁה לֹא גָלָה
אֶת זֶה בְּיָמָיו כִּשְׁהָיָה מְגַלָּה סוּד הָעַמֶּק לְיִשְׂרָאֵל,
וְאִף עַל גַּב שֶׁהַכֹּל הָיָה מִתְגַּלָּה עַל יְדוֹ. אֵלֶּא
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שָׂרְצָה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲלוֹתוֹ
לְיִשִּׁיבָה הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה וּלְהַטְמִינוּ מִבְּנֵי אָדָם,
שְׂכַתוֹב (דברים לא) בֵּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנֹכִי
הַיּוֹם. הַיּוֹם מִמָּוֶשׁ. שְׂאוֹתוֹ יוֹם נִשְׁלָמוּ יָמָיו
לְהִתְקַרֵּב לְמָקוֹם הַזֶּה, שְׂכַתוֹב (שם) הֵן קָרְבוּ יָמָיךְ,
קָרְבוּ מִמָּוֶשׁ.

וְשִׁשְׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִיֵּשָׁה לֹא מֵת. וְאִם
 תֹּאמַר, הֲרִי כָּתוּב (שם לה) וַיָּמָת שָׁם
 מִיֵּשָׁה? כִּף בְּכָל מָקוֹם לְצַדִּיקִים קוֹרֵא בָּהֶם
 מֵיֵתָה. מָה הַמֵּיֵתָה? מֵהַצַּד שֶׁלָּנוּ זֶה נִקְרָא כִּף.
 וְשִׁשְׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכֵן שָׁנָה, שְׁמִי שֶׁהוּא
 בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה תְּלוּיָה בּוֹ - לֹא
 תְּלוּיָה בּוֹ מֵיֵתָה וְלֹא מֵת. כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּיַעֲקֹב
 שֶׁהָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה הֵיֵתָה בּוֹ.

וְשִׁשְׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, (בראשית לה) לֹא יִקְרָא שְׁמִי
 עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמִי
 וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל. מָה זֶה יִשְׂרָאֵל? שְׁלֵמוֹת
 הַכֹּל, שְׁכָתוּב (ירמיה מו) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב
 וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי מוֹשְׁעֶךָ מִרְחוֹק וְאֶת
 וְרַעַף מֵאֲרֶץ שִׁבְיִים וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִכָּאן, כִּי אֲתָךְ אָנִי, דְּוָקָא.
 אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שָׂרְפוֹנוּ אָמַר לוֹ בֵּן. לֹא
 כָּתוּב כִּי אֲתָי אֲתָה, אֶלָּא כִּי אֲתָךְ אָנִי, שָׂרְפוֹנוּ
 בָּא לְחַבֵּר אֶת דִּיּוּרוֹ עִמּוֹ.

אמר רבי שמעון, יפה אמר רבי אבא, שאמר
 ושב יעקוב ושקט ושאנן ואין מחריד. ושב
 יעקוב - להקרא בשם אחר, שפתוב לא יקרא
 שמך עוד יעקב כי אם ישראל.

דבר אחר ושב יעקב - למקום שנלקח משם.
 ושקט - בעולם הזה. ושאנן - בעולם הבא.
 ואין מחריד - ממלאך המות. שמשמע שהכל
 היה בו. רבי יצחק אמר, הרי פרשוה החברים,
 שפתוב ואת זרעך מארץ שבנים. מה זרעו בחיים,
 אף הוא בחיים. (דף קעד ע"ב)

והברית התיכז בתוך הקרשים מברח מן הקנצה
 אל הקנצה. רבי יהודה פתח, (קהלת י'
 אשריך ארץ שמלכך בן חורים ושריך בעת
 יאכלו. וכתוב, אי לך ארץ שמלכך נער ושריך
 בבקר יאכלו. (במה פארנו את הפסוקים הללו) אוי לעולם
 שלא משגיחים בעבודת רבונם, שהרי רבונם
 משגיח בגללם להיטיב להם, שהניח לפניהם
 דברי תורה, ולא משגיחים.

וְשִׁשְׁנֵינוּ, שְׁלֹשָׁה דְבָרִים צָרִיךְ אָדָם לַעֲשׂוֹת לְבָנוּ:
 מִלָּה, וּפְדִיּוֹן, וְלִהְיוֹת אִישׁוֹ אִשָּׁה. וְהַכֹּל
 עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל. מִלָּה - שְׁפָתוֹב
 (יהושע ה) וְשׁוֹב מִל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִית, וְכָתוֹב
 (בראשית יז) וּבֶן שְׁמֹנֶת יָמִים יִמּוֹל לָכֶם כָּל זָכָר.
 פְּדִיּוֹן - שְׁפָתוֹב (דברים ז) וַיִּפְדֶּךָ (ה' אֱלֹהֶיךָ מִבֵּית עַבְדִּים)
 מִיַּד פְּרַעֲהַ מֶלֶךְ מִצְרַיִם. לִהְיוֹת אִישׁוֹ אִשָּׁה - שְׁפָתוֹב
 (בראשית א) זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם, וְכָתוֹב וַיִּבְרָךְ
 אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ. עוֹד,
 נִשָּׂא אֹתָם כְּמוֹ הַנָּשִׁיר הַזֶּה שְׁמַטִּיל אֶת בְּנָיו עַל
 בְּתֻלָּיו, שְׁפָתוֹב (שמות יט) וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל בְּנֵי
 נְשָׂרִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, הַכֹּל הוּא נָאָה, אֲבָל הַתּוֹרָה
 חוֹרָה לְפָנָי יִשְׂרָאֵל וְלַמָּדָה אֹתָם יוֹתֵר
 מֵהַכֹּל. בֵּא וּרְאֵה, אֵיךְ שָׁבַח שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא כְּמוֹ הַשָּׁבַח שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׁפָתוֹב בָּהּ
 (משלי ח) בֵּי מַלְכִים יִמְלְכוּ.

וְשִׁחֲרִי שְׁנֵינוּ, כְּשֶׁעָלָה רַב הוֹנָא לְשָׁם, מָצָא אֶת
 הַחֲכָמִים שְׁעוֹסְקִים בַּפְּסוּק הַזֶּה שְׁכַתוּב,
 (ירמיה נא) וּפְקַדְתִּי עַל כָּל בְּבָבֶל וְהִצַּאתִי אֶת בְּלָעוּ
 מִפִּי וְלֹא יִנְהָרוּ אֵלָיו עוֹד גּוֹיִם. וְרַב הוֹנָא לֹא
 הָיוּ מִשְׁגִּיחִים בּוֹ, שְׁחֲרִי לֹא הִכִּירוּ אוֹתוֹ
 בְּרֵאשׁוֹנָה, מִשּׁוּם שְׁחָה קָטָן. נִכְנַם לְבֵית
 הַמְּדַרְשׁ, וּמָצָא אֶת הַחֲכָמִים שְׁחָה אוֹמְרִים
 שְׁכַפְּסוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, אִם יִרְאֶתוּ וְאֵלִילוּ
 שֶׁל נְבוּכַדְנֶצַּר הָיָה שְׁמוֹ כָּל - הָרִי פְתוּב בּוֹ, (דניאל
 ה) וְעַד אַחֲרֵים נִכְנַם דְּנִיָּאל שְׁשֵׁמוֹ בְּלִטְשֵׁאֲצַר
 כְּשֵׁם אֱלֹהֵי? וְעוֹד, מַה זֶה וְהוֹצֵאתִי אֶת בְּלָעוּ
 מִפִּי?

עָמַד רַב הוֹנָא בֵּין הַיְסוּדוֹת שֶׁל הָעַמּוּדִים וְאָמַר,
 אֵלּוּ הָיִיתִי בְּמִקּוֹמִי, הָיִיתִי דוֹרֵשׁ אֶת
 הַפְּסוּק הַזֶּה. לֹא הִתְּבוּנָנוּ בּוֹ. קָם שְׁנִית וְאָמַר
 דְּבַר זֶה. כָּא רַבִּי יוֹדְאֵי כִּר רַב וְהוֹשִׁיבוּ לְפָנָיו.
 אָמַר לוֹ, אָמַר בְּנִי, אָמַר, שְׁכַדְכְּרִי תוֹרַה פְּתוּב
 בָּהֶם (משלי א) בְּרֵאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא וְגו'.

פֶּתַח וְאָמַר, כֹּךְ שָׁנִינוּ, בַּיָּמִים הָרֵאשׁוֹנִים מָרַם
 בָּא יַעֲקֹב, הָיָה אָדָם שָׁלוֹ בְּבֵיתוֹ. הִגִּיעַ
 זְמַנו - מֵת בְּלִי מַחְלוֹת. בֵּינוֹן שָׁבָא יַעֲקֹב, בִּקְשׁ
 לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם,
 אִם נוֹחַ לְפָנֶיךָ, שְׂיַפֵּל אָדָם בְּבֵית חָלָיו שָׁנִים אוֹ
 שְׁלֹשָׁה יָמִים, וְאַחַר כֹּךְ יִתְכַנַּס לְעָמוֹ, וַיַּצִּיחַ אֶת
 בֵּיתוֹ וַיֵּשׁוּב מִחַטָּאָיו. אָמַר לוֹ: יָפֵה, וְאַתָּה תִּתְהַיֶּה
 סִימָן בְּעוֹלָם. בָּא וּרְאֵה מָה פְּתוּב בּוֹ, (בראשית מח)
 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה
 אָבִיךָ חָלָה. פְּתוּב חָלָה, מָה שָׁלָא הָיָה לְאָדָם
 מִקְדָּם לְכֹן.

אַחַר שְׁנַכְפֵּטָר, לֹא הָיָה אָדָם שָׁהִיו לוֹ מַחְלוֹת
 שָׁלָא מֵת, עַד שָׁבָא חֲזָקִיחָה. מָה פְּתוּב בּוֹ?
 (ישעיה לח) בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה חֲזָקִיחוֹ לָמוֹת וְגו'. בָּא
 וּרְאֵה מָה פְּתוּב, וַיִּסַּב חֲזָקִיחוֹ פָּנָיו אֶל הַקִּיר
 וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה'. אָמַר לוֹ: אִם נוֹחַ לְפָנֶיךָ
 שְׂיִתְרַפְּאוּ בְּנֵי אָדָם מִבֵּית חָלָיִם וַיִּוְדוּ לְשִׁמְךָ,
 וַיִּבְרְאוּ וַיֵּשׁוּבוּ אַחַר כֹּךְ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וַיִּמְצְאוּ
 בְּנֵי הָעוֹלָם צַדִּיקִים לְפָנֶיךָ. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוא: נָאָה הוא, וְאִתָּה תִּהְיֶה סִימָן לָזֶה בְּעוֹלָם, וְכִּי הוּא מַה שְּׁלֹא הָיָה מִקֶּדֶם לָכֵן. וְהוּא שְׂכָתוֹב (שם) מִכְּתָב לְחֻזְקָתוֹ מִלְּךָ יְהוּדָה בַּחֲלָתוֹ וַיְחִי מִחֲלָיו. וְשָׁנִינוּ, אוֹתוֹ יוֹם חֻזְרָה הַשָּׁמַשׁ עֲשָׂר דְּרָגוֹת.

וְשָׁנִינוּ, מְרוֹדֵךְ בְּלֵאדָן הָיָה אוֹכֵל כָּל יוֹם בְּאַרְבַּע שָׁעוֹת וַיֵּשֶׁן עַד תִּשְׁעַ שְׁעוֹת, וְאוֹתוֹ יוֹם יָשָׁן עַד תִּשְׁעַ שְׁעוֹת. בְּשֶׁהִתְעוֹרַר, רָאָה שְׁשָׁמַשׁ עוֹמֶדֶת בְּאַרְבַּע שְׁעוֹת. אָמַר, מַה זֶה? בְּחֵרִינַת הַכַּעַם קִנְטוֹר קִשְׁרָתָם עָלַי? אָמְרוּ ^(דף קעה ע"א) לוֹ, לָמָּה? אָמַר, שְׁיִשְׁנֶנְתִּי יוֹם אֶחָד וְשָׁלִישׁ יוֹם. אָמְרוּ לוֹ, לֹא כֵּן, אֵלֵּא אֱלֹהֵי חֻזְקָתוֹ עָשָׂה הַיּוֹם הַזֶּה שְׁנֵי נְפִים: רַפָּא אֶת חֻזְקָתָה מִבֵּית חֲלָיו, וְהִחְזִיר אֶת הַשָּׁמַשׁ לְזִמְנָהּ. אָמַר, וְכִי יֵשׁ בְּעוֹלָם אֵלֹהִים גְּדוֹל יוֹתֵר חוּץ מֵאֱלֹהֵי?! אָמְרוּ, אֱלֹהֵי חֻזְקָתוֹ.

עָמַד וְכָתַב בְּתֵבוֹ: שְׁלוֹם לְחֻזְקָתוֹ מִלְּךָ יְהוּדָה וְשְׁלוֹם לְאֱלֹהֵיוֹ וְשְׁלוֹם לִירוּשָׁלַיִם עִיר

הקדש. אחר כך נמלה, וקם מבסאו, ופסע שלש פסיעות וכתב אחרים: שלום לאלוה הגדול שבירושלים ושלום לחזקתו מלך יהודה ושלום לירושלים עיר הקדש. אמר לו הקדוש ברוך הוא, אתה פסעת בשביל כבודי שלש פסיעות, חייך ממך יצאו שלשה מלכים שליטים רוזנים ומצביאים ששולטים בכל העולם, וראשון מהם היה נבוכדנצר.

בא וראה מה אמר לו דניאל, (דניאל ב) אתה הוא ראש הזהב, ואחריו תקום מלכות אחרת רעה ממך ומלכות שלישית אחרת. מה פתוב? (שם ג) המלך נבוכדנצר עשה צלם של זהב. נבחו השמים אמות ורחבו שש אמות. אמר נבוכדנצר, הצלם שראיתי היה ראשו של זהב, מעיו של כסף. אני אעשה הכל של זהב, ושתהיה עטרת זהב בראשו.

ושנינו, אותו יום פנים את כל האמות והעמים והלשונות לעבד לאותו הצלם, ולקח

כְּלִי מִכְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ שָׁבוּ הָיָה חֶקוֹק הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ
וְהַכְּנִיסוּ בְּפִי אוֹתוֹ צֹלָם. וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה
מְדַבֵּר גְּדוּלוֹת, עַד שָׁבָא דְנִינְאֵל וְקָרַב לְאוֹתוֹ
הַצֹּלָם וְאָמַר: אֲנִי שְׁלִיחַ שֶׁל הַרְבוּז הָעֲלִיּוֹן, גּוֹזֵר
אֲנִי עֲלֶיךָ לְצֵאת מִכְּאֵן. הוֹכִיר אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ,
וַיֵּצֵא אוֹתוֹ כְּלִי, וְנִפְלַל הַצֹּלָם וְנִשְׁפָּר. הִינּוּ מַה
שְׁפָתוֹב, וְהֵצֵאתִי אֶת בְּלִעוּ מִפִּי וְלֹא יִנְחָרוּ אֵלָיו
עוֹד גּוֹיִם. קָם רַבִּי יְהוּדָה וְנִשְׁקָו עַל רֵאשׁוֹ. אָמַר,
אִם לֹא שְׁקִרְבָּתִי אוֹתְךָ לְחִבּוּרָה כְּאֵן, לֹא הִפְרָנוּ
אוֹתְךָ. וּבְאוֹתוֹ יוֹם הָיוּ פּוֹחֲדִים מִפָּנָיו.

שְׁנִינּוּ, (קהלת י) אֲשֶׁרֶיךָ אֶרְיָן שְׁמִלְכָךָ בֶּן חוֹרִים
וְשֶׁרֶיךָ בָּעֵת יֹאכְלוּ. רַבִּי יוֹסִי בַּאֵר אֶת
הַפְּסוּק תִּזָּה בְּמִשָּׁה בְּשָׁעָה שְׁהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם וַעֲשֵׂה אוֹתָם בְּנֵי חוֹרִין. וְשֶׁרֶיךָ בָּעֵת
יֹאכְלוּ, שְׁפָתוֹב (שמות יב) וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחִפְזוֹן
פֶּסַח הוּא לֵה'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, וְכִי לֹא אָמַרְתִּי
שְׁדַבְרֵי שְׁלֵמָה הַמְּלָךְ, שְׁכַלְם בְּפָנִים, לְתוֹךְ

ההיכל הקדוש היו. וזה שאמרתם, הכל יפה היה
ולדרשה הוא בא, אבל פסוק זה למעלה בהיכל
הקדוש הוא.

שנינו, אשריך ארץ שמלכך בן חורים. מה זה
ארץ? ארץ סתם, שלמדנו, מהו שכתוב
(איכה ב) השליך משמים ארץ תפארת ישראל?
אלא הארץ הזו היא סוד בתוך בתרי המלך
הקדוש, שכתוב בו (בראשית ב) ביום עשות ה'
אלהים ארץ ושמים. והארץ הזו וכל מה שיונק
וגזון, הוא מאותו מקום שנקרא שמים, ולא
גזונית הארץ הזו אלא משלמות הקדשה
שנקראת שמים.

ובשעה שרצה הקדוש ברוך הוא להחריב את
ביתו שלמטה והארץ הקדושה
שלמטה, העביר בראשונה את הארץ הקדושה
שלמעלה, והורידה מאותה דרגה שהיתה יונקת
מהשמים הקדושים, ואחר כך החריב את זו
שלמטה. והו שכתוב השליך משמים ארץ -

בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּךְ - וְלֹא זָכַר הַדָּם רַגְלָיו.
 שְׁשִׁנְנוּ, כֵּךְ הִרְכּוּ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
 בְּשֵׂרוּצָה לָדוֹן אֶת הָעוֹלָם, בְּרֵאשׁוֹנָה עוֹשֶׂה דִין
 לְמַעַלָּה, וְאַחַר כֵּךְ מִתְקַיֵּם לְמִטָּה, שְׂפָתוֹב (ישעיה
 כד) יִפְקוֹד ה' עַל צַבָּא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם - בְּרֵאשׁוֹנָה.
 וְאַחַר כֵּךְ - וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, אֲשֶׁרִיד אֶרֶץ שְׁמַלְכֵךְ בֵּין חוֹרִים
 - שְׁשִׁן אֹתְךָ בָּרַב כָּל, בְּלִי פֶחַד שֶׁל אַחַר,
 וּמֵאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן נִזְוֵן הַכֹּל. וְשֶׁרִיד בְּעֵת
 יֵאָכְלוּ - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כג) בְּעֵת יֵאָמַר לְיַעֲקֹב
 וּלְיִשְׂרָאֵל מַה פָּעַל אֵל. אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמַלְכֵךְ נָעַר
 - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ג) וְנָתַתִּי נְעָרִים שָׂרִיָּהֶם. שְׂאוּי
 לְאֶרֶץ בְּשִׁיוֹנְקַת מִשְׁמָאֵל. וְשֶׁרִיד בַּבֶּקֶר יֵאָכְלוּ -
 בְּאוֹתָהּ קְדָרוֹת, וְעַד שֶׁלֹּא מֵאִיר וְלֹא שׁוֹלֵט
 (דף קעה ע"ב) מַה שִׁשׁוֹלֵט.

שְׁשִׁנְנוּ, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכֵן בְּתוֹךְ
 הַקָּרְשִׁים מִבְּרַח מִן הַקָּצֵה אֶל הַקָּצֵה -
 וְהוּ יַעֲקֹב הַקָּדוֹשׁ הַשָּׁלֵם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ, שְׂפָתוֹב

(בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֲהָלִים. לֹא כְּתוּב
 יוֹשֵׁב אֲהֶל, אֶלָּא יָשֵׁב אֲהָלִים, שְׁנַיִם, שְׂאוּחֹז אֶת
 זֶה וְאוּחֹז אֶת זֶה. אִף כָּאֵן כְּתוּב וְהַפְרִיחַ הַתִּיכֵן
 בְּתוֹךְ הַקָּרְשִׁים מִבְּרַח מִן הַקֶּצֶה אֶל הַקֶּצֶה,
 שְׂאוּחֹז אֶת זֶה וְאוּחֹז אֶת זֶה.

שְׂשֻׁנֵינוּ, מִהוּ אִישׁ תָּם? בְּתַרְנוּמוֹ - שָׁלֵם. שָׁלֵם
 מִהַכֹּל, שָׁלֵם לְשְׁנֵי צְדָדִים, לְעֵתִיקָא
 בְּדִישָׁא וְלוֹעִיר אַפִּינֵי. שָׁלֵם לְחֶסֶד עֲלִיּוֹן וְלִגְבוּרָה
 עֲלִיוֹנָה, וּמִשְׁלִים לְזֶה וּלְזֶה.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, רְאִיתִי שְׁחָרֵי הַחֲכָמָה הַכֹּלֶל
 שֶׁל הַכֹּל. וְחֶסֶד עֲלִיּוֹן יוֹצֵא מִחֲכָמָה.
 גְּבוּרָה שֶׁהִיא דִּין הַקֶּשֶׁה יוֹצֵאת מִבִּינָה. יַעֲקֹב
 מִשְׁלִים לְשְׁנֵי הַצְּדָדִים, וְהָאֲבוֹת כֹּלֶל הַכֹּל, וַיַּעֲקֹב
 כֹּלֶל שֶׁל הָאֲבוֹת.

שְׁשֻׁנֵינוּ, הִכָּה הַחֲכָמָה בַּשְּׂבִיל שָׁלוֹ, וְכַנֵּם פְּרוּחַ
 (מ"ב), וְהַתְּכַנְסוּ הַיָּמִים לְמָקוֹם אַחֵד,
 וְנִפְתְּחוּ חֲמֻשִׁים שְׁעָרֵי בִינָה. מִהַשְּׂבִילִים הִלְלוּ
 יוֹצֵאִים עֲשָׂרָה כְּתָרִים בְּקַרְנֵים זוֹהָרוֹת, וְנִשְׂאָרוּ

עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם שָׁבִילִים. הִכָּתְתָה אוֹתָהּ רוּחַ בְּאוֹתָם
 שָׁבִילִים, וְנִפְתָּחוּ חַמְשֵׁים שַׁעֲרֵי בִינָה, וְנִחְקְקוּ
 עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם בְּחַמְשֵׁים שַׁעֲרֵי הַיּוֹבֵל, וְנִתְעַטְרוּ
 בְּשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתֵיזוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. אֱלוֹ
 נִפְתָּחוּ לְצַדִּיקוֹ.

וְהִתְעַטְרוּ עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם כִּתְרֵי הַרְחֻמִּים
 שְׁכָלוּלִים בְּעֵתִיק תִּימִים (כְּתָר)
 שְׁמַאִיר לָהֶם כָּל אֶחָד בְּצִדּוֹ. הִתְעַטְרוּ חַמְשֵׁים
 חֲקִיקוֹת בְּמ"ב אוֹתֵיזוֹת קְדוֹשׁוֹת שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקָּדוֹשׁ, שֶׁכֶּהֱן נִבְרְאוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וְנִחְקְקוּ
 בְּחֲקִיקוֹתֵיהֶם שְׁמוֹנָה שַׁעֲרִים, שֶׁהֵן שְׁמוֹנָה
 אוֹתֵיזוֹת הַרְחֻמִּים, שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת ל"ד) ה' ה' אֵל רַחוּם
 וְחַנוּן, שְׁיוּצֵא מִהֶעֱתִיק הַקָּדוֹשׁ לְזַעֲרָא,
 וּמִתְחַבְּרִים בְּכִתְרֵים הַקָּדוֹשִׁים הַלְלוּ, חֲכָמָה
 וּבִינָה הָעֲלִיזִים שְׁעוֹלִים. יוּצֵא חֶסֶד עֲלִיוֹן מִצִּד
 זֶה, וְדִין הַגְּבוּרָה מִצִּד זֶה. בָּאָה זְכוּת שֶׁל יַעֲקֹב
 וּמִשְׁלִימָה אֶת שְׁנֵיהֶם וְאוֹחֲזוֹת אוֹתָם, שֶׁהָרִי הִיא
 הַשְּׁלֵמוֹת הָעֲלִיזָה.

שְׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשּׁוֹם כֶּךָ נִקְרָא
 יִשְׂרָאֵל. שְׁשֵׁנוּ, יַעֲקֹב הִתְחַתּוֹן, יִשְׂרָאֵל
 הָעֲלִיּוֹן. יַעֲקֹב אֵינוֹ שְׁלֵמוֹת, יִשְׂרָאֵל שְׁלֵמוֹת הַכּוֹל.
 וְכֵן שְׁנֵינוּ, נֵאֵם דָּוִד בֶּן יִשׂי - דָּוִד אֵינוֹ שְׁלֵמוֹת,
 שְׁתֵּרֵי אַחֲרוֹן הוּא. יִשׂי יְסוֹד עֲלִיּוֹן הוּא וְשְׁלֵמוֹת.
 וְחֵינוּ מַה שְׁשֵׁנוּ, לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם עַד
 שְׁכַבְּרוּ בְּקִדּוֹשׁ-כְּרוֹד-הוּא וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד,
 שְׁכַתּוֹב (שְׁמוּאֵל-ב' ב') אֵין לָנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא נַחֲלָה
 בְּבֶן יִשׂי אִישׁ לְאַהֲלָיו יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה אִישׁ
 לְאַהֲלָיו? מְקוֹם שְׁעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת שׁוֹרָה
 בְּתוֹכָם, הֵינוּ לְאַלְהֵינוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשִׁמְתַחֲלִלָה תְּחַכְּמָה לְחַקֵּק
 חֻקִּיקוֹת בְּכָל הַבְּתָרִים, מֵאַיִזָה כְּתָר
 מִתְחִילָה? מֵאוֹתָהּ שְׁנִקְרָאת בֵּינָה. בְּבִינָה הַכּוֹל
 נִבְלָל, וּמִשּׁוֹם כֶּךָ נִפְתְּחוּ בָּהּ חַמְּשִׁים שְׁעָרִים,
 וְנִמְצָא שֶׁהַכּוֹל נִחְקָקוּ בְּחַכְּמָה. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (תהלים
 קד) בָּלֵם בְּחַכְּמָה עֲשִׂיתָ.

שְׁנֵינּוּ, כְּתוּב (ישעיה מ) מִי מָרַד בְּשַׁעְלוֹ מִים וְגו'.
 בְּשַׁעְלוֹ מִים, מָה הַמִּים? זֶהוּ בִּינָה. רַבִּי
 אֶלְעָזָר שׁוֹנֵה כֶּף, זֶה חֶסֶד. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׂמַעוֹן,
 הַכֹּל עוֹלָה (נִתְקַן) בְּמִשְׁקַל אֶחָד. וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּבְנוּ,
 מִי הַשָּׁמַיִם? תִּפְאֶרֶת, שְׂפָתוֹב תִּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל.
 וְכֹל בְּשִׁלְשׁ עֶפֶר הָאָרֶץ - זֹהִי גְבוּרָה. וְשִׁקְל
 בְּפֶלֶם הָרִים - אֵלֶּה הֵם שְׂאֵר הַכְּתָרִים שֶׁנִּקְרָאִים
 חֲרֵי אֶפְרַסְמוֹן וְד'. וּנְבָעוֹת בְּמֵאוֹנָיִם - אֵלֶּה שְׂאֵר
 הַמְּרַכְּבוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת מֵהֵם.

בֵּא וְרֵא, בְּשַׁעְלוֹ, מַה זֶה בְּשַׁעְלוֹ? זֶה רוּחַ
 חֲכָמָה. שְׂכָךְ שְׁנֵינּוּ, שַׁעַל הַסְּכָךְ בְּאַפְרִיזוֹן
 שְׁקוּעִים. וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּבְנוּ, מִי הַזֶּרֶת? אֵלֶּה
 אוֹתָם (חֲמִשִּׁים) שְׁעָרִים שֶׁנִּפְתְּחוּ וְהַתְּפִזּוּ לְכֹל
 הַצְּדָדִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְזֵרִיתִי פָּרֵשׁ עַל פְּנֵיכֶם
 וְגו'. וְכֹל בְּשִׁלְשׁ, מִי הַשְּׁלִישׁ? רַחֲמִים, שְׁלֵמוֹת
 הַכֹּל. וְשִׁקְל בְּפֶלֶם, מַה זֶה פֶּלֶם? אָמַר רַבִּי
 שְׂמַעוֹן, שְׂפָתוֹב מֵאוֹנֵי צְדָק. אֲבִנֵי צְדָק. עוֹד אָמַר
 רַבִּי שְׂמַעוֹן, הַדְּבָרִים הַלְלוּ בְּשַׁעוֹר שֶׁל ^(דף קעו ע"א) יוֹצֵר
 הַכֹּל בְּאֶרְצוֹ.

אמר רבי אלעזר, מזה נשמע שיַעֲקֹב יצא מתוך
דין קשה, שְׁחֵרֵי יִצְחָק דִּין קָשָׁה אֲחִזּוּ
לְחֻלְקוֹ. אמר לו רבי שמעון, וזה הוא לְבָדוֹ?
וְחֵרֵי יִצְחָק יִצָּא מִתּוֹךְ חֶסֶד, וְכֹךְ כָּלָם, דִּין יוֹצֵא
מִתּוֹךְ רַחֲמִים, וְרַחֲמִים מִדִּין. אֲבָרְתָם יָדַשׁ יִרְשֵׁת
חֶסֶד, וַיִּצָּא יִצְחָק בְּדִין מִתּוֹךְ חֶסֶד. יַעֲקֹב יִצָּא
בְּרַחֲמִים מִתּוֹךְ חֶסֶד, וְכֹךְ הוּא לְמַעְלָה זֶה
מִזֶּה, וַיּוֹנֵק זֶה מִזֶּה, עַד שֶׁנּוֹדַע שֶׁחֶבֶל הוּא אֶחָד,
וּמֵאֶחָד תְּלוּוִיִּים כָּלָם, וְהֵבֵל נִמְצָא אֶחָד. בְּרוּךְ
שְׁמוֹ לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

אמר רבי אלעזר, נודע שאין שלמות אלא
בשאוּחִזּוּ זֶה מִזֶּה, (ואחד) וְזֶה אוֹחִזּוּ בְּשֵׁנֵיהֶם
לְשִׁכְלֵל אֶת הַכֹּל, כִּמּוֹ יַעֲקֹב, וְחֵינּוּ שְׁפָתוֹב
מִבְּרַח מִן חֶקְצָה אֶל חֶקְצָה.

שְׁנֵינּוּ, כֹּל זֶה לֹא נִקְרָא אֵלָּא מִצַּד שְׁלָנוּ, וּמִצַּד
שְׁלָנוּ הַכֹּל נוֹדַע. (שְׁחֵרֵי בְּזֶה לְמַעְלָה) וּלְמַעְלָה
הַכֹּל עוֹלָה בְּמִשְׁקַל אֶחָד, לֹא שׁוֹנָה וְלֹא יִשְׁתַּנָּה,
כִּמּוֹ שְׁפָתוֹב (מלאכי ג) אֲנִי ה' לֹא שָׁנִיתִי. אמר רבי

יְהוּדָה, כָּל הַמְּנוֹרוֹת מֵאִירוֹת מֵאֶחָד וּתְלוּיֹת
מֵאֶחָד, וְהַמְּנוֹרוֹת הֵן הַכֹּל אֶחָד, שְׁתֵּרֵי לֹא רָצוּ
לְהַפְרִיד, וּמִי שֶׁמִּפְרִידם כָּאֵלוֹ נִפְרָד מִתֵּי הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב (ישעיה ג) וְנָתַתִּי נְעָרִים
שְׂרִיָּהֶם וְתַעֲלוּלִים יִמְשְׁלוּ בָּם, הֵינּוּ
שְׂכָתוּב (שמות כה) וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרָבִים זָהָב. כְּתוּב
(שמואל-ב ו) יֵשֵׁב הַכְּרָבִים, וְכְתוּב (שם כב) וַיֵּרֶכֶב עַל
כְּרוּב וַיַּעֲף. יֵשֵׁב הַכְּרָבִים - כְּשֶׁשׂוֹרָה לְהַתִּישֵׁב
בְּשָׁלְמוֹת, כְּתוּב יֵשֵׁב הַכְּרָבִים. (כְּשֶׁנִּמְצָא בְּשָׁלְמוֹת)
וּכְשֶׁלֹּא שׂוֹרָה וְלֹא מִתִּישֵׁב הַמֶּלֶךְ כְּכֹסֵא, כְּתוּב
וַיֵּרֶכֶב עַל כְּרוּב, אֶחָד, שֶׁלֹּא מִתִּישֵׁב הַמֶּלֶךְ
כְּכֹסֵא. יֵשֵׁב הַכְּרָבִים - שְׁנַיִם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֹי לְעוֹלָם כְּשֶׁכְּרוּב אֶחָד מִחֲזוּר
פָּנָיו מִחֲבֵרוֹ, שְׁתֵּרֵי כְּתוּב וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל
אֲחִיו, כְּשֶׁהָיָה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָרִי
שְׁנֵינִי, (ויקרא יח) עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלַח.
אֹי לְמִי שֶׁמִּגְלַח עֲרוֹתָם. כְּמוֹ זֶה כְּתוּב בְּיַעֲקֹב,
מִבְּרַח מִן הַקָּצֵחַ אֶל הַקָּצֵחַ. אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל

ישראל שהקדוש ברוך הוא משתבח בתשבתכם
כמו שלמעלה, שכתוב (ישעיה מט) ישראל אשר בך
אתפאר.

שנינו, אמר רבי יצחק, בימים הראשונים היה
אדם אומר לחברו: אמר לי דבר אחד
מהתורה וטל מנה כסף. עכשו אומר אדם
לחברו: טל מנה כסף ועסק בתורה. ואין מי
שישגיח, ואין מי שיירכין אנו, פרט לאותם
מעטים (ירעים) קדושים עליונים שהקדוש ברוך
הוא משתבח בהם, שכתוב (שם ט) ועמך כלם
צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי
להתפאר.

ווי העמדים וחשקיהם כסף. רבי יצחק אמר, ווי
העמדים - הרי אמרנו, כל אותם שנאחזים
מקשרים קנמים עליונים, נקראים ווי העמדים.
וכל אותם שלמטה תלויים מאותם וויים. מה זה
וויים? יש בתוך יש, ונאחזים ומושקים מחוט
השדרה שעומד עליהם. וכספר הצניעות למדנו,

וְיִים לְמַעַלָּה, וְיִים לְמַטָּה, וְכֹל עוֹלָם בְּמִשְׁקָל

אֶחָד. (דף קעט ע"ב)

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל חֻמְשַׁת הַמֹּשִׁי תּוֹרָה

מִהַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

פְּרָשַׁת תְּצַוָּה

תְּרַגְּוֹם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרִיעַת וְאַתָּה תִּצְוֶה

וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וְאַתָּה הַקָּרֵב
 אֵלַיךְ אֶת אֶהְרֹן אַחִיךָ וְגו' (שמות כז). אָמַר
 רַבִּי חֵיִיבָא, מַה שׁוֹנָה פָּאן מִכָּכָל מְקוּם, שְׂפָתוֹב
 וְאַתָּה הַקָּרֵב אֵלַיךְ, וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֵל כָּל חַכְמֵי
 לֵב, וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, (שמות ל) וְאַתָּה
 קַח לָךְ בְּשָׂמִים רֵאשׁ מֶרְדּוֹר? אֵלֶּךָ הַכֹּל בְּסוּד
 עֲלִיּוֹן הוּא, לְכֹלל הַשְּׂכִינָה עִמּוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִזּוֹר עֲלִיּוֹן וְאִזּוֹר תַּחְתּוֹן כְּלוּלִים
 בְּאַחַד, נִקְרָאִים וְאַתָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (נחמיה
 ט) וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת פְּלֵם. וְעַל כֵּן לֹא כָתוּב
 וְהַקָּרֵב אֶת אֶהְרֹן אַחִיךָ. וְצוֹיֵת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 וְדַבְּרָת אֵל כָּל חַכְמֵי לֵב. מִשּׁוּם שֶׁבּוֹמֵן הֵהוּא
 מְאִירָה הַשָּׂמֶשׁ בְּיָרְחָ, וּמְשַׁתֵּף הַכֹּל בְּאַחַד,
 לְשָׂרוֹת עַל אֲמִנוֹת מַעֲשֵׂה הַמְּשֻׁכָּן. אָמַר רַבִּי
 אֵלְעָזָר, מִכָּאֵן (שמות לו) אֲשֶׁר נָתַן ה' חֲכָמָה וְתַבּוּנָה
 בְּהֵמָה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, מִכָּאֵן, וְאַתָּה תִּדְבֵר אֵל כָּל
חֲכָמֵי לֵב אֲשֶׁר מִלְּאֲתֵיּוֹ רוּחַ חֲכָמָה. אֲשֶׁר
מִלְּאֲתֵימָם צָרִיךְ לִזְמַר! אֵלֶּא אֲשֶׁר מִלְּאֲתֵיּוֹ - לְלֵב
הַהוּא מִלְּאֲתֵיּוֹ רוּחַ חֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה יא)
וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה' רוּחַ חֲכָמָה וְגו'. וְעַל זֶה צָרִיךְ
אֲשֶׁר מִלְּאֲתֵיּוֹ רוּחַ חֲכָמָה, שְׂשׁוּרָה הַשְּׁמַשׁ בְּיַרְח
בְּשָׁלְמוֹת שָׁל הַכֹּל, וְעַל בֵּן גִּרְשָׁמוֹ הַכֹּל בְּכָל
מָקוֹם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם בֵּן, אֵלֶּוּ וְאַתָּה
וְאַתָּה, אֵיךְ מִתְיַשְׁבִּים בְּפָסוּקִים?

אָמַר לוֹ, בְּכֹל מִתְיַשְׁבִּים הֵם. וְאַתָּה הִקְרַב אֵלֶיךָ
- לְיַחַד עִמּוֹ וּלְקִרְבֵּי אֶצְלוֹ סוּד הַשֵּׁם
הַקְדוֹשׁ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ. וְאַתָּה תִּדְבֵר אֵל כָּל חֲכָמֵי
לֵב - לְפִי שֶׁכֻּלָּם לֹא בָּאוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה עֵד
שְׂרוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִדְּבַרְתָּ בְּתוֹכָם וְלוֹחֶשֶׁת לָהֶם
בְּלַחַשׁ, וְאֵז עוֹשִׂים עֲבוֹדָתָם. וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל - רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מְצַוֶּה עֲלֵיהֶם וּמְאִירָה
עֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה בְּרָצוֹן שָׁלֵם. וְאַתָּה קַח לְךָ
- כְּמוֹ שֶׁפִּרְשָׁנוּ, (שְׁכָנִיב) וְאַתָּה הִקְרַב אֵלֶיךָ. וְאַלְהָ

כָּלֶם כָּאֵן בַּמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַמִּשְׁכָּן. שְׂחַבֵּל נַעֲשֶׂה
בְּסוּד זֶה.

פָּתַח רַבִּי שְׂמֵעוֹן וְאָמַר, (תהלים כב) וְאַתָּה ה' אֵל
תִּרְחַק אֵילוֹתַי לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה. וְאַתָּה ה' -
הַכֹּל אַחֲד. אֵל תִּרְחַק - לְהִתְרַחַק מֵאַתָּנוּ לְהִיּוֹת
עוֹלָה הָאֵזֶר הָעֲלִיּוֹן מְלֻמָּטָה. שְׂחַרֵּי כְּאִשֶׁר
מִתְעַלָּה הָאֵזֶר הָעֲלִיּוֹן מְלֻמָּטָה, אֲזַי נַחֲשָׁךְ כָּל
הָאֵזֶר וְלֹא נִמְצָא כָּלֶל בְּעוֹלָם.

וְעַל זֶה נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בַּיָּמֵי יְרֻמִּיהוּ. וְאַף
עַל גַּב שְׂנֵבְנָה לְבִסוּף, לֹא חִזַּר הָאֵזֶר
לְמְקוֹמוֹ כְּמוֹ שְׂצַרִּיךְ. וְעַל סוּד זֶה שֵׁם הַנְּבִיא
הַהוּא שֶׁהִתְנַבֵּא עַל כֶּךָ - יְרֻמִּיהוּ. הָעֵלִם שֶׁל
הָאֵזֶר הָעֲלִיּוֹן, שְׂעַלָּה לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְלֹא חִזַּר
לְהֵאִיר לְבִסוּף כְּמוֹ שְׂצַרִּיךְ. יְרֻמִּיהוּ - הִתְעַלָּה
וְלֹא חִזַּר לְמְקוֹמוֹ, וְנִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִחְשְׁכוּ
הַמַּאֲרוֹת.

אַבֵּל יִשְׁעִיהוּ, הַשֵּׁם גִּזְרָם הַיְשׁוּעָה, וְלִתְחִיּוֹר
הָאֵזֶר הָעֲלִיּוֹן לְמְקוֹמוֹ (יִשְׁעִיהוּ, לְהֵאִיר הָאֵזֶר הָעֲלִיּוֹן)

וְלַעֲשׂוֹת יְשׁוּעָה) וְלִבְנוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל הַטּוֹבוֹת
 וְכָל הָאֲוֵרוֹת יִחָזְרוּ כְּבָרָאשׁוּנָה. וְעַל זֶה שְׁמוֹתֵם
 שָׁל שְׁנֵי הַנְּבִיאִים הָאֵלּוּ עוֹמְדִים זֶה לְעַמַּת זֶה,
 בְּסִפְתַּת הַשֵּׁם שְׁגוֹרֵם, וְצָרוּף הָאוֹתִיּוֹת זֶה בְּזוֹ
 גּוֹרְמוֹת מַעֲשֵׂה, הֵן לְטוֹב וְהֵן לְרָע. וְעַל סוּד זֶה
 צָרוּף הָאוֹתִיּוֹת שָׁל הַשְּׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים, וְכֵן
 הָאוֹתִיּוֹת בְּעֶצְמָן גּוֹרְמוֹת לְהִרְאוֹת סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים
 בְּדִגְמַת הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, שֶׁהָאוֹתִיּוֹת בְּעֶצְמָן גּוֹרְמוֹת
 סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים קְדוּשִׁים לְהִרְאוֹת בָּהֶם.

סוּד הִרְאֵשׁוֹן - יו"ד, נִקְבָּה רֵאשׁוּנָה (דף קפ ע"א)
 שְׁעוֹמְדַת עַל תְּשׁוּעָה עֲמוּדִים הַמַּעֲמִידִים
 אוֹתָהּ. וְהֵם עוֹמְדִים לְאַרְבַּעַת צְדֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ
 שֶׁתְּסוּף שָׁל הַמַּחֲשָׁבָה, נִקְבָּה אַחֲרוֹנָה, עוֹמְדַת
 לְאַרְבַּעַת צְדֵי הָעוֹלָם. חוּץ מִזֶּה שְׁנֵה זָכָר, וְזוּזְהִי
 נִקְבָּה.

זוֹ עוֹמְדַת בְּלִי גוֹף, וְכֵאֲשֶׁר עוֹמְדַת בְּלְבוּשִׁים
 שְׁמַתְלִבְשֵׁת בָּהֶם, הִיא עוֹמְדַת עַל תְּשׁוּעָה
 עֲמוּדִים, בְּסוּד שָׁל הָאוֹת ם בְּלִי עֲגוּל. וְאַף עַל

גב שאות ס' היא בעגול ועומדת בעגול, אבל
 בסוד של אותיות החקוקות תוך נקודות של
 אורות של מעלה, הם ברבוע, ושל מטה הוא
 בעגול.

זה הרבוע הוא עומד בשעור של תשע נקודות,
 שלש שלש לכל צד. והם בשעור של חשבון
 שמונה נקודות, והם תשע. ואלו הם שעומדים
 מסוד של תנר ברבוע בתשעה עמודים לאות
 יו"ד, נקדה אחת. ואלו התשעה הם שמונה בסוד
 של אות ס ברבוע, כמו זה: (ציור למעלה) שלש שלש
 לכל צד, וזהו סוד האות יו"ד, נקדה אחת. ואף
 אף גב שהיא נקדה אחת, הצורה שלה - ראש
 למעלה, וקוץ למטה. והשעור שלה שלש נקודות
 בדגמא זו: ועל פני התפשוטה לארבעה צדדים,
 שלש שלש לכל צד, היא תשע והיא שמונה.
 ואלו הם העמודים שיוצאים מסוד תנר להיות
 עמודים לאות יו"ד, ואלו נקראים מרכבה שלה.
 ולא עומדים בשם, רק בסוד תשע נקודות של
 התורה.

וּבַסּוּד שֶׁל סִפְרוֹ שֶׁל אָדָם נִחְלָקוּ אֵלֹהֵי הַתִּשְׁעָה
 שֶׁהֵן שְׂמוֹנָה, בְּצִרוּף הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקְּדוּשׁ, בְּדִי לְצִרְף אוֹתָן וּלְיַחַד אוֹתָן בְּכָל אֵלֹהֵי
 הַצּוּרוֹת כַּאֲשֶׁר נוֹסְעוֹת אֵלֹהֵי הַשְּׂמוֹנָה שֶׁהֵן תִּשְׁעָה,
 מְאִירוֹת כָּאוֹר שֶׁל אוֹת ם סְתוּמָה בְּרַבּוּעַ, וּמוֹצִיא
 אוֹרוֹת שְׂמוֹנָה (שְׂמוֹנָה נִרְאִים) נִרְאִים וְאוֹתִיּוֹת תִּשְׁעָה.
 וּמִתְחַלְּקוֹת לְמִטָּה לְהַנְהִיג אֶת כָּל הַמְשָׁכָן.

וְאֵלֹהֵי הֵם צִרוּף שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ בְּסוּד שֶׁל
 שִׁבְעִים וְשִׁתִּים אוֹתִיּוֹת מְחַקְּקוֹת שִׁיּוּצֵאוֹת
 מִסּוּד שֶׁל שְׁלֹשׁ צוּרוֹת, יְמִין וּשְׂמָאל וְאַמְצַע, וְהַכֹּל
 מִסּוּד שֶׁל שְׁלֹשׁ נִקְדוֹת (צִיּוּר לַמַּעֲלָה). שְׁעוֹר שֶׁל אוֹת
 יו"ד, שֶׁהִיא לְאַרְבַּע צְדָדִים, וְהֵן שְׂמוֹנָה נִקְדוֹת,
 וְהֵם תִּשְׁעָה נִקְדוֹת, וְהֵם שְׁתֵּים עָשָׂרָה נִקְדוֹת
 עֲלִיוֹנוֹת, שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ לְכָל צֵד וְצֵד, וּמִכָּאן יוֹרְדוֹת
 לְמִטָּה בְּשִׁתִּים עָשָׂרָה לְשִׁשָּׁה קְצוּוֹת. וְכַאֲשֶׁר
 נִחְקְקוֹת שְׁתֵּים עָשָׂרָה אֵלֹהֵי בְּשִׁשׁ קְצוּוֹת, הֵם
 שִׁבְעִים וְשִׁנַּיִם שְׂמוֹת, סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ שֶׁל
 שִׁבְעִים וְשִׁנַּיִם שֶׁהֵם הַשֵּׁם הַזֶּה הַקְּדוּשׁ.

וְהַכֵּל הוּא עוֹלָה בְּרִצּוֹן, שְׁסַמְךָ הַמַּחֲשָׁבָה בְּאֵלֹו
שְׁסוּמָכִים אֶת הָאוֹת יו"ד, וְעַל זֶה
הָאוֹתִיּוֹת בְּצִרוּפֵיהֶן - שָׁלֵשׁ שָׁלֵשׁ בְּכָל צִרוּף
שָׁלוּ, בְּשִׁבִיל לְעֵלוֹת בְּרִצּוֹן שֶׁל הָאוֹת י' שֶׁל שָׁלֵשׁ
נְקוּדוֹת, כְּמוֹ שְׁאֵמְרָנוּ, וְעַל זֶה לֹא עוֹלָה בְּעֵלְיֵת
הַצִּרוּף אֲלָא מֵעַקֵּר וְשִׁרְשׁ שֶׁל סוּד שֶׁל אֵלֹו
הַסּוּמָכִים שְׁסוּמָכִים לְאוֹת י', סוּד שֶׁל אוֹת ם
בְּרַבּוּעַ, תִּשְׁעַ נְקוּדוֹת, שְׁמוֹנֶה נְקוּדוֹת, י"ב נְקוּדוֹת,
שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם נְקוּדוֹת. נִמְצָא שְׁכָל סוּד שֶׁל הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ נִמְצָא בְּאוֹת י', וְהַכֵּל סוּד אֶחָד וְעוֹמֵד
בְּסוּד הַיָּר, כְּמוֹ שְׁאֵמְרָנוּ, לַעֲשׂוֹת סֶמֶךְ לְכָל אוֹת
וְאוֹת. וְאֵלֹו תְּעַמּוּדִים הֵם מְרַכְּבָה שְׁלָהֶם, שֶׁל כָּל
אוֹת וְאוֹת, כְּמוֹ שְׁאֵמְרָנוּ.

הַסּוּד הַשֵּׁנִי - אוֹת תְּמִישִׁית שְׁעוֹמֶדֶת עַל תְּמִשָּׁה
עַמּוּדִים שְׁסוּמָכִים אוֹתָהּ, שְׁיִוְצָאִים מִסּוּד
הַיָּר, כַּאֲשֶׁר נֶאֱסָף לְעֵלוֹת לְמַעְלָה מִסּוּד הַמְּדָה.
אוֹת זוֹ נִקְרָאת הַיִּכָּל הַקְּדוֹשׁ, וּבְתוֹכָהּ תִּנְקַדָּה
שְׁאֵמְרָנוּ. וְהַכֵּל הוּא בְּסוּד שְׁאֵמְרָנוּ שֶׁל אוֹת ם

בְּרַבּוּעַ. אֲבָל כָּאֵן לֹא נִרְשָׁמַת, רַק אֹת ה',
וְהַמְרַכָּבָה שְׁלָה חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים שְׂאֲמַרְנוּ.

וּכְאֲשֶׁר מִכָּה אֹר הַיָּר בָּאוֹת י', מְאִירָה,
וּמַהֲהַפָּאָה הִיא נַעֲשׂוּ אֹתָם תַּשְׁעָה
עֲמוּדִים שְׂאֲמַרְנוּ. וּמִתּוֹךְ הָאֹר שְׂמֵאִיר אֹת י',
נִתְּפָשְׁטוּ הַשְּׁלֵשׁ נִקְדוֹת שֶׁל י'. שְׁתֵּים לְמַעְלָה,
שֶׁהֵן הָרֵאשׁ, וְאַחַד לְמַטָּה, שֶׁהוּא קוּץ הִי, כְּמוֹ
זֶה שְׂאֲמַרְנוּ. כְּאֲשֶׁר הִתְּפָשְׁטוּ שְׁתֵּים, נַעֲשׂוּ
שְׁלֵשׁ. אַחַת נַעֲשְׂתָה שְׁתֵּים. וְנִתְּפָשְׁטוּ וְנַעֲשְׂתָה
הֵיכָל אַחַד. זֶה הֵיכָל, לְאַחַר שֶׁנַּעֲשְׂתָה הֵיכָל
לְנִקְדָּה אַחַת רֵאשׁוֹנָה, ^(דף קפ ע"ב) נַעֲשְׂתָה נְנוּז וּמִסְתָּר
סוּד שֶׁל אֹת זוּ, וְעוֹמְדָת עַל חֲמִשׁ אַחֲרוֹת.

אַרְבַּע נְנוּזוֹת הֵן בְּנִקְדָּה אַחַת שְׂעוֹמְדָת בְּתוֹךְ
בְּאֲמִצֵּעַ, וְהֵן חֲמִשׁ, וְהִיא אֹת ה'. כְּמוֹ
שְׂאוֹת ה' שְׁלֵמָטָה עוֹמְדָת עַל אַרְבַּע, וְהִיא נִקְוּדָה
עַל אַרְבַּע וְעוֹמְדָת בְּתוֹךְ הָאֲמִצֵּעַ, כְּמוֹ בֵּן הוּא
כָּאֵן. וְמַה שְׂעוֹמְדָת עַל חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים, כִּף הוּא

וַדַּאי, לְפִי שֵׁנוּ תִּנְקַדָּה הָעֲלִיזָנָה הִיא עַל שְׁתֵּי
בְּחִינּוֹת - אַחַת בְּעֶצְמָהּ, וְאַחַת בְּהַעֲלָם.

וּבַסֵּפֶר הַסּוּדוֹת שֶׁל חֲנוּךְ, אוֹת ה' וַדַּאי עוֹמְדָת
עַל חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים שְׂיֻצָאִים מִתּוֹךְ הַגֵּר,
וְאִזּוּ מוֹצִיא חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים אַחֲרֵים, וְנִמְצְאָת אוֹת
ה' הִזוּ בְּסוּד הָעֲשָׂרָה. וְכֹאֲשֶׁר נִפְרְדָת, עוֹמְדָת
אוֹת ה' הִזוּ עַל עֲמוּדִים, וְאֵלוּ הֵן י"ג מִדּוֹת
הַרְחָמִים בְּדַרְגָּה אַחַת שְׁנוֹסְפָת עֲלֵיהֶן.

וְאֵלוּ הֵם י"ב שְׁנִמְצָאִים בְּשֵׁשׁ. לְפַעְמִים הֵם
אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם, לְפַעְמִים שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם
הֵן, אֲבָל יוֹרְדוֹת לְמַטָּה. וְכֹאֵן נִפְרְדִים שְׁבִילִים
לְכָל צַד, וְהֵם שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם, נִשְׁאָר אַרְבָּעִים.
וּשְׁתֵּי אֲזַנִּים יְמִין וּשְׂמֹאל - תְּרֵי אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם.
אֵלוּ אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת עֲלִיזוֹת, שֶׁהֵן
אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.

לְפִי שֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת, וַיֵּשׁ אוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת.
אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת הֵן לְמַעְלָה, אוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת
לְמַטָּה, וְהַכֹּל לְמַטָּה בְּדַגְמַת לְמַעְלָה. לְפִי שֵׁשׁ

שְׁמוֹת קְדוֹשִׁים עֲלִיּוֹנִים שְׁקִינִים בְּרִצּוֹן הַרוּחַ
וְהַלֵּב וּבְלִי רַבּוֹר כָּלֵל.

וַיֵּשׁ שְׁמוֹת קְדוֹשִׁים תַּחְתּוֹנִים שְׁעוֹמְדִים בְּרַבּוֹר
וּבְהַמְשָׁכַת הַמְחַשְׁבָּה וְהַרְצוֹן עֲלֵיהֶם. וַיֵּשׁ
שְׁמוֹת אַחֲרִים לְמַטָּה, שֶׁהֵם מֵהַצַּד הַהוּא הַאֲחֵר,
שֶׁהוּא מֵהַצַּד הַטָּמֵא, וְאֵלֶּה לֹא בְּקִימִים אֵלֶּא
בְּרִצּוֹן שֶׁל מַעֲשֵׂה לְמַטָּה, לְהַעֲלוֹת רִצּוֹן שֶׁל
הַמַּעֲשֵׂה הַהוּא שֶׁלְּמַטָּה אֵלָיו. לְפִי שֶׁהַצַּד הַהוּא
הַאֲחֵר אֵינּוּ, אֵלֶּא בְּמַעֲשִׂים שֶׁל זֶה הָעוֹלָם
לְהַטָּמֵא בָּהֶם, כְּמוֹ כַּלְעָם וְאוֹתָם בְּנֵי קָדֶם, וְכָל
אוֹתָם שְׁמֵתֵעֶסְקִים בְּאוֹתוֹ הַצַּד הַאֲחֵר.

וְאֵלֶּה לֹא עוֹמְדִים בְּאוֹתֵיזוֹת רְשׁוּמוֹת מִן שְׁתֵּי
וְעֲשָׂרִים שֶׁל הַתּוֹרָה, חוּץ מִשְׁתֵּי, וְהֵן
אוֹת ח' וְאוֹת ק', וְסוּמְכִים לָהֶם בְּסִמְכוֹת
אוֹתֵיזוֹת שֶׁל שְׁקָר. אֲבָל אֵלּוּ הֵן נוֹדְעוֹת אֲנֵלָן
יֹתֵר. וְעַל זֶה בְּתַהֲלָה לְדוֹד, בְּכָלֶם כְּתוּב אוֹת
ו' בְּכָל אוֹת וְאוֹת, חוּץ מֵאֵלּוּ הַשְּׁתֵּי שֶׁלֹּא

בְּתוֹכָהּ אֹת ו', שְׁתֵּרֵי אֹת ו' הִיא שְׁמוֹ שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וּבְשִׁבִיל זֶה אֵלוֹ הָאֲרָבָעִים וּשְׁתֵּים אֹתִיּוֹת
שֶׁהַעוֹלָם הָיָה נִבְרָא בָהֶן, נִמְצְאָ שְׁאֹת
ה' הָעֲלִיּוֹנָה הַזֹּאת לְהַעֲלוֹת לְתִשְׁעִים וּשְׁתֵּים.
תִּשְׁעִים יָם חוּץ מִשְׁתֵּי אֲזֻזִים יָמִין וּשְׂמָאל. וְסוּד
זֶה (וְסִימְנָה) - (בְּרֵאשִׁית יז) וְאִם שָׁרָה הִבֵּת תִּשְׁעִים
שָׁנָה תֵּלֵד. אֲכָל הוּא בְּחֻשְׁבוֹן תִּשְׁעִים וּשְׁתֵּים.
וּכְאֲשֶׁר נֹסֶפֶת בְּרָנָה שֶׁל סוּד הַבְּרִית, שֶׁהוּא
רְקִיעַ שְׁמִינִי, וְעוֹמֵד לְשִׁמּוֹנָה יָמִים, הָרִי מֵאָה.
וְאֵלֶּה וְדֵאֵי מֵאָה בְּרֵכּוֹת בְּכָל יוֹם שֶׁצְּרִיכָה בְּנִסְת
יִשְׂרָאֵל לְהִתְקַשֵּׁט בָּהֶן. וְהַכֹּל בְּסוּד אֹת ה'.

אֹת ה' זו הִיא צִיּוֹר שֶׁלָּהּ בְּשְׁתֵּי אֹתִיּוֹת נ',
סוּד שֶׁל מֵאָה, וְהֵם חֲמֵשָׁה עֲמוּדִים
וּמְרֻכְבוֹת הַיּוֹצְאִים מִתּוֹךְ הַיָּר, וְהֵם חֲמֵשָׁה
אַחֲרִים שִׁיּוֹצְאִים מִמֶּנָּה. וְעַל זֶה צִיּוֹרָה כְּמוֹ זֶה:
ז-ז. שְׁתֵּי נוּנִין, וּנְקֻדָּה שֶׁעוֹמֶדֶת בְּאַמְצַע. וְעַל זֶה
אֹת ו' עוֹמֶדֶת בֵּינֵיהֶן תְּמִיד, כְּמוֹ זֶה נוּן, לְפִי

שְׂכָאן הוּא מְקוּמָה לְהַתְקַשֵּׁט, וְאִף עַל גַּב
שְׂסוּדוֹת אֲחֵרִים הֵם בְּסוּד אֹת ה', אֲבָל זֶה הוּא
בְּסוּדוֹת סְפָרוֹ שֶׁל חֲנוּף, וְכִי הוּא בְּאֵמֶת.

וְכֹאֲשֶׁר נִתְקַנְתָּ בְּאֵלוֹ הַחֲמֻשִׁים לְבָדֶם, הִיא
נִקְדָּה אַחַת שְׁעוֹמֶדֶת בְּסוּד הָאוֹת נ',
כְּמוֹ זֶה נ' - נו"ן. וְנִקְדָּה אַחַת בְּאֵמֶצֶע שְׁהִיא
שׁוֹלְטַת עֲלֵיהֶם, וְהַכֹּל בְּסוּד אֶחָד. אֲשֶׁרִי הֵם
שְׂיֹדְעִים דְּרַכֵּי הַתּוֹרָה לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי אֱמֶתִיּוֹת.
אֲשֶׁרִיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרִיהֶם בְּעוֹלָם הַבָּא.

סוּד שְׁלִישִׁי - אוֹת ו'. אוֹת זוֹ צִיּוֹר שֶׁל סוּד
אָדָם, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרְנוּ. וְהִרִי בְּאֵרְנוּ שְׂאוֹת זוֹ
עוֹמֶדֶת עַל י"ב מְרַכְבּוֹת, וְכֹאֲשֶׁר נִפְרְדוֹת, הֵן
אַרְבַּע וְעֶשְׂרִים מְרַכְבּוֹת שְׁכֹלּוֹלוֹת בְּאוֹת הַזֶּה,
הַתְּפִשְׁטוֹת דְּמוֹת שֶׁל אָדָם, כְּנֶגֶד זְרוּעוֹת וִירְכֵי
וְנוֹף, (דף קפא ע"א) אֵיבָרִים שֶׁלָּהֶם אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים הֵם
שֶׁל זְרוּעוֹת וִירְכֵי וְנוֹף, הִרִי לְמִדְנוּ, אֲבָל כָּל־
סְתוּמִים בְּנוֹף, וְהַנוֹף עוֹמֵד בְּכֹל הָאַרְבָּעָה

וְעֹשְׂרִים, וְכָל הַמְרַכְּבוֹת כְּלוּלוֹת בַּגּוֹף זֶה, וּמִשּׁוֹם
שְׂכָלוֹלוֹת כִּלְזֵן בּוֹ, עוֹמְדָת ו' בְּהַתְּפַשְׁטוֹת אַחַת.
גּוֹף אֶחָד כָּלוּל בְּאַרְבַּע וְעֹשְׂרִים מְרַכְּבוֹת, וְאַלֶּה
הֵן: הָרֹאשׁ בְּיַשׁ, הַגּוֹף בְּשִׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה. וְאַף
עַל גַּב שְׂכָל הַמְרַכְּבוֹת הֵן (י') (י"ח) שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
לְכָל צַד - בְּכָל עוֹמֵד הַגּוֹף. אֲבָל עֹשְׂרִים וְאַרְבַּע
הֵן יַשׁ שֶׁל הָרֹאשׁ, שֵׁהֶם אֵיבָרִים לְהַעֲלוֹת לְרֹאשׁ.
שִׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה חֲלִיּוֹת שִׁמְעֵמִידוֹת אֶת הָרֹאשׁ,
וְעֵמִידַת הַגּוֹף עֲלֶיהֶן.

וְכֻלָּם הֵם הַתְּפַשְׁטוֹת אַחַת בְּרֹאשׁ וּבַגּוֹף, וְאַלֶּה
הַיַּשְׁוִים כֻּלָּם כּוֹלֵל אוֹתָם שֶׁהוּא סוֹד שֶׁל
יַשׁ. וְעַל זֶה שְׁעוֹר שֶׁל הָאוֹת ו' - הָרֹאשׁ שְׁעוֹרוֹ
בְּיַשׁ נִקְדוֹת מִיַּשׁ, הַגּוֹף בְּשִׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה. כְּעֵין
זֶה כָּל אֵלֶּה הַסּוֹדוֹת מִתְּפַרְשִׁים, לְכָלֵל אוֹתָם
בַּגּוֹף, לְפִי שֶׁהַזְּרוּעוֹת וְהַיְרֻכִים כֻּלָּם בְּהַעֲלֵם, וְעַל
זֶה כֻּלָּם נִכְלָלִים בְּסוֹד הָאוֹת ו' וְצִיּוֹר שְׂלָה.

וְכֹאֲשֶׁר שְׁלֵמוֹת שֶׁל אוֹת זוֹ גְרָאִית, אִזּוֹ כָּל
הַצְּדָדִים הָרְעִים נִסְתָּמִים, וְנִפְרָדִים

מִהֲלִבְנֵה וְלֹא מִכִּסִּים, לְפִי שֶׁהִיא בּוֹקֵעַת כָּל
 חֲלוֹנוֹת שֶׁל הָרְקִיעִים וּמְאִירָה לָהּ, וְלֹא יִכּוֹל
 הַמְקַטְרֵג לְהִרְעֵ בָּלָל. וּכְאֲשֶׁר זֶה מִסְתַּלֵּק, אִזּוֹ
 עוֹלָה וּמִסְטִין וּמִפְתָּה, וְיִכּוֹל לְקַטְרֵג עַל כָּל בְּנֵי
 הָעוֹלָם, לְפִי שֶׁהוּא מְלֵךְ זָקֵן וְכִסִּיל, וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ.
 אֹת ו' הִיא אֹזר שְׁמַאִיר לְלִבְנֵה, וְאֵף עַל גַּב
 שְׁאֵזֵרוֹת רַבִּים גְּבֻלָּים בּוֹ, אֹזר שְׁמַאִיר
 לְשִׁכְנֵה הוּא אֶחָד פְּשׁוּט לְמִלֵּאת אֹתָהּ. וְהוּא
 סוֹד הָאֵלֶּף, רָשׁוּם בְּכָל אֵלוֹ הַסּוֹדוֹת. וּכְאֲשֶׁר
 מְאִיר לְשִׁכְנֵה, בְּסוֹד אֹת ו' מְאִיר לָהּ.

וּבְסִפְרוֹ שֶׁל אָדָם הִרְאֵשׁוֹן, בְּצִיּוֹר הָאוֹתִיּוֹת אֹת
 ו' נִקְדָּה אַחַת לְמַעְלָה, וְחֲמִשׁ נִקְדּוֹת
 שְׁלֻמְטָה, וְכֵן שְׁעוֹר שְׁלָה בְּעֵין זֶה - ו', וְכָל נִקְדָּה
 עוֹמְדָת בְּסוֹד עֵשֶׁר, לְפִי שֶׁאֵין לָהּ נִקְדָּה שְׁלֵא
 נִשְׁלֶמֶת לְעֵשֶׁר, שְׁכָל נִקְדָּה יֵשׁ בָּהּ תִּשְׁעָה עֲמוּדִים
 מְרַכְּבוֹת, וְהַנִּקְדָּה הַחַיָּה מִשְׁלִימָה לְעֵשֶׁר. נִקְדָּה
 יְמִנִית תִּשְׁעָה עֲמוּדִים, וּמְרַכְּבוֹת יֵשׁ לָהּ, וְהִיא
 עֲשָׂרָה. וְכֵן לְשִׁמְאֵל, וְכֵן לְכָל הַצְּדָדִים. וְעַל זֶה

כָּל נְקֻדֹת אֱלֹהִים, כָּל אַחַת וְאַחַת כְּלוּלָהּ מִעֲשֶׂה, היא ומְרַכְבּוֹתֶיהָ. וְכֻלָּם כְּלוּלִים בְּהַתְפַּשְׁטוֹת הַהֵיא שֶׁל הָאוֹת ו', וְעַל כֵּן הַכֹּל הוּא בְּצִיּוֹר בְּסוֹד הָאוֹת ו'.

וְכֵאֲשֶׁר נִכְנַם הַשֶּׁמֶשׁ בַּלְבָּנָה, (הַלְבָּנָה) יוֹצֵאת מֵאוֹת ו' הוּזוּ הַתְּפַשְׁטוֹת אַחַת סוֹד הַבְּרִית, בְּעֵינֵי אוֹת ג', וְזֶהוּ לְהַכְנִים בְּנִקְבָּה. וְכֵאֲשֶׁר נִכְלָל הַכֹּל בְּהַתְפַּשְׁטוֹת זוֹ שֶׁל אוֹת ו', אִזְ עוֹמֵד לְשִׁמּוֹשׁ בְּנִקְבָּה. וְסוֹד זֶה שְׂכָתוֹב, וְאַתָּה הַקָּרֵב אֵלַיךְ אֶת אֶחָד אֶחֶיךָ. אֶת - לְכֹל הַזְרוּעוֹת בְּנוֹף. וְאֶת בְּנֵי אֶתוֹ - אֵלֶּה כָּל אֱלֹהֵי הַמְּרַכְבּוֹת וְעוֹמְדִים שָׁלוֹ. זְרוּעַ שְׂמַאל אֲצִלוֹ, שְׂכָתוֹב (במדבר ג) קח אֶת הַלְוִיִּם, שְׂתַמְצֵא אוֹת ו' שְׂכוּלָלֶת הַכֹּל בְּהַתְפַּשְׁטוֹת אַחַת לְהִיּוֹת אֶחָד.

וְעַל זֶה נִמְצָא הַיְחוּד בְּזֶה, יְמִין וְשְׂמַאל וְאִמְצַע. הַכֹּל הוּא כְּאֶחָד. וְעַל זֶה נַעֲשִׂית הַתְּפַשְׁטוֹת אַחַת, וְנִקְרָא אֶחָד, וְלֹא תִמְצָא חוּץ מִהַתְּפַשְׁטוֹת אַחַת בְּלִבָּה. וְזֶהוּ אֶחָד.

אות ה' אחרונה נעשית גוף אחד ב'זו הנקדה
האמצעית. ונכנסת בה אות ו', ונמצאת
אות ו' בין שתי נקדות, אחת למעלה ואחת
למטה. ואז מתאחד העולם העליון בעולם
התחתון, והוא אחד. ונאמרה. בא רבי אלעזר
ורבי אבא ונשקו ידיו. בכה רבי אבא ואמר, אוי
לעולם באשר יאסף השמש ויחשך העולם.

אמר רבי אלעזר, הירכים שלמטה בסוד אות
ו', מנין לנו שנכללו באות זו? אמר לו,
שכתוב (מלאכי ג) זכרו תורת משה עבדי, ולא
כתוב נביאי, להראות שהכל נכלל בסוד אות ו'.
ואות ו' נקראת אחד, והיא אחת לבדה
והתפשטות אחת, והרי נתבאר.

ואתה הקרב אליך וגו' (שמות כח). אמר רבי
שמעון, לא שמש משה (השמש) (שהוא שמש)
בלבנה עד שנכלל בכל הצדדים בסוד אות ו',
כמו שבארנו. בא וראה מה כתוב, מתוך פני
ישראל לכתנו לי. לכתן לי לא נאמר, אלא

לְבַהֲנוּ לִי, לְשִׁמוּשׁ שְׁלוֹ, לְשִׁמוּשׁ שֶׁל אֹת זֶה,
 לְשִׁמוּשׁ שְׁלוֹ וְדָאִי. זֶה אֹת ה', לְהַעֲלוֹת וּלְשִׁמּוֹשׁ
 ו' בַּה', לְהִיּוֹת הַכֹּל אַחַד. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל
 שְׁנִכְנְסוּ וַיֵּצְאוּ וַיִּוְדְעוּ בְּסוּד הַדְּרָכִים שֶׁל

(דף קפא ע"ב)

הַתּוֹרָה לְלַבֵּת בְּדֶרֶךְ אֱמֶת.

מֵתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לָמָּה מֵתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? אֵלֶּא
 הַכֹּל לֹא נִקְרָא לְהִיּוֹת אַחַד כְּמוֹ שְׁצַרִּיהַ,
 אֵלֶּא מֵתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שְׁחֵרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיָמִים
 לְמַטָּה, לְפִתְחֵי דְרָכִים וּלְהַאִיר שְׁבִילִים וּלְהַדְלִיק
 נֵרוֹת, וּלְקַרֵּב הַכֹּל מִמַּטָּה לְמַעְלָה לְהִיּוֹת הַכֹּל
 אַחַד, וּמִפְּנֵי כֶּךָ פְּתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה'
 וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַכֹּל הוּא קְרוּב לְמִי שֶׁיִּוְדַע
 לִיַּחַד תִּיחֻוד וְלַעֲבֹד לְאֲדוֹנּוֹ, שְׁחֵרֵי בְּזִמְנֵי
 שְׁנִמְצָא קָרְבָן כְּמוֹ שְׁצַרִּיהַ, אִזּוּ מֵתְקַרֵּב הַכֹּל
 בְּאַחַד, (הַדְּרָגוֹת בְּלֹן בְּאַחַת) וְהֵאָרֶת הַפָּנִים נִמְצָאֵת
 בְּעוֹלָם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְנִכְנָע וְנִסְתָּר הַצַּד הָאֲחֵר,
 וְשׁוֹלֵט הַצַּד שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בְּאוֹר וְשִׁמְחָה. וְכֹאֲשֶׁר

הַקָּרְבָּן לֹא נִמְצָא כְּמוֹ שְׁצַרְיָה, אִם שֶׁהִיחֹד לֹא
 הָיָה כְּמוֹ שְׁצַרְיָה, אִם הַפְּנִים עֲצוּבוֹת, וְאוֹר לֹא
 נִמְצָא, וּמִתְכַּסֶּה הַלְּבָנָה, וְשׁוֹלֵט הַצַּד הָאֲחֵר
 בְּעוֹלָם (שֶׁלֹּא נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֲלֵא כַּפְּנֵי וְכוּ'), מִפְּנֵי שְׂאִיִן מִי
 שְׂיֹדֵעַ לִיחַד הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ כְּמוֹ שְׁצַרְיָה.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, הַקָּדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא לֹא נִסָּה
 אֶת אֵיזֹב וְלֹא בָּא עִמּוֹ בְּנִסְיוֹן בְּנִסְיוֹן שֶׁל
 שָׂאֵר הַצַּדִּיקִים, שְׁחֵרֵי לֹא כָּתוּב בּוֹ וְהֶאֱלֹהִים
 נִסָּה אֶת אֵיזֹב, כְּמוֹ שְׁכַתוּב בְּאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית כ"ג)
 וְהֶאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם. שֶׁהוּא בְּיָדוֹ הַקָּרִיב
 אֶת פָּנָיו יְחִידוֹ אֱלֹוֵי. וְאֵיזֹב לֹא נָתַן לוֹ וְלֹא מָסַר
 לוֹ כְּלוּם, וְלֹא נִיָּאֵמַר לוֹ. אֲבָל נִמְסַר בְּיַד הַמְּקַטְרֵג
 בְּדִין שֶׁל הַקָּדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא. שֶׁהוּא עוֹרֵר אֶת
 הַמְּקַטְרֵג עָלָיו מֵה שֶׁהוּא לֹא רָצָה. שְׁחֵרֵי בְּכָל
 זְמַן בָּא הַמְּקַטְרֵג הַהוּא לְעוֹרֵר עַל בְּנֵי אָדָם, וּבָאֵן
 הַקָּדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא עוֹרֵר אוֹתוֹ עָלָיו, שְׁכַתוּב
 (אֵיזֹב א) הַשְּׂמֶתָ לְבָדָּךְ עַל עַבְדֵי אֵיזֹב. אֲבָל סוּד
 עִמָּךְ הוּא.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית ד) וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קִוֵּץ
 מִפְּרֵי הָאָדָמָה מִנְחָה לַה'. וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים,
 סוּד הוּא. מִקֵּץ יָמִים וְלֹא מִקֵּץ יָמִין. דָּחָה לְקִוֵּץ
 הַיָּמִין, וְקָרַב לְקִוֵּץ הַיָּמִים. וּכְבָר פִּרְשָׁנוּ, שְׂפָתוֹב
 (דניאל יב) וְאַתָּה לֵךְ לְקִוֵּץ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ פְּרוּדָה הוּא
 לְדַנְיָאֵל, וְאַתָּה לֵךְ לְקִוֵּץ. אָמַר לוֹ, לְאַיִנָּה קִוֵּץ?
 לְקִוֵּץ הַיָּמִים אוֹ לְקִוֵּץ הַיָּמִין? עַד שֶׁאָמַר לוֹ, לְקִוֵּץ
 הַיָּמִין.

וְעַל זֶה פָּחַד דָּוִד, שְׂפָתוֹב (תהלים לט) הוֹדִיעֵנִי ה'
 קִצִּי. אוֹ לְקִוֵּץ הַיָּמִים, אוֹ לְקִוֵּץ הַיָּמִין. וְכֵן
 מַה פְּתוֹב? וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים, וְלֹא מִקֵּץ יָמִין. וּמִפְּנֵי
 כֵּן לֹא הִתְקַבַּל קָרְבָּנוֹ, שְׁחָרִי מִתְּצַד הָאֲחֵר תְּהִי
 הַכֹּל.

בֵּיא וְרֵאֵה מַה פְּתוֹב, (בראשית ד) וְהָכֵל הֵבִיא גַם
 הוּא. מַהוּ גַם הוּא? לְרַבּוֹת הַכֹּל זֶה בְּזוֹת.
 הַקְּרָבָן כֵּלֹו וְהַעֲקָר שְׁלוֹו תְּהִי לְהַקְּדוֹשׁ פְּרוּדָה הוּא,
 וְנָתַן מִחֲלָקוֹ לְצַד הָאֲחֵר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּמִחֲלִבְיָהֵן.

וְכִינֹ, הָעֶקֶר עֲשֵׂה מִקֵּץ יָמִים, וְנָתַן חֵלֶק לְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה נִדְרָהּ הוּא וְקָרְבָּנוּ.

בְּאֵיזֵב מַה בְּתוֹב? (אִיּוֹב א) וְהִלְכוּ בְּנֵיו וְעָשׂוּ
מִשְׁתָּה וְגו'. וְכָתוּב וַיְהִי כִּי הִקְיִפוּ יָמֵי
הַמִּשְׁתָּה. וְכָתוּב וְשָׁלְחוּ וְקָרְאוּ לְשִׁלְשֵׁת אַחֵיתֵיהֶם
לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת עִמָּהֶם. שְׁוֵתוּ הָעֶקֶר לְצַד הָאֲחֵר.
וְאֲחֵר כֶּף הַקְּרִיב עוֹלוֹת, וְעוֹלָה הוּא זָכָר, וְלֹא
נִקְבָּה, וְעוֹלָה לְמַעְלָה, וְהַקְּרִיב לֹא הַקְּרִיב לְכֹלֵל
אוֹתוֹ כִּמוֹ שְׂצָרִיף.

וְכֵן רְאֵה, אִם תִּהְיֶה נוֹתֵן חֵלֶק לְכֹלֵם, הַמְּקַטְרֵג
לֹא תִּהְיֶה יָכוֹל לוֹ לְבַסּוֹף. וְאִם תֹּאמַר, מִדּוּעַ
הִרְעֵ לּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֵלֵּא, מִפְּנֵי שְׁגָרָם
לְבַסּוֹת הָאֹזֵר וְלַהֲעֲלִימוֹ, וְהוּא לֹא הַקְּרִיב קָרְבָּן
אַחֵר לְזוּן בּוֹ אַחֲרִים, אֵלֵּא עוֹלָה, שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה,
וְעַל זֶה בְּתוֹב, כִּכָּה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב כָּל הַיָּמִים. שְׂאֵלוֹ
הַצַּד הָאֲחֵר תִּהְיֶה נִזּוֹן בְּחֵלְקוֹ, תִּהְיֶה עוֹבֵר מֵעַל
הַמְּקַדֵּשׁ וּמִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ, וְצַד הַקְּדוּשָׁה תִּהְיֶה עוֹלָה
לְמַעְלָה לְמַעְלָה.

אֲכַל הוּא לֹא רָצָה שְׂיִהְנוּ אַחֲרֵים מִקְרָפְנוּ,
 וְהִסִּיר עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ. מַנִּין לָנוּ? שְׂכַתוֹב (א'יוב
 « וְסָר מֵרַע. וְעַל זֶה הִקְרִיב תָּמִיד עֹלָה, שְׁהֲרִי
 עֹלָה לֹא נִהְנָה מִמֶּנָּה הַצַּד הָאֲחֵר לְעוֹלָם. וּמִפְּנֵי
 כֵּן, כָּל מִה שְׁנִטְלָ לְבִסוּף, מִמֶּנּוּ נִטְלָ. וְעַל זֶה
 אִיּוֹב נָרַם לְכַסּוֹת בְּעַרְלָה עַל בְּרִית הַקְּיוּם, שְׁלֹא
 תִּיָּה מִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ. וּמִפְּנֵי כֵּן הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 עוֹרֵר אֶת הַמְּקַטְרֵג הַהוּא, שְׂכַתוֹב הַשְּׂמֵת לְבָרֵךְ
 עַל עַבְדֵי אִיּוֹב.

בֹּא וּרְאֵה, כִּי אֲשֶׁר רָצָה (דף קפב ע"א) הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהִתְאַחֵד בָּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, לֹא עָמְדָה
 לָהֶם הַשְּׁעָה, מִפְּנֵי שְׁהַעְרָלָה מְכַסֶּה הָאֹזֶר עַד זְמַן
 שְׁתִּמְקַטְרֵג הַהוּא תִּיָּה לֹקֵחַ אֶת שְׁלוֹ מֵאִיּוֹב, וְעַל
 זֶה צָוָה לוֹ הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאֲכַל אֶת אוֹתוֹ
 פֶּסֶח בְּחַפְזוֹן, עַד שְׁהַצַּד הָאֲחֵר הַהוּא הַתְּעִיֵּב כּוּ
 בְּאִיּוֹב, וְצָוָה לְהַעֲבִיר עָרְלָה מֵהֶם, וְאִזּוּ הִתְאַחֵד
 הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְהַצַּד הָאֲחֵר נִפְרַד
 מִן הַתְּקַדְּשָׁה, וְהַתְּעִיֵּב כּוּ בְּאִיּוֹב וְלָקַח מִשְׁלוֹ, וְאִזּוּ
 פֶּסֶח הוּא לָהּ, וְדַאִי. שְׁעַד כָּאֵן לֹא תִּיָּה

פסח לה'. אשרי אלה שיוזעים ומיחדים יחוד
קונם כמו שצריך.

כתוב (שם לד) אלהי מסכה לא תעשה לך, וכתוב
אחריו את חג המצות תשמר. מה (עושה)
זה אצל זה? אלא כך פרשונה, מי שאוכל חמץ
בפסח (כאלו עובד בוכבים ומזלות לעבד להם, שבן הסוד כך הוא - שחמץ
בפסח) כמי שעובד לכווכבים ומזלות הוא.

בא וראה, באשר יצאו ישראל ממצרים, יצאו
מראשות שלהם, מראשות אחרת, מהראשות
ההיא שנקראת חמץ, להם רע. ועל זה נקראים
בוכבים ומזלות כך, וזהו סוד של יצר הרע,
עבודה זרה, שנקראת גם כך - שאור. וזהו יצר
הרע, שכך הוא יצר הרע בפני אדם כשאור
שבעסה, שנכנס במעיו של אדם מעט מעט,
ולכסוף מתרבה בו עד שכל הגוף מערב בו. וזהו
בוכבים ומזלות. ועל זה כתוב, (תהלים פא) לא יהיה
בך אל זר. אל זר ודאי.

אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (ישעיה
 ב) חֲדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ
 כִּי בָמָה נִחְשָׁב הוּא. פָּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ, אֲבָל מַה
 זֶה חֲדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם? וְכִי מִזְהִיר לוֹ לָאָדָם
 לְהִמָּנַע מִשְׂאֵר בְּנֵי אָדָם אֲפֵלוּ הֵם גַּם כֵּן מִמֶּנּוּ
 יִמָּצְאוּ בְּנֵי אָדָם שְׂלֵא יִתְקַרְבוּ אֵלָיו בְּאֵלוֹ
 לְעוֹלָמִים? אֵלֵּא זֶה פִּרְשׁוּהוּ בְּמִי שְׂמִשְׁכִּים לְפִתַּח
 חֲבֵרוֹ לְהִבִּיא לוֹ שְׁלוֹם. וְאַנְחֵנוּ בְּאֵרְנוּ אוֹתוֹ
 בְּפָסוּק אַחֵר, שְׂפָתַיב (משלי כו) מְבַרְךְ רַעְהוּ בְּקוֹל
 גְּדוֹל בְּבִקְרַת הַשְּׂפִיִּים קִלְקֵלָה תִּחְשָׁב לוֹ. וְאַף עַל פִּי
 שֶׁהֵבֵל טוֹב, אֲבָל מַה זֶה חֲדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם
 אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ? כָּאֵן צִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לָאָדָם וּמִזְהִיר אוֹתוֹ לְהִשְׁמֹר מֵאֵלוֹ בְּנֵי אָדָם שֶׁנִּטְוּ
 דְּרָכָם מִדְּרָךְ טוֹב לְדְרָךְ רַע, וּמִטְּמֵאִים נִפְשָׁם
 בְּטִמְאָה הִתִּיא הַאֲחֵרַת.

שְׂחֵרִי, בְּשִׁפְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָאָדָם, עֲשֵׂה
 אוֹתוֹ בְּדַמוֹת עֲלִיזוֹנָה, וְנִפְּחַ בּוֹ רוּחַ (נִשְׁמָה)
 קְדוֹשָׁה, שְׂפֵלוֹלָה בְּשִׁלְשׁ, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשְׁנוּ, שְׂיִישׁ בּוֹ
 נִפְשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה, וְעֲלִיזוֹן מִהֵבֵל הִיא הַנִּשְׁמָה,

שְׁהִיָּא כַח עֲלִיּוֹן לְדַעַת וְלִשְׁמַר צוּיֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. וְאִם הַנְּשָׁמָה הִיא הַקְדוּשָׁה מֵעֲלָה אוֹתָהּ
 בְּעִבּוּדָה אַחֲרָת, זֶה הוּא שְׂמִימָא אוֹתָהּ, וְיוֹצֵא
 מֵעִבּוּדָת קוּנּוּ. מִפְּנֵי שֶׁשְׁלֵשָׁה כַחוֹת אֵלּוּ, כֻּלָּם
 אַחֵר, נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה מִשְׁתַּתְּפִים בְּאַחֵר, וְהָיוּ
 אַחֵר, וְהַכֹּל בְּרִגְמַת הַסּוּד הָעֲלִיּוֹן. (ועל זה נאמר (שם יג)

הולך את חכמים וגו').

וְאִם רְאִינוּ לְזֶה הָאָדָם שֶׁהָיוּ בּוֹ אֵלֶּה הַמְּדֻרְגּוֹת
 כֻּלָּן, עַד שֶׁלֹּא עוֹמְדִים בְּקִבְיָעוֹת לְדַעַת מִי
 שֶׁהוּא, בְּפִי יִתְּנֵדַע (שְׁלֵא) לְהִתְקַרֵּב הָאָדָם אֵלָיו אוֹ
 לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. (בֵּן אָדָם שֶׁנֶּשׂ בּוֹ מְדֻרְגּוֹת אֵלּוּ כֻּלָּם וְעוֹמְדִים בְּנִמְסִים,
 זֶהוּ אָדָם שְׁלֵם, עֶבֶד נֶאֱמָן לְאֲדוֹנּוֹ, וְצָרִיךְ לְהִשְׁתַּתֵּף בּוֹ וּלְהִתְחַבֵּר בּוֹ לְלַמַּד דְּרָכִים
 מִמֶּנּוּ. וּבִמְהֵ יוֹדַע בֵּן אָדָם לְדַעַת מִי הוּא לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו אוֹ לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ?)
 בְּרִגְזוֹ מִמָּשׁ יֵדַע לוֹ הָאָדָם וְיוֹדַע מִי הוּא. אִם
 הַנְּשָׁמָה הִיא הַקְדוּשָׁה שׁוֹמֵר בְּשִׁעַת רִגְזוֹ (כִּי עֲלִיָּה)
 שֶׁלֹּא יַעֲקֹר אוֹתָהּ מִמְּקוֹמָהּ, שָׂאוּ יֵבֵא תַחֲתֶיהָ
 אוֹתוֹ אֵל זֶר - זֶהוּ בֵּן אָדָם כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, זֶהוּ עֶבֶד
 שֶׁל אֲדוֹנּוֹ, זֶהוּ גֵבֶר שְׁלֵם.

וְאִם הָאָדָם הֵתוּא לֹא שָׁמַר לָהּ וְהוּא עָקַר
 הַקְּדוּשָׁה הֵזוּ הָעֲלִיזָה מִמְּקוֹמָהּ לְשֹׁכֵן
 בְּתוֹכָהּ הֵצִד הָאֲחֵר - וְדַאי זָהוּ אָדָם שְׁמוֹרֵד
 בְּרַבּוֹ, וְאִסוּר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וּלְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ, וְזָהוּ
 (אִיּוֹב יח) טִרְף נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ. הוּא טוֹרֵף וְעוֹקֵר נִפְשׁוֹ
 בְּסִבַּת רִגְזוֹ, וּמֹשִׁיב בְּתוֹכָהּ אֵל זָר. וְעַל זֶה כָּתוּב
 חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ,
 שֶׁתִּנְשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה תֵּהִי־א טוֹרֵף אוֹתָהּ וּמִטִּמְאָ
 אוֹתָהּ מִשׁוּם אִפּוֹ. אֲשֶׁר נִשְׁמָה ^(דף קפב ע"ב) תִּחְלִיף
 בְּאִפּוֹ. כִּי בַמָּה נִחְשָׁב הוּא - עֲבוּדָה זָרָה נִחְשָׁב
 אוֹתוֹ בֵּין אָדָם.

וּמִי שְׁמַתְחַבֵּר עִמּוֹ וּמִי שְׁמַדְבֵּר עִמּוֹ, כְּמִי
 שְׁמַתְחַבֵּר בְּכוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת מִמֶּשֶׁ. מָה
 הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׂכוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת מִמֶּשֶׁ שׁוֹרִים
 בְּתוֹכּוֹ. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁעוֹקֵר קְדוּשָׁה עֲלִיזָה
 מִמְּקוֹמָהּ, וּמִשְׁבִּין בְּמְקוֹמָהּ עֲבוּדָה זָרָה אֵל זָר.
 מָה אֵל זָר כָּתוּב בּוֹ (וַיִּקְרָא יט) אֵל תִּפְנוּ אֶל
 הָאֱלִילִים - בְּדַגְמַת זֶה אִסוּר לְהִסְתַּכֵּל בְּפָנָיו.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי רָגַז שֶׁל חֲכָמִים - רָגַז שֶׁל
 הַחֲכָמִים טוֹב הוּא לְכָל הַצְּדִיקִים, שֶׁהֲרֵי
 לְמַדְנֵנו שֶׁהַתּוֹרָה הִיא אֵשׁ, וְהַתּוֹרָה הִיא מִרְתִּיחָה
 אוֹתוֹ, שֶׁכֶּתוּב (יִרְמִיָּה כג) הֲלוֹא כֹה דִבַּרְי כָּאֵשׁ נֹאֵם
 ה'. רָגַז שֶׁל חֲכָמִים בְּדִבְרֵי תּוֹרָה. רָגַז שֶׁל חֲכָמִים
 לְתֵת כְּבוֹד לַתּוֹרָה, וְהַכֹּל לְעִבּוּדַת תְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הוּא תְּהִי, לְכַךְ נֶאֱמַר (דְּבָרִים ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ
 אֵשׁ אֹכֵלָה הוּא אֵל קָנָא.

אֲבָל אִם בְּדִבְרֵים אַחֲרִים, לֹא עִבּוּדַת תְּקִדּוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא זֶה, לְפִי שֶׁכָּכֵל הַחֲטָאִים
 שֶׁעוֹשֶׂה הָאָדָם, הִיא לֹא עִבּוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ כָּמוֹ
 זֶה, וְאִסוּר לְהִתְקַרֵּב בְּקִרְבָּתוֹ שֶׁל זֶה. וְאִם תֹּאמַר,
 זֶה לְפִי שֶׁעָשָׂה תְּהִי, שֶׁעָבַר וְאַחַר כֵּךְ חָזַר - לֹא
 כֵּךְ. שֶׁכִּיּוֹן שֶׁעָקַר הַתְּקִדּוּשָׁה שֶׁל נִפְשׁוֹ מִמֶּנּוּ
 וּמִמְקוֹמוֹ, וְאוֹתוֹ אֵל זָר מְקַפֵּחַ תְּמָקוֹם תְּהוּא,
 מִתְחַזֵּק בּוֹ וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ, חוּץ מִכַּאֲשֶׁר נִמְטָח
 הָאָדָם מְכַל וְכָל וְעוֹזֵק אוֹתוֹ לְעוֹלָמִים, וְאַחַר כֵּךְ
 מִשְׁתַּדֵּל לְהִתְקַדֵּשׁ וּלְהַמְשִׁיךְ קִדְשָׁה עָלָיו, וְאִז

הלוואי ויתקדש. אמר לו רבי יוסי, מתקדש ממש.

(למה? וברי נדחה ונתקדש).

אמר לו, בא וראה, בפעם שהיא עוקר קדשה של נפשו, ושוכן במקומו האל זר ההוא שנקרא טמא, נטמא האדם ונטמא למי שקרב עמו, ונתקדשה התיא בורחת ממנו. וכיון שבורחת ממנו פעם אחת, כל מה שיעשה האדם עוד, לא תשוב למקומה.

אמר לו, אם כן, כמה טמאים יש שמתהרים? אמר לו, שונה טמאה אחרת שלא יכולה לעשות יותר. אבל זה משנה מכלם, שכל גופו נטמא מבפנים ומבחוץ, ונפשו וכלו נטמא ושאר טמאות שבגוף לא נטמא אלא גופו מבחוץ בלבד, ולכן כתוב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו, שמחליף קדשת רבו משום אפו, שזוהי טמאה שמתמאה הכל. כי כמה נחשב הוא - כמה של עבודה זרה ודאי נחשב הוא.

בַּא וְרֵאָה, וְהוּ רְגֵזוּ שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה, הַצַּד הָאֲחֵר,
 כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ, שְׂרוּצָה הָאָדָם לְהַשְׁמֵר מִפְּנֵי
 וּלְהַפְרִיד מֵעַלְיוֹ, וְעַל זֶה כָּתוּב (שְׁמוֹת ל"ד) אֱלֹהֵי
 מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ. לָךְ - כִּדֵּי לְחֻרֵע לָךְ.
 וְכָתוּב אֲחֵרָיו, אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. תִּשְׁמֹר -
 זֶה צַד הַקִּנְיָנִים שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְשָׁמֵר אוֹתוֹ וְלֹא
 יַחְלִיף אוֹתוֹ בְּגִלְגַּל הַצַּד הָאֲחֵר. וְאִם יַחְלִיף אוֹתוֹ,
 חֲרִי הוּא טָמֵא, וּמְטֵמֵא לְכָל מִי שֶׁמֵּתְקָרֵב אֵלָיו.
 אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר - זֶהוּ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא
 שְׁמֹר. וּמִפְּנֵי כֵן כָּתוּב אֵת חַג הַמִּצּוֹת
 תִּשְׁמֹר, שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָךְ.
 שִׁבְעַת יָמִים אֵלּוּ אֵינָם כְּשִׁבְעַת הַיָּמִים שֶׁל סְבוֹת,
 שֶׁהֵם עֲלִיזוֹנִים, וְאֵלּוּ תַחֲתוֹנִים. וְעַל זֶה, כְּאֵלּוּ
 הַלֵּל גְּמוּרָה, וּכְאֵלּוּ אֵינן הַלֵּל גְּמוּרָה, וְעַל שֶׁהֵם
 לְמִטָּה - שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת. מִצַּת כָּתוּב
 חֶסֶד כְּלִי אוֹת ו', שֶׁשָּׂרָם שׁוֹרִים אֵלּוּ הַיָּמִים
 הָעֲלִיזוֹנִים, סוּד אוֹת ו'.

וְאִם תֹּאמַר, כִּיּוֹן שְׁפוֹד זֶה שֶׁל חַג הַמִּצּוֹת
הַתְּקַדֵּשׁ, מִדּוּעַ יוֹרֵד? שְׁתֵּרִי לְמִדְנֹו,
מֵעֲלִים בְּקִדְשׁ וְלֹא מוֹרִידִים. וּמִדּוּעַ יוֹרֵדֶת לְמִטָּה
בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הַתַּחְתּוֹנִים?

בֹּא וּרְאֵה, כָּתוּב (ויקרא מז) וְכִפֹּר בְּעֶדְוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ
וְגו'. מִי שְׂיִכְפֹּר צָרִיךְ (לְכַפֵּר) עַל עֲצֻמוֹ תַּחֲלָה,
וְאַחֵר כָּךְ עַל בֵּיתוֹ. כְּדִגְמַת זֶה, מִדְּרָגָה זוֹ
מֵתַחֲלָה לְהַתְּקַדֵּשׁ וְלָצֵאת בְּקִדְשָׁהּ לְכַפֵּר עָלָיו,
וְכִיּוֹן שֶׁהוּא הַתְּקַדֵּשׁ, צָרִיךְ לְכַפֵּר עַל בֵּיתוֹ
וְלְקַדֵּשׁ אוֹתָם, וְעַל זֶה יוֹרֵד לְמִטָּה לְקַדֵּשׁ בֵּיתוֹ.
וּבַמָּה מְקַדֵּשׁ לָהֶם? בְּיִשְׂרָאֵל שְׁלִמְטָה, בְּחֻשְׁבוֹן
הָעָמָר. וְכִיּוֹן שֶׁאֵלוֹ מֵתַקְדָּשִׁים, צָרִיכִים לְהַעֲלוֹת
אוֹתָהּ לְמַעְלָה. שְׁתֵּרִי כַּאֲשֶׁר בֵּית הַמִּלְכָּה
מֵתַקְדֵּשׁ, אִז עוֹלָה לְמַעְלָה, לְהַתְּקַשֵּׁר בְּאֵלוֹ
הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים (דף קפג ע"א) לְמַעְלָה.

וְעַל זֶה אָנוּ עוֹשִׂים חֻשְׁבוֹן בְּעֵמִידָה עַל הַרְגָלִים,
לְפִי שֶׁאֵלוֹ הַיָּמִים, יָמִים עֲלִיּוֹנִים הֵם. וְכֵן
בְּכָל זְמַן שֶׁנִּכְנָס אָדָם לְאֵלוֹ הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים, כִּיּוֹן

בְּתַפְלָה בֵּין בְּשֵׁבֶת, צָרִיךְ לַעֲמֹד עַל רַגְלָיו,
הַיְרַכִּים וְהַגּוֹף כְּאַחַד שָׁם. יְרַכִּים וְגוֹף לַעֲמִידָה
כְּזָכֵר שְׁעוֹמֵד בְּכַחוֹ, וְלֹא בְּנִקְבָה שְׁדַרְבָּה לְשֵׁבֶת.
וְעוֹד, מִשּׁוֹם שֵׁבֶת שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.

וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא סוֹד הַזְּכָר, נָשִׁים פְּטוּרוֹת מִחֻשְׁבוֹן
זֶה, וְלֹא מִחֻבִּים לְמִנּוֹת, רַק הַזְּכָרִים,
לְהַתְקַשֵּׁר כָּל אֶחָד כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ. בְּעֵין זֶה, (שְׁמוֹת כג)
יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה. זְכָרִים וְלֹא נָשִׁים. מִשּׁוֹם שֶׁסּוֹד
הַבְּרִית כְּזָכֵר הוּא, וְלֹא בְּנִקְבָה, וּמִשּׁוֹם שֶׁעֲמִידָה
סוֹד לְמַעְלָה, נָשִׁים לֹא מִתְחַיְבוֹת.

וְסוֹד לְמִדְנוּ כָּאֵן, שְׁכָכַל שְׁבַעַת הַיָּמִים מֵאֵלוּ
הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים נוֹטְלֵת הַקְּדוּשָׁה יוֹם אֶחָד
(וּמִתְאַחַד) שֶׁל אֵלוּ הַתְּחִתּוֹנִים, וְזוֹ הַתְּחִתּוֹנָה נִקְרָאת
שְׁבוּעָה, שְׁמֵת־קְדוּשָׁה בְּשֵׁבַעַת יָמִים עֲלִיּוֹנִים. וְכֵן בְּכָל
שְׁבַעַת וְשֵׁבַעַת מֵאֵלוּ חֲמִשִּׁים יָמִים, עַד וְלֹא עַד
בְּכָלֵל. וְכֹאֲשֶׁר נִמְצְאוּ אַרְבָּעִים וְתֵשְׁעָה יָמִים
עֲלִיּוֹנִים, נִמְצְאוּ לְמִטָּה שְׁבַע יָמִים שְׁמֵת־קְדוּשִׁים
בָּהֶם, וְכָל אֶחָד נִקְרָא שְׁבוּעָה שְׁעוֹלָה בְּאֵלוּ הַשְּׁבַע.

וְעַל זֶה כָּתוּב (ויקרא כג) שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת תְּמַיִמַת
 תִּהְיֶינָה. מִשּׁוּם שֶׁאֵלּוּ נִקְבוּת, תָּפַס הַכָּתוּב לְשׁוֹן
 שֶׁל נִקְבוּת.

וּכְאֲשֶׁר הִתְקַדְּשׁוּ בָהֶם וְהִבִּית נִתְקַן לְהִתְחַבֵּר
 אִשָּׁה בְּבַעֲלָהּ, אִזּוּ נִקְרָא חַג הַשָּׁבוּעוֹת,
 מֵאוֹתָן נִקְבוּת שְׁשׁוּרִים עָלֵיהֶן אוֹתָם יָמִים
 עֲלִיוֹנִים שֶׁנִּתְקַדְּשׁוּ בָהֶם. וּמִשּׁוּם זֶה כָּתוּב
 בְּשַׁבְּעַתֵיכֶם, הֵם שְׁלָכֶם, וְלֹא כָתוּב בְּשָׁבוּעוֹת,
 לְפִי שֶׁכָּדָּ גַם מִתְקַדְּשִׁים יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה עִמָּהֶם.

וְעַל זֶה כְּאֲשֶׁר מְגִיעִים לְתַשְׁעָה וְאַרְבָּעִים יָמִים,
 הַיּוֹם הַהוּא הַעֲלִיּוֹן שֶׁעָלִיָּהֶם, שֶׁהוּא יוֹם
 הַחֲמִשִּׁים שֶׁשׁוֹלֵט עַל תַּשְׁעָה וְאַרְבָּעִים יָמִים, סוּד
 בְּלֹוֹת הַתּוֹרָה, בְּתַשְׁעַ וְאַרְבָּעִים פָּנִים, וְאִזּוּ הַיּוֹם
 הַעֲלִיּוֹן הַהוּא, הַיּוֹם הַחֲמִשִּׁים, בְּהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁל
 מִטָּה, מוֹצֵיא תּוֹרָה כְּלוּלָה בְּתַשְׁעַ וְאַרְבָּעִים פָּנִים.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים פד) גַּם צִפּוֹר מְצֹאָה
 בֵּית וּדְרוֹר קֵן לָהּ אֲשֶׁר שָׂתָה אֶפְרַחֶיהָ אֶת
 מוֹבְחֹתֶיהָ וְגו' גַּם צִפּוֹר מְצֹאָה בֵּית, אֵלּוּ צִפְרֵי

שָׁמַיִם שָׁמַקְהֶם שָׁמַיִם מְדוּרֵיהֶם בְּחוּץ, וּמֵהֶם שָׁמַיִם
 מְדוּרֵיהֶם בְּבֵית, כְּמוֹ הַדְּרוֹר, שֶׁהוּא עוֹף שֶׁעוֹשֶׂה
 דִּירָתוֹ בְּבֵית שֶׁל כָּל אָדָם וְלֹא מִפֶּחֶד. מִדּוּעַ?
 מִפְּנֵי שֶׁכָּלֶם קוֹרְאִים לוֹ דְּרוֹר. מֵהוּ דְּרוֹר? חֲרוּת,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כה) וּקְרָאתֶם דְּרוֹר, וְתִרְגְּמוּ
 חֲרוּת. וְזֶהוּ צִפּוֹר דְּרוֹר. שְׁתֵּרֵי מִיּוֹם שֶׁעוֹשֶׂה קִין
 בְּבֵית, מוֹצֵיא בָּנִים, מְגוֹרֵיו בְּבֵית הַמְּשִׁים יָמִים,
 וְלֹא חֲרִיָּהֶם נִפְרָדִים אֵלּוּ מֵאֵלּוּ, וְזֶהוּ עוֹף שֶׁנִּקְרָא
 דְּרוֹר - חֲרוּת.

בֹּא וּרְאֵה מַה כָּתוּב, וּקְרָאתֶם אֶת שְׁנַת
 הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בְּאֶרֶץ. מִכָּאן
 יוֹצֵאת חֲרוּת לְכָלֶם. וּמִפְּנֵי שִׁיּוּצֵאת מִפְּנֵי חֲרוּת,
 תוֹרָה שִׁיּוּצֵאת מִפְּנֵי נִקְרָאת חֲרוּת. וְעַל זֶה כָּתוּב
 (שמות לב) חֲרוּת עַל הַלְּחָת, אֵל תִּקְרָא חֲרוּת אֲלֵא
 חֲרוּת, וְזוֹ תוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת חֲרוּת, שְׁתֵּרֵי מַה
 שֶׁמוֹצֵיא יוֹם זֶה הָעֲלִיּוֹן נִקְרָא חֲרוּת, וְהוּא חֲרוּת
 שֶׁל הַכֹּל. וְזֶה הַיּוֹם הוּא חֲרוּת עֲלִיּוֹנָה, מְשׁוּם
 שֶׁיֵּשׁ חֲרוּת תַּחְתּוֹנָה וְחֲרוּת עֲלִיּוֹנָה. ה"א עֲלִיּוֹנָה,

ה"א תַּחְתּוֹנָה. חרות עֲלִיּוֹנָה. וְחֲרוּת תַּחְתּוֹנָה
שְׂמֹטָה וַיּוֹבֵל בְּאַחַד הֵם.

שְׁנֵי מִיָּנִי לָחֶם אָכְלוּ יִשְׂרָאֵל: אַחַד בַּאֲשֶׁר יָצְאוּ
מִמִּצְרַיִם, אָכְלוּ מִצָּה, לָחֶם עֲנִי. וְאַחַד

בַּמִּדְבָּר, לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם (אַחַד בְּפֶסַח וְאַחַד בְּשִׁבְעוֹת),

שְׂפָתוֹב (שְׁמוֹת ט"ז) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לָחֶם מִן

הַשָּׁמַיִם. וְעַל זֶה קָרָבֵן שֶׁל יוֹם זֶה הוּא לָחֶם. וְעַל

לָחֶם מִקְרִיבִים כָּל שָׂאֵר קָרְבָּנוֹת, שֶׁהִלָּחֶם הוּא

הָעֶקֶר, שְׂפָתוֹב (וַיִּקְרָא כג) וְהִקְרַבְתֶּם עַל הִלָּחֶם

שְׁבַעַת כֶּבֶשִׁים וְגו', וְכִתוּב (שם) מִמּוֹשְׁבַתֵיכֶם

תָּבִיאוּ לָחֶם תְּנוּפָה וְגו'. שְׁוֵהוּ לָחֶם שֶׁחֲכַמוֹ בּוֹ

יִשְׂרָאֵל, חֲכָמָה עֲלִיּוֹנָה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְנִכְנְסוּ

בְּדַרְכֶיהָ.

עֲתָה יֵשׁ לָנוּ לְהַתְּבוּנָה בְּפֶסַח יָצְאוּ יִשְׂרָאֵל

מִלָּחֶם שֶׁנִּקְרָא חֲמִין. כִּתוּב (שְׁמוֹת יג) וְלֹא

יִרְאֶה לָךְ חֲמִין, וְכִתוּב (שם יב) כִּי כָל אֹכֵל

מִחֲמִצָּת. (דף קפג ע"ב) מָה הַטַּעַם? בְּשִׁבִיל כְּבוֹד שֶׁל

הִלָּחֶם הַהוּא הַנִּקְרָא מִצָּה. וְעַכְשָׁיו שֹׁכְנוּ יִשְׂרָאֵל

לְלַחֵם עֲלֵיוֹן יוֹתֵר, לֹא רָאוּי הָיָה שְׂיִתְפַּטֵּל הַחֶמֶץ
 וְלֹא יֵרָאֶה כָּלָל. וּמִדּוּעַ קָרְבַּן זֶה הָיָה חֶמֶץ?
 שְׁכַתוֹב סֵלֶת תְּהֵינָה חֶמֶץ תִּנְאָפִינָה. וְעוֹד, שְׁעַתָּה
 בַּיּוֹם זֶה מִתְפַּטֵּל יֵצֵר הָרַע, וְהַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאת
 חֲרוֹת נִמְצְאת.

אֵלֵּא, לְמַלְךְ שֶׁתְּהִי לוֹ בֵּן יְחִידִי, וְנִחְלָה. יוֹם אֶחָד
 הָיָה מִתְנַאֲוֶה לֶאֱכֹל. אָמְרוּ, יֹאכֵל בֶּן הַמֶּלֶךְ
 (מֵאֲכָל שֶׁל רְפוּאָה) רְפוּאָה זֹו, וְעַד שְׂיִאֲכֹל אוֹתָהּ, לֹא
 יִמְצֵא מֵאֲכָל וּמִזֶּן אַחֵר בַּבַּיִת. עָשׂוּ כֵן. בֵּינוֹן
 שְׂאֲכֹל הָרְפוּאָה הֵהִיֵּא, אָמַר, מִכָּאֵן וְהִלְאָה יֹאכֵל
 כֹּל מִה שֶׁהוּא מִתְנַאֲוֶה וְלֹא יָכוֹל לְחַזֵּיק לוֹ.

כִּי בֵּאֲשֶׁר יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָיוּ יוֹדְעִים
 עֵקֶר וְסוּד שֶׁל הָאֱמוּנָה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא: יִטְעֲמוּ יִשְׂרָאֵל רְפוּאָה, וְעַד שְׂיִאֲכֹלוּ רְפוּאָה
 זֹו, לֹא יֵרָאֶה לָהֶם מֵאֲכָל אַחֵר. בֵּינוֹן שְׂאֲכֹלוּ
 מִצָּה, שֶׁהִיֵּא רְפוּאָה לְעֵלוֹת וְלְדַעַת בְּסוּד
 הָאֱמוּנָה, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִכָּאֵן וְהִלְאָה
 רָאוּי לָהֶם חֶמֶץ וְיֹאכֹלוּ אוֹתוֹ, שֶׁחֲרִי אֵינּוּ יָכוֹל

לְהַזִּיק לָהֶם. וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁבִּיּוֹם הַשְּׁבוּעוֹת שֶׁנִּמְצָא
לָחֶם עֲלֵיוֹן, שֶׁהוּא רְפוּאָה לְכָל.

וְעַל זֶה מִקְרִיבִים חֶמֶץ לְהַשְׂרֵף עַל הַמִּזְבֵּחַ.
וּמִקְרִיבִים שְׁתֵּי לָחֶם אַחֲרֵים כְּאַחֵד. וְחֶמֶץ
נִשְׂרָף בְּאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ, וְלֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט וּלְהַזִּיק לָהֶם
לְיִשְׂרָאֵל. וּמִשּׁוֹם זֶה יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים נִדְבָקִים בּוֹ
בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּרְפוּאָה שֶׁל הַתּוֹרָה בְּיוֹם
זֶה. וְאִם הָיוּ שׁוֹמְרִים יִשְׂרָאֵל שְׁנֵי צְדָדִים שֶׁל לָחֶם
אֵלוֹ, לֹא הָיוּ עוֹלִים בְּדִין לְעוֹלָם.

בְּיוֹם שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא יוֹם הַדִּין, (בְּכָל יוֹם)
שֶׁאִין הוּא, אֵלָּא לְאֵלוֹ שֶׁלֹּא לְקַחוּ מֵאֲכָל
שֶׁל הָרְפוּאָה, וְעִזְבוּ אֶת מֵאֲכָל הַתּוֹרָה מִשּׁוֹם
מֵאֲכָל אַחַר שֶׁהוּא חֶמֶץ. כִּי בְּיוֹם זֶה שֶׁל רֵאשׁ
הַשָּׁנָה הַחֶמֶץ הַהוּא עוֹלָה, וּמִקְטָרֵג עַל הָאָדָם
וּמְלַשִּׁין עֲלָיו, וְהוּא עוֹמֵד בְּיוֹם זֶה מִקְטָרֵג עַל
הָעוֹלָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב בְּדִין עַל כָּל־
וְדָן אֶת הָעוֹלָם.

וּמִסִּבָּה זוֹ, כִּי אֲשֶׁר נָתַן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, הַטְּעִים לָהֶם מִהֲלָחֶם
 הָעֲלִיזוֹן הַהוּא שֶׁל הַמָּקוֹם הַהוּא, וּמִתּוֹךְ הֲלָחֶם
 הַהוּא הָיוּ יוֹדְעִים וּמִסְתַּכְּלִים בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה
 לְלַבֵּת בְּדַרְוֵי יִשְׂרָאֵל, וְהָרִי בִּפְאֵרוֹ הַדְּבָרִים אֵלּוּ
 הַחֲבֵרִים בְּסוּדוֹת (אֵלּוּ שְׁאַנְחֵנוּ אוֹמְרִים) אֵלּוּ כְּמוֹ
 שְׁאַמְרֵנוּ.

רַבִּי שְׂמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ הָיוּ הוֹלְכִים בְּדַרְוֵי,
 וְהָיוּ הוֹלְכִים עִמָּהֶם רַבִּי אֲבָא וְרַבִּי יוֹסִי. עַד
 שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגְשׁוּ בְּזִקְנֵי אֶחָד, וְהָיָה אוֹחֲזוֹ בְּיָדוֹ
 תֵּינֹק אֶחָד. הָרִים עֵינָיו רַבִּי שְׂמַעוֹן וְרָאָה אוֹתוֹ.
 אָמַר לוֹ לְרַבִּי אֲבָא, וְדַאי דְּבָרִים תְּדַשִּׁים יֵשׁ לָנוּ
 אֶצֶל תּוֹזְבֵי.

כִּי אֲשֶׁר הִגִּיעוּ אֵלָיו, אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, כְּמִשְׁאֵל
 הַקְּשׁוֹר בְּגִבְיָה אֶתְּחָה בָּא? מִי אֶתְּחָה? אָמַר
 לוֹ, יְהוּדֵי אֲנִי. אָמַר, דְּבָרִים תְּדַשִּׁים וְדַאי בְּיוֹם
 זֶה אֶצְלָךָ. אָמַר לוֹ, לְהִיכֵן הוּא בְּדַרְוֵי? אָמַר לוֹ,
 דִּירְתִי תִּיתָה בְּאֵלּוּ פּוֹרְשֵׁי הַמְּדַבֵּר, שְׁתִּייתִי

מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, וְעַתָּה בָּאתִי לְיִשׁוּב לְשֹׁכֵת בְּצִל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָמִים אֵלֹו שֶׁל הַחֹדֶשׁ הַשְּׂבִיעִי
הַזֶּה.

שָׁמַח רַבִּי שְׂמֵעוֹן, אָמַר, נִשְׁב, בְּוֵדָאֵי הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שָׁלַח אוֹתָךְ אֵלֵינוּ. אָמַר לוֹ,
חַיִּיד שְׁנִשְׁמַע דְּבַר מַפִּיד, מֵאֵלֹו הַדְּבָרִים הַחֹדְשִׁים
עַתִּיקִים שְׁנִשְׁמַעְתֶּם שָׁם בַּמְדָּבָר מִחֹדֶשׁ הַשְּׂבִיעִי
הַזֶּה, וּמִדּוּעַ נִבְרַדְתֶּם עַתָּה מִהַמְדָּבָר לָבֵא לְיִשׁוּב?
אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הַזִּקֵּן, בְּשֵׁאלָה זוֹ יִדְעֵתִי שְׁחֻכְמָה
אַצְלָךְ וּדְבָרֶיךָ מִנִּיעִים לְרַקִּיעֵי הַחֻכְמָה (נֹטִים לְתַקִּיעַת
הַחֻכְמָה).

פֶּתַח הַזִּקֵּן הֵתוּא וְאָמַר, (דְּבָרִים א) וּבַמְדָּבָר אֲשֶׁר
רָאִיתָ אֲשֶׁר נִשְׁאַף ה' אֱלֹהֶיךָ בְּאֲשֶׁר יִשָּׂא
אִישׁ אֶת בְּנוֹ וְגו'. פָּסוּק זֶה כֵּן הָיָה צָרִיד לֹאמַר,
וּבַמְדָּבָר אֲשֶׁר נִשְׁאַף. מֵהוּ רָאִיתָ? אֵלֵא הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הִנְחִיג אֶת יִשְׂרָאֵל בַּמְדָּבָר, מְדָבָר חֻק, כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב (דְּבָרִים ח) נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב וְגו'.

וּמְדַבֵּר שֶׁהוּא חֹק מִשָּׂאֵר מְדַבְּרֵי־וֹת בְּעוֹלָם. מָה
הַטַּעַם?

מִשׁוּם שֶׁבַשְּׁעָה הִיא שְׂיִצְאוּ (דף קפד ע"א) יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם וְנִשְׁלְמוּ לְשָׂשִׂים רַבּוֹא,
הִתְחַזְּקָה הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה וְעֲלָתָה עַל הַכֹּל,
וְהָאִירָה הַלְּבָנָה, וְאִזּוּ נִבְנְעָה מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, הַצַּד
הָאֲחֵר, וְהוֹצִיא אוֹתָם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְלֶכֶת
בְּמִדְבַר חֹק, שֶׁהוּא מְקוּם וְשִׁלְטוֹן סְמָ"ל הַרְשָׁע,
שֶׁהוּא שְׁלוֹ מִמֶּשׁ, בְּדִי לְשֹׁבֵר חֹקוֹ וְכַחוֹ וְלִבְתֵּית
רֵאשׁוֹ (וְלַחֲרִיד אוֹתוֹ) וְלַהֲבַנִּיעַ אוֹתוֹ שְׁלֵא יִשְׁלַט.
וְאֵלְמָלֵא חֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל, רָצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַעֲבִירוֹ מִן הָעוֹלָם, וְעַל זֶה הָעֵבִיר אוֹתָם
בְּנַחֲלָתוֹ וְגוֹרְלוֹ וְחֵלְקוֹ מִמֶּשׁ.

בְּגִלְלֵי שְׁחָטָאוּ בְּכַמָּה פְּעָמִים, נָשַׁף אוֹתָם הַנְּחָשׁ,
וְאִזּוּ הִתְקַיִּים (בְּרֵאשִׁית ג) הוּא יִשׁוּפְךָ רֵאשׁ וְגו'.

יִשְׂרָאֵל הָבּוּ רֵאשׁוֹ בַּתְּחִלָּה וְלֹא יָדְעוּ לְהַשְׁמֵר
מִמֶּנּוּ, וְלִבְסוּף הוּא הִפָּה בְּאַחֲרוֹנָה, וְנִפְלוּ בָּלָם
בְּמִדְבַר, וְהִתְקַיִּים וְאַתָּה תִּשׁוּפְנוּ עֲקֵב. וְאַרְבָּעִים

שָׁנָה לָקוּ מִמֶּנּוּ, כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים מַלְקוֹת שֶׁל בֵּית
דִּין.

וְעַל זֶה כָּתוּב אֲשֶׁר רָאִיתָ, בְּעֵינֵיהֶם הָיוּ רוֹאִים
אֵת אֲדוֹן הַמַּדְבָּר הוֹלֵךְ קָשׁוּר לְפָנֵיהֶם,
וְלָקְחוּ גִחְלָתוֹ וְגוֹרְלוֹ. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׂפָתוֹב (שְׁמוֹת טו)
אִז נִבְהָלוּ אֱלוֹפֵי אֲדוֹם, וְאֵלֶּה הֵם (דְּבָרִים ח) נִחַשׁ
שָׂרָף וְעַקְרָב. וְאֵנְחָנוּ גַם כִּי נִפְרַדְנוּ מִהַיְשׁוּב
לְמַדְבָּר הַחֹזֵק לְעֵיִן שָׁם בַּתּוֹרָה, כִּי לְהַכְנִיעַ אֵת
הַצַּד הָאֲחֵר.

וְעוֹד, שְׁלֹא מִתְיַשְׁבִּים דְּבָרֵי תּוֹרָה אֵלָּא שָׁם,
שְׂאִין אִזר אֵלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹצֵא מִתּוֹךְ
הַחֲשֵׁךְ. שְׂכַאֲשֶׁר נִכְנַע צַד זֶה, מִתְעַלָּה הַקְּדוּשָׁה
כְּרוֹךְ הוּא לְמַעְלָה וּמִתְכַּבֵּד כְּכַבּוֹדוֹ, וְאִין עֲבוֹדַת
הַקְּדוּשָׁה כְּרוֹךְ הוּא אֵלָּא מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁךְ, וְאִין הַטּוֹב
אֵלָּא מִתּוֹךְ הָרַע. וְכַאֲשֶׁר נִכְנַם כֵּן אָדָם כְּרֹךְ
רָעָה וְעוֹב אוֹתָהּ, אִז מִתְעַלָּה הַקְּדוּשָׁה כְּרוֹךְ הוּא
כְּכַבּוֹדוֹ, וְעַל זֶה שְׁלֵמוֹת הַכֹּל - טוֹב וְרַע כְּאַחֵר,
וְלַעֲלוֹת אַחֵר כִּי בְטוֹב, וְאִין טוֹב אֵלָּא הַהוּא

שִׁינָא מִתּוֹךְ הָרַע. וּבְטוֹב זֶה מִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ,
וְזוֹהִי עֲבוּדָה שְׂלֵמָה.

וְאֵנְחָנוּ עַד עֲבָשׁוּ יוֹשְׁבִים שָׁם כָּל יְמֵי הַשָּׁנָה
בְּכִרֵי לְהִכְנִיעַ בַּמִּדְבָּר לְצַד הָאֲחֵר.
עֲבָשׁוּ שֶׁהִגִּיעַ זְמַן עֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ שֶׁל צַד הַקֹּדֶשֶׁת,
חֲזַרְנוּ לְיִשׁוּב, שְׁשָׁם הִיא עֲבוּדָתוֹ. וְעוֹד, שְׁעַתָּה
בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הִגִּיעַ זְמַן שֶׁל הַנְּחֹשׁ הַהוּא לְתַבְעַ
דִּין מִלְּפָנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשָׁם הוּא שׁוֹלֵט,
וּמִפְּנֵי כֵךְ יִצְאָנוּ מִשָּׁם וּבָאנוּ לְיִשׁוּב.

פְּתַח הַזִּקֵּן הַהוּא וְאָמַר, (תהלים פא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ
שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חֲגִנּוֹ. עֲבָשׁוּ הוּא הַזְּמַן
לְהַתְעוֹרֵר הַדִּין הָעֲלִיּוֹן הַחֹזֵק, וּבֹאֲשֶׁר הוּא
מִתְעוֹרֵר, הַצַּד הָאֲחֵר מִתְחַזֵּק כְּנִגְדּוֹ. וּמִכִּיּוֹן
שֶׁהוּא מִתְחַזֵּק, עוֹלָה וּמִכֶּסֶה לְלִבָּנָה, שְׁלֵא
מְאִירָה אֹר, וּמִתְמַלֵּאת מִצַּד הַדִּין. אִזּוּ כָּל הָעוֹלָם
הוּא בְּדִין, עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וּכְרוֹז קוֹרֵא בְּכָל
הַרְקִיעִים: הַתְּקִינוּ כִּסֵּא שֶׁל דִּין לְאֲדוֹן הַכֹּל,
שֶׁהוּא רוֹצֵה לְדוֹן.

וְסוּד כָּאן, וְהָאִיר לָנוּ בַמְדָּבָר, מִדּוּעַ מִתְעוֹרֵר
 דִּין עֲלִיזוֹן בְּיוֹם זֶה. אֵלֶּא כֹּל סוּדוֹת וְכֹל
 הַקְּדָשׁוֹת הַנִּכְבָּדוֹת, כֻּלָּם תְּלוּיִים בְּשִׁבְעֵי.
 וְהַשְּׁבִיעִי הַהוּא הָעֲלִיזוֹן, עוֹלָם הָעֲלִיזוֹן, שֶׁנִּקְרָא
 עוֹלָם הַבָּא. מִמֶּנּוּ מְאִירִים כָּל הַנִּדְרוֹת וְכֹל
 הַקְּדָשׁוֹת וְכֹל הַפְּרָכוֹת. וְכֹאֲשֶׁר מֵנִיעַ הַזְּמַן לְחִדּוֹשׁ
 הַפְּרָכוֹת וְהַקְּדָשׁוֹת לְהָאִיר, צָרִיךְ לְהַשְׁגִּיחַ בְּכֹל
 תְּקוּנָה שֶׁל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם, וְכֹל הַתְּקוּנִים הָהֵם
 לְקַיֵּם כֻּלָּם עוֹלָם מִתּוֹךְ הַתְּחִתּוֹנִים, אִם יֵהָיוּ
 כְּשֵׁרִים. וְאִם אֵינָם כְּשֵׁרִים, אִזּוֹ עוֹמְדָת, (דְּבָר) שְׁלֵא
 מְאִירָה, עַד שֶׁנִּפְרָדִים הַתְּיָבִים מִתּוֹךְ הַזִּכָּאִים, אִזּוֹ
 מִתְעוֹרֵר הַדִּין.

וּמִתְדִין הַהוּא מִתְחַזֵּק הַצַּד הָאֲחֵר, וְנִמְצָא
 מְקַטְרֵג, כְּדֵי שִׁנְתָנוּ לוֹ אֵלּוֹ הַתְּיָבִים,
 מִפְּנֵי שְׂפָתוֹב (אִיּוֹב כח) וּלְכֹל תְּכֵלִית הוּא חוֹקֵר.
 וּמִכֶּסֶה לְלִבָּנָה. מִדּוּעַ (לֹא מוֹסְרָת אוֹתָם כִּי הַמְּקַטְרֵג)? מִפְּנֵי
 שֶׁאֵין רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא לְאַבֵּד אֶת
 מַעֲשֵׂי יָדָיו.

וְהִצַּד הָאֲחֵר הֵהוּא עֹמֵד בְּקִלְפָּה תְּזֻקָה, שְׂאִינָה
 יְכוּלָה לְהַשְׁבֵּר חוּץ בְּאוֹתָהּ עֲצָה שְׁתִּקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא נָתַן לְיִשְׂרָאֵל, שְׂכַתוֹב תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ
 שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם תִּגְנוּ. כִּדִּי לְשׁוֹפָר הַכֶּסֶי הֵהוּא
 שְׂמִכְסָה אֶת הַלְּבָנָה, וְלֹא מְאִירָה.

וְכֹאֲשֶׁר מִתְעוֹרְרִים יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה בַשׁוֹפָר, הַקּוֹל
 הֵהוּא שְׂיוּצָא מִהַשׁוֹפָר מִכָּה בְּאוֹיֵר,
 וּבִזְקַע אֶת הַרְקִיעִים, עַד שְׁעוֹלָה לְגַבִּי הַסֵּלַע
 הֵהוּא תְּחֻזָּק, (תִּצַּד הָאֲחֵר) שְׂמִכְסָה לְלְבָנָה, מִשְׁנִיחַ
 וּמוּצָא הַתְּעוֹרְרוֹת הַרְחָמִים, אִזּוּ הֵהוּא
 (דף קפד ע"ב) שְׁעוֹלָה וְעֹמֵד לְמַעְלָה, מִתְעַרְבֵּב. אִזּוּ הַקּוֹל הֵהוּא
 עֹמֵד וּמַעְבִּיר תְּדִין הֵהוּא, וְכִיּוֹן שְׁלִמְטָה
 מִתְעוֹרְרִים תְּרַחֲמִים, כִּדּוּ גַם לְמַעְלָה מִתְעוֹרֵר
 שׁוֹפָר אֲחֵר עֲלִיּוֹן וּמוּצָא קוֹל שֶׁהוּא רַחֲמִים,
 וּמִתְעַרְבְּבִים קוֹל בְּקוֹל, רַחֲמִים בְּרַחֲמִים,
 וּבַהֲתְעוֹרְרוֹת שֶׁל לְמִטָּה מִתְעוֹרֵר כִּדּוּ גַם לְמַעְלָה.
 וְאִם תֵּאמֶר, אֵיךְ יְכוּל קוֹל שֶׁל לְמִטָּה אִזּוּ
 הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל לְמִטָּה לְהַתְעוֹרֵר - כִּמּוֹ

בין? בא וראה, עולם התחתון עומד לקבל תמיד, והוא נקרא אבן טובה, ועולם העליון לא ניתן לו, אלא כמו שהוא עומד. אם הוא קיים בהארת פנים מלמטה, כמו בן מאירים לו מלמעלה. ואם הוא עומד בעצבות, נותנים לו דין פניגדו.

כמו זה, (תהלים ק) עברו את ה' בשמחה. שמחה של בן אדם מושך לעצמו שמחה אחרת עליונה. כך גם זה העולם התחתון - כמו שהיא מתעוררת, כך מושך מלמעלה. משום כך מקדימים ישראל ומעוררים בשופר קול שהוא (סוד של רחמים) כלול באש ומים ורוח, ונעשה אחד, ועולה למעלה, ומכה באבן הטובה הזו, ונצבע בגונים אלו של הקול הזה, ואז כמו שמתראה, כך מושך מלמעלה.

וכיון שנתקנת בקול זה, רחמים יוצאים מלמעלה ושורים עליה, ונכללת ברחמים מלמטה ומלמעלה. ואז מתערבב הצד האחר, (מסתכל ורואה בהארת הפנים) ונחלש כחו ולא יכול לקטרג.

וְהָאֵבֶן הַטּוֹבָה הַזֶּה בְּקִיּוּמָהּ בְּהֶאֱרַת הַפָּנִים מִכָּל
הַצְּדָדִים - בְּהֶאֱרַח שֶׁל לְמַטָּה וּבְהֶאֱרַח שֶׁל
לְמַעְלָה.

מִתִּי עֹמְדָת בְּהֶאֱרַח שֶׁל לְמַעְלָה? הֲיֵיחַ אֹמֵר
בְּיוֹם הַכְּפוּרִים. וּבְיוֹם הַכְּפוּרִים מְאִירָה
הָאֵבֶן הַטּוֹבָה הַזֶּה בְּאֵזֶר שֶׁל לְמַעְלָה מִתּוֹךְ
הָאֵזֶר שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, (וּמִתְעַרְבֵב הַמְּקוּמָרָג הַהוּא), וְאִז
מִתְקַנֵּים יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה שְׁעִיר אֶחָד, וְשׁוֹלְחִים
לְמַדְבָּר הַזֶּה הַחֹק שֶׁהוּא שׁוֹלֵט עָלָיו.

וְהַצֵּד הָאֲחֵר הַהוּא הוּא נִקְרָה אֲמֻצְעִית שֶׁל
הָעוֹלָם הַחָרֵב, מִשּׁוּם שֶׁכָּל חָרְבָה וְשִׁמְמָה
(הוּא מִמְּנוֹ, מִהַצֵּד הָאֲחֵר הַהוּא הַשּׁוֹלֵט) מִמְּנוֹ, הַצֵּד הָאֲחֵר הַהוּא
שׁוֹלֵט עָלָיו, וְנִקְרָה הָאֲמֻצְעִית שֶׁל כָּל הַיְשׁוּב, צֵד
הַקְּדוּשָׁה הוּא. וְעַל זֶה עֹמְדָת יְרוּשָׁלַיִם בְּאֲמֻצְעֵ
כָּל הַיְשׁוּב שֶׁל הָעוֹלָם.

בְּשִׁתֵּי נִקְדוּת נִבְדָּלָת מְלָכוּת שְׁמִיָּם, צֵד הַקְּדוּשָׁה
- אֶחָת שְׁלָה, וְאֶחָת שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא.
נִקְרָה עֲלִיזָה נְעֻלְמָת, וְעַל זֶה בְּקִיּוּמָהּ בְּשִׁתֵּי

נְקֻדוֹת. נְקֻדָּה שְׁלֵה עוֹמְדַת תְּחִתֶּיהָ, יְרוּשָׁלַיִם, אֶמְצֵעַ שֶׁל כָּל הַיְשׁוּב. נְקֻדָּה שְׁלוֹקַחַת מֵאֵמָּה עֲלִיוֹנָה וּסְתוּמָה, הִיא גַּן עֵדֶן שֶׁל הָאָרֶץ, שְׁעוֹמְדַת בְּאֶמְצֵעַ שֶׁל כָּל הָעוֹלָם לְכָל הַצְּדָדִים, שֶׁל הַחֲרָבָה וְתִישׁוּב וְכָל צְדָדֵי הָעוֹלָם.

וְעַל זֶה בְּאֶמְצֵעַ גַּן עֵדֶן עוֹמְדַת נְקֻדָּה אַחַת עֲלִיוֹנָה נְעֻלְמַת וּסְתוּמָה שְׁלֵא נוֹדַעַת. וְעַמּוּד אֶחָד נְעוּיִן מְלֻמְטָה לְמַעְלָה תוֹךְ הַנְּקֻדָּה הַחַיָּא, וּמִשָּׁם נוֹבְעִים מִים שֶׁנִּפְרָדִים לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם. נִמְצְאוּ שְׁלֵשׁ נְקֻדוֹת בְּעוֹלָם שְׁעוֹמְדוֹת זוֹ עַל זוֹ, בְּרִגְמַת שְׁלֵשׁ נְקֻדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.

בֵּא וּרְאֵה, הַשָּׁעִיר הַהוּא שֶׁשׁוֹלְחִים יִשְׂרָאֵל לְעִזְאוֹל לְמִדְבָּר הַהוּא, בְּדֵי לָתֵת חֵלֶק לְצַד הָאַחַר הַהוּא לְהַתְעַסֵּק אִתּוֹ. וְאִם תֹּאמַר, שְׁנֵי שָׁעִירִים לָמָּה כָּאֵן? אֶחָד לָהּ, וְאֶחָד לְצַד הָאַחַר הַהוּא. נִיחָא הַשָּׁעִיר הַהוּא שֶׁל הַצַּד הָאַחַר, אֵיךְ לָהּ מְדוּעָ?

אֵלֶּיךָ, לְמַלְךְ שֶׁהָיָה בּוֹעֵם עַל בְּנֵי, קָרָא לַשּׁוֹטֵר,
 זֶה שֶׁעוֹשֶׂה דִין בְּבְנֵי אָדָם תָּמִיד, בְּדֵי
 שְׂיִתְכוּנֵן לַעֲשׂוֹת דִין בְּבְנֵי. הַשּׁוֹטֵר הַהוּא שָׂמַח,
 וּנְכַנֵּם לְבֵית הַמֶּלֶךְ לְאֹכַל שָׁם. כִּיּוֹן שָׂרְאָה אוֹתוֹ
 בְּנֵי, אָמַר, וְדַאי לֹא נְכַנֵּם הַשּׁוֹטֵר כָּאֵן בְּבֵית אָבִי
 אֵלֶּיךָ מִשּׁוֹם שֶׁכַּעַם הַמֶּלֶךְ עָלַי. מָה עֲשָׂה? הֲלֹךְ
 וְהִתְפַּיִם עִמּוֹ. וּמִשּׁוֹם שֶׁהִתְפַּיִם עִמּוֹ, צָוָה הַמֶּלֶךְ
 לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה עֲלִיוֹנָה לוֹ וּלְבְנֵי, וְצָוָה שְׂלֵא יֵדַע
 בּוֹ הַשּׁוֹטֵר הַהוּא.

לְבַסּוֹף נְכַנֵּם הַשּׁוֹטֵר הַהוּא. אָמַר הַמֶּלֶךְ, עֲתָה

אִם יֵדַע זֶה מִהֶסְעוּדָה הָעֲלִיוֹנָה

(דף קפה ע"א)
 שֶׁהִכְנַתִּי לִי וּלְבְנֵי, יִתְבַּלְבַּל הַשְּׁלֶחָן. מָה עֲשָׂה?
 קָרָא לְמַמְנָה עַל הֶסְעוּדָה וְאָמַר לוֹ, תִּכְיֵן מִשְׁהוֹ
 וְתִשִּׁים לְפָנַי, וְתִשִּׁים לְפָנַי הַשּׁוֹטֵר הַהוּא, בְּדֵי
 שְׂיִחְשַׁב שְׁסוּעַד לְפָנַי מִשְּׁלִי, וְלֹא יֵדַע מִהֶסְעוּדָה
 הַחֲשׂוּבָה הַהִיא שֶׁל שְׂמֻחָה שְׁלִי וְשֶׁל בְּנֵי, וַיִּקַּח
 הַחֶלֶק הַהוּא וַיֵּלֶךְ לוֹ, וַיִּתְרַחַק מִהַשְּׂמֻחָה שֶׁל
 הֶסְעוּדָה שְׁלָנוּ. וְאִם לֹא שֶׁעֲשָׂה הַמֶּלֶךְ כֵּן, לֹא
 יִתְרַחַק הַשּׁוֹטֵר הַהוּא מִבֵּית הַמֶּלֶךְ.

כִּן אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, תִּזְמִינּוּ שְׁנֵי
 שְׁעִירִים, אֶחָד לִי וְאֶחָד לַמִּקְטָרֵג הַהוּא, כִּדְרֵי
 שְׂיַחֲשֵׁב שְׁמִסְעוּדָה שְׁלִי הוּא אוֹכֵל, וְלֹא יֵדַע
 בְּמִסְעוּדַת הַשְּׂמִמָּה הַאֲחֵרַת שְׁלָנוּ, וַיִּקַּח תַּחֲלֹק
 הַהוּא וַיֵּלֶךְ לְדַרְכוֹ וַיִּתְרַחֵק מִבֵּיתִי. כִּיּוֹן שְׂאֵמָא
 הָעֲלִיזָנָה, עוֹלָם הָבֵא, בָּאָה לְשָׂרוֹת תּוֹךְ תַּחֲיִכֵל
 שְׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן לְמִצָּא אוֹר (לְחַשְׁנִים עֲלֶיהָ בְּהֶאֱרָה)
 שְׁל הַפְּנִים, דִּין הוּא שְׁלֹא יִמְצָא הַמִּקְטָרֵג הַהוּא,
 וְלֹא בְעֲלֵי הַדִּין לְפָנָיו, כַּאֲשֶׁר מוֹצִיא כָּל הַתְּפָרוֹת
 וּמֵאִיר לְכֻלָּם. וְכֹל שְׁפַע תַּחְרוֹת הַהוּא נִמְצָא,
 וַיִּשְׂרָאֵל נוֹטְלִים מֵאֵלוֹ הַתְּפָרוֹת.

שְׂתַּרִי כַּאֲשֶׁר הָעוֹלָם הָבֵא נִכְנָם לַחֲיִכֵל שְׁל
 הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן וּמוֹצֵא שְׁשִׁמָּה הָעוֹלָם
 הַתַּחְתּוֹן עִם בְּנָיו בְּמִסְעוּדָה הָעֲלִיזָנָה תְּהִיָּא, אִז
 הוּא מְבַרְךְ הַשְּׁלֶחֶן, וְהָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם מֵתְפָרְכִים,
 וְכֹל שְׂמִמָּה וְכֹל הָאֲרַת הַפְּנִים נִמְצָאוֹת שָׁם. זֶהוּ
 שְׂפָתוֹב (וַיִּקְרָא טו) לְפָנָי ה' תִּתְּהָרוּ.

כָּתוּב (ויקרא טו) וְנָתַן אֶהְרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים
 גְּדֹלוֹת גֹּדֵל אֶחָד לַה' וְגֹדֵל אֶחָד
 לְעֹזָאוֹל. זוּהִי הַשְּׂמֵחָה הַהִיא שֶׁל הַמְּקַטְרֵג הַהוּא,
 כִּדְבַר שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִפִּיל עִמּוֹ גֹּדֵל, וּמִזְמִין
 אוֹתוֹ, וְלֹא יוֹדֵעַ שְׂאֵשׁ דּוֹלֵק שָׁם עַל רֵאשׁוֹ וְעַל
 הָעַם שְׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כה) כִּי גִחְלִים אֶתָּה
 חֲתָה עַל רֵאשׁוֹ.

וְסִימָנָהּ - (אסתר ה) אַף לֹא הִבִּיֵּאתָ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
 עִם הַמֶּלֶךְ אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ כִּי
 אִם אוֹתִי. וְכַתּוּב, וַיֵּצֵא הָמֶן בַּיּוֹם הַהוּא שְׂמֵחָה
 וְטוֹב לֵב. בַּחֲלֹק הַהוּא שֶׁנּוֹטֵל, וְהוֹלֵךְ לוֹ. וּבִסּוּף,
 בְּאֲשֶׁר בָּא הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן לְבֵית הַמַּלְכָּה, הַמַּלְכָּה
 מִבְּקִשְׁתָּ עֲלֶיהָ וְעַל בְּנֵיהָ וְעַל עַמָּהּ מִן הַמֶּלֶךְ.

וְאֶפְלוּ בְּזִמְן שִׁישְׁרָאֵל בְּגָלוֹת וּמִתְפַּלְלִים תְּפִלוֹת
 בְּכָל יוֹם, הִיא עוֹלָה בַּיּוֹם זֶה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ
 הָעֲלִיּוֹן וּמִבְּקִשְׁתָּ עַל בְּנֵיהָ, וְאִזּוֹ נִגְזְרוֹת כָּל אוֹתָן
 נִקְמּוֹת שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת עִם

אָרום, וְנִגְזָר אֵיךְ עֲתִיד הַמְּקַטְרֵג תְּהִי לַעֲבֹר מִן
הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כה) בְּלַע הַפְּוֹת לְנִצָּחַת.

וְסִימְנָךְ - בְּזִמְן הַגְּלוּת (אסתר ז) כִּי נִמְכַרְנוּ אֲנִי
וְגו'. כִּי אֵין הַצָּר שׁוּחַ בְּנִזּוֹק הַמְּלָךְ. מַה
זֶה בְּנִזּוֹק הַמְּלָךְ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יהושע ז) וְהִכְרִיתוּ
אֶת שְׂמִנּוֹ מִן הָאָרֶץ וּמַה תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל.
שְׁתֵּרֵי הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן לֹא מִתְקַיֵּם בְּקִיּוּמוֹ, וְזֶהוּ בְּנִזּוֹק
הַמְּלָךְ.

וְאִז, וְהָמֵן נִבְעַת מִלְּפָנֵי הַמְּלָךְ וְהַמְּלָכָה. אִז אֹר
הַפָּנִים וְכָל שְׂמִחָה נִמְצָאָת, וַיִּשְׂרָאֵל יוֹצְאִים
לְחֵרוֹת בַּיּוֹם הַהוּא. וְאִז, מִהֵיוֹם הַהוּא וְהִלָּאָה,
חֵרוֹת וְשְׂמִחָה בְּגִלּוֹי לְשִׁלְטַ עֲלֵיהֶם, וְאִז צָרִיךְ
לְשִׂמְחַ עִמָּהֶם. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּתְּנּוּ לוֹ חֵלֶק
לְהִתְרַחֵק מֵהֶם, כִּךְ נִם נוֹתְנִים לְשָׂאֵר הָעַמִּים
לְהִתְרַחֵק מֵהֶם לְמִטָּה.

בֵּא וּרְאֵה, מַה הוּא סוֹד הַקְּרָפְנוֹת לְהַקְרִיב שְׁעִיר
(בְּנִגְדַ שְׁעִיר) וְלֹא דָבָר אַחֵר? וּמִדּוּעַ שְׁעִיר בְּרֵאשׁ

חֲדָשׁ, וְכֵאן גַּם בֵּין שְׁעִיר? אֵלֶּא, אִם תֹּאמַר מִשׁוּם
שֶׁהוּא צַד שְׁלוֹ - טוֹב. מִדּוּעַ לֹא הָיָה עִז?

אֵלֶּא דָּבָר זֶה צָרִיךְ, וְהוּא נִמְצָא לְבַעֲלֵי בָשׂוּפִים,
שֶׁכָּל מַעֲשֵׂיהֶם בְּמַה שְׁלֹא (מִתְחַבֵּר) יִהְיֶה
בְּנִקְבָּה. וְעַל זֶה שְׁעִיר, שְׁלֹא הִתְחַבֵּר בְּנִקְבָּה בְּכָל
הַצְּדָדִים שְׁלוֹ. עִז, כַּאֲשֶׁר הִתְחַבֵּר בְּנִקְבָּה. וּמִשׁוּם
שֶׁהוּא מְלֶךְ, נוֹתְנִים לוֹ מִשׁוּם הַכְּבוֹד שְׁלוֹ, זֶה
שְׁלֹא הִתְחַבֵּר בְּנִקְבָּה וְלֹא נָתַן כַּחוֹ לְאַחַר. וְזֶה
יְדוּעַ לְאוֹתָם הַמְכַשְׁפִּים שְׂמֵשֶׁת־מְשִׁים בְּמַעֲשֵׂים
אֵלֶּה. וּמִפְּנֵי כֵךְ שׁוֹרִים עַל הַשְּׁעִיר הַהוּא כָּל
אוֹתָם הַחֲטָאִים.

בֵּא וּרְאֵה, אֵף עַל גַּב שֶׁהוּא חֵלֶק לִצַּד הָאֲחֵר
הַהוּא - סוּד כָּאן. כָּל אֵלוֹ צְדָדִים אֲחֵרִים
שְׁלִמְטָה (שְׁנִקְרָאִים מִצּוֹלוֹת יָם), כֻּלָּם טְמֵאִים יוֹתֵר. וְכָל
מֵה שְׁיִוְרָדִים מִדְּרָגוֹת תַּחְתּוֹנוֹת, כֵּךְ הַטְּמֵאָה
שְׁלָהֶם יוֹתֵר. וּמִפְּנֵי בֵּין בְּעִז, חֵלֶקֶם יוֹתֵר, מִשׁוּם
שֶׁהַשְּׁעִירוֹת (דף קפה ע"ב) שְׁלוֹ תְלוּיוֹת יוֹתֵר מִבְּהֵמָה
אֲחֵרָת, כִּמוֹ שְׁדִין שְׁלָהֶם תְלוּי לְמִטָּה בְּטְמֵאָה.

אבל מלכות הרשעה הזו האחרת, מלך של הכל
 בצד ההוא, הטמאה שלו היא יותר מבחורת, ולא
 טמאה שלמה כאלה התחוננים. ועל זה שעיר,
 שהשער שלו לא תלוי ולא חלק. לא חלק, מפני
 הטמאה ההיא שלו. ולא תלוי, כדי שלא תתחוק
 בו טמאה כאלה התחוננים, ועל זה ודאי שעיר,
 ולא אחר.

כפור, מדוע נקרא כפור? אלא מפני שמנקה
 כל טמאה ומעביר אותה מלפניו ביום
 ההוא. ועל זה יום כפור יום של נקיון, וכך
 קוראים לו, שכתוב (ויקרא טז) כי ביום הזה יכפר
 עליכם לטהר אתכם. כי היום הזה צריך לו
 לכתוב! מה זה כי ביום הזה? אלא משום
 שמתהר מקדש למעלה ומתנקה (ומאיר), כתוב כי
 ביום הזה יכפר עליכם. יכפר וינקה בתחלה ביום
 הזה, כדי שיתהר, ולבסוף עליכם.

עוד, יכפר ביום הזה, וינקה לו בתחלה. וכל
 זה עליכם, בסבתכם צריך לנקות אותה,

וּלְטַהֵר אֹתָהּ תְּחַלֶּה. יְכַפֵּר - מִי יְכַפֵּר? אֵלֶּא זֶהוּ
 עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן שְׂמַאִיר וּמִנְקָה לְכֻלָּם. וְעַל זֶה כָּל
 צְדָדִים רָעִים, שְׁנִקְרָאִים מְצוּלוֹת יָם, עוֹזְבֵימ.
 וּכְמוֹ שְׂאוֹתָן מְצוּלוֹת יָם תְּלוּיּוֹת, כָּף גַּם תְּלוּיּוֹת
 שְׁעָרוֹת (שָׁלוּ, שְׂהוּא צַד) שָׁלוּ, שְׂהוּא צַד שְׁלָהֶם, וְשִׁעַר
 שָׁל הַצַּד הַהוּא לֹא חֶלֶק.

כְּמוֹ זֶה כָּתוּב, (שם) וְכַפֵּר עַל הַקֹּדֶשׁ מִטְּמֵאוֹת
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפְּשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאוֹתָם. וְכָל
 חַטָּאוֹתָם צָרִיף לוֹ לֹא לְהִנָּאֵה שְׁלָהֶם.
 מִכָּאֵן וְהִלָּאָה לְכָל חַטָּאוֹתָם, שְׁלֹא יִכּוֹל הַמַּקְטִיר
 לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם (וְעַל זֶה) בְּיוֹם כְּפוּר, שְׂהוּא הַעֲבֵרַת
 כָּל הַחֹבוֹת וְנִקְוֵי שְׁלָהֶם. צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְנִקּוֹת
 עֲצָמָם וְלִלְבֵּת יַחֲפֵי רַגְלֵם כְּמִלְאֲכֵי עֲלִיּוֹן. חַמְשָׁה
 עֲנוּיִים כִּדֵּי לְהַעֲזוֹר בְּחַמְשָׁה צְדָדִים עֲלִיּוֹנִים שִׁזּוּם
 הַכְּפוּרִים מוֹצִיא אוֹתָם, וְהֵם שְׁעָרִים שָׁלוּ.

וְאֵם שְׁתִּיחַ מִחֲשִׁיב, שְׂהִיא מִצַּד שָׁל יִצְחָק, הָרִי
 שְׂשָׂה. וְאֵף עַל גַּב שְׂכַבְלָל אֲכִילָה הִיא, וְאֵז
 הֵם שְׂשָׂה, וְעֲנוּי אַחֲרוֹן תְּשִׁמִּישׁ הַמַּטָּה הוּא,

וּבְדַרְגָּה שְׁשִׁית נִמְצָא, וּבְנִגְדָה אָנוּ עוֹשִׂים עֲנוּי
זֶה.

כְּתוּב (במדבר כט) וּבַעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׂבִיעִי הַזֶּה,
וְכְתוּב (ויקרא כג) אַךְ בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ. בַּעֲשׂוֹר
- בַּעֲשִׂירֵי צָרִיךְ לוֹ לֹאמַר! מַה זֶה בַּעֲשׂוֹר? אֵלֶּא
מִשּׁוֹם שְׁעַתָּה בְּיוֹם זֶה, כָּל מַדְרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
בָּאוֹת אֵלָיו עַל אֵלָיו לְשָׂרוֹת עַל הַלְּבָנָה וּלְהָאִיר
אוֹתָהּ, וְכֵן בְּסוֹד שֶׁל עֵשֶׂר, עַד שְׁעוֹלָה לְמֵאָה.
וּבְאֲשֶׁר עוֹמְדָת בְּסוֹד שֶׁל מֵאָה, אִזּוּ הַכֹּל אַחֵר,
וְנִקְרָא יוֹם הַכַּפּוּרִים. וְעַל זֶה בַּעֲשׂוֹר, כִּמּוֹ שְׂאֵתָה
אוֹמֵר זְכוּר, שְׂמוּר, שְׂכַלְם בָּאִים בְּדֵי לְעֵשֶׂר
וּלְהָאִיר בְּסוֹד שֶׁל עֵשֶׂר.

תְּחִזִּיר תִּזְקֵן תִּזְהַר רֵאשׁוּ כְּנִגְדַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, וְאָמַר
לוֹ, (רַבִּי שְׂמַעוֹן) תִּירֵי יַדְעֵתִי שְׂשֵׂאֵלָה תִקְשָׁה
בְּכֹאן, בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׂבִיעִי. אָמַר לוֹ רַבִּי
שְׂמַעוֹן, וְדַאִי, (זֶה בַּעֲשִׂירֵי נִבּוֹן הוּא וְכֵן הוּא, אֲבָל בַּעֲשׂוֹר מְדוּעַ זְכוּר)
בַּעֲשׂוֹר נִבּוֹן הוּא. אִם כֵּן הוּא, מְדוּעַ עוֹלָה
לְמֵאָה? וְתִירֵי מִתְפָּסוּק לֹא נִרְאָה, אֵלֶּא שְׁעוֹלָה

לְשַׁבְּעִים, מִמִּשְׁמַע שְׁכֶתוֹב בְּעֶשְׂוֹר לְחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי.
 וּכְאֲשֶׁר מְעַשְׂרִים לְשַׁבְּעִי עֶשֶׂר פְּעָמִים, הֲרִי וַדַּאי
 עוֹלָה לְשַׁבְּעִים. אָמַר לוֹ, עַל זֶה הַחֲזוֹרָתִי רֵאשִׁי
 כְּלַפִּיךָ, שְׁחֲרִי יִדְעֵתִי שְׁחֲכֶם אֶתָּה.

בֵּא וּרְאֵה, שְׁנֵי סוּדוֹת פָּאן. אַחַד, שְׁחֲרִי הַלְבָּנָה
 נִקְרָאת חֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי, וּמִפְּנֵי כֵן נִקְרָא חֹדֶשׁ
 הַשְּׁבִיעִי עֶשְׂוֹר, מִפְּנֵי שְׁכַשְׁמַאֲרִים לָהּ עֶשֶׂר
 פְּעָמִים - הֲרִי מֵאָה. וְעוֹד, דְּבָר זֶה שְׁאִמְרָתִי, וַדַּאי
 לְשַׁבְּעִים עוֹלָה בְּיוֹם זֶה (וּבְמִדְרָגָה שֶׁל שְׁבָעִים הִיא, וּבְמִדְרָגָה שֶׁל
 מֵאָה הִיא, לְדִרְגָּה שֶׁל מֵאָה לְהַשְׁלִים וּלְהַאֲרִי). וּבְדִרְגָּה זוֹ שֶׁל
 שְׁבָעִים, שְׁחֲרִי בְּיוֹם זֶה נוֹטֵל לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל
 לְדוֹן, וּבְכֵל עוֹמְדִים בְּנִשְׁמָה יוֹתֵר מִחֲנוּף, שְׁחֲרִי
 בְּיוֹם זֶה עֲנוּי שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הוּא, וְלֹא שֶׁל הַגּוּף, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם. כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ
 אֲשֶׁר לֹא תִעָנֶה. וְיוֹם זֶה לוֹקֵחַ לְכָל הַנֶּפְשׁוֹת
 וְנִמְצְאוֹת בְּרִשׁוֹתוֹ. וְאִם לֹא עוֹמְדָת בְּסוּד (בְּרִשׁוֹת)
 שֶׁל שְׁבָעִים, אֵין לָהּ רִשׁוֹת בְּנִפְשׁוֹת (לְעֵמֶד שָׁם),
 שְׁעֵמִידַת הַנֶּפְשׁוֹת בְּסוּד (דף קפו ע"א) שֶׁל שְׁבָעִים, כְּמוֹ

שָׁנָאֵמֵר (תהלים ז) יְמֵי שָׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה
וְגו'.

וְאִם תֵּאמַר, נִפְשׁוֹת הַיְלָדִים שֶׁלֹּא הִשְׁלִימוּ
לְשִׁבְעִים שָׁנָה לֹא שׂוֹלְטִים בָּהֶם - וְדַאי
שֶׁשׂוֹלְטִים בָּהֶם, אֲבָל לֹא בְשִׁלְמוֹת, כְּמִי שֶׁזָּכָה
לְיָמִים הַרְבֵּה לְמַצּוֹת הַתּוֹרָה, וְעַם כָּל זֶה, בְּכָל
שִׁבְעִים שָׁנָה הִיא הוֹלְכֶת. וְעַל זֶה לְמַדְנֵנוּ, אֶחָד
הַמְרַבֵּה וְאֶחָד הַמִּמְעִיט. מַה זֶה אֶחָד? בְּיַחְדּוֹ שֶׁל
שִׁבְעִים שָׁנָה, מִי שֶׁמְרַבֵּה וּמִי שֶׁמִּמְעִיט.

וְעַל זֶה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים עוֹבְרֶת בְּכָל הַשִּׁבְעִים,
וְנִשְׁלָמֶת דְּרַגְתָּהּ זוּ בְּכֻלָּם, וְכָל הַנְּשִׁמּוֹת
עוֹלוֹת לְפָנָיו, וְדָן אֶת כָּל בְּרִיּוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם זֶה. מִי שֶׁלֹּא הֶעֱבִיר
מִנוּחַ מְרוּחוֹ לְכַפֵּר עָלָיו, (בְּיוֹם זֶה) כִּי אֲשֶׁר עוֹלָה
תְּכַלֶּתוּ בְּיוֹם זֶה, טוֹבֵעַ בְּמָקוֹם הַהוּא שֶׁנִּקְרָא
רֶפֶשׁ וְטִיט, וְהוּא מְצוֹלֵת יָם, וְלֹא עוֹלָה לְהִיּוֹת
עֲטָרָה בְּרֵאשׁ הַמֶּלֶךְ.

בַּיּוֹם זֶה לֹא צָרִיךְ בֶּן אָדָם לְפָרֵשׁ חֲטָאָיו בְּפָנַי
 אַחֲרַי, מִשּׁוּם שֶׁכַּמָּה הֵם שְׁלוֹקָחִים הַדְּבֹר
 הַהוּא וּמַעֲלִים אוֹתוֹ לְמַעַלָּה, וַיֵּשׁ עֲדִים בַּדְּבֹר
 הַהוּא. וְזָמָּה (מיכה ז) מְשַׁכְּבֵת חֵיקָךְ שָׁמַר פֶּתְחֵי פִיךָ
 - כָּל שָׁכֵן אֵלָיו שְׁחֹלְכִים וּמִסְתַּכְּלִים לְקַטְרַג
 עֲלֵיהֶם וּמְעִידִים עֲלֵיהֶם, וְכָל שָׁכֵן שְׁעֵזוֹת הוּא
 לְפָנַי הַכֹּל וְחֹלּוֹל שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 וְעַל זֶה כָּתוּב, (קהלת ה) אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לַחֲטִיָּא
 אֶת בְּשָׂרְךָ. (מכאן והלאה סוד באופן אחר)

פֶּתַח וְאָמַר, (שמות יב) הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁ
 חֲדָשִׁים וְגו'. וְכִי כָּל הַזְּמַנִּים וְהַחֲדָשִׁים
 אֵינָם שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? (אֵלֶּא חֲדָשִׁיכֶם לֹא כָּתוּב)
 אֵלֶּא הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם, שְׁלֵי הוּא, אֲבָל אֲנִי
 מְסַרְתִּי אוֹתוֹ לָכֶם. שְׁלָכֶם הוּא בְּנִגְלָה, אֲבָל
 שְׁבִיעֵי שְׁלֵי הוּא, וְעַל זֶה הוּא בְּכֶסֶה וְלֹא בְּגִלוּי.
 חֲדָשׁ שְׁלָכֶם הוּא מְסַדֵּר בְּסַדֵּר אוֹתִיּוֹת אֲבִיב,
 שְׁהוּא א' ב' ג'. י"ב הוּא סוּד אוֹת ג' (וְהוּא א' ב' ג'
 בְּסַדֵּר הָאוֹתִיּוֹת). אֲבָל הַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, שְׁלֵי הוּא מְסוּפָה

הַאֲוֹתִיּוֹת (תְּשָׁרִי). מָה הַטַּעַם? אַתֶּם מִמַּטָּה לְמַעְלָה,
וְאֲנִי מִמַּעְלָה לְמַטָּה.

זֶה שְׁלִי. בְּרֹאשׁ הַחֹדֶשׁ אֲנִי הוּא בְּכַסּוּי, וּבַעֲשָׂרָה
לְחֹדֶשׁ אֲנִי הוּא, מִשּׁוּם שְׂאֲנִי בְּחֻמֵּשׁ
רֵאשׁוֹנוֹת, וּבְחֻמֵּשׁ אַחֲרוֹנוֹת, וּבְחֻמֵּשׁ שְׁלִישִׁיּוֹת.
בְּתַחֲלַת הַחֹדֶשׁ אֲנִי הוּא מִשּׁוּם חֲמִשָּׁה יָמִים.
בַּעֲשָׂרָה לְחֹדֶשׁ אֲנִי הוּא מִשּׁוּם חֲמִשָּׁה יָמִים
אַחֲרֵיהֶם. בְּחֲמִשָּׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲנִי הוּא מִשּׁוּם
חֻמֵּשׁ שְׁלִישִׁיּוֹת.

מָה הַטַּעַם כָּל זֶה? מִשּׁוּם שְׁכָל חֹדֶשׁ זֶה הוּא
מֵעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּסוּד חֻמֵּשׁ
הוּא, בְּכָל זְמַן וְזְמַן, וּמִשּׁוּם כִּךְ חֹדֶשׁ זֶה הוּא
בְּכַסּוּי וְלֹא בְּגִלּוּי, מִשּׁוּם שְׁעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּכַסּוּי
הוּא, וְכָל דְּבָרָיו בְּהֶסְתֵּר. וְחֹדֶשׁ זֶה הוּא שְׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ. כִּיּוֹן שְׂמַנִּיעַ יוֹם הַט"ו
לְחֹדֶשׁ, אִזּוֹ מִתְנַלָּה. הַכֹּל הוּא מַנִּיעַ בְּהַתְּחַדְּשׁוֹת
הַלְּבָנָה, וְנִשְׁלָמֶת הַלְּבָנָה וּמְאִירָה מֵאֲמֵא
הָעֲלִיּוֹנָה, וְעוֹמְדָת לְהֵאִיר לְתַחַתּוֹנִים מִתּוֹךְ הָאֵוֶר

הָעֲלִיּוֹן, וְעַל זֶה נִקְרָא רֵאשׁוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא
 כג) וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן. עַד עַכְשָׁן
 עוֹמְדִים כָּל הַיָּמִים בְּסוֹד עֲלִיּוֹן. מִכָּאן יוֹרְדִים
 לְסוֹד תַּתְּחִיּוֹן.

בֵּא וּרְאֵה, מִיּוֹם הָעֲלִיּוֹן הָיוּ יָמִים אֵלּוּ
 הָרֵאשׁוֹנִים, סוֹד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, מִי דָן
 דִּין שֶׁל הָעוֹלָם, שְׁחֵרֵי דִין לֹא נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם
 אֲלֵא מִדִּין תַּתְּחִיּוֹן? (סוֹד) שְׁזָה - (ישעיה נד) אֱלֹהֵי
 כָּל הָאָרֶץ יִקְרָא. שָׂאם תֵּאמַר דִּין הָעוֹלָם דָּן
 לְמַעַלָּה, אִם בֵּן לֹא הָיָה נִקְרָא עוֹלָם הַחֲרוּת,
 עוֹלָם שֶׁהוּא אוֹר שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, עוֹלָם שֶׁל כָּל
 הַחַיִּים, עוֹלָם שֶׁל כָּל הַחֲרוּת. וְאִם תֵּאמַר מִדִּין
 שֶׁל יִצְחָק - אִם הוּא מְעוֹרֵר דִּין לְגַבֵּי הָעוֹלָם
 הַזֶּה, לֹא יְכוּלִים כָּל הָעוֹלָם לְסַבֵּל, שֶׁהָאֵשׁ הָעֲלִיּוֹן
 תַּתְּקוּף תְּהוּא, אֵין מִי שֶׁסּוֹבֵל אוֹתוֹ, אֲלֵא אֵשׁ
 שְׁלִמְטָה, שֶׁהוּא אֵשׁ שֶׁסּוֹבֵל אֵשׁ.

אֲלֵא, כְּמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה עוֹלָם תַּתְּחִיּוֹן שֶׁל כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, כִּךְ גַּם כָּל דֵּינָיו מֵעוֹלָם

הַתְּחִתּוֹן, שֶׁל אֱלֹקִים שׁוֹפֵט. וְזֶה נִקְרָא דִּין עֲלִיוֹן
עַל הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִשׁוֹם שֶׁהוּא דְרָגָה שְׁבִיעִית, לֹא
גּוֹזְרִים גְּזֵרָה עַל בֶּן אָדָם אֲלֵא מַעֲשָׂרִים שָׁנָה
וּמַעֲלָה.

הַסֵּתֵיבֵל הַיְקוֹן הַזֶּה בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְרָאָה אוֹתוֹ
שׁוֹזְלָגוֹת עֵינָיו דְּמַעוֹת. אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, אִם הִיא שְׁבִיעִית, מִדּוּעַ (דף קפו ע"ב) מַעֲשָׂרִים
שָׁנָה וּמַעֲלָה? אָמַר לוֹ, אֲשָׁרִי מִי שְׁמַדְבֵּר עַל
אֲזַנִּים שׁוֹמְעוֹת.

בֹּא וְרָאָה, בֵּית דִּין שְׁלֵמֶטָה בְּאֶרֶץ לֹא גּוֹזְרִים
דִּין עַל בֶּן אָדָם עַד שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה. מָה
הַטַּעַם? מִשׁוֹם שְׁעוֹזְבִים שִׁבְעַ שָׁנִים לַשְּׁבִיעִית,
אֱלֹהֵי כָל הָאֶרֶץ יִקְרָא. וְאִין רְשׁוֹת לְאָדָם בְּאֵלוֹ
הַשִּׁבְעַ. וְאֵלוֹ הַשִּׁבְעַ לֹא נִמְצְאוֹת אֲלֵא עַל שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה שְׁלֵמֶטָה (בְּאֶרֶץ), שְׁאֵלוֹ כִּסּא לְנַבִּי, וּמִשׁוֹם
זֶה כָּל גְּזֵרוֹת וְכָל הַדִּינִים שְׁלֵמֶטָה, מֵאֵלוֹ הַשִּׁבְעַ
שָׁנִים שְׁלֵמֶטָה, כְּלָלוֹת שֶׁל עֲשָׂרִים שָׁנָה הֵם.

וְדִין הָעוֹלָם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא עַל יְדֵי זֶה
 הַמְדִּרְגָה, שֶׁהוּא מִמֶּשׁ עוֹמֵד בְּדִין עַל בְּנָיו
 בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּרֵי לְהַטִּהר לְגַבִּי הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן,
 מִשּׁוֹם שֶׁאֵין לוֹ סִיּוּעַ לַעֲלוֹת וּלְהַטִּהר אֶלָּא מִתּוֹךְ
 הַתַּחֲתוֹנִים.

וְכֹאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל הֵם בְּחַמְשָׁה עָשָׂר יוֹם, אִזּוֹ נוֹטֵל
 לְבָנָיו לְפָרֵשׁ בְּנַפְיוֹ עֲלֵיהֶם וְלִשְׁמַח
 עִמָּהֶם. וְעַל זֶה כָּתוּב וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם
 הַרְאֵשׁוֹן. פְּרִי זֶה הוּא אֵילָן שֶׁנִּקְרָא עֵץ פְּרִי,
 וְנִמְצָא בוֹ פְּרִי. עֵץ הַדֶּר - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צו)
 הוֹד וְהַדָּר לְפָנָיו. מָה הַטַּעַם נִקְרָא הַדֶּר, וּמִי הוּא
 הַדֶּר? אֶלָּא זֶה צְדִיק.

מִדּוּעַ נִקְרָא הַדֶּר, וְהֵרִי מְקוֹם מִסְתָּר הוּא שֶׁאֵין
 לוֹ גְלוּי, וְצָרִיךְ לְהִתְכַּסּוֹת תָּמִיד, וְאֵין
 הַדֶּר אֶלָּא מִי שֶׁמִּתְנַלֵּה וּמִתְרַאֶה? אֶלָּא, אֵף עַל
 נֵב שֶׁהוּא דְרָגָה מִסְתַּרֵת, הַדּוֹר הוּא שֶׁל כָּל הַגּוֹפִּי,
 וְלֹא נִמְצָא הַדּוֹר לְגוֹף אֶלָּא בוֹ. מָה הַטַּעַם? מִי
 שֶׁאֵין עִמּוֹ מְדִרְגָה זֶה, אֵין בוֹ הַדּוֹר לְבֵא בְּבָנָיו

אדם. קולו אין עמו בדבורו (בזכר), וְהִדּוּר (וּדְבוּר)
 שֶׁל קוֹל נִפְסָק מִמֶּנּוּ. וְקִנּוּ וְהִדְר וְקִנּוּ לֹא עִמּוּ,
 וְאִם עַל גַּב שְׂמֵת־כַּסִּית הַדְרָגָה הַחַיָּא, כָּל הַדּוּר
 הַגּוֹף תְּלוּי בּוֹ, וּמֵת־כַּסָּה וּמֵת־נֹלָה. וּמִפְּנֵי כֵן עֵץ
 הַדְר הוּא, עֵץ שֶׁכָּל הַדּוּר הַגּוֹף תְּלוּי בּוֹ, וְזֶהוּ
 הוּא עֵץ עֲשֵׂה פְרִי.

כַּפַּת תְּמָרִים - פֶּאן נִכְלָלָת אִשָּׁה כְּבַעְלָה בְּלִי
 בְרוּה, כַּפַּת תְּמָרִים כְּאֶחָד. וְעֵנָף עֵץ עֶבֶת
 - שְׁלֵשָׁה. וְעֵלִים שְׁלוֹ - זֶה בְּצַד זֶה, וְזֶה בְּצַד זֶה,
 וְאֶחָד שֶׁשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם. וְעֵרְבֵי נַחַל - שְׁנַיִם, שְׁאִין
 לָהֶם רֵיחַ וְטַעַם, כְּשׁוֹקֵם בְּכֵן אָדָם. (וּמִפְּנֵי כֵן) לֹא־לֵב
 נוֹטֵל בְּלֶם, כְּחוּט הַשְּׂדֵרָה שֶׁמְעַמִּיד אֶת הַגּוֹף.
 וּמֵה שְׁיֹצֵא הַחוּצָה טַפַּח - כֶּף הוּא, כִּדִּי
 לְהַשְׁלִים וּלְהוֹצִיא הַכֹּל וּלְשַׁמֵּשׁ כְּמוֹ שֶׁצְּרִיף.

(וּמִפְּנֵי כֵן) כְּמִינֵים אֵלּוּ צְרִיף בֵּן אָדָם לְהַרְאוֹת לְפָנָי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. עֵלִים שֶׁל אֵלּוּ הַתְּמָרִים, הֵם
 כָּל שְׂאֵר חֵילוֹת שְׂמֵת־אֲחֻזִּים בְּאֵלּוּ הַכְּנֻזִּים
 שֶׁתְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא בָהֶם, מִפְּנֵי שֶׁצְּרִיכִים

(לְהִתְאַחֵז) לְמִטָּה בְּדַגְמַת לְמַעֲלָה. שְׂאִין לָךְ דָּבָר
 בְּעוֹלָם שְׂאִין לוֹ דַּגְמָא לְמַעֲלָה. בְּדַגְמָא שֶׁל
 לְמַעֲלָה בָּךְ יֵשׁ לְמִטָּה. וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְהִתְאַחֵז
 בְּסוּד זֶה שֶׁל הָאֱמוּנָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

פְּתוּב (ויקרא כג) בַּסֵּפֶת תֵּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים. זֶהוּ
 סוּד הָאֱמוּנָה, וְסוּד זֶה נֶאֱמַר עַל הָעוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן. וְכֵן לְמַדְנֵנוּ, כִּי אֲשֶׁר נִבְרָא הָעוֹלָם נֶאֱמַר
 בְּסוּק זֶה.

כִּי אֲשֶׁר הִתְחִילָה חֲכָמָה לְצֵאת מִמְּקוֹם שְׂלֵא
 יְדוּעַ וְלֵא נִרְאָה, אִזּוּ יוֹצֵאת מִדָּה אַחַת
 וּמִכָּה, וְהִתְחַכְּמָה הִיא הָעֲלִיּוֹנָה מְאִירָה
 וּמִתְפַּשְּׁטַת לְכָל הַצְּדָדִים בְּסוּד הַמְּשָׁכֵן הָעֲלִיּוֹן.
 וְהַמְּשָׁכֵן הָעֲלִיּוֹן תְּהוּא מוֹצִיא שְׂשֵׁה צְדָדִים, וְאִזּוּ
 הַנִּיצוּץ תְּהוּא שֶׁל הַמְּדָה מְאִיר לְכָלֶם, וְאֶמַר
 בַּסֵּפֶת תֵּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים.

מִי הוּא סֵפֶת חֶסֶד ו' ? זֶה מְשָׁכֵן תְּחַתּוֹן, שֶׁהוּא
 בְּעֵשְׂשִׁית, לְהִרְאוֹת אֶת כָּל הָאֲזוּרוֹת. וְאִזּוּ
 אֶמַר בַּסֵּפֶת תֵּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים. מִי הֵם שְׁבַעַת

ימים? מעולם העליון לתחתון, שכלם עומדים ומזמנים להאיר לזו הסבת. ומי היא? זו (עמוס ט) סבת דויד הנפלת. סבת שלום. וצריך העם הקדוש לשבת תחת הצל שלה, בסוד האמונה. ומי שיושב בצל זה, יושב באלו הימים העליונים. ועל זה כלם בסבת בסבת, ואחד בסבות שלם. אחד שלם, להראות שמי שיושב בצל זה, יושב באלו הימים העליונים למעלה, שעומדים על זה התחתון להאיר לו, לבסות עליו ולהגן עליו בשעה שצריך.

ועוד, כלם נקראים סבות בשלמות, וכתוב סבת חסר, זה העולם התחתון שצריך באלו השבעה ימים (דף קפו ע"א) קדושים לזון לשאר הממנים הגדולים של העמים, בשעה שהיא לוקחת שמחה בבעלה, ולא יקלקלו שמחתה, כדי שיתבלבלו (שיתעדרנו) במזון שהוא, הקרבנות שלהם רבים יותר משאר ימים, כדי שיתעסקו בהם ולא יתערבו לבסוף בשמחה של ישראל.

וְכִי הִיא שְׂמֵחָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל? זֶה יוֹם שְׂמִינִי
עֲצָרָת.

וְכֵן רְאֵה, בְּעוֹד שְׂאֵלוֹ שְׂאֵר הַמְּנִינִים שְׂמֵחִים
וְאוֹכְלִים בַּמּוֹזֵן הַהוּא שְׂמֵת־קָנִים לָהֶם
יִשְׂרָאֵל, הֵם מְתֻקָּנִים כִּסּא לְקַב"ה מְלֻמָּטָה,
וְלִהְעֵלוֹת אוֹתוֹ לְמַעְלָה בְּאֵלוֹ הַמִּינִים, וּבְשִׂמְחָה,
וּבְהִלָּל, וְלִתְקוּף הַמּוֹצֵחַ. אִזּוֹ הִיא עוֹלָה וְלוֹקַחַת
בְּרָכוֹת וְשִׂמְחָה בְּבַעֲלָהּ.

וְשְׂאֵר חַיּוֹת גְּדוֹלוֹת מְמַנּוֹת הָעַמִּים, אוֹכְלוֹת
וְשׁוֹחֲקוֹת וְרוֹמְסוֹת וְנִזְזוֹנוֹת. וְהִיא נוֹטֶלֶת
נִפְשׁוֹת בְּעֵנָג לְמַעְלָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ. בִּיּוֹן
שְׂיִוְרָדָת, וְהִיא לוֹקַחַת כָּל הַבְּרָכוֹת וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת
וְכָל הָעֲנוּגִים, וְיִשְׂרָאֵל כָּל אֵלוֹ הַשְּׂבָעָה יָמִים הָיוּ
מוֹשְׁבִים אוֹתָהּ בְּאֵלוֹ הַמַּעֲשִׂים שֶׁהֵם עוֹשִׂים
וּמְקַרְיָבִים לָהּ, אִזּוֹ יוֹרְדָת לְהִתְקַרֵּב בְּבִנְיָהּ וּלְשִׂמְחָה
אוֹתָם יוֹם אַחֵר. וְהַיּוֹם הַהוּא הוּא יוֹם שְׂמִינִי,
מִשׁוּם שֶׁכָּל שְׂבָעָה יָמִים אַחֲרֵים אֵתָהּ. וְעַל זֶה
הוּא שְׂמִינִי, וְשִׂמּוֹנָה יָמִים בְּאַחֵר. וּמִפְּנֵי זֶה נִקְרָא

עצרת - בנום. מתכנסים כלם ביום זה. ונקרא שמיני, ואין שמיני אלא מתוך שבועה.

כתוב (איוב א) יהי שם ה' מברך. מהו מברך? (אלא הכל ידוע) אבל סוד אחד ידע אחד מחברנו, במדבר הראו לו בחלום, ושמו רבי יצחק מבפתור. מהו מברך? ראשיתו קשה וסופו רך. מ"ב קשה, ודין הוא ודאי. (ואחר כך) בעין זה יום של ראש השנה מ"ב, שהרי בארבעים ושתים (ובסוד מ"ב) אותיות נברא העולם, ועל זה נברא בדין. לבסוף רך. ועל זה למדנו, כל ההתחלות קשות, וסוף הכל רך. (זה מ"ב ובסוד של ארבעים ושתים אותיות נברא העולם, ועל זה נברא בדין לבסוף פדגמת זה) ביום של ראש השנה מ"ב קשה, בדין. ביום של עצרת רך, בשמחה.

בא וראה מה בין דין עליון לדין זה. דין עליון תחלתו וסופו קשה, ואין מי שיצמד בו, וכל מה שהולך מתחוב, ולבסוף ששורה, לא זו משם עד שמכלה ומכרית הכל שלא נשאר

כְּלוּם. אֲבָל דִּין אַחַר שְׁלֵמֻטָּה, רֵאשִׁית קִשָּׁה, וְכָל
מֵה שְׁחֹלֶךְ - נִחְלָשׁ, עַד שְׁמַאִיר פָּנִים, כְּדִגְמַת
(זוּ דִין שֶׁל הַנְּקֵבָה) הַנְּקֵבָה שֶׁנִּחְלָשׁ כִּתְּהָ.

מִמָּתִי הִתְעוֹרַר דִּין שְׁלֵמֻעָלָה לְשָׂרוֹת עַל
הָעוֹלָם? בְּיוֹם הַמַּבּוּל. וְעַל זֶה לֹא
נִשְׂאָר כְּלוּם בְּעוֹלָם חוּץ מִהַתְּבָה הַהִיא שֶׁל נְתָ,
שֶׁהִיא כְּדִגְמָא הָעֲלִיּוֹן שְׁסִבְלָה לְכַח הַדִּין הַהוּא.
וְאֵלּוּלֵי שֶׁהוֹמִין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִמְצָא
בְּרַחֲמִים עַל הָעוֹלָם, כָּל הָעוֹלָם הָיָה נִאֲבָד,
שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים כט) ה' לַמַּבּוּל יִשָּׁב. וְעַל זֶה לֹא
שׁוֹרָה דִּין שְׁלֵמֻעָלָה עַל הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִכּוֹל הָעוֹלָם
לְסַבֵּל אוֹתוֹ אֲפִלּוּ רַגַע אַחֵר.

בְּתוֹךְ כֶּךָ הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בּוֹכָה וְשֹׁמֵחַ. נִשְׂאָו
עֵינַיִם וְרָאוּ חֲמֻשָּׁה מֵאֲלֵה הָאֲנָשִׁים
הַפְּרוֹשִׁים שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים אַחֲרָיו לְבִקֵּשׁ אוֹתוֹ.
עָמְדוּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִכָּאן וְהִלָּאָה מֵה שְׁמֹךְ?
אָמַר, נְהוֹרָאֵי סְבָא, מִשׁוּם שִׁישׁ נְהוֹרָאֵי אַחַר
אֲצִלְנוּ. הִלְכוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהַחֲבָרִים הָאֵלֶּה עִמּוֹ

שְׁלֹשָׁה מִלִּין. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְאֵלֹהֵי הָאֲחֵרִים,
 מַה דָּרָךְ זֶה אֲצִלְכֶם? אָמְרוּ, לְבַקֵּשׁ אֶת הַזִּקְזָן הַזֶּה,
 שְׁמִימֵינוּ אָנוּ שׁוֹתִים בַּמַּדְבָּר. כָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן
 וּנְשָׁקוּ. אָמַר לוֹ, שְׁמַךְ נְהוֹרָאִי, וְאוֹר אֶתָּה, וְאוֹר
 עִמָּךְ נִמְצָא.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (דניאל ב) הוּא מְנַלָּה
 עִמָּקוֹת וְנִסְתָּרוֹת, יוֹדַע מַה בַּחֲשֵׁךְ, וְהָאוֹר
 שׁוֹרָה עִמוֹ. הוּא נִלְא עִמִּיקְתָּא וּמִסְתָּרְתָּא -
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַלָּה עִמָּקוֹת וְנִסְתָּרוֹת, שְׁכָל
 הַדְּבָרִים הָעִמְקִים וְהַסְתוּמִים הָעֲלִיוֹנִים הוּא מְנַלָּה
 לָהֶם. וְמַה הַטַּעַם מְנַלָּה לָהֶם? מִשׁוּם שְׂיַדַע מַה
 בַּחֲשׂוֹכָא. שְׂאֵם לֹא הָיָה תַחֲשֵׁךְ, לֹא נוֹדַע הָאוֹר.
 וְהוּא יָדַע מַה בַּחֲשֵׁךְ, וּמִפְּנֵי כֵךְ מְנַלָּה עִמָּקוֹת
 וְנִסְתָּרוֹת. שְׂאֵם לֹא תַחֲשֵׁךְ, לֹא יִתְגַּלוּ הַדְּבָרִים
 הָעִמְקִים וְהַסְתָּרוֹת. וְנְהוֹרָא עִמָּה שְׂרָא - מַהוּ
 אוֹר זֶה? אוֹר (דף קפז ע"ב) שְׂמִתְגַּלָּה מִתּוֹךְ תַּחֲשֵׁךְ.

וְאָנוּ, מִתּוֹךְ תַּחֲשֵׁךְ שְׂתִיָּה בַּמַּדְבָּר, מִתְגַּלָּה לָנוּ
 אוֹר זֶה. תַּקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׂרָה עִמָּךְ

אֹר בְּעוֹלָם הָיָה וּבְעוֹלָם הַבָּא. הֲלָכּוּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן
וְהַחֲבָרִים שְׁלֹשָׁה מִלֵּין אֵלּוּ אֲחֵרָיו. אָמַר לוֹ,
מִדּוּעַ לֹא הוֹלְכִים אֵלּוּ עִמָּךְ כְּבָרְאֲשׁוּנָה? אָמַר
לוֹ, לֹא רָצִיתִי לְהַטְרִיחַ לְבֵן אָדָם עִמִּי. עָכָשׁ
שָׁבָאוּ, נִלְךְ כְּאַחֵר. הֲלָכּוּ, וְרַבֵּי שְׁמַעוֹן הִלְךְ
לְדַרְכּוֹ. אָמַר רַבֵּי אֲבָא, הֲרֵי אֲנִי יוֹדְעִים אֶת שְׁמוֹ,
וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ אֶת שְׁמוֹ שֶׁל מַר? אָמַר לוֹ, מִמֶּנּוּ
יִדְעֵתִי שְׁלֹא לְהַתְרִאות. כְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן
וְאָמֵן.

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תּוֹרָה

מִהַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

פְּרָשַׁת כִּי תֵשֵׂא

תַּרְגוּם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרֻשֵׁת כִּי תִשָּׂא

וַיִּדְבַר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַפְקֻדֵיהֶם וְגו'. רַבִּי אֲבָא וְרַבִּי
אֲחָא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים מִטְּבֶרְיָה לְצַפּוּרִי. עַד
שָׁהִיו הוֹלְכִים, רָאוּ אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר שֶׁהָיָה בָּא,
וְרַבִּי חֲזִיא עִמּוֹ. אָמַר רַבִּי אֲבָא, וַדַּאי שֶׁנִּשְׁתַּתַּף
עִם הַשְּׂכִינָה. חֲבוּ לָהֶם עַד שֶׁהִגִּיעוּ אֵלֵיהֶם. כִּי־זוֹן
שֶׁהִגִּיעוּ אֵלֵיהֶם, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וַדַּאי כָּתוּב
עֵינֵי ה' אֵל צַדִּיקִים וְאֶזְנוֹ אֵל שׁוֹעֲתִם. פְּסוּק זֶה
הֵנוּ קֹשֶׁה וְכו'.

בֵּא וּרְאֵה, הֲרִי פְּרֻשָׁה, אֵין הַפְּרָכָה שְׁלִמְעָלָה
שׁוֹרָה עַל דְּבַר שֶׁנִּמְנָה. וְאִם תֵּאמַר, אֵיךְ
יִשְׂרָאֵל נִמְנָה? אֵלָּא כִּפְּר נָטַל מֵהֶם, וְהֲרִי פְּרֻשָׁה,
וְהַחֲשָׁבוֹן לֹא הָיָה עַד שֶׁכָּנְסוּ אֶת כָּל אוֹתוֹ הַכִּפְּר
וְעָלָה לַחֲשָׁבוֹן. וּבְרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מְבָרְכִים אֶת
יִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כֵּן אֶת הַמְּנִין שֶׁל אוֹתוֹ הַכִּפְּר,
וְאַחַר כֵּן חוֹזְרִים וּמְבָרְכִים אֶת יִשְׂרָאֵל. נִמְצְאוּ

יִשְׂרָאֵל מְבָרְכִים בְּרֵאשׁוֹנָה וּבְסוֹף, וְלֹא עוֹלָה
בָּהֶם הַמְּוֹת.

לָמָּה הַמְּוֹת עוֹלָה בְּמִנְיָן? אֵלֶּא כִּשְׁבִיל שְׁהַבְּרָכָה
לֹא שׁוֹרָה בְּמִנְיָן. בִּיּוֹן שְׁהַסְתַּלְקָה בְּרָכָה,
הַצַּד הָאֲחֵר שׁוֹרָה עָלָיו וַיְכוּל לְהַנְזֹק. מִשׁוּם כִּד
נוֹטְלִים כִּפָּר וּפְדִיּוֹן לְעֵלוֹת (מַעֲלִיָּהֶם) עָלָיו מִנְיָן,
וְהָרִי פְרִשׁוּהָ וְנִתְבָּאֵר.

רְעִיָא מְהִימְנָא

מִצְוָה לָתֵת מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. רוּעָה
הַנְּאָמָן מַה זֶה מַחְצִית הַשֶּׁקֶל? זָחוּ כְמוֹ
חֲצִי הַחֵיץ, וְזוּ ו', מְמַצֵּעַ בֵּין שְׁתֵּי הַחֵי"ן. אֲכֹן
לְשֶׁקֶל בָּה, זוּ י'. עֲשָׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל - זוּ יו"ד.
הָעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה - זֶה הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, לֹא יִרְבֶּה
עַל י'. וְכִד נְאֻמֵּר בְּסֵפֶר יִצְרָה, עֲשֵׂר סְפִירוֹת
בְּלִימָה, עֲשֵׂר וְלֹא אֶחָד עֲשֵׂר. וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט -
זֶה צְדִיק, לֹא יִמְעִיט מִעֲשֵׂר, כְּמוֹ שֶׁנְּאֻמֵּר עֲשֵׂר
וְלֹא תִשַׁע. מִמַּחְצִית הַשֶּׁקֶל - שְׁהוּא י'. (מַחְצִית הַשֶּׁקֶל

עֲשֵׂר הוּא).

אָמַר לוֹ רוּעָה הַנְּאֻמָּן, (מִלֵּאדָה) אֶתְּהָ בְּשָׂמִים, אָהוּב
 אֶתְּהָ מִרְבוּנָה, אֵינן תְּמִיחָה בְּכָל אוֹתָם
 דְּבָרִים נִכְבְּדִים שְׂיִצְאוּ מִפִּיהָ, שְׁחָרֵי מִי שְׁהוּא
 מְלֵךְ אוֹ בֶן הַמְּלָכָה, אֵינן תְּמִיחָה שְׂיַעֲלוּ מִרְנָלִיּוֹת
 בְּשִׁלְחָנוֹ, מְלֵאוֹת סְגֻלוֹת, מְלֵאוֹת אוֹרוֹת. לְאָדָם
 אַחַר זוּהֵי תְּמִיחָה. אָמַר לוֹ, בְּרוּךְ אַתְּהָ הָרוּעָה
 הַנְּאֻמָּן, מִשָּׁם וְאֵילָךְ אָמַר אֶתְּהָ, שְׁחָרֵי עֲלוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים יֵרְדוּ לְשִׁמְעַע מִמֶּךָ. אָמַר לוֹ, הַשְּׁלֵם
 דְּבוּרְךָ. אָמַר לוֹ, אֵינן בָּעֵת לֹאמַר יוֹתֵר, אָמַר אֶתְּהָ
 עַד פְּעַם אַחֲרָת.

פְּתַח הָרוּעָה הַנְּאֻמָּן, מִצְּנוּה אַחַר זוֹ לְקַדְּשׁ אֶת
 הַחֲדָשׁ, מִשּׁוּם שְׁחַכְלָה הַקְּדוּשָׁה הִיא כְּלָה
 שְׂמַתְקַדְּשֵׁת (דף קפח ע"א) עַל פִּי בֵּית דִּין, שְׁהוּא גְבוּרָה,
 מִשּׁוּם שְׁשָׁם לְוִים, שְׂנֵאֲמַר בָּהֶם וְקַדְּשֵׁת אֶת
 הַלְוִים. וְאַחַר שְׂנֵרְאִית הַלְבָּנָה שְׂיֵאוֹתוֹ לְאוּרָה,
 מְבָרַךְ עֲלֶיהָ: בְּרוּךְ אַתְּהָ יי אֱלֹהֵינוּ מְלֵךְ הָעוֹלָם,
 אֲשֶׁר בְּמֵאֲמָרוֹ בָּרָא שְׁחָקִים, וּבְרוּיָת פִּיו כָּל
 צְבָאָם. וּבְמִי מִתְקַדְּשֵׁת וּמִתְפָּרְכֵת? בְּתַפְאֲרָת,

מִשׁוּם שֶׁהִיא עֵטְרַת תְּפֹאֶרֶת לַעֲמוּסֵי בְּטָן. (עד כאן

רעיא מהימנא)

רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי חֲזִיָּא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. עַד שֶׁהָיוּ
הוֹלְכִים יָרַד הַלְּיָלָה. יָשְׁבוּ. עַד שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים
הִתְחִיל הַבֶּקֶר לְהֵאִיר. (אָמְרוּ, נָקוּם וְנִלְבֵּד) קָמוּ וְהָלְכוּ.
אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, רְאֵה אֶת פְּנֵי הַמְּזֻרַח שְׁמַאֲרִים.
עֲבָשׂוּ כָּל אֹתָם בְּנֵי הַמְּזֻרַח שֶׁל הָרִי הָאֹר
מִשְׁתַּחֲוִים לָאֹר הַזֶּה שְׁמַאֲרִ בְּמָקוֹם הַשֶּׁמֶשׁ מֵרָם
שִׁיצָא וְעוֹבְדִים אוֹתוֹ, שֶׁהָרִי כִּיּוֹן שִׁיּוֹצָא הַשֶּׁמֶשׁ,
כִּמָּה הֵם שֶׁעוֹבְדִים לַשֶּׁמֶשׁ. וְאַלֶּה הֵם שֶׁעוֹבְדִים
לָאֹר הַזֶּה, וְקוֹרְאִים לָאֹר הַזֶּה: אֱלֹהֵי הַמְּרַנְלִית
הַמְּאִירָה. וְשְׂבוּעָתָם הִיא בְּאֵלֶּה הַמְּרַנְלִית
הַמְּאִירָה.

וְאִם תֹּאמַר שֶׁעֲבוֹדָה זוֹ הִיא לְחַנּוּם - מִיָּמִים
רֵאשׁוֹנִים הַקְּדֻמוֹנִים יָדְעוּ בְּהַ חֲכָמָה. בְּזִמְנָן
שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מֵאִיר, מֵרָם שִׁיּוֹצָא, אוֹתוֹ הַמְּמַנָּה
הַמְּפָקֵד עַל הַשֶּׁמֶשׁ יוֹצָא, וְהַאֲוֵתִיּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת
שֶׁל הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן רְשׁוּמוֹת עַל רֵאשׁוֹ (שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ),

וּבְכַח אֹתָן הָאֹתִיּוֹת פּוֹתַח אֶת כָּל חַלּוֹנוֹת
הַשָּׁמַיִם, וּמָכָה בָּהֶם וְעוֹבֵר. וְאוֹתוֹ מְמַנֶּה נִכְנָם
לְתוֹךְ אוֹתוֹ הַזֶּהר שְׁמַאִיר סְבִיב הַשָּׁמַשׁ, וְשָׁם
נִמְצָא, עַד שִׁיּוּצֵא הַשָּׁמַשׁ וּמִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם.

וְאוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה מִפְּקָד עַל תְּהֵב וְעַל מַרְגְּלִיּוֹת
אֲדָמוֹת, וְהֵם עוֹבְדִים אֶל אוֹתוֹ הַדְּיוֹקָן
שֶׁל שָׁם, וּבִנְקֻדוֹת וְסִימָנִים שֶׁיִּרְשׁוּ מִהֲרֵאֲשׁוֹנִים
מִיָּמִים קְדָמוֹנִים, הוֹלְכִים וְיוֹדְעִים נְקֻדוֹת הַשָּׁמַשׁ
לְמִצָּא מְקוֹמוֹת שֶׁל זָהָב וּמַרְגְּלִיּוֹת. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, עַד כַּמָּה יֵהיוּ עֲבוֹדוֹת רַבּוֹת אֵלּוּ בְּעוֹלָם,
שֶׁחֲרֵי שְׁקָר אֵין לוֹ עֲמוּדִים לְתַמְיִכָּה?

פְּתַח אַחַר (רַבִּי תִיבָא) וְאָמַר, (מִשְׁלֵי יב) שְׁפַת אֱמֶת
תִּכּוֹן לְעַד וְעַד אֲרַגְיַעָה לְשׁוֹן שְׁקָר. כֹּא
וְרֵאָה, אֵלּוּ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם הָיוּ עוֹבְדִים לְשְׁקָר -
הָיָה כָּהֵן, אֲבָל הָאֹר הָיָה וְהַזֶּהר שְׁמַאִיר וְדַאי
הוּא אֱמֶת. כּוֹכְבֵי רוֹם הִרְקִיעַ הֵם אֱמֶת. אִם
בְּטַפְּשׁוֹתָם וְחֶסְרוֹן יַדְעָתָם הֵם אוֹמְרִים וְקוֹרְאִים
לָהֶם אֱלוֹהִי, לֹא צָרִיךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכַלּוֹת

את מעשי ידיו מהעולם. אבל לעתיד לבא לא יכלו הכוכבים והאורות של העולם. אבל מי יתכלה? אותם שעובדים להם.

והפסוק היה הוא כך. שפת אמת תבון לעד - אלו ישראל, שהם שפת אמת, (דברים ו) ה' אלהינו ה' אחד. והכל הוא אמת וסוד האמת. ומס'מים, ה' אלהיכם אמת. וזוהי שפת אמת תבון לעד.

ועד ארגיעה, ועד רגע היה צריך להיות! מה זה ארגיעה? אלא עד כמה יהיה קיומם בעולם? עד לעתיד לבא, ותהיה לי מנוחה מהעבודה הקשה שעליו. ובזמן שארגיעה, תתכלה לשון שקר, אותם שקוראים אלוה למי שאינו אלוה. אבל ישראל שהם שפת אמת, כתוב בהם (ישעיה מג) עם זו יצרת לי תהלתי יספרו.

נזכרתי פעם אחת שהייתי הולך עם רבי אלעזר, פגש בו הגמון. אמר לרבי

אֶלְעֶזֶר, אַתָּה מְבִיר אֶת תּוֹרַת הַיְהוּדִים? אָמַר לוֹ, מְבִיר. אָמַר לוֹ, הַאִינְכֶם אוֹמְרִים שְׂאֵמוֹנֵתְכֶם אֵמֶת וְתוֹרַתְכֶם אֵמֶת, וְאֲנִי שְׂאֵמוֹנֵתְנוּ שְׂקָר וְתוֹרַתְנוּ שְׂקָר?! וַחֲרִי כָתוּב, שְׁפֹת אֵמֶת תִּבּוֹן לְעַד וְעַד אֶרְבִּיעָה לְשׁוֹן שְׂקָר? אָנּוּ מִימֹת הָעוֹלָם עוֹמְדִים בְּמַלְכוּת וְלֹא סָרָה מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים דוֹר אַחֵר דוֹר, תִּבּוֹן לְעַד וְדַאי. וְאַתֶּם מְעַט הָיָה לָכֶם בְּמַלְכוּת, וּמִיָּד סָרָה מִכֶּם, וְהִפְסוּק הַתְּקִיָּם בְּכֶם שְׁכָתוּב וְעַד אֶרְבִּיעָה לְשׁוֹן שְׂקָר.

אָמַר לוֹ, אֲנִי רוֹאֶה בְּךָ שְׂאֵתָה חָכָם בַּתּוֹרָה. תִּפְּח רֹחוֹ (דף קפח ע"ב) שֶׁל אוֹתוֹ הָאִישׁ. אֵלּוֹ אָמַר הַכָּתוּב שְׁפֹת אֵמֶת כּוֹנְנֹת לְעַד - הָיָה כְּמוֹ שְׂאֵמֶרְנוּ. אֲבָל לֹא כָתוּב אֵלּוֹ תִבּוֹן, עֵתִידָה שְׁפֹת אֵמֶת שְׂתִבּוֹן מִה שְׂאִין בְּךָ עֲבָשׁוּ, שְׂעֲבָשׁוּ שְׁפֹת שְׂקָר עוֹמְדָת, וּשְׁפֹת אֵמֶת שׁוֹכְבָת לְעֶפְרָ, וּבְאוֹתוֹ זְמַן שֶׁל אֵמֶת תִּעֲמַד עַל קִיּוּמָהּ וּמִתּוֹךְ אֶרֶץ תִּצְמַח, אִזְּ שְׁפֹת אֵמֶת תִּבּוֹן לְעַד וְגו'.

אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הַגִּמּוֹן, אֲשֶׁרִידָה, וְאֲשֶׁרִי הָעַם
 שִׁיזְרָשִׁים תּוֹרַת אֲמַת! אַחַר יָמִים שָׁמַעְתִּי
 שֶׁהַתְּנִיר. הֲלֹכּוּ, הִגִּיעוּ לְשָׂדֶה אַחַת וְהִתְפַּלְלוּ
 תְּפִלָּתָם. בִּיּוֹן שֶׁהִתְפַּלְלוּ תְּפִלָּתָם, אָמְרוּ, מִכָּאֵן
 וְהִלָּא נִתְחַבֵּר בַּשְּׂכִינָה, וְנִלְדָה וְנִתְעַסַּק בַּתּוֹרָה.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (ישעיה מא) הֵן יבִישׁוּ וַיִּכְלְמוּ
 כֹּל הַנְּחָרִים בְּךָ וְגו'. עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לַעֲשׂוֹת לְיִשְׂרָאֵל כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שֶׁאָמַר עַל
 יְדֵי נְבִיאֵי הָאֲמַת, וַיִּשְׂרָאֵל סָבְלוּ עֲלֵיהֶם כַּמָּה
 רְעוֹת בְּנִלוֹתָם. וְאַלְמֵלֵא כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת
 שֶׁמְחַבִּים וְרוֹאִים שֶׁכְּתוּבִים בַּתּוֹרָה, לֹא הָיוּ
 יְכוּלִים לַעֲמֹד וְלִסְבֹּל אֶת הַנְּלוֹת.

אָבֵל הוֹלְכִים לְבֵית מִדְרָשׁוֹת, פּוֹתְחִים סְפָרִים,
 וְרוֹאִים כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שֶׁמְחַבִּים, וְרוֹאִים
 שֶׁכְּתוּבִים בַּתּוֹרָה שֶׁהַכְּבִיחַ לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא עֲלֵיהֶם, וּמִתְנַחֲמִים בְּנִלוֹתָם, וְשָׂאֵר הָעַמִּים
 מְחַרְפִּים וּמְגַדְּפִים אוֹתָם וְאוֹמְרִים: אֵיךְ אֵלֵהֶיכֶם?

אֵיךָ אֹתָן טוֹבוֹת שְׂאֵתֶם אֹמְרִים שְׁמַעְתְּדוֹת
לָכֶם, וְכִי כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ יִתְבַּיְשׁוּ מִכֶּם?

וְהוּא שְׂפָתוֹב, (שם טו) שְׁמָעוּ דְבַר ה' הַחֲרָדִים אֶל
דְּבָרוֹ אָמְרוּ אֲחֵיכֶם שְׂנֵאִיכֶם וְגו'. מַה זֶה
הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ? אֵלּוֹ שְׁסָבְלוּ כַּמָּה רָעוֹת, כַּמָּה
שְׂמוּעוֹת שְׁמָעוּ אֵלֶּה עַל אֵלֶּה וְאֵלֶּה אַחַר אֵלֶּה
וְחָרְדוּ עֲלֵיהֶן, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (ירמיה ל) כִּי וְגו' קוֹל
חֲרָדָה שְׁמָעֵנוּ פֶּחַד וְאִין שְׁלוֹם וְגו'. אֹתָם חֲרָדִים
תָּמִיד אֶל דְּבָרוֹ כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה תְדִין.

אָמְרוּ אֲחֵיכֶם שְׂנֵאִיכֶם - אֵלֶּה הֵם אֲחֵיכֶם בְּנֵי
עֲשׂוֹ. מְנַדִּיכֶם - כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (איכה ד) סוּרוּ
טַמֵּא קְרָאוּ לָמוֹ. שְׂאִין עִם שְׂמֵבִיִּם אֹתָם בְּפָנִים
וְרוֹקְקִים בְּפָנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ בְּנֵי אֲדוּם, וְכָלֵם
אֹמְרִים שְׂטַמַּאִים כְּמוֹ נְדָה, וְהוּא מְנַדִּיכֶם. לְמַעַן
שְׂמִי יִכְבֹּד ה', אָנוּ (שְׂאֹמְרִים) בְּנֵי אֵל חַי, שְׂפָנוּ
יִתְכַבֵּד שְׁמוֹ, אָנוּ שׁוֹלְטִים עַל הָעוֹלָם בְּשִׁבִיל
אוֹתוֹ שְׂנַקְרָא גְדוֹל, (בראשית כו) עֲשׂוֹ בְּנוֹ תְּגַדֵּל.
וּבִשְׁם תִּזְהַ נְקָרָא תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְדוֹל, (תהלים

קמה) גְּדוֹל ה' וּמְהַלֵּל מְאֹד. אָנּוּ בְּנֵי הַגְּדוֹל, וְהוּא
גְּדוֹל. וַדַּאי לְמַעַן שְׁמִי יִכְבֵּד ה'.

אֲבָל אַתֶּם קִטְנִים מִהַכֹּל, כְּתוּב יַעֲקֹב בְּנֵה
תִּקְטֹן, אֵיךְ אֱלֹהֵיכֶם? אֵיךְ אוֹתָן טוֹבוֹת
שְׂיִתְּבִישׁוּ כָּל הָעַמִּים מִשְׂמַחְתְּכֶם? מִי יִתֵּן וְנִרְאָה
בְּשִׂמְחַתְּכֶם כְּמוֹ שְׂאֵתֶם אוֹמְרִים, וְהֵם יִבּוֹשׁוּ, (רוח
הַקֹּדֶשׁ אוֹמֵר וְהֵם יִבּוֹשׁוּ) (עוֹד, כְּמִי) כְּמִי שְׂתוֹלָה קִלְלָתוֹ
בְּאַחֵר, מִשׁוֹם שְׂאֵתֶם אוֹמְרִים שְׂאֵזוּ יִבּוֹשׁוּ וַיִּכְלְמוּ,
וּמִשׁוֹם כֶּךָ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ הִיָּתְה אוֹמֶרֶת תִּדְבָּר כֶּךָ,
וְעַל זֶה הֵן יִבּוֹשׁוּ וַיִּכְלְמוּ כָּל הַנִּחְיָרִים כֶּךָ. מִי הֵם
כָּל הַנִּחְיָרִים כֶּךָ? אֵלֶּה שְׂחֻזְקוֹ אֶת נְחִירֵיהֶם בְּרָגְזוֹ
עֲלֵיהֶם בַּגְּלוֹת הַזֶּזוּ. בְּאוֹתוֹ זְמַן יִבּוֹשׁוּ וַיִּכְלְמוּ מִכָּל
הַטּוֹבוֹת שְׂיִירָאוּ אֶצֶל יִשְׂרָאֵל.

אָמַר רַבִּי חֲמִיא, כֶּךָ זֶה וַדַּאי, אֲבָל רְאִינוּ וְכֶךָ
רְאוּ גְבוּרֵי הָעוֹלָם, שְׂחֵרֵי הַגְּלוֹת נִמְשַׁכֶּת
וְעַדִּין בֶּן דָּוִד לֹא בָא. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, וְכָל זֶה כֶּךָ
הוּא, אֲבָל מִי עָשָׂה שְׂיִסְכְּלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַגְּלוֹת
הַזֶּזוּ? כָּל אוֹתָן הַכְּטָחוֹת שְׂהַכְּטִיחַ לָהֶם הַקֹּדֶשׁ

פרוך הוא. והרי זה נתפאר, שנכנסים לבתי
 פגסיות ולבתי מדרשות ורואים כל אותן נחמות,
 ושמים בלבם לסבל את כל מה שיבא עליהם,
 ולולא זה לא יכלו לסבל.

אמר רבי חייא, ודאי כך הוא, והכל תלוי
 בתשובה. ואם תאמר שיכולים עכשו
 לעזרר תשובה בלם באחד - לא יכולים! מה
 הטעם לא יכולים? משום שכתוב, (דברים ל) והיה
 כי יבאו עליך כל הדברים האלה. וכתוב והשבת
 אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך וגו'. וכתוב
 ושבת עד ה' אלהיך וגו'. ואז (שם) אם יהיה נדחך
 בקצה השמים משם יקבצך וגו'. ועד שכל אותם
 דברים לא יתקיימו, לא יכולים ^(דף קפט ע"א) לעזרר
 תשובה מהם.

אמר רבי יוסי, פמה הסתרת כל הדרכים
 והשבילים מכל פני הנלות ולא השארת
 להם פתחון פה. אם כן, שיהיו כמו שחיו בכל
 דור ודור - שלא יסבלו נלות ולא שבר, ויצאו

(אם כן, יהיו כמו שיתקו בכל דור ודור, ויסבלו את הגלות ולא יצאו) **בְּדִין**
שֶׁל הַתּוֹרָה, וַיִּתְעַרְבוּ בְּשֵׂאֵר הָעַמִּים.

פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה כו) כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לִלְדוֹת
תַּחִּיל הַתּוֹעֵק בַּחֲבֻלֶיהָ וְגו'. מה זה כמו
 הָרָה? דָּרָךְ הוּא לְמַעַפְרַת שְׂיַעֲבְרוּ עָלֶיהָ תִּשְׁעָה
 חֳדָשִׁים שְׁלָמִים. וַיֵּשׁ בְּעוֹלָם בְּמָה וּבְמָה שְׁלֹא
 עוֹבֵר עָלֶיהָ אֲלֵא יוֹם אֶחָד אוֹ יוֹמִים מִהַתְּשִׁיעִי,
 וְכָל הַצִּירִים וְהַחֲבָלִים שֶׁל הַמַּעַפְרַת הֵם בַּתְּשִׁיעִי.
 וְאִם עַל גַּב שְׁלֹא עֹבֵר עָלֶיהָ אֲלֵא רַק יוֹם אֶחָד,
 נִחְשָׁב עָלֶיהָ כְּאִלוֹ עֲבָרוּ כָּל הַתְּשִׁיעִי שְׁלָם. אִם
 כִּי יִשְׂרָאֵל, בִּיּוֹן שְׂמַעְמוֹ טַעַם גְּלוּת - אִם יִחְזְרוּ
 בַּתְּשׁוּבָה, יִחְשָׁב עֲלֵיהֶם כְּאִלוֹ עֲבָרוּ עֲלֵיהֶם כָּל
 אוֹתָם דְּבָרִים שְׂפָתוֹנִים בַּתּוֹרָה. כָּל שְׂפָן וְכָל
 שְׂפָן שְׂפָמָה וּבְמָה יִסּוּרִים עֲבָרוּ עֲלֵיהֶם מִיּוֹם
 שֶׁהַתְּחִילָה הַגְּלוּת.

אֲבָל מִהוּ שְׂפָתוֹב (דברים ה) **בַּצָּר לָךְ וּמִצְאוּךָ כָּל**
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים - בֹּא
וּרְאֵה כְּמָה רַחֲמָנוֹת רַחֵם תִּקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא אֵת

ישראל בְּדַבַּר הַזֶּה. לְמַלְךְ שֶׁהָיָה לוֹ בֶּן יְחִידִי
וְאָהַב אוֹתוֹ אֶהְבֶּת נַפְשׁ, וּמִתּוֹךְ אֶהְבֶּתוּ נָתַן
אוֹתוֹ לְאִמּוֹ הַגְּבִירָה שֶׁתַּגִּידֵל אוֹתוֹ וְתִלְמַד אוֹתוֹ
דְּרָכִים מְתַקְנוֹת. פַּעַם אַחַת חָטָא לְאָבִיו, כָּאֵ
אָבִיו וְהִלָּקָה אוֹתוֹ, וְאַחַר כֵּךְ עָבַר עַל חֲטָאוֹ. שָׁב
בְּמַקְדָּם וְשׁוֹב חָטָא לְאָבִיו, וְהוֹצִיא אוֹתוֹ אָבִיו
מִבֵּיתוֹ וְרָגַז עָלָיו. יָצָא אוֹתוֹ בֶּן מִבֵּיתוֹ.

וּבְמַקּוֹם שֵׁילָךְ בְּדַרְךְ אָמַת וַיְהִי צַדִּיק כְּרֵאֲוִי
כִּדְרֵי שִׁישְׁמַע אָבִיו הַמֶּלֶךְ וְתַתִּיהָ עָלָיו
תְּשׁוּקָתוֹ - מָה עָשָׂה? אָמַר, הוֹאִיל וַיִּצְאָתִי
מִחֵיבֶל אָבִי, אֵעֲשֶׂה מִכָּאֵן וְהִלָּאָה כָּל מַה שֶׁאֲנִי
רוֹצֵה. מָה עָשָׂה? הֲלָךְ לְהַתְחַבֵּר לְזוֹנוֹת,
וְהַתְּלַכְלֵךְ בְּלִבְלוֹךְ וּטְנַנְפֶּת עֵמֶן, וְלֹא הָיָה נִמְצָא
אֲלֵא עֵמֶן בַּחֲבוּר שְׁלֵהֵן. בְּשֶׁהַגְּבִירָה אִמּוֹ פּוֹקֶדֶת
בְּכָל יוֹם עַל אוֹתוֹ הַבֶּן וַיִּוֹדַעַת שֶׁבָנָה הַתְּחַבֵּר
עִם הַזּוֹנוֹת וְכָל חֲבֵרוֹתָיו הָיְתָה עִמָּהֶן, מִתְּחִילָה
לְבָבוֹת וּלְמַרְר עַל בָּנָה.

יוֹם אֶחָד נִכְנַם אֵלֶיָּהּ הַמֶּלֶךְ וְרוֹאֶה אוֹתָהּ בּוֹכָה.
 שׂוֹאֵל אוֹתָהּ: עַל מָה אַתְּ בּוֹכָה? אָמְרָה:
 וַיֵּיךְ לֹא אֶבְכֶה, שְׁחֵרִי בָּנִינוּ מִחוּץ לְהִיכַל הַמֶּלֶךְ?
 וְלֹא דֵי שְׂאִינוּ יוֹשֵׁב בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ, אֲלֵא שְׂחֵוֹא
 יוֹשֵׁב עִם הַזּוֹנוֹת! מָה יֹאמְרוּ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם -
 שָׁפֵן הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בְּבֵית זּוֹנוֹת?! הִתְחִילָה לְבָכוֹת
 וּלְהִתְחַנֵּן לַמֶּלֶךְ.

אָמַר הַמֶּלֶךְ: בְּשִׁבְלֶךָ אֶחְזִיר אוֹתוֹ, וְאַתְּ הָעֶרְבָה
 שְׁלוֹ. אָמְרָה: הֲרִי וְדֹאֵי. אָמַר הַמֶּלֶךְ:
 הוֹאִיל וְכָךְ הוּא, לֹא צָרִיךְ לְהִתְחַזְּרוּ בַּיּוֹם בְּגִלּוֹי,
 שְׂבוּשָׁה עֲבוּרְנוּ לְלֶכֶת בְּשִׁבְלֹו לְבֵית זּוֹנוֹת. וְאִם
 לֹא תִּהְיֶה כִּמוֹ זֶה שְׂטַיִף אֶת עֵצְמוֹ כֶּךָ וְחָלַל
 בְּבוּדִי, הִיִּיתִי אֲנִי וְכָל הַתְּחִלוֹת שְׁלֵי הוֹלְכִים
 בְּשִׁבְלֹו בְּכַמָּה כָּבוֹד וּבְכַמָּה חֲצוּצָרוֹת לְפָנָיו,
 בְּכַמָּה כְּלֵי קָרֵב מִיָּמֵינוּ וּמִשְׂמֵאלוֹ, עַד שְׁכָּל בְּנֵי
 הָעוֹלָם יִדְעוּעוּ, וַיִּדְעוּ כֻּלָּם שְׂחֵוֹא בֶּן הַמֶּלֶךְ.
 עָבְשׁוּ בִּיּוֹן שְׂחֵוֹא מִיָּנַף אֶת עֵצְמוֹ וְחָלַל אֶת
 בְּבוּדִי, הוּא יִחְזַר בְּסִתָּר שְׁלֵא יִכִּירוּ בוֹ. חֲזַר
 לַמֶּלֶךְ, וְנָתַן אוֹתוֹ לְאִמּוֹ.

לְיָמִים סָרַח בְּמִקְדָּם. מָה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ? הוֹצִיא
אוֹתוֹ וְאֵת אִמּוֹ עִמּוֹ מִתּוֹךְ הַחֵיבֶל
וְאָמַר: תֵּלְכוּ שְׁנֵיכֶם, וְשְׁנֵיכֶם תִּסְבְּלוּ אֶת הַגְּלוּת
וְהַמְּלָקוֹת שָׁם. כִּי־זֶן שְׁשֵׁנֵיכֶם תִּסְבְּלוּ כְּאַחַד, אֲזַי
אֲדַע שְׁכַנִּי יָשׁוּב בְּרֵאוּי.

כָּךְ יִשְׂרָאֵל, בְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ הֵם, הוֹרִיד אוֹתָם
לְמִצְרַיִם. וְאִם תֵּאמַר שְׂפֹאוֹתוֹ זְמַן לֹא חָטְאוּ
- הַגְּזֵרָה שְׁנוֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבְרִית בֵּין
הַבְּתָרִים הִיָּתָה רְאוּיָה לְהִתְקַיֵּם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא הִשְׁגִּיחַ עַל שְׁנֵי דְבָרִים: אַחַד עַל אוֹתוֹ דְבוּר
שְׂאֵמַר אֲבָרְהָם (בראשית מז) בְּמָה אֲדַע כִּי אֵירָשְׁנָה,
זוֹהִי (דף קפט ע"ב) סִבָּה וְעֵלָה. אֲבָל עַד שְׁיִצְאוּ מִמִּצְרַיִם
לֹא הָיוּ גוֹי וְלֹא הָיוּ רְאוּיִים בְּרֵאוּי.

פְּתַח וְאָמַר, (שיר ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין תְּחוּחִים בֵּין
רְעֵיבִי בֵּין הַבְּנוֹת. רְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לַעֲשׂוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה וְלְהִיזוֹת שׁוֹשְׁנָה
אֶחָת בְּאֶרֶץ כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה. וְהַשׁוֹשְׁנָה שְׁמַעְלָה
רִיחַ וְנִבְחָרָה מִכָּל שְׂאֵר הַזְּרָדִים שְׁבַעוּלָם אֵינָה

אֵלֶּא אֹתָהּ שְׁעוֹלָה בֵּין הַחוֹתִים. וְזוֹ דַרְךְ פְּרֹאִי.
 וְלִכְּן זָרַע שְׂבָעִים זִוְגוֹת, שְׁהִיוּ שְׂבָעִים נַפְשׁ,
 וְהַכְּנִיסָם לְבֵין הַחוֹתִים, וְאֹתָם חוֹתִים, מִיַּד שְׁהִיוּ
 הֵם שָׁם זִוְגוֹת, הָעֶלְוֹ עֲנָפִים וְעֵלִים וְשָׁלְטוּ עַל
 הָעוֹלָם, וְאִז פָּרְחָה בִּינֵיהֶם הַשּׁוֹשְׁנָה.

בֵּינָן שְׁרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהוֹצִיא שׁוֹשְׁנָה
 וְלִלְקַט אֹתָהּ מִבֵּינֵיהֶם, אִז יָבִשׁוּ הַחוֹתִים
 וְנִזְרְקוּ וְהִתְבָּלוּ וְלֹא נִחְשְׁבוּ לְכָלוּם. בְּשָׁעָה
 שְׁהוֹלֵךְ לִלְקַט אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הוּא וְלְהוֹצִיא בְּנוֹ
 בְּבוֹרוֹ, בְּאוֹתוֹ זְמַן הָלֵךְ הַמַּלְאָךְ בְּתוֹךְ כַּמָּה חִילוֹת
 גְּדוֹלִים וְשְׁלִיטִים עִם דְּגָלִים פְּרוּשִׁים, וְהוֹצִיא אֶת
 בְּנוֹ בְּבוֹרוֹ בְּכַמָּה גְּבוּרוֹת, וְהִבִּיא אוֹתוֹ לְהִיכָלוֹ,
 וַיֵּשֶׁב תְּרַבָּה בְּבֵית הַמַּלְאָךְ.

בֵּינָן שְׁחָטָא לְאָבִיו, הוֹכִיחַ אוֹתוֹ וְהִלְקָה אוֹתוֹ,
 שְׁכַתּוֹב וַיִּחַר אַף ה' בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנֵם בְּיַד
 שׁוֹסִים וְגו'. סָרַח בְּמַקְדָם וּמָרַד בְּאָבִיו, הוֹצִיא
 אוֹתוֹ מִבֵּיתוֹ. מָה עָשׂוּ יִשְׂרָאֵל? רָאוּ שְׁחָרֵי
 הַתְּפִזּוֹר בְּכָבֵל וְהִתְעַרְבוּ בְּעַפְמִים, לְקַחוּ נָשִׁים

נְבָרִיּוֹת וְהוֹלִידוּ מֵהֶם בְּנִים. עִם כָּל זֶה הָאֵם
הַקְדוֹשָׁה הִיָּתָה אֲפוֹטְרוֹפּוֹס עֲלֵיהֶם.

וְעַל שְׁעֵשָׂה כָּהֵן, הַקְדוֹשׁ כְּרוֹךְ הוּא אָמַר, הוֹאִיל
וְזוֹ בּוֹשָׁה, אִזּוּ שְׂיִבֵּא בְנֵי מַעֲצָמוֹ. הוֹאִיל
וְחֵלֶל כְּבוֹדִי, לֹא רָאִי שְׂאֵנִי אֵלֶיךָ לְשֵׁם לְהוֹצִיא
אוֹתוֹ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ נְסִים וּנְבוֹרוֹת כְּמִקְדָּם. שָׁבוּ הֵם
בְּלִי סִיוֵעַ שְׁהִיוּ רְאוּיִים לוֹ, בְּלִי נְסִים וְנִפְלְאוֹת,
אֲלֵא כֵּלָם מִפְּזָרִים, כֵּלָם עֵיפִים בְּעֵנֵי, וְשָׁבוּ
לְהִיכַל הַמֶּלֶךְ בְּבוֹשָׁה, וְהָאֵם הַקְדוֹשָׁה עָרְבָה
לָהֶם.

חֲטָאוּ כְּמִקְדָּם. מָה עָשָׂה הַקְדוֹשׁ כְּרוֹךְ הוּא?
הוֹצִיא אֶת הַבֵּן הַזֶּה כְּמִקְדָּם מִהִיכָלוֹ עִם
אִמּוֹ. אָמַר, מִכָּאֵן וְהִלָּאָה הָאֵם וּבְנָהּ יִסְבְּלוּ כַּמָּה
רְעוּת כְּאַחֶר. זֶהוּ שְׂכָתוֹב, (ישעיה נ) וּבְפִשְׁעֵיכֶם
שִׁלְחָה אִמְכֶם. וְעַל זֶה כְּתוּב, (דברים ה) בִּצְרָר לָךְ
וּמִצְאוּךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים. מָה
זֶה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים? אֲלֵא זוֹ הָאֵם הַקְדוֹשָׁה,

שְׁהִיָּא אַחֲרֵית הַיָּמִים, וְעַמָּה סָבְלוּ כָּל מַה שְּׁסָבְלוּ
בְּגִלוֹת.

וְאֵלֹו יַחֲזֵרוּ בְּתַשׁוּבָה - אֲפֹלוּ רָעָה אַחַת אוּ צַעַר
אַחַד שְׁיַעֲבֹר עֲלֵיהֶם, יַחֲשֹׁב עֲלֵיהֶם כְּאֵלֹו
סָבְלוּ הַכֹּל. (וְאִם לֹא יִסְתַּם חֲקִין) וְאִם לֹא - כְּשֵׁיִסְתִּים
חֲקִין (חֲדַע) וְכָל הַדּוֹרוֹת שָׁלוֹ, כְּמוֹ שְׁאָמַר הַמְּנוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה, שְׁכַתוֹב (וַיִּקְרָא כה) לְצַמִּיתָת לְקַנְהָ אֶתֹו
לְדַרְתֵּיו. וְכָל זֶה, הַדְּבָר תְּלוּי בְּתַשׁוּבָה. אָמַר רַבִּי
חֵיָּיא, וַדַּאי כִּף זֶה, וְעַל כֵּן נִמְשַׁכַּת הַגִּלוֹת.

אַבָּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל מַה שְּׁרָאָה (שְׁהַכָּה)
(שְׁהַלְקָה) לְיִשְׂרָאֵל - בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים הַזֶּה.
וּבְאַחֲרֵית הַיָּמִים הַזֶּה יַעֲשֶׂה לָּהֶם נִסִּים וּנְקָמוֹת,
שְׁכַתוֹב (ישעיה ב) וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה
הַר בֵּית ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים. מִי זֶה רֹאשׁ הַהָרִים?
זֶה אַבְרָהָם הַזָּקֵן, הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל.
וּמִשׁוֹם שְׁהוּא רֹאשׁ, כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, יִהְיֶה נִכּוֹן
בְּרֹאשׁ הַהָרִים, זֶה אַבְרָהָם הַזָּקֵן, רֹאשׁוֹן לְשֹׂאֵר

הַהָרִים, כּוּם שֶׁל בְּרָכָה, צְרִיכָה לְהִיּוֹת מְתַקְנֶת
בְּיָמִין.

וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת. צְרִיךְ לְהִיּוֹת נִשְׂא מִן הַשְּׁלֶחָן
שְׁעוֹר שֶׁנִּקְרָא (שְׁהוּא) וְרַת לְבָרֵךְ אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶהוּ וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת. מַה זֶה
מִגְבְּעוֹת? אֵלֶּה בֵּינָה וּבֵין בְּתוּלוֹת אַחֲרֶיהָ
רְעוּתֶיהָ, שְׁעוֹר הַיְּרֵת הוּא. נִשְׂא כּוּם שֶׁל בְּרָכָה
מִגְבְּעוֹת וְדַאי, וְעַל כֵּן חָטוּב שְׂיִהְיֶה לְפָנַי הַכְּבוֹד
תְּזַה (יִשְׂרָאֵל) הוּא בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים.

אָמַר לוֹ, יָפָה אָמַרְתָּ, שְׂפָסוּק זֶה וְדַאי כָּךְ הוּא.
בְּרֵאשׁ הַהָרִים - זֶה יָמִין, אֲבָרְהֶם הַזְּקֵן,
שֶׁהוּא וְדַאי רֵאשׁ הַהָרִים. וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת -
מִשְׁעוֹר הַגְּבְּעוֹת, שֶׁהֵם רְצוּנוֹ. וְיָפָה אָמַרְתָּ. וְנִגְהַרוּ
אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם, מִי הוּא? אָמַר לוֹ, וְאֶפְלוּ נָשִׁים
וְקַטְנִים וְהַשְּׂמֵשׁ שְׁעוֹבֵד עַל הַשְּׁלֶחָן, אֵף עַל גַּב
שְׂאִינוֹ אוֹכֵל, צְרִיךְ לְשָׁמַע וְלוֹמַר אָמֵן. (לְהַרְיֵק בְּרָכָה
לְכוּם) שֶׁלֹּא יֵאמַר אָדָם: אֲנִי לֹא אֲכַלְתִּי, וְהוֹאִיל

וְלֹא הִצְטַרְפְּתִי לְזִמּוֹן, אֲנִי לֹא אֲשַׁמַּע וְלֹא
 אֲמַר אָמֵן. הַכֹּל חַיִּיבִים בּוֹ. (דף קצ ע"א)

דָּבָר אַחֵר וְנִהְרֹו אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם - אַף עַל גַּב
 שְׁנָשִׁים וּקְטָנִים פְּטוּרִים מִן הַמַּצּוֹת, בְּכוּם
 שֶׁל בְּרָכָה הַכֹּל חַיִּיבִים, וּבְלִבְד שְׂיִדְעוּ אֶת מִי
 מְבָרְכִים, וְזֶהוּ וְנִהְרֹו אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם. כֹּא רַבִּי
 יוֹסִי וּנְשָׁקוֹ. אָמַר, כַּמָּה יָפֶה דָּבָר זֶה וּמֵתוּק לַחֵף.

עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְדִיִּקָּה, אִם אַחֲרִית הַיָּמִים הַזֶּה הִיא
 כּוּם שֶׁל בְּרָכָה מִמֶּשֶׁשׁ, מַה זֶה תֵּר בֵּית
 ה' ? הֲיָה לוֹ לְכַתֵּב כָּךְ: וְהָיָה אַחֲרִית הַיָּמִים נָכוֹן
 יְהִיָּה בְּרֵאשׁ הַתְּהָרִים. מַהוּ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים נָכוֹן
 יְהִיָּה תֵּר בֵּית ה' ? אָמַר לוֹ, אַחֲרִית הַיָּמִים הִיא
 הָעֵץ שֶׁל הַכֹּל, מִרְאֲשׁוֹ וְעַד סוּפּוֹ, שֶׁהוּא עֵץ טוֹב
 וְרַע. וּכְאֵ הַפְּסוּק לְבָרֵךְ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, וְהוֹצִיא
 תֵּר בֵּית ה', זֶה טוֹב כְּלִי רַע. תֵּר בֵּית ה' וְנִדְאִי
 שְׂאִיִן שָׁם חֵלֶק לְצַד הָאַחֵר, שְׁתֵּרִי נִבְחַר תֵּר בֵּית
 ה' מִתּוֹךְ הָעֵץ, שֶׁהוּא אַחֲרִית הַיָּמִים. וְזֹהִי כּוּם
 שֶׁל בְּרָכָה, שֶׁהוּא נָכוֹן בְּרֵאשׁ הַתְּהָרִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, אֲשֶׁרִי הִדְרָךְ הִזוּ שְׂזַכִּינוּ לְדַבֵּר
הַזֶּה. אָמַר לוֹ, מִמֵּי שְׁמַעְתָּ אוֹתוֹ? אָמַר
לוֹ, יוֹם אֶחָד הָיִיתִי הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְשָׁמַעְתִּי וְרָאִיתִי
אֶת רַב הַמְּנוּנָא סָבָא (לְרַבִּי שְׁמַעוֹן) שֶׁהָיָה דוֹרֵשׁ אֶת
הַפְּסוּק הַזֶּה לְרַב אַחָא. וְכִיּוֹן שֶׁשָׁמַעְתִּי, שְׁמַחְתִּי
בוֹ, וְשָׁמַרְתִּי אוֹתוֹ צְרוּר בְּכַנֵּף לְבוּשֵׁי שְׂלֵא יְסוּר
מִמֶּנִּי לְעוֹלָמִים. אָמַר לוֹ, וְדַאי שְׂדַבֵּר קְדוּשׁ זֶה
נְאוּר מִהַתְּמַנּוּרָה הַקְּדוּשָׁה. אֲשֶׁרִי הַדּוֹר שְׁעַמּוּדֵי
הָעוֹלָם וְתוֹמְכָיו שׁוֹרִים בְּתוֹכוֹ, וְאִם אַתָּה צוּרֵר
אֶת הַדְּבָר הַזֶּה בְּקִשְׁר אֶחָד שְׂלֵא יְסוּר מִמֶּךָ -
אֲנִי אֶצְרֵר אוֹתוֹ בְּשִׁלְשִׁים אוֹ בְּאַרְבָּעִים קְשָׁרִים
בְּכִיסֵי שְׂלֵא יְסוּר מִמֶּנִּי לְעוֹלָמִים.

עַל אוֹתוֹ דָּבָר שֶׁתִּרְאֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעֲשֵׂה,
מִשׁוּם שְׂאָף עַל גַּב שִׁישְׂרָאֵל חֲטָאוּ לְפָנָיו
בְּכָל דוֹר וְדוֹר, לֹא רָצָה מִי שִׁיאֲמַר עֲלֵיהֶם לְשׁוֹן
הָרַע. מִנֵּיִן לָנוּ? מִהוֹשַׁע, שְׂכַתוּב (הוֹשַׁע א) תְּחַלֵּת
דְּבָר ה' בְּהוֹשַׁע. תְּרִי בְּאֵרוֹ אֶת הַדְּבָר. וְעַל כֵּן
הָיָה מִסְפֵּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחוֹל הַיָּם וְגו'. וּמִשׁוּם
כִּךְ יִרְדֵּךְ אוֹתָם בְּכַמָּה בְּרִכּוֹת, לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה

וְלֹהֲשִׁיבְכֶם לְאֲבִיחֶם שְׂבַשְׂמִים, וְלֹא זֶז מִשָּׁם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עַד שְׂמַחֵל עַל חַטָּאֵיהֶם וְהִתְנַקּוּ לְפָנָיו.

מַה כָּתוּב בְּאַלְתֵּיהוּ? (מלכים-א יט) וַיָּבֵא וַיֵּשֶׁב תַּחַת
רְתֵם אַחַד וְגו'. אָמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָם, אִשָּׁה
אַחַת שָׁלַחְתָּ לְיִשְׂרָאֵל וְדְבוֹרָה שָׂמָה, שְׂכַתוֹב
(שופטים ד) וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תַּמָּר דְּבוֹרָה. וְהִי
רְתֵם. וְהִחְזִירְתָּם לְמוֹטָב, שְׂכַתוֹב (שם ה) עַד
שְׂקֻמָּתִי דְּבוֹרָה. וְאַנִּי נִכְנָסְתִּי בִּינֵיהֶם, וְהִכְרַזְתִּי
לְפָנֵיהֶם וְלֹא יִכְלָתִי.

עַד שְׁתִּיחַ יוֹשֵׁב, הִתְנַלָּה עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
אָמַר לוֹ, מַה לָּךְ פַּה אֲלֵיחִיו? בְּרֵאשׁוֹנָה הֵייתָ
מְקַטְרֵג וּמְקַנָּא עַל הַבְּרִית, וּמִשְׂרָאִיתִי בְּךָ
שְׂקַנְיָאָתָּ עָלַי בְּאוֹתָהּ בְּרִית, נְטַלְתִּי אוֹתָהּ בְּרֵצוֹנוֹ
שֶׁל מֹשֶׁה וְנָתַתִּי לָךְ, עַד שְׂמִשָּׁה הָיָה אוֹמֵר, (במדבר
כה) הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. עֲכָשׁוּ שְׁהוּא
שְׂלָךְ, אֵינּוּ רְאוּי לָךְ לְקַטְרֵג עָלָיו, הָיָה לָךְ
לְהַשְׁאִיר אֶת קַנְיָאָתְךָ לִי, כְּמוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה שְׁתִּיחָה
שְׁלִי, נָתַתִּי אוֹתוֹ לְיַדִּי אַחַר וְלֹא קַטְרַגְתִּי עָלָיו.

מה לך פה. מה זה פה? ברית הקודש פה ה' היא. כיון שלא רצית להניח לי את פיה, יפרא במקום של אותו הפה. שנינו, באותה שעה העברה ממנו אותה מתנה שנתן לו משה. ששנינו, מה שכתוב (מלכים א' יט) ויילך בכת האכילה תהיא וגו' עד תר האלהים חרב - לבקש משם. וכי משם היה מבקש? אלא לבקש במקדם מאותו שירש בחר האלהים את הברית הזו. פנחם הוא אליהו, ודאי בדרגה אחת. אמר לו משה, אין אתה יכול לקבל ממני, אלא לך לתינוקות של ישראל ומהם תרויח ויהם יתנו לך. וכך הוא עשה.

כמה טוב עשה תקדוש פרוץ הוא בכל דור ודור לישראל. בא וראה מה פתוב, (מיכה ז) ואשלח לפניך את משה אהרן ומרים. וחרו כמה נביאים היו אחרי משה! (דף קצ ע"ב) ואשלח לפניך את משה אהרן ואלעזר ופנחם יהושע ואליהו ואלישע וכמה שאר צדיקים וחסידים היה צריך לומר, אז למה שלשת אלה? אלא אמר תקדוש

בְּרוּךְ הוּא, עָמִי, בְּנִי, לָמָּה לֹא תִזְכְּרוּ אֶת כָּל
הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתִי לָכֶם, שֶׁשָּׁלַחְתִּי לָכֶם אֶת מֹשֶׁה
אֶהְרֹן וּמִרְיָם?

לְמַלְאֲךָ בְּשָׂר וָדָם שֵׁשׁ לוֹ מְדִינָה, וְשָׁלַח אֵלֶיךָ
אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים, שָׂרִים וְשְׁלִיטִים, שֶׁיְנַהֲלוּ
אֶת הָעָם וַיַּעֲזִיבוּ בָהֶם וּבְדִינֵיהֶם. מִי צָרִיךְ לְהִיזוֹת
וְקוֹק בְּמִזְוָנָם וּבְדַבָּרִים שֶׁיִּצְטָרְכוּ, הֲלֹא לֹא עִם
הַמְדִינָה?! הֲרִי בְּעַל כָּרְתָם יִצְטָרְכוּ לְהַשְׁנִיחַ עַל
יְדֵיכֶם וּלְתַת לָהֶם כְּבוֹד.

שָׁלַחְתִּי אֶת מֹשֶׁה, הוּא הֵבִיא לְפָנֵיכֶם מִן
לֶאֱכֹל, וְנָהַל אֶתְכֶם וְאֶת בְּנֵיכֶם וְאֶת
בָּהֶמְתְּכֶם, וְהִשְׁתַּדַּל בְּדִינֵיכֶם (בְּמִזְוָנֵיכֶם) וּבְכָל מַה
שֶׁהִצְטָרְכְתֶם. שָׁלַחְתִּי אֶת אֶהְרֹן, הֵבִיא (לָכֶם עֲנִי)
הַיְכָלוֹת שֶׁל עֲנִי כְבוֹד לְכַסּוֹת עֲלֵיכֶם כְּמוֹ
מְלָכִים. רַחֵן אֶתְכֶם בְּטִלְיֵי כְבוֹד שֶׁלֹא יִרְקְבוּ
לְבוֹשֵׁיכֶם וּמִנְעֲלֵיכֶם, שֶׁהָיוּ מִתְחַדְּשִׁים בְּכָל יוֹם.
שָׁלַחְתִּי לְמִרְיָם, הֵבִיאהּ בָּאָר לְהַשְׁקוֹת אֶתְכֶם,
וְשָׁתִיתֶם אֹתָם וּבָהֶמְתְּכֶם. הֵם נָתְנוּ לָכֶם,

וּמִשְׁלָחֵם אֲכַלְתֶּם וּשְׂתִיתֶם וַיִּשְׂכַּתֶּם בְּחַפְזָה הַכְּבוֹד
שְׁלָחֵם, וּמִשְׁלָכֶם לֹא נָתַתֶּם לָהֶם. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא
שֶׁהַשְׂתִּדְּלוּ עֲלֵיכֶם וְלָקַחוּ עַל צְנֹאֲרֵם אֶת
מִשְׁאֲכֵכֶם, וְהִייתֶם מְחַרְפִּים וּמְגַדְּפִים אוֹתָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, לֹא הָיָה אָב רַחֲמָן עַל בְּנָיו כְּמוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּפְסוּק הוּא שְׂכַתוֹב,
(מלכים א' ח) לֹא נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכָּל דְּבָרוֹ הַטּוֹב
וְגו'. בֵּא וְרֵאא רַחֲמָנוּתוֹ: אֵלּוֹ אָמַר לֹא נָפַל דָּבָר
אֶחָד מִכָּל דְּבָרוֹ וְלֹא יוֹתֵר - נוּחַ לְעוֹלָם שְׁלֹא
נִבְרָא. אֲבָל מִשְׁאֲמַר מִכָּל דְּבָרוֹ הַטּוֹב, וְהוֹצִיא
הַרְע לְאַחֹר, שְׁחֵרֵי דָבָר שֶׁל רַע לֹא רָצָה לַעֲשׂוֹת.
וְאִם עַל גַּב שֶׁהַפְּחִיד וְהַרִים רְצוּעָה, פָּאָה הָאֵם
וְהַחֲזִיקָה בְּזוּרְע יְמִינוֹ, וְעָמְדָה הַרְצוּעָה
בְּמִקוּמָה וְלֹא יִרְדָּה לְמַטָּה, וְלֹא נִעֲשָׂה (תדיו),
מִשׁוֹם שֶׁבְּעֲצָה אַחַת הָיוּ שְׁנֵיהֶם - אוֹתוֹ שֶׁהַפְּחִיד,
וְאוֹתוֹ שְׁאָחֻז בְּיְמִינוֹ.

וְאִם תֹּאמַר, מִנֵּיִן לָנוּ? זֶה מִדְּבָר שֶׁהוּא בְּגִלּוּי,
שְׂכַתוֹב לָךְ יָרַד כִּי שַׁחַת עָמְדָה. הַתְּחִיל

לְהָרִים רְצוּעָה, וּמִשָּׁה, שְׁלֹא הָיָה יוֹדֵעַ דְּרָכָה שָׁל
 אִם, שְׁתַּק. כִּיּוֹן שְׂרָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּךָ,
 רִמְזוּ לוֹ, וְהִכָּה בּוֹ וְאָמַר וְעַתָּה הַנִּיחָה לִּי. מִיַּד
 הַרְגִּישׁ מִשָּׁה וְאִחֻז בְּזוּרְעוֹ שָׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 שְׁכַתוֹב זְכַר לְאַבְרָהָם. זֶו זְרוּעַ יָמִין, וּמִשּׁוּם כְּךָ
 לֹא יֵרְדָה הַרְצוּעָה.

וְאִם הַנְּאֻמָּה, הָאִם שְׁהִיא רְגִילָה לְאִחֻז בְּרְצוּעַת
 הַמְּלָךְ, הֵיכֵן הָיְתָה שְׁהַשְׂאִיָּרָה אֶת הַדְּבָר
 לְמִשָּׁה? שְׁאֵלָתִי וְאִמְרָתִי, וְחָרִי לֹא יִדְעָתִי אֶת
 בְּרוּר הַדְּבָר, עַד שְׁנִהְיָה לְפָנַי הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה.
 כְּשֶׁבָאוּ לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן, רָאָה בְּפָנֵיהֶם סִימָן.
 אָמַר, הַכְּנָסוּ בָנִים קְדוּשִׁים, הַכְּנָסוּ אֲהוּבֵי הַמְּלָךְ,
 הַכְּנָסוּ אֲהוּבֵים שְׁלִי, הַכְּנָסוּ אֲהוּבֵים אֵלֶּה לְאֵלֶּה.
 שְׁאֵמַר רַבִּי אֲבָא, כָּל הַחֲבֵרִים הִלְלוּ שְׁאִין
 אוֹהָבִים זֶה אֶת זֶה, מִסְּתַלְקִים מִהָעוֹלָם
 מִדָּם שְׁהַנִּיעַ זְמַנָּם. כָּל הַחֲבֵרִים בְּיָמָיו שָׁל רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, אֲהַבְתָּ נֶפֶשׁ וְרוּחַ הָיְתָה בֵּינֵיהֶם, וּמִשּׁוּם
 כְּךָ בְּדוּרוֹ שָׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיוּ בְּגָלוּי. שְׁתִּיחַ רַבִּי

שְׁמַעוֹן אֹמֵר, כָּל הַחֲבֵרִים שְׂאִין אֹהֲבִים אֵלֶּה
לְאֵלֶּה, גּוֹרְמִים שְׁלֵא לְלַכֵּת בְּדַרְדָּר יִשְׂרָה, וְעוֹד -
שְׁעוֹשִׂים כָּה פָּנָם, שְׁחָרֵי בַתּוֹרָה אֶהְבָּה וְאַחֲוָה
וְאַמֶּת יֵשׁ כָּה. אֲבָרְהֵם אֶהֱבֵ אֶת יִצְחָק, וְיִצְחָק
אֶת אֲבָרְהֵם, הָיוּ מִתְחַפְּקִים זֶה בְּזֶה. בְּיַעֲקֹב
שְׁנֵיהֶם אֲחֻזִּים בְּאַהֲבָה וּבְאַתּוֹת, נוֹתְנִים רוּחַם זֶה
בְּזֶה. גַּם הַחֲבֵרִים בְּאוֹתָהּ דִּנְגְמָא הֵם צְרִיכִים, וְלֹא
לְעֲשׂוֹת פָּנָם.

בִּיּוֹן שְׂרָאָה סִימָן בְּפִנְיָהֶם וְאָמַר לָהֶם כָּה, אָמְרוּ
לוֹ, וַדַּאי רוּחַ נְבוּאָה שׁוֹרָה עַל הַמְּנוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, וְכֹךְ אָנוּ צְרִיכִים לְדַעַת. בְּכָה רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְאָמַר, דְּבַר אֶחָד מֵאוֹתָם דְּבָרִים שְׁלַחְשׁוּ
לִי מִתּוֹךְ רֵאשׁ תִּישִׁיבָה שְׁלַ גֵּן עֵדֶן, שְׁלֵא אָמְרוּ
בְּגִלּוּי דְּבַר זֶה, סֶתֶר הוּא. וְאָמַר לָכֶם, כְּנִי אֲחֻבִּי,
כְּנִי אֲחֻבִּי נְפֹשִׁי, מָה אֶעֱשֶׂה. אָמְרוּ לִי בְּלַחֲשׁ,
וְאֲנִי אֹמֵר בְּגִלּוּי, וְלִזְמַן שְׁנֵרָאָה פָּנִים בְּפָנִים
(שְׂכִינְהָ), (דף קצא ע"א) כָּל הַפָּנִים יִסְתַּמְכוּ בְּזֶה.

בְּנֵי, הַחֲטָא שְׁעָשׂוּ (עַרְב רב) הָעַם שְׁבַחוּיָן,
 וְהַשְׁתַּתְּפוּ בּוֹ הָעַם הַקְּדוֹשׁ - בָּאֵם הֵם
 חֲטָאוּ, שְׁכַתוּב קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים, אֱלֹהִים
 וְדַאי. כְּבוֹד יִשְׂרָאֵל הָיָה, הוּא שְׁשׂוּרָה עָלֶיָּהּ בָּאֵם
 עַל בָּנִים, וְזָהוּ סוּד הַכְּתוּב (תהלים קו) וַיִּמְירוּ אֶת
 כְּבוֹדָם בְּתַבְּנִית שׂוּר. זֶה כְּבוֹדָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
 הָאֵמָּה שְׁלָחֵם. וְזָהוּ שְׁכַתוּב (שמואל א ד) גָּלָה כְּבוֹד.
 שְׁנִרְמוּ לַשְּׂכִינָה לְגִלּוֹת בְּגִלּוֹת עִמָּהֶם. וְעַל זֶה
 וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדָם. בְּמָה? בְּתַבְּנִית שׂוּר.

כָּאֵן הוּא סוּד הַדְּבָר. בֵּא וְרֵאֵה, לְמַטָּה בְּתוֹךְ
 שְׁמֵרֵי תִיּוֹן הַשְּׁמֵרִים הַרְעִים, יֵצֵא מִכְּפִיעַ
 אַחֵר, מִקְטָרְג, מִזִּיק בְּדַמּוֹן, וְהוּא בְּסוּד דְּמוֹת
 אָדָם. בְּשִׁקְרָב לְתוֹךְ הַקְּדוֹשׁ, בִּיּוֹן שְׁמֵעָר מִשָּׁם
 וְרוֹצֵה לְרִדֵּת לְמַטָּה, רוֹצֵה לְהַתְּלִיב בְּלְבוֹשׁ
 לְהַזִּיק אֶת הָעוֹלָם. וַיּוֹרֵד הוּא וּמִרְכְּבוֹתָיו.
 וְהַלְבוֹשׁ הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא לוֹקֵחַ - תַּבְּנִית שׂוּר,
 דְּמוֹת שׂוּר, וְרֵאשׁוֹן לְנִזְיָקִין מֵאוֹתָם אֲרַבְּעָה. הוּא
 שׂוּר. וְהֵם אֲרַבְּעָה אָבוֹת לְהַזִּיק לְעוֹלָם, וְכֹל

שְׁלֹשֶׁת אָבוֹת הַנְּזִיקִין פָּרַט לַשּׁוֹר, כָּלֶם שָׁלוּ, וְעַל
זֶה פָּתוּב וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדֵם בְּתַבְנִית שׁוֹר.

מַה זֶה אֵכֵל עֹשֶׂב? הֲרֵי דַרְשָׁנוּ בּוֹ, אֲבָל עֶקֶר
הַדָּבָר מִתְמַצִּית שֶׁל לֶחֶם וְשִׁבְעָה מִיַּי דָּגָן
אֵין לוֹ בָּהֶם חֶלֶק. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ הָאֵם לֹא הִיְתָה
שָׁם, וְלֹא נָאָה לָּהּ לְהִיּוֹת שָׁם. וּמִשּׁוֹם שֶׁהָאֵב הָיָה
יודֵעַ אֶת רַחֲמָנוֹת הָאֵם וְדַרְכָּהּ, אָמַר לְמֹשֶׁה, בְּנֵי
אֶהוּבֵי, הָעֶצָה בְּזֶה תִּמְיֵד בְּשֵׁנֵיהֶם. וְזֶהוּ שֶׁלְּחֹשׁוּ
לִי בְּלַחֲשׁ, שְׁלֹא רְאוּי לְגִלוֹת, שֶׁחֲבֵן לֹא ידַע,
וַיִּרְאֶה שֶׁהֲרֵי רְצוּעָה מוֹכֵנָה, וְתִמְיֵד יִפְחַד. אֲבָל
שֵׁנֵיהֶם בְּעֶצָה זֹו וּבְעֶצָה אַחַת.

בֵּיא וַיִּרְאֶה, פָּתוּב וַיִּרְאֶה הָעַם כִּי בָשַׁשׁ מֹשֶׁה. מִי
זֶה הָעַם? הֵם הָעַרְב רַב. מִי הָעַרְב רַב? וְכִי
לוֹדִים וְכוּשִׁים וְכַפְתּוּרִים וְתוֹנֵגְרָמִים הָיוּ, שֶׁקָּרְאוּ
לָהֶם עַרְב רַב? וְהֵלֵא מִצְרַיִם הָיוּ, וּמִמְצָרִים
נָסְעוּ. וְאֵלוֹ הָיוּ עַרְבוּבִיָּה שֶׁל עַמִּים רַבִּים, כֶּךָ
הָיָה לוֹ לְכַתּוּב: עַרְב רַב עָלוּ אִתָּם לְפִי הָעַרְבוּבִיָּה
שֶׁלָּהֶם.

אֵלֶּא עַרְב רַב עָלָה אֲתָם - עִם אֶחָד הָיָה וְלָשׁוֹן
 אֶחָת, אֲבָל כָּל מְבַשְּׂפֵי מְצָרִים וְכָל
 חֲרָטְמֵיהֶם הָיוּ אֵלֶּה, שְׁכַתּוֹב בָּהֶם (שמות ז) וַיַּעֲשׂוּ
 גַם הֵם חֲרָטְמֵי מְצָרִים. שָׂרְצוּ לְעַמֹּד בְּנֶגֶד
 נִפְלְאוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּיּוֹן שָׂרְאוּ הַנְּפִסִּים
 וְהַנְּפְלְאוֹת שְׁעָשָׂה מִשָּׁה בְּמְצָרִים, חָזְרוּ לְמִשָּׁה.
 אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה, אֵל תִּקְבַּל אוֹתָם.
 אָמַר מִשָּׁה, רַבּוֹן הָעוֹלָם, כִּיּוֹן שָׂרְאוּ גְבוּרְתְּךָ הֵם
 רוֹצִים לְהִתְנַיֵּר. יִירְאוּ גְבוּרְתְּךָ בְּכָל יוֹם, וַיִּדְעוּ
 שְׂאִין אֵלֹהֵי מַבְלָעֵדֶיךָ. וְקִבַּל אוֹתָם מִשָּׁה.

לְמָה קָרָא לָהֶם עַרְב רַב? אֵלֶּא כָּל מְבַשְּׂפֵי
 מְצָרִים הָיוּ, וּבְרֵאשֵׁם יוֹנוֹם וַיִּמְכְּרוּם,
 וּבִשְׁעוֹת הַיּוֹם הָיוּ עוֹשִׂים כְּשִׁפְיָהֶם תָּמִיד. וְכָל
 הַמְּבַשְּׂפִים הִלְלוּ הָעֲלִיוֹנִים הָיוּ מִסְתַּכְּלִים מִכַּבֵּאֲשֶׁר
 נוֹטָה הַשָּׁמֶשׁ, מִרְאשִׁית יֵשׁ שְׁעוֹת וְחֲצֵי עַד
 רֵאשִׁית תִּשְׁעֵי וְחֲצֵי, שְׁהִינּוּ עַרְב הַגְּדוֹל. כָּל אוֹתָם
 מְבַשְּׂפִים קִטְנִים, מִתְחַלֵּת תִּשְׁעֵי וְחֲצֵי עַד חֲצוֹת
 הַלַּיְלָה.

אֹתָם עֲלִיזִים שָׂבָהּם הָיוּ מִסְתַּכְּלִים מִכְּשֻׁנוּטָה
 הַשָּׁמֶשׁ, שֶׁהָרִי אָז מִתְחִילִים תִּשְׁעַ מֵאוֹת
 וְתִשְׁעִים וְחָמֵשׁ דְּרָגוֹת לְשׁוּמְטָה עַל הָרִי הַחֲשֵׁף,
 וְרוּחָם הָיְתָה מְשׁוּמְטָת עַל כָּל אוֹתָם מִכְּשֻׁפִּים
 (דְּרָגוֹת) בְּכִשְׁפֵיהֶם. וְאַלְהָה הָיוּ עוֹשִׂים כָּל מַה שֶּׁהֵם
 רוֹצִים, עַד שֶׁכָּל הַמְצָרִים בְּאַלְהָה הָיָה מִכְּבָחָם.
 וְקָרְאוּ לָהֶם עֲרַב רַב, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם עֲרַב קָטָן,
 מִתִּשְׁעַ שְׁעוֹת ^(דף קצא ע"ב) וְחֲצִי וּמִטָּה, זֶה עֲרַב קָטָן.
 וְשְׁנֵי עֲרָבִים הֵם, וְעַל כֵּן וְגַם עֲרַב רַב עָלָה אֹתָם.
 וְחִכְמָתָם הָיְתָה רַבָּה, וְהֵם הִסְתַּכְּלוּ בְּשְׁעוֹת
 הַיּוֹם, וְהִסְתַּכְּלוּ בְּדִרְגַת מִשְׁהָ, וְרָאוּ
 שֶׁהָרִי בְּכָל הַצְּדָדִים בְּשֵׁשׁ מִשְׁהָ: בְּשֵׁשׁ שְׁעוֹת
 רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל הַיּוֹם, שֶׁהֵם לֹא יְכוּלִים לְשַׁלֵּט בָּהֶם,
 (בְּגִלְלֵ שֵׁשׁ) בְּשֵׁשׁ דְּרָגוֹת עֲלִיזוֹת שְׁאוּחָזִים בּוֹ (שְׁאוּחָזִי
 בָּהֶם). וּבְכָל הַצְּדָדִים הָיָה בְּשֵׁשׁ, וּבְעֵטְרוֹת הַשֵּׁשׁ
 הִלְלוּ הָיָה עֵתִיד לְרֹדֵת מִן הַהָר, שֶׁכְּתוּב כִּי בְּשֵׁשׁ
 מִשְׁהָ לְרֹדֵת מִן הַהָר.

מִיָּד וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן, (שְׂפָרָה לְמִדְנֹה, שְׂפָאוֹתָהּ
 שָׁעָה שְׂפָרָה מֹשֶׁה וְקָבַל הַתּוֹרָה לְבִדּוֹ בְּלָלוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל, וְהוּא
 קָבַל הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם. וְאַפְלוּ מִגִּלַּת אֶסְתֵּר שְׂפָתוֹב (אֶסְתֵּר ט) וְקָבַל
 הַתּוֹרָה, וְקָבַל הַתּוֹרָה הִנֵּה צָרִיף לְהִיּוֹת! מָהוּ וְקָבַל? אֵלֶּא זֶה מֹשֶׁה
 שְׁהוּא הַתּוֹרָה, בְּלָלוֹת כָּל הַתּוֹרָה. וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן) לְמָה
 עַל אֶהְרֹן? כִּדֵּי לְהַכְלִיל בְּצַד הַיְמִינִי, שְׁחֵרֵי
 הֵם הַשָּׁמַיִל רָצוּ מִמֶּנּוּ, וְכִדֵּי שְׂיִהְיֶה כָּלוּל
 בַּיְמִינִי, הַתְּכַנְסוּ עַל אֶהְרֹן, וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם
 עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים. (אֱלֹהִים וְדַאי רָצוּ צַד הַשָּׁמַיִל. אֲשֶׁר יִלְכּוּ,
 אֲשֶׁר יִלְךְ הִנֵּה צָרִיף לְהִיּוֹת! מָהוּ אֲשֶׁר יִלְכּוּ? אֵלֶּא אֱלֹהִים, שֵׁשׁ מִדְרָגוֹת
 הֵן, (שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה), כָּלֶם בְּצַד הַשָּׁמַיִל שֶׁל אֱלֹהִים, שֵׁשׁ הֵן. שָׂאם
 תֹּאמַר שְׁחֵרֵי הֵן שְׁבַע, אוֹתוֹ הָאֱלֹהִים הַעֲלִיזוּ לֹא נִכְנָם בְּכָלֶל).

בֹּא וּרְאֵה, כָּל זְמַן שְׁחֵיָה מֹשֶׁה בְּמִצְרַיִם, לֹא
הִזְכִּיר הַשֵּׁם שֶׁל אֱלֹהִים, אֵלֶּא שֵׁם שֶׁל ה',
וְעַל זֶה קָנְשָׁה לוֹ לְפָרְעָה, כִּדֵּי שְׂלֹא יִהְיֶה תִקּוּף
לְאוֹתוֹ הַצַּד הָאַחֵר וְלֹא יִתְחַזַּק בְּעוֹלָם. עַכְשָׁו רָצוּ
אֶת אוֹתוֹ הַדְּבָר, וְזֶהוּ קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים. לָנוּ
דְּוָקָא, שְׂאָנוּ צָרִיכִים אֶת הַדְּבָר הַזֶּה לְחִזּוֹק אֶת
הַצַּד שְׂלָנוּ, שְׁחֵיָה דְחַי עַד עַכְשָׁו.

אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ. מָה אָמְרוּ? אֵלֶּא כֹּךְ אָמְרוּ,
אֲנִי רוֹאִים שְׂאֵתֶם יִשְׂרָאֵל, כָּל טוֹב וְכָל
הַכְּבוֹד שֶׁל הָעוֹלָם לָכֶם, וְאֲנִי דְחוּיִים בַּחוּץ.
שְׁלָכֶם - (שמות יג) וְה' הִלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם. אַף כֹּךְ
אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁה' הוֹלִיךְ
לְפָנֵיכֶם. שְׁחַרְי יֵשׁ לָנוּ רִשּׁוֹת לְצַד שְׁלָנוּ לְלֶכֶת
אַף כֹּךְ לְפָנֵינוּ, אִם נִזְמַן לוֹ מַעֲשֵׂה.

בֵּא וּרְאֵה, כָּל עֲנֵנֵי הַכְּבוֹד שֶׁהִלְכוּ בַּמִּדְבָּר, לֹא
הָיוּ מְכַסִּים אֵלֶּא רַק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבָדָם,
וְאוֹתוֹ עֲנַן כְּבוֹד שֶׁכָּתוּב וְה' הִלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם,
הוֹלִיךְ לְפָנֵיהֶם. וְהָעֲרַב רַב הִלָּלוּ, וְכָל אוֹתָן
בְּהִמּוֹת, צֵאן וּשְׁוֹרִים, הָיוּ הוֹלְכִים מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
בְּאַחֲרוֹנָה. וּבֵא רְאֵה, כָּל אוֹתָם אֲרַבְעִים שָׁנִים
שֶׁהִלְכוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר, שׁוֹם לְכָלוֹךְ וְטַנּוּף לֹא
הָיָה בְּתוֹךְ הָעֲנָנִים בְּפָנִים. וְעַל זֶה צֵאן וּבְקַר
שְׁחִיו אוֹכְלִים עֹשֵׂב הָיוּ בַּחוּץ, וְכָל אוֹתָם
שִׁשּׁוּמְרִים אוֹתָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲפָא, אִם כָּהּ, אוֹתָם עָרַב רַב
 לֹא הָיוּ אוֹכְלִים מִן הַמֶּזֶן? אָמַר לוֹ, וַדַּאי
 כָּהּ הוּא, אֲלָא רַב מַה שְּׁנוֹתָנִים לָהֶם יִשְׂרָאֵל,
 כְּמִי שְׁנוֹתֵן לְעַבְדּוֹ. וּמָפָה הָיוּ אוֹכְלִים? מִתְמַצִּית,
 מַה שְּׁנִשְׂאָר אַחַר תְּרִתִּים, פָּסֶלֶת. וְהַכְּתוּב מִכְרִיז
 וְאוֹמֵר, (שם מז) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת הַמֶּזֶן
 אַרְבָּעִים שָׁנָה. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אַחֲרִים. וַיֵּרְאוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מֶזֶן הוּא, וְלֹא שְׂאֵר הָעָרַב רַב,
 צֵאן וּבְקַר שִׁהִיוּ בִּינֵיהֶם.

עַד עַכְשָׁיו הָיוּ כְּנוּעִים אוֹתָם עָרַב רַב, וְעַכְשָׁיו
 עָמְדוּ וְרָצוּ מַעֲשֶׂה לְחֹזֵק אֶת הַצַּד הָאֲחֵר,
 וַאֲמָרוּ, אוֹ נִתְּיָה בְּלָנוּ עִם אַחַד וְנִתְּיָה בְּכָל
 עַמְכֶם, אוֹ שְׂיִתְּיָה לָנוּ מִי שְׂיִלְךָ לְפָנֵינוּ כְּמוֹ
 שְׂהוּלְךָ אֱלֹהֵיכֶם לְפָנֵיכֶם. אָמַר אַחֲרָן, חַס וְשָׁלוֹם
 שְׂאֵלָה יִשְׁתַּתְּפוּ בְּעַם הַקְּדוֹשׁ לְהִיּוֹת הַכֹּל בְּכָל
 אַחַד, וְלֹא יִתְעַרְבוּ הָעַם הַקְּדוֹשׁ בְּעַם הַזֶּה בְּכָל
 אַחַד, אֲלָא טוֹב לְתַפְרִידֵם מִתּוֹךְ הָעַם הַקְּדוֹשׁ עַד
 שְׂיִבֵּא מִשָּׁה.

וְאַחֲרָיו הִתְבַּוֵּן לְטוֹב, אֲלֵא שֶׁהָיוּ רַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל
שֶׁהִשְׁתַּתְּפוּ עִמָּהֶם בְּלֵב. וּמִשׁוֹם כֵּן,
כִּשְׁפָּא מִלְּשָׁה, הִצְטַרֵּף לְבָרֵךְ וּלְלַבֵּן אֶת הָעַם
הַקְּדוֹשׁ מֵאוֹתוֹ חֲטָא, וְהִשְׁקָה אוֹתָם הַשְׁקִינָה, עַד
שֶׁכָּלֶם נִבְרְרוּ וְלֹא נִשְׁאַרְהָ בָהֶם פְּסֻלַּת (דף קצב ע"א)
בְּלָל.

אָמַר לָהֶם אַחֲרָיו, פְּרָקוּ נְזִמֵי הַזֹּהֵב. וְכִי לֹא הָיָה
לָהֶם זֶהֱב אַחֵר? אֲלֵא אָמַר אַחֲרָיו, בְּעוֹד
שֵׁישׁ לָהֶם קִטְטָה עִם בְּנֵיהֶם וּנְשֵׁיהֶם, יִתְעַכְּבוּ,
וּבֵין כֵּן יָבֹא מִלְּשָׁה. כֹּא וְרֵאָה, שְׁנִינוּ קָשִׁים גְּרִים
לְיִשְׂרָאֵל כִּסְפֻּחַת בְּבֶשֶׂר חֲחִי, כָּל שֶׁכֵּן אֱלֹה שְׁלֹא
הָיוּ גְרִים כְּרֵאוֹי. מַה הֵם עָשׂוּ? וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל הָעַם
אֶת נְזִמֵי הַזֹּהֵב אֲשֶׁר בְּאוֹנֵיהֶם. כִּמָּה אֱלֹפִים
וְרַבּוֹת הָיוּ מִנְּזִמֵיהֶם שָׁם.

מַה כָּתוּב? וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיַּצַּר אֹתוֹ בַּחֲרָט וְגו'.
אַחֲרָיו לֹא נִשְׁמַר מֵאוֹתָם שְׁנֵי חֲכָמִים שֶׁהָיוּ
כְּרֵאוֹשֵׁיהֶם שָׁל אוֹתוֹ עָרַב רַב, אֶחָד מֵהֶם הָיָה
לְפָנָיו, וְהֵאֲחֵר הָיָה עוֹשֶׂה בְּכִשְׁפִּים. כִּיּוֹן שֶׁשְׁנֵיהֶם

הַתִּיעֵצוּ בְּאַחֵר, לְקַחוּ אֶת אוֹתוֹ זֶהב, (אָמַר) שְׁנֵי
שְׁלִישׁ בְּיַד אַחַת, וְשְׁלִישׁ בְּיַד הָאַחֶרֶת. מִשּׁוֹם
שֶׁכֶּף צָרִיךְ בְּאוֹתוֹ מִיֵּן שָׁל כֶּשֶׁף.

בְּכַה רַבִּי שְׂמַעוֹן, אָמַר, אִי חֹסֵיד קְדוֹשׁ, אֲהַרֵּן
מִשּׁוֹחַ שָׁל הָאֵל הַגָּדוֹל, בְּחִסְדוֹתָךְ נִפְלוּ
בְּמָה מִהַעַם הַקְּדוֹשׁ, וְאַתָּה לֹא הֵייתָ יוֹדֵעַ
לְהַשְׁמֵר. מָה עָשׂוּ? כִּשְׁהִנִּיעוּ שֵׁשׁ שְׁעוֹת וְהַיּוֹם
הָיָה בְּמִשְׁקַל, לְקַחוּ אֶת אוֹתוֹ זֶהב שֶׁפָּרְקוּ
מֵאַזְנֵיהֶם. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁמִּי שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת
כֶּשֶׁף, לֹא מִתְבַּקֵּשׁ לְחוּם עֵינָיו עַל מָמוֹן. וְהֵם
אוֹמְרִים, הַשָּׁעָה עוֹמֶדֶת לָנוּ, אִם אֵינָנוּ מְעַכְבִּים.
זוֹ אֵינָה שָׁעָה לְחוּם עַל הַזֶּהב. מִיָּד - וַיִּתְּפְּרוּ
כָּל הָעָם. מָה זֶה וַיִּתְּפְּרוּ? כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מַלְכִים-א'
יט) מִפָּרֶק הָרִים וּמִשִּׁבְרֵי סְלָעִים, שָׁהֲשִׁחִיתוּ וְשִׁבְּרוּ
אֶת אֲזֵנֵיהֶם. בְּכַה בְּמִקְדָּם וְאָמַר, אִי עִם קְדוֹשׁ
שָׁל הַקְּדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא.

פָּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן בְּבִכְיָה וְאָמַר, (שְׁמוֹת כ"א) וְהִגִּישׁוּ
אֲדָנָיו אֶל הָאֱלֹהִים וְגו'. תְּרֵי פִרְשׁוּהָ

הַחֲבֵרִים, הָאֵזֶן שֶׁשָּׁמְעָה בְּסִינֵי (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים וְגו', וְהוּא פָּרַק עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם
מֵעָלָיו וּמָכַר עֲצָמוֹ לְאַחַר - תִּרְצַע. וְאֵלוֹ הִרְשָׁעִים
הַחֲתִיבִים, אֲנָשִׁים רָעִים, בְּתִשׁוּקָתָם לַחֲזוֹר לְסִרְחוֹנָם
לֹא רָצוּ מִנְּשִׁיחָם וּבְנִיחָם אֲלָא הִשְׁחַתְתָּ דְרָכָם
(אֲזַנִּיהֶם), וְהִתְפָּרְקוּ מֵעַל שָׁל שָׁמַיִם שֶׁצָּוָה אוֹתָם
מִשָּׁה וְשָׁבְרוּ אֲזַנִּיהֶם, שָׂאִין לָהֶם חֵלֶק בַּשָּׁם
הַקָּדוֹשׁ וְהָעַם הַקָּדוֹשׁ.

מָה עָשׂוּ? חֵלְקוּ שְׁנִיחָם אוֹתוֹ הַזֶּהב, אֶחָד נָטַל
שְׁנֵי שְׁלִישִׁים, וְאֶחָד שְׁלִישִׁי. עָמְדוּ בְּנִגּוּד
הַשָּׁמַיִשׁ בַּשָּׁשׁ שָׁעוֹת. עָשׂוּ כְּשִׁפְיָהֶם וְכִשְׁפּוֹ
בְּלִהְיִיהֶם בְּכִשׁוּף שָׁל הַפֶּה. בִּינּוֹן שֶׁהִנְיָעָה רֵאשִׁית
הַשָּׁעָה הַשְּׁבִיעִית, שְׁנִיחָם חֲרִימוּ יְדֵיהֶם עַל יְדֵי
אַחֲרוֹ, (וּמִנּוֹן שֶׁמִּתִּיד שָׁל שְׁנִיחָם נָטַל יָד אַחַת וְלֹא יוֹתֵר?) שְׁפָתוֹב
וַיִּקַּח מִיָּדָם. שְׁנִיחָם הָיוּ וְלֹא יוֹתֵר. בִּינּוֹן שֶׁהוּא
קָבַל מִיָּדָם (שְׁתִּים, וְלֹא יְדִיחָם), יֵצֵא קוֹל וְאָמַר, (מִשְׁלֵי י"א)
יָד לְיָד לֹא יִנָּקָה רָע, שְׁפָתוֹב כִּי בָרַע הוּא. הִבִּיא
רָע לְעוֹלָם.

סוֹד הַדְּבָר - אוֹתָם הַחוֹטְאִים הִרְשָׁעִים מְכַשְּׁפִים
 בְּנֵי בְלָעָם הַחוֹטְאִים, בְּנֵי בְנֵי שָׁל לְבֵן הִרְשָׁע,
 רְאוּ שָׁבוֹם שָׁל בְּרָכָה הִיא בְיָמֶיךָ, וּמִתְיַמֵּן
 מִתְחַזְּקֵת תָּמִיד (יוֹתֵר), אָמְרוּ, אִם יִהְיֶה בַּעַד הַזֶּה
 אוֹתוֹ רֹאשׁ שָׁל תְּיַמֵּן, תִּירֵי הָעֲצָמָה שְׁלָנוּ כְּרֹאוּי.

בֵּינָן שֶׁהֵנִיעַ שְׁבַע שְׁעוֹת שָׁל הַיּוֹם, נִתְּנוּ לוֹ
 לְאַחֲרוֹן מִיָּד. אִם הוּא הִיָּה אוֹמֵר לָהֶם
 שְׂיִמוּ אוֹתוֹ בְּאֶרֶץ בְּתַחֲלָה וַאֲנִי אֶטַל - לֹא הָיוּ
 יְכוּלִים בְּכַשְׁפֵיהֶם לַעֲשׂוֹת כָּלוּם. אֶלֶּא נֶטַל מִיָּדָם.
 וְהִכְתוּב מִתְרַעֵם וְאוֹמֵר, וַיִּקַּח מִיָּדָם. רְאוּ מָה
 עָשָׂה אַחֲרוֹן אִישׁ נְבִיא, אִישׁ חָכָם, שְׁלֹא יָדַע
 לְהִשָּׁמֵר. שְׂאֵלוֹ נֶטַל מִן הָאֶרֶץ, כָּל כְּשָׁפִים
 שְׁבַעוֹלָם לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְהַצְלִיחַ. אֲכַל בְּמָה
 הַצְלִיחוּ בַּמַּעֲשֵׂה הַזֶּה? מִשׁוֹם שְׁוִיִּקַּח מִיָּדָם, וְלֹא
 מִן הָאֶרֶץ.

וַיַּצַּר אֶתוֹ בַּחֲרָט. לֹא כִּמוֹ שְׁחוֹשְׁבִים בְּנֵי אָדָם
 שֶׁעָשָׂה צִיּוּרִים בְּמַחֲוֹנָה אוֹ בְּדָבָר אַחֵר.
 אֶלֶּא בַּא הַכְּתוּב לְהוֹכִיחַ אֶת הַדְּבָר, שְׂאֵחֲרוֹן לֹא

יֵדַע לְהִשָּׁמֵר. אֵלּוּ בְּשִׁנְטָל מִיְדֵיהֶם הָיָה זִרְק
לְאָרֶץ, וְיָאֵף עַל גַּב שְׂאֵחַר כֶּךָ יִטַּל אוֹתוֹ, אִזּוּ לֹא
הָיָה (דף קצב ע"ב) מִצְלִיחַ הַמַּעֲשֶׂה הָרַע הַזֶּה. אֲבָל בְּכָל
הָיָה סִיּוּעַ רַע, שְׁלָקַח זָהָב וּמָמָנוּ מִהָעֵינַן, רַע אַחֲרֵי
רַע. מַה זֶה וַיִּצַּר אֹתוֹ בַּחֲרָט? שְׁשָׁם אֶת כָּל הַזָּהָב
בְּכִים אַחֲרֵי וַנִּשְׁמַר מִהָעֵינַן, וְאִזּוּ הַכָּל עָלָה לְמַעֲשֶׂה.

בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ מָצְאוּנוּ שֶׁכֶּךָ הָיָה אוֹמֵר, בֵּן
יְחִיד יוֹלֵד לְאוֹתוֹ רֹאשׁ הַלְּבָן, וְכִשְׂיִכְאוּ
אוֹתָם מִבְּשֵׁר הַחֲמוּרִים, יִטְעוּ אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ
שְׂיִכְנִים (שׂיטל) מִרְגְּלֵיּוֹת בְּפַעֲמוֹנָי וְזָה לְלֹא דַעַתוֹ,
וּדְמוֹת הַצִּיר בְּצִיּוֹר בַּחֲרָט. מַה זֶה בַּחֲרָט? בַּחֲרָט
אֲנוּשׁ, זֶהוּ קוּלְמוֹם שֶׁל אֲנוּשׁ הָרָשָׁע שֶׁהַטְּעָה בְּנֵי
אָדָם.

וְדַאי זֶהוּ בְּרוּר הַדְּבָר, שֶׁאֲנוּשׁ בְּשֵׁהַטְּעָה אֶת
הָעוֹלָם, בְּקוּלְמוֹם הָיָה רוּשֵׁם רִשׁוּמִים שֶׁל
כָּל הַדְּמִיּוֹת וְעַבּוּדוֹת זְרוֹת בְּאוֹתוֹ קוּלְמוֹם (רשם)
(רשום), וְלָבֵן כְּתוּב בַּחֲרָט, אוֹתוֹ שְׁנוּדַע לַעֲשׂוֹת כֶּךָ.
וְזֶהוּ בְּרוּר הַדְּבָר.

וְהַכֹּל הָיָה, שְׁוֹדָאֵי בָּנִים הַשְּׁלִיף הַזֹּהֵב וְכִסָּה
 אוֹתוֹ מִן הָעֵינַי, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ אוֹתָם
 מִכְּשָׁפִים, וְכִף צָרִיף בְּמִינֵי הַכְּשָׁפִים הַלְלוּ. וְזֶהוּ
 מִעֲשִׂיהֶם שֶׁל הַכְּשָׁפִים הַלְלוּ - דָּבָר שֶׁצָּרִיף בְּגִלּוֹי
 לְגַלּוֹת אַחַר כֵּף, צָרִיף הַסְתָּרָה וְכִסּוּי בְּרֵאשׁוֹנָה,
 שְׁחִיתֻכָּסָה מִן הָעֵינַי, וְאַחַר כֵּף יֵצֵא הָאֲמֵן
 לְאֲמָנוֹתָיו. וְדָבָר שֶׁצָּרִיף אַחַר כֵּף כִּסּוּי, צָרִיף
 בְּרֵאשׁוֹנָה בְּגִלּוֹי.

עֲכָשׁוֹ, בְּנֵי אֲחֻבֵי, אֲחֻבֵי נַפְשֵׁי, מָה אַעֲשֶׂה?
 וְדָאֵי שֶׁצָּרִיף לְגַלּוֹת. הַקְּשִׁיבוּ וְהַסְתִּירוּ
 הַדְּבָרִים. בְּצַד הַקְּדֻשָּׁה הַהוּא, אֱלֹהִים אֲמֵת, מְלֶכֶךְ
 עַל הָעוֹלָם, בְּשִׁלְשָׁה (דְּבָרִים) עוֹלָמוֹת (אֵלוֹ) הַתְּחִיב -
 בְּבְרִיאָה, בִּיצִירָה, בַּעֲשִׂיָה. וְחֲרֵי נְאֻמַּר הַסּוּד שֶׁל
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּאֵן. בְּנִגּוּד בְּרִיאָה - וַיִּקַּח מִיָּדָם,
 דָּבָר שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ עַד עֲכָשׁוֹ כְּלוּם. בְּנִגּוּד יִצִּירָה
 - וַיִּצַּר אֹתוֹ בַּחֲרָט. בְּנִגּוּד עֲשִׂיָה - וַיַּעֲשֶׂהוּ עֲגָל
 מִסֻּכָּה. מִי רָאָה בַּכְּשָׁפִים הָאֵלֶּה בְּכֹל הָעוֹלָם?

עֲבָשׁוּ יֵשׁ לֹאמֵר, וְכִי לֹא כָתוּב וְאַשְׁלִיכֵהוּ בְּאֵשׁ,
 וְלֹא יוֹתֵר, וְאִזּוּ וַיֵּצֵא הָעֶגְלָה הַזֹּאת, וְעֲבָשׁוּ
 אֶתָּה אֹמֵר וַיַּעֲשֵׂהוּ עֶגְלָה מִסֶּכֶה? אֵלֶּא חֵם וְשָׁלוֹם
 שְׂאֵתְרוֹן עֲשֵׂה, וְהִכָּתוּב מוֹכִיחַ, שְׂכָתוּב וַיִּקַּח אֶת
 הָעֶגְלָה אֲשֶׁר עָשׂוּ. אֲבָל מִמָּה שְׂכָתוּב וַיִּקַּח מִיָּדָם
 וְכָתוּב וַיֵּצֵר אֹתוֹ, מִכַּח שְׁנֵי אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה הַכֹּל.
 בְּכִיבוֹל הוּא עֲשֵׂה אֹתוֹ. שָׂאֵם שְׁנֵי אֱלֹהִים לֹא הָיוּ,
 לֹא הָיָה נַעֲשֵׂה וְלֹא יוֹצֵא לְאִמְנוֹת. אֲבָל מִי גָרַם
 שְׁנַעֲשֵׂה? שְׁנֵי אֱלֹהִים. (בְּכִיבוֹל וַיַּעֲשֵׂהוּ, הוּא וַדַּאי עֲשֵׂהוּ) בְּעוֹד
 שֶׁהוּא לוֹקַח מִיָּדָם, הֵם עָשׂוּ כְּשִׁפְיָהֶם וְלוֹחֲשִׁים
 בְּפִיָּהֶם, וּמוֹשְׁכִים רוּחַ לְמִשְׁחָה מִתְצַד הַתַּיִחַר.

וּמֹשְׁכֵי שְׁתֵּי רוּחוֹת בְּאַחַת, אַחַת מִתּוֹכָם וְאַחַת
 מִתְּנִקְבָּה. שְׂכָשְׁמַת לִבָּשׁ תּוֹכָר בְּדַמוֹת
 הַשּׁוֹר, הַתְּנִקְבָּה בְּדַמוֹת הַתְּמוֹר, וְשִׁנִּיָּהֶם הָיוּ
 כְּלוּלִים בְּאַחֶר. לָמָּה שְׁנֵי אֱלֹהִים? אֵלֶּא שׁוֹר תְּרִי
 נֶאֱמַר, וְתְמוֹר לָמָּה? מִשּׁוֹם שְׂכָמְכָשְׁפִים הַמְצָרִיִּים
 תְּלָלוּ כָתוּב בָּהֶם, (יחזקאל כג) אֲשֶׁר בָּשָׂר תְּמוֹרִים
 בְּשָׂרָם.

וְלָכֵן כָּל אֵלוֹ מִיִּשְׂרָאֵל שָׁמְתוּ הַתְּחִבְרוּ עִמָּהֶם
 בְּלִבָּם. וּמִשׁוֹם שָׁהָיו שְׁתֵּי דְמִיּוֹת, כָּתוּב
 אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא כָתוּב זֶה, אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ.
 שְׁנַיִם הָיוּ בְּאַחֵר. אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם,
 הֶעֱלוּךָ וְלֹא כָתוּב הֶעֱלָךָ.

וַיַּעֲשֶׂהוּ עֵגֶל מִסֶּכָּה וַיֹּאמְרוּ. לֹא כָתוּב וַיֹּאמֶר,
 אֵלֶּה וַיֹּאמְרוּ, שְׂאֵתְהֵרֵן לֹא אָמַר דְּבַר.
 שְׁנַיִנוּ, מֵאֵה וְעֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ קִנְטָרִים הָיוּ בוֹ. אֵיךְ
 כָּתוּב וַיִּקַּח מִיָּדָם? וְכִי בְיָדָם הָיוּ כָּל הַקִּנְטָרִים
 הֶלְלוּ? אֵלֶּה מְכֻלָּל שֶׁל אוֹתָם קִנְטָרִים לָקַח מְלֵא
 יָדֵיהֶם, וְאוֹתוֹ מְעַט הִתְעַלָּה עַל הַכֹּל כְּאֵלוֹ הַכֹּל
 הָיָה בִּידֵיהֶם.

בֵּינָה וּרְאֵה מֵה כָּתוּב, וַיֵּרָא אֶתְהֵרֵן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ
 לְפָנָיו. אֵי חֶסֶד קְדוּשָׁה, כְּמֵה רְצוֹנָךְ הָיָה
 לְטוֹב וְלֹא יִדְעָתָ לְהַשְׁמֵר. כִּיּוֹן שְׂוֹרְקוֹ לְאֵשׁ,
 הַתְּחִיב כֵּחַ הַצֵּד הָאֲחֵר שֶׁם בְּאֵשׁ, וַיִּצְאָה (דף קצג ע"א)
 דְּמוֹת שׂוֹר, כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר בְּשְׁתֵּי הַמְּשָׁכוֹת שֶׁל
 הַצֵּד הָאֲחֵר. מִיָּד - וַיֵּרָא אֶתְהֵרֵן. מֵה זֶה וַיֵּרָא

אָהָרֵן? רָאָה שְׁהֵצֵד הָאֲחֵר הַתְּחִיב. מִיָּד - וַיִּבֶן
מוֹזֵבַח לְפָנָיו. שְׂאֵלְמָלֵא הַקָּדִים וּבָנָה הַמוֹזֵבַח הַזֶּה,
הָעוֹלָם הָיָה חוֹזֵר לְחֶרְבָּנוּ.

לְלִסְטִים שְׁתָּיָה יוֹצֵא לְאֶבֶד וּלְחֶרֶג בְּנֵי אָדָם,
רָאָה לְגִיּוֹן הַמֶּלֶךְ שְׂאֵלְמָלֵא הַלִּסְטִים
יוֹצֵא בְּכַח חוֹק, מָה עָשָׂה אוֹתוֹ לְגִיּוֹן? שִׂדַל אֶת
הַמֶּלֶךְ לְצֵאת לְדָרְדָּר, וּמָשַׁךְ אוֹתוֹ הַלְגִּיּוֹן לְאוֹתָהּ
הַדָּרְדָּר. בְּשִׁעְרֵינֵי הַלִּסְטִים הוֹלֵךְ בְּאוֹתָהּ הַדָּרְדָּר,
רָאָה דְמוּת הַמֶּלֶךְ עוֹמֶדֶת לְפָנָיו. בֵּינָן שְׂרָאָה אֶת
הַמֶּלֶךְ שְׁתָּיָה הוֹלֵךְ לְפָנָיו בַּדָּרְדָּר, מִיָּד גִּרְתַּע וְחוֹזֵר
לְאֲחֹר.

בְּךָ וַיִּרְא אָהָרֵן שְׁהֵצֵד הָאֲחֵר מִתְנַבֵּר, אָחִי
בְּרַפּוּאָה וְהַחֲזִיק בְּצֵד הַקְּדוּשָׁה וְשָׂם אוֹתוֹ
לְפָנָיו. בֵּינָן שְׂרָאָה הֵצֵד הָרַע אֶת דִּיּוּקֵן הַמֶּלֶךְ
שְׁעוֹמֵד לְפָנָיו, מִיָּד חוֹזֵר לְאֲחֹר וְנִחְלַשׁ כַּחוֹ
וְחִילוֹ, שְׁתָּרִי הַתְּחִיב, (מִיָּד וַיִּבֶן מוֹזֵבַח לְפָנָיו) וְהַמוֹזֵבַח הַזֶּה
הַתְּנַבֵּר, וְנִחְלַשׁ הֵצֵד הָאֲחֵר.

בֵּינָה וּרְאֵה מַה כְּתוּב, וַיִּקְרָא אֶהְרֹן וַיֹּאמֶר חַג לַה' מִחֵר. חַג לַה', וְלֹא לְעֶגְלָה. וְלִצַּד הַקְּדוּשָׁה עֲשֵׂה, וְלִצַּד הַקְּדוּשָׁה קְרָא וְאָמַר. וְזוֹ הִרְפוּאָה שֶׁהַקְּדוּשָׁה, שְׂאֵלְמָלֵא עֲשֵׂה אֶת זֶה, לֹא עֲמַד הָעוֹלָם עַל מְקוֹמוֹ, וְעַם כָּל זֶה לֹא שָׁכַף רִגְזוֹ מֵאֶהְרֹן, אִם עַל נֶבֶשׁ שֶׁלֹּא הִתְכַּוֵּן לְרַע.

אָמַר לוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא, אֶהְרֹן, שְׁנֵי הַמְּכַשְׁפִּים הִלְלוּ מִשְׁכַּן אוֹתָךְ לְמַה שֶׁרָצוּ, חֲטִיף שְׁשֵׁנִי בְּנִיף יִפְלוּ, וְעַל הַחֲטָא הַזֶּה יִמּוּתוּ (וּבַחֲטָא הַזֶּה הֵם יִתְּפְסוּ). זֶהוּ שְׁכַתוּב (דְּבָרִים ט) וּבֵאֶהְרֹן הַתְּאֲנִיף ה' מְאֹד לְהַשְׁמִידוֹ. מַה זֶה לְהַשְׁמִידוֹ? אֵלּוּ בְּנָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (עֲמוֹס ב) וְאֶשְׁמִיד בְּרִיּוֹ מִמֶּעַל, שֶׁפְּרִיּוֹ שֶׁל אָדָם אֵלּוּ הֵם בְּנָיו.

בֵּינָה וּרְאֵה, אֶהְרֹן שָׁם אֶת אוֹתוֹ מְזַכֵּחַ לְפָנָיו, וְהָעֶגְלָה שָׁב לְאַחֲזָרָיו. בְּנָיו שָׁמוּ אֶת הַצַּד הָאַחֵר לְפָנָיו, וְצַד הַקְּדוּשָׁה חָזַר לְאַחֲזָר, שְׁכַתוּב (וַיִּקְרָא י) וַיִּקְרִיבוּ לְפָנַי ה'. לְפָנַי ה' שָׁמוּ. נִתְּפְסוּ בַחֲטָא הַזֶּה.

אֶהְרֹן חָשַׁב, שְׁפִינְתִים יָבֵא מִשָּׁה, וְלָכֵן אֶת אוֹתוֹ
 מִזִּבְחַת לֹא הָרַם מִשָּׁה, שְׁאֵלוֹ הָיָה כְּמוֹ
 שְׁחֹשְׁבִים בְּנֵי אָדָם, הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן שֶׁהֶצְמִירָהּ
 מִשָּׁה - לְנִתֵן אֶת אוֹתוֹ מִזִּבְחַת הָיָה צָרִיף, כְּמוֹ
 שֶׁהִתְנַבֵּא הַנְּבִיא עֲדֹו עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּבֵית אֵל,
 וְנִבְּאוֹתוֹ עַל אוֹתוֹ מִזִּבְחַת הַיְתָה. אֲבָל כָּאֵן הָיָה
 דְּבָר אַחֵר כְּמוֹ שְׁנֵת־כָּאֵר. וְכַתוּב וַיִּקַּח אֶת הָעֶגְלָה
 אֲשֶׁר עָשׂוּ, וְלֹא כָתוּב וַיִּנְתֵּן אֶת הַמִּזְבֵּחַ.

בַּיּוֹם וַיִּקְרָא אֶהְרֹן - הוּא הַכֹּרִיז בְּקוֹל
 וַיֹּאמֶר. כָּתוּב כָּאֵן וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר, וְכַתוּב
 בְּיוֹנָה וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר. מַה שָּׁם הַכֹּרִיז לְדִין, אִם
 כָּאֵן הַכֹּרִיז לְדִין. חַג לַה' מִחֵר, נִבְּא נִבְּוֵאָה
 בְּאוֹתָהּ רוּחַ שָׁל מִזִּבְחַת, שְׁעֵתִיד תִּדִין לְשָׂרוֹת
 עֲלֵיהֶם. חַג לַה', לַעֲשׂוֹת בְּכֶם דִּין.

וַיִּשְׁלַח דִּינִים חָיו: אַחֵר, וַיִּנְפָה ה' אֶת הָעָם.
 וַאֲחֵר בְּכֵנִי לְוִי. וַאֲחֵר שֶׁהִשְׁקָה אֶת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל. וְחִינּוֹ חַג שָׁל בְּנֵי לְוִי. לַה' - שְׁוִינְפָה ה'.
 מִחֵר - שֶׁהִשְׁקָה אוֹתָם מִשָּׁה. וְלָנוּ בְּאוֹתוֹ לִילָה,

וּלְמַחֵר נִמְצְאוּ נְפוּחִים וּמֵתִים. וְאוֹתָם הַמַּיִם הָיוּ
מְכַשְׁפֵּשִׁים בְּמַעֲיָהֶם כָּל הַלְיָלָה, וּבִבְקָר נִמְצְאוּ
מֵתִים, וְלִבְנֵי חַג לַה' מָחָר. וְכָל הַרְפוּאָה שֶׁעָשָׂה
אַחֲרָיו, מִשּׁוֹם שְׂכָתוֹב וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו.

בא וַיֵּרְאֵהָ, (אותו מזבח של קדשה הנה) שְׂכָתוֹב וַיֵּרְא אֶת
הָעֵגֹל וּמַחֲלֹת, וְאֵלָיו מִזְבֵּחַ לֹא כָתוּב. שְׁהָרִי
אַחֲרָיו יִדְיָעָה הָיָה יוֹדֵעַ שְׂכָתוֹב (שמות כב) זָבַח
לְאֱלֹהִים יִתְרָם בְּלֹתֵי לַה' לְבָדוֹ, וַדַּאי נִצַּל אַחֲרָיו
בְּעֵצָה טוֹבָה שֶׁהִנְהִיג לְנַפְשׁוֹ, וְהַכֹּל בְּרָצוֹן שָׁלֵם
טוֹב, שֶׁלֹּא הִתְכַּוֵּן לְרַע.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲפֹא, וַדַּאי כִּדְ הוּא,
וְיִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ. אֲבָל יִרְבְּעָם שֶׁעָשָׂה
עֲגֹלִים, תְּרֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ, וְעֵגֹל עָשׂוֹ. אָמַר לוֹ,
וַדַּאי, וּפְרָשׁוּתָהּ, אֲבָל יִרְבְּעָם חָטָא וְהַחֲטִיָּא, וְלֹא
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ. שְׁוַדַּאי חָטָא רַע עָשָׂה, וּבִמְלָכוֹת
חָטָא.

אָמַר יִרְבְּעָם, תְּרֵי וַדַּאי שְׁהָרִי צַד הַקְּדוּשָׁה לֹא
שׁוּרָה אֵלֶּא רַק בְּלִב כָּל הָעוֹלָם, וְזוֹ

ירושלים. אני לא יכול למשך את אותו הצד
 לכאן, מה אעשה? מיד - (מלכים א יב) וינעץ המלך
 ויעש וגו'. נטל עצה רעה. אמר, הרי ^(דף קצג ע"ב) הצד
 האחר שנמשך מיד לכל מקום, וכל שכן פארץ
 הוה, שפשוטו לשרות בתוכה, אבל לא יכול
 להתלבש אלא רק בדמות של שור.

שני עגלים למה? אלא אמר ירבעם, ^(במצרים ובמדבר)
 במדבר היו אותם מכשפים, שכתוב ^{(יחזקאל}
^{כג)} בשר חמורים בשרם. ^(לא אותם מצרים, אלא) כאן
 אותן שתי רוחות רעות יתלבשו כראוי, זכר
 ונקבה הם. שחרי הזכר תיה בבית אל, והנקבה
 היתה ברן. ומתוך שכתוב נפת תטפנה שפתי
 זרה, נמשכו ישראל אחריו יותר, שכתוב וילכו
 העם לפני האחד עד דן. ומשום כך היו שני
 עגלים, ומשך אותם ירבעם לארץ הקדושה, והיה
 חטא עליו ועל כל ישראל, ומנע פרכות מן
 העולם, ועליו כתוב ^(משלי כח) גויל אביו ואמו וגו'.

וְעַל כֵּן הָיוּ הָעֲנָלִים, שְׁתֵּרֵי הַלְבוּשׁ הַרְאֵשׁוֹן
 שְׁמֵת־לִבָּשׁ הַצַּד הַאֲחֵר הוּא שׁוֹר, כְּמוֹ
 שְׁנֵת־כַּאֲר. וְאִם תֹּאמֶר, לָמָּה הוּא עֲנָל וְלֹא שׁוֹר?
 אֲלֹא וַדַּאי כָּךְ רָאוּי, וְכֵן כָּבֵל הַצְּדָדִים, רֵאשִׁית
 הַלְבוּשׁ הוּא קָטָן, וַחֲרֵי בְּאֲרָנוּ.

וְלָכֵן, בְּנֵי אֱהוֹבֵי, בִּינוֹן שְׁרָצוּ אֱלֹהִים, וּבְצַד שָׁל
 אֱלֹהִים נִבְנָה הַמַּעֲשֵׂה, הָאֱלֹהִים הַקְּדוֹשׁ,
 הָאִם, שְׁאוֹחָזֶת תָּמִיד בְּזֵרוּעַ הַמְּלָךְ וּמַעֲלָה אֶת
 הָרְצוּעָה, לֹא הִיָּתָה שָׁם, וְהַצְּטִרָךְ מַעֲשֵׂה לְהִיּוֹת
 שָׁם בְּמִקוּמָה. בִּינוֹן שְׁרָמֹז לֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 הַסֵּתִיבֵל.

שְׁלֹשׁ פְּעָמִים רָמֹז לֹא, אִי מַעֲשֵׂה הָרְצוּעָה הַנְּאֻמָּן,
 כְּמָה חֹזֵק כְּחָד, כְּמָה גְבוּרָתָךְ גְּדוּלָּה.
 שְׁלֹשׁ פְּעָמִים רָמֹז לֹא, שְׁכָתוּב וְעֵתָה הַנִּיחָה לִּי -
 הָרִי אַחַד. וַיַּחַר אִפִּי בָהֶם וְאֲכַלְם - הָרִי שְׁתֵּימִם.
 וְאֵעֲשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גְּדוֹל - הָרִי שְׁלֹשׁ. חֲכָמָתוֹ שָׁל
 מַעֲשֵׂה בְּשִׁלְשֵׁת הַרְמָזִים הַלָּלוּ. אַחַז בְּזֵרוּעַ יְמִינוֹ -
 בְּנִיגַד הַנִּיחָה לִּי. אַחַז בְּזֵרוּעַ שְׂמָאלוֹ - בְּנִיגַד וַיַּחַר

אפי כהם ואכלים. התחבק בגוף המלך - בנגד
 ואעשה אותך לגוי גדול. וכשהתחבק בגוף, ושתי
 זרועות מצד זה ומצד זה, לא יכול להתנענע
 לצד פעולם. זו היתה חכמתו של משה, (שגדברי)
 שמיני רמזים של המלך הפיר בכל אחד מהם
 מאיזה מקום יחזיק, ובתכמה הוא עשה.

באו רבי אלעזר ותיכרים ונשקו ידו. היה שם
 רבי אבא. אמר, אלמלא לא באתי לעולם
 אלא לשמע את זה - די לנו. בכה ואמר, וי רבי,
 כשתסתלק מן העולם, מי יאיר וינלה אורות
 התורה? דבר זה פחשכה נסתר עד עכשו, שיצא
 משם, וברי מאיר עד רום תרקיע, ובכסא המלך
 הוא רשום, ותקדוש פרוץ הוא שמח עכשו בדבר
 הזה. וכמה שמחה על שמחה נוספה מלפני
 המלך הקדוש. מי יעיר דברי חכמה פעולם הזה
 כמותך.

בא וראה, מרם תמא אדם, היה עולה ועומד
 בחכמת האור העליון, ולא היה נפרד מעין

הַחַיִּים. בִּיּוֹן שֶׁהַגִּדִּיל תִּשְׁוֹקְתוּ לְדַעַת וְלָרְדֵת
 לְמִטָּה, נִמְשָׁךְ אַחֲרֵיהֶם, עַד שֶׁנִּפְרַד מֵעֵין הַחַיִּים,
 וַיֵּדַע רַע וְעֹזב הַטּוֹב. וְלִכֵּן כָּתוּב (תהלים ח) כִּי לֹא
 אֵל חֶפֶץ רָשָׁע אֶתָּה לֹא יִגְדֹךָ רָע. מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ
 בְּרָע, אֵינוֹ לוֹ דַּיּוֹר עִם עֵין הַחַיִּים. וְטָרָם שֶׁחֲטָאוּ,
 הָיוּ שׁוֹמְעִים קוֹל מְלַמְעָלָה וַיּוֹדְעִים אֶת הַחֲכָמָה
 הָעֲלִיּוֹנָה וְלֹא פוֹחֲדִים. בִּיּוֹן שֶׁחֲטָאוּ, אֲפֹלוֹ קוֹל
 שֶׁלְּמִטָּה לֹא יָכֹלוּ לַעֲמֹד בּוֹ.

כִּמוֹ זֶה, טָרָם שֶׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל, בְּשַׁעַת שֶׁעָמְדוּ
 יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי, הָעֵבֶרָה מֵהֶם זַהֲמָתוֹ
 שֶׁל הַנְּחֹשׁ הַזֶּה, שֶׁחָרִי אֹז בְּטוֹל שֶׁל יִצָּר הָרַע
 הָיָה בְּעוֹלָם, וְדָחוּ אוֹתוֹ מֵהֶם, וְאֹז נִאֲחָזוּ בְּעֵין
 הַחַיִּים וְעָלוּ לְמַעְלָה, וְלֹא יָרְדוּ לְמִטָּה. אֹז הָיוּ
 מִבִּירִים וְהָיוּ רוֹאִים אֶסְפֵּק לְרִיזוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת,
 וְעֵינֵיהֶם הוֹאָרוּ, וְשָׁמְחוּ לְהַכִּיר וְלִשְׁמַע. וְאֹז חָגַר
 אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּחֲגוּרוֹת שֶׁל אוֹתֵיזוֹת
 הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שֶׁלֹּא יוּכַל לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם הַנְּחֹשׁ
 הַזֶּה, וְלֹא יִטְמָא אוֹתָם כְּבָרָא שׁוֹנָה.

בִּיּוֹן שְׁחַטְאוֹ בְּעֵגֶל, הָעֵבְרוּ מֵהֶם כָּל אוֹתָן
הַדְּרָגוֹת וְהָאוֹרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וְהָעֵבְרָה מֵהֶם
חֲגוּרַת כָּלִי תִּיּוֹן שֶׁהִתְעַטְרוּ מִהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ
הָעֲלִיּוֹן, וְהִמְשִׁיכוּ עֲלֵיהֶם הַנְּחֹשׁ הָרַע כְּמִקְדָּם,
וְנָרְמוּ מִן הַעוֹלָם. וְאַחַר כֵּן מַה כָּתוּב?
וַיֵּרָא אַחֲרָיו וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מוֹשֶׁה וְהִנֵּה ^{(דף קצד}
קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיֵּירָאוּ מִנִּשְׁתַּת אֱלֹהֵיו. ^{ע"א}

בַּיָּד וְרֵאֵה, מַה כָּתוּב בְּרֵאשׁוֹנָה? (שמות יד) וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה. וְכֵן רָאוּ אֶת
הַזְּהָרִים הָעֲלִיּוֹנִים נְאוּרִים בְּאֵס־פַּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה,
שְׁכַתוּב (שם ב) וְכָל הָעַם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֶת. וְעַל
הַיָּם הָיוּ רוֹאִים וְלֹא פוֹחְדִים, שְׁכַתוּב זֶה אֵלֵי
וְאַנְוָהוּ. אַחַר שְׁחַטְאוֹ, פָּנָיו הִסְרְסוּר לֹא הָיוּ
יְכוֹלִים לְרֹאֹת. מַה כָּתוּב? וַיֵּירָאוּ מִנִּשְׁתַּת אֱלֹהֵיו.

וּבַיָּד רֵאֵה, מַה כָּתוּב בָּהֶם? וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת עֲדִים מִהַר חוֹרֵב, שֶׁהָעֵבְרוּ מֵהֶם אוֹתָם
כָּלִי וַיִּזְן שֶׁהִתְחַבְּרוּ בָּהֶם בְּהַר סִינַי, כִּדְרֵי שְׁלֹא
יִשְׁלַט אוֹתוֹ הַנְּחֹשׁ הָרַע. בִּיּוֹן שֶׁהָעֵבְרוּ מֵהֶם, מַה

פְּתוּב? וּמִשָּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ
 לַמִּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמִּחֲנֶה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מָה
 הַפְּסוּק תְּזַה לָּזֶה? אֵלֶּא כִּיּוֹן שְׂיַדַע מִשָּׁה שְׁהַעֲבֵרוּ
 מִיִּשְׂרָאֵל אוֹתָם כְּלִי זֵיִן עֲלִיזִינִים, אָמַר, הֲרִי וְדֵאֵי
 מִכָּאֵן וְהִלָּאָה הַנְּחָשׁ הָרַע יָבֵא לָדוּר בִּינֵיהֶם. וְאִם
 יַעֲמֵד הַמִּקְדָּשׁ כָּאֵן בִּינֵיהֶם, יִטָּמֵא. מִיָּד - וּמִשָּׁה
 יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמִּחֲנֶה הַרְחֵק מִן
 הַמִּחֲנֶה. מִשׁוּם שְׁמִשָּׁה רָאָה שְׁתַּרְי אִזּוּ יִשְׁלַט
 הַנְּחָשׁ הָרַע מִה שְׁלֵא הָיָה מִקְדָּם לָכֵן.

וְקָרָא לוֹ אֵהָל מוֹעֵד. וְכִי לֹא בְּרֵאשׁוֹנָה אֵהָל
 מוֹעֵד? אֵלֶּא בְּרֵאשׁוֹנָה אֵהָל סֶתֶם, וְכַעֲת
 אֵהָל מוֹעֵד. מָה זֶה מוֹעֵד? רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר
 לְטוֹב. רַבִּי אַבָּא אָמַר לְרַע. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר
 לְטוֹב - מָה מוֹעֵד הוּא יוֹם שְׂמִיחַת הַלְּבָנָה,
 שְׁנוֹסְפָה בּוֹ קִדְשָׁה, לֹא שׁוֹלֵט בָּהּ פְּגָם, אִף כָּאֵן
 קוֹרָא לָהּ בְּשֵׁם תְּזַה, לְהִרְאוֹת שְׁתַּרְי הַתְּרַחֵק
 מִבִּינֵיהֶם וְלֹא נִפְגְּמָה, וְלָכֵן פְּתוּב וְקָרָא לוֹ אֵהָל
 מוֹעֵד.

וְרַבִּי אֲבָא אָמַר לְרַע - שְׁחֵרֵי בְּרֵאשׁוֹנָה הָיָה
אֶהֱל סְתָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה לג) אֶהֱל בַּל
יִצְעַן בַּל יִסַּע יִתְדוֹתָיו לְנִצָּחַת, וְעִבְשׁוּ אֶהֱל מוֹעֵד.
בְּרֵאשׁוֹנָה לָתֵת רְפוּאוֹת לְעוֹלָם שְׁלֹא יִשְׁלַט בָּהֶם
הַמָּוֶת - מִכָּאן וְהִלָּאָה אֶהֱל מוֹעֵד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(איוב ל) וּבֵית מוֹעֵד לְכָל חַי. כָּאֵן נִתֵּן בּוֹ זְמַן וְחַיִּים
קְצוּבִין לְעוֹלָם. בְּתַחֲלָה לֹא נִפְגַּם - וְעִבְשׁוּ נִפְגַּם.
בְּרֵאשׁוֹנָה תְּחִבְרוֹת וְזוּוּג לְלִבָּנָה עִם הַשָּׁמַשׁ שְׁלֹא
יִוָּסְרוּ - עִבְשׁוּ אֶהֱל מוֹעֵד, וְזוּוּגִם מִזְמַן לְזְמַן.
וּמִשׁוּם כֵּן, וְקָרָא לוֹ אֶהֱל מוֹעֵד, מֵה שְׁלֹא הָיָה
קִדְּם.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה יוֹשֵׁב לִילָה אַחַד וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה,
וְהָיוּ יוֹשְׁבִים לְפָנָיו רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק
וְרַבִּי יוֹסִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תְּרֵי פְתוּב וַיִּתְנַצְּלוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדֵיִם מֵהַר חוֹרֵב, וְאָמְרָנוּ שֶׁנֶּגְרַמּוּ
מָוֶת עֲלֵיהֶם מֵאוֹתוֹ זְמַן וּמֵעֵלָה וְשִׁלַּט בָּהֶם אוֹתוֹ
הַנֶּחֱשׁ הָרַע שֶׁהוֹסֵר מֵהֶם בְּרֵאשׁוֹנָה. יִשְׂרָאֵל
מִיֵּלָא, אֲבָל יְהוֹשִׁיעַ שְׁלֹא חָטָא, תָּאֵם הוֹסֵר מִמֶּנּוּ

אֹתוֹ כְּלִי זֵיץ עֲלִיזוֹן שֶׁקִּבַּל עִמָּהֶם בְּהַר סִינַי אִי
לֹא?

אִם תֹּאמַר שֶׁלֹּא הוֹסֵר מִמֶּנּוּ, אִם כֵּן, אִי לָמָּה
יָמַת בְּשֵׂאֵר כָּל בְּנֵי הָאָדָם? וְאִם תֹּאמַר
שֶׁהוֹסֵר מִמֶּנּוּ, לָמָּה? וַחֲרִי לֹא חָטְא! שְׁחַרְי הוּא
הָיָה עִם מֹשֶׁה בְּשַׁעַת שֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל. וְאִם תֹּאמַר
שֶׁלֹּא קִבַּל אֹתָהּ הֶעֱטָרָה בְּהַר סִינַי כִּמוֹ שֶׁקִּבְּלוּ
יִשְׂרָאֵל, לָמָּה?

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים יד) כִּי צַדִּיק ה'
צַדִּיקוֹת אֱהֵב יִשְׂרָאֵל יַחֲזוּ פְּנֵימוֹ. פְּסוּק זֶה
אָמְרוּ בּוֹ תַּחֲבָרִים מַה שֶׁאָמְרוּ. אֲבָל כִּי צַדִּיק ה'
- צַדִּיק הוּא וְשֵׁמוֹ צַדִּיק, וּבְמִשׁוֹם כֵּן צַדִּיקוֹת
אֱהֵב. יִשְׂרָאֵל וְהוּא יִשְׂרָאֵל, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) צַדִּיק
וְיִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה יַחֲזוּ פְּנֵימוֹ, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וַיִּתְקַנּוּ
דְרֻכֵיהֶם לְלֶכֶת בְּדַרְךְ יִשְׂרָאֵל פְּרָאוֹי.

וּבֵא רֵאָה, כְּשֶׁדָּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
לֹא הֵן אֹתוֹ אֵלֵא לְפִי רַב בְּנֵי הָאָדָם. וּבֵא
רֵאָה, כְּשֶׁחָטְא אָדָם בְּעֵץ שֶׁאֲכָל מִמֶּנּוּ, גָּרַם

לְאוֹתוֹ עֵין שְׁשׂוּרָה בּוֹ הַמּוֹת לְכֹל הָעוֹלָם, וְגַרְם
פָּנָם לְהַפְרִיד אִשָּׁה מִבְּעֻלָּהּ, וְעַמֵּד הַחֲטָא שֶׁל
הַפָּנָם הָיָה בַּלְבָּנָה עַד שְׁעֵמֶדוֹ יִשְׂרָאֵל בְּחַר סִינִי.
בֵּינוֹן שְׁעֵמֶדוֹ יִשְׂרָאֵל בְּחַר ^(דף קצד ע"ב) סִינִי, הָעֵבֶר אוֹתוֹ
הַפָּנָם שֶׁל הַלְבָּנָה וְעַמֵּד לְהַאִיר תָּמִיד. בֵּינוֹן
שְׁחֲטָאוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעֵגֶל, שָׁבָה הַלְבָּנָה בְּמַקְדָם
לְפָנָמָה, וְשָׁלַט הַנְּחָשׁ הָרַע, וְאַחֲזוּ בָּהּ וּמָשַׁךְ אוֹתָהּ
אֵלָיו וְנִפְנְמָה.

וּכְשִׁידַע מִשָּׁה שְׁחֲטָאוֹ יִשְׂרָאֵל וְהָעֵבֶר מֵהֶם
אוֹתָם כְּלִי זֵינן הַקְּדוֹשִׁים, יָדַע וַדַּאי
שְׁחֲרִי הַנְּחָשׁ אָחֲזוּ בַּלְבָּנָה לְמִשְׁךְ אוֹתָהּ אֵלָיו
וְנִפְנְמָה. אִזּוּ הוֹצִיא אוֹתָהּ בַּחוּץ. וְכֵינוֹן שְׁעֵמֶדָה
לְהַפָּנָם, אַף עַל גַּב שִׁיהוֹשֶׁעַ עוֹמֵד בְּעֵטְרַת כְּלִי
תֵינוֹן שְׁלָהּ, בֵּינוֹן שְׁחֲפָנָם שׂוּרָה בָּהּ וְחֲזָרָה לְכֶמוֹ
שְׁנִפְנְמָה בְּחֲטָאוֹ שֶׁל אָדָם, לֹא יָכוֹל אָדָם
לְהִתְקַיֵּם, פָּרַט לְמִשָּׁה שֶׁשָׁלַט בָּהּ, וּמוֹתוֹ הָיָה
בְּצַד אַחֵר. וְעַל זֶה לֹא הָיָה בָּהּ רְשׁוּת לְקַיֵּם אֶת
יְהוֹשֶׁעַ תָּמִיד וְלֹא מִיִּשְׁהוּ אַחֵר. וְעַל כֵּן קוֹרְאָ לָהּ

אֶהֱל מוֹעֵד, שְׁהָרִי שׁוֹרָה בָּהּ זְמַן קָצוּב לְכָל
הָעוֹלָם.

וְלָכֵן סוּד הַדְּבָר - יֵשׁ יָמִין לְמַעְלָה וְיֵשׁ יָמִין
לְמַטָּה. יֵשׁ שְׁמַאל לְמַעְלָה וְיֵשׁ שְׁמַאל
לְמַטָּה. יֵשׁ יָמִין לְמַעְלָה בְּקִדְשָׁה עֲלִיּוֹנָה. וְיֵשׁ יָמִין
לְמַטָּה שֶׁהוּא בְּצַד הָאֲחֵר. יֵשׁ שְׁמַאל לְמַעְלָה
בְּקִדְשָׁה עֲלִיּוֹנָה, לְעוֹרֵר אֲהָבָה, לְהַתְקַשֵּׁר לְלִבָּנָה,
בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ לְמַעְלָה לְהָאִיר.

וְיֵשׁ שְׁמַאל לְמַטָּה שְׁמִפְרִיד אֲהָבָה שְׁלִמַעְלָה,
וּמִפְרִיד אוֹתָהּ מִלְּהָאִיר בְּשִׁמְשׁ וּלְהַתְקַרֵּב
עִמוֹ, וְזֶהוּ הַצַּד שֶׁל הַנְּחֹשׁ הָרַע. שְׁכַאֲשֶׁר הַשְׁמַאל
הַזֶּה שְׁלִמַטָּה מִתְעוֹרֵר, אִזּוּ הוּא מוֹשֵׁךְ אֶת הַלִּבָּנָה
וּמִפְרִידָה מִלְּמַעְלָה, וְאוֹרָה נְחֹשֶׁה, וְנִדְבָקָת בְּנְחֹשׁ,
וְאִזּוּ שׁוֹאֵבָת מְוֹת לְמַטָּה לְכָל, כִּי נִדְבָקָת בְּנְחֹשׁ
וּמִתְרַחֶקֶת מֵעֵץ הַחַיִּים, וְלָכֵן גּוֹרָמָת מְוֹת לְכָל
הָעוֹלָם. וְזֶהוּ כַּאֲשֶׁר נִטְמָא הַמְקַדֵּשׁ עַד זְמַן קָצוּב
בְּשִׁמְתֵּתִיקָנָת הַלִּבָּנָה וְשָׁבָה לְהָאִיר, וְזֶהוּ אֶהֱל
מוֹעֵד.

וְעַל זֶה יְהוֹשִׁיעַ לֹא מֵת, אֲלֵא בְּעֵטְיוֹ שָׁל הַנְּחֹשׁ
תְּהִיהַ שְׁקָרָב וּפְנִים אֶת הַמְּשָׁכֵן כְּבָרֵא שׁוֹנָה.
וְזֶהוּ סוּד הַפְּתוּב יְהוֹשִׁיעַ בֶּן נוֹן נֶעֱר. שְׁאֵף עַל גַּב
שְׁהוּא נֶעֱר לְמִטָּה לְקַבֵּל אוֹר, לֹא יִמִּישׁ מִתּוֹךְ
הָאֵהָל. כְּמוֹ שְׁוִיהַ נִפְנָם, כֶּךָ גַּם זֶה נִפְנָם, אֵף עַל
גַּב שְׁמִין קְדוֹשׁ תְּהִיהַ לוֹ, כִּיּוֹן שְׁנִפְנָמָה תִּלְבְּנָה,
כֶּךָ וְדֹאֵי לֹא נִצּוּל לְבַדּוֹ מִמֶּנּוּ מֵאוֹתוֹ גְּיוֹן מִמֶּשׁ,
וְהֵרִי נִתְבָּאֵר.

אֲשֵׁרִי הַצְּדִיקִים שְׁיִוְדָעִים סוּדוֹת הַתּוֹרָה
וְנִדְבָקִים בַּתּוֹרָה, וּמְקִימִים הַפְּסוּק
שְׁפָתוֹב, (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו' .
וּבְשִׁבְלָה יִזְכּוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁפָתוֹב (דברים ל)
כִּי הוּא תִיִּיךְ וְאַרְךְ יִמֶיךָ וְגו' .
(דף קצד ע"ב)

ספר הזוהר הקדוש חב"ל ישראל ב'ה' דינמי עם לשון הקודש – ממוקד מופסק ומחולק לקטעים מסודר על הפרשיות

**ספר זוהר השפּת – לְאַבוֹת וּפְנִים, זְמַנִּים עִם זְמַנִּים
עִם לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ – מְנוקָד מְפָסֵק וּמְחַוֵּל לְקַטְעָנִים
מְסוּדָר עַל הַפָּרָשׁוֹת**

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כרדו

יתרו

משפטים

432 עמודים

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כרדה

שמות

וארא

בא

בשלה

560 עמודים

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כרדד

מקץ

ויגש

ויחי

512 עמודים

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כרדג

חיי שרה

ותולדות

ויצא

וישלח

וישב

624 עמודים

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כרדב

נח

לך לך

וירא

544 עמודים

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כרדא

הקדמות

לתורת

הזוהר

הקדמת

הזוהר

בראשית

640 עמודים

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדֵּי יב

בלק

פנחס

מטות

592 עמודים

12

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדֵּי יא

במדבר

נשא

בהעלותך

שלח

קרח

חוקת

בלק

592 עמודים

11

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדֵּי י

אחרי

קדושים

אמור

בהר

בחוקותי

528 עמודים

10

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדֵּי ט

ויקרא

צו

שמיני

תזריע

מצורע

496 עמודים

9

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדֵּי ח

ויקהל

פקודי

640 עמודים

8

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדֵּי ז

תרומה

תצוה

כי תשא

560 עמודים

7

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדִּי יג

תְּקוּנֵי

הַזֶּהָר

חֶלֶק

ב'

448 עמודים

18

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדִּי יז

תְּקוּנֵי

הַזֶּהָר

חֶלֶק

א'

512 עמודים

17

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדִּי טז

זֶהָר חֲדָשׁ

שיר

השירים

רות

איכה

תיקוני

זוהר חדש

556 עמודים

16

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדִּי טו

זֶהָר חֲדָשׁ

צו

אחרי

בהר

נשא

חוקת

בלק

מטות

כי תצא

כי תבוא

528 עמודים

15

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדִּי יד

זֶהָר חֲדָשׁ

בראשית

נח-לך

וירא

תולדות

ויצא

וישב

בשלה

יתרו

תרומה

כי תשא

592 עמודים

14

ספר

תּוֹרַת

הַזֶּהָר

תְּרַגּוּם

הַזֶּהָר

בְּלִשׁוֹן

הַקִּדְּשׁ

כַּרְדִּי יג

ואתחנן

עקב

שופטים

כי תצא

וילך

האזינו

320 עמודים

13

